

ס פ ר

תלמוד עישר הספירות

מרבנו יהודה ליב הלוי אשלג זצ"ל

(מחבר פירוש "הסולם" לספר הזהר)

על עקרי חכמת הקבלה מהאר"י זצ"ל

מן הספרים: עין חיים, מבוא שערים; ומשמונה השערים: שער הקדמות, שער מרשב"י, שער הכוונות וכו'. מחולק לששה עשר חלקים בסדר גבוה מן הקל אל הכבד עם שני ביאורים מספיקים בצורה שאלות ותשובות כראוי למתחילים, הנקראים:

הסתכלות פנימית

ביאור הקפי לכל ענין וענין הנושא ונותן בהרחבה רבה, מישבו מנהלו ומקורו אל הדעת להתקבל לכל מעיין בינוני המתקרב אל סף החכמה. מקומו בכל חלק אחרי דברי האריז"ל ו"אור פנימי".

אור פנימי

ביאור מקומי לכל המלים והענינים, הקשים והסתומים שבדברי האריז"ל, המובאים בכל דף ודף, בפשטות ובמהירות רבה בצביונם הרוחני, שלמעלה ממקום זמן וממקרים גשמיים ומקרבם לשכל של כל מעיין.

לוח שאלות ולוח תשובות

על עקרי פירוש המלים והענינים המובאים בתלמוד עישר הספירות בכל חלק וחלק בפני עצמו הטובים והנחוצים מאד לשינון ולזכרון. מקומם אחרי "הסתכלות פנימית".

כרך שני

כולל שלשה חלקים

חלק ה': מטי ולא מטי; חלק ו': נקודים;
חלק ז': ד' מלכין קדמאין

נרפס בישראל, תשס"ח (2007)

המכון למחקר ע"ש הרב אשלג
Ashlag Research Institute (ARI)

מסת"ב: 978-965-7065-54-9 ISBN:

www.kab.co.il
www.kab.tv
www.kabbalah.info

Printed in Israel

הסכמת הרבנים הגאונים מארי דארעא דישראל וצלה"ה

חיים שאול דווין הכהן

ראש ואב לכל חכמי המקובלים

והמכונים מהספרדים דפעה"ק ירושלים ת"ו

דף קכ"ה ע"ב, בהאי ספרא יפקון ישראל
מגלותא וכו'. ותקוני הוזה"ק תיקון ל'
בתחילתו האריך שם בזה, ובתיקון מ"ג
בתחילתו, שם כתב, שמבטל כמה גזירות
קשות מישראל ולקרב קץ הגאולה.

ולכן אנשי חיל עם קדוש, ותחזקנה
ידיכם לעשות חבורת קדושות, להרים
דגל התורה להחזיק בלימוד הקדוש הזה,
אשר על ידו אנו יוצאים מעבדות
לחרות, משעבוד לגאולה, ומאפלה לאור
גדול, והיה ה' למלך על כל הארץ, ויהיה
ה' אחד ושמו אחד.

ונזכה לראות בקרוב ירושלים נוה שאנן,
ומקדש על מכונ, וכהן בעבודתו ולוי בדוכנו,
בעגלא ובזמן קריב, ויקום בנו מקרא
שכתוב, כי עין בעין יראו בשוב ה' את
שיבת ציון, ובנין אפריון, וימלוך עלינו
במהרה מלך עליון, כ"ד התותם לכבוד
התוה"ק.

והנני מברך את כבוד אדמו"ר המחבר
שליט"א הנ"ל, בברכה משולשת האמורה
מפי אהרן ובניו הכהנים הקדושים פה
ירושת"ו,

כ"ד הצב"י חיים שאול דווין הכהן
בעהמ"ח ס' איפה שלימה על ס' אוצרות חיים
וספר בניהו בן יהודע והו"ב על ספר שפת אמת
ועלי נהר (מקום החזות)

בעזה"י עיה"ק ירושלים סיון תרפ"ו

הן היום גדול נתכבדתי ראות פני כבוד
הרב הגאון המקובל האלקי כקש"ת אדמו"ר
יהודה הלוי אשלג שליט"א ורצה ממני
ליתן לו הסכמה על ספרו פנים מאירות
ומסבירות על העץ חיים הקדוש. וכשאני
לעצמי, אין בי לא דעת ולא תבונה, וקל
וחומר בדברים העומדים ברומי של עולם.
אמנם למען כ"ק תורת המחבר שליט"א,
באתי בהסכמת. ויהי רצון, שיפוצו
מעינותיו חוצה, וכסא תורתו יתגדל
בהוד והדר, להוציא כל ספריו, רזי דרזין,
חידושיין על אמתת התורה וסודותיה,
עפ"י מרן הקדוש האר"י החי. ויתקיים
בו, לא ימוש מפך, מורעך, ומורע זרעך,
מעלה ועד עולם.

ואשרי כל מחזיק בידו, להוציא לאור
תעלומות, תורה יצאה בהינמא כי שכרו
גדול, עץ חיים היא למחזיקים בה, ובפרט
המחזיק להגדיל חכמת האמת ולהאדירה,
ולתחזק ביד לומדיה. כי הלימוד הקדוש
הזה ותפלה בכונה, מקרבים קץ הגאולה.
כמ"ש בזה"ק ברעיא מהימנא פרשת נשא

יוסף חיים זאנענפעלד

האב"ד לכל מקהלות אשכנזים בעה"ק ירושלים ת"ו

ב"ה. עיה"ק ירושלים ת"ו יום ער"ח תמוז תפז"ר לפ"ק

אם כי אני איני מהבקיאים בצפוני התוה"ק, בכל זאת, יהיו שורותי אלה נאמרים
לכבוד התורה ולומדיה, אחד מיקירי ירושלים וחכמיה, העוסק בתורה לשמה ומגלה
צפונייה, ה"ה האי גברא רבא ויקירא ידידי, הוא הקשור במוסרות לבבי, מאז בואו
לקבוע דירתו בעיר קדשינו עד עתה לא זיתי מחבבו, עד שהוקרתיו לאח ואחות
וצחצחות, כי אמר לחכמה אחותי את, ביראתו הקודמתו כקש"ת הרב הגאון
ר' יהודה ליב אשלג שליט"א, רב בגבעת שאול פרור ירושלים ת"ו.

האמת אגיד, שאני יודע מך ערכי, כי אפילו בפשט איני כדאי ליתן הסכמה, מכ"ש
דבר שלא בי הוא, אבל כולי עלמא מכירים את כבוד שר המסכים הנ"ל, הכהן הגדול
בלימוד הקבלה, ומפורסם שמו. ויה"ר מלפני אבינו שבשמים, שכל ברכותיו יתקמו,
ובעזה"ח המחכה לישועה קרובה.

הק' יוסף חיים זאנענפעלד

האב"ד לכל מקהלות אשכנזים בעה"ק ירושלים ת"ו
(מקום החזות)

הסכמות הרבנים הגאונים מארי דארעא דישראל זצלה"ה

אברהם יצחק הכהן קוק

הרב הראשי לארץ ישראל

בעז"ה, יום ט' לחודש טבת תר"ץ

הטועמו, יאמר דין הניין לי, אשרי יולדתו.

והנני בזה מבקש מכל עם ה' נבוני הלב תחרדים אל דברו, לקדושת תורה"ק הפנימית, מקור החכמה והבינה העליונה, לקחת באהבה רבה אל בתיכם ברכה, את הספר הקדוש והנכבד הזה.

הדברים היוצאים מפי זקן זה שקנה חכמה ודעת קדושים, והלוכו בקדושה ובטהרה, וראוי הוא להשתמש בכתרה של תורת אמת הגנוזה, בעבודה, לשם גבוה, אל מחזיקי ידיו בקודש לתמם את החזיון הנהדר, להאיר אור יקרו על כל דברי קודש, כתבי האריז"ל, יתברכו ממקור הברכות, כנה"י ונפש המדבר, מקרב לב ונפש בחין ערך הרב הגאון קדוש ה' המחבר שליט"א וקדושת ספריו הקדושים.

החותם בברכה נאמנה,

מהר הקודש מירושלים

הק' אברהם יצחק הכהן קוק

הרב הראשי לארץ-ישראל

(מקום החותם)

הנני בא בדברי אלה, לבשורה טובה, לכל דורשי ה' ועוזי הכמהים וצמאים לדברי אלקים חיים, תורת אמת, האצורה בתביון עזו. חכמי הרוים, דברי הוזה"ק וכל החוננים על דגלו, ובריש כל אתון קדישין, אורות הקודש הגנוזים, וחתומין בעזקאין, טמירין, מתורת הרב רבינו קודש הקדשים האריז"ל, המסודרים, בכרך הנורא בספר הקדוש עין החיים, ע"פ תלמידו הרב הקדוש הרח"ו ז"ל כי האיר המזרח עלי. ובא חכם אלקי, רב תבונות, אוצר קודש, הרב הגאון המקובל הדר הוא ובקודש נהדר מו"ה יהודה ליב אשלג שליט"א רב ומו"ץ בגבעת שאול פרוור עקו"ת ירושת"ו, והיה רוח ה' עליו לחבר מחברת הקודש מנה אחת אפים, בפנים מאירות, באורח קצר, ופנים מסבירות, בסיוול בפרדס באורחא אריכא בהסברה והמתקה, והרחבת דברים, לבאר כל סתום בהקדמות שרשיות הדק היטב, לאמתה של תורה ביסודות אמיתיים, הרחיב והעמיק, ומעלה בידו מרגלאין קדישין וכל חיך

עוד הסכמות מגדולי האדמו"רים וגאוני דורנו על פירוש "הסולם" לספר הזהר

אדמו"ר מגור זצ"ל; אדמו"ר מהוסיאטין זצ"ל; אדמו"ר מטשורסקוב זצ"ל; אדמו"ר מוידניצא זצ"ל. ולהבדיל בחלי"ח אדמו"ר מבלז שליט"א; אדמו"ר מסדיגורה שליט"א; אדמו"ר מסדיגורה פשמישל שליט"א וכו'. גדולי הרבנים הגאונים זצ"ל. ולהבדיל בחלי"ח מגדולי הרבנים הגאונים בדורנו שליט"א - נמצאים בספר הזהר עם פירוש "הסולם" חלק ראשון מהדורה ראשונה.

לוח ראשי תבות וקיצורים

א

הכנסת. ביהמ"ק: בית המקדש. בוצד"ק:
בוצינא דקרדנותא. בחי': בחינה. בחי"א:
בחינה א'. בחי"ב בחי"ג בחי"ד: בחינה ב'
ג'ד', בי"ע: בריאה, יצירה, עשיה. בכ"מ:
בכל מקום; בכמה מקומות. במ"א: במקום אחר.
במ"ר: במדרש רבה. ב"נ: בר נש. ב"ן:
מספר (שם הויה במילוי ההיין) בס': בספר.
בס"ד: בספרא דצניעותא; בסייעתא דשמיא.
בסו"ה: בסוד הכתוב. ב"ע: בריאות עולם.
בע"א: בענף א'. בע"ה: בעזרת השם.
בעוה"ב: בעולם הבא. בעוה"ז: בעולם
הזה. בעוה"ד: בעונותינו הרבים. בעה"ח:
בעץ החיים. בע"כ: בעל כרחו. בע"מ: בעל
מנת. בע"ש: בערב שבת. בעש"ק: בערב
שבת קודש. בע"ת: בעל תשובה. ב"פ: ב'
פעמים. בפ"ע: בפני עצמו. ברהמ"ז: ברכת
המוון. בר"ת: בראשי תיבות. ב"ש: ב'
שלישים; בית שמאי. בשכמל"ו: ברוך שם
כבוד מלכותו לעולם ועד. בת"ת: בתפארת.

ג

ג"א: גירסא אחרינא (גירסא אחרת נוסח אחר);
ג' אלפים; ג' אמצעיות. גר"ע: גולגלתא ועינים.
ג"י: גימטריה, (צורפי האותיות למספרן). ג"ט
קר"ע פ"ח: (ו' תיקוני רישא) גולגלתא לבנה,
טלא דבדולחא, קרומא דאוריא, רעוא דמצתא,
עמר נקא, פקוחו דעינין, חוטמא. ג"ע: גן עדן;
גלוי עריות. ג"ע אח"פ: גולגלתא, עינים, אוון,
חוטם, פה. ג"פ: ג' פעמים. ג"ר: ג' ראשונות.
ג"ש: גזרה שוה. ג"ת: ג תחתוניות.

ד

ד': דף. ד"א: דבר אחר; דרך אמת. ד"ה:
דברי הימים; דבור המתחיל. דהו"ג: דהוד
וגבורה. דו"נ: דבר ונוקבא. דו"ק: התבונן
היטב; דייק. ד"ו: דפוס וולצבר. דחז"ל: דברי
חכמינו זכרם לברכה. דט"ר: דט' ראשונות.
דכ"ז דכל זה. דלפי"ז: דלפי זה. ד"מ:
דפוס מנטובא; דרך משל; דיני ממונות; דבר
מצוה. ד"נ: דיני נפשות; דם נדה. דנת"א:
דנקודות, תגין, אותיות. דע"כ: דעל כן; דעל
כרחק. דע"ס: דעשר ספירות. דעסמ"ב:
דע"ב ס"ג מ"ה ב"ן. דפו"י: דפוס ישן. דצח"מ
דומם, צומח, חי, מדבר. ד"ק: דפוס קרימונה.
ד"ש: דרכי שלום. ד"ת: דברי תורה; דין
תורה. דת"י: דעת, תפארת, יסוד.

א"א: אברהם אבינו; אי אפשר; אריך אנפין;
ארך אפים. אב"א: אחר באחר. אב"ג: אנא
בכח גדולת. אבי"ע: אצילות, בריאה, יצירה,
עשיה (ד' עולמות העליונים). א"ג: אין גורמים;
ארבע גלויות. א"ד: אינו דומה; איכא דאמרי
(יש אומרים). אדה"ר: אדם הראשון. אדל"ג:
אפשר דלא גרסינן. א"ה, אר"ה, אודה"ע:
אומות העולם. אה"ל: אור הלבנה. אר"א:
אבא ואמא; אחד ואחד. אר"ח: אור חוזה.
ארי": אור ישר. א"י: ארץ ישראל. אר"מ:
אור מקיף. אר"נ: אריך ונוקבא. אר"פ: אור
פנימי. אחב"פ: אחר בפנים. אחז"ז: אחר זה.
אחז"ל: אמרו חכמינו זכרם לברכה. אח"כ:
אחר כך; אחרי כן. אח"פ: אוון חוטם פה.
א"כ: אם כן; אינו כדאי; אין כאן.
אכמ"ל: אין כאן מקומו להאריך. א"ל:
אמר ליה. אל"ה: ג' אותיות משם אלהים.
אמ"ר: אור מים רקיע. אנ"כ: אורות נצוצין
כלים. א"ס: אין סוף. אע"ג: אף על גב.
אע"פ: אף על פי. אעפ"כ: אף על פי כן.
א"ע: אינו צריך. אצ"ל: אין צריך לומר.
א"ק: אדם קדמון (שם עולם); אין קץ; אמר
קרא (כתוב במקרא). אקב"ו: אשר קדשנו
במצותיו וצונו. א"ר: אמר רב; אל רחום.
ארגמ"ן: אוריא, רפאל, גבריאל, מיכאל,
נוריא (שמות מלאכים). ארמ"ע: אש, רוח,
מים, עפר (ארבע יסודות העולם). אשלי"י:
אדום, שחור, לבן, ירוק. א"ת: אם תאמר; אל
תאמר; אל תקרא; אי תימא. א-ת (האותיות
מן א עד ת). אתב"ש: אחד מצורפי אותיות
הא"ב (הראשונה עם האחרונה, השניה עם זו
שלפני האחרונה וכן הלאה). את"ל: אם תמצא
לומר. אתעד"ל: אתערותא דלעילא. אתעדל"ת
אתערותא דלתתא.

ב

ב"א: בראשית א'; בן אדם; בנין אב; ברוך
אתה. בא"ד: באמצע דבור. באבי"ע: באצילות,
בריאה, יצירה, עשיה. באדר"ר: באדרא רבא.
באדר"ז: באדרא זוטא. בא"י: ברוך אתה ה'.
ב"ב: בראשית ב'. בגי"ד: בגין דא. בג"ה:
בינה, גבורה, הוד. בגי"כ: בגין כך. ב"ד: בית
דין. בד"א: במה דברים אמורים; בדרך אחרת.
בדר"ו: בדחילו ורחימו. ב"ה: בית הלל; ברוך
הבא; בית המקדש; בין השמשות. בהכ"נ: בית

ה

הי"ע: השם ירחם עליו. האר"י: האלקי רבינו יצחק. ה"ג: ה' גבורות. ה"ה: הוא הדין; הרי הוא; הלא הוא. שני ההי"ן של שם הוי"ה. הה"ד: הוא הוא דכתיב. ה"ח: ה' חסדים. ה"י: היה. ה"ם: הוד, יסוד, מלכות. (ג') אותיות משם אלהים. הל"ל: הוי ליה למימר. ה"מ: ה' מקיפים; הני מילי. ה"נ: הכא נמי. הנד': הנזכר. הנ"ל: הנזכר לעיל; הנזכר למעלה. ה"ס: הוא סוד. ה"פ: הכי פשיטו; ה' פעמים; ה' פרצופין; הכי פירושו; הברה פשוטה. הק': הקדוש. ה"ק: הכי קאמר. הקב"ה: הקדוש ברוך הוא. הקסד"ז: הקדמת ספר הזהר. ה"ר: ה' ראשונות ה' ראשונה. הרמ"ק: האלקי רבינו משה קורדובירו. השי"ת: השם יתברך. ה"ת: ה' תתאה. ה' תחתונות. התפ"א: התפשטות א'. התפ"ב: התפשטות ב'.

ו

ואכ"מ: ואין כאן מקומו. ואכמ"ל: ואין כאן מקום להתאריך. ואל"כ: ואם לא כן; ואהבת לדעך כמוד. ובעוה"ד: ובעונותינו הרבים. ובש': ובשעה. וגר': וגומר (ראה וכו'). ודר"ק: דייק (כמו התבונן היטב, לדייק בשעת העיון ולא בקרוב). וד"ל: ודי למבין. ול"ב: ודי לחכימא ברמיזא. והמ"י: והמשכיל יבין. וזה"ד: וזה הדין. ור"ל: וזה לשונו. וכה"א: וכן הוא אומר. וכו': וכולה; וכולי. (כמו וגומר, סימן להמשיך את המאמר או המספר עד הסוף, אף אם אין סופו נזכר בכתב). ול"נ: ולי נראה. ונלע"ד: ונראה לפי עניות דעתי. וע"ד: ועל דא. ועד"ז: ועל דרך זה. ועכ"ז: ועם כל זה; ועל כל זה. ו"ק: ו' קצוות. וש"נ: ושם נסמן. ו"ת ו' תחתונות. ותי': ותיקונים.

ז

ז"א: זעיר אנפין; זכות אבות; זה אומר. זאה"ל: זכור אותו האיש לטוב. זא"ז: זה אצל זה; זה אל זה; זה את זה; זה אחר זה (וכן זו). זב"ז: זה בזה. זה"ז: זמן הזה. זה"ש: זה הוא שאמר. זר"ן: זעיר ונוקבא. זה לשונו; זכרו (וזכרנו) לברכה. זל"ז: זה לזה. ז"ח: זה חדש. זכ"ל: ז' כוכבי לכת. זלמ"ז: זה למטה מזה; זה למעלה מזה. ז"מ: ז' מלכים. זמ"ז: זה מזה. זמ"ן נק"ט: סדר ששת סדרי המשנה; זרעים, מועד, נשים, נזיקין, קדשים, טהרות. ז"ס: זה סוד. ז"ע: זה ענין. זעה"א: זקני עם הארץ. זע"ז: זה אל זה.

ז"פ: ז' פעמים. זצ"ל: זכר צדיק לברכה. ז"ק: זרע קודש; זקף קטן. ז"ש: זה שכתב; שאמר. ז"ת: ז' תחתונות. זת"ז: זה תוך זה; זה תחת זה. זת"ח: זקני תלמידי חכמים.

ח

ח': חלק; חדש. ח"א: חלק א'; חכמים אומרים; חד אמר. ח"ב: חלק ב'; חכמה בינה. חב"ד: חכמה, בינה, דעת. חבת"ם: חכמה, בינה, תפארת, מלכות. ח"ג: חלק ג'; חלופי גרסאות. ח"ד: חלק ד'. חד"ר: חסד דין רחמים. ח"ה: חלק ה'; חלול ה'. חה"ש: חלול השם. חה"מ: חול המועד. ח"ו: חלק ו'; חסד ואו; חס ושלום. חו"ג: חסדים וגבורות. חו"ד: חוקי ודורש, חלב ודבש. חוה"מ: חול המועד. חוה"מ"ס: חול המועד סוכות. חוה"מ"פ: חול המועד פסח. חו"ל, ח"ל: חוץ לארץ. ח"ו: חלק ו'; חדש זה. חז"ל: חכמינו זכרם לברכה. חח"ן: חכמה חסד נצח. חכ"א: חכמים אומרים. חל"ה: חלק לעולם הבא. חנ"ה: חנוכה הבית. חנכ"ל שצ"ם: שבעה כוכבי הלכת; חמה, נהג, כוכב, לבנה, שבתאי, צדק, מאדים. ח"ס: חכמה סתימאה. ח"ע: חיי עולם; חתימת עדים. חע"ה: חיי עולם הבא. ח"ש: חצי שעה; חלול שבת. חש"ו: חרש, שוטה וקטן. חש"ח: חולם, שורק, חיריק.

ט

ט"א: טור א'; טעם אחר. טר"ד: טוב ורע. ט"מ: טומאת מת; טעמא מאי; טעמי מקרא. טנת"א: טעמים, נקודות, תגין, אותיות. ט"ס: ט ספירות. ט"ד: ט' ראשונות. טש"ת, סא"ב, מע"ק, גר"ד: י"ב המזלות; טלה, שור, תאומים, סרטן, אריה בתולה, מאזנים, עקרב, קשת, גדי, דלי, דגים. ט"ת: ט' תחתונות.

י

י"א: יש אומרים; יש אוסרים; ירא אלהים; ירחמהו אל. יא"י: ישוב ארץ ישראל. יא"ל: יש אם למקרא; יש אם למסורת; יזכרם אלהים לטובה. י"ג: יש גורסים; יין גפן; מספר. י"ד: יש דורשים. י"ה: (ב') אותיות הראשונות משם הוי"ה. יח"א: ג' מלואים של שם הוי"ה. יודין הדין אלפין. יח"כ, יחכ"פ: יום הכפורים. יח"ד: יהי רצון. יח"כ: יום כפור. יר"ש: ימין ושמאל. יחנר"ן: יחידה, חיה, נשמה, רוח, נפש. י"ט: יצר טוב; יש טעם; יום טוב. יר"ט: יום טוב. יול"א: יתברך ויתעלה לעולם אמן.

ל

ל"א : לשון אחר. לא"א : לא אמרו אלא. ל"ב : מספר. לבנה"ה : ל"ב נתיבות החכמה. ל"ג : לא גרסינן ; לשון גמרא. ל"ד : לאו דוקא ; לפי דעת ; לא דמי. לד"א : לדעת אחרים ; לדבר אחר. לד"ה : לדברי הכל. ל"ה : לבנת הספיר ; למען השם. לה"פ : לחם הפנים. לו"ל : לפני ולפנים. ל"ץ : לשון זכר. לזע"צ : לזכר עולם יהי צדיק. ל"כ : לא כתוב ; לא כן. לכאור"א : לכל אחד ואחד. לכ"ל : לכן נראה לי. לכ"ע : לכולי עלמא. לכ"ש : לא כל שכן. ל"מ : לא מצאתי. למזה"ד : למה הרבר דומה. ל"נ : לי גראה ; לשון נקבה. לנ"ל : לכן נראה לי. לע"ע : לעת עתה. לעסמ"ב : לע"ב, ס"ג, מ"ה בין. לעת"ל : לעתיד לבוא. לפ"ג : לפרט גדול. לפמש"ה : לפנים משורת הדין. לפ"ע : לפי ענינו. לפע"ד : לפי עניות דעתי. לפ"ק : לפרט קטן. לפ"ש : לפי שעה. ל"צ : לא צריך. ל"ש : לא שנו ; לא שגא ; לא שייך ; ליל שמורים. לשה"ר : לשון הרע. לש"ש : לשם שמים. ל"ת : לא תעשה.

מ

מ"א : מקום אחר ; מקום אחד ; מדרש אגדה ; מלכים א' ; מים אחרונים ; מנהג אבותינו מאה"ג : מאור הגדול ; מאור הגולה. מארד"ל : מאמר רבותינו זכרם לברכה. מ"ב : שם מ"ב אותיות ; מה בכך ; מתן בסתר. מב"ד : מיתת בית דין ; משיח בן דוד. מב"ז : מלך בשר ודם ; מתנת בשר ודם. מב"י : משיח בן יוסף. מ"ג : מתווך גדול (כ"א שנים) ; מסורה גדולה ; מלת גוף. מג"מ : מצוה גוררת מצוה. מ"ד : מין דוכרין ; מאן דאמר ; מאי דכתיב ; מי דמי ; מה דעתך ; מי דבש. מד"א : מאן דאמר ; משום דרכי אמורי. מדה"ד : מדת הדין. מדה"נ : מדרש הנעלם. מדה"ר : מדת הרחמים. מדר"ש : מפני דרכי שלום. מ"ה : מספר הויה במילוי אלפין משום הכי ; מלך העולם ; מלאך המות. מה"ד : הדין. מהל"ל : מה היה ליה למימר. מה"מ : מלאך המות ; מלך המשיח ; מנא הני מילי. מה"נ : מדרש הנעלם. מה"ש : מלאכי השרת. מור"ל : מוציא לאור. מור"מ : מטי ולא מטי. מור"מ : מעלה ומטה ; משא ומתן ; מגע ומשא. מור"ס : מוחא סתימאה. מוצאי"ט : מוצאי יום טוב מוצי"ש"ק : מוצאי שבת קודש. מור"ש : מוצאי שבת. מ"ז : משנה ז'. מוחז"ל : מאמר חכמינו זכרם לברכה. מ"ט : מקח טעות. מטטרין : שם

יט"ל : יש טעם לדבר. י"י : רמז על יחוד הו"ה ואדני. י"י : יברכך יאר ישא. יכ"ק : יום כפור קטן. י"ל : יש לומר. י"מ : יש מפרשים ; יש מקומות ; יציאת מצרים. י"ס : יוד ספירות ; יש ספרים ; יש סוברים. יס"ג : יש ספרים גורסים. יצה"ט : יצר הטוב. יצה"ר : יצר הרע. יש"א : ימין, שמאל, אמצע. ישס"ת : ישראל סבא ותבונה. ית' : יתברך ; יתעלה. ית"ש : יתברך שמו.

כ

כ' : כבוד. כ"א : כי אם ; כל אחד ; כן אמר ; כתוב אחד ; כלל אחד. כא"א : כתוב אחד אומר. כאור"א : כל אחד ואחד ; כל איש ואיש. כאור"ל : כל אומה ולשון. כאחז"ל : כך אמרו חכמינו זכרם לברכה. כ"ב : אותיות התורה. כ"ג : כהן גדול. כ"ד : כדי דבור ; כל דבר ; כך דרשו. כד"א : כמה דאת אמר ; כדא דאת אמרת. כד"ש : כדרך שאמרו. כ"ה : כתוב הכא. כה"א : כן הוא אומר. כה"ג : כהן גדול ; כהאי גוונא. כהמ"ג : כל המוסיף גורע. כה"נ : כן היא נוסחת. כה"ק : כתבי הקודש. כר' וכר' . וכולה : (ולאמור) : על הקורא לגמור כל הפסוק או המאמר, שהובא רק חלק ממנו. כר"כ : כך וכך. כר"פ : כלל ופרט. כופר"כ : כלל ופרט וכלל. כ"ז : כל זה ; כל זמן ; כף זכות ; כלי זיין. כ"ח : כלי חיצון ; כתר חכמה. כח"ב : כתר, חכמה, בינה. כחב"ד : כתר, חכמה, בינה, דעת. כח"ב תר"מ : כתר, חכמה, בינה, תפארת ומלכות. כ"י : כנסת ישראל ; כתב יד ; כן ירבו. כ"כ : כל כך ; כמו כן ; כתוב כאן. כל"י : כלי זיין. כל"י : כהן, לוי, ישראל. כ"מ : כל מה ; כל מקום ; כן מצאתי ; כן משמע ; כן מוכח. כמד"א : כמה דאת אמרת. כמור"ש : כמו שכתוב. כמשה"א : כמו שאתה אומר. כמש"ה : כמו שאמר הכתוב. כ"נ : כן נאמר ; כן נראה. כנה"ג : כנסת הגדולה. כנ"ד : כנוכר. כנ"י : כנסת ישראל. כנ"ל : כנוכר לעיל ; כן נראה לי. כנלע"ד : כן נראה לפי עניות דעתי. כסה"כ : כסא הכבוד. כ"ע : כולי עלמא ; כתר עליון. כ"פ : כלי פנימי ; כל פנים ; כך פרשו. כצ"ל : כן צריך לאמור, "להיות לבאר. כ"ק : כלי קודש. כ"ש : כל שכן ; כבוד שמו ; כל שעה ; כבוד שבת. כש"ד : כללו של דבר. כש"כ : כל שכן. כשור"ש : כל שעה ושעה ; כל שנה ושנה. כש"ט : כתר שם טוב. כש"ש : כמו שכתבתי שם. כ"ת : כתר תורה. כתה"ק : כתבי הקודש. כתחז"ל : כתקון חכמינו זכרם לברכה.

ע

ע' : עיין. ע"א : ענף א'; עמוד א'; ענין אחר;
על אודות. עאכר"כ : על אחת כמה וכמה.
ע"ב : (הויה במילוי יודין); שם ע"ב. עבגע"מ :
עור, בשר, גידין, עצמות, מוחא. ע"ג : ענף ג';
עבודת גלולים; על גב. ע"ד : על דבר; על דרך;
על דעת. ער"ה : על דרך הכתוב; על דרך
האמת. -האמור. ער"ז : על דרך זה. ער"מ :
על דרך משל. ער"ר : על דרך רמז. ע"ה : עליו
השלום; עשרת הדברים; עם הארץ; עין הרע;
עבר ה'. עה"ב : עולם הבא. עה"ז : עולם הזה.
עה"ח : עץ החיים. עה"ר : עין הרע. עה"ש :
עליו השלום. ער"א : עובדי אליהם. עה"ב :
עולם הבא. עה"ז : עולם הזה. ערמ"ש : עול
מלכות שמים. ער"ג : עתיק ונוקבא. ע"ז : עבודה
זרה; על זה; עם זה; עבר זמנו. ע"ח : עץ
חיים. ע"ט : על טעם; עצה טובה; עין טובה.
ע"י : עיין; עילאין. ע"י : על ידי. ע"ד :
ע"א : על ידי אחרים. עיה"ק : עיר הקדש.
עיר"ט : ערב יום טוב. עיר"כ : ערב יום כפור.
עיי"ז : על ידי זה. עיי"מ : עבור, יניקה, מוחין.
עיקת"י : עיר קדשנו תבנה ותכונן. ע"כ : על
כן; עד כאן; עד כמה; עבודת כוכבים; עבד
כנעני. עכא"ר"א : על כל אחד ואחד; עם כל
איש ואיש. עכ"ד : עד כאן דבריו. עכ"ז : עם
כל זה. עכר"ם : עבודת כוכבים. עכ"ל : עד
כאן לשונו. עכ"פ : על כל פנים. ע"ל : עין
לעיל. ע"מ : על מנת; על משקל; עשר
מאמרות; על מה; על מחצת; עשר מכות.
עמוד"א : עמודא דאמצעי'תא. עמ"ש : עין מה
שכתבתי; עד מאה שנים; עול מלכות
שמים. ענ"ב : עקודים, נקודים ברורים.
ע"ס : עשר ספירות; על סמך. עמס"ב :
ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן. עע"ז : עובדי עבודה זרה.
עעכר"ם : עובדי עבודת כוכבים ומולות. ע"פ :
על פי. עצה"ד : עץ הדעת. עצה"י"ט : על
צד היותר טוב. ע"ק : עתיקא קדישא. ע"ר :
ערב רב. ער"ה : ערב ראש השנה. ער"ח : ערב
ראש חדש. ע"ש : עין שם; ערב שבת; על
שלחן. עש"א : עד שיבוא אליהו. עש"ה :
עין שם היטב. עש"מ : על שום מה.
ע"ת : ערוב תחומים; על תנאי.

פ

פ"א : פרק א'; פעם אחת; פרוש אחר. פא"פ :
פנים אל פנים; פה אל פה; פעם אחר פעם.
פ"ב : פרק ב'. פב"א : פנים באחור. פב"פ :
פנים בפנים. פ"ג : פרק ג'. פ"ד : פסק דין;
פרק ד'. פד"ה, פדה"ב : פדיון הבן. פו"א :
פנים ואחור. פו"ח : פנימיות וחיצוניות. פו"כ :

מלאך. מ"י : ב' אותיות משם אלהים. מכ"ש :
מכל שכן. מ"ל : מנא לן. מלה"ד : משל למה
חדבר דומה. מלה"ש : מלאכי השרת. מל"ת
מצות לא תעשה; מסיח לפי תומו. מ"מ :
מכל מקום; מארי מתניתין; מארי מתיבתא;
מאי משמע; מראה מקום; מת מצוה; משנה
מקום. ממו"ה : מלך מלכי המלכים. ממ"ן : ממה
נפשו. מ"ן : מ"ן נוקבין. מנ"מ : מאי נפקא
מינה? מ"ס : מדת סדום; מר סבר; מוחא
סתימאה. מסה"ז : מסורת הזהר. מ"ע : מצות
עשה; מראית עין; מצות ערוב. מע"ה :
מעלה עליו הכתוב. מע"ט : מעשים טובים.
מעל"ע : מעת לעת (יום שלום). מ"צ : משיח
צדק. מצפ"ן : שם הויה באותיות א"ת ב"ש.
מרע"ה : משה רבינו עליו השלום. מ"ש : מה
שכתוב; מאי שנא. משא"כ : מה שאין כן.
מש"כ : מה שכתוב כאן. מ"ת : משנה תורה;
מתן תורה. מת"ל : מה תלמוד לומר.

נ

נ"א : נוסחא אחרינא; נביאים אחרונים. נא"כ :
נאמר כאן. נג"ע, ר"ע : נפילים, גבורים, ענקים,
רפאים, עמלקים. נגה"ד : נגמר הדין. נ"ה : נמי
הכי; נר הברלה. נצח הוד. נה"י : נצח, הוד, יסוד.
נהי"מ : נצח, הוד, יסוד, מלכות. נר"ג : נע
וגד; נעשה ונשמע. נוק' : נוקבא. נח"ש :
נח"י, חרם, שמתא. נ"ל : נראה לי. נ"מ : נפקא
מינה. נ"נ : נח נפש. נ"ע : נוקבי עינים; נשמתו
עדן; נוחו עדן. נ"צ : נחמת ציון. נק' : נקרא.
נ"ד : נפש רוח; נחת רוח; נביאים ראשונים.
נר"ן : נפש, רוח, נשמה. נרנח"י : נפש, רוח,
נשמה, חיה, יחידה. נש"ב : נ' שערי בינה.
נת"א : נקודות, תגין, אותיות.

ס

ס"א : ספרים אחרים; סטרא אחרא; סתרי
אותיות. ס"ב : סימן ברכה. ס"ג : (הו"ה במילוי
יודין ואלף בואו); סנהדרין גדולה. ס"ד : סוף
דבר; סלקא דעתך. סד"א : סלקא דעתך אמינא.
סר"ה : סוד הכתוב. סר"ס : סוף סוף. ס"י :
סימן. ס"י : ספרים ישנים; ספר ישן; סימן
יפה; ספר יצירה. ס"ל : סח לי; סבירה ליה.
ס"מ : סטרא מסאבותא. ס"נ : סכנת נפשות.
ס"ע : סדר עבודה. ס"פ : סוף פסוק. ספ"י :
סבר פנים יפות. ספ"י : ספירה. ס"ת : ספר
תורה; סתרי תורה; סוף תיבה.

ש

שׁ: שורה, שעה, ש״א: שמואל א׳; שלישי
אמצעי: שלישי א׳, ש״ב: שמואל ב׳; שער ב׳,
ש״ד: שליח בית דין, ש״ה: שמחת בית
השואבה, ש״ו: שבירת כלים, ש״ג: שער
ג׳; שיעור ג׳, ש״ז: של גן עדן, ש״ח: שיר
השירים, ש״ט: שב ואל תעשה, ש״י: שבת
ויום טוב, ש״יא: ששון ושמחה, ש״ב: שאלות
ותשובות, ש״ג: שנאת חנם; שבת
חנכה, ש״ד: שיש לאמר; שיש לברך, ש״ה: מספר,
ש״ו: שכל אחד, שכא״ל: שכל אחד ואחד,
ש״ז: שמרש״ב: שער מאמרי רבי שמעון
בן יוחאי, ש״ח: שם נסמן, ש״ט: שורש,
גוף, לבוש, היכל, ש״א: ש״ן: (ז׳) חיות
המרכבה) שור, נשר, אריה, אדם, ש״ב: מספר,
ש״ג: שלישי עליון; שמנה עשרה; שמיני
עצרת, ש״ד: שליח צבור, ש״ה: חנכ״ל: (ז׳)
כוכבי לכת) שבתאי, צדק, מאדים, חמה, נוגה,
כוכב, לבנה, ש״ז: שלוש רגלים; שם רע,
ש״ח: שם שמים, ש״ט: שמחת תורה;
שליש תחתון.

ת

ת״א: תרגום אונקלוס; תרוץ אחד, תא״מ:
תהלים, איוב, משלי, ת״ד: תיקונא דיקנא,
תה״ד: תפלת הדרך, תה״ר: תהומא רבא,
תה״ש: תפלת השחר, ת״ז: תם ונשלם,
תובב״א: תבנה ותכונן במהרה בימינו אמן,
תובי״ל: תם ונשלם ברוך ה׳ לעולם, תה״ק:
תורתנו הקדושה, תו״מ: תפארת ומלכות;
תרומות ומעשרות; תיכף ומיד, ת״ז: שלב״ע:
תם ונשלם שבח לאל בורא עולם, תושב״כ:
תורה שבכתב, תשבע״פ: תורה שבעל פה,
ת״ז: תקוני זוהר, ת״ח: תא חזי; תקונים
חדשים; תלמיד חכם, תחז״מ: תחית המתים,
תכ״ב: תלת כלין בתלת, תכ״ד: תוך כדי
דבור, תכ״ה: תורת כתנים, ת״ל: תלמוד
לומר; תרי לישני (שתי נוסחאות); תהלה לאל,
ת״מ: תפלת מנחה, תע״ס: תלמוד עשר
ספירות, ת״ע: תפלת ערבית, תרי״ג: (מספר)
תרי״ג מצות, ת״ש: תפלת שחרית; תא שמע,
תש״י: תפילין של יד, תש״ר: תפילין של
ראש, תת״ת: תפארת.

פרט וכלל, פ״ר: פריה ורביה, פ״י: פירוש, פ״י:
פושעי ישראל; פועל יוצא, פל״ר: פלוני, פלח״ק:
פתיחה לחכמת הקבלה, פמ״א: פנים מאירות,
פמ״ס: פנים מסבירות, פ״נ: פקוח נפש, פדיון
נפש, פס״ד: פסק דין, פ״פ: פתחון פה, פ״ק:
פרק קמא; פורים קטן; פרט קטן, פרי״א:
פרקי רבי אליעזר, פרד״ס: פשט, רמז, דרוש,
סוד, פ״ש: פסח שני; פרשת שקלים; פדיון
שבוים.

צ

צא״ל: צריך אתה לדעת, צ״ג: ציון ג׳; צום
גדליה, צ״ד: ציון ד׳ וכדומה, צח״מ: צומח,
חי, מדבר, צ״ל: צריך לומר; צריך להיות,
צ״ע: צריך עיון, צעב״ח: צער בעלי חיים,
צע״ג: צריך עיון גדול.

ק

ק׳: קדוש; קמא; קהל; קטן, ק״א: קונטרס
אחרון, קב״ה: קודשא בריך הוא, קבור״ש:
קודשא בריך הוא ושכינתיה, קה״מ: קריאת
המגילה, קה״ק: קדש הקדשים, קה״ת: קריאת
התורה, ק״ז: קל וחומר, קו״ח: קל וחומר,
קוש״י: קצו של יוד, קב״ד: קדם כל דבר,
קל״י: קליפות, קמ״ל: קא משמע לן, ק״פ:
קרבן פסח, ק״ק: קדש קדשים; קדשים קלים,
קק״ק: קדוש, קדוש, קדוש, ק״ש: קריאת
שמע; קבלת שבת.

ר

ר״א: רבי אבא; רבי אלעזר, ראב״ד: ראש
בית דין, ר״ג: ריש גלותא, רדל״א: רישא
דלא אתידע, ר״ה: ראש השנה, רה״י: רשות
היחיד, רה״ק: רוח הקדש, רה״ר: רשות
הרבים, ר״ח: ראש חודש, רח״ו: ר׳ חיים
וויטאל, ר״י: רבי יהודה; רבי יצחק; רבי יוסי,
רי״ו: מספר, ר״ל: רחמנא לשויבן; רחמנא
ליצלן; ראה לדבר; רצוני לומר, ר״מ: ראש
מתיבתא; רעיא מהימנא; ריש מתיבתא, רמ״ח:
מספר, רמ״ק: ר׳ משה קורדובירו, רע״מ:
רעיא מהימנא, רפ״ח: מספר, רשב״י: ר׳
שמעון בר יוחאי, רשו״ד: ראה, שמיעה, ריח,
דבור, ר״ת: ראשי תיבות, רת״ס: ראש
תוך, סוף.

ש י ר

הבהיר ! ומן שחקים מזהיר
שמה : מבפנים לפרכת המסך.
סוד צדיקים שמה מתבהר !
ויאירו יחדיו האור והחושך.
טוב מאד, לחקור מפעליו,
ויאליו הזהירו משלוח יד
אז תשמעוהו, וכה תפגשוהו,
במגדל עוז, שם המיוחד !
ויערב לכם דבר אמת,
לדבר דבר בלי בר.
וכל שאתם תחזו לכם,
עייניכם תראנה ולא זר !

(מאת מרן המתבר רבי יהודה ליב הלוי אשלג זצוק"ל).

חלק ה'

ע"ס דעקודים בהתפשטות השניה הנקראים מטי ולא מטי

* (א) דע, כי להיות, שאלו הי"ס הנקראים עולם העקודים, הם אורות וענפים שיצאו מן הפה דא"ק, כנז"ל. והנה נודע שבאותה הפה עצמה, תהיה בתוכה, בחינת היוד ספירות שבה, ובספירה היוד שבה, הנקראת מלכות שבה, יש שם יו"ד שרשים של אלו הי"ד ספירות שיצאו לחוץ, הנקראים עולם עקודים. והם גם כן נקראים יו"ד ספירות מכתר ועד מלכות, והם שרשים לאלו הי"ס דעקודים שיצאו לחוץ. כי כן הוא בכל העולמות כולם.

(ב) ונמצא, כי מ"ש לעיל, כשנסתלקו האורות אל המאציל, שנשאר אור הכתר תמיד דבוק עם המאציל ולא חזר לירד, הענין הוא, כי עמד שם למטה מן ספירת המלכות אשר בי"ס, הנקראים שרשים של העקודים, אשר כל העשר ההם, הם בספירת המלכות, אשר מכלל הי"ס של הפה עצמו דאדם קדמון. ונמצא כי היוד שרשים הנזכרים, הנה בחינת המלכות שבהם, היא אשר האצילה אלו הי"ס הנקראים עקודים, והיא נקראת מאציל אליהם.

אור פנימי

כתר, משום שזווג דהכאה היה שם, במסך שבעביות דבחי"ד, ונודע, שקומת כתר הזו, אחר שנסתלק מהתפ"א דעקודים, שוב לא חזר לירד בהתפ"ב, אלא שנשאר במקורו במאציל, דהיינו המלכות של ראש, שהיא בחינת המאציל שלו, כמ"ש כאן הרב, וזה אמרו, כי עמד שם למטה מן ספירת המלכות, שבי"ס הנקראות שרשים דעקודים כלומר, שקומת הכתר הזו, שחזרה אל המאציל, דהיינו למלכות דראש, להיותו הענף של המלכות, וע"כ, כשחזר אליה, נמצא שעומד מתחתיה. וצריכים לדעת ההבחן בין המלכות דראש, שהיא בעלת המסך, שבה זווג דהכאה והאור, ובין אור הכתר שעלה, שהוא בחינת אותו האור, שכבר היה מלוכש בכלי, אלא שחזר

(א) מלכות שבה יש שם יוד שרשים: כבר נתבאר ענין התפשטות כל פרצוף, שאור העליון, מתפשט מתחלה לזווג דהכאה על המסך שבכלי מלכות, ואור חוזר עולה מהמסך ולמעלה ומלביש על הע"ס שבאור העליון. והלבשה זו מכונה ע"ס של ראש. ואח"כ, מתרחבת המלכות, על ידי האור"ח שהעלתה, לע"ס מינה ובה, ממעלה למטה. והלבשה זו נקרא גוף, ובפרצופי א"ק נקראים עקודים. והנך מוצא, אשר המלכות עם הע"ס של אור"ח שלה, הם הממשיכים ומאצילים את הע"ס של הגוף, ולכן נקראים הע"ס שלה, בשם שרשים, אל הספירות של הגוף.

(ב) עמד שם למטה מספירת המלכות: כבר נתבאר, שהתפשטות הא' דעקודים היה בקומת

* שער הקדמות דרוש ג' מטי ולא מטי.

(ג) והנה כל היוד שרשים הנזכרים, פניהם כלפי מטה להאיר בעולם העקודים, על ידי אותו הכתר של העקודים, שנשאר שם תמיד תחת המלכות של השרשים כנז"ל. וכן הכתר העליון של השרשים, גם הוא חושק להשפיע בכתר של העקודים שעלה שם. כי לעולם חשק השרשים להאיר בענפים כי הם בניהם, ומאירים בהם די ספוקם כדי שגם הענפים שהם בניהם יזדווגו גם הם ויולידו תולדות.

(ד) ובהיות חשק הענפים, גם הם, לקבל הארה ולינק מן השרשים, אז הזכר והנקבה שבכלי הכתר של הענפים העליונים, עולים שניהם למעלה, תחת הכתר, שעלה תחת המלכות של השרשים, ושם מקבלים הארתם ממנו. ואחר שקבלו כל צרכם, אז הכתר של הענפים, העומד שם תמיד, הנה הוא הופך עתה פניו מהם כלפי מעלה אל השרשים ואחוריו כנגד הזכר והנקבה הנזכרים.

אור פנימי

ויצא משם, והוא עתה בחינת אור בלי כלי. וזכור זה לכל ההמשך.

לענפיהם הארה מרובה המספקת להם, שיוכלו להזדווג ולהוליד תולדות. והארה מרובה הזו, אינה מושפעת להם זולת על ידי כתר העליון של השרשים דהיינו, ע"י זווג בהמסך דמלכות של ראש, שמשפיע אל אור הכתר העומד תחת המלכות ההיא, ומשם מושפע אל הענפים. כמ"ש עוד לפנינו.

(ד) הזכר והנקבה שבכלי הכתר של הענפים העליונים: הם הרשימו דכתר עם הרשימו דבחי"ג, הכלולים בהמסך שעלה ונסתלק מהתפ"א להמלכות של ראש (כמבואר בחלק ד' פ"ד באו"פ סעיף נ' עש"ה). ואע"פ שהבחי"ד לא השאירה רשימו, וא"כ מאין יש כאן רשימו דקומת כתר. אמנם יש בכל בחינה ב' מיני רשימות כי יש בחינת רשימו דהמשכה, שהוא שייך לבחינה תחתונה של המדרגה. ויש בחינת רשימו של התלבשות האור שהיא שייך לבחינה העליונה שבקומת המדרגה. (וע"י בזה בהסת"פ בחלק ד' אות מ"א) ויחס של ב' רשימות הללו הם כבחינות זכר ונקבא אשר רשימו דהתלבשות, הוא בחי' זכר שברשימו, ורשימו דהמשכה, הוא בחי' נקבה שבהרשימו. ותדע, כי רק בחינת

(ג) פניהם כלפי מטה להאיר בעולם העקודים ע"י אותו הכתר: פירוש, כי גם אחר ההסתלקות של העקודים, צריכים הכלים דעקודים לקבל אור מן הע"ס של ראש, והיינו כדי להחיותו, שהיא הארה מועטת, המספקת כדי קיומם בלבד. והנה הארה זו המה צריכים לקבל באמצעות אור הכתר, שעומד מתחת המלכות דראש, כי זה הכלל, שכל הבא ומושפע להפרצוף, הוא מושפע על ידי ספירת כתר של אותו פרצוף, להיותו השורש העליון של הע"ס ההם. ולפיכך גם כאן, אע"פ שאור הכתר כבר נסתלק מהפרצוף, מ"מ אין הכלים יכולים לקבל את ההארה כדי להחיות, הנ"ל, זולת, ע"י אור הכתר, שעומד מתחת המלכות של ראש. כנ"ל.

הכתר העליון של השרשים גם הוא חושק להשפיע וזכר, ויולידו תולדות: כלומר, כי מלבד החיות אשר הענפים מקבלים מן אור הכתר שלהם, העומד תחת המלכות של ראש, כנ"ל, בדיבור הסמוך, הנה יש להם חשק להשרשים העליונים שבראש, להשפיע

(ה) והטעם בזה, שהם צריכים לעלות מעלה, הוא, לפי שאלו הכלים של העקודים הם הכלים הראשונים שנאצלו כנז"ל, ולמעלה מהם לא נאצלו כלים, כי האור רב שם, ואין הכלים יכולים להתקיים שם, ולכן אם האור העליון היה נמשך למטה עד מקומם בהיותם תוך הכלים שלהם, היו הכלים מתבטלים, ולכן הוצרך שהאורות לבדם של הזו"ן שבכלי הכתר יעלו למעלה.

אור פנימי

וע"כ אין אור הכתר שמתחת המלכות מקבל עוד אור בשביל הזו"ן אשר תחתיו. ואחר שנעשה הזווג דבחי"ג הנז', הנה אז, תיכף מתפשטים הזכר והנקבה אל הגוף להכלי דכתר שיש שם כמ"ש לפנינו. ונעשה התפשטות הב' דעקודים.

(ה) אלו הכלים של העקודים, הם הכלים הראשונים: היינו, הכלים של התפשטות הא', אשר הזכר והנקבה של הכתר הנ"ל עלו משם. (עי' לעיל חלק ד' פ"א אות ה' בדברי הרב ובאו"פ).

האור העליון היה נמשך למטה וכו' היו הכלים מתבטלים: כלומר, אם היה מתפשט קומת כתר בחזרה אל הכלים, כמו שהיה מתחלה בסדרם הסתלקותו, אז היה נמצאים הכלים שנעשו בעת הסתלקות היו חוזרים ומתבטלים, מטעם שכתב הרב לעיל חלק ד' פ"ו אות ג' ע"ש.

הוצרך שהאורות לבדם של הזו"ן שבכלי הכתר יעלו למעלה, כי בהיות שהזו"ן דכתר הללו, שעלו למעלה ע"י המסך שנודכך, אין להם רק עביות דבחי"ג, כנ"ל בסמוך ד"ה הזכר, ע"ש ע"כ אינם ממשיכים רק קומת חכמה, ואור החכמה מתלבש בכלי דכתר, ואור הבינה בכלי דחכמה וכו'. ונמצא שכל כלי חסד הרבה משיעור אור הראוי לו כי כלי הכתר, אין לו עתה, אלא אור החכמה, הנמוך ממנו הרבה. וכן כלי החכמה, אין לה אלא אור הבינה וכו', ומחמת זה, הזכר העביות שבהכלים, באופן שלא יוכלו להתבטל.

הנקבה של הרשימו דבחי"ד נעלמה, דהיינו, השייך להמלכות, אבל בחינת הזכר של הרשימו השייך לכתר, הוא נשאר וכלול בהמסך שעלה להמלכות של ראש כנ"ל.

עולים שניהם וכו' ושם מקבלים הארתם ממנו, הנה העליה נעשה על ידי הזדככות המסך שבטבור דהתפ"א, עד שנעשה וך כמו המאציל, דהיינו המלכות דראש, כי השואת הצורה מיוחדת את הרוחניים לאחד: וכיון שהמסך דגוף נעשה וך כמו המסך של הראש, נבחן שעלה ונתיחד עמו במקומו לאחד. ונודע שאין הסתלקות נוהג בראש, כל עיקר. אלא המסך אשר שם, נמצא תמיד בזווג דלא פסיק עם האור העליון, ולפיכך גם המסך שעלה לשם, נכלל עמו ג"כ בהזווג שלו, ומקבל עמו יחד מהאור העליון. וזה אמרו, "שעולים שניהם וכו' תחת המלכות ושם מקבלים הארתם ממנו". דהיינו, ע"י שנכלל בהזווג העליון אשר שם. כמבואר.

ואחר שקבלו כל צרכם, פ"י עד שנעשו ראויים להתפשט, עם הארתם זו שקבלו, אל מקומם להגוף. כמ"ש לפנינו.

הופך עתה פניו כלפי מעלה, כלומר כי נפסק הזווג השייך לאור הכתר שאז מפסיק הארתו מלהתפשט להזו"ן אשר תחתיו. וזה מכונה שאחוריו הוא כנגד הזו"ן, כי מניעת הארה, מכונה בשם אחר. וטעם הפסק הארתו, יתבאר לקמן, שהוא משום, שהגיע הזווג אל הנקבא הכלולה בהרשימו, שהיא עביות דבחי"ג, הממשיכה, רק מקומת חכמה, של השרשים העליונים, ולא מן הכתר דשורשים,

* (ו) ונבאר עתה מציאות עליה זו, ונאמר כי הלא כאשר לא מטי בכתר הוא, לפי שעולין זרין של הכתר למעלה, במקום זה הכתר שבסוף השרשים העליונים, ואינם יכולים להיות שם ביחד, כי הוא גדול מהם, ולכן הם נשארים במקומו והוא עולה במקום השורש של המלכות, ואז גם השורש של המלכות עולה בשורש של היסוד, ושם נשארים שניהם בסוד היסוד,

אור פנימי

הסתלקותו, וכן אח"כ שעלה ונודרך לבחי"ב, שהוא כלי דבינה, הוא נמצא נכלל, גם בהרשימו, שנשאר שם מאור הבינה אחר הסתלקותה. וכן כשעלה לחכמה, נכלל ברשימו דחכמה. וכשעלה לכתר, נכלל ברשימו דכתר. באופן, שבעליתו אחר כך מהכתר להמאציל נמצא המסך כלול מכל הרשימות, שישנם בהע"ס דהתפ"א, חוץ מהרשימו דבחי"ד, להיותו נעלם אפילו מהמלכות דהתפ"א בעצמה, כנ"ל.

ותדע, שעקרו של הרשימות ההם, הכלולים בהמסך, הנה הם העביות של בחי"ג, הנשארה מקומת חכמה. ועביות מבחי"ד מבחינת התלבשות, הנשארה מן קומת כתר, כי הרשימות מהקומות שהם נמוכים מהם, הנה נכללים בהרשימות העליונים הנ"ל.

ותדע שאלו ב' הרשימות הנ"ל, אע"פ שקומת כתר, עולה עד אין ערך על קומת חכמה, עכ"ז כאן יכולים שניהם להיות מדרגה אחת, אלא רק בהבדל של זכר ונקבה. והוא מטעם, שהרשימו של קומת כתר אינו אלא חצי רשימו, ולא עוד, אלא שחסר לה אותה מחצה החשובה ביותר. כי כבר מובא לעיל, אשר כל רשימו נבחנת בשנים: לרשימו דהמשכה ולרשימו דהתלבשות. פירוש, כי גדלו של הקומה מדודה במדת העביות, אשר בהמסך, שהעב ביותר ממשיך קומה יותר גבוה, אמנם כיון שהקומה הגבוה צריכה לכלי היותר זך, לפיכך, יוצא לנו להבחין בכל קומה, ב' קצוות הפוכות, הנערכים זה על

(ו) לא מטי בכתר הוא, לפי שעולין זרין של הכתר למעלה: כלומר, ענין הסתלקות קומת כתר דהתפ"א, שנקרא לא מטי בכתר, הוא ענין הסתלקות זרין של הכתר למעלה, דהיינו, שנמצאים עולים שמה, להכלל בהווג העליון, שבהמלכות של ראש. וכבר נתבאר ענין זה באורך בחלק ד' או"פ פרק ד' סעיף נ', ומשם תדרשנו. ואביא כאן רק התמצית ובקיצור, כדי שישפיק לבאר דברי הרב שבכאן. והנה נתבאר שם, שכל עיקר סבת הסתלקות האורות מן התפשטות הא' דעקודים, היה רק מטעם עלית המלכות לבד, שפירושו, הודכות המסך שבכלי מלכות, שבעלית המלכות לז"א, שהוא בחי"ג, נעלם קומת כתר. ואח"כ, שעלה גם מז"א אל הבינה, נעלם ג"כ קומת חכמה. ואח"כ, שעלה מהבינה אל החכמה, נעלם קומת בינה וכשעלה מהחכמה אל הכתר, נעלם גם קומת ז"א. ואח"כ כשעלה גם מכלי של הכתר אל המאציל, דהיינו למלכות של ראש, נעלם כל האור כולו דהתפשטות ההיא. והנה כל האורות הללו שנסתלקו משם, הניחו רשימות אחריהם, בהכלים שלהם. חוץ מהמלכות, דהיינו בחי"ד, שלא השאירה אחריה שום רשימו אחר הסתלקותה. גם נתבאר שם אשר המלכות דהיינו המסך שבה, בשעה שהוא מודרך ועולה מבחינה לבחינה, נמצא נכלל בהרשימות, שהשאירו האורות אחריהם בהבחינות ההם. כי בהודרך המסך מן בחי"ד לבחי"ג, שהוא כלי דז"א, הרי הוא נכלל בהרשימו, שנשאר שם מאור הז"א אחר

* עץ חיים שער ד' פרק ד'.

שהוא זו"ן, ואז, שורש כתר עליון משפיע למטה, אחר שכבר יש הכנה לתחתונים לקבל, ואז, הנוקבא של הכתר נכללת בזכר.

אור פנימי

ואז שורש כתר עליון משפיע למטה. שהוא כמ"ש לעיל, שבשעה שלא מטי בכתר, דהיינו בהתפ"א שנקראת בכללה כתר הנה אז נמצאים עולים מקומת כתר הזאת, בחי' זכר ונקבה, שהזכר, הוא בחינת הרשימו דכתר של הקומת כתר, והנקבה היא בחינת הרשימו דחכמה של קומת כתר הזאת, והם עולים תחת המלכות של ראש, ומתחדשים שם בזווג חדש, כמו שמבאר והולך.

הם נשארים במקומו וכי' השורש של המלכות עולה בשורש של היסוד: וצריך שתדע כאן הכלל הזה, אשר עלית הענפים, שפירוש, הזדככות העביות שבהם, הנה זה גורם גם לעלית השרשים שלהם. ואע"פ, שאין הזדככות נוגה בשרשים, שהם הע"ס דראש, אמנם עלית השרשים, נמשך מן ההזדככות שבענפים גופייהו, כי יחס הענפים לשרשיהם, הם כיחס ה"פועל אל הכח" והם באמת מהות אחת, ואין בפועל, אלא מה שיש בהכח, ולפיכך אם יש איזה גילוי אל הענפים, שהם ספירות דגוף, הרי אותו הגילוי מחויב להופיע מקודם, בהע"ס של השרשים, וע"כ הן אמת, שענין זה של הזדככות והסתלקות אורות מבחינת התלבשותם בכלים, לא יתכן, שיארע בהע"ס דראש, שהרי כל עיקר התלבשות האורות בכלים אינה שם אלא רק בכח, אבל ענין התעלות מקום הזווג, ישנו שם ודאי, אלא שזה נעשה בסבת עליתם של הענפים שמה.

וידיעה זו היא מהחשובות ביותר בחכמה זו, ולקמן מרחיב הרב את ענין הזה לכל פרטיו, וכאן, הוא מדבר רק בדרך כלל, ואומר, שעלית הזו"ן של הקומת כתר דגוף, למתחת המלכות של ראש, גורם להתכללות אור הכתר בבחי' כלי המלכות של ראש, ושני התכללות הללו, שהם: התכללות זו"ן דכתר של הגוף בתחת המלכות דראש במקום אור

זה: כי כשם שהקומה הגדולה ביותר, נמצאת מחויבת מקצה האחד, שיהיה לה מסך וכלי מלכות העבים ביותר, שהם כלי ההמשכה לקומה הגדולה, הנה מקצהו השני, נמצאת מחויבת לכלי קבלה היותר זכים, שהם יתאימו להתלבשות האור הגדול ביותר.

ולפיכך אותם הרשימות, שנשארו מן התפ"א, נבחנו כל אחד בשני החצאים הנ"ל, דהיינו רשימו דהמשכה ורשימו דהתלבשות, ותדע, שהרשימו דהמשכה הוא העיקר, כי זווג העליון נעשה עליה, וממנה עולה האו"ח, המקשר והמלביש את האור העליון בהפרצוף. ובהמתבאר תבין היטב למה נחשבים הרשימו דקומת כתר עם הרשימו דקומת חכמה לזכר ונוקבא, שלכאורה, תמוה מאד, הלא נודע, שזכר ונקבה צריכים להיות בהשתוות זה לזה, דא"כ, איך יהיה להם נגיעה זה עם זה, ואיך ישפיעו ויקבלו זה מזה, וכאן, יהיה הזכר מקומת כתר והנקבה מקומת חכמה, אשר מעלת הכתר על החכמה הוא לאין ערך כנודע. ועם המתבאר, אשר הרשימו דקומת כתר, הוא רק מחציתו של רשימו זו, וגם מחציתו החלש ביותר, משום שאינו ראוי להמשכת האור מצד עצמה בלבדה, אמנם הרשימו דבחינה ג' הוא רשימו שלימה, הן מבחינת ההמשכה והן מבחינת התלבשות, ולפיכך נמצא, אשר הרשימו דבחי"ג השלמה, משתוה עם מחצית הרשימו דקומת הכתר. והבן זה, וזכרהו היטב לכל ההמשך שבכאן.

ולהלן יתבאר, איך זכר ונקבה הללו, מתחברים עם המסך שבמלכות של ראש בזווג אחד, בסבת עליתם שמה, אשר עי"כ המה חוזרים וממשיכים שוב התפשטות האור העליון להפרצוף, שהוא מכוונה בשם התפ"ב. וזה אמרו "כאשר לא מטי בכתר, הוא לפי שעולים הזכר והנקבה של הכתר למעלה וכו'".

ז) ופירוש הענין, כי הנה, יש כמה כללות: א', כאשר יהיו ב' אורות בב' כלים, כל אחד בפני עצמו, ואחר כך כאשר יכנסו ב' האורות בכלי אחד, זה יקרא כללות, שנכלל זה בזה בכלי אחד. ועוד יש מציאות אחר, והוא בהיות בחינות ב' אורות אלו זכר ונקבה, בב' כלים, שאז יארע להם מ"ש בפרשת תרומה דקמ"ז, כי אז יש בהם סוד אהבה, פירוש, כי נכלל הארת זכר בנקבה ושניהם בכלי אחד, וכן חוזר הארת נוקבא להכלל בכלי של הזכר. הרי הם ד' אורות: ב' בכל כלי כלולים זה בזה, והם סוד ד' אותיות של אהב"ה.

ח) ועוד יש מין כללות אחר, והוא זה המציאות שאנו בו, שהם ב' אורות בלתי כלים, שהם זו"ן של הכתר שעלו למעלה, ואינם בכלי. כי כללותם אז, יהיה בבחינה הארה זו מזוה, וזה כללות שלהם.

אור פנימי

אם למשל אור א' משובש בבחי"ד והשני בבחי"ג, הרי הם נחשבים לשנים, שהרי שינוי הצורה שבהם מבדיל ביניהם, ונבחן שהם ב' אורות נפרדים לעצמם בב' כלים. אבל בשעה שנודרך הכלי דבחי"ד ונשאר גם כן בבחי"ג, הנה אז נכללים ב' הכלים ונעשים לכלי אחד, להיותם שניהם בצורה שוה, וכן ב' האורות, נכללים זה בזה בהארתם, אע"פ, שמצד מוצאם מבחינת הע"ס דא"י, המה שני מינים, כגון, שזה רוח וזה נפש. ב' אורות וכו' בב' כלים וכו' סוד אהבה. היינו בחינת הזווג דנשיקין, ויתבאר במקומו.

ח) המציאות שאנו בו שהם ב' אורות בלתי כלים: כי כאן נמצאים הזכר והנקבה בבחינת עליה, מחמת הזדככות המסך מכל העביות שהיה בו, שהשוה צורתו אל המאציל לגמרי, כנ"ל, ואלו הזכר ונקבה דכתר, אינם אלא רשימות שקטות, שאין בהם עביות כלל, אלא משום, שהיו מקודם בבחינת התלבשות בגוף, זה בקומת כתר דגוף וזו בקומת חכמה שבגוף, ע"כ, אנו מכנים אותם, בשם זכר ונקבה, כנ"ל. וזה שמדייק הרב להשיענו כאן, "שהם ב' אורות בלתי כלים, שהם זו"ן דכתר שעלו למעלה". דהיינו

הכתר דגוף, והתכללות אור הכתר של הגוף בכלי המלכות עצמה, הם גורמים, שיעלה השורש דהמלכות, שפירוש, המסך הכלול בכלי מלכות של ראש, אל מקום השורש של היסוד, דהיינו בבחי' העביות דבחי"ג, כמ"ש זה באורך.

שורש כתר עליון משפיע למטה, היינו השפעה רחבה בדרך זווג כדי להוליד תולדות, שהם הע"ס דהתפ"ב, הנקרא פרצוף ע"ב דא"ק, הנבחן לבחי' תולדה וכן אל פרצוף הא' דא"ק.

הכנה לתחתונים לקבל, היינו תיקון המסך, באופן שיהיה ראוי ומוכן להזדווג עם אור העליון. כמ"ש לקמן.

הנוקבא של הכתר נכללת בזכר, פירוש, שהזווג הזה, אינו נעשה על הרשימו דבחי"ג, שהיא בחינת הנקבה, כנ"ל, אלא, שנעשה על בחינת רשימו דבחי"ד, שהוא בחינת הזכר דכתר. אבל הנקבה נכללת עמו בהארת הזווג, כמו שיתבאר לפנינו.

ז) כללות א' וכו', ב' אורות בב' כלים וכו' שנכלל זה בזה בכלי אחד: פ"י כי כל פירוד הרוחני הוא, על ידי שינוי הצורה, וכל חיבור הרוחני הוא השואת הצורה. ולכן

(ט) והנה עתה הנוקבא נכללת בדכורא, כי להיות שהנוקבא היא אור של חכמה, כנ"ל, והזכר, הוא אור של הכתר שנשאר בכלי, א"כ הזכר הוא שמקבל עתה מן השורש שלו, שהוא שורש הכתר. וזה נמשך לו, על ידי

אור פנימי

המסך מן העביות דבחי"ד, והרשימו הוא, אותו החלק שהניח אחריו שם בהכלי שלו, והנך רואה, שהם עצמות אחת. ועוד יש כאן רשימו ב', דהיינו, האור שהניח האור דקומת חכמה של הגוף דא"ק, תוך הכלי שלו אחר הסתלקותו מגוף ההוא, והיא הנקראת הנקבה של הכתר, שגם היא עלתה מהכלי דגוף שלה אל הראש, על ידי התכללותה בהמסך שנזדכך כנ"ל. (וכבר הארכנו בענין זה בחלק ד' באו"פ פ"ד סעיף נ'). וצריכים לעיין שם עתה היטב, כי כל הדברים משם צריכים להעתיק פה לולא חסתי על האריכות. וע"כ אני מקצר פה מאד.

וזכור היטב, אלו ג' השמות של ג' האורות, שהם: זכר דכתר, ונקבה דכתר ואור הכתר. על פי ביאורם הנ"ל, כי אי אפשר לבארם בכל פעם. גם תזכור שכל ג' אורות אלו, הם ענפי המלכות דראש, כי היא הוציאה אותם להגוף, בכח שינוי הצורה ועביות הגוף, שנתנה אליהם, הנקרא עביות שממעלה למטה, ועתה שחזרו וגזדכו מעביות הזאת, הרי חזרו שוב אליה, ונכללו בה כמתחלה. שזה מכונה, שהג' אורות עלו למקום המלכות דראש. אלא שסדר עמידתם שם, נבחן, שכל ענף, עומד תחת השורש הקרוב שלו: כי אור הכתר שהוא כללות האור, שעלה ונסתלק מן הגוף, הוא הקרוב ביותר להמלכות, ואחריו עומד הזכר דכתר, להיותו ענף של אור הכתר, שהוא הרשימו, שאור הכתר השאיר בכלי שלו, כנ"ל. ואחריו עומדת הנקבה דכתר, להיותה מבחינת עביות דבחי"ג, שהיא ענף מזכר דכתר שהוא מבחי"ד. כנ"ל.

ותדע שעליות זכר ונקבה דכתר אל הראש, גרמו שם ב' זווגים בעליהם זאת: כי המסך והמלכות של ראש, עלתה תכף

כמבואר, שאין בזו"ן אלו מבחינת כלים ולא כלום, להיותם בסוד עליה.

(ט) שהנוקבא היא אור של חכמה: כלומר, שהיא בחינת הרשימו, שהשאיר אור קומת חכמה אחר הסתלקותה, כנ"ל.

והזכר הוא אור של כתר שנשאר בכלי. כלומר, בחינת הרשימו, שהשאיר האור של קומת כתר, אחר הסתלקותו, כנ"ל, שהוא נשאר בכלי דקומת כתר, ועתה הוא עלה למאציל ע"י המסך שנזדכך, כנ"ל.

שמזדכך אותו הכתר שנשאר למעלה בסוף השרשים: הנה הרב משמיענו כאן, סדר שלם של זווג ולידת פרצוף תחתון על ידי העליון. ולכן, צריכים הדברים אלו להבנה מדויקת מאד. והנה כתב שאלו הרשימות שעלו מתוך ההסתלקות דהתפ"א, שהם רשימו דאור הנשאר בכלי דכתר, ורשימו מאור הנשאר בכלי דחכמה, עלו לתחת המלכות של ראש, אל המקום שהיה שם כללות האור דקומת כתר של התפ"א, אחר הסתלקותו משם. נמצא שיש לנו כאן, בהמלכות של ראש, ג' מיני אורות של הגוף דפרצוף הא' דא"ק, שיצאו משם אחר ההסתלקות ובאו להראש דפרצוף ההוא. שהם: כללות קומת כתר של הגוף, והרשימו, שאותו קומת הכתר, השאיר בהכלי דכתר של הגוף, אחר הסתלקותו, שאח"כ עלה גם הוא לראש, על ידי התכללותו בהמסך דמלכות דגוף שעלה, והרשימו ההוא נקרא זכר דכלי דכתר. וצריכים להבין שרשימו הזה הוא ענף של כללות קומת הכתר הנזכר, ובאמת, הוא עוד יותר מבחינת ענף, שהרי הוא חלק מעצמותו ממש, וכל ההפרש ביניהם הוא, כי כללות האור דקומת כתר, נסתלק לגמרי מן הגוף, תיכף אחר שנזדכך

שמזדכך אותו הכתר שנשאר למעלה בסוף השרשים, ועל ידי הארה העליונה, של שורש הכתר, הוא מזדכך מאד, ואז מאיר אור רב, בזה הזכר של הכתר,

אור פנימי

הנקבה, שפירושו עם עביות דהמשכה, והבן היטב.

ולפיכך עשתה כאן המלכות של ראש בחינת זווג דהכאה על עביות משותף מבחי"ד דהתלבשות, ומבחי"ג דהמשכה, שבוה, העלתה או"ח, עד קומת כתר של ראש, כי נעזרה, עם העביות דבחי"ד של התלבשות כנ"ל. הרי נתבאר היטב ב' הזווגים, שעליות זו"ן דכתר גרמו בהמלכות של ראש, מכח עליתם והתכללותם בה: הא', הוא הזווג על העביות המשותף מבחי"ד דהתלבשות ובחי"ג של המשכה, שבווג הזה, המשיכה קומת הכתר דראש. הב', הוא הזווג, על העביות דבחי"ג לבד, שבווג הזה הוא ממשיכה רק קומת התכמה של ראש.

ובהמתבאר עד הנה, תבין היטב את דברי הרב באן באות ו'. וז"ל "שעולין זו"ן של הכתר למעלה במקום זה הכתר שבסוף השרשים העליונים" פירוש, כי כן נבחן מציאותם בראש, כל ענף תחת שורשו: הנקבה תחת הזכר, והזכר תחת אור הכתר, (כנ"ל באו"פ דף רצ"ז ד"ה וזכור). וזה אמרו "והוא עולה במקום השורש של המלכות, ואז גם שורש מלכות עולה בשורש של היסוד, ושם נשארים שניהם בסוד היסוד, שהוא זו"ן". כלומר, שבשביל להשפיע אל הזו"ן דכתר שעלו, הוא עוזבת את הבחי"ד שלה, דהיינו, מקום המלכות של ראש, ומקבלת לעביות דבחי"ג, שהוא מקום היסוד של ראש. כנ"ל ד"ה ולפיכך.

אמנם תראה שהרב מדייק לומר "ושם נשארים שניהם בסוד היסוד, שהוא זו"ן". והוא, להורות השינוי שבכאן, כי בכ"מ שהמלכות עולה ליסוד, נמצא שהיסוד עולה אל הספירה שלמעלה הימנו, משום, שהמלכות קבלה לעביות דבחינה ג', והזווג, היוצא על עביות דבחי"ג, ממשיך רק קומת

להיסוד דראש, שפירושו, שהמלכות עזבה את הבחי"ד שבה וקבלה העביות דבחי"ג של ראש. וטעם עליתה זאת היא, כי הסתלקות האורות דהתפ"א של הגוף, גרם להפסק ההשפעה של המלכות דראש, כי אין לה עוד למי להשפיע, ומתוך שכל ענין של המלכות דראש, רק להשפעה עומדת, כי אינה ראויה לקבלה מעת הצמצום ואילך, אלא, על ידי הזווג דהכאה הנוהג בה, היא מעלה או"ח, שע"י האו"ח הזה, שהיא מעלה, היא משפעת וממשיכה את האור העליון לתוך הגוף. והנה בעת ההסתלקות האורות דגוף, אינה יכולה להשפיע לגוף, רק השפעה מצומצמת המספיק רק כדי קיום הכלים דגוף שלא יתבטלו לגמרי.

ולפיכך בעת ביאת המסך והרשימות דזו"ן דכתר שבו למקום המלכות, אשר הזווג לא פסק משם, הנה נמצאים שהם מתעבים תכף, מבחינת עביות דראש, בכל אותו השיעור הכלול בהרשימות, ומתוך שבחי"ד לא השאירה רשימו, ע"כ לא יכלו להתעבות יותר משיעור עביות דבחי"ג. ואז המלכות דראש, ברצונה הגדול להשפיע, כנ"ל, עזבה משום זה את העביות דבחי"ד שלה, וקבלה לעביות דבחי"ג, המכונה, שעלתה אל מקום היסוד, כדי לעשות שם זווג דהכאה חדש על מסך דבחי"ג, שע"י זה תוכל הנקבה דכתר, לקבל את ההשפעה שלה הזאת. וזהו זווג אחד שגרמו הזו"ן דכתר עם עליתם להראש.

אמנם יש כאן, גם רשימו דבחי"ד, אלא שהוא מבחינת התלבשות, דהיינו, בחינת הזכר דכתר, כנ"ל, והנה הרשימו שהוא מצד עצמה, אינה ראויה להמשיכה האור על ידיה, שפירושו, שיעשה זווג דהכאה עם אור העליון, שיעלה או"ח, והאו"ח ימשיך אליו האור, כנודע. אבל הוא ראוי להתחבר עם

ואז נכללת הנקבה בזכר ומקבלת הארה ממנו, עד שנמצאים עתה ג' בחינות אלו שוים בהארתם, והם זכר ונקבה של כלי הכתר ואותו הכתר שעליהם, ואחר שהם שוים, יקבלו האור שלהם מצד שורש כתר עליון.

אור פנימי

חכמה, שאז אור החכמה בא בכלי דכתר, והבינה בכלי דחכמה, וז"א בכלי דבינה, ומלכות בכלי דז"א. והנה כאן, לא עלה הז"א לכלי דבינה, אלא שנשארו שניהם בסוד היסוד, כדברי הרב.

וטעם הדבר, מתבאר היטב עם הנ"ל בד"ה אמנם. כי כאן נעשה זווה משותף מעביות דהתלבשות דבחי"ד, עם עביות דהמשכה דבחי"ג, שהמלכות דראש נכללה מהם, מכת הזכר והנקבה דכתר שעלו בה ע"ש, אשר משום זה השיתוף עם בחי"ד דהתלבשות, נעשה בה הזווה דהכאה, בהמשכת קומת כתר של ראש, וא"כ הרי בא אור הכתר בכלי שלו והספירות לא החליפו מקומותיהם, וממילא נשאר גם היסוד בכלי שלו ביחד עם המלכות שעלתה אצלו. באופן, שיש עתה בכלי של היסוד. ב' אורות יחד, שהם ג"כ חיבור זכר ונקבה, דהיינו, אור של עצמו שהוא זכר, ואור המלכות, שהיא נקבה, וזה אמרו "שהוא זו"ן", והבן.

וזה אמרו "ואז שורש כתר עליון משפיע למטה, אחר, שכבר יש הכנה לתחתונים לקבל". דהיינו כנ"ל, אשר הקומה היוצאת

ע"י זווה המשותף הזה הוא קומת הכתר של ראש, שנמצא ע"כ, שורש כתר עליון, דהיינו, הכתר דראש, משפיע למטה, אל אור הכתר הנכלל בכלי המלכות, ומאור הכתר מגיע האור ההוא להרשימו שלו, הנקרא זכר דכלי דכתר, ומחזכר מגיע האור אל הנקבא דכלי דכתר, להיותם שלשתם כלולים יחד, כנ"ל. וזה אמרו "ואז הנקבא של הכתר נכללת בזכר". כלומר שעדיין לא נעשה הזווה המיוחד לה בהמלכות של ראש, דהיינו זווה הב' הנ"ל, על העביות דבחי"ג לבדה, אלא שהיא נכללת בשיתוף עם הרשימו

דהתלבשות של הזכר. והבן זה היטב. וזה אמרו כאן אות ט' "וזה נמשך לו, ע"י שמודרך אותו הכתר, שנשאר למעלה בסוף השרשים". ויש כאן הבנה חשובה מאד. כי זווה הזה שנעשה כאן עתה, הוא זווה עליון דראש, הנעשה ע"י המסך שבמלכות דראש, וא"כ איך יוכלל בזווה הזה גם אור הכתר, שהוא אור שכבר התלבש בעביות הגוף, שהוא רחוק מאד מבחינת ראש. וזה שמשמיע לנו הרב "וזה נמשך לו ע"י שמודרך אותו הכתר". כלומר, שבחיות המסך דגוף עלה וגודרך מכל עביות שבגוף עד שעלה לראש, כנ"ל, הנה מחמת זה נשאב לגמרי כל בחינת הגוף, שהיה כלול באור הכתר, ונעשה וך כמו בחי' ראש ממש, וע"כ נכלל בהמלכות בזווה דראש, וקבל האור של כתר של הראש והשפיע להזו"ן דכלי דכתר, כנ"ל. ואז נכללת הנקבה בזכר. כמ"ש בדיבור הסמוך, כי בחי"ג שלה, נכללה ונשתתפה עם הבחי"ד דהתלבשות של הזכר. ואח"ז יצאה מהשיתוף הזה, כי המלכות דראש עשתה אח"כ זווה מיוחד על הבחי"ג של הנקבה, כמו שמבאר והולך לפנינו.

ג' בחי' אלו שוים בהארתם וכי יקבלו האור שלהם מצד שורש כתר עליון. כי שלשתם נכללו בהזווה הזה דמלכות של ראש, במסך המשותף מעביות של התלבשות של בחי"ד, עם עביות של המשכה דבחי"ג, שהאור"ח שעלה מכאן הלביש עד קומת כתר עליון, דהיינו, כתר דראש. כנ"ל. גם ענין התכללות של ג' אורות אלו כבר נתבאר לעיל, כי כל ענף, נכלל בשורש הקרוב לו, דהיינו, הנקבא דכתר בזכר דכתר, והזכר דכתר באור הכתר, ואור הכתר בהמלכות. עש"ה.

(י) ואז צריך שגם הנוקבא של הכתר תקבל גם היא משורש העליון שלה, שהיא חכמה עליונה, לכן השורש של החכמה העליונה יורדת בבינה ובינה בחסד וכו', עד שיורד יסוד במלכות, ואז, אותו הכתר, שעלה במקום שורש המלכות יורד במקומו, כי אינו יכול להיות שם, כי אין לו דמיון עם שורש המלכות וגם הוא ענף והמלכות הוא שורש, לכן הוא גרוע ממנה, אע"פ שהוא מקבל מן הכתר. אמנם יורד למקומו, ושם יוכל להיות ביחד

אור פנימי

הנקבה דכתר, דהיינו, על העביות דבחי"ג, השלימה, הן מבחינת המשכה, והן מבחינת התלבשות.

משורש העליון שלה שהיא חכמה. כמ"ש לעיל, אשר הרשימו שנשאר מקומת חכמה דהתפשטות הא' אחר הסתלקותה, שהיא בחינת עביות דבחינה ג' היא הנעשה כאן לבחינת הנוקבא דכתר, והיא המקור להתפ"ב הזה.

השורש של החכמה העליונה יורדת בבינה ובינה בחסד וכו'. כלומר, כי בחינת הזווג הנעשה על בחינת הנקבה דכתר, שהיא בחי"ג, היא גורמת אל ירידת המדרגות מראש עד סוף: שהכתר יורד למדרגת החכמה, וחכמה יורדת למדרגת הבינה, והבינה יורדת אל מדרגת החסד, וכו', עד שיורד היסוד למדרגת המלכות.

וטעם הדבר הוא משום שהזווג הזה שנעשה על עביות דבחי"ג אינו מעלה או"ח ואינו ממשיך, אלא קומת חכמה, וע"כ נמצא מבחינת הזווג הזה, אשר אור החכמה יורד ומתלבש בכלי דכתר ונבחן, שירד הכתר ממדרגתו ובא אל מדרגת החכמה, וכן אור הבינה מתלבש בכלי דחכמה, וירדה ספירת החכמה אל מדרגת הבינה, וכו' עד שאור המלכות התלבש בכלי דיסוד, וירד היסוד אל מדרגת המלכות.

הכתר וכו' כי אין לו דמיון עם שורש המלכות. כי בעת עלית המסך והספירות למעלה להמאציל, שפירושו שנודככו לגמרי מכל בחינת העביות דגוף דהיינו ממעלה למטה, שבזה באו בהשואת הצורה עם

(י) ואז צריך שגם הנוקבא של הכתר תקבל גם היא משורש העליון שלה: פי' כי כל הזווג הגדול הזה, שנעשה על המסך המשותף דזכר ונקבה יחדיו, שהמשיך האור הגדול דכתר עליון, כמו שנתבאר, הנה נשאר אמנם כולו בראש ואינו יכול להתפשט לגוף, שהוא מטעם, שחסר שם, בחינת העביות של המשכה דבחי"ד. וענין השיתוף שנעשה עם בחינת המשכה דבחי"ג, היה מספיק להע"ס של ראש, משום שאין בהם בחי' התלבשות בפועל, אבל אינו מספיק להתלבשות בפועל בתוך הגוף.

ולפיכך, בו בעת, שנתעורר בזכר דכלי דכתר בחינת העביות להתלבשות להתפשט עם האור הגדול הזה, לבחינת התלבשות בפועל, שפירושו להתלבש בהע"ס דגוף, ניכר תכף מחמת זה גם בחינת הגוף הכלול באור הכתר, שהוא עומד במקום המלכות של ראש, כנ"ל, אשר עם זה נשתנה צורתו מן המלכות דראש, שנבחן בזה, שנפרד תכף מן המלכות ויצא משם למקומו, כי שינוי הצורה מבדיל ומפריש את הרוחנים זה מזה, וכיון שיצא מן מקום המלכות, נמצא, שנפרש תכף מן האור של הכתר עליון, ולא נשאר בו אלא ההארה הקודמת המצומצמת. המכונה שהאור הכתר התזיר פניו למעלה ואחוריו למטה. כמ"ש לפנינו.

וזה אמרו, ואז צריך, שהנוקבא של הכתר תקבל גם היא משורש העליון דהיינו כמ"ש שאין הזווג נשלם ע"י הזווג הגדול דקומת כתר עליון, כי אין הארתו מתפשט להגוף, ולפיכך, צריכים אל הזווג הנעשה על בחינת

עם זר"ן שהיו במקומו, כי אז שלשתם שוים, אחר שכולם שוים בקבלתם משורש הכתר עליון.

יא) ואז נמשך הארת שורש חכמה למטה, ואז הזכר נכלל בנוקבא, שהנוקבא מקבלת תחלה, לפי, שהיא נשתה במעלה עם הזכר ושניהם בשוה קבלו משורש הכתר עליון, ולפי, שעתה מקבלים משורש חכמה, לכן הנוקבא מקבלת תחלה מכל הג', שבכאן, והם מקבלים ממנה ונכללים בה, בסוד אשת חיל עטרת בעלה.

אור פנימי

שורש המלכות יורד במקומו, כי אינו יכול להיות שם, כי אין לו דמיון עם שורש המלכות וגם הוא ענף, והמלכות היא שורש. והיינו כנ"ל, שאחר שנשלם הזווג, נתעורר בו העביות דגוף, ונשתנה צורתו מן המלכות עד שאין לו עוד שום דמיון עמה, ולפיכך בהכרח, שירד משם ותור למקומו. וזה אמרו "כי זה שורש וזה ענף" כי בחינת הגוף הוא ענף ובחינת הראש, הוא שורש.

יורד למקומו. שהוא מתחת כלי המלכות של ראש, דהיינו בחינת בינוני בין ראש לגוף, כי לגוף לא יוכל לירד ולהתפשט מטעם שהנוקבא של ראש אינה מתפשטת בע"ס דא"ח שלה להיות לכלים להלישו, כנ"ל בדיבור הסמוך. ובראש לא יוכל להיות, מטעם שינוי צורה הנ"ל, וע"כ הוא נבחן, בבחינת בינוני ביניהם.

שכולם שוים בקבלתם משורש הכתר עליון. פי', כי מטרם שנעשה הזווג הב' על המסך דעביות מבחי"ג דהיינו על בחינת הנקבה דכתר לבדה, הרי עדיין הנקבה כלולה עם בחי"ד של הזכר, והזכר דכתר כלול באור הכתר, כנ"ל, וע"כ, שלשתם שוים עתה בקבלתם מכתר עליון, כלומר, מבחינת מה שהמה מקבלים עדיין, מקומת כתר של ראש.

יא) ואז נמשך הארת שורש חכמה למטה: כלומר, שנעשה הזווג על המסך של בחי"ג של המלכות דראש בלי השתתפות עם העביות דהמשכה דבחי"ד, אשר אז האו"ח

המלכות של ראש, וע"כ נבחן, שהאור דקומת הכתר שעלה מן הגוף, בא במקום המלכות, להיותו אז אך כמו המלכות, ואין ביניהם שום שינוי צורה כלל, כדברי הרב לעיל באות ט' שכתב "וזה נמשך לו עיד"ז שמזדכך אותו הכתר, שנשאר למעלה בסוף השרשים" (וע"ש באו"פ דף רצ"ט בד"ה וזה אמרו כאן) אמנם אחר שנשלם זווג הא' הנ"ל, שהמשיך קומת הכתר העליון, בבחינת ממשטה למעלה, הנהוג בהראש, שאז הגיע שעתו, להתהפך ולהתפשט גם ממעלה למטה, שפירושו להתלבשות בגוף, כנהוג בכל הזווגים כנודע. והנה אז, נתעורר אור הכתר שבמקום המלכות דראש, לחזור ולהתפשט לגוף, כמו שהיה שם מתחלה, אמנם כיון שבחינת הנוקבא של ראש, לא היתה במקומה בבחי"ד, כי היה חסר שם בחי"ד דבחינת המשכה, (כנ"ל באו"פ דף ש' ד"ה ואז צריך) ע"כ לא היתה יכולה להתפשט ממעלה למטה לע"ס מינה ובה עד הסבור הגוף, ונשאר כל אור הגדול של זווג הזה בהראש.

אמנם, כיון שנתעורר אור הכתר הנ"ל, לחזור ולהתפשט לגוף כבתחלה, אע"פ שלא חזר, מ"מ גרם לו התעוררות זו, להתגלות העביות דגוף שבו מעת היותו שם בתחלה וכיון, שנתגלה בו העביות דגוף, הרי נשתנה צורתו בזה מן המלכות של ראש, ואין לו עוד שום דמיון עמה, כי נתרחק ממנה כרחוק בחינת גוף מבחינת ראש.

וזה אמרו, "ואז אותו הכתר שעלה במקום

(יב) אמנם טעם ירידת שורש חכמה למטה במקום שורש הבינה וכו', הוא לכמה טעמים. הא' הוא, לפי כשהוא קרובה לשורש כתר אינה יכולה להאיר ואורה מתבטל באור הנמשך מן הכתר. ועוד כי צריכה הוא להתקרב למטה, כדי שתוכל הנוקבא שבכתר לקבל תחלה ממנו כנ"ל, וזה גורם קריבת השורש אליה מדריגה א' יותר, מקרבת הזכר שבכתר אל שורשו. ועוד, כי ביארנו כי לעולם השרשים אינם נמנעים מלהשפיע למטה, בהיות התחתונים רוצים לקבל, לכן שורש הכתר אינו נמנע מלהשפיע למטה, כל זמן היות זרין חוץ מן הכלי שלהם, וא"כ אין החכמה יכולה להשפיע, ולכן כאשר תתרחק החכמה ותדר למטה במקום הבינה, אז ישאר המקום שלה פנוי, ואז, בעוד שהשפע הנשפע משורש הכתר, ממלא אותו מקום חלל הפנוי, אז, החכמה היא משפעת למטה, נמצא, כי אז, גם אם הכתר משפיע, אינו מבטל הארת חכמה.

אור פנימי

שום שייכות בזה האור דכתר עליון, להיותה הרשימו דקומת חכמה כנ"ל, ונמצא, שהנוקבא היא המקבלת מכל אלו הג' האורות, מחמת התכללותה בהם כנ"ל. אמנם עתה, שהזווג נעשה על הבחינה שלה, דהיינו בחי"ג, נמצאת הנוקבא עיקר המקבלת, מאלו הג' האורות כי שאר השנים, אין להם שייכות לקומת חכמה, אלא, שמקבלים ממנה.

(יב) קרובה לשורש כתר אינה יכולה להאיר ואורה מתבטל באור הנמשך מן הכתר: כלומר, אם לא היו יורדים המדרגות, אלא, שהיה אור הכתר בכלי דכתר ואור החכמה בכלי דחכמה וכו' הרי אז, לא היתה יכולה אור חכמה להשפיע לגוף, משום שהיא מתבטלת אז באור הכתר, כי כל ספירות התחתונות מתבטלות, ואינן נכרות כלפי ספירה העליונה שבהמדרגה. ולכן, כל מדרגה אע"פ שיש בה ע"ס אינה נקראת רק על שם העליונה שבהם, כגודע, וע"כ, אי אפשר לאור החכמה שתתגלה למטה, אא"כ שיעשה הזווג על בחי"ג בלבד, כי אז יורדים המדרגות, ובא אור חכמה לכלי דכתר, אשר אז יהיה אור החכמה הספירה העליונה ותהיה ניכר הארתה. זרין חוץ מהכלי שלהם, וא"כ אין החכמה

העולה ממטה למעלה, אינו משיג קומת כתר עליון, אלא רק, עד קומת חכמה העליונה של הראש. וזה אמרו "ואז נמשך הארת שורש חכמה למטה". דהיינו חכמה של ראש, כנ"ל. הזכר נכלל בנוקבא כו' בשוה קבלו משורש הכתר עליון. פ"י כי עתה שנעשה הזווג על המסך דבחי"ג שהוא ממשיך רק קומת חכמה של ראש, ונמצא שאור החכמה של ראש, התלבש בבחינת כלי דכתר של ראש, כמו שמבאר והולך וכיון שגם בראש נתכללו הכתר וחכמה זה בזה, נמשך מזה, שגם הזכר, שהוא רשימו דקומת כתר, והנקבה, שהיא בחי' רשימו דקומת חכמה, כנ"ל, נכללו גם הם זה בזה, והזכר, מקבל אור הזווג של הנקבה. וזה אמרו "כיון, שהזכר והנקבה קבלו בזווג הא' בשוה, מכתר עליון של הראש, כמו כן גם עתה אחר שבא אור החכמה לכלי דכתר של ראש, המה מקבלים ג"כ מכלי דכתר, שניהם בשוה, כמבואר.

הנוקבא מקבלת תחלה מכל הג' שבכאן והם מקבלים ממנה. כלומר, כי מתחלה בזווג הא' שנמשך קומת כתר של ראש, נמצא שאור הזווג היה שייך אל אור הכתר שעלה מהגוף להמלכות דראש, וכן לזכר דכלי דכתר, שהוא הרשימו דקומת כתר, אבל להנוקבא לא היה

(ג) ואמנם ירידת החכמה למטה, לא תפסיד הארתה, בהתרחק מן המאציל מדריגה א' כנ"ל, הוא מזה הטעם, אחר היות הכתר עליון ממלא אותו מקום החלל. כי בשלמא, אם היה נשאר שם מקום פנוי וחלל, היה נפסק האור מן המאציל לחכמה, ואדרבה, היתה מפסדת החכמה, ויותר טוב היה להשאיר במקומה, אמנם עתה, שאור הכתר ממלא מקום החלל ההוא, יש דרך ומעבר אל אור המאציל להשפיע בשורש החכמה, ואינה מפסדת כלל.

(ד) והנה אחר שקבלו ז"ן משורש החכמה ג"כ, אז אין צריכים לינק עוד, ואז יורדים ז"ן בכלי שלהם, ואז, שורש החכמה נתעלה במקומה, וגם שורש הכתר אוסף חלק אור אליו, ואותו הכתר שבסוף השרשים, אינו מקבל רק חיות הצריך לו לבד. ועתה נקרא, בחינת מטי בכתר אל הכלי, כי חזר האור בכלי שלו. אמנם שורש כתר עליון נקרא לא מטי למטה בעקודים. הרי העלינו מכל זה, שהאור בכלי ראשון נקרא כתר, ואין בו רק אור החכמה, כי אור הכתר נשאר למעלה בסוף השרשים. וז"ס כולם בחכמה וכו'.

אור פנימי

יכולה להשפיע. כלומר כל זמן שהם בראש, נמצאים שהם בלי כלי. ולפיכך כל זמן שהמדרגות במקומם ואור כתר עליון בבחי' כלי שלו, הרי הארתו מגיע תמיד להזו"ן, ואינם מוכנים לקבל מאור אחר הקטן ממנו. וע"כ, צריכים לירידת מדרגות, שאור הכתר לא יאיר בכלי שלו, אלא אור החכמה. כנ"ל. תתרחק החכמה ותרד למטה במקום בינה וכו' ואז ישאר המקום שלה פנוי. פירוש, שבשעה, שמדרגת חכמה יורדת למדרגת בינה נמצא מדרגה של חכמה פנויה, ואין מקום אחר אל אור החכמה להתלבש אם לא בכלי דכתר כי הכלי של עצמה משמשת לאור הבינה. בעוד שהשפע הנשפע משורש הכתר ממלא אותו מקום חלל הפנוי, אז החכמה משפעת למטה: פירוש, כי בעוד שאור הנמשך מהכלי דכתר, ממלא אותה מדרגת חכמה החסרה, דהיינו, שאור חכמה עצמה מתלבש שם, כנ"ל, הנה אז מדרגת החכמה יכולה להשפיע. כלומר כל זמן שהם בראש, נמצאים שהם בלי כלי. ולפיכך כל זמן שהמדרגות במקומם ואור כתר עליון בבחי' כלי שלו, הרי הארתו מגיע תמיד להזו"ן, ואינם מוכנים לקבל מאור אחר הקטן ממנו. וע"כ, צריכים לירידת מדרגות, שאור הכתר לא יאיר בכלי שלו, אלא אור החכמה. כנ"ל. תתרחק החכמה ותרד למטה במקום בינה וכו' ואז ישאר המקום שלה פנוי. פירוש, שבשעה, שמדרגת חכמה יורדת למדרגת בינה נמצא מדרגה של חכמה פנויה, ואין מקום אחר אל אור החכמה להתלבש אם לא בכלי דכתר כי הכלי של עצמה משמשת לאור הבינה. בעוד שהשפע הנשפע משורש הכתר ממלא אותו מקום חלל הפנוי, אז החכמה משפעת למטה: פירוש, כי בעוד שאור הנמשך מהכלי דכתר, ממלא אותה מדרגת חכמה החסרה, דהיינו, שאור חכמה עצמה מתלבש שם, כנ"ל, הנה אז מדרגת החכמה יכולה להשפיע.

משפעת למטה, ואינה בטלה באור הכתר, כנ"ל, להיותה עתה הספירה העליונה שבראש, ואין מדרגה אחרת למעלה ממנה. (ג) לא תפסיד הארתה בהתרחק מן המאציל מדרגה א': כלומר, אחר שירד כלי דחכמה למדרגת בינה מטעם שהתלבש בה אור הבינה כנ"ל, הנה לא נעשה בזה שום הפסק בין הספירות, לסבת מדרגת חכמה החסרה שם, מטעם, שאומר להלן, כי לא נשאר שם שום חלל פנוי, בתוך המדרגות, כי הכלי דכתר, שבה התלבש אור החכמה, נמצאת שממלא מקום חסרון ההוא. וזה אמרו, "עתה שאור הכתר ממלא מקום החלל ההוא יש דרך ומעבר אל אור המאציל להשפיע בשורש חכמה" כלומר, שאור החכמה שמושפע מהמאציל הוא מושפע בכלי דכתר, ונמצא הכתר ממלא מקום החכמה. והבן.

(ד) והנה אחר שקבלו ז"ן משורש החכמה ג"כ, אז אין צריכים לינק עוד ואז יורדים ז"ן בכלי שלהם: כלומר, כי אחר שנעשה

* טו) ונבאר עתה מציאות זה ההסתלקות של אור העליון, כי הנה, כאשר נעריך מציאות זה הכלי שכולל כל האור, הנה בהכרח הוא, כאשר, מסתלק האור ממנו, יהיה בו חלקים הראויים להביט אל האור ההוא, ובהתרחקו מהם, יתרחק מהם הבטת פנים אל פנים, כפי שיעור התרחקו. והמשל בזה, כי כאשר האור מסתלק, מהחלק היו"ד של הכלי הזה, אשר יקרא אח"כ, בשם, בחינת מלכות, כמ"ש, הנה אותו חלק היוד מן הכלי ההוא,

אור פנימי

שוורש כתר עליון נקרא לא מטי למטה בעקודים. כלומר, כשנאמר, מטי בכתר דגוף, אין הפירוש, שאור הכתר של ראש מאיר בגוף, כי זה האור של הכתר, הוא תמיד, לא מטי תוך הגוף. אלא הפירוש הוא אור החכמה של ראש, כנ"ל אלא שהוא מתלבש בכלי בכתר.

הרי העלינו וכו' כתר, ואין בו רק אור החכמה. משמיענו לדעת, אשר בכל ההתפ"ב הזו, כשנאמר, אור הכתר המשמעות היא, רק אור החכמה, כי כן נתבאר כאן, שאין כלל אור הכתר בגוף אלא אור החכמה לבד, כנ"ל. אלא משום שמתלבש בכלי בכתר, אנו מכנים אותו אור הכתר.

טו) חלקים הראויים להביט אל האור: מקום ההשפעה, או מקום הקבלה של הכלי, מכונה בשם "פנים". וההשפעה או הקבלה עצמה, מכונה בשם "הסתכלות" או "הבטה". וזה אמרו "כאשר מסתלק האור מהכלי, יהיה בו חלקים הראויים להביט אל האור ההוא" כי כל הסתלקות נעשה ע"י הזדככות העביות שבהמסך המתוקן בהכלי. ונודע, שיש ד' בחי' בהמסך, ולמשל, אם נודרך בחי"ד של הכלי, ונתרחק האור מהכלי מסבתו, הנה עוד נשאר בהכלי ג' בחינות של עביות, שהאור עדיין לא נתרחק מהם והם ראויים עוד להביט אל האור.

יתרחק מהם הבטת פנים אל פנים כפי שיעור התרחקו. אם נודרך העביות מבחי"ד

הזווג על עביות דבחי"ג השלמה הן מבחינת המשכה והן מבחינת התלבשות, ע"כ יכולה הנוקבא של הכתר להתפשט ממעלה למטה בע"ס, אל הגוף, עם האור שמקבלת מהראש, שעמה יחד יורד ומתפשט ג"כ הזכר דכלי בכתר, אל הגוף, וזה אמרו ואז יורדים זו"ן בכלי שלהם, דהיינו הגוף.

ואז שורש החכמה נתעלה למקומה וגם שורש הכתר אוסף האור אליו. פי' כי ענין ירידת המדרגות הנ"ל הנעשה בראש, לא היה אלא לשעת הזווג, אבל אחר הזווג, ואחר שירדו הזו"ן לתוך הכלי שלהם, שוב חזרו המדרגות למקומם כבתחלה, וחזר אור הכתר עליון לכלי בכתר, ואור החכמה לכלי דחכמה וכו' ואע"פ כן, לא האיר הכתר עליון, אל אור הכתר שמתחת המלכות, עד שיוכל להתפשט להגוף כבתחלה, אלא "ששורש הכתר אסף האור אליו, ואותו הכתר שבסוף השרשים, אינו מקבל רק חיות הצריך לו לבד". ולא באופן שיוכל לחזור ולהתפשט תוך הגוף כבתחילה. וטעם הדבר הוא, כנ"ל. מטי בכתר אל הכלי. כי אותו אור של הזווג הנעשה בבחי' הנקבה בכתר בבחי"ג של ראש, שהוא בקומת חכמה והוא מתלבש בכלי בכתר, כנ"ל, הוא יורד עם הזכר ונוקבא הנ"ל, לתוך הגוף, ומתלבש ג"כ בכלי בכתר דגוף. וזה אמרו "כי חזר האור בכלי שלו" דהיינו בכלי בכתר השייך לאור חכמה מצד שנמשך כן מבחינת הזווג. וע"כ הוא נקרא מטי בכתר דגוף.

אשר ממנו נסתלק האור ההוא, שעל ידי כן נעשה כלי, כנ"ל, ואז הכלי הפך פניו למטה, כי כיון שנעשה עתה בחינת כלי בהפרדו מן שורש האור שלו, אין בו יכולת להסתכל בו פב"פ, ואז, הופך פניו אחר שנעשה בחינת כלי, ואז, אינו מסתכל באור עליון שנתרחק ממנו, אלא דרך אחר.

אור פנימי

דופן שלו העב יותר נקרא פנים, להיותו הממשיך את אור העליון אליו ע"י זווג, וחצי דופן שלו שאינו עב כל כך נקרא בשם, אחר. להיותו שקט בהכלי, ואין להאור שום נגיעה עמו. והבן היטב.

וכל האמור הוא רק בעת שהאור ישנו בהמדרגה, אמנם בשעת הסתלקות האור מהמדרגה דבחי"ג, לבחי"ב, שנעשה הזווג בבחי"ב, שהארת הזווג הזה, יורד לכלי דבחי"ג הריקנית, כנ"ל, נמצאים ב' חצאי דופן הנ"ל, שמתהפכים וחציו דפנים נעשה אחר, וחציו דאחר נעשה לפנים. כי האו"ח היורד מבחי"ב לתוך הכלי הריקנית, נמצא מתרחק מהעביות דבחי"ג, אשר שם, להיותו אור מבחי"ב, והוא מתקרב לחצי דופן הכלי הקרוב ביותר לבחי"ב' ומאיר שם. הרי שהעב ביותר מאותו הכלי, אינו מקבל שום הארה מהאו"ח ההוא ונעשה עתה לבחינת אחר הכלי, והוא ביותר מאותו הכלי, נעשה עתה לפנים של הכלי, כי האור מאיר רק בחלקו הוך. וזה אמרו "ואז הכלי הפך פניו למטה". כי אינו יכול לקבל כלום מהארת הזווג, הנעשה בבחינה העליונה, ונעשה הפנים לאחור, ונמצא הופך אחוריו למעלה, כי הוא עתה כל המקבל מהארת או"ח שירד אליה. ונעשה האחר לפנים. שזה מכונה התהפכות. שנעשה עתה בחינת כלי וכו'. אבל אחר כך, שגם בחינה העליונה ממנה נעשית לבחינת כלי, דהיינו, שנסתלק הזווג גם משם, ונמצא נפסק הארת האו"ח הנ"ל מלירד אליה, הנה אז מחזיר הכלי פניו למעלה כבתחלה, כי האחר שלו אבד עתה כל מעלתו, כי הרשימו מתחלת עתה להאיר להכלי, והארת הרשימו מגיע רק לבחי' הפנים

הנה נתרחק האור מן הכלי כפי שיעור הבחי"ד, ולא מיתר ג' הבחינות, ואם נתרחק גם מבחי"ג יתרחק האור גם משיעור העביות של בחי"ג מהכלי, ולא משאר הכלי שהוא מבחי"ב ולמעלה, וכו' עד"ו.

ואז הכלי הפך פניו למטה. וצריך לזכור כאן כל מ"ש הרב בהתפ"א דעקודים בחלק ד' בענין האו"ח היורד מהקומות היוצאות בשעת ההודנכות ומאיר אל הכלים הריקנים הנמצאים מתחת מקום הזווג, וענין הכאה שהארות אלו עושים עם הרשימות הנשארים באותם הכלים, (וע"ש בחלק ד' פ"ג אות ט' ובאו"פ סעיף ג' וסעיף פ') ומשם תבין, כי אחר שנודרך העביות למשל, מבחי"ג אל בחי"ב, שנעשה הזווג בבחי"ב, ובחי"ג נשארה ריקנית בלי אור שלה, הנה אז, יורד האו"ח מהארת הזווג דבחי"ב, לתוך הכלי של בחי"ג הריקנית, ונעשה הכאה ובטישא בין האו"ח היורד ובין הרשימו, שיש בהכלי הריקנית, והאו"ח מתוך שבא עתה מהארת זווג, נמצא מתגבר על הרשימו דבחי"ג שנשאר בהכלי, משום שהרשימו הוא מהסתלקות הזווג. וע"כ הרשימו מוכרח לצאת משם ולעלות ממעל להכלי בסוד תגין, ונותנת מקום להאו"ח לירד לתוך הכלי שלה. ותדע, שאו"ח הזה שירד לתוך הכלי הריקנית פועל בהכלי, שיהפך פניו למטה ואחור שלו למעלה, כדברי הרב כאן.

כי ידעת שמבחינת המשכת האור שבהכלי, נחלק ונבחן דופן הכלי לב' חצאים, המכונים פנים ואחר, או פנימיות וחיצוניות. כדברי הרב (בחלק ד' פרק ה' אות ג' ע"ש) ולפי"ו נמצא שאותו כלי הריקנית של בחינה ג' הנ"ל, נמצא נחלק לפנים ואחר, אשר חצי

טז) והנה גם האור העליון יקרא עתה אחור בעת הסתלקותו, ויהיה הכלי עם האור ההוא אב"א, ואחרי אשר נסתלק האור ההוא ג"כ, עוד שיעור חלק א' אשר יקרא אח"כ, בחינת היסוד, ונסתלק מכולו, אז גם החלק הזה יהפוך פניו מן האור העליון, כי לא יוכל לקבלו, ואז, גם בחינת כלי ראשונה הנקרא מלכות, כיון שהאור נתרחק ממנה תוכל להפוך פניה למעלה, ואז יהיה המלכות ויסוד פב"פ רק היסוד יהיה עם אור העליון אב"א.

יז) וכן, כאשר יסתלק בחינת אור של ההוד, אז ההוד יהיה אב"א עם האור העליון, ואז היסוד הפך פניו אל ההוד, ויהיה ההוד ויסוד פב"פ, ומלכות תהיה פנים באחור פני המלכות באחורי יסוד, כי תאות וחשק הספירה להחזיר פניהם אל האור, אך הספירה הקרובה אל האור לא תוכל להחזיר עדיין פניו אליו, עד שיתרחק מהאור שיעור ספירה אחת.

יח) וכן, כאשר יסתלק האור מבחינת הנצח, אז הנצח יהיה אב"א

אור פנימי

דכלי, כמו האור בטרם הסתלקותו, ואינו מגיע לבחינת האחור שלו. ונמצא הכלי שב על היכנו כבתחלה.

מסתכל באור עליון וכ" דרך אחור. כלומר, כי אז, נמצא שהארת הזווג היורד אליו מבחינת העליונה מתקבל רק דרך האחור של הכלי, שהוא החלק היותר זך שבו. וזה מכונה אשר הפך אחוריו למעלה. כנ"ל.

טז) האור העליון יקרא עתה אחור בעת הסתלקותו: ענין הכינויים פנים ואחור אינו נהוג, אלא בכלים, כי באור הם מכונים התפשטות והסתלקות, ומה שהרב מכנה כאן, את הסתלקות האור בשם אחור, הוא בבחינת השאלה להיותו רוצה להביא בהשואה ענין הסתלקות האור עם ענין האחור שבכלים ולכנותם בשם אב"א, ומה שהאור"ה היורד להכלים הריקנים נקראים בשם אחור והסתלקות, כבר ביאר זה הרב בחלק ד' פרק ג' אות ד' עש"ה.

שהאור נתרחק ממנה תוכל להפוך פניה למעלה. כי אחר שנפסק הזווג גם מבחינה

העליונה, ונפסק הארת הזווג מלידך להכלי, הנה אז חוזר הרשימו להאיר בהכלי, ונמצא הכלי מחזיר פניו למעלה כבתחלה, והפנים מאירים מבחינת הרשימו, ואחורי הכלי למטה כבתחלה, כי אינו מקבל עתה שום הארה. כנ"ל בד"ה ואז הכלי, שהארכנו בזה. עש"ה.

יז) עד שיתרחק מהאור שיעור ספירה אחת: כי כל עוד, שיש זווג בספירה העליונה הרי מגיע משם הארת הזווג להספירה הריקנית שמתחתיה, שאז מגיע הארה זו רק לבחינת האחור שבהכלי, ולא כלום להפנים, כנ"ל, ונמצא פניו של הכלי למטה, אבל אחר שנתרחק האור גם מספירה העליונה, אע"פ, שעדיין יש זווג בהספירה שממעל להעליונה, עכ"ז, אין הארת הזווג מגיע, אלא מעליון לתחתון דהיינו, מהסבה אל המסובב, אבל לא ממעל מהסבה שלו. וע"כ, חוזרת הארת הרשימו, ומחזיר פניו למעלה, כנ"ל. וזה שמדייק "עד שיתרחק מהאור שיעור ספירה אחת". כמבואר. והבן היטב.

יח) הכתר עם האור העליון הם אב"א:

עם אור העליון, ופב"פ עם ההוד, ויסוד יהיה פנים באחור עם ההוד, ומלכות ג"כ פנים ואחור עם היסוד. וכן עד"ז עד שתסתלק האור מכל יוד חלקי הכלי ואז יהיו כל הספירות פנים באחור: פני תחתונה באחור עליונה, אך הכתר עם החכמה יהיו פב"פ, כי הכתר עם האור העליון הם אב"א לטעם הנ"ל, ובזה מוכרח, שכתר וחכמה יהיו פנים בפנים.

(ט) הרי ביארנו, סוד הסתלקות ואיך נתהוו הכלים על ידי זה. אמנם אע"פ שבארנו, היות בכלי זה, מציאות כלי מלכות ויסוד וכו' לא מפני זה, יקראו יוד כלים, כיון שעדיין לא יש היכר להיותן י"ס, וגם כן כי האור נסתלק ביחד, רק הענין הוא, כדמיון כלי ארוך אחד אשר חלקים שלו אינם שוים כפי התרחקות של החלקים ההם מקצתם אל קצתם. והרי ביארנו, מציאות האור והתפשטותו והסתלקותו, והם ב' בחינות כמ"ש בעזרת האל.

(כ) ועתה יש התפשטות והסתלקות אחר, כאשר יתבאר בע"ה, ואז ישלימו ד' בחינות. והענין הוא, שכאשר נשלם בחינת הכלי הזה, ונעשה כלי, ע"י הסתלקות האור, אז כאשר יחזור האור להתפשט בו, אז ישאר בחינת אורות וכלים. אמנם כאשר נתפשט האור בכלי זה פעם ב' אינו מתפשט כסדר הא' אך נגלה ונעלם. וז"ש בזוהר, מטי ולא מטי. ואלו הב' בחינות נקראים התפשטות והסתלקות, שבהם יושלמו הד' בחינות.

(כא) והענין הוא, כי תחלת מטי האור תוך הכלי, של הכתר, ואח"כ מסתלק

אור פנימי

(כ) מטי ולא מטי, ואלו הב' בחי' נקראים התפשטות והסתלקות שבהם יושלמו הד' בחינות: היינו ד' האותיות של שם הוי"ה, כי אלו הב' בחינות של התפשטות והסתלקות דהתפ"א דעקודים, שהביא לעיל אות י"ט, הם ב' האותיות י' ה' של הויה. ואלו ב' בחינות של התפשטות והסתלקות שבהתפ"ב דעקודים הנקראים מטי ולא מטי, הם ב' אותיות ו' ה' של הויה. כמ"ש הרב לפנינו. מטי האור תוך כלי דכתר וכו': יתבאר לקמן.

(כא) לסבת היותן בכלי אחד אין כח בכלי הזה לסבול האור: כי עד העולם הנקודים, לא יש בכל הע"ס יותר מן כלי אחד, ואע"פ,

והוא מפני שהבחי"ד לא השאירה רשימו ונודע, שהבחי"ד היא הממשיכה אור הכתר, ואע"פ, שאור הכתר עצמו הניח רשימו בהכלי שלו, אמנם היא רק בחי' רשימו דהתלבשות ולא בחי' רשימו דהמשכה, כנ"ל (בא"פ דף רצ"ד ד"ה לא מטי בכתר, עש"ה). שהוא נבחן לבחינת האחור, כלפי בחינת המשכה ונבחן משום זה, שאחוריו למעלה ופניו למטה. שכתר וחכמה יהיו פנים בפנים. כי החכמה יש לה רשימו שלמה גם מבחינת המשכה, שרשימו זו מחזיר פניה למעלה. והכתר שחסר לה רשימו דהמשכה כנ"ל, נמצא שאחוריה למעלה וזה נמצאים משתוים זה לזה, המכונה פב"פ. ויתבאר עוד לפנינו.

ממנו. ואח"כ מטי האור, בכלי של חכמה וחזר אח"כ להסתלק. וכן עשה בכל יוד כלים. וזה נקרא מטי ולא מטי, הנזכר בזוהר תמיד. ולעולם יש בטבע האור שהוא לבא ולהאיר ואח"כ מסתלק, כמו שיש בטבע שלחבת נר שהוא מתנועעת. וכן, נשאר תמיד האור ההוא להיות מול"מ בכלים האלו הנקרא עקודים. כי לסבת היותן בכלי א', אין כח בכלי הזה, לסבול האור אם לא בהיותו מטי ולא מטי. והרי ביארנו בזה ד' בחינות שהם התפשטות הראשון והסתלקותו, והתפשטות הב' והסתלקותו. וגם ביארנו שזה התפשטות והסתלקות הב' נקרא מטי ולא מטי. ולכן נקרא הכלי ההוא עקודים, לפי שהוא כלי א' והוא מקשר ועוקד יוד אורות בתוכו.

(כב) ובזה ג"כ נתבאר איך הכלי נקרא כלי א' לבדו, והאורות נקראו יוד, לפי שכשנסתלק האור, הכל נקרא כלי א' לבד ולא יוד כלים, משא"כ באורות שבתוכם, שכאשר יחזרו להתפשט התפשטות האמיתי, שהוא התפשטות הב' הנה אינו מתפשט בפעם א' תוך הכלי כמו שנסתלק, אלא נכנס ויוצא יוד יציאות ויוד הכנסות: נכנס ויוצא יוד פעמים, א' בכתר וא' בחכמה וכן בכולם. ולסבה זו נקראו יוד אורות. אבל הכלי בבת אחת נעשה, ע"י הסתלקות א' שנסתלק בפעם אחת, ולכן יקרא כלי א'.

אור פנימי

שאנו מכנים כאן בשם כלים בשאר הספירות אין זה אלא, בדרך שאלה, כדי לשכך האזן, כמ"ש הרב לעיל ח"ד פ"א עש"ה. והיא הסבה של הזדככות והסתלקות האורות דהתפ"א דעקודים וכן המטי ולא מטי דהתפ"ב דעקודים, כמ"ש הרב לעיל ח"ד פ"א אות ג', שבהיות יוד אורות פנימים ויוד אורות מקיפים מקושרים ומחברים בכלי א', וכו' הם מכים זה בזה, ומבטשים זה בזה, וכו' ע"ש. שבסבה זו נזדכך העביות שבהמסך ונסתלקו האורות. ועד"ז כל אלו יוד יציאות ויוד הכנסות שהיו כאן בהתפ"ב, הם ג"כ מאותה הסבה, שהאומ"מ ואו"פ המקושרים יחד בשורשם בהמלכות של ראש מכים זה בזה בצאתם משם להתגוף, משום שהמסך מונע את האומ"מ להתפשט למקומו בהגוף, דהיינו מטבור ולמטה, וע"כ הוא מזכך להמסך, ואין המסך יכול לסבול ולהגביל את האומ"פ בתוך הכלים, והאורות מסתלקים וחוזרים כמ"ש

לפנינו. ועיין באו"פ ח"ד פרק א' סעיף ז'. (כב) יוד אורות, אבל הכלי, בבת אחת נעשה: כי בערך הכלי נחשבים כל אלו הסתלקויות להסתלקות אחת. מפני שעוד אין כאן אלא, כלי אחד שהוא כלי מלכות בלבד, ואין שום בחי' הכר של כלי בט' ספירות ראשונות, וכל אלו היציאות והכנסות שנעשה בה, נבחן כמו כלי אחד ארוך אשר החלקים שלו אינם שוים, כדברי הרב לעיל אות י"ט ותדע שכל אלו הם הכנות לתיקון עשר כלים בע"ס. והדברים הולכים בהדרגה, שבהתפ"א דא"ק, עדיין לא נעשה הכר ע"י ההסתלקות אפילו בהבחן האורות ולא ניכר שהם יוד אורות, ובהתפ"ב נעשה הכר בהע"ס שהם יוד אורות, ובהתפשטות הע"ס בעולם נקודים נעשה הכר עשרה כלים בהג"ר, ולא בהו' ספירות התחתונות, ובעולם האצילות נגמר הדבר, ונעשו עשרה כלים גמורים, בכל הע"ס. כמ"ש במקומו.

(כג) והנה ד' בחינות אלו הם מציאות ד' אותיות הוי"ה, כי י"ו הם ב' בחינות התפשטות, וה' ה' הם ב' בחינות הסתלקות. וכבר ידעת כי שם הוי"ה אינו מתחיל אלא מחכמה ולמטה. והטעם לפי שד' בחינות אלו לא שייכים אלא מחכמה ולמטה, אבל בכתר לא יש בו רק ב' בחינות בלבד, וכנגדן נקרא י"ה יהו"ה. וז"ס, כי ביה הויה צור עולמים, לפי שבהם התחיל לצייר ולברא את העולם מתחלה, שה"ס עקודים, אשר הם סוד י"ה הויה, כי י"ה בכתר, הויה בשאר פרצופים כולם.

(כד) והטעם, כי הנה למטה בט"ס יש בהם ד' חסרונות האור, אשר זה עצמו יגרום כינוי השם באור העליון, לשיוכל לקרות בשם הויה, לד' חסרונות אלו. ואלו הם, הא' הוא התפשטות האור פעם א', כי אז התחיל האור להתפשט בכתר, ראשון מכולם, ואז כל ה"ט שלמטה ממנו היו חסרים מאותו אור, באופן זה כי בעת שנתהווה האור במציאות הכתר עדיין כל השאר היו חסרים, והרי זה חסרון א' בהתפשטות הא' בט' כלים, ואין חסרון זה נוהג בכתר.

אור פנימי

בשם. ונודע שאין השגה באור בלי כלי, גם נתבאר בדברי הרב לעיל (חלק ד' פרק א' אות ט') כי סבת, התפשטות האור והסתלקותו אחר כך, גרם להעשות מציאות כלי". הרי, שהחסרונות של האור גורם מציאות התהוות הכלים והשמות הקדושים. וזה אמרו "בט"ס יש בהם ד' חסרונות האור, אשר זה עצמו יגרום כינוי השם באור העליון שיוכל לקרות בשם הויה". דהיינו שיהיה אפשרות להשיגו בשם הזה. והבן זה.

התפשטות האור פעם א' וכי' והרי זה חסרון א' בהתפשטות הא' בט' כלים. כלומר, בשעה שהתחיל האור להתפשט בכתר, היה התפשטות בבחינת אור ישר רחמים, ואז, כל ה"ט שלמטה ממנו, היו חסרים מאותו אור השלם, ואע"פ, שיצאו אח"כ בשעת הסתלקות, בד' מדרגות שעשה המסך בדרך זיכוכו כנודע, אמנם הם נבחים לאו"ח ודין וע"כ, נקראים בשם נקודות, וע"כ יש כאן חסרון, בט' תחתונות דהתפ"א. אבל אין כאן שום חסרון בכתר, ולכן אין הכתר מרומז בהאותיות דשם הויה להיותם בסוד חסרון האור כנ"ל. אלא

(כג) י' ה' הם ב' בחינות התפשטות, ה' ה' הם ב' בחינות הסתלקות: כי התפשטות הא' הוא סוד יוד, והתפשטות הב' ה"ס ו'. והסתלקות הא' ה"ס ה' ראשונה, והסתלקות הב' ה"ס ה' אחרונה, כמ"ש לפנינו.

הויה אינו מתחיל אלא מחכמה ולמטה. כנודע, שהיוד ה"ס חכמה. ו' ה"ס ז"א. וה' ראשונה, ה"ס בינה. וה' אחרונה ה"ס מלכות. אבל הכתר, אינו מרומז בד' האותיות, וזולת בקוצו של יוד. והוא מטעם שמבאר כאן הרב לקמן.

(כד) ד' חסרונות האור, אשר זה עצמו יגרום כינוי השם באור העליון, לשיוכל לקרות בשם הויה: פירוש, כי סוד האותיות הם כלים שנאצלו ונעשו ע"י הניצוצין שנפלו מהאור"ח של ד' הקומות שיצאו בעת הסתלקות האור של התפשטות הא', ובאו לתוך הכלים הריקנים אחר הסתלקות האור מהם. כמו שנתבאר, בדברי הרב לעיל ח"ד פ"ג אות י"ב (ועיין באור"פ שם סעיף ק) וכל "שם" פירשו השגה כי מה שלא נשיג לא נדעוהו

(כה) גם בהתפשטות הב' יהיה חסרון זה פ"ב בט"ס, ולא בכתר, הרי שיש ב' חסרונות בט"ס ולא בכתר. כי כאשר לא נאצל שום אור לא יקרא זה חסרון, אך אחר שהתחיל כבר זה האור להתפשט, ונתפשט בכתר תחלה, אז ט"ס יקראו חסרי האור ההוא, לפי שקדם אור הכתר אליהם. אך הב' חסרונות אחרים הם נוהגים בין בכתר בין בט"ס, והוא ב' בחינות הסתלקות, כי זה נקרא חסרון אמיתי, בין אל הט"ס ובין אל הכתר עצמו.

אור פנימי

התפשטות הט"ס שלמטה מכתר, שהם ד' הקומות חו"ב זו"ן, שיצאו, בסוד או"ח ודין, ה"ס ה' דהויה. והסתלקות דכל התפ"א זה בכללו, ה"ס ה' דהויה. והם הנק' י"ה דכתר. כי כל התפ"א נקרא כתר.

(כה) בהתפשטות ב' יהיה חסרון הזה פעם ב' בט"ס ולא בכתר: כי גם בהתפשטות ב' רק הכתר יצא בבחי' טעמים, כנ"ל, אבל שאר ה' ספירות יצאו בשעת ההזדככות, בסוד נקודות, ונגלה בהם אותו החסרון, פעם ב'. וע"כ, הכתר דהתפ"ב, אינו מרומז בד' אותיות הוי"ה, אפילו בהתפ"ב, כי אין בו חסרון, אלא רק מחכמה ולמטה, שהם ד' הקומות חו"ב זו"ן היוצאים מחמת הזדככות המסך, כמ"ש לקמן, שנקראו נקודות, כנ"ל הם מרומזים בה' של הוי"ה, והסתלקות הכללי דהתפ"ב הזה ה"ס ה' אחרונה דהוי"ה. ועל ההתפשטות והסתלקות דהתפ"ב הזה, אומר הרב לעיל אות כ"ג, הויה בשאר הפרצופין כולם. כי ב' החסרונות דהתפ"א ישנם ג"כ בהתפ"ב הזה, כמ"ש לפנינו.

המתבאר מכל הנ"ל הוא, כי ה' שבהוי"ה ה"ס אור הנקודות דהתפ"א, דהיינו, הט"ס שמחכמה ולמטה, שיצאו שם בעת הסתלקות אור הטעמים, כנ"ל. וה' ראשונה שבשם הויה, ה"ס הסתלקות הכללי של התפ"א הזה. והו' שבשם הויה, ה"ס אור הנקודות דהתפ"ב, שהם הט"ס שמחכמה ולמטה, שיצאו בעת של הסתלקות דאור הטעמים דהתפ"ב הזה. וה' אחרונה שבשם הוי"ה, הוא סוד הסתלקות הכללי של התפ"ב הזה. באופן שב' התפשטות דאור הנקודות הם סוד י' ר' שבשם הויה. וב' הסתלקות ה"ס ה' ה' שבשם הויה.

וזה אמרו, לעיל באות כ"ג י"ה. בכתר, ודהוי"ה, בשאר הפרצופים כולם ע"ש. דהיינו כמבואר, כי התפשטות הט"ס שמחכמה ולמטה, שיצאו בשעת הסתלקות אור הכתר, דהתפ"א, והסתלקות האור דהתפ"א בכללו, ה"ס י"ה דכתר: כי התפשטות הא' כולו נקרא בשם כתר הנודע כי הוא פרצוף הכתר דא"ק. ואלו ב' חסרונות של האור, דהיינו, בחי' הסתלקות שבערך הכתר ולא בערך עצמם, ובחינת הסתלקות אמיתי, גם בערך עצמם, מקובלים בהכרח גם בתוך התפ"ב, כי כל הכחות המתגלים בעליון מתחייבים להמצא

התפשטות הט"ס שלמטה מכתר, שהם ד' הקומות חו"ב זו"ן, שיצאו, בסוד או"ח ודין, ה"ס ה' דהויה. והסתלקות דכל התפ"א זה בכללו, ה"ס ה' דהויה. והם הנק' י"ה דכתר. כי כל התפ"א נקרא כתר.

(כה) בהתפשטות ב' יהיה חסרון הזה פעם ב' בט"ס ולא בכתר: כי גם בהתפשטות ב' רק הכתר יצא בבחי' טעמים, כנ"ל, אבל שאר ה' ספירות יצאו בשעת ההזדככות, בסוד נקודות, ונגלה בהם אותו החסרון, פעם ב'. וע"כ, הכתר דהתפ"ב, אינו מרומז בד' אותיות הוי"ה, אפילו בהתפ"ב, כי אין בו חסרון, אלא רק מחכמה ולמטה, שהם ד' הקומות חו"ב זו"ן היוצאים מחמת הזדככות המסך, כמ"ש לקמן, שנקראו נקודות, כנ"ל הם מרומזים בה' של הוי"ה, והסתלקות הכללי דהתפ"ב הזה ה"ס ה' אחרונה דהוי"ה. ועל ההתפשטות והסתלקות דהתפ"ב הזה, אומר הרב לעיל אות כ"ג, הויה בשאר הפרצופין כולם. כי ב' החסרונות דהתפ"א ישנם ג"כ בהתפ"ב הזה, כמ"ש לפנינו.

ט' ספירות יקראו חסרי האור ההוא לפי שקדם אור הכתר אליהם. כלומר, שענין החסרון שבהם, הוא רק בערך אור הכתר שקדם אליהם במעלתו, כנ"ל, שבערכו הם נחשבים לאו"ח ודין אמנם בערך עצמם הם רחמים, לפי שגם הם נמשכים מן המאציל ממעלה למטה, כמ"ש הרב לעיל (חלק ד' פ"ב אות א') ע"ש ונודע, שכל הנמשך ממעלה למטה הוא רחמים, אלא בערך אור הכתר נחשבים לדין, לפי שכל יציאתם הוא מכח

(כו) ונבאר ענין זה מ"ש, כי בחינות אלו נקראו, כי ביה ה' צור עולמים. והענין, כי זה סוד הפסוק, סולו לרוכב בערבות ביה שמו, ויש לדקדק בהפסוק, דהיה לו לומר י"ה שמו, מהו ב"ה שמו, אך הענין הוא, כי כל השם כלול ב"ה, וזהו ב"ה שמו, כי י"ה במילואו הוא יו"ד ה"א גימטריא כ"ו, שהוא הויה. הרי, כי ב"ה הוא שם הויה ממש. ושם י"ה בכתר, לרמז, איך ממנו יצא שם הוי"ה, ובו כלולין כל ד' אותיות הוי"ה.

* (כז) ודע כי כל הכלים האלו לא נתעבו ונתהוו כלים, אלא, אחר

אור פנימי

ממנה לגמרי, הן או"פ והן או"מ. ונודע כי עד ב' מדרגות מקבל הכלי עדיין או"מ, וע"כ אינו נעשה כלי עד שיתרחק ממנו האור ג' מדרגות. כי למשל הכלי דז"א, בעת שאור ז"א מסתלק מהכלי ועולה לבינה אין זה נחשב עוד לריחוק מדרגה, כי מקבל עוד יחידה דאו"פ, אלא רק בעת שמתרחק ועולה לחכמה, מתרחק מהכלי מדרגה אחת, ומקבל או"מ הא', ואח"כ כשמתרחק ב' מדרגות ועולה לכתר, הרי מקבל עוד האו"מ הב', והנה הכלי עוד לא נחשך לגמרי, עד שמסתלק גם מהכתר אל המאציל, אשר אז אין הכלי משיג שום אור והוא נגמר.

וכן הכלי מלכות, כשמתרחק ממנה האור מדרגה אחת, דהיינו כשעולה אור המלכות לז"א, הנה עדיין מקבלת או"מ הא' וכשמתרחק ב' מדרגות, דהיינו בעת שעולה לבינה, הנה עדיין מקבלת או"מ הב', אלא בשעה שאור המלכות עולה לחכמה. שהיא מדרגה הג', כבר אין מקבלת עוד שום הארה. ואז נחשך הכלי מלכות ונגמר.

וע"כ מבינה ולמעלה לא נגמרו הכלים. כי אפילו בעלות אור הבינה להכתר, הרי הבינה מקבלת עוד היחידה דאו"פ, שאין זה נבחן כלל לריחוק מדרגה. ומכ"ש הכתר והחכמה. ועי' כל זה בדברי הרב לעיל (ח"ד פ"ו אות

טו) ובכל ההמשך שם.

ומלבד הנ"ל, יש עוד תנאי לגמר כלי,

בהכרח, גם בהתחונן ממנו, ולפיכך אותם י"ה דהתפ"א ישנם ג"כ בהתפ"ב, ונוסף עליהם גם אותם ב' חסרונות של האור מבחינת עצמו, שהם, בחינת הסתלקות שבערך הכתר של התפ"ב, ולא בערך עצמם של הט"ת, ובחינת הסתלקות אמיתי הכללי של התפ"ב, שה"ס ר"ה, כנ"ל. הרי שיש כאן בהתפ"ב, כל הד' האותיות של שם הויה. וזה אמרו הוי"ה בשאר פרצופין כולם. דהיינו בהפרצופין דהתפ"ב.

(כו) ב"ה שמו כ' לרמז איך ממנו יצא שם הוי"ה: כי זה כוונת הכתוב סולו לרוכב בערבות. ערבות, רומז על סוד העירוב דמדת הרחמים בדין. שהתחלתו נעשה בהפרצופין דהתפ"ב, ואומר, ביה שמו, כי ביה שה"ס כתר שם עדיין לא היה העירוב, ועכ"ז נמשך ממנו הוי"ה דהתפ"ב ושאר כל הפרצופין עד עולם האצילות, ששם נגמר העירוב, ויצאו עשרה כלים. שזהו כל הסבה ליתן שכר טוב לצדיקים כמ"ש לעיל (ח"ד פ"א סעיף ד' באו"פ) עש"ה. וזה שיעור הכתוב סולו לרוכב בערבות, שעירב ושיתף מדה"ר בדין, שזה יצא מסוד י"ה שמו, שבכתר, שהוא סוד התפשטות והסתלקות, כנ"ל, ובוה ועלוז לפניו, כי בוה הוכן כל השכר הטוב וגנוז לצדיקים. כמבואר.

(כז) שיתרחק האור ממנו ג' מדרגות: כי אין הכלי נעשה אלא ע"י הסתלקות האור

* שער הקדמות סוף דרוש ב' בעולם עקודים.

הסתלקות אור המלכות, אשר אז הופך פניו מן הכלי, לפי שאע"פ שאור העליון של כלי הכתר נסתלק מתוכו ועלה אל המאציל, כיון שעלה במקומו אור החכמה, אין כלי הכתר מתעבה ונתגשם, וכן על ד"ז בכל שאר האורות, ונמצא כי כיון שנתבאר למעלה בדרוש הקודם לזה, כי אור הכתר של עקודים מסתלק ראשון לכולם ואור המלכות מסתלק אחרון מכולם, נמצא כי אין מתחיל להיות נעשה בחי' כלי, אלא מלמטה למעלה, וכלי המלכות קידם להעשות תחלת כולם, לפי שכיון שאור המלכות מסתלק באחרונה, הנה בהיותה מסתלקת מתוך הכלי שלה עצמה, אין הכלי מתעבה עד שיגמר הסתלקותה לגמרי מכל הכלי שלה, ואז התשעה כלים עליונים עדיין יש בהם אור, אע"פ שאין לשום אחד מהם בחינת חלק האור המגיע לחלקו ממש, ולכן אינם מתעבים ונגשמים, אבל כלי המלכות, שנתרוקנה מן האור שלה לגמרי, וגם אין אור אחר למטה ממנה שיעלה בתוכה, לכן היא מתעבת ונעשת כלי, אבל אינה מתעבת לגמרי, עד שיתרחק האור ממנה לגמרי, ג' מדרגות וכו'. וטעם הדבר יובן עם הנזכר, כי כל פחות משלשה כלבוד דמי, ולכן אחר שנתרחק האור ג' מדרגות שלימות, אז נחשך הכלי לגמרי ונגמרה עשיתו.

(כח) ונמצא כי אחר הסתלקות אור המלכות ונתעלה בשורשה שהוא תוך פה דא"ק אז נגמר מלאכת שבעה כלים התחתונים, שהם מחסד ועד המלכות, ונמצא כי גמר מלאכתם היה על ידי הסתלקות האורות, ובעת הסתלקותם נעשו כלים שלהם, אבל ג' כלים עליונים של כתר חכמה בינה לא נגמרה מלאכתם, לפי שעדיין לא נתרחקו ג' מדרגות גמורות מן אור המלכות שעלתה במאציל, כנ"ל. אמנם, גמר מלאכתם היה אח"כ, בעת שחזרו האורות לירד ירידה שניה לתוך הכלים הנ"ל כמ"ש בע"ה.

(כט) עוד נוסף ביאור בענין עשית אלו הכלים, הנה נתבאר בדרוש

אור פנימי

שהוא השלמת חצי דופן החיצון בהכלי הנ"ל בדברי הרב (ח"ד פ"ד אות ג') שכל עוד שאין חצי דופן החיצון בכלי השייך לקבלת מקיפים, אין הכלי נשלמת. והנה הכלים דג"ר לא השיגו בעת עלייתם למאציל שום אורות מקיפים כמ"ש שם, בדברי הרב, ונמצאים הכלים דג"ר שהמה חסרים מחצי דופן החיצון של הכלים שלהם, וע"כ לא נגמרו אלא אח"כ בהתפשטות הב'. בדברי הרב כאן, שהוא השלמת חצי דופן החיצון בהכלי הנ"ל בדברי הרב (ח"ד פ"ד אות ג') שכל עוד שאין חצי דופן החיצון בכלי השייך לקבלת מקיפים, אין הכלי נשלמת. והנה הכלים דג"ר לא השיגו בעת עלייתם למאציל שום אורות מקיפים כמ"ש שם, בדברי הרב, ונמצאים הכלים דג"ר שהמה חסרים מחצי דופן החיצון של הכלים שלהם, וע"כ לא נגמרו אלא אח"כ בהתפשטות הב'. בדברי הרב כאן, שחזרו האורות לירד ירידה שניה: כי אז נגמר חיצוניות הכלי שלהם, וגם האורות נתקטנו שם בקביעות, כי בא רק אור החכמה לכלי דכתר, ואור בינה לכלי דחכמה, וכו', ובזה נגמרו בחי' הכלים שלהם. (כט) אורות שיצאו מאח"פ דא"ק, הם בחינות נר"ן: כבר נתבאר זה בדברי הרב לעיל (ח"ד פ"ו אות ו') ובהמשך שם וע"ש באו"פ.

הקודם, כי שלשה מיני אורות, שיצאו מאח"פ דא"ק, הם בחינת נר"ן, והם מתלבשים זה בזה כנ"ל, ואמנם אור היוצא מן העינים דא"ק, נקרא נשמה לנשמה הנקראת חיה, ומקומה שם למעלה בעין, אבל היא מתפשטת למטה, כמו שנבאר. והוא כי במקומה עומד בבחינת אור מקיף אליהם, וממנה מתפשטת למטה, אור מועט דק מאד, הנקרא ראייה. ואינה הבל גמור, כמו ההבלים היוצאים מן האח"פ, שהם הבלים גמורים מוחשים ומורגשים, ולהיותו אור דק מאד וחלש, לכן ממנו נעשו בחינת הכלים של העקודים היוצאים מן הפה, ולא נעשו אורות, לפי שהוא אור חלש כנ"ל. אבל אור האח"פ, אלו לא היו בחינת הבל ממש ומורגש, אפילו בחינת כלים, לא היו יכולים להעשות, להיותם, אורות יותר תחתונים מאור העינים, ולכן יצאו בבחינת הבל ממשי ומורגש, ולכן נעשו בחינות אורות הנקראים נר"ן כנזכר.

(ל) ונחזור לענין ראית העינים, ונאמר כי הנה עשיית כלים היה ע"י הסתכלות ראיתה והבטתה באור העקודים הנקראים נפש הנזכר, וזהו סוד הפסוק, וירא אלקים את האור כי טוב ויבדל וגו', כי הנה הרוח והנשמה, שהם אורות האזן והחוטם נקראים אור גמור, והנפש שהם עקודים היוצאים מן הפה הם נרמזים במלת "את" יתירה, במה שאמר הכתוב, את האור,

אור פנימי

דבחינה ההיא דק וחלש מאד, ואינו הבל גמור שיוכל להתפשט ג"כ ממעלה למטה, וע"כ אין מגיע ממנו אור לתוך הגוף. וזה אמרו, ולהיותו אור דק וחלש לכן, ממנו נעשו בחינת הכלים של העקודים, ולא נעשו אורות. כלומר שאנו מבחינים באור העינים רק בחי' האו"י שבו, שהוא, בחינת עצמות אור העושה זווג דהכאה בתאורות דאח"פ ומוציא הכלים בשבילם, כמו שמבאר לפנינו. אבל בו עצמו אין הזווג מספיק להוציא קומת אור להגוף, כמו האח"פ, אלא רק בבחינת אור חלש.

(ל) הסתכלות ראיתה והבטתה באור עקודים הנקראים נפש: הפה דראש נקרא נפש כמ"ש לפנינו. והתפשטות האור מכונה בשם הסתכלות והבטה. ולפיכך התפשטות אור העליון אל המסך שבכלי מלכות לזווג דהכאה,

אור היוצא מהעינים וכו' ומקומה שם למעלה בעין וכו' בבחי' או"מ. היינו, בחינת או"מ דיתידה לז"א, אבל לנוקבא, אינו מגיע כלל אפילו מבחינת או"מ. כדברי הרב (ח"ד פ"ו אות י"ז) וע"ש באו"פ.

אור מועט דק מאד הנקרא ראייה, ואינה הבל גמור, כמו ההבלים היוצאים מאח"פ, שהם הבלים גמורים: האו"ח המתפשט ממעלה למטה עם או"י שבתוכו לע"ס שנקרא גוף, מכונה בשם "הבל" להיותו יוצא, מזווג דהכאה בעביות שבהמסך. ואם העביות מרובה, נמצא או"ח יותר גדול והקומה יותר גדולה כנודע. ולפיכך, עד בחי'ב נבחן, אשר העביות שהמסך מספיק להעלות או"ח להמשיך האור ממטה למעלה, בשיעור מספיק, שיתפשט אח"כ גם ממעלה למטה לבחינת גוף, והאו"ח מכונה משום זה הבל גמור. אבל העביות מבחי'א שנקרא עינים, הנה העביות

ואמר כי בהיותו אלקים שהוא המאציל רואה ומביט בנפש הנקרא את, אז ויבדל וכו', שהם בחינת עשית הכלים, אשר הם המבדילים ומגבילים נותנים קצבה ושעור באורות, ומבדילים חלקיהם זה מזה כנודע.

לא) והנה בראיה זו, יש אור ישר ואור חוזר. ובהסתכלות ראייה זו, בבחינת אור ישר, באור הנפש, היה יכולת מספיק לעשות הכלים של ג' ראשונות, אבל השבעה הכלים תחתונים לא נגמרו, אלא עד שנמשך הסתכלות אור ישר למטה עד כלי המלכות העשירית, ואח"כ חזרו שני האורות שהם אור ראית העין ואור הנפש שיצא מן הפה, ושניהם חזרו להסתלק למעלה, מלמטה למעלה, ואז בעת הסתלקותם ממטה למעלה, נעשו שבעה הכלים התחתונים בסוד האו"ת, אבל שלשה כלים הראשונים נעשו באור ישר, מלמעלה למטה, ע"י הסתכלות אור"י דעינים באור הנפש כנזכר וכו'.

אור פנימי

השבעה כלים התחתונים לא נגמרו וכו' עד כלי מלכות העשירית. שנקראת מלכות דמלכות, או נפש דנפש. כי המלכות של ראש הנ"ל, שנקרא נפש או "את" היא נתפשטה בעצמה, לע"ס מינה ובה עד למלכות שלה עצמה, דהיינו מלכות דמלכות. וע"ס אלו מכונה גוף או ז"ס תחתונות. ואצל א"ק נקראים עקודים, המתפשטים מפה דא"ק עד הטבור שלו. כי המלכות של ראש נקרא פה, והמלכות דמלכות נקרא טבור.

אור ראית העין, ואור הנפש שיצא מן הפה. היינו האור ישר ואו"ת, כי אור הראיה הוא או"י, ואור הנפש, הוא או"ת העולה מהמלכות, כנ"ל.

ושניהם חזרו להסתלק למעלה, ממטה למעלה וכו' נעשו שבעה הכלים התחתונים בסוד האו"ת. והיינו ע"י הודכות המסך, כמ"ש באורך לעיל בחלק ד'. שבהודכות המסך מבחי"ד לבחי"ג, נפסק הזווג מבחי"ד, והאו"ת עם או"י דקומת כתר שבתוכו, מסתלקים ועולים למעלה, ונעשה הזווג בבחי"ג שהוא בחינת ז"א דאו"י, שהאו"ת של הזווג הזה מקשר ומלביש רק קומת חכמה. ובא אור החכמה בכלי דכתר, ואור הבינה

מכונה בשם הסתכלות והבטה בהנפש, דהיינו במסך שבמלכות כמ"ש לפנינו.

המאציל רואה ומביט בנפש הנקרא את. כמ"ש בדיבור הסמוך, שהמסך שבכלי מלכות מכונה נפש ומכונה את. כמ"ש הרב באר היטב, לעיל פ"ג אות ג' עש"ה.

לא) בראיה זו, יש אור ישר ואו"ת: כי התפשטות אור העליון להפרצוף מכונה בשם ראייה. ואותו חלק האור המקובל בהפרצוף נקרא בשם אור ישר דהיינו עד כלי המלכות. ואותו חלק האור, שאינו מקובל בהפרצוף, מוחמת המסך שמחזירו לאחוריו, דהיינו אותו החלק, שהיה ראוי להתלבש בהמלכות, הוא מכונה בשם אור חוזר. וזה אמרו, בראיה זו יש או"י ואו"ת.

ובהסתכלות ראייה זו בבחינת אור"י באור הנפש: היינו במלכות שנקרא נפש. ואור הנפש, היינו האור חוזר שהיא מעלה ממנה למעלה ומלביש את האור העליון, בבחינת ע"ס של ראש. וזה אמרו, היה יכולת מספיק לעשות הכלים של הג"ר. כלומר, הכלים של הע"ס דראש שהם ממטה למעלה, שהם נבחים לשרשי כלים, כנודע.

לב) ונבאר עתה זו החזרה השניה של האורות איך היתה, דע, כי אין חזרתם עתה פעם שנית כמו ירידתם בפעם ראשונה, כי אז ירדו כולם למקומם, כל היורד אורות, אבל בחזרת ירידה זו השנית, אלו ירדו כולם למקומם, היו כל הכלים אשר נעשו כבר ע"י הסתלקותם, חוזרים להתבטל כבראשונה, כי לא יכלו לסבול האורות שלהם, כמו שאירע להם אז, ולכן הוצרך, שהאור העליון שבכלם, שהוא הכתר, שהוא גדול ושקול ככל הט' אורות יחד כלם, שישאר למעלה תמיד דבוק בשרשו, המאציל אותו, והוא תוך הפה של א"ק.

לג) ולא חזרו לצאת משם ולירד להתפשט למטה רק ט' אורות התחתונים בלבד, ונתפשטו באופן זה: אור החכמה נכנס בכלי של הכתר, ואור של הבינה נכנס בכלי של החכמה וכו', עד שנמצא, כי אור המלכות נכנס בכלי היסוד, והנה עתה, יש שני שינויים, מאשר היה בראשונה, כי עתה אור הגדול יותר מכל הט' ביחד, שהוא הכתר, נשאר למעלה בשרשו, ועוד, כי הנה כלי הכתר, אע"פ שאין בו כח לסבול האור הגדול שלו עצמו, הנה יוכל לסבול אור החכמה שהוא קטן מאד מן הכתר, ועד"ז, בכל שאר הספירות. ולשתי סבות הנ"ל, יש יכולת וכח עתה באלו הכלים לסבול האור שלהם, ולא יחזרו להתבטל כבראשונה.

אור פנימי

בכלי דחכמה, ואור הז"א בכלי דבינה, ואור המלכות בכלי ז"א וכלי המלכות נשאר בלי אור. ואז נחשך ונתעבה כלי המלכות ונעשה אז לכלי, כנ"ל בדברי הרב אות כ"ז ע"ש. וכן אח"ז שנודכך המסך דבחי"ג לבחי' ב' שהיא בינה דאורי, ונסתלק האור"ח והאורי דקומת חכמה, ונמשך קומת הבינה, שאז אור הבינה מתלבש בכלי דכתר, ואור הז"א בכלי דחכמה, ואור המלכות בכלי דבינה, ונשאר גם כלי דז"א בלי אור. הנה אז נחשך ונתעבה כלי דז"א, ונעשה ע"י לכלי, כנ"ל, בדברי הרב. וכשנודכך מבחי"ב לבחי' א', שהוא חכמה דאורי, ונסתלק קומת בינה ונמשך קומת ז"א, ובא אור ז"א בכלי דכתר, ונשאר גם כלי הבינה בלי אור. הנה אז, נחשך ונתעבה גם כלי דבינה. וכו' על דרך זה. הרי שהכלים דגוף, אינם נעשים, אלא ע"י הסתלקות אור הישר ואור החזר למעלה,

כי אז הם נחשכים ומתעבים ונעשים לכלים. אמנם רק ב' הכלים של הז"א ושל המלכות, נגמרו לגמרי על ידי הסתלקות זו, הן חצוים הפנימי לאור"פ, והן חצוים החיצון לאור"מ. (כנ"ל דף שי"א באור"פ ד"ה שיתרחק עש"ה). אמנם ג' הכלים: כתר, חכמה, בינה, לא נגמרו עוד כאן בהסתלקות זו. משום שהמה חסרים עוד את חצאי דופן הכלים, החיצונים, כי לא היו להם שום עליות להשגת כלים ואורות מקיפים כנ"ל. וע"כ המה לא נגמרו וזולת אחר כך בהתפ"ב, כמ"ש לפנינו.

אבל ג' כלים הראשונים נעשו באור ישר מלמעלה למטה, ע"י הסתכלות האור ישר דעינים באור הנפש. כלומר הכלים דג"ר שהם דע"ס דראש הם נעשו ע"י התפשטות האור ישר ממעלה למטה לזווג דהכאה בהמלכות, שהמלכות העלתה אור"ח ממטה למעלה,

לד) ואע"פ שאנו עתידים לבאר לקמן, כי כל הט' אורות התחתונים, נכנסים יחד תוך כלי הכתר, ואח"כ נשאר בתוכו אור החכמה לבדו, ואח"כ יורדים ח' אורות אחרים, ונכנסים לתוך הכלי של הבינה, וכן עד"ז כולם. הנה אין דבר זה לא מעלה ולא מוריד. כי כלל גדול בדינו, כי העליון גדול מכל מה שלמטה ממנו, א"כ גם כשיכנסו ט' אורות יחד בכלי הכתר, כל השמנה תחתונים אינם נערכים למאומה, בערך אור החכמה, שהיא עליונה מכולם, והיא האצילה אותם. וכבר נתבאר, כי אור החכמה יוכל לסובלו הכלי של הכתר להיותו בחינה יותר עליונה, א"כ מכ"ש הוא שיסבול גם את שאר הח' אורות שתחתיו. ועד"ז הוא בשאר הכלים, כי כיון, שאין אור המיוחד לכלי ההוא נכנס בו, אלא אור קטן זולתו, לכן יוכלו לסבול האורות ולא יתבטלו כבראשונה.

* (לה) אמנם מציאות מטי ולא מטי צריך לבאר היטב מה ענינו.

אור פנימי

חוזר ומתהפך ומרחיב את כלי מלכות ממעלה למטה, מינה ובה, עד למלכות דמלכות ההיא, ויורד ומתלבש שם עם כל שיעור קומת האו"י שמלביש בהראש. והתלבשות הזאת מכונה בשם התפשטות הא' דא"ק, ומכונה ג"כ הע"ס דגוף. והמלכות של ראש מכונה פה והמלכות דמלכות שהיא המלכות דגוף מכונה טבור.

ומתוך שבהמלכות של ראש, עדיין אין שום הגבלה ניכרת בפועל. וע"כ, האו"מ והאו"פ מאירים שם בשוה. אלא בעת שנתפשט האור משם, להע"ס דגוף עד הטבור, שהוא המלכות דגוף, הנה המסך דטבור הפסיק על האו"י, ולא נתנו להתפשט למטה מהטבור. כלומר, אותו האו"י, המיוחס לט"ס ראשונות שנקרא או"פ נתלבש בט"ס דגוף עד הטבור, ואותו האו"י המיוחס להמלכות לא היה יכול לכונוס ולהתלבש במקומו שהוא למטה מהטבור, מחמת המסך אשר שם, והוא נשאר מבחוץ להפרצוף בסוד אור מקיף. ולפיכך, נעשה הכאה ובטישא, בין האו"מ והאו"פ על הגבול הזה, שנקרא מסך דטבור.

והלבישה את האור ישר דעינים. כמ"ש הרב באורך בתחלת חלק הג'. ע"ש.

(לה) מתחיל האור לבא בכתר וכל הט' אורות כלולים בו: כדי להבין דברי הרב שבכאן, מחויבים לזכור היטב עם הבנה בהירה, כל דבריו שבתחלת החלק מאות א' עד אות ט"ו, וגם מה שביארנו שם, כי אי אפשר להכפיל כאן את כל האריכות משם. ונזכיר כאן בקיצור את ראשי הענינים.

ועי' מתחלה בסדר עליות הספירות למאציל אחר הסתלקותן מהתפשטות הא' שנתבאר (בחלק ד' פ"ד אות ו). ותמצית כל הנ"ל הוא, כי זווג דהכאה שנעשה בפרצוף הא' דא"ק, היה על מסך המתקן בכלי מלכות שהיתה בגדלות העביות, דהיינו עביות של בחינה הד'. וע"כ העלתה המלכות ההיא את האו"ח היותר גדול, דהיינו, עד קומת כתר, שהאו"ח הזה, עלה והלביש להאור העליון ממטה למעלה, והע"ס אלו נקראים ע"ס של ראש. ומחוקם של המלכות והאו"ח הוא, שכשם שמלביש ממטה למעלה, הנה באותו השיעור

* עץ חיים שער ד' פרק ב'.

ונאמר כי תחלה מתחיל האור לבא בכתר, וכל הט' אורות כלולים בו.

אור פנימי

הכתר נעלם מהפרצוף וכיון שיש ה' מדרגות: כח"ב ז"א ומלכות, בקומת כתר, מבחינים את סדר הסתלקותו, שעושה ד' חניות על דרכו. כי מתחלה נעלם הכתר שבהקומה ונשאר שם רק ט"ס התחתונות, ונמצא אז שחכמה עלתה במקום הכתר, ובינה במקום חכמה וכו' עד המלכות במקום ז"א. ואח"כ נעלם החכמה מהקומה, ואז עולה הבינה במקום הכתר וז"א במקום חכמה, והמלכות במקום בינה. ואח"כ, נעלם גם הבינה מהקומה, ועולה ז"א במקום כתר ומלכות במקום חכמה. ואח"כ נעלם גם הז"א מהקומה, ועולה מלכות במקום כתר. ולבסוף נעלם גם המלכות מהקומה, ואז נמצא שכל קומת הכתר נסתלק מהפרצוף. הרי שאפילו בקומה אחת אנו מבחינים שעושה ד' חניות באמצע הסתלקותו. אמנם צריכים להבין, שענין זווגים עם המסך, אינו נוהג בשעת ההסתלקות של קומה אחת, מפני שאין כאן חידוש צורה בעביות בשעת ההסתלקות, וטרם שבא המסך אל העביות דבחי"ג, אין להבחין שם רק הודככות של בחינה אחת, שהודככות ההיא דוחה ומסלק האו"ח משום שאינו ראוי או לזווג, להיותו עוסק בזיוך שלו מהמדה ההיא.

גם נודע שהמסך דטבור דהתפ"א הנ"ל שנזדכך והגיע להפה, הנה נכלל בכל הרשימות של הע"ס דגוף חוץ מבחי"ד שלא הניחה רשימו דהשפעה שלה ולא נשאר ממנה רק רשימו דהתלבשות כמ"ש באו"פ דף רצ"ז ד"ה שמזדכך עש"ה כל ההמשך, כי כולו נחוץ לכאן. ושם נתבאר, כי בעיקר אנו מתחשבים עם העליונה שבהם, שהיא בחי"ג הממשכת קומת חכמה, אלא משום שיש שם גם בחינת רשימו דבחי"ד דהתלבשות, הנק' בחינת זכר דכלי דכתר, שמצד אחד הוא עליון הרבה לאין שיעור על הבחי"ג, שהוא מבחינת קומת כתר, אך כיון, שאין בו מבחינת העביות של המשכה, ע"כ הוא צריך להתחבר עם

כי האו"מ, היה רוצה גם הוא לירד ולהתלבש במקומו כמו או"פ שהרי בהראש היו מאירים שניהם בשוה כנ"ל. וע"כ, האו"מ מתגבר ומוזכך את המסך מעביותו, כדי שיתעלם ממנו כח העיכוב שבו, ויוכל האו"מ להתלבש גם הוא. והבן זה היטב, כי זה סוד כל ענין הודככות המסך, שבכל פרצוף ופרצוף. כי מוחמת שבכל ראש אין דבר הגבלה על האו"מ ניכרת, ע"כ, הוא רוצה להתלבש גם בגוף וע"כ מוזכך את העביות שבהמסך דהיינו בחי' עיכוב שבו, כי שיעור העביות שבהמסך הוא מדת עיכובו, והם ענין אחד בו.

ובאמת, האו"מ זיכך לכל העביות הנמצא בהמסך בבת אחת, והביאווה אל המאציל, דהיינו, להפה של ראש, ששם אין לו שום הגבלה, כנ"ל. שפירושו, שנזדכך המסך מכל העביות דגוף, ולא נשאר בו, אלא בחינת השורש אשר בו שהוא בחינת המסך דמלכות של ראש, כי זה מכונה שעלה אל הפה. בהיות השואת הצורה, עושה הרוחנים לאחד.

אמנם כיון שיש ד' מדרגות בהעביות הנה הכרת הוא, שהמסך שהיה בו בחינת העביות דבחי"ד, ונזדכך כולו, הנה עבר דרך אותם ד' המדרגות, בזה אחר זה בהכרת. גם אור העליון אינו פוסק אפילו רגע מלהאיר, אלא, שלא נבחן בהעולמות, וזולת אם יש מקבל מתאים, שיקבל לאורו ית'. ולפיכך, מבחינים שאור העליון מזדווג עם המסך, בדרך עברו בד' המדרגות, הנמצאים מבחי"ד עד הזיוך הגמור, ומוציא על דרכו ד' קומות של אור על פי מדת עביות שהמסך עומד בו, כי כל זמן שנמצא בו עוד איזה שיעור עביות ראוי לזווג נמצא עוד אור העליון מתקשר ומתלבש בו. והבן היטב.

וכמו כן בשעה שהקומה מסתלקת, אף על פי, שהיא ודאי מסתלקת בבת אחת, מ"מ אנו מבחינים בה שעושה ד' חניות על דרכה, למשל, כשמזדכך מבחי"ד אל בחי"ג, שקומת

ואח"כ חזר להיות בחינת לא מטי, שחזר ויצא משם האור המגיע אל

אור פנימי

ולפיכך אחר שנעשו הזווגים על המסך הכלול מב' הרשימות הנזכרים בדברי הרב לעיל, שהם הרשימו דבחי"ד שנקרא זכר והרשימו דבחי"ג שנקרא נקבה, הנה נתפשטו ב' הקומות האלו אל תוך הכלי דכתר שנשאר ריקן מעת התפ"א, ובאותם ב' הקומות נכלל כל התפ"ב הזה בכללו. כי כמו שבהתפ"א היו כל הקומות נכללים בקומת כתר, וכל ד' הקומות חו"ב זו"ן יצאו על ידי הודככות המסך של העביות דבחי"ד שהוא קומת כתר, כן ממש כאן אשר כל ה"ט"ס נכללים בקומה הראשונה של זכר ונקבה שיצאו תוך הכלי דכתר. כי אח"ז נודרך המסך דבחי"ד ובחי"ג הזה, ויצאו הזכר ונקבה לכלי של התכמה, וכו' עד"ו. ממש כמו שהיה בהסדר של התפ"א, כמ"ש לפנינו.

ובזה תבין בפשטות כי לא היה אפשר שהקומה דבחי"ג ובחי"ד, שהם קרובים למדרגת כתר, (כנ"ל רצ"ז אות ט') שיוכלו להתלבש בכלי דחכמה הקטנה מהם הרבה. וכן אין להם ענין להתלבש בהקומות חו"ב זו"ן, כי כל ספירה וספירה מע"ס ההם דזכר ונקבה דכתר, קומתם שוה, דהיינו שכל אחד מהם הוא בקירוב לקומת כתר, ואיך יכול אף אחד מהם להתלבש בשאר קומות חו"ב ז"א ומלכות, הנמוכות.

לא מטי שחזר ויצא משם האור המגיע אל הכתר. כי נודרך המסך של בחי"ד דזכר לבחי"ג, והמסך דבחי"ג של הנקבה לבחי"ב, ונסתלקו משום זה ב' הקומות דזכר ונקבה דכתר וזה אמרו שחזר ויצא משם האור המגיע להכתר. וענין ההודככות זה שקרה אל זכר ונקבה דכתר, הוא ג"כ, מטעם של הביטוש והכאה דאו"מ ואו"פ, כמו בהתפ"א.

הט' אורות אחרים היו נשארים בכתר. כלומר, שנשאר בו העביות של בחי"ב הנ"ל, שהזווג היוצא על עביות זו ממשיך קומת בינה, ובינה כוללת בתוכה קומת ז"א ומלכות,

בחינת נקבה, שפירושו עם בחינת עביות של המשכה, שהוא הרשימו של בחי"ג שיש בה גם בחינת המשכה. כמו שנתבאר שם באורך, וע"ש.

ועתה נבא לעצם ביאור דברי הרב כי אומר, "תחלה מתחיל האור לבא בכתר, וכל הט' אורות כלולים בו" ויש לעמוד כאן בשנים: הא' למה נתהפך כאן הסדר ממה שהיה בהתפ"א כי שם התחיל האור לבא בהמלכות מתחלה, וכאן התחיל להתפשט בכתר מתחילה. והב' למה בהתפשטות א' באו האורות כל אחד אל הכלי המיוחס לו וכאן באו כולם יחד אל כלי אחד של הכתר.

אמנם אם נבין מאין באו הכלים האלו לכאן יתבאר לנו ב' השאלות הנ"ל בפשטות. וצריכים לידע שאע"פ שהרב מדבר בקיצור, ואומר שנתפשטו האורות בחזרה אל הכלים הריקנים אחר שנסתלקו האורות מתוכם, שמשמע, שאין כאן מדובר רק מהפרצוף הא' שבו קרה ההסתלקות, אמנם, אינו כן אלא שיש כאן ענין של פרצוף מיוחד נבדל מפרצוף הראשון לגמרי. כי פרצוף הא' מכונה פרצוף גלגלתא דא"ק, והתפ"ב הזה, מכונה פרצוף ע"ב דא"ק, ונחשב לתולדה ובן של פרצוף הא', משום שמוזוגו יצא ונולד התפ"ב הזה.

וכבר ביאר לנו הרב סדר הזווג הזה לעיל דף רצ"ז מאות ט' עד אות ט"ו, ונתבאר היטב באו"פ שם. ואין להכפיל הדברים, אלא שצריכים להבין בכלל שכל ענין הסתלקות האורות והכלים הריקנים שנשארו, האמורים בפרצוף הא', כל זה כבר שייך לפרצוף הב'. כי אין העדר ברוחני, וכל ענין שינוי צורה הנבחן ברוחנים, פירושו תוספות הצורה, ולא העדר או תמורה, ח"ו. ולפיכך כל אלו הכלים הריקנים האמורים אצל פרצוף הא' המה הם הכלים של התפ"ב הזה. ובהם באו ונתפשטו האורות בחזרה פעם שנית.

הכתר, אך ה' אורות אחרים היו נשארים בכתר, כי יש כח בכתר לסבלם, ואז, בעת אשר לא מטי בכתר האור אליו, אז ממשיך כתר אל החכמה

אור פנימי

לכלי דחכמה, וע"כ, הכתר השפיע אותם אל הכלי דחכמה כדברי הרב.

אלא שצריכים להבין איך נמשכים האורות מהכלי דכתר, להכלי דחכמה, הרי יש מרחק גדול מאד, בין הכלים האלו, כי הכלי דכתר, הוא בעביות דבחינה ד' והכלי דחכמה הוא בעביות דבחי"ג, ונודע, ששינוי הצורה הוא המפריד ומרחיק את הרוחנים, וא"כ איך נוגעים זה בזה, שיוכלו להשפיע זה לזה. ואין לסעות ולומר, שהכלי דכתר נודרך לבחי"ג, ונעשה ע"כ שוה עם הכלי דחכמה. כי נודע, שאין שום הודככות נוהג בכלים כל עיקר. וכל ענין הודככות האמור, המובן הוא רק בהמשך שבהכלים, ולא בכלים עצמם.

אמנם צריכים לזכור מה שביאר הרב לעיל דף ש"ד אות ט"ו, ובא"פ דף ש"ה ד"ה ואז הכלי הפך פניו. שנתבאר שם שבעת שהאור מסתלק מהכלי נמצא הכלי הופך פניו למטה ואחוריו למעלה, ונעשה הפנים של הכלי לאחור והאחור לפנים. עש"ה, הדבר בטעמו. והנה כאן, אחר שנסתלק האור השייך לכלי דכתר, כי נודרך הבחי"ד דזכר ובחי"ג דנקבה, ונעשה הוויג על הבחי"ג דזכר והבחי"ב דנקבה, הנה אז הכלי דכתר הופך פניו למטה, שהוא העביות הגדול שבו שהיה כל הפנים והחשיבות שלו נעשה עתה לבחי"ג רוצע ביותר והאחור דהיינו, הצד הך שבו נעשה לחשוב ביותר. ע"ש. ובוה תבין אשר הכלי דכתר אחר שהפך אחוריו למעלה נמצא משתווה עם הכלי דחכמה כי כל השינוי צורה שהיה בו בכלי דכתר הוא העביות הגדול שבו של בחי"ד ובחי"ג, כי זה כל מעלתו על הכלי דחכמה, והנה עתה כבר נתבטלה ממנו כל העביות הזאת מחמת הפיכת פניו למטה, כנ"ל. וע"כ נבחן עתה בהשוואת הצורה עם החכמה.

שהם ח' אורות. גם נשאר בחי"ג של הזכר דכתר הרי, שנשארו ט' אורות בכלי דכתר אחר הודככות הבחינה של עצמה.

לא מטי בכתר וכי' אז ממשיך כתר אל החכמה פנים בפנים את ה' אורות. כבר ידעת, שהכלים האלו דהתפ"ב, המה אותם הכלים הריקנים, שנשארו אחר התפ"א. גם נתבאר לעיל, בדברי הרב דף שי"א אות כ"ו סדר התהוות הכלים הללו, שמתחלה, נעשה המלכות, משום שנתרוקנה מאורה בראשונה, ואח"כ כשנתרוקן הכלי דז"א מאורו נעשה הכלי דז"א, ואח"כ כשנתרוקן הכלי דבינה נעשה הכלי דבינה, וכו'. וטעם הדבר הוא, כי הכלים נעשו מאור העב הנשאר למטה שלא עלה ונסתלק עם האו"י. כמ"ש הרב לעיל (ח"ד פ"ב אות ז'). וע"כ, נעשה כל כלי וכלי עם הסתלקות האור מתוכה, כי אז נשאר אור העב למטה ונעשה כלי.

והנך מוצא, שנסדרו הכלים מעת התהוותם זה למעלה מזה, מתחלה מלכות ועליה ז"א, ועליו בינה, עד כלי כתר למעלה מכולם. ובוה תדע, שגם כאן בהתפ"ב, עוד בטרם שנתפשטו האורות, כבר מסודרים הכלים ועומדים ממעלה למטה, הכתר בראש כולם ולבסוף מלכות דהיינו, כמו שיצאו בהתפ"א. ולפיכך בעת שנתפשטו האורות ויצאו מהוויג דקומת כתר וחכמה הנ"ל, שכל אלו הע"ס היה קומתן שוה, בקירוב לכתר, כנ"ל מצאו להם מוכן ועומד הכלי דכתר המתאים להם. והנה בעת שלא מטי בכתר, שפירושו שנודרך הבחי"ד דזכר דכתר, והבחי"ג דנקבא דכתר, שאז נסתלק קומת כתר דזכר וקומת חכמה דנקבא. הנה נמצא בוה, שכל הע"ס הללו, דזכר ונקבה, אבדו הקומת כתר שבהם, והע"ס דזכר נתמעטו לקומת חכמה, והע"ס דנקבה נתמעטו לקומת בינה. והנה הקומה הזו כבר אינו מיוחס כלל לכתר, אלא

פנים בפנים, את הט' אורות, ונתנם בחכמה, ואז החכמה הפכה פניה, אחר שקבלה הט' אורות, ומאירה לבינה פנים בפנים, הארה לבדה, אבל אינה נותנת לה עדיין את הז' אורות.

אור פנימי

מתבטל החשיבות דבחי' גדלות עביות שלו, (כנ"ל דף ש"ה באו"פ ד"ה ואז הכלי, עש"ה). ואז מושפע השארית הזה דוכר דחכמה אל הכלי דבינה. וזה אמרו החכמה הפכה פניה אחר שקבלה הט' אורות ומאירה לבינה, דהיינו בחינת הזכר של הכלי דבינה. כנ"ל.

אמנם בבחינת הזכר דכלי דכתר לא ביאר הרב לעיל שום הודככות, אלא שכייל אותו יחד עם הנקבה דכתר בהודככות אחת. והוא מטעם, כי הזכר דכתר אין בו מבחינת העביות של המשכה כלום, אלא רק מבחינת התלבשות כנ"ל, ובבחינת התלבשות מיחסו עצמו לבד, אין ענין הודככות נהג בו, כי אין בו עביות כלל, אלא שהוא נכלל ומתחבר עם העביות של הנקבה, כנ"ל (באו"פ דף רצ"ח ד"ה אמנם יש כאן). ולפיכך גם ענין הודככותו בא יחד עם הודככות המסך של הנקבה, וע"כ כייל אותו הרב, בהודככות אחת.

אבל הזכר דכלי דחכמה שהוא בחינת הרשימו דאור החכמה הנשאר בהתפ"א, כבדיבור הסמוך, שיש בו גם בחינת עביות דהמשכה, וע"כ הכרח הוא שיוזכר בטרם שמודככת הנקבה, כי מדת עביותו הוא גדולה יותר, שהרי הוא בחי"ג והנקבה הוא בחי"ב. כנ"ל.

הארה לבדה אבל אינה נותנת לה עדיין את הז' אורות. כלומר, שנותן רק אור אחד של הזכר דכלי דבינה, כי שעתו הגיע עתה להזדכך, ונותן שארית שלו אל הבינה. אבל הנקבה עוד לא הגיע שעתה להזדכך, וע"כ אינה נותנת עדיין את הז' אורות המיוחדים לנקבה דבינה. כמו שנתבאר בדבור הסמוך.

וזה אמרו "ואז ממשיך הכתר אל החכמה פנים בפנים את הט' אורות, כי רומז בזה אשר בסבת הסתלקות אור הכתר הפך הכלי דכתר פניו למטה, וע"כ נמצא עומד עם הכלי דחכמה, פנים בפנים, כי עתה גם הפנים דכתר הוא הבחי"ב והבחי"ג, דהיינו אותו צד הוך שהיה מקודם בחינת האחור של הכתר, והוא ממש בשוב עם הפנים דחכמה וע"כ הוא יכול להשפיע האור אל החכמה, להיותם בהשואת הצורה זה לזה. והוא הטעם דכייל לן הרב להלן כי כל נתינת אורות, הוא לעולם בבחינת פנים בפנים.

וענין הט' אורות אלו שקבלה חכמה מהכתר, כבר נתבאר לעיל, שהם שארית העביות, שנשאר מזכר דכתר אחר הודככותו, שהיא בחי"ג, והיא בחינת רשימו דחכמה דהתפשטות הא', שהיה כלול בהזכר דכתר, (כנ"ל באו"פ דף רצ"ד ד"ה ותדע שעקרם, עש"ה). וזהו אור אחד. גם קבלה את שארית העביות דהנקבה דכתר, שהיא בחי"ב וקומת בינה, שבה כלולים ב' הקומות, דז"א ודמלכות, שהם יחד ח' אורות, ועם הבחינה ג' דוכר, הם ט' אורות.

החכמה הפכה פניה אחר שקבלה הט' אורות ומאירה לבינה. היינו הפיכת פנים של הזכר דחכמה בלבד, ולא דבחינה הנקבה דחכמה. כי הפיכת פנים, פירושו הודככות העביות, והסתלקות האור משם, כי אז, הכלי הופך פניו למטה, כנ"ל בדברי הרב דף ש"ד אות ט"ו. וע"כ אחר שקבלה החכמה את הט' אורות שלה מהכתר, שהם זכר ונקבה דכלי דחכמה. כנ"ל בדיבור הסמוך, הנה אז נזדכך המסך דעביות דבחי"ג של הזכר לבחינת עביות של בחי"ב, ונמצא הכלי דזכר הופך פניו למטה ואחוריו למעלה, שפירושו כי

לו) אחר כך חזר אור הכתר להיות מטי בכתר, ואז אור החכמה חזר להתעלם בכתר, מחמת החשק שיש לה להתחבר עם הכתר, ואז כלי חכמה הפך פניו אל הכתר ונתן לו את האור שלו. אך אור הבינה שהיה בחכמה, אינה עולה עמו בכתר, מחמת חשק הבנים, שהיא אמם. וכבר ביארנו, כי אין מציאות חזרת פנים ואחור רק בבחינת כלים, אבל באורות עצמם, לא יצדק בהם פנים ואחור רק התפשטות והסתלקות.

לו) ואמנם אחרי הפכו כלי של חכמה פניו נגד הכתר ועלה שם האור שלו, הנה אחר כך חזר והפך פניו למטה נגד הבינה, ונתן לה את ה' אורות ודע כי כל נתינת אורות הוא לעולם בבחינת פנים בפנים.

אור פנימי

אז הגיע שעתה להודיך גם מבחי"ב, ונעלם גם אור קומת הבינה, נתנה אותו אל הכתר, כנ"ל.

אור הבינה שהיה בחכמה אינה עולה עמו בכתר. היינו אור הו"א המיוחד לכלי דבינה, אבל אור הבינה אינו שייך עתה בהתפ"ב אל הבינה כי אם אל החכמה, כנ"ל. וזה אמרו שהכלי דחכמה נתנה את האור שלה אל הכתר, דהיינו אור הבינה שלה, שהוא מחמת שנודככה מבחי"ב, כנ"ל, ולא נשאר בה, אלא העביות דבחי"א לבד, שהוא אור קומת הו"א, השייך לכלי דבינה. ועל אור הזה אומר, שהוא נשאר בהכלי דחכמה, ולא עלה אל כתר, אלא משום שמיוחד לכלי דבינה מכנה אותו הרב בשם אור הבינה.

לו) מטי בכתר, ואז, אור החכמה חזר להתעלם בכתר: פירוש, כי בעת אשר החכמה נודככה ואור דוכר ונקבה שלה נסתלקו ועלו להכתר, אז חזרה הנקבא דכתר להתעבות בעביות שלה דבחי"ג, ושוב נעשה זווג עליון על האור דבחי"ג, וחזר ונמשך אור קומת חכמה אל הכלי דכתר, ונמצא האור מטי שוב בהכתר.

וטעם הדבר, הוא, משום הזכר של החכמה שעלה להכלי דכתר, שהוא בחינת רשימו שנשאר מהתפשטות א' מהעביות דבחי"ג שהיה שם, ע"כ, כיון שעלה ונכלל בנקבה דכתר, שהיתה ג"כ בחי' עביות דבחי"ג בטרם שנודככה, הנה עתה מחמת עלייתו דזכר דחכמה חזרה בה עביותה הקודמת, וחזר עליה הזווג העליון.

לו) חזר והפך פניו למטה נגד הבינה ונתן את ה' האורות: כי ענין הסתלקות האור מכלי דחכמה הוא גורם להפיכת פניו למטה שהוא בחינת השתוות עם הפנים דבינה, כי ביטל את הפנים שלו מלפנים, דהיינו בחי' ב' שלו, ועשה האחור שלו דהיינו את הבחי"א לבחינת פנים, ונמצא שהוא עתה פנים בפנים עם הבינה, וע"כ הוא יכול להשפיע לה את הקומה של בחי"א, שהוא קומת ז"א. המכונה עתה, על שם ספירה העליונה שלו, שהוא אור החסד, והוא כולל את כל ו' ספירות התחתונות: חג"ת נהי"מ. וזה אמרו, והפך

חכמה הפך פניו אל הכתר ונתן לו את האור שלו. כלומר שהחכמה החזירה פניה למעלה נגד הכתר, ואח"ז חזרה ונודככה גם מבחי"ב שלה. ונעלם ממנה קומת הבינה ובאה להכתר, כנ"ל. כי קודם זה אומר שהחכמה הפכה פניה למטה אל הבינה, שהיא בסבת הודככות הזכר דחכמה, ומשמיענו, כי אחר שקבלה הבינה את השארית דזכר דחכמה, הנה אח"כ חזר הכלי דחכמה והחזירה פניה כלפי הכתר, משום שנמצא בה עוד אור קומת הבינה בהעביות דבחי"ב, שממנה לא נודכך עתה. אלא אחר שהחזירה פניה אל הכתר,

לח) ואמנם הבינה, לא הפכה פניה להאיר למטה בחדס, כי לא היה כח בחדס ובו"ק, לקבל אור גדול כזה פנים בפנים, רק אחור באחור. כי הלא יש כאן אור של הו"ק, ועוד אור הבינה שהיא יותר גדולה מכולם יחד. אך תחלה כאשר לא היו עדיין אורות בבינה רק שנתנה לחכמה, אז הפכה פניה והאירה אל הבינה הארה לבד פב"פ, משא"כ בחדס. לפי שיש בהבינה כח לקבל האורות ההם לפי שז' אורות תחתונים היו בטלים לגבי האור שלה, וגם האור שלה ודאי שתוכל לקבל. והאור של החכמה, אע"פ שאור שלו גדול מהאור שלה, עם כ"ז כבר ידעת, כי אבא ואמא כחדא שריין וכחדא נפקין, ויכולה היא לקבל אור החכמה, מה שאין כן בחדס, כי יש הפרש גדול בינו לאור הבינה, ואינו יכול לקבלו פנים בפנים.

אור פנימי

הבחי"ב דכלי דחכמה. וזה נחשב לבחינת בן של הבינה, ואינו כלל מבחינת אור הבינה. ואור הג' זה נקרא בשם ו"ק, שהוראתו הוא, שחסר הארת ג"ר, כלומר, אור החכמה, ואין בו אלא בחינת חסדים בלבד.

וזה אמרו "הבינה, לא הפכה פניה להאיר למטה בחדס, כי לא היה כח בחדס ובו"ק, לקבל אור גדול כזה פנים בפנים" כי להיות אור החדס עתה בקטנות, דהיינו, אור החסדים לבד, בלי הארת ג"ר לגמרי. להיותו יוצא מזווג על מסך דבחי"א, שאין בו הארת חכמה, ע"כ, אין בו כח לקבל כלום מהבינה ולירד ולהתלבש בכלים דו"ק, וע"כ הוא נשאר עוד בכלי בינה ולא נתפשט להכלי דחדס.

ד' אורות תחתונים היו בטלים לגבי האור שלה. כלומר, אע"פ שהבינה קבלה את אור החדס לתוכה, שהוא אור ז"ס תחתונות, שהם חסר ג"ר כנ"ל עכ"ז לא אבדה משום זה את אור הג"ר של עצמה, משום שאור ז"ת בטלים בה, לגבי אור הגדול של עצמה, שהם זכר ונקבא שלה שהם מבחי"ב כנ"ל.

והאור של חכמה אע"פ שאור שלו גדול מהאור שלה וכר. סובב על הזכר דכלי דבינה, שקבלה ע"י הודככות הזכר דכלי דחכמה, (כנ"ל באות ל"ה) והוא מכונה אור החכמה, מחמת שענין הודככות האמור לגבי

פניו למטה נגד הבינה ונתן לה את האורות. ויש עתה בהבינה ח' אורות, שהם, שארית אור הזכר שקבלה מהחכמה, שהוא בחי"ב, כנ"ל ועוד ז' התחתונות הכלולים בבחי"א, שקבלה עתה מהנקבה דחכמה, הרי ח' אורות.

כל נתינת אורות הוא לעולם בבחינת פב"פ. כמו שנתבאר לעיל שהמשפיע והמקבל, צריכים להשתוות הצורה זה לזה, וע"כ כל עוד שפניו למעלה, הרי הוא גבוה הרבה מהמקבל, ואינם נוגעים זה בזה, וע"כ אינו משפיע, זולת אם מבטל את הפנים שלו ומשים אחור שלו לפנים, ואז נמצאים הפנים של המשפיע והמקבל שוים זה לזה, שנקרא פב"פ. ופירוש הענין ע"י היטב באו"פ לעיל דף ש"ה ד"ה ואז הכלי.

לח) הבינה לא הפכה פניה להאיר למטה בחדס, כי לא היה כח וכר: וצריך שתדע, כי יש כאן בהבינה ג' אורות: הא' הוא אור הזכר שקבלה מן הודככות הזכר דחכמה, שהוא בחי"ב. הב', הוא בחינת הרשימו דכלי הבינה עצמה, כמו שיש בכל כלי וכלי מזמן דהתפ"א, וזה נחשב לבחינת הנקבה של הבינה. הג', הוא אור החדס, דהיינו קומת הו"א, שקבלה עתה משארית של הודככות

לט) ונחזור אל הענין, כי כאשר חזר להיות לא מטי בכתר, הנה אז הוא מטי בחכמה, ויורד אור של חכמה בה. ואז, כבר הז' בנים שיש בבינה, הם גדולים ואינם צריכים לאמם, ואז, בינה עולה לחכמה, מחמת חשק שיש לה להדבק עמה. וזה נקרא, לא מטי באור הבינה. ואז כלי הבינה הפכה פניה למטה, ויורדים הז' אורות שבה וניתנים כולם אל חסד פנים בפנים.

אור פנימי

הזכר דחכמה, הוא בחינת זווג בין הזכר ונוקבא של החכמה, שמוזוגם יחד, נולד אור הזכר דבינה. כי הנוקבא דכלי דחכמה יש לה קומה דבחי"ב, כנ"ל, והזכר דחכמה יש לו קומה דבחי"ג, ולפיכך בעת שנזדכך הזכר מבחי"ג לבחי"ב, נמצא שהשוה קומתו להנוקבא שלו, ואז נתכללו שניהם יחד במסך משותף דבחי"ב, ונעשה זווג דהכאה עליו, ויצא קומה חדשה דבחי"ב, המשותפת מזכר ונקבה ביחד, וקומה חדשה הזו, היא שירדה ונעשה לזכר בכלי דבינה. והנך מוצא, שזה הזכר דכלי דבינה. קומתו שוה עם הנקבה דכלי דחכמה, וע"כ הוא נקרא, אור החכמה. וזה אמרו "ויכולה היא לקבל אור החכמה", היינו בחינת הזכר שלה, כמבואר, שקומתו שוה לאור הבינה שבכלי דחכמה.

וזה אמרו "ואז הז' בנים שיש בבינה הם גדולים, ואינם צריכים לאמם" כי אחר שהשיגו הארת חכמה נעשו גדולים, כי השיגו בחינת ראש, וע"כ, אינם צריכים לאמם, כי מקודם לכן, היו הו"ק בחינת אור דחסדים, בלי שום הארת חכמה, וע"כ היו צריכים לקבל חיותם מהכלי דבינה שהוא בחי"ג ובחינת עצמות, ולא היו יכולים להפרד מהכלי דבינה להכלים דו"ק, מחמת חוסר חיות, שאין חיות ועצמות אלא מבחינת חכמה. אמנם עתה שהשיגו הארת חכמה נעשו גדולים, ויש להם עמידה וכח להתפשט להכלים שלהם.

ואז בינה עולה לחכמה. כי אי אפשר לעליון להשפיע לתחתון זולת ע"י הפיכת פנים, כלומר, שיהיה בהשואה עם התחתון, שנבטן שהוא קרוב אליו ונותן לו השארת שלו, ולפיכך בינה עולה לחכמה, דהיינו שהזכר והנוקבא של הבינה, מזדככים מבחי"ב שלהם אל בחי"א, ונעשה עתה בחי"א להפנים, ובזה נמצא כלי דבינה פנים בפנים עם הכלי דחסד, כי שניהם הם עתה מעביות דבחי"א. שזה מכונה פנים בפנים. ואז מסתלקים הזכר והנקבה של הכלי דבינה ועולים אל הכלי דחכמה. ונמצאים חכמה ובינה בכלי אחד

לט) לא מטי בכתר הנה אז הוא מטי בחכמה ויורד אור של חכמה בה: כי העביות דבחי"ג, של הנוקבא דכתר, חזרה ונזדככה, שאז הכלי דכתר הופכת פניה למטה, ושוב נותן את השארת שלו, דהיינו הבחי"ב, להחכמה, כמקודם לכן, ונמצא שחזר וירד האור של חכמה ככתחלה.

הז' בנים שיש בבינה הם גדולים ואינם צריכים לאמם ואז בינה עולה לחכמה. פירוש, כי אחר שירד אור החכמה לכלי דחכמה, הנה הארה זו מגיע ג"כ לכלי דבינה, מטעם הנ"ל

(מ) ואח"כ חוזר להיות מטי האור בכתר, ואז חו"ב שניהם עולים

אור פנימי

שלו, ומדת עביות הפחותה שבו, הוא באחור של המדרגה. ועתה נבאר את פנים ואחור, שבתכונת הכלים לפי עצמם, כלומר, לפי מה שנתרשמו על ידי התפשטות והסתלקות דהתפ"א. כי עיקר גילוי כחות שבדרכי האורות באים ברובם ע"י תכונת הכלים עצמם, כי ע"כ הכלים מכונים בשם צנורות, כי דומים, לטבע המים שמקבלים צורתם ע"י הצנורות שנמשכים על ידיהם, אם בשפע אם בצמצום אם למזרח אם למערב וכו' וכן נפעלים האורות בתכונות הכלים שמלוכשים בהם. ולפיכך אנו צריכים להבין אותם על בורים.

והנך מוצא שאור הכתר שהוא בהתפשטות א' לא ירד בחזרה להתפ"ב, אלא נשאר עומד בראש תחת המלכות של ראש, ובשעה, שהזו"ן דכלי דכתר של התפ"ב צריכים לעלות לקבל שפעם, הוא פונה פניו אליהם, דהיינו שמשפיע להם, כל צרכם, אלא רק בעודם עמו בהמלכות של ראש, אמנם אחר שנתמלאו בשפעם ויורדים לגוף, תיכף פונה אחוריו להם, שפירשו הוא, שמונע מהם את השפע שצריכים.

ויש להבין הדבר, אם הוא חוזר ומונע מהם השפע, א"כ מה הועילו בהעליה לראש. אמנם הענין הוא, כי באמת הם קבלו כל צרכם בעת העליה, דהיינו לפי המסכים שבהם, שהם בחי' ד' דזכר ובחי"ג דנקבה, שקומת הזווג הזה הוא בקירוב לקומת כתר, והם ירדו לכתר דגוף עם כל השפע הגדול הזה. אלא, א"כ, יש להבין מה הועיל אותו כתר השורשי בהפיכת אחוריו, כלפי הזו"ן דכתר שירדו לגוף. אמנם הוא פועל בזה הרבה: כי ע"כ מוכרח גם הכלי דכתר דגוף להמצא בבחינת אחורים כלפי החכמה. משום שכלי זה הוא באמת הכלי דאותו כתר השרשי, מזמן דהתפ"א, שהרי ממנה נסתלק ועלה לראש, ע"כ, הוא פועל עליה גם בהיותו

מבחי' חכמה. ונמצא עתה שליטת הכלי של החכמה בהפרצוף.

ועוד יש כאן עמקות: כי באמת בחי' הבינה, הוא עוד משורש האו"י בחינת אחורים אל החכמה, בסוד י' נ' של הצדיק שהם הפוכים זה לזה, כמ"ש בזהר בראשית, וכמו שרמזו כאן הרב לקמן בסו"ה כי חפץ חסד הוא, שהבינה חושקת בחסדים יותר מן החכמה, ולכן היתה צריכה לעלות אל הכלי דחכמה, כדי שלא תפסיק על אור החסד, עם בחינת אחורים שלה, ואז יכול אור החסד לקבל הארה יותר גדולה מהחכמה והבן זה.

(מ) מטי האור בכתר ואז אור חכמה ובינה שניהם עולים שם: כי החכמה חזרה ונודככה מעביות דבחי"ב שבהמסך שבה, ואז, נסתלקו האורות משם ועלו להכתר כנ"ל, וזה גרם להתעוררות של העביות בהנוקבא דכתר, מכח הרשימו דזכר דחכמה שעלה בתוכה, שהוא בחי"ג וע"כ חזרה וקבלה את עביות דבחי"ג שלה, ושוב נתפשט אליה קומת החכמה, ומטי אור החכמה בכלי דכתר. ודע שהרב מכנה את הודככות העביות, בשם חשק לעלות להעליון. כי הודככות ועליה היינו הך.

ב' מרחקים בינה וחכמה שאין בהם אור. כדי לבאר ענין ב' מרחקים הללו, שנתהוו מחמת עליתם של החו"ב לכתר, וכן שיהיה אפשר להמשיך ביאור דברי הרב, אני מוכרח להאריך כאן, כדי לבאר היטב בהבנה מקוריית, את תכונת אלו עשרה הכלים שנשארו מהתפשטות הא' דא"ק, אחר הסתלקות אורותיהם מתוכם, ובאו ונקבעו כאן בהפרצוף דהתפ"ב דא"ק. והעיקר צריכים להבין היטב את ענין הפנים ואחור של אותם הכלים, כי עד כאן ביארנו רק מבחינת העביות בהמסך המזדווג עם אור העליון, שהעביות היותר גדול שבהמדרגה הוא הפנים

שם מחמת חשק שיש להם, ואז נמצא שיש הרחק גדול בין הבנים לבין

אור פנימי

העביות דבחי"ג שהניח הנוקבא דכתר אחר הזדככותה, נעשה להנקה דכלי דחכמה כנ"ל.

ועתה נבאר הפנים ואחור דכלי של החכמה, כי החכמה דרכה להשפיע רק חכמה וע"כ מקום השפעת החכמה הוא הפנים שלה. ומקום השפעת אור חסדים הוא בחינת אחורים שלה. דהיינו ממש בהפכיות מהכתר מקצה אל הקצה, כי הפנים דכתר הוא להשפיע ו"ק והארת ג"ר הוא באחור שלה כנ"ל. והפנים דחכמה הוא הארת ג"ר מבחינת אור החכמה, והאחור שלה הוא הארת ו"ק, כמבואר.

והפנים ואחור דכלי הבינה, הוא ג"כ בהפכיות מכלי דחכמה, אלא לא בהפכיות גמור, מטעם שהבינה היא מורשה עצם החכמה, אלא שמטבעה היא לחשוך תמיד אחר אור החסדים, כמ"ש הרב לפנינו בסו"ה כי חפץ חסד הוא. שהבינה נקראת "הוא" והפצה וחושקת בחסדים. (וטעם הדבר כבר נתבאר בחלק א' באו"פ ע"ש) ולפיכך בעת שיש לה חסדים בהפרצוף הוא חוזרת ונעשית לעצם החכמה, כמ"ש הרב לעיל בסוד או"א כחדא שריין וכחדא נפקין ע"ש. אמנם כלי הבינה נבחת בעיקר מצד החשק אחר החסדים, וע"כ הפנים שלה הוא הארת החסדים, והאחור שלה הוא הארת החכמה, דהיינו בהיפך מן הכלי דחכמה.

ועתה נבאר בקיצור את הכלים של ז"ס התחתונות חג"ת נהי"מ. וצריך שתזכור דברי הרב לעיל (ח"ד פ"ו אות ח'), שאין יותר בהז"א "רק ה' קצוות שהם ה' חסדים מחדס עד הוד, אך היסוד אינו ליקח חסד פרטי לעצמו רק שנכללים כל ה' קצוות בו". ופ"י הדברים ע"ש באו"פ. והתמצית הוא, כי יש ב' אורות כללים בכל המדרגות, שהם אור החכמה ואור החסדים, גם יש ה' בחינות עביות בהמסך על פי ה' בחינות דאורי

בראש, שמשתנה אליו כמו עמידתו בהראש, וע"כ מוכרח גם הכלי להיות בבחינת אחורים לכל ה"ס התחתונים ממנה. כלומר שאינה נותנת אליהם מאותו השפע שקבלה בהראש, וזולת דרך אחורים שפירושו במניעת הארת החכמה מהם, כי החכמה נקראת תמיד אור הפנים או אור ג"ר. וזכור זה לכל המקומות. באופן שאין ה"ס התחתונות יכולים לקבל מהכתר זולת בחינת ו"ק, שפירושו בחוסר הארת חכמה. והבן היטב.

ופירוש פנים ואחור דכלים הוא פשוט, שמקום ההשפעה שבה נקרא פנים ואותו הבחינה שאינה משפעת דרך שם הוא נקרא אחור. בדומה לאדם הנושא ונותן עם חברו הריהו עומד לנגדו בצד הפנים שלו, ולא מאחוריו. ועם זה תבין שאע"פ שהכתר משפיע דרך אחוריו, אפשר לקרוא אותו פעם בשם פנים, ואע"פ שאין בו הארת חכמה, והיינו לצד היותו מקום של השפעה. וע"כ יש להבין הדבר רק לפי הענין המדובר.

ולפיכך בשעה שהמסך דכתר מזדכך מעביות דבחי"ד ובחי"ג שבו, אל בחי"ג ובחי"ב, הראוי לאור החכמה כנ"ל, הנה הכלי דכתר מוכרח להפרכת פנים למטה, ואחוריה למעלה, בהיות האחורים שלה מעכבים על הארת חכמה כל עיקר, מסבת הכתר השורשי של ראש העומד תחת המלכות דראש כנ"ל. אמנם הגורם להפרכת פנים האמור, הוא ענין ההזדככות של המסך דזכר דכתר, שה"ס הרשימו, שהשאייר הכתר השורשי בהכלי דכתר הזה אחר הסתלקותו ממנה, וכיון שהרשימו הוו הסתלקה משם, כי נזדכך ובא לעביות דבחי"ג, הרי פסק שליטת הכתר השורשי על הכלי שלו ואז הכלי מהפכת פניה למטה, ואז כל מה שמיוחס להארת הכתר השורשי חוזר ועולה אליו להראש, והשארית שלו, דהיינו הרשימו דבחי"ג דהתפ"א, שה"ס הזכר דחכמה, והארת הוויג החדש שיצא על

אור הג"ר, כי יש ביניהם ב' מרחקים: בינה, וחכמה. שאין בהם אור. לכן

אור פנימי

דחכמה, שהוא באמת בחי"ב, שהוא קומת אור הבינה, כמו הנקבה עצמה דחכמה, אמנם כיון שנולד ע"י הפיכת פנים דכלי דחכמה, כנ"ל בדברי הרב אות ל"ה, ובאו"פ שם ד"ה החכמה הפכה. ולכן הוא נבחן לבחינת ו"ק של החכמה, ותדע שהוא השורש דישאל סבא שבכל הפרצופין. ועוד יש שם אור ב' שהוא הרשימו דכלי דבינה שישנו שם מהומן דהתפ"א (כי מלבד שהמסך נכלל מכל הרשימות אשר בהכלים ההם מידי עברו להמאציל, הנה ודאי שעיקר הרשימות נשארו במקומם בהכלים שלהם עצמם, ולא עלו עם המסך להמאציל). והנה הרשימו ההוא הוא בחינת הנקבה שישנו בכלי דבינה ותדע שהיא השורש לכל בחינות תבונה שבכל הפרצופין. אמנם אור החסד הזה שהחכמה השפיע עתה להבינה, הוא נחשב לבחינת בן של הבינה, ואינו לבחינת עצמה.

וזכור היטב את היחס של הזו"ן שבכלי דחכמה עם הזו"ן שבכלי דבינה שהרי באמת הם אור של קומה אחת של הבינה, אלא יחס הזו"ן דבינה כלפי הזו"ן דחכמה כיחס של יש"ס ותבונה כלפי או"א עילאין, שהישו"ת הם רק הו"ק של או"א עצמם, אמנם שניהם הם בחינת קומה אחת מעביות דבחי"ב. ומכאן תבין, שעיקר התחלקות או"א וישו"ת לב' פרצופין: ג"ר וו"ק, כנ"ל, הוא רק להוליד את הקטנות של ו"ס התחתונות, כי אי אפשר שהכלי דחכמה ישפיע אור החסד, שהוא בחינת ו"ק בחסרון ג"ר, אם לא דרך אחורים של החכמה, וע"כ הוא מהפך הפנים לאחור כנ"ל, והתהפכות זו נמצאת מחלק את כלי דחכמה לב' פרצופין, כלומר לפרצוף ג"ר, שהפנים נשאר על מקומו, ולפרצוף ו"ק דחכמה, שהפך את הפנים לאחור, ומשפיע אור ו"ק בחוסר ג"ר. וכן הישו"ת נקרא ו"ק, על שם התהפכות הפנים דכלי דחכמה. כנ"ל.

הנקראים כח"ב ת"ת ומלכות. והנה אותם ה' הבחינות נק' כח"ב תו"מ רק בשעה שהג"ר הם בחי' אור החכמה. אמנם במקום שכל ה' בחי' הללו אין בהם אלא אור דחסדים לבד המה מכונים תג"ת ג"ה, שג' בחינות הראשונות כח"ב נשתנו שמותם לחג"ת וב' בחינות אחרונות ת"ת ומלכות נשתנו שמותם לנצח והוד. וזה אמרו, "שהם ה' חסדים מחסד עד הוד" כלומר שאפילו ג' הבחי' הראשונות הם ג"כ רק אור חסדים, ולא כלל אור חכמה. והבן וזכור זה, והנה היסוד והמלכות, המה רק ב' כוללים של ה' הקצוות הנ"ל דהיינו כולל אחד, מצד היותם ה' חסדים ממותקים במדת הרחמים. וכולל אחד מצד היותם במדת דין, שאז נקראים ה' גבורות או שה"ח וה"ג נכללים יחד. כמ"ש לפנינו.

אמנם כדי להבין תכונות ה' קצוות הללו צריכים אנו לדברי הרב שבכאן בענין מטי ולא מטי, כי לא נתבאר בשום מקום אחר בכל כתבי הרב. וע"כ, דבריו אלו צריכים לתשומת לב מרובה.

ונחזור לבאר את לידת החסד הא' דה"ת הללו המובא בדברי הרב בדף שכ"א אות ל"ז שאחר שנסתלק הזו"ן דחכמה להכתר, כי העביות דבחי"ב נזדכך לבחי"א שאין זוווג מעלה אלא אור דו"ק הכלולים עתה בחסד הראשון אז הכלי דחכמה הפך פניו למטה, כי ביטל את בחינת הפנים שלו, והפך את אחוריו למעלה, דהיינו שהאחור שלו הקודם, שפירושו הארת חסדים כנ"ל, הנה נעשה עתה למקום השפעה, שבוה השוה את עצמו עם הפנים של הבינה כנ"ל בסו"ה כי חפץ חסד הוא. ואז נתן לה את הו' האורות הכלולים עתה באור החסד הא'. ונמצא אור החסד בכלי דבינה.

וצריך שתזכור כי מלבד אור החסד הזה, יש עוד ב' אורות הקודמים לו באותו הכלי דבינה, שהם: הזכר הנולד מהזווג זו"ן דכלי

אור החסד עולה אז לבינה, ונקרא לא מטי בחסד, ואז, הופך כלי החסד את פניו, ונותן ה' אורות למטה בגבורה.

אור פנימי

להיות הכלי מיוחד עם אור החכמה, כנ"ל. ונמצא החסד שב לבחינת ג"ר המכונה שנעשה גדול. וזה אמרו "ואז י' הבנים שיש בבינה הם גדולים ואינם צריכים לאמם" כלומר, שהשיגו בחינת הארת חכמה וג"ר, שבוה נבחנו הו"ת לגדולים, כמבואר. וכבר נתבאר לעיל, שבטרים, שאור החסד משיג את הגדלות אינו יכול להתפשט למטה, כי אינו יכול להפרד מהכלי דבינה, שהוא כל החיות ועצמות שלו מבחינת ג"ר, ונבחן ע"כ, שהוא צריך לאמו, אמנם עתה, שכבר השיג את אור החכמה עצמו כבר אינו צריך ליניקת הכלי דבינה. וזה אמרו "ואינם צריכים לאמם". "ואז כלי הבינה הפכה פניה למטה ויורדים ו' אורות שבה וניתנים כלם אל חסד פב"פ: וצריך שתזכור שבחינת הפנים דכלי דבינה הוא להארת חסדים והאחור שלה הוא להארת חכמה, וכשהיא במצב הזה, הרי אינה יכולה להשפיע הארת אור החסד עם הארת חכמה, כנ"ל, אמנם נתבאר, שהשבת הפנים דכלי של החכמה, גרם ליחוד ב' הכלים, בינה עם חכמה לאחד, מחמת, שהכלי דחכמה כבר בטלה להארת ו"ק שלה כנ"ל ע"ש. וע"כ, נמצא שהכלי דבינה הפך פניה בכח יחוד הזה, לאחור, והאחור שמקודם לכן, נעשה עתה בחינת פנים. כלומר, שאותו האחור, שמנע להשפיע הארת חכמה, נעשה עתה למשפיע להארת חכמה משום, שכלי שלה, קבלה לאותה תכונת פנים ואחור שיש בחכמה. וע"כ הבינה השפיע עתה את הו"ת בהארת החכמה אל הכלי דחסד, פב"פ.

עתה תבין היטב את תכונת ספירת החסד דו"א על בוריו. הנה בחינת עצם הכלי דחסד, הוא בחינת כתר דו"ק, כי כבר נתבאר, שתג"ת דו"א, הם שינוי השם דכח"ב, אלא כח"ב דאור דחסדים, דהיינו, כח"ב של

אמנם כדי להוליד את הגדלות של ו"א, דהיינו הג"ר השייכים לאותם ה' חסדים, הרי מוכרח הכלי דחכמה לחזור ולהפך פניו למעלה כבתחילה, ואז נבחן שהו"ן דבינה והו"ן של החכמה שנתחלקו לג"ר וו"ק, מטעם של הפיכת פנים דחכמה, הנה עתה שחזרה החכמה וביטלה הפיכת פנים הו", ואין כאן יותר השפעת ג"ר והשפעת ו"ק בהכלי דחכמה, הנה נמצא שו"ן דבינה, חוזרים ועולים לוו"ן דחכמה, ושוב נעשים לפרצוף אחד. ותדע שדבר זה נוהג גם בפרצופי אצילות, שבעת שאו"א רוצים להשפיע מוחין דג"ר אל הו"א, הנה אז, חוזרים או"א וישסו"ת ונעשים פרצוף אחד. והיינו ג"כ מטעם הנ"ל, כי נתבטל אז הארת ו"ק מהחכמה ושב הפנים למקומו כבתחילה. ובכל המתבאר, תבין היטב את סדר לידת אור החסד הא', בבחינת הגדלות שלו. המובא בדברי הרב דף שכ"ג אות ל"ט וקיצור דבריו שחזר להיות, לא מטי בכתר, ואז מטי בחכמה שירד אור של חכמה שהיה בכתר אל החכמה, ואז הו' בנים שיש בבינה הם גדולים, ואז בינה עולה לחכמה מחמת החשק שיש לה להדבק עמה ויורדים ו' אורות וניתנות להחסד פב"פ. עכ"ל.

פי'. כי חזר ונודרך הו"ן דכתר ונסתלקו למעלה אל הכתר השורשי, העומד תחת המלכות דראש, ואז הפך הכלי דכתר את פניו למטה, ונתן את השארית שלו, שהם וו"ן דחכמה להכלי דחכמה, וחזר בחינת הפנים של הו"ן דחכמה למקומו כבתחילה, ואז "בינה עולה לחכמה" כלומר שהבינה והחכמה נעשו לכלי אחד, ע"ד או"א עילאין עם ישסו"ת שנעשו לפרצוף אחד כנ"ל. עש"ה. ומתוך זה, נמצא אותו החסד שהוא בכלי דבינה, שמקבל הארת אור החכמה,

אור פנימי

הקומה דבחי"א, מכונים תג"ת, כנ"ל ע"ש. הרי, שכלי דחסד, הוא בחינת כלי דכתר דו"א, אמנם עכ"ז, אינו נחשב לכתר, רק לבחינת חכמה דו"א. והוא מטעם האור שבו, כי אין בו כלל, אור הכתר, אלא רק הארת חכמה שקבל, מדי היותו בכלי דבינה, בעת שנתיחד עם הכלי דחכמה לכלי אחד, כנ"ל וע"כ הוא נקרא בשם חכמה. ועוד יש טעמים ואכמ"ל. עתה נבאר, סדר אצילות כלי של הגבורה. המובא בדברי הרב כאן באות מ' וז"ל "ואח"כ, חוזר להיות מטי האור בכתר, ואז חו"ב, שניהם עולים שם, ואז נמצא, שיש מרחק גדול בין הבנים לבין אור הג"ר, כי יש ביניהם ב' מרחקים, בינה וחכמה, שאין בהם אור, לכן אור החסד עולה אז לבינה, ונקרא לא מטי בחסד, ואז הופך כלי החסד את פניו, ונותן ה' אורות למטה בגבורה" עכ"ל.

וצריך שתזכור, ב' הענינים, שיש בדבר הפיכת הפנים למטה, שנתבאר לעיל שהם: הא' מצד הכלי, דהיינו מקום ההשפעה שלה, אם בחי' חכמה אם בחי' חסדים ולא חכמה. וענין הב' הוא, מצד בחינת הזווג, שבמדת עביותו של המסך, שהבחינה העב ביותר שבהמדרגה נבחן להפנים, ובחי' העביות הפחותה מזה, היא בחינת האחור שבאותה המדרגה, שעפ"ז, נמצא תמיד, שהאחור דמדרגה העליונה, הוא הפנים דמדרגה התחתונה, וע"כ, נמצא תמיד, שהעליון רוצה להשפיע לתחתון הוא מוכרח להפך פניו למטה, שפירושו הוא, שהוא מודרך ממדת העביות שבו שהוא הפנים שלו, ונשאר בבחינת העביות הפחות שלו, במדה השווה להעביות של המדרגה התחתונה, כי אז נבחן לקרוב אליו ויכול להשפיע בו, כנ"ל. ובוה תבין, שבכל מקום שמובא כאן, ענין השפעת הבינה לכלי דחסד, הרי אז הבינה נודככה מבחי"ב לבחי"א, כי אז, היא נמצאת פב"פ עם הכלי דחסד, מצד המסך שבה.

ונמצא, שבשעה שהבינה השפיע אור החסד להכלי דחסד, הגה נודככה הבינה לבחי"א. והיה כאן, סדר שלם של הודככות

ע"פ המדרגות. כי מתחלה נודרך הכתר מבחי"ג לבחי"ב, שאז נעלם אור הכתר לשורש ונתנה הבחי"ב לכלי דחכמה, ואז מתיחד הכלי דבינה עמו לאחד, ואח"כ הודרך ג"כ הבחי"ב לבחי"א ואז נעלמו האורות דכלים של חכמה ובינה אל הכתר, והבחי"א מושפע לכלי דחסד בהארת החכמה, כנ"ל.

וכבר נתבאר לעיל, שבעת שעולים ד' האורות זכר ונקבה דחכמה, וזכר ונקבה דבינה אל הכתר, המה מעוררים בהכלי דכתר בחינת עביות דבחי"ג מחדש, ושוב יוצא שם מכה הזווג העליון, הע"ס בקומת חכמה כבתחלה, ושב אור החכמה לכלי דכתר. וזה הנקרא מטי בכתר.

והנך מוצא, שביאת החסד להכלי שלו, גורם להיות מטי בכתר, כי אז הבחי"ב שבתו"ב, מזדככים לבחי"א, וד' האורות שלהם, עולים לכלי דכתר וגורמים שם זוג מחדש, על קומת בחי"ג, ושוב מטי אור חכמה בכלי של הכתר כבתחלה. וזה אמרו "חוזר להיות מטי האור בכתר, ואז חו"ב שניהם עולים שם" דהיינו, כמבואר, שמחמת עלית ד' האורות דחו"ב, נמצא מטי האור בכלי דכתר. "ואז נמצא, שיש מרחק גדול בין הבנים לבין אור הג"ר, כי יש ביניהם ב' מרחקים" פי' כי נתבאר, שהפנים דכתר הוא להארת ו"ק בלי ג"ר, כנ"ל, דף שכ"ד באו"פ ד"ה ויש להבין עש"ה, כי אין להכפיל הדברים. גם ידעת שהפנים של הכלי דבינה, הוא ג"כ, להארת ו"ק בלי ג"ר, כנ"ל בסוד כי חפץ חסד הוא כנ"ל באו"פ דף שכ"ה ד"ה והפנים. עש"ה. ואלו הם ב' המרחקים הרובצים עתה על אור החסד, ומונעים ממנו את ההארת ג"ר שקבל מקודם מהחכמה. וזה אמרו "ואז נמצא שיש מרחק גדול בין הבנים לבין אור הג"ר" דהיינו, אלו ב' האתורים דבינה וכתר מרחקים מאד את הג"ר מהבנים, שהם ז"ת הכלולים באור החסד. וזה אמרו "כי יש ביניהם ב' מרחקים, בינה וחכמה, שאין בהם אור" כלומר, אם היה האור בחכמה

(מא) אחר כך חזר להיות לא מטי בכתר, ואז הוא מטי בחכמה, ואז הבינה היה ראוי להיות נשאר שם בחכמה כבתחלה, אך מחמת אור

אור פנימי

ואז הפך פניו למטה, דהיינו, שביטל את פנים שלו, והאחרים נעשו לפנים כנ"ל, ואז נתן את השארית שבו, שהוא העביות דבחי"ג דזכר ובחי"ב דנקבה אל הכלי דחכמה. ואז הוא מטי בחכמה.

ואז הבינה היה ראוי להיות נשאר שם בחכמה כבתחילה. כי אחר ששב הפנים למקומו בהחכמה, הגה תיכף חזורים החו"ב למדרגה אחת, שאז הבינה בכלי דחכמה כנ"ל. אמנם כאן לא נשאר כך, כי החכמה הפכה פניה למטה ואחוריה למעלה והחזירה את הו"ן דבינה אל הכלי דבינה, וחזרו ונתחלקו לב' פרצופין. והבן זה היטב. כי מתחילה בעת שקבל הכלי דחכמה, את האורות וו"ן שלה, ושב הפנים של החכמה על מקומו, כבתחלה, הגה אז ודאי שהבינה וחכמה נתחברו ונעשו לכלי אחד, מטעם הנ"ל, אצל לידת גדלות החסד, עשי"ה. כי כן גם כאן, שהחסד היא בכלי בינה שנתחבר לכלי דחכמה, הריהו מקבל שוב הארת החכמה כבתחלה, ונמצא שוב שהחסד נתגדל ואינו צריך לאמו. אבל אי אפשר לו עוד לירד מעצמו אל כלי שלו, זולת על ידי השפעת הבינה. לכן הוצרך החכמה להחזיר את וו"ן דבינה לכלי דבינה, כי אז גם הבינה מחזרת פניה למטה, ומחזירה את אור החסד למקומו להכלי שלו.

אך מחמת אור החסד אשר במקומה לכן יורדת להיות שם עמו. כלומר, כי אם שהבינה נשארה מחוברת בכלי דחכמה, אז היה נשאר חסד במקומה, ולא היה יורד להכלי דחסד שלו, כנ"ל בדיבור הסמוך. וע"ש. כי חפץ חסד הוא. כי זה כל תכונתה של הבינה, שהיא חושקת בתסדים יותר מלאור החכמה, וזה הגרם להודככות עביות דבחי"ג דזכר דחכמה אל בחי' ב', ואח"ז, הבחי"ב דבינה לבחי"א, שהאור שלו הוא אור

אז היה אפשר לאור החסד שיקבל מהחכמה, ואחור דבינה לא היה מונע ממנו, מחמת, שלא מנע ממנו בתחלה. אמנם עתה, שאפילו בחכמה אין אור, מחמת האחרים דכתר, ע"כ, נמנע ג"כ אותו הארה שהחסד קבל מקודם מהחכמה.

וזה אמרו "לכן אור החסד עולה אז להבינה" כי אחר שנעלם הג"ר מן אור החסד וחזר לקטנותו, הגה שוב נצרך לאמו הבינה, לינק משם הארת ג"ר דהכלי עכ"פ כבתחילה. וזה אמרו "ואז הופך כלי החסד את פניו ונותן ה' אורות למטה בגבורה" כי הפנים דכלי דחסד הוא להארת חכמה אחר שקבל הארת חכמה כנ"ל, והאחור שלו הוא להארת חסדים, כי בכ"מ שיש חכמה וחסדים במדרגה, נבחן החכמה לפנים והחסדים לאחורים, וע"כ נבחן האחור דחסד להארת חסדים. אמנם עתה שנעלם ממנו הארת חכמה, ואורו נעלם לכלי דבינה, נמצא, שהפך פניו למטה ונתן שארית האור שבו לכלי דגבורה ואז מטי בגבורה.

עתה תבין היטב, את תכונת ספירת גבורה דז"א על בוריו. כי עצם הכלי דגבורה, הוא בחינת חכמה של הו"ק, כמו שנתבאר לעיל, שהתג"ת הם בחינת כח"ב דו"ק, הרי, שכלי דגבורה הוא חכמה אמנם נבחן לבחינת בינה, והוא מטעם, שהאור שלו היא בחינת ו"ק דהארת חכמה שבחסד, דוגמת וו"ן דבינה העליונה, שהם בחינת ו' קצוות של החכמה העליונה. הרי, כי האור של הגבורה, הוא בחינת בינה דו"ק, והגה נתבאר ב' הספירות דז"א: חסד וגבורה, שהם בחינת חכמה ובינה של הו"א, אע"פ, שהכלים שלהם יש להם ערך של כתר וחכמה.

מא לא מטי בכתר וכו': כי חזר ונודרך עביות דבחי"ג דנקבה ובחי"ד דזכר שבכלי דכתר, שאז נסתלק הו"ן דכתר לשורשו

החסד אשר במקומה, לכן, יורדת להיות שם עמו. וזהו כי חפץ חסד הוא, וכבר ידעת, כי הבינה נקרא הוא. וכאשר ירדה הבינה במקומה, אז החסד

אור פנימי

עם הגדלות למקומו שאז שב הפנים שלו כבתחלה, הנה נמצאים מתיחדים בזה האורות של חסד וגבורה לאור אחד. וכל זה הוא מטעם שאין האור מתחלק לג'ר וו"ק אלא משום איזה גורם שמכריתו להדבר, לכן תכף בזה הרגע שנתבטל הגורם, המה חוזרים לאור אחד כבתחלה.

וזה אמרו "לא מטי בגבורה, ואז הופכת כלי גבורה פניה למטה ונותנת ה' אורות למטה בת"ת". כי בעת שאור הגבורה מתחבר עם אור החסד לאחד, הרי החיבור הזה פועל ג"כ על הכלים שלהם, וכיון שהכלי דגבורה נתחברה עם הכלי דחסד, הרי, התחירה בזה את פניה למטה, כי בטלה הפנים שלה, שהיה מעכב על השפעת ג"ר, והחזירה אחוריה למעלה, דהיינו שפנתה להשפיע הארת ג"ר כמו הכלי דחסד. ואז השפיעה את השארית שלה, המיוחס אל הת"ת, להכלי דת"ת, ומקבל גם הת"ת הארת ג"ר. וז"ס שהת"ת נקרא ו' עם ראש, שהוראתו הוא אותו הארת ג"ר, שמקבל ע"י השפעת אור הגבורה, בעת שהגבורה מחובר לאחד עם אור החסד. ובוה תבין, המובא בכמה מקומות, שהת"ת הוא ממוזג מחסד וגבורה יחד, והיינו כנ"ל, שהוא מקבל שארית אור הגבורה, מעת היותו מחובר לאחד עם אור החסד. והבן זה.

ענה מובן לנו ספירת הת"ת דו"א ממקורו. כי הכלי שלו, הוא בחינת בינה דו"ק, כי החג"ת המה הכח"ב של הו"ק, כנ"ל. אמנם הוא נבחן רק לבחינת ספירת הדעת דו"ק, והוא מטעם, האור שלו, שהוא בחינת דעת, אלא שצריכים מקודם לידע, מהו אור הדעת, הרי אין לנו אלא עשר ספירות כח"ב חג"ת נהי"מ, ונודע מ"ש בספר יצירה עשר ולא אחד עשר, וא"כ, מהו אור הדעת הזה. ותדע שמקורו של אור הזה הוא בהתחלפות האורות שבהתפשטות ב' שבכאן. כי כאן בא אור

דחסדים. ואז היא נמצאת פב"פ עם הכלי דחסד, ואז נותנת את אור החסד בחזרה אל הכלי דחסד. כנ"ל באורך. וזה אמרו "כאשר ירדה הבינה למקומה, אז החסד אין צריך אליה, ויורד למקומו" כי אחר שכבר קבל הארת חכמה, מעת שהכלי דבינה וכלי דחכמה היו מחוברים יחד כנ"ל, כבר אין צריך עוד ליניקת הכלי דבינה, וע"כ הוא יורד למקומו. לא מטי בגבורה, ואז, הופכת כלי הגבורה פניה למטה. כי כל התחלקות הגבורה מהחסד, היתה מחמת ה' מרחקים, דהיינו, מחמת חזרת הו"ן דכתר למקומם, שהאחרים שלהם עכבו את אור החכמה מהכלי דחכמה, ואז נפסק הארת החכמה מהחסד לכן הפך פניו למטה, ונתן בחינת ו"ק אל הגבורה, כנ"ל, ולפיכך, עתה, שהחסד השיג שוב את הג"ר שלו, נמצא מאליה אשר בחינת אור גבורה שנפרד מהג"ר, חזר שוב להכלי דחסד כבתחלה, מטרם שנפרדו.

וראה והבן, שהדבר דומה לגמרי לדרכי הכלים דחכמה ובינה הנ"ל, כי כמו שהתחלקות האורות דו"ן דחכמה וו"ן דבינה, נעשו בסבת הפיכת אחרים דכלי דחכמה, שפירושו שהחכמה עזבה השפעת הג"ר שלה, והשפיעה רק ו"ק, שהם בחינת הו"ן דכלי דבינה, כן האורות דחסד וגבורה נתחלקו מכח הפיכת פנים דכלי דחסד, שאחר שנמנע ממנו הארת הג"ר, מכח ב' המרחקים, הפך פניו, והשפיע ו"ק בלי ג"ר, שהוא האור של הגבורה, כנ"ל. וכמו שאחר שלא מטי בכתר ונתבטל כח אחר שלו והחזיר אור החכמה לכלי דחכמה אשר אז שב הפנים של חכמה על מקומו כבתחלה, ובוה חזרו ונתחדו האורות דו"ן דחכמה וו"ן דבינה לפרצוף אחד, כנ"ל. אותו הדבר הוא גם כאן כי אחר שהחסד השיג הארת החכמה, מעת היותו בכלי דבינה בזמן חיבורה עם החכמה, כנ"ל, וחזר

אין צריך אליה, ויורד למקומו. ונקרא מטי בחדס ואז עולה אור הגבורה בחדס, וזה נקרא לא מטי בגבורה, ואז הופכת כלי הגבורה פניה למטה, ונותנת לה' אורות למטה בת"ת. וזה נקרא מטי בת"ת.

אור פנימי

ובכל המתבאר עד הנה תבין, שאלו ג' הספירות תג"ת דו"א, אינם נחשבים לעצם הז"א, אלא לבחינת ג"ר כח"ב, או חב"ד דו"א, כנ"ל, שה' קצוות: תג"ת נ"ה, הם ממש, ה' הבחינות כח"ב ז"א ומלכות, אלא כשהם בחינת אור חסדים ואור ו"ק, משתנה שמותם לתג"ת נ"ה, ונמצא עצם בחינת ז"א, מתחיל מקצה הד' שבה' החסדים שנקרא נצח, שהרי הוא נגד הבחינה רביעית שנקרא ז"א אמנם הת"ת, הוא נגד בחינה השלישית שנקרא בינה, וזכור זה.

ולפיכך גם האורות דתג"ת הם בחי' ג"ר, אלא שמתחילים מחכמה, מטעם הנ"ל, ואור החדס נבחן לאור חכמה של הו"ק, ואור הגבורה, נבחן לאור בינה של הו"ק, כנ"ל, ואור ת"ת נבחן לאותו אור החדס מצד התלבשותו בכלי דבינה דהיינו בחינת אור הדעת ובן דחו"ב. שהוא עצם בחינת אור הו"ק. מה שאין כן האורות דחדס וגבורה, שהם נחשבים לבחינת האורות החכמה ובינה, שהגיעו לאור החדס הזה, אבל אינם עצמות אור החדס, מבחינת מהותו עצמו.

והטעם הוא, מצד היחס של הכלים, שבהיות החדס וגבורה ממקורם, בבחינת הכלים דכתר וחכמה, כנ"ל. ומתוך שאור חסד הזה, לא נתלבש בכלים האלו מעולם, לכן אינו מתלבש ג"כ בהכלים דחדס וגבורה, אמנם מתוך שהוא נתלבש בכלי דבינה, לכן נמצא מקומו בכלים דו"ק בכלי הת"ת, שהוא במקום בינה, כנ"ל. ולפיכך נחשב הת"ת לעיקר בחי' הפרצוף דז"א, ולגופא דאילנא, ועצמות אור החדס הנ"ל שבתוכו, נחשב לשקיו דאילנא, וכל יתר הספירות של הז"ת, נחשבים לענפיו התלולים בו בהת"ת.

החכמה לכלי דכתר, ואור הבינה לכלי דחכמה, ואור החדס לכלי דבינה, ואור המלכות לכלי דז"א, וכלי המלכות נשאר בלי אור. כנודע מדברי הרב. והנה אור החדס הזה, שבא לכלי דבינה, הוא המקור של אור הדעת, כי על כן מכנה אותו הרב בשם בן של הבינה, ובחינת אור"א שלו הם הזכר והנקבה שבכלי דבינה, באופן שהזכר, הוא בחינת חכמה דכלי דבינה, והנקבה, הוא בחינת בינה דכלי בינה, ואור החדס, הוא בחינת הדעת, שבין חו"ב הזו, המכונה תמיד, לבחינת בן דחו"ב. וביתר דיוק, נחשבים הזו"ן דכלי דחכמה שניהם יחד, לבחינת חכמה ולבחינת אבא, והזו"ן שבכלי דבינה שניהם יחד, נחשבים, לבחינת בינה ולבחינת אמא, ואור החדס, שבכלי דבינה, נחשב, לבחינת דעת ולבחינת בן דאור"א ההם. ובה מובן שאור החדס נאצל מתחתו, משארית האור של הזו"ן דחכמה, אחר שנודתו לבחינת ז"א, ובא לכלי דבינה, שהוא בחינת אמא שלו, ושם במעי הכלי דבינה, נשתנה עד שהשיג הארת חכמה, דהיינו, עד שנתגדל, ואז יצא למקום הכלים דו"ק המכונים אור העולם. ואכ"מ להאריך.

והנה נתבאר לנו, אור הדעת משורשו, שהוא בן ותולדה, שנתחדש מטעם חילוף האורות שבהתפ"ב, כי ע"כ הוא בא ונתלבש בכלי דבינה, אע"פ, שהוא רק אור הז"א ובחינת ו"ק, שאין לו שום השואה לבחינת ג"ר, כי ההבחן בין הג"ר לבין הו"ק, הוא רחוק כ"כ כמו בין אור לכלי שלו, ועכ"ז, בסבת התחלפות האורות, בא אור הזה דו"ק, ונתלבש בכלי דג"ר, והוא ענין נפלא מאד. והתבונן בזה, כי אין כאן מקום להאריך, במה שאינו נחוץ לעניננו.

(מב) אחר כך, חזר להיות מטי בכתר, ואז, לא הוי מטי בחכמה ובינה, כי הב' עולים שם ביחד לכתר, ואז הוי לא מטי בחסד כי הוא עולה למקום בינה. כאשר בתחלה מפני ב' מרחקים שביניהם, כנ"ל, ואז הוי מטי בגבורה, ואז לא הוי מטי בת"ת, כי אור הת"ת עולה בגבורה מחמת החשק, ואז כלי הת"ת הופך פניו ונותן הד' אורות בנצח, וזה נקרא מטי בנצח.

אור פנימי

שארית האור שבו אל הנצח. וזה נקרא מטי בנצח.

עתה נבין, ספירת הנצח דו"א על בוריו, כי הכלי דנצח, הוא בחינתו של הו"א עצמו, כי החסד הד' של ה' החסדים, הוא כנגד בחי"ג של הכתר וד' הבחינות דאורי כנ"ל, כי התג"ת הם בחינות כח"ב דחסדים, ונצח והוד, הם בחינות ז"א ומלכות דחסדים. והנך מוצא, שמצד האור, נמצא ספירת הת"ת עיקרו של אור הו"א, כנ"ל, שעצם אור הדעת מתלבש בכלי דת"ת, והוא מטעם חילוף האורות, שמתוך שאור חכמה נתלבש בכתר, ואור בינה בכלי דחכמה נמצא, אור הו"א התלבש בכלי דבינה, ולפיכך, נמצא אשר בה' החסדים, מתלבש אור הו"א בכלי דת"ת, שהוא בחינת בינה דה' החסדים, כנ"ל. אמנם מצד הכלים, הרי הנצח נחשב לעצמותו של ז"א, כנ"ל. והאור של הנצח, הוא בחינת הו"ק הנשאר בכלי דת"ת אחר הסתלקותו משם אל הגבורה, כנ"ל. וההפך, בינו לספירת הגבורה, הוא כי אור הגבורה, אע"פ שהוא ג"כ בחי' ו"ק, אמנם הוא בערך ו"ק דחכמה, כי הוא שארית החסד, מבחינת הארת חכמה שבו, והוא בערך כמו אור הו"ן דכלי דבינה. אמנם אור הנצח, הוא בחינת ו"ק דאור הו"א, כי נתבאר שאור של הת"ת הוא בחינת אור הו"א בעצם.

ובעיקר צריכים להבחין כאן, כי היחס מהאורות וכלים דתג"ת לאורות וכלים דנהי"מ, הם כיחס ג"ר לו"ק, משום שהתג"ת הם נגד ג"ר דה' בחינות, ונהי"מ הם נגד ז"א ומלכות דה' בחי' כמבואר.

(מב) חזר להיות מטי בכתר לא הוי מטי בחכמה ובינה וכו': כבר ידעת, שביאת החסד להכלי שלו, גורם להיות מטי בכתר, כנ"ל דף שכ"ח ד"ה והנך מוצא. כי אין נתינת אורות אלא פב"פ, כדברי הרב לעיל, וא"כ צריכה הבינה להודרך מבחי"ב לבחי"א ואז מסתלקים האורות דח"ב אל הכתר וגורמים שם זוג עליון, על עביות דבחי"ג, ושוב מטי האור אל הכתר בקומת חכמה כבתחלה. ואז לא מטי בחו"ב, כי האחורים דכלי דכתר, המה מפסיקים ומעכבים להארת ג"ר, כנ"ל. ומשום זה, לא מטי גם בחסד, כי יש ב' מרחקים פנים בלי אור, שהם חו"ב וכיון שלא מטי האור בהחכמה, נמצא, גם הארת חכמה שיש בחסד, נפסקת ממנו וחזר החסד אל קטנותו, ושוב נצרך לאמו הבינה, לינק ממנה הארת ג"ר, כנ"ל, וע"כ, החסד עולה אל הבינה, והכלי שלו הופך פניו למטה, ושוב יורד האור דגבורה, אל הכלי דגבורה, ונמצא מטי בגבורה. ואז לא מטי בת"ת, כי האחורים דגבורה, מפסיקים ומעכבים על הארת ג"ר, של אור הת"ת, וע"כ אור הת"ת עולה, אל הכלי דגבורה, כי לא ירד מהגבורה, אלא מכח הארת ג"ר של שליטת החסד על הגבורה, כנ"ל, ועתה ששוב הגיע שליטת הגבורה, הרי הגבורה מעלה אורו אליה כבתחילה.

ואז כלי דתפארת, הופך פניו למטה, כי מוכרח לבטל את השפעת הג"ר שלו, שהיה הפנים שלו מקודם לכן, ולעשות את האחור שלו, להפנים של השפעה, ואז מוריד

(מג) אחר כך, חוזר להיות לא מטי בכתר, ואז הוי מטי בחכמה, גם בבינה הוי מטי מחמת חסד אשר שם כנ"ל, כי חפץ חסד הוא, ואז הוי ג"כ מטי בחסד כי אז חסד יורד למקומו. ואז הוי לא מטי בגבורה, כי

אור פנימי

(מג) לא מטי בכתר ואז הוי מטי בחכמה: כי נזדככו הזכר ונקבה דאור הכתר לבחי"ב, ואז נתבטל האחורים שלהם, והשפיעו אור הבינה לכלי של החכמה, והוי מטי בחכמה, וחזר הפנים דחכמה למקומו כבתחלה. כנ"ל. גם בבינה הוי מטי מחמת החסד אשר שם. כלומר, שהחכמה הפכה פניה למטה ונתנה את זכר ונקבה של בינה לכלי דבינה, והוי מטי גם בבינה, ומבאר הטעם, "מחמת החסד אשר שם" כדי שיוכל לתקן את החסד ולהוריד אותו אל הכלי שלו כנ"ל, דף שכ"ט ד"ה ואז. ע"ש.

מטי בחסד כי אז החסד יורד למקומו. היינו ע"י הזדככות הבחי"ב אשר בבינה לבחי"א, שהוא בחינת אור של ה' החסדים השייכים להו"ק, כנ"ל. ואז יורד אור החסד להכלי שלו. והוי מטי בחסד, וחזר הפנים שלו למקומו.

לא מטי בגבורה כי הגבורה עולה עם החסד. כי כל אור הגבורה הוא בחינת האחורים והו"ק של אור החסד, כנ"ל, וכיון שחזר הפנים של החסד למקומו, הרי נתבטל האחורים שהיה בגבורה, וחזר ונכלל בהפנים דאור החסד. ואז נמצא הכלי דגבורה חוזר ומהפך פניו למטה ונותן אור הת"ת בהארת ג"ר להת"ת, כנ"ל, דף ש"ל ד"ה וזה אמרו. והוי מטי בת"ת.

לא מטי בנצח כי אור הנצח עולה עם הת"ת. הוא ג"כ מטעם הנ"ל להיות אור הנצח רק בחינת אחורים וו"ק של אור הת"ת, ע"כ כשחזר הפנים של הת"ת למקומו, נמצא מושך אליו את הו"ק שלו. ע"ד החסד שמשך את אור הגבורה וכדרך החכמה שמשך אליה הו"ק דבינה.

מטי בהוד, כי אז הופך כלי הנצח פניו. כי אחר שהאור דנצח עלה להפנים של הכלי

דת"ת, הרי מהפך בזה את הפנים של הכלי שלו לאחוריו, כי השפעת ג"ר שהיה מקודם לכן מעוכב בו בבחינת אחר, נתהפך ונעשה עתה למקום ההשפעה, כמו הפנים דכלי של החסד השולטת עתה עליו. ואז נותן שארית שלו בהשפעת ג"ר להוד.

ועתה מצאנו הדרך להבין את הספירת ההוד של הז"א ממקורו. ותדע, שספירה זו הוא הקוטב, שכל התיקונים תלויים ומתגלגלים עליה. והנה הכלי שלה היא בחינה חמישית האחרונה של ה' הבחי' כח"ב ז"א ומלכות, דהיינו כלי מלכות המקורית. כי הדי' החסדים הקודמים, הם כנגד כח"ב ז"א. ונמצא חסד חמישי דהיינו ההוד שהוא כנגד המלכות. וכבר ידעת שכל אותם הכלים דהתפ"ב, הם הכלים של התפ"א, שנתרוקנו מן אורותיהם, כנ"ל, ונמצא שהכלי דהוד הוא הבחי"ד דהתפ"א שנתרוקנה מאורה ולא השאירה אחריה שום רשימו. כנ"ל, בחלק ד' בדברי הרב (פ"ב אות ו') אמנם האור של ההוד, אינו אור המלכות, אלא אור הז"א, דהיינו מה שהגיע אליה משארית הנצח, בעת שהוא מחובר באור דהארת ג"ר של הת"ת. ולא עוד אלא שהוא אור היותר חשוב מבין הספירות של נהי"מ, שמצד האורות הוא בחינת הג"ר של ז"א ולא ז"א עצמו כנ"ל. והרי הוא חשוב יותר מנצח, כי נצח הוא מבחינת אחורים וו"ק של אור הת"ת, אבל ההוד, הוא מבחינת הפנים של הת"ת, כנ"ל. שיש לו הארת ג"ר מהת"ת. ולפיכך ההוד נקרא בשם חסד החמישי, להיותו בחינת הארת ג"ר שישנם בנהי"מ, כמבואר. ואע"פ שמצד הכלי הוא בחי"ד, שהוא דין היותר גדול שבהע"ס, אבל העיקר הוא האור שבו כמובן. והנה האור שלו הוא ממותק עתה ביותר, דהיינו מהארת ג"ר שבת"ת. והבן היטב.

הגבורה עולה עם החסד. ואז הוי מטי בת"ת ויורד אור בת"ת, ואז הוי לא מטי בנצח, כי אור הנצח עולה עם הת"ת, ואז הוי מטי בהוד, כי אז

אור פנימי

הנה כל אלו המה המשכות האורות שבאים ע"י זווג וע"כ מכנה אותם בשם האורות. וזה אמרו "שההוד הופך פניו אל היסוד ומאיר בו" דהיינו, שלא היה עוד הזדככות גמור, רק המספיק להאיר את הה' של הבינה אל היסוד. ואח"כ שנעשה הזדככות גמור אז ירד האור השייך להיסוד אל היסוד כמ"ש לפנינו.

אמנם ה' זו שנולדה מזו"ן דבינה הוא התחלה של שיתוף מדת הרחמים. בדין, וע"כ, כדאי להרחיב הבנתה. וכבר דיברנו מהחידוש הזה שנעשה בהתפ"ב אשר אור הו"א נאצל ויצא על ידי החכמה, ולא על ידי הבינה כראוי להיות מצד הע"ס דאור ישר, וכמו שהיה בהתפ"א, והנה חידוש הזה הגיע כאן ע"י התחלפות האורות, כנ"ל, והנה מלבד זה יש עוד חידוש גדול, כי אור המלכות נאצל ע"י הבינה ולא ע"י הו"א כבע"ס דאורי, וכמו שהיה בהתפ"א. וכמו שמהזדככות הזכר ונקבה של הכלי דחכמה נאצל אור הדעת וירד לכלי דבינה, שהוא אור הזעיר אנפין כנ"ל, כן ע"י הזדככות של הזכר ונקבה דכלי דבינה יצא אור המלכות דהיינו ה' הנ"ל שהיא שייכת להמלכות כי היא בחינת אור נקבה, כנ"ל.

ועתה תבין, היטב ההפרש מאור הדעת שהוא אור הו"א לבין אור של הה' הנ"ל שהיא אור המלכות, והיינו ע"פ אצילות שלהם. כי באמת בשעה שנאצלו יצאו שניהם בבחינת קומה של בחי"א, כי כמו שהבחי"ב דו"ן של הכלי דחכמה נזדככו לבחי"א שהוא אור החסד כנ"ל, דף שכ"א אות ל"ו, שהוא הנקרא אור הדעת או אור הו"א כמ"ש לעיל. הנה כמו כן הבחינה ב' של הזכר ונקבה דבינה נזדככו לבחי"א והוא אור הה' הנ"ל שהיא אור המלכות, והנך מוצא שאור החסד שהוא אור

ההוד הופך פניו אל היסוד ומאיר בו. כבר ידעת שכל האור הזה הנמשך במול"מ מהבינה עד ההוד, הוא אור דחסדים, דהיינו בחינת הקומה, שיצאה על העביות דבחי"א, שנשאר אחר הזדככות הבינה, כנ"ל. וכל ענין ההפרש של מטי ולא מטי הוא בעיקר, מתוך השינויים של הארת ג"ר בחסדים או חסדים בלי הארת ג"ר. כנ"ל. אבל בגובה הקומה, לא היה שום הפרש ביניהם, כי כולם הם בגובה של בחי' א' כנ"ל. וכאן ג"כ הפך ספי' ההוד פניו לאחור, אע"פ שעדיין לא עשה הזדככות גמור דבחי"א, אלא שביטל בחינת הארת ג"ר שבו, שהוא הפנים ועשה האחור לבחינת פנים, אלא שצריכים לדעת כאן, מ"ש הרב להלן, כי הזו"ן שבכלי דבינה, נזדווגו והולידו ה' אחת, שה' שבתוך הה' ניתנה להכלי דיסוד, וה' שעל ה' ניתנה להכלי דמלכות.

פירוש הדברים, כי בעת שהבינה הפכה פניה בפעם הראשונה ונזדככה מן העביות דבחי"ב שלה לבחי"א שהשוה הפנים שלה אל הפנים דכלי דחסד, ואז נתנה אור החסד להכלי דחסד, כנ"ל, הנה אז, הורידה ג"כ בחינת אור אחד נולד ע"י זווג מזכר ונקבה שבה עצמה, ואור זה הוא בחינת נוק' וע"כ הוא מכונה ה', באופן שירדו אל הכלים דו"ק גם כן, בחינת זכר ונקבה, כמו שירדו להג"ר דהתפ"ב. אשר הזכר הוא אור הדעת הנ"ל, והנקבה היא אותו האור הנולד ע"י זווג הזו"ן דבינה, כנ"ל, המכונה ה' כנ"ל. וכל אלו האורות הבאים ונולדים ע"י זווג מכנה אותם הרב בשם האורות כנ"ל אות ל"ה שאומר שם שהחכמה הפכה פניה ומאירה לבינה. וכן כאן שאומר שההוד הופך פניו אל היסוד ומאיר בו, וכן לקמן שאומר, שכן היה הענין בכל הו"ק שהופכים פניהם ומאירים למטה.

הופך כלי הנצח פניו, ונותן הג' אורות להוד, ואז ההוד הופך פניו אל היסוד ומאיר בו.

(מד) וכו' הענין בכל הו"ק כי כאשר האורות נתנין בהם, הם הופכים

אור פנימי

כי איך אפשר שאור הקומה דבחי"ב יבא ויתלבש בכלים דו"ק שהם בחי"א, ולכן הוכרחה הבינה להודוך מקודם מבחי"ב לבחי"א שאז גם אור ה' נודככה למדת בחי"א, ואז יצאו שניהם, דהיינו אור החדס ואור הדי, ובאו להכלי דחדס, ודי' זו עברה מכלי לכלי עד שבאה אל הכלי של היסוד ששם מקומה כמש"ל.

ובזה תבין ג"כ מה שהרב מתרץ שם ואומר שהחכמה היתה יכולה להאיר אל הבינה, בטרם שנודככה לבחי"א, לפי שאבא ואמא כחדא שריין וכחדא נפקין ע"ש. רוצה לומר כי החכמה האצילה ונתנה את הזכר דבינה אל כלי הבינה בטרם שנודככה לבחי"א בטעם שכלי הבינה הוא באמת כלי דבחי"ב, כמו הקומה של אור החכמה, וע"כ אינה צריכה להודוך ולהקטין קומתה עד לבחי"א, משא"כ הבינה להכלים דחדס ושאר הו"ק, שהם כלים של בחי"א. ואיך יוכלו לקבל אור

הדי בעוד שיש לו קומה דבחי"ב. וזה אמרו, "ואז ההוד הופך פניו אל היסוד ומאיר בו" כי נתבאר אשר ה' זו נבחת לאור אחורים ולו"ק, וע"כ, כיון שהפנים של ההוד הוא מבחינת הארת ג"ר כנ"ל, וע"כ אינה יכולה להשפיע את אור הדי שהוא בחינת הארת אחורים כנ"ל, אם לא על ידי הפיכת פנים למטה ואחוריה למעלה. דהיינו שהאחור שלה המשפיע ו"ק ומנע ג"ר יהיה עתה להמשפיע, ואז משפיע את אור הדי הנ"ל להיסוד.

(מד) וכן הענין בכל הו"ק וכו' הם הופכים פניהם ומאירים למטה: היינו כמ"ש לעיל אשר ה' זו יצאה ע"י זווג מוכר ונקבה דכלי דבינה, ובשעה אשר הבינה נודככה מבחי"ב

הז"א, ואור של הדי שהוא אור המלכות הגה קומתו שוה, כי זה וזה בחי"א הם, שהרי באו מהודככות דבחי"ב, כמבואר, אמנם ההפרש רב בהם והוא כמדת ההפרש של זו"ן, דחכמה, לזו"ן דבינה, שנתבאר לעיל כי הזו"ן דבינה הם בחינת האחורים ובחינת ו"ק של הזו"ן דחכמה, ומובן מעצמו שגם התולדות שנאצלו מהם, הם רחוקים ג"כ כרחוק הג"ר מהו"ק, ואור החדס שנאצל ע"י הזו"ן דחכמה, נבחן לבחינת פנים וג"ר כלפי אור הדי הנבחת לבחינת אחורים וו"ק, בערך אור החדס, שהוא אור הז"א. דהיינו בדומה לערך המולידים, כנ"ל, והבן היטב.

ועתה נבין ביותר מה שהרב מדגיש לעיל דף שכ"ב אות ל"ח. "ואמנם הבינה לא הפכה פניה להאיר למטה בחדס, כי לא היה כח בחדס ובו"ק לקבל אור גדול כזה פנים בפנים רק אחור באחור" כונתו בזה לאור הדי הנ"ל שמכנה אותו בשם הארה משום שיצאה על ידי זווג, ולא בסדר הפשוט של הודככות והתאצלות האורות זה מזה כמ"ש לעיל. וכמ"ש הרב לקמן. ועל זה הוא מדגיש שאור הדי הזו, לא באה להו"ק בטרם הדי אורות הבאים בסדר הודככות הפשוט על דרך הזכר של הבינה הנולד מזווג זו"ן דחכמה שהוא בא לכלי דבינה בטרם שבא אור החדס ע"י הודככות הפשוט. כמ"ש הרב מקודם לזה באות ל"ה ע"ש. והטעם הוא כי אם היה בא אור הדי בטרם הודככות לבחינה א' דהיינו בטרם הזמן של ירידת החדס, ע"ד הזכר של הבינה הנ"ל, הגה אז היה נמצא בחי' הקומה של הדי שהיתה בבחי"ב כי עוד לא נודככו העביות דבינה לבחי"א רק בעת נתינת החדס להכלי דחדס. וזה, שמדגיש הרב "כי לא היה כח בחדס ובו"ק לקבל אור גדול כזה"

פניהם ומאירים למטה. כי דוקא הבינה היא שלא הפכה פניה לחסד, כי אין כח בחסד לקבל אור הבינה. אך הו"ק הם בעצמם יש להם יכולת לקבל אחד את האור של חבירו זה מזה, כי כל הו"ק הם שוין.

(מה) אחר כך, חזר להיות מטי בכתר, ואז לא מטי בחכמה ובינה, כי שניהם עולים שם. גם בחסד לא מטי כי עלה לבינה, והוי מטי בגבורה, ואז הוי לא מטי בת"ת, ואז הוי מטי בנצח, ולא מטי בהוד. ואז הפך ההוד

אור פנימי

כי הכלי שלו, הוא מבחינת מלכות, והוא מחמת שגם הכלי דהוד של הו"א הוא ג"כ כלי מלכות כנ"ל, ומכ"ש היסוד הבא אחריו, באופן כי כל אלו ג' הכלים הוד יסוד ומלכות הם כולם התפשטות כלי המלכות בלבד. וענין התפשטותם הוא בעיקר מכח אותה ה' הנ"ל שירדה מזווג זו"ן דבינה, ומענין אור האחרים שנשאר מהכלי דהוד אחר שהפכה פניה מכח שליטת האחר דכתר, כי שני אורות אלו מיוחדים להכלי דיסוד.

באופן שהכלי דיסוד הוא בחינת כלי מלכות. והאור שבו, הוא משותף מדין ומרחמים: כי אור האחרים הנשאר מספירת הוד אחר שהפכה פניה הוא בחינת הדין היותר קשה מבכל ה' הקצוות דו"א. להיותו הכלי דבחי"ד מזמן התפ"א, כנ"ל. אלא בשעה שהגיע אליו הארת הג"ר של הת"ת, כנ"ל, הנה אז אדרבה, שהיה נחשב לחסד, כי הארת הג"ר מהפך הכל לחסד, אבל בשעה אשר נעלם ממנה הארת הג"ר, הנה לא נשאר בה רק מדת הדין לבד, ואותו מדת הדין ירד לכלי של היסוד. וצריך שתדע שזה היה, חידוש בהפרצוף, כי עד עתה לא היה נגלה כלום מדת הדין בהפרצוף בכל ה' קצוות, ואדרבה כי אור דחסדים של הקומה דבחי"א היה שולט בכל הפרצוף, אלא פעם בהארת ג"ר ופעם בלי הארת ג"ר, כנ"ל. אמנם עתה כבר נודרך קומת אור דחסדים, מן ספירת הוד כנ"ל ואין שם אלא קומת המלכות, וגם הארת ג"ר נעלם מהפרצוף ע"כ נגלה כל כח הדין שבכלי דהוד, ושארית הזה ירד לכלי

לכחי"א כדי ליתן את אור החסד בכלי דחסד, הנה אז יצאה עמו גם אור הדין הזאת, וחסד נתנה לגבורה וכו' עד שהגיעה לכלי דהוד, וההוד נתנה להיסוד. וזה אמרו "וכן הענין בכל הו"ק כאשר האורות נתנין בהם הם הופכים פניהם ומאירים למטה" דהיינו אותה אור הדין שיצאה על ידי זווג, שהשפעתה מכנה תמיד הרב בשם "הארה" כנ"ל.

(מה) חזר להיות מטי בכתר וכו' ולא מטי בהוד: כבר נתבאר ונכפל לעיל, כי השפעת הבינה לכלי דו"ק גורם להיות מטי בכתר, ואז שולטים האחר דכלי דכתר המונעים כל הארת ג"ר בהפרצוף, ואפילו בהכלי דחכמה ומכל שכן בהכלים שלמטה המקבלים מכלי של החכמה, וע"כ נסתלק ההארת ג"ר מכלי דהוד, ואז הכלי הופך פניו למטה. ונותנת את השארית להיסוד, כנ"ל אלא, שיש כאן בענין הפיכת פנים של הכלי דהוד גם ענין של הזדככות העביות דבחי"א, לבחינת הכתר שהאור היוצא אין לו אלא קומת מלכות כמ"ש הרב לעיל שקומת מלכות התלבש בכלי דיסוד, באופן שבענין הפיכת פנים דהוד היה ב' הבחינות הן הענין של השפעת אחרים במקום הפנים שמקודם לכן, והן ענין הזדככות של העביות דבחי"א, שהיה שולט בכל ה' הקצוות מחסד עד הוד, ועתה נודרך ההוד מהבחי"א שלו ונתן רק קומת המלכות להכלי דיסוד. וטעם הדבר הוא כי אין יותר בהקומה דבחי"א רק ה' קצוות, כנ"ל בדברי הרב. ועתה נתבאר לנו ספירת היסוד דו"א,

פניו ונותן הב' אורות ליסוד, ואז הוי מטי ביסוד, ואז היסוד הופך פניו ומאיר למלכות, כנ"ל בכל הו"ק.

(מו) אח"כ חזר להיות לא מטי בכתר, ואז הוי מטי בחו"ב וחסד, ואז

אור פנימי

דחכמה, וכו' כנ"ל. וכיון שחזר הארת הג"ר להפריצוף, חזרו כל בחינת הפנים דחכמה ובינה וחסד ות"ת והוד אל מקומם כבתחילה, ואז נמצא אור היסוד שעולה ומתחבר עם הארת הפנים דג"ר של ההוד, מטעם הנ"ל, ואז נמצא הכלי דיסוד שהופך פניו למטה, דהיינו שמשפיע ג"כ בחי' הארת ג"ר מצד שליטת הכלי דהוד עליו, אלא לא מבחי"א רק מקומת אור מלכות כי האור הנשאר בכלי היסוד אינו אלא קומת מלכות, כנ"ל. ואז הוי מטי במלכות.

אמנם צריך לדעת כאן, מהו אור של היסוד שעלה להוד, ומהו השארית שלו שנתן להכלי דמלכות. וצריכים לידע בעמקות יתירה את מקוריותה של ה' הנ"ל שירדה להכלי דיסוד. וכבר ידעת שה' זו היא תולדה מזווג הו"ן שבכלי דבינה, ויש עוד לדעת בצורת ה' זו יש ד' על גבי ו', שהוא ה' שבפנימיות הה' שאין לה ראש. ויש בזה רמז חשוב, כי ה' זו כלולה מהזכר ונקבה שבבינה, וע"כ בחינת הנקבה שבה' ה"ס הדי' ובחינת הזכר שבה' ה"ס הרי בלי הראש שבתוכה.

ופירוש הדברים הוא. כי ענין הפסק רגל השמאלי בסוד הה' יורה, על הפסק הג"ר מהו"ק שהוא נעשה בתוך הכלי דבינה. כי תראה חידוש גדול, אשר הנקבה היא חשובה ביותר מן הזכר שלה, כי הזכר הוא תולדה הבא מזווג זכר ונקבה דכלי דחכמה בשעה שהזכר הוא בבחינת הרכנת ראש, כנ"ל בדברי הרב (דף שט"ז אות ל"ה ובאו"פ שם ד"ה החכמה) שהחכמה הפכה פניה ומאירה לבינה פנים בפנים הארה לבדה וכו'. שפירשו הוא, כי הזכר שבכלי דחכמה שהוא בחי"ג הפך פניו ונודרך לבחי"ב, כמו הנקבה של כלי דחכמה, ונמצא שהזכר הרכין ראשו, כי הג"ר דחכמה

דיסוד, והנך מוצא שכח הדין הזה הוא חידוש שנתגלה עתה בכלי דהיסוד. ולפיכך נבחנים עתה כל ה' קצוות לבחינת ה' גבורות, דהיינו מפאת חידוש הצורה שהשיגו בהכלי דיסוד, באופן שיש עתה ב' בחינות: שיש ה' חסדים, שהם בה' הקצוות מחסד עד הוד. והב' הוא מפאת היותם ה' גבורות, והיינו בהכלי דיסוד.

אמנם יש כאן, עוד אור של הה' בהכלי דיסוד, דהיינו מה שהגיע אליו מהזווג וו"ן דבינה, כנ"ל, שהוא אור גדול מאד, כי משורש אצילותה היא בחי"ב, שהרי מהזווג דו"ן של בחי"ב באה, ואח"כ בעת שירדה ביחד עם אור החסד להכלים דו"ק, נתמעטה קומתה לבחי"א, כנ"ל. ועתה שהגיעה להיסוד שוב נתמעטה לקומת המלכות. אמנם כיון שמהזווג דבחי"ב היא, ע"כ נבחנת לאור חסד, אלא בקומה נמוכה ולפיכך מצדה נבחנים הה' קצוות שוב בבחינת ה' חסדים, והם ממתיקים לה' הגבורות הנ"ל שירדו להכלי דיסוד משארית אור ההוד. והנה נתבאר לנו היטב, שאור היסוד הוא אור משותף של חסד ודין, המכונים ה"ח וה"ג, שה"ג הם משארית אור הו"ק, וה"ח הם משארית הזכר ונקבה דכלי דבינה, והם מתערבים ומתחברים יחד בכלי של היסוד. וצריכים לזכור שכל זה נעשה כאן בעת ובסבת שליטתו של האחור דכלי דכתר. (מו) לא מטי בכתר וכו' ומטי בהוד ולא

מטי ביסוד כי עלה בהוד, ואז הופך פניו ונותן אור למלכות למטה במקומה, ואז הוי מטי במלכות: כבר נתבאר ענין לא מטי בכתר שהוא מסבת הודרכות הרגילה ע"י ביטוש דאו"פ באו"מ, שאז נודרך הבחי"ג שבכלי לבחי"ב, שהואור היוצא בזווג זה הוא קומת בינה, ושארית הזה נתן הכתר אל הכלי

הוי לא מטי בגבורה, ומטי בת"ת, ולא מטי בנצח, ומטי בהוד, ולא מטי

אור פנימי

כולה בחינת ג"ר, כנ"ל, אלא שחסר לה אור, שזה יש לו לה' קטועה, שכל אורה אינו רק ממה שמקבלת מה' קטועה הוה. ולפיכך היא נקראת בשם דלת, להורות שהיא דלה וריקה משפע מבחינתה עצמה אלא שצריכה לקבל מהזכר שלה.

והנה סוד ההפסק שנעשה ברגלה השמאלי של ה' יורה שהיא נפסקה לב' מדרגות נבדלות זו מזו, והוה שנעשה עתה ע"י עלית אור היסוד אל ספירת ההוד, כנ"ל. כי ידעת ב' מיני אורות שישנם בהכלי דיסוד, הא' הוא בחינת הדינן שנשארו בהוד אחר שנעלמו שם הארת הג"ר, כנ"ל. וב' הוא אור ה' שנמשך אליו מהזו"ן שבבינה כנ"ל. והנה אחר דמטי האור בהוד, שהוא בחינת הארת הג"ר שנפרשו מאור היסוד, בעת היות האור ההוא בהוד, כי ע"כ ירד שאריתו להיסוד, נמצא עתה כאשר ירד שוב האור ההוא להוד, הנה השארית שירד להיסוד, ודאי חזר לשורשו להוד, שיש לו עתה שוב שמה הארת ג"ר שלו, והנה האור הוה בעת שעלה, לקח עמו גם את בחינת ה' קטועה שבתוך ה' שבהיסוד והעלהו להוד. באופן שב' אורות עלו מהיסוד הא' הוא אור המלכות הנ"ל דהיינו השארית שלקח מקודם מההוד. והב' ה' קטועה שבתוך ה'. וטעם הדבר הוא כי אע"פ שה' ההוא אינו כלל מבחינת ההוד, עכ"ז עלה שמה, והוא מטעם, מחמת היותו מחובר מקודם, באור המלכות כדי למתקה, כנ"ל. שאור המלכות הוא בחינת ה"ג וה' הוא בחינת ה"ח והם נמתקו זה בזה ע"ש. והנה המיתוק הזה בא רק מן ה' שבתוך ה' להיות שהוא האור כולו שבתוך ה', אלא ודאי שלקח גם מן ה' את הארת הג"ר שבה, דהיינו רק בזמן דלא מטי בהוד והוא היה בהיסוד בלי הארת ג"ר. אמנם עתה שחזר ומטי הארת ג"ר בהוד הרי, שאינו צריך יותר להארת ג"ר שבבחינת ה' וע"כ לא לקח בעת עלותו שמה רק בחינת

מכונה ראש, כי עתה אחר שנסתלק מעביות דבחי"ג נעלם ממנו אור החכמה כולו, ומשתוה עם קומת בינה של הנקבה שלו, ואז נודווגו והולידו את הזכר של הכלי דבינה הנ"ל. ונודע, שכל בן ותולדה נבחן לבחינת ו"ק של המאציל שלו, הרי שמדרגת הזכר הוא בחינת ו"ק של קומת בינה בלבד, שהרי המאציל שלו דהיינו הזכר והנקבה דחכמה, שהולידו אותו, הנה בעת שהולידו אותו לא היה לשניהם אלא קומת בינה בלבד, כנ"ל, ונמצא הבן שלהם רק ו"ק של הקומה הזאת. כנ"ל.

אמנם הנקבה של הכלי דבינה, היא בחינת הרשימו של הבינה שנשאר בהכלי ההוא מזמן של התפשטות הא' אשר אור הבינה של התפ"א הגיח שמה בעת הסתלקותה משם. והנה אור הבינה הוה היה לו שם קומת כתר, כי כל הע"ס דהתפ"א היה להם קומת כתר, כנודע. והנך רואה גודל החשיבות של הרשימו הוה שנשארה בכלי דבינה. ועם כל זה נעשתה לנוקבא לזכר דכלי דבינה שהוא חסר אפילו מג"ר דבינה כנ"ל. והיה זה מטעם, שהרשימו זו אורה מועט מאד, כי כל האור שלה כבר נסתלק, והיא רק רשימו, שפירושו אור מועט מאד, המוכרח להשאר אחר כל אור בעת שמסתלק מהמקום שהיה בו וע"כ מתוך שהרשימו היא חסרת אור ע"כ נעשתה לבחינת נקבה אל אור הזכר הנ"ל הנמוך בהרבה הימנה, כדי לקבל ממנו אור. והבן זה. עתה תבין היטב סוד ה' הנ"ל, שנאצלה מזכר ונקבה הללו. כי ה' קטועה בלי ראש העומד בתוך ה' הוא בחינת הזכר שבהתולדה הזאת, כי הוא בחינת ו"ק דקומת בינה וחסר בחינת הראש דקומת בינה, כנ"ל, וע"כ גם ה' שנמשך ממנו, הוא קטועה בלי ראש. וה' המקפת על גבי ה' קטועה הוה אשר בה', היא בחינת הנקבה אשר בתולדה הזאת, ונבחנוה כמו הראש על גבי ה' קטועה, להיותה

ביסוד כי עלה בהוד, ואז הופך פניו ונותן אור למלכות למטה במקומה, ואז

אור פנימי

אבל הנקבה היא תולדה של הבינה, דהיינו הה' שנאצלה ע"י זו"ן של הבינה.

אמנם יש להבחין שם עוד בחינת זכר ונקבה, והיינו הזכר ונקבה אשר ביסוד ומלכות, ושם הזכר קטן מן הנקבה, כי הזכר הוא בחינת ה' בלי ראש שבתוך ה' הנמשך מן הזכר של הבינה שהיא בחינת ו"ק, כנ"ל. ועם כל זה אינם בכלי אחד אלא הזכר הוא בכלי העליון שהוא היסוד. והנקבה היא בכלי התחתונה שהיא המלכות.

והנה ב' בחינות הזו"ן הנ"ל אשר בתוך הז"ס תחתונות, נחשבים פעמים לאחת ופעמים לשתיים. כי בגדלות יש להנקבה כל ה' הנ"ל, וכל הו"ק נחשבים אז להזכר של זו ה' אבל בקטנות, נחשב רק היסוד לבחינת הזכר והמלכות אין לה אז, רק ה' אשר בה', כי ה' קטועה נוטל היסוד. וגם בזה יש שינויים מרובים ואין כאן המקום להאריך.

עוד צריכים להבחין כאן, כי יש ג' חלוקות ב' התחתונות, שהם בחינת ראש תוך סוף; הא' הם חסד וגבורה, והם בחינת ראש הו"ק. הב' הם ת"ת ונצח, והם בחינת תוך הו"ק. הג' הם הוד, יסוד, מלכות, והם בחי' סוף הו"ק. וענין המטי ולא מטי תלוי רק בכתר וחכמה. והוא מסבה שהאחור דכתר מונע הארת ג"ר מכל הפרצוף, וע"כ אי אפשר שיהיה הארת ג"ר בהפרצוף, זולת בביטול שליטת הכתר, והיינו ע"י הודככות העביות שבהמסך שבו, השייך לקומתו, ואז מסתלק האור מהכתר, ושאריתו מטי בחכמה, שממנה מופיע הארת הג"ר בהפרצוף.

ולפיכך, אם מטי בכתר, נמנע כל הארת ג"ר אפילו מהחכמה, וע"כ שולטים אז בחינת הו"ק דז"ס תחתונות דהיינו הו"ק דראש שבהם, שהוא ספירת הגבורה. והו"ק דתוך שבהם, שהוא נצח. והו"ק דבחינת הסוף שבהם, שהוא יסוד.

ואם ל"מ בכתר, שאז מטי בחכמה אז

ה' ולא בחינת ה' המקפת עליו. ותדע שבחינת ה' ההיא המקפת עליו, ירדה ונתלבשה בכלי המלכות.

ועתה מובן היטב ספירת המלכות כי הכלי שבה, הוא כלי מלכות שנמשכה מכלי דהוד, כנ"ל. והאור שבה הוא בחינת ה' המקפת על ה' מבחינת ה' הנמשכת מזו"ן דבינה כנ"ל. אמנם אור המלכות בעצמה הוא שנתלבשה כאן בכלי של היסוד, כנ"ל. וע"כ נקראת המלכות אספקלריא, שאינה מאירה. כדברי הרב לעיל בחלק ד' ע"ש.

והנך מוצא שד' זכרים וד' נקבות יש בהתפ"ב הזה. ב' זוגות הראשונים הם זו"ן דכתר וזו"ן דחכמה. ובהם הזכרים חשובים יותר מהנקבות, כי הזכר דכתר הוא מבחי"ד דהתלבשות, אבל הנקבה דכתר הוא רק מבחי"ג. וזכר דכלי דחכמה הוא מבחי"ג, אבל הנקבה דכלי דחכמה היא מבחי"ב, הרי שהזכרים גדולים מהנקבות. אבל עכ"ז בשניהם נמצאים הזכרים ונקבות בכלי אחד, כי יש להם קרבה זה לזה מחמת שהזכרים הם מהרשימות שנשארו אחר הסתלקות של התפ"א, וע"כ הם חסרי אור, אבל הנקבות הם מהתפשטות הב' החדש והם מלאים אור. אבל הזכר והנקבה דכלי דבינה נמצאת הנקבה גדולה מהזכר, כי הזכר הוא בחינת ו"ק של הבינה, והנקבה היא בחינת ג"ר של הבינה, ועכ"ז שניהם בכלי אחד מחמת שהנקבה היא מהרשימו והיא חסרה אור, והזכר בא מהווג של הזו"ן דחכמה וע"כ הוא מלא אור. וכן הזכר שבכלי דכתר, אע"פ שהוא רשימו, הנבחן לחסר אור, הנה חסרון זה אמור רק לענין ג"ר שלו, אמנם מלא אור מבחי' ו"ק.

אמנם הזכר והנקבה של הו"ק, יש בהם הבנות מרובות. כי הזכר שהוא אור הז"א הוא נאצל ע"י החכמה, שהוא אור החסד שבכלי דבינה ואח"כ נתפשט להכלי דז"א, כנ"ל.

הוי מטי במלכות. והרי עתה נשלם בחינות הראשונות, שהוא מציאות התפשטות. והנה הגיעו כל יוד אורות עד המלכות.

(מז) ועתה הבחינה הב' היא פשוטה. כי עתה חוזר להיות מטי בכתר,

אור פנימי

רשימו, וע"כ אינה כלולה בהמסך, והרשימו היותר גדולה שבו הוא בחינה ב', ולפיכך כשחזר המסך ונתעבה מתוך התכללותו בהווג של ראש, לא היה יכול להתעבות יותר אלא עד בחי"ב, ונמצא הקומה שיצאה שם, לא הגיע אלא עד קומת הבינה. כנודע. וזהו הבחינה הב' של התפשטות האור, אחר הסתלקותו פעם שנית.

(מז) הבחינה הב' היא פשוטה, כי עתה חוזר להיות מטי בכתר: כמו שנתבאר בדיבור הסמוך, שאחר הסתלקות הב' שנעשה, חזר המסך עם הרשימות הכלולות בו, אל המסך שבמלכות של ראש, ושם יצא וווג חדש על המסך הזה, ומתוך שלא היה בו אלא עביות של בחי"ב, ע"כ לא המשיך רק קומת בינה, וקומת בינה הזאת חוזרת ונתפשטה אל הגוף אל הכלי דכתר, וזהו מטי בכתר, דהיינו אור הבינה בכלי דכתר.

והנה גם כאן הכלים קדמו לאורות כי כל אלו הכלים שנשארו ריקנים אחר הסתלקות הב' הנ"ל דפרצוף ע"ב, נמצאים עוברים אל פרצוף החדש הזה. כמ"ש לעיל אצל הע"ב, אשר כל הכלים הריקנים, שנשארו אחר הסתלקות הא' עברו אל התפ"ב שנקרא ע"ב, כן הדבר גם כאן. וכן כל ד' הבחינות של זכר ונקבה שהיו בפרצוף ע"ב, נוהגים ג"כ כאן אלא בשינוי קומה, משום שאין כאן אלא קומה קטנה בכללות הפרצוף.

ונבאר ד' הווגות של זכר ונקבה, שיש בהפרצוף הזה. כי אותו קומה של אור הבינה שירדה אל הכתר, כנ"ל, היא בחינת הנקבה של הכלי דכתר. וכמו שבפרצוף ע"ב נעשה הרשימו של בחי"ד דהתלבשות, לבחינת הזכר דכלי דכתר דע"ב, (כנ"ל דף רצ"ד ד"ה לא מטי בכתר, עש"ה באור פנימי. וכל דברי הרב

מגיע שליטת הארת ג"ר ברת"ס דז"ס התחתונות, דהיינו: בחינת הארת ג"ר דראש שלהם, שהוא תוסד. ובחינת הארת ג"ר דתוך שלהם, שהוא הת"ת. ובחינת הארת ג"ר דסוף שלהם, שהוא ההוד. שמשם מגיע בחינת ג"ר בלי ו"ק להמלכות, המכונה ד' שעל גבי ה' הנמצאים בצירוף אות ה'.

וענין ד' זאת, פירושה הפסק אור מהפרצוף. כי נודרך כל העביות אשר בהמסך, ונפסק הווג, ואין שם עוד או"ח להלביש האו"י, ונפסק ג"כ האו"י. וכל הספירות חוזרים להמאציל. דהיינו ע"י התכללות כל הרשימות שבהם בתוך המסך, כי רק המסך עולה להמאציל, כמ"ש בחלק ד' בהסתכלות פנימית, ע"ש.

והרי עתה נשלם בחינה הראשונה, שהיא מציאות התפשטות. כלומר מציאות התפשטות הב' המכונה פרצוף ע"ב דא"ק. והנה הגיעו כל יוד אורות עד המלכות.

כלומר שהגיע ההודככות עד קומת המלכות. אשר אז נמצא המסך נקי מכל עביות שמבחינת הגוף, עד שצורתו שוה לבחינת המסך של מלכות של ראש, שזה נבחן שעלה שם ונכלל בהווג דלא פסיק בהמלכות של ראש. אשר אז חוזרים ומתעוררים הרשימות של ספירות הגוף הכלולים בו בכל מדת עביותם, ושוב מתעבה בעביות שמבחינת הגוף, ובוה חזר ונשתנה צורתו מהמלכות שבראש, ונבחן ע"כ, שיוצא משם ונבדל לעצמו, ואז יוצא עליו וווג עליון, וממשיך קומה חדשה של ע"ס אל הגוף. כמ"ש בחלק ד' ע"ש.

ונתבאר שם שבחינה אחרונה אינה מנחת רשימו. וכיון שבחינה אחרונה שבכאן היה הבחי"ג, נמצא שבחינה ג' לא הניחה

ואז לא מטי בחכמה ובינה וחסד, ומטי בגבורה, ולא מטי בת"ת ומטי

אור פנימי

מצורת הזכר, דהיינו בחינת ו"ק בלי ג"ר, כי אור החכמה העומד תחת מלכות דראש, נמצא אחוריו למטה כלפי הנאצלים שבגוף, וע"כ, אין בהזכר דכתר אלא ו"ק בלי ג"ר, כנ"ל, וע"כ, גם בהזכר הנולד ממנו, אין בו רק ו"ק בלי ג"ר. וגם הנקבה דכתר נותנת מצורתה אל הנקבה שנולדה ממנה, שהוא בחינת אור הבינה ואח"כ מזדככת הכלי דכתר והופכת פניה למטה, דהיינו שמזדכך לבחי"א ונותן את ג' האורות האלו אל הכלי דחכמה. שהם: הזכר, שהוא בחינת ו"ק דחכמה, ונקבה, שהיא בחינת אור בינה וקומה של בחי"א, שהוא אור החסד, הכולל את ז"ס התחתונות. דהיינו לגמרי על דרך שנתבאר באצילות זו"ן דכלי דבינה, אצל פרצוף הע"ב, הנ"ל. וכל ההפרש הוא, שכאן ירדו המדרגות וכל בחינות האור שבכלי דבינה דע"ב, נמצאים כאן בכלי דחכמה. והכלי דבינה, נכללת כאן עם הכלי דחכמה. אמנם כן נשארו בהבינה רשימות זו"ן מזמן שהיתה בפרצוף ע"ב, מטרם הסתלקות הב', אבל אינם עולים בשם, להיותם בחינות שוות עם הזו"ן שבכלי דחכמה כנ"ל.

וכמו כן אותו הזווג, שהיה בזו"ן דכלי דבינה שבפרצוף ע"ב, שהולידו ה' אחת, אשר ירדה עם אור הז"ס תחתונות, עד שהגיעה אל היסוד ומלכות, שה' שבה נטל היסוד, והד' שבה נטלה המלכות. כן ממש נדווגו כאן בפרצוף הבינה, הזו"ן שבכלי דחכמה. והולידו ג"כ ה' אחת, שירדה עם הז"ת מכלי אל כלי, עד שהגיעה להכלים דיסוד ומלכות אשר ה' שבה נטל היסוד, והד' שבה נטלה המלכות.

והנה נתבארו ד' הזכרים וד' הנקבות שבכלים דע"ס של פרצוף החדש שבכאן, מקומת הבינה. כי הזכר של כלי דכתר, הוא בחינת ו"ק דחכמה, והנקבה דכתר, הוא קומת הבינה. והזכר ונקבה שבכלי דחכמה

שם נוהגים גם כאן. וע"ש באו"פ דף רצ"ו ד"ה שמזדכך אותו הדבר הוא גם כאן, אשר הרשימו של בחי"ג מבחינת התלבשות שנשארו בהכלי דכתר של פרצוף ע"ב, הוא נעשה כאן לזכר דכתר של פרצוף דקומת בינה הזה, שהוא מקבל מן אור החכמה שעלה תחת המלכות של ראש דע"ב בעת הסתלקות הב' ולא חזר לגוף דפרצוף הבינה. דהיינו לגמרי דוגמת הזכר דכתר של פרצוף הע"ב. ולפיכך גם הכתר של פרצוף הבינה, מונע את הארת הג"ר מהפרצוף, משום שאור החכמה שמתחת המלכות של ראש, נמצא אחוריו למטה שפירשו מבלי להתפשט להגוף, והוא שולט על הכלי דכתר, שגם הוא פונה אחוריו למטה, ואינו מאיר רק הארת ו"ק, ומונע הארת ג"ר מהפרצוף. וזה אמרו "מטי בכתר ואז לא מטי בחכמה בינה וחסד" כי האחורים של כלי כתר מונע כל הארת ג"ר מהפרצוף, ואפילו מהכלי דחכמה, ומכ"ש להארת ג"ר של הראש תוך סוף דז"ס התחתונות. וזה אמרו "ומטי בגבורה ולא מטי בת"ת ומטי בנצח ולא מטי בהוד ומטי ביסוד ולא מטי במלכות" דהיינו כי אז מגיע האור להכלים דו"ק של הראש תוך סוף דז"ס התחתונות, שהם ספי' הגבורה, וספי' הנצח וספי' היסוד. כנ"ל. והכלים דג"ר דז"ס התחתונות שהם: חסד, ת"ת, הוד, לא מטי האור בהם. כי האחורים דכתר מונע הארת ג"ר מהם. כמבואר.

חוזר כמתחלה. כי בשעה דלא מטי בכתר כי נזדככו הבחינה ג' ובחי"ב שבו, ואור כתר חוזר למקורו, הרי פסק כח שליטתו של הכתר, ואז יורד השארית שלו להחכמה, ונמצאים הכלים דהארת ג"ר שברת"ס דז"ס, שמשיגים את שליטתם, שהם: חסד, ת"ת הוד. והמלכות מקבלת את בחינת הוד' שלה כמ"ש לפנינו. ועתה נבאר, את הזכר ונקבה דכלי דחכמה. כי הזכר והנקבה שבכלי דכתר מזדווגים, ומולידים זכר ונקבה דוגמתם: שהזכר, נמשך

בנצח, ולא מטי בהוד ומטי ביסוד, ולא מטי במלכות. ואחר כך חוזר כמתחלה.

(מח) והרי עתה כמה בחינות: הא', כי לעולם חשק אור התחתון להדבק בעליון, וכאשר הוי מטי ביסוד הוי לא מטי במלכות, כי אז אור

אור פנימי

הם ג"כ ו"ק דחכמה להזכר, וקומת בינה להנקה, ואע"פ, שבכל מקום נחשבים התולדות בחינת ו"ק כלפי המולידים שלהם, מ"מ, כאן כיון שהזכר דכתר, אורו עצום ורב, ומה שמכנים אותו בשם ו"ק דחכמה הוא מחמת האחורים דאור חכמה שבראש השולטים עליו, שלא להשפיע רק ו"ק, וע"כ התולדה שלו נחשב ג"כ לו"ק כמותו, מאחר שהוא בא בכלי דחכמה שאין לו שום אחורים. וכן הנקבה נחשבת לקומת בינה, כמו הנקבא דכתר שהולידה אותה, מטעם שיש לה בכלי דחכמה גם רשימו דקומת בינה שנשאר שם מזמן התפשטות הע"ב, שמתחבר עם הנקבא הו", ומשגת ע"כ, גם היא קומת בינה. ונתבאר שגם בחינות הו"ן דכלי דחכמה נמצא ו"ק דחכמה להזכר, וקומת בינה להנקה, בדומה להו"ן דכתר.

והו"ן דכלי הבינה: כבר נתבאר שהם בחינות הרשימות שנשארו מזמן התפשטות הקודם דע"ב. והם נכללים עם הזכר ונקבה דכלי דחכמה, בהיות בחינתם קרובים זה לזה. והו"ן דז"ת: הזכר שבהם הוא אור החסד שנאצל ע"י הו"ן דכלי דכתר אחר הודככותם לבחי"א, כנ"ל. והנקבה שבהז"ת היא ה' הנ"ל, שנאצלה ע"י הו"ן שבכלי דחכמה. וה' זו נחלקה ג"כ לזו"ן, דהיינו לר' וד' שה' נתלבש בהכלי דיסוד. והר' בכלי המלכות. והם בחינות זו"ן קטנים אשר בז"ת. והנך מוצא שכל דרכי האצילות שהיו בהתפ"ב הנקרא ע"ב דא"ק, היו ג"כ בפרצוף הבינה דא"ק, רק בירידה של מדרגה אחת: כי בחינת הו"ן דחכמה דע"ב, נתעלו בפרצוף הבינה לזו"ן דכתר. ובחינת הו"ן דהבינה דע"ב נתעלו כאן לזו"ן דחכמה. וכן אור ועתה נבאר את הסדר של מטי ולא מטי הנוהג בפרצוף הבינה דא"ק הנק' ג"כ פרצוף ס"ג דא"ק. וענין המטי ולא מטי הקבוע תמיד בפרצוף זה. והנה כבר ביארנו לעיל סדר התפשטות הראשון של זה הפרצוף (דף ש"מ ד"ה הבחינה הב' באו"פ עש"ה) ונתבאר שם שבשעה שנתפשט קומת הבינה אל הפרצוף ומטי אור הבינה בכלי דכתר, הנה אז הגיע האור לכל הכלים דשליטת הו"ק שבהפרצוף, לפי מה שנתרשמו בזמן התפ"ב מטרם הסתלקותו, כי הם, הם הכלים שבאו בפרצוף הבינה הוה, ולכן הגיע האור לג' כלים דבחינת אחורים שבראש תוך סוף שבז"ת, שהם: גבורה, נצח, יסוד. ונמשך הארתם עד שנודכך הו"ן דכלי דכתר לבחי"א, וזו"ן האלו עלו לשורשם, ואז מטי בחו"ב דהיינו בהו"ן שבחכמה ובינה, שהם בחינת ו"ק דחכמה לזכר ובחינת קומת בינה להנקה, כנ"ל. ואז הגיע הארת ג"ר להפרצוף, ומטי בכל הכלים דפנים שיש ברת"ס שבז"ת, שהם: חסד, ת"ת, הוד, ואור הר' למלכות. ואין להקשות מאחר דלא מטי בחכמה

המלכות עולה שם ביסוד, מחמת החשק. וכן בכל שאר הספירות, חוץ מן החסד עם הבינה, כי כאשר הוי לא מטי בבינה, אז הוי לא מטי בחסד, מפני ב' מרחקים. וכשהוא מטי בבינה אז הוי ג"כ מטי בחסד, כי אין שוה אור חסד לכלל אור בינה. אמנם אותו רגע לבד שיוורד בינה במקומה, אז מוצאת החסד במקומה, וברגע, יורד החסד למקומו וזה ענין, שהו"ק הם בפ"ע מדריגה א', ואינם יכולים להדבק בבינה, שהיא מג"ר. גם ענין

אור פנימי

יכלה ליתן את הדי' הנ"ל להחסד, מטרם שהפכה פניה, משום שיש הפרש הקומה בין הבינה להכלי דחסד, שזה ג"ר וזה ו"ק, משא"כ, בין הכלים דז"ת גופייהו, שקומתן שוה (עי' דף שכ"ב אות ל"ח בדברי הרב) ולפיכך אחר שהגיעה הדי' הנ"ל להכלי דחסד, הנה הכלי דחסד נתן אותה להכלי דגבורה, בטרם שהפכה פניה למטה, לכן אח"ז שהפכה פניה למטה נתנה את הדי' הנ"ל יחד עם השארית שלה להכלי דת"ת. וכן הכלי דת"ת, נתנה את הדי' הנ"ל אל הכלי דנצח, בטרם שהפך פניו למטה, ואח"ז שהכלי דנצח הפך פניו למטה, נתן את הדי' הנ"ל יחד עם השארית שלו אל הכלי דהוד. וכן עד"ז, הכלי דהוד נתן את הדי' לכלי דיסוד, מטרם שהפך פניו למטה, ואח"ז שהפך פניו למטה נתן את הדי' מן אותה הדי' אל הכלי דמלכות.

וכבר ידעת ב' הענינים שיש בדבר הפיכת פנים למטה (עי' באו"פ דף שכ"ח ד"ה וצריך שתזכור) הא' הוא מבחינת הכלי, שמהפכת מקום ההשפעה שלה מזהארת ו"ק להארת ג"ר או להיפך. והב' הוא מבחינת המסך, שגדלות העביות שבו הוא הפנים והתמעטות העביות, הוא הפיכת פנים. עש"ה. והנה בכל הכלים דז"א שקומתם שוה, מבחינ"א, הנה הפיכת פנים שבהם, רק מבחינת הכלים לבד, אבל המסך לא נודרך בעת הפיכת פנים. לבד בהפיכת פנים ביסוד, שאז כבר נודרך גם המסך דבחינ"א לקומת המלכות, באופן, שאחר שהגיע אור הדי' להמלכות, גם המלכות נודככה, וכל העביות פסק מהמסך, ואז נתבטל הזווג, ונסתלק כל האור מן הפרצוף. אשר

מטרם שנודרך הכלי דכתר לבחי' א', שאז הפך פניו ונתן אור החסד אל הכלי דחכמה, אי"כ גם הזו"ן דחכמה היו צריכים להתמעט לבחינ"א. והענין הוא, כי הכלי דכתר השפיע את הזו"ן להכלי דחכמה מבחינת הארה, מטרם שנודרך לבחינה א', (ע"ד שכתב הרב אצל הזכר דהכלי דבינה הנאצל מהכלי דחכמה בזמן התפ"ב, בדף שכ"ב אות ל"ח ובאו"פ דף שכ"ב ד"ה והאור). שרק אחר שירדו הזו"ן אל הכלי של החכמה, נודרך הכלי דכתר והוריד את הבחינ"א, דהיינו אור החסד, להכלי של חכמה. והנה יש עתה בכלי זה ג' אורות שהם: זכר בו"ק דחכמה, ונוקבא בקומת בינה, ואור החסד, שהוא אור הז"א. גם ידעת שזו"ן דחכמה נודווגו והולידו ה' שהיא בחי' הנקבה לאור החסד. שבאה לכלי דבינה כנ"ל. ואז הזו"ן דחו"ב נודככו מבחינ"ב לבחינ"א, והפכו פניהם למטה כנ"ל אצל התפ"ב, ונתנו את אור החסד עם הדי' הנ"ל אל הכלי דחסד, ואז עלה הגבורה להכלי דחסד, והכלי דגבורה הפכה פניה למטה ונתנה את שארית שלה בהארת ג"ר אל הת"ת. ואז לא מטי בנצח, כי עלה אל הת"ת והפך פניו למטה. ונתן שאריתו להוד בהארת ג"ר, ואז לא מטי ביסוד כי עלה להוד, ואז הפך היסוד פניו ונתן שאריתו אל המלכות, שהוא הדי' של הדי' הכל כנ"ל.

גם צריך שתזכור מ"ש הרב לעיל שהכלים האירו זה לזה, בטרם שהפכו פניהם לנתינת האורות, משום שכולם קומתם שוה, דהיינו שנתנו את הדי' הנולדה מזווג זו"ן הנ"ל, זה לזה, מטרם שהפכו פניהם, ורק הבינה לא

מטי ולא מטי בג"ר, הוא בענין אחר, כי כאשר הוא מטי בכתר, אז עולין שניהן חו"ב למעלה בכתר. ולטעם זה, נקרא ג"ר חשובים כאחד. וכשלא מטי בכתר, אז הוי מטי בחכמה. ומהראוי, שתשאר שם הבינה ותהיה לא מטי בבינה, רק משום כי חפץ חסד הוא, כנ"ל, הוי מטי גם כן בבינה.

אור פנימי

אחר שכבר יש אור דחסדים בשפע, היא פונה עצמה בחזרה אל אור החכמה, ומבטלת האחרים שלה, וממילא גם המסך הנסמך על האחרים האלו מודרך גם הוא, ובסדר המדרגות עד שמודרך לבחי' הכתר שאז נפסק הווג ומסתלקים האורות מהפרצוף והרשימות שלהם עולים אל הכלי דכתר כשהם כלולים בהמסך שנודך, והנה אז שוב מרגשת הבינה את חוסר של אור חסדים וחזר האחרים שלה על חכמה למקומו ואז שוב מתעבה המסך של הבחי"ב אשר שם, מכח האחרים דבינה, וחזר הווג מחדש, וממשיך הקומה דבחי"ב, וחזר האור דחסדים בשפע אל הפרצוף, ואז שוב הבינה מבטלת את האחרים שלה, שעל החכמה, ושוב המסך מודרך עד שמודרך כולו, ושוב פסק אור חסדים, ושוב עולים הרשימות השוקקות, לבחי' מ"ן, אל הכלי דכתר, ושוב מרגשת בחוסר החסדים, ומחזרת האחרים שלה על החכמה, אשר אז חזר המסך ומתעבה לבחי"ב ומדווג עם אור העליון וכן חזר חלילה כמו שלהבת המתנענע לכאן ולכאן.

והנה נתבאר, איך המטי ולא מטי שבפרצוף הזה הוא קבוע וקיים תמיד. וכשמטי הקומה דבחי"ב אל הכלי דכתר, מטי ג"כ בגבורה נצח יסוד, כנ"ל, שהם בחינת אור החסדים בלי הארת ג"ר כנ"ל, אבל הוא בשפע גדול, להיותם נמשכים מהכלי דכתר. שמשום זה הבינה מבטלת את האחרים שלה, והמסך מודרך, ואז מטי בחכמה ובינה ומגיע הארת הג"ר להפרצוף, ומטי ג"כ בהכלים דפנים של הו"ת, שהם: חסד ת"ת הוד, עד דמטי למלכות, שאז כבר פסק עביותו של המסך, ונפסק הווג, ועולה המסך עם הרשימות של האורות, לכלי דכתר, מטעם השואת הצורה,

אז עולים כל האורות בבחינת מ"ן אל הכלי דכתר אל הו"ן דכתר אשר שם, ואז המסך שלהם חוזר ומתעבה לבחינה ב', ונמצא שוב מדווג עם אור העליון, וממשיך שוב קומת בינה כמתחלה. והוי מטי אור הבינה בכלי דכתר, ומטי ג"כ בגבורה נצח יסוד. ולא מטי בחכמה בינה חסד ת"ת הוד מלכות. ואח"ז, שוב מודרך המסך דבחי' זו"ן דכתר, ואז מטי בחו"ב וחסד ות"ת והוד ומלכות. ולא מטי בכתר גבורה נצח יסוד. וכיון דמטי למלכות אז נפסק הווג, ומסתלקים האורות ועולים לכלי דכתר, בסוד מ"ן, אל הו"ן אשר שם, ושוב נמשך קומת בינה להכתר וחזר ומטי בכגנ"י, ולא מטי בחבחתה"מ וחזר חלילה כמתחלה, כי כן האורות מתגלגלים בפרצוף הזה תמיד: פעם בכגנ"י ופעם בחבחתה"מ, כשלהבת הנר המתנענעת לכאן ולכאן.

וטעם הדבר, הוא משום שהמסך דבחי"ב הוא מסך קלוש, להיותו בבחי' אחרים דבינה אל החכמה, ושואב משם את כחו, וכבר ידעת שבחינת אחרים דבינה על החכמה, נשרש עוד בבינה של האו"י, שפונה אחוריה אל החכמה, וממשכת חסדים מכתר, בסוד י' וי' של הצדיק שהם הפכים זה לזה. וע"כ הוטבע בהבינה החשק אחר החסדים, ולבחור יותר באור דחסדים מבאור החכמה. בסוד הכתוב, כי חפץ חסד הוא כדברי הרב (לעיל דף של"ג אות מ"ג). וע"כ אחר שנעשה הווג על המסך של בחי"ב, והאור מתפשט אל הפרצוף, וכבר יש להבינה אור דחסדים בשפע, הנה אז מתחלש המסך ומודרך, משום, שגם האחרים דאמא על החכמה מתבטל ג"כ, שאע"פ שהיא מעדיפה אור חסדים על אור חכמה, הנה זה רק בשעה שיש צורך לאור דחסדים, אבל

(מט) גם דע, כי שיעור הזמן אשר לא מטי האור בספירה הוא רגע אחד לבד, וז"ס כי רגע באפו. כי הסתלקות האור, שהוא לא מטי, היה מחמת זעם, ואף מחמת התחתונים שאין בהם כח, אך המשך בחינת מטי, שהוא חזרת האור למטה להחיות העולמות, אין בהם שיעור, כי כפי מעשה

אור פנימי

מדה קשה כזו, ע"כ שיתף עמה מדת הרחמים, שה"ס בחינת הבינה שנקראת בכל המקומות, מדת הרחמים, כנודע. שעל זה רמזו בוהר רות בסו"ה ותלכנה שתייהם, שהם ב' ההין של שם הויה שנכללו כאחד. ע"ש. והוא כמבואר כי ה' הראשונה של שם הויה היא בחינת בינה וה' אחרונה של שם הויה היא בחינת המלכות, אשר לשם תיקון העולם נשתתפו שניהם יחדיו, דהיינו מדת הרחמים עם מדת הדין, כנ"ל.

והנה דבר השיתוף הזה לא נעשה בבט אחת, אלא לאט לאט בסדר השתלשלות הפרצופין והמדרגות, וכל המלאכה הזו נעשה ע"י הסתלקות האורות. כי בזמן הסתלקות הא' כבר התחיל המסך דבחי"ד להתכלל בטי"ס הראשונות, ע"י עלייתו ממדרגה למדרגה עד ביאתו אל המאציל. וגם שם נעלם עיקר כח הדין מהמסך, כי בחי"ד לא הניחה רשימו להמשכת האורות, כנ"ל. ומתוך זה נעשה שורש לחילוק מדרגה על זכר ונקבה, כי לא חזר להתפ"ב אלא חצי רשימו של בחי"ד, דהיינו הרשימו דהתלבשות, והוא שנעשה לבחינת הזכר דכלי דכתר של התפ"ב, והוא נבחן אמנם לחצי דבר, להיותו חסר בחינת המשכת האורות וע"כ נעשה מחויב להמדרגה דבחי"ג שישלים אותו בבחינת המשכה. והבן, שמכאן נמשך הסוד בעולמות התחתונים שזכר בלי נקבה הוא פלג גופא. והנה זו"ן דכלי דכתר ההוא, הם התחלה לשיתוף מדת הרחמים בדין כי בחי"ג נבחת למדת הרחמים כלפי בחי"ד. ודבר זה נמשך שם בכל הד' זוגות של זכר ונקבה אשר בהתפ"ב ההוא. ואח"ז בהסתלקות הב' נעלם ג"כ בחינת רשימו של המשכה דבחי"ג, ולא נשאר כי אם בחי"ב, אלא שהזכר דבחי"ג מבחינת

כנודע, ואז מרגשת הבינה את חוסר החסדים, ושוב מחזרת את אחוריים שלה על החכמה כבתחילה, ושוב מתעבה המסך לבחי"ב, ומזדווג עם האור העליון, ומטי שוב קומת אור הבינה אל הכלי דכתר, ושוב מטי בכג"י, ול"מ בתבחינה"מ, וחזור חלילה, כנ"ל.

מט) שיעור הזמן אשר לא מטי האור בספי' הוא רגע א': כלומר שיעור הזמן של הסתלקות האור מכל הפרצוף, הוא רגע, והיינו הזמן של עליות האורות למ"ן, אל הכלי דכתר, להזו"ן אשר שם, כי אז אין זיווג בהפרצוף, מחמת שהמסך נדוכך מכל עביותו כנ"ל, וע"כ נבחן לבחי' זמן של זעם. ומשמיענו בזה, אשר ענין המטי ולא מטי שבהפרצוף, נמצא מתגלגל לכאן ולכאן בלי הפסק, כי באותו רגע דלא מטי במלכות, תיכף עולים האורות לזו"ן דכתר, והאחורים דבינה תיכף שבים למקומם, וחזור העביות דבחי"ב, ומטי תיכף האור של קומת בינה להכתר. באופן שכל הענין הזה דומה, כמו שלהבת המתנענע לכאן ולכאן. כי ענין החושך הנעשה בפרצוף בזמן עליות האורות למ"ן, ובטרם שנעשה הזיווג, הוא זמן קצר מאד.

מחמת זעם ומחמת התחתונים שאין בהם כח וכו' וכדי לעשות כלי. כל אלו ג' הטעמים הם דבר אחד, והוא מ"ש חו"ל, בתחלה עלה במחשבה לברוא העולם במדת הדין ראה שאין העולם מתקיים והקדים מדת הרחמים ושתפה למדת הדין (עיי' באו"פ חלק ד' פ"א סעיף ד') פירוש, כי שורש מדה"ד היא בחי"ד, והיא שיצאה בתחלה בהתפ"א, שלא היה שם אלא כלי אחת של המלכות מבחינת העביות דבחי"ד, וז"ס עלה במחשבה לברוא העולם במדת הדין. אלא שראה שאין העולם מתקיים, שאין כח בהתחתונים לקבל האור מבחינת

תחתונים כך יהיה. וזהו חיים ברצונו, כפי הרצון שיהיה אז, ר"ל כפי מעשה בני אדם, כך ימשך זמן החיים ההם. ואמנם לעיל ביארנו, כי הסתלקות הא' של האורות היה כדי לעשות כלי. והנה, כאשר חזרו האורות פעם ב', בהתפשטות ב', הנה היו חוזרים הכלים להתבטל כעת הראשון, לכן הוצרך שישאר אור הראשון שבכולם, שהוא אור הכתר, למעלה, ולא יכנס בכלים אלו, ולא באו רק ט' אורות לבדם על סדר זה, אור החכמה בכלי של הכתר, ואור בינה בכלי של חכמה, וכו' עד"ז. עד שנמצא, שאור מלכות נכנס בכלי יסוד. ועתה, אחר שלא חזר בכלי אותו אור הראשון הנוגע אליו, אשר תחלה נסתלק ממנו, אלא הגיע לו אור אחר זולתו קטן ממנו, ע"כ נשארו הכלים בבחי' כלים ולא חזרו להיות אורות כבראשונה. והנה כאשר התחילו האורות לכנס בכלים, אז נכנסו הט' אורות בכתר, וזה נקרא מטי בכתר כנ"ל, ואחר כך נסתלק אור המגיע לכתר, שהוא אור החכמה, וזה נקרא לא מטי כנ"ל, ואין להאריך בזה, כי כבר הארכנו לעיל בחי' מטי ולא מטי די ספוקן. ואמנם, טעם למה עתה נכנסו כל הט' אורות יחד בכלי הכתר, משא"כ בהתפשטות א', כי נכנסו א' לא' כנ"ל, שנכנס אור המלכות בכלי של כתר, ואח"כ נדחה

אור פנימי

התלבשות נשתתף עמה בכלי דכתר, כנ"ל. ושיתוף הוה, נמשך גם כאן בכל הד' זוגות של זכר ונקבה שבפרצוף בינה הוה, אמנם עדיין לא היה יכול להגמר אלא עד יציאת הבינה מחוץ לג"ר, ולבא לבחינת ו"ק. ודבר זה הוכן ע"י המטי ולא מטי המתגלגל בפרצוף הבינה הוה, כמ"ש במקומו, ואז יצא עולם הנקודים, ששם כבר יצא הבינה מבחינת ג"ר לבחינת ו"ק, אלא ששם היה סוד שביה"כ, ונגמר הדבר בעולם התיקון בעולם האצילות. ששם יצא השיתוף דמה"ר במה"ד על כל שלמותו, כמ"ש במקומו.

והנך רואה איך המטי ולא מטי אשר בפרצוף הוה, הוא המקור לשיתוף מדת הרחמים בדין. וזה אמרו, שענין הסתלקות האור המתגלגל תמיד, מסבת המטי ולא מטי הוא "מחמת זעם" כלומר מחמת תוקף הדין שיש בבחי"ד, ואין העולם מתקיים בו כנ"ל בדח"ל. והוא מחמת התחתונים שאין בהם כח, שהוא ג"כ אותו הדבר, דהיינו שאין העולם

יכול להתקיים בו. והוא "כדי לעשות כלי", דהיינו שהעצמות יוכל להתלבש בו, באופן, שלא יהיה עוד הדככות והסתלקות האורות. שזה נעשה רק בגמר שיתופם של מדה"ר ומדה"ד יחד, ולא מקודם לכן, כי עד שם היו האורות הולכים ומסתלקים בכל פרצוף, כנ"ל, והכלים לא היו ראויים לתפקידם. וזה אמרו "כדי לעשות כלי. הרי שכל אלו ג' הטעמים שאומר הרב הם דבר אחד.

מעשה בני אדם כך ימשך זמן החיים ההם. והבן שאין הכוונה כאן על סדר אצילות הפרצופין מעילא לתתא, כי עדיין אין כאן בני אדם, שיוכלו לקלקל או לתקן. אלא הכונה היא על זמן הוה, אחר שד' העולמות כהלכתן, אז יכולים מעשה התחתונים להאריך החיים העליונים בהפרצוף הוה או ח"ו לקצר. והוא שהמעשים הטובים ממשיכים ריבוי השפע, ונודע שכל חידוש של השפעה, מחויב להמשך מא"ס ב"ה, באופן, שאם האדם גורם במעשיו לחידוש השפעה, היא נמשכת מא"ס

אור הזה למטה במקום החכמה, ואח"כ נכנס אור היסוד בכתר, וכן עד"ז, עד שנכנסו כל י' אורות כשיעור הי' כלים, הטעם הוא מובן עם הנ"ל, כי מתחלה שהיה אור הכתר עמהם, וגם כולם היו מאירים מצדו, לכן לא היה כח בשום כלי מהם לקבל בתוכו, רק אור א' לבד, אבל עתה שאור הכתר אינו נכנס עתה תוך הכלי, והוא נשאר למעלה והפך אחוריו למטה, כמ"ש בע"ה, לכן עתה יש כח ליכנס כל האורות ביחד תוך כלי א', כי כל ה' אורות הנכנסים עתה בכתר, הם קטנים מן אור הכתר הראשון, ויש כח לקבלם, וכן כשנכנסו כל הח' אורות בתוך כלי דחכמה, יש בה כח לקבלם, כי כולם קטנים מאור החכמה, ועד"ז בכולם.

* (ג) והנה כאשר חזרו האורות ליכנס, נכנס אור החכמה בכתר, ואז

אור פנימי

(ג) ג' מדרגות וזה לא שייך בג"ר: כבר נתבאר זה באו"פ לעיל על דברי הרב (דף שי"א) כי ב' תנאים מחויבים להשלמת הכלי: הא' הוא תשלום התצי דופן החיצון, שהוא בחינת המקום לקבלת או"מ. כי מתוך שאין לך אור שלא יהיה בו פנימי ומקיף, א"כ גם אין לך כלי שלא יהיה בו כלי פנימי וכלי חיצון, שיהיה מוכשר לקבל את ב' הבחינות שבאור. ולפיכך מכנה אותם הרב בשם ב' חצאי הדופן (לעיל ח"ד פ"ה אות ה') כי הוא תנאי מחויב בהדופן של הכלי כלומר בבחינת הכשר הכלי שיהיה ראוי לקבל איזה אור בתוכו. וזהו תנאי א', ותנאי הב' הוא שיהיה פעם ריקן מכל אור ואפילו מבחי' או"מ. כי

הסתלקות האור עושה אותו לכלי. ולפיכך לא נעשו הכלים בהתפ"א רק להז"ת שהם זו"ן, כי המלכות שהשיגה נרנח"י פנימים בשלימות, בעת ההתפשטות, לכן בעלותה לז"א השיגה או"מ הא', ובעלותה לביתה השיגה או"מ הב', ובעלותה לחכמה, לא קבלה עוד שום אור יותר. כדברי הרב (ח"ד פ"ו אות טו) וע"כ בבואה לחכמה, שנתרחקה אז ג' מדרגות מהכלי שלה, שהם חכמה בינה ז"א, הנה נשלמו ב' התנאים

ב"ה ועוברת תוך עולם הצמצום ומשם לפרצוף הא' דא"ק ומשם לפרצוף הב' דא"ק ומשם לפרצוף הג' הוה, אשר קבוע בו ענין המטי ולא מטי, ומכאן ליתר המדרגות בד' העולמות אבי"ע, ובאה לעולם הזה לידי קבלה להאדם. ולכן אם המעשה היא על כל שלימותה נמצא, שבשעה שהשפע עוברת בפרצוף הבינה הוה, והיא מתגלגלת שם על הדרכים של מטי ולא מטי, הנה אותה המדרגה שהשפע מיוחס אליה הנה כשהגיע הזמן של המטי באותה מדרגה, אינה עוברת משם במהרה, אלא מארכת לה הזמן, שבוה נמצאת השפע מרחבת זמן הקבלה גם בשעה שתגיע להאדם בעוה"ז, שזה נקרא, שהחיים של האדם מתארכים, ואם אמנם המעשה פגומה, אז נמצאת השפע שם בגלגול קצר מאד כי כשמטי השפע בהמדרגה המיוחס לה, אינה מארכת זמן, אלא תיכף באה במצב דלא מטי. שזה גורם שבהגיע השפע לעוה"ז להאדם, אינו יכול להחזיק בה אלא זמן קצר מאד. וז"ס שהרשעים קצרי ימים ושבעי רוגז, והבן זה. אמנם צריכים לזכור כאן המובן של זמן ברוחניות, שנתבאר בהסתכלות פנימית בחלק א' בסופו.

* עץ חיים שער ד' פרק ג' בד"ה ונחזור בא"ד.

אור הכתר שבתוכו שנשאר בעת הסתלקות כנ"ל, כי אין הכלי נגמר עד התרחק ממנו האור ג' מדריגות וזה לא שייך בג"ר כנ"ל, אז נכנס אור הכתר, שנשאר שם תוך אור החכמה הנכנס עתה ומתלבש בתוכה, ונעשית נשמה אליה, לפי שהוא אור הכתר ונעשה דכורא והחכמה שסביבותיה נעשית נוקבא, ואז אור המובחר יותר מתלבש תוך החכמה, ומה שהחשיך מעט מחמת ריחוק האורות משם, זה ישאר בחי' כלי, לב' טעמים: א' מחמת התרחקות אור משם, גרם לו גרמת חשך. ועוד כי אפילו המובחר ממנו, מסתלק ומתלבש תוך אור החכמה הנכנס שם, ואז נגרע אור הראשון הנשאר מן הכתר, ונעשית כלי לכתר, כי אור החכמה מפסיק ביניהן. באופן, כי אדרבה, ביאת האורות בהתפשטותם עתה, הוא הגורם בג"ר אלו להעשות כלי, ולא נעשו כלים בעת הסתלקותם, כנ"ל. ועוד טעם א', כי הלא כאשר אור בחי' הכתר נשאר למעלה, כנ"ל, כי מעולם לא נכנס עוד תוך הכלים אלו, רק נשאר בסוף הי' שורשים של האורות למעלה, והפך אחוריו

אור פנימי

יחדיו (עיין בח"ד בהסתכלות פנימית אות מ"ח) ומכל שכן הכלים דג"ר, שאפילו הכלים בעצמם אינם נחשבים עוד לכלים כנ"ל.

ולפיכך, עתה כשחזרו האורות בהתפ"ב, ובאו זכר ונקבה בכלי דכתר, שהזכר הוא מבחינת הרשימו דאור כתר דהתפ"א, הנה נחלקת הרשימו לב' בחי' אור וכלי שבו, שהמובחר שבו, דהיינו בחינת האור, הוא נעשה לבחינת אור של הזכר דכלי דכתר, והגרוע שבו שהוא בחינת הכלי שהיה מעורב בו, נפרש ממנו, מחמת אור החכמה שנתלבש ג"כ באותו הכלי דכתר, ומתוך שאור החכמה נתלבש בהכלי של הרשימו, נמצא החכמה מפסקת, בין אור של הרשימו ובין הכלי שלו, ואז נחשך הכלי ההוא ונגמר בה בחינת הכלי, כדברי הרב.

בהתפשטותם עתה הוא הגורם בג"ר אלו להעשות כלי. כי האור של החכמה שנתלבש בכלי דכתר, הפסיק בין האור וכלי של הרשימו, שבוזה נחלשה הרשימו דהתפ"א ג"כ. וכל עוד שהרשימו הוא שלם, עדיין מתחזק הכלי מן הרשימו שבו, ואפילו אחר התרחק ממנה האור ג' מדריגות, אמנם עתה הנה גם בחינת רשימו נחלשה, אחר שנגרע ממנה

הנ"ל, כי כבר השיגה את חצי דופן החיצון לקבלת הב' מקיפין, ואינה מקבלת עוד שום אור יותר. וע"כ נגמר הכלי שלה. אמנם הז"א אינו נגמר בטרם ביאתו למאציל, משום כי בעת עלות הז"א לכתר, הרי הוא מקבל שם עוד את האור"מ הב', וא"כ אין עוד הסתלקות האור מהכלי שלו לגמרי, אלא אח"כ כשנסתלק גם מהכתר ובא למאציל אז נחשך הכלי שלו ונגמר.

אמנם הג"ר, שהם כח"ב, לא קבלו שם בהתפ"א שום מקיפים, גם האור לא נפסק מהם לגמרי, כי אפילו הבינה בביאתה לכתר, עדיין מקבלת שם בחי' יחידה פנימית שלה, וע"כ הם חסרים ב' התנאים, וע"כ לא נעשו כלים אל הג"ר, בהתפ"א ההיא.

המובחר יותר מתלבש תוך החכמה ומה שהחשיך מעט, מחמת ריחוק האורות משם, זה ישאר בבחינת כלי. כלומר, כי הרשימו כלול מאור וכלי כמו כללות האור שממנו נשאר, וכבר ידעת דברי הרב לעיל (ח"ד פ"ו אות ב) שבהתפ"א מטרם שנסתלק, היו האורות מעורבים עם הכלים, ואין שום הכר כלי שם, ולפיכך גם הרשימות הנשארים מאורות ההם, היו ג"כ מעורבים מאור וכלי

למטה, לכן האורות עתה מועטים יותר מבתחלה, ואפילו בעת הסתלקות. וכעד"ז בכלי הב' של חכמה שנכנס בתוכו אור הבינה, ואז אור החכמה מתלבש בתוכו, והאור הנשאר נחשך ונעשה כלי מחמת התרחקו, אע"פ שאינו הרחק גמור, והרי עתה יש זכר ונקבה ביחד בכתר, וזכר ונקבה בחכמה, נמצא, כי מעולם כתר וחכמה אינם מתבטלים. ממציותאם להעשות מזכרים נקבות, כי הרי האורות שלהם עצמן נשארים במקומן, אע"פ, שאינם גמורים כמו מתחלה, ואדרבה, שאר האורות שבאו עתה נתוספים עליהם, ונעשים נקבות עליהם.

נא) וכן הענין ג"כ בבינה, רק שיש בה הפרש, והוא שנשאר בה אור הבינה מועט בעת הסתלקות כנ"ל, ועתה נכנס בה אור החסד. והנה

אור פנימי

ההסתלקות גופיה. וע"כ הוא מחשיך על הכלים ביותר מהרחק ג' מדרגות. ולכן נעשו עתה לכלים בעת התהוות אחורים של הכתר מתחת המלכות של הראש.

זכר ונקבה ביחד בכתר, וזכר ונקבה בחכמה. שהרשימו דכתר דהתפ"א נעשה לזכר דכתר, והרשימו דחכמה של התפ"א נעשה לזכר דחכמה. ואור חכמה דהתפ"ב הבא מחדש, נעשה להנקבה של הכתר, ואור הבינה דהתפ"ב נעשה בחי' הנקבה דכלי דחכמה.

נא) שאור הבינה יהיה זכר ואור החסד יהיה נקבה גם זה לא יתכן: כי הע"ס נבחנים לב' זכרים שהם חכמה וז"א. וב' נקבות, שהן בינה ומלכות, וזכר, פירוש התפשטות האור.

ונקבה פירוש, קבלת האור. וסימנך שהזכר פניו למטה להשפיע לתחתונים והנקבה פניה למעלה לקבל. ויחסים אלו הושרשו עוד בהע"ס של או"י. כי כתר דאו"י ה"ס השורש, והתפשטות הא' מן השורש, הוא אור החכמה. והתפשטות הב' הוא אור דחסדים, דהיינו הז"א, והם שניהם בחינת זכרים. והבינה היא הנקבה של החכמה. והמלכות היא הנקבה של הז"א. וזה אמרו "שאין לומר שאור הבינה יהיה זכר ואור החסד יהיה נקבה" משום שטבע האורות משורשם הוא להיפך, שאור החסד הוא זכר, דהיינו אור הז"א. ואור הבינה היא נקבה, כמבואר.

בחינת הכלי שבה כנ"ל. וגם משגת בזה בחינת חצי דופן חיצון, כי הכלי נכללה גם מבחי"ג מפאת הלבשתה את אור החכמה, שהוא בחי"ג, והוא בחי' חיצוניות להבחי"ד. ועד"ז הכלי דחכמה של התפ"א, שנתלבשה בה עתה אור הבינה הוא משגת ע"י את חצי דופן החיצון, כי אור הבינה הוא בחינה ב' שהיא חיצוניות לכלי של החכמה שהיא בחינה ג'. ועד"ז הכלי דבינה דהתפ"א, שנתלבש בה אור הז"א, משגת על ידו חצי דופן החיצון שלה, כי אור ז"א הוא בחי"א, שהוא חצוניות לבחי"ב. הרי שהכלים דג"ר נעשה ע"י התפ"ב של עתה, ועצם ההתפשטות גורם להם להעשות כלים.

והנה הרב אומר כאן ג' טעמים בענין גמר כלים דג"ר: הא', מסבת יציאתו והתרחקותו של אור המובחר של הרשימו מאור העב וגרוע שבו, וע"כ, נעשה אור העב של הרשימו לכלי גמור. הב', מסבת ביאת אור חדש של החכמה, המתלבשת באותו אור העב של הרשימו, שהוא מתמצע ומפסיק בין אור המובחר של הרשימו ובין אור העב דהרשימו, שע"י זה נעשה אור העב לכלי גמור. הג', מסבת האחורים של האור הכתר, הנשאר עומד בראש ולא חוזר להתפשט להגוף בהתפ"ב הזה, שהאחורים האלו, ממעטים את אור הג"ר עוד ביותר ממה שהיה בעת

חסד בן הבינה כנודע, ולא יתכן שיהיה הוא הזכר ואור הבינה עצמה נקבה אליו. ואם נאמר שאור הבינה יהיה זכר ואור החסד יהיה נקבה, גם זה לא יתכן. ולזה צריך אותו הפיכת פב"פ, שביארנו למעלה שהופכת חכמה פניה למטה, בעת שניתנין אליה הח' אורות, ואז מזדווגים שם במקומן זכר ונקבה של חכמה, ומוציאין ע"י זווגם אור אחד הנקרא יו"ד, ואז ניתן למטה בהפיכת פניהם לבינה, ואז אותו היוד מתלבש תוך אור הבינה ע"ד האחרות, ונעשה ה' זכר. והבינה נוקבא. ואח"כ כאשר ניתנו ה' אורות בכלי של בינה, אז ניתן בה אור של החסד, ונשאר בה אור החסד תמיד בבחי' מ"ן.

גב) ואע"פ שאור זה של הבינה, הוא מן האורות הראשונים שנשארו שם, וזו היו"ד שבא לתוכה מזווג דזו"ן שבתוך החכמה, הוא מחודש, וא"כ, איך תעשה הבינה שהיא השורש, נקבה אל זה אור המחודש שהוא מחכמה, והתשובה הוא, שכבר בארנו, שזה האור של הבינה אינו אור גדול, אחר שיש ג' מרחקים בינו ובין האור כנ"ל, אע"פ שאינם ג' מרחקים גמורים. משא"כ בחכמה שלמעלה, ועוד, כי אור הבינה הזו נשארה כאן בעת הסתלקות, אשר לא היתה כוונתו להאיר, אך הנוקבא העליונה שבחכמה, באתה בעת התפשטות, שכוונתו להאיר. לכן הבן היוצא מבין שניהם, יכול להיות יותר פנימי מבינה זאת ומכ"ש מן החסד שבא עתה, אע"פ שבא גם הוא מבחי' של התפשטות, אבל עכ"ז הנה הוא ג' מדריגות למטה מהחכמה.

גג) כלל הדברים, כי בכתר עליון, יש שם י"ה, שהוא זו"ן: כתר,

אור פנימי

התפ"א, אחר שנסתלק משם אור הבינה. כי כל האורות הניחו שמה רשימות בהכלים שלהם, בעת הסתלקותם מהם. כדברי הרב לעיל (ח"ד פ"ב אות ב') ואותו הרשימו שבכלי דבינה, נעשה לבחינת הנקבה להי הנ"ל.

גב) אור זה של הבינה הוא מן האורות הראשונים שנשארו שם: כלומר שהוא הנשאר מהאורות של התפשטות הראשונה דא"ק. כנ"ל בדיבור הסמוך.

גג) הבינה נקרא י' ד' בבחי' ג' האורות

שהופכת חכמה פניה למטה וכו' ענין זה כבר נתבאר לעיל (דף ש"כ ד"ה החכמה, באו"פ) ומשם תדרשנו.

מזדווגים וכו' אור אחד הנקרא י': עיין באו"פ דף ש"כ ענין הזווג הזה. ואע"פ שהזכר הזה הבא מזווג דחו"ב נבחן לבחינת ו"ק שלהם שכל תולדה נחשב לו"ק כלפי המולידים אמנם כיון שהוא ו"ק דחכמה שהוא י' נבחן בערך עצמו ג"כ לי'. אמנם בחי' ו"ק אמיתים מכונים תמיד ב'.

היוד מתלבש תוך אור הבינה. היינו בהרשימו שנשאר בהכלי דבינה, מזמן של

וחכמה. ובחכמה יש ז"ן, והוא שם י"ה אחר, והוא חו"ב. ובינה, שם י"ה אחר שהוא ז"ן, והוא, החכמה המתחדשת מן הזווג העליון שבזו"ן שבחכמה. שהוא י', ובינה היא נקבה אליו, והיא אות ה' הרי שם י"ה ג"כ בכאן, ועוד יש בה אור החסד שהוא בחינת בן, גם כל א' מאלו ג"ר נקרא אות יו"ד במילוי, כי הכתר יש בה זו"ן י"ו, והכלי עצמו הוא ד' של היו"ד. גם חכמה יש בה יו"ד שהוא י"ו זו"ן, והד' היא הכלי. אך הבינה נק' יו"ד בבחי' ג' אורות שבה, וסדרם יד"ו, והם חכמה, בינה, חסד. אך הכלי אינו נזכר עתה. גם טעם אחר, למה טפת י' מזווג חכמה הוא בעלה של בינה הזו התחתונה, לפי כשמזדווג זו"ן שבחכמה, אינם מוציאים טפת ההיא מעצמותה, רק מלמעלה שהוא מן הכתר, לכן גדול כחו מאור בינה התחתונה.

נד) אמנם בשאר ספירות לא היה בהם שום מציאות זו"ן, כי כולם זכרים, וגם שהם כלים גמורים, ואין בהם אור רק אותו שנכנס מחדש, נמצא, אור הגבורה נכנס בחסד. וכעד"ז, עד שנמצא, כי אור המלכות בכלי של יסוד. ובכאן יש קושיא ראשונה ג"כ, איך יעשה מזכר נקבה. אך דע, שלכן הוצרכו זו"ן שבבינה, להזדווג להוציא ה' אחד דוגמתה, ונחלק לב' שהם ד"ו, ואות ו' נכנסה בכלי יסוד בסוד זכר של מלכות אשר שם, כי יותר גבוה כמה מדרגות הוא אות ו' זו, מן אור המלכות שביסוד, לכן הם זו"ן, ואח"כ אות ד' ירדה במלכות והשלימה שם במקומה. הרי כי בד' בחי' יש בהם זו"ן, והם כח"ב יסוד והוא לטעם קושיא הנ"ל שיש באלו הד' משא"כ בשאר.

אור פנימי

שבה וסדרן יד"ו: הזכר נק' י' ע"ש החכמה, להיותו תולדה שלו, כנ"ל. והנקבה שהיא הבינה, עם אור החסד שבה, ה"ס ה' אשר אור החסד, נבחון לר' שבתוך הה', והבינה נבחנת לה' המקפת על גבי ה', והוא, להיותה בחינת הג"ר של ה' הזה.

אשר שם, כי יותר גבוה. כי ו' זו היא מקומת בחי"א, כנ"ל, שאחר שנודככה הבינה לקומה דבחי"א נתנה ה' הנ"ל, ביחד עם אור החסד אל הכלים דו"ק. גם ההוד נתן לה' הנ"ל אל היסוד בבחינת הארה לבדה, ולא על ידי הזדככות הבחי"א. כנ"ל בדברי הרב (דף של"ג אות מ"ג) ואחר שההוד האיר בו את הה' הנ"ל נודכך לקומת המלכות ונתן שאריתו זו להיסוד. הרי שהי' מהי' דגטיל היסוד, יש לו קומה של בחי"א, כמו הו"א, וע"כ הוא הזכר של הכלי דהיסוד אל האור של קומת המלכות אשר בו, שהיא הנקבה שבו. "וזה אמרו שהי' גבוה כמה מדרגות מאור המלכות שביסוד" הא', שהוא קומת

נד) אור המלכות בכלי של יסוד: כי אחר שנודכך הבחי"א של אור ההוד, לבחינת כתר, דהיינו הממשיך רק קומת אור המלכות, אז ניתן האור להכלי של היסוד. וזה אמרו אור המלכות בכלי של היסוד. (ועי' לעיל דף של"ו באו"פ ד"ה חזר שנתבאר זה באורך). ו' נכנסה בכלי יסוד בסוד זכר של מלכות

* (נה) הנה כבר ביארנו, שיש ה' אורות בב' כלים, כי בכלים של חכמה יש זו"ן ובכלי של בינה יש זו"ן, ובן שהוא חסד הנ"ל, ועליות אלו תלוי במעשה התחתונים, לפעמים יעלו כל ה' אורות, ופעמים לא יעלו כי אם ד', ואור החסד שהוא בן נשאר למטה בכלי של בינה, והנה ביארנו למעלה, כי יש זו"ן בכל א' מאלו הג"ד, ונקרא י"ה: י' בזכר, ה' בנוקבא. ודע כי כל אלו הה' אורות כשעולין בכתר לפעמים נכללין בנוקבא ולפעמים בדכורא, ולפעמים קצתם בנוקבא וקצתם בדכורא. ודע כי לעולם כשאין עולין אלא ד' אורות אינם נכללין רק בנוקבא.

אור פנימי

בחיי"א, כנ"ל, והב' שהוא בא מהווג של זו"ן דבינה כנ"ל.

(נה) בינה יש זו"ן ובן שהוא החסד הנ"ל: הזכר, הוא ה' שנולדה ע"י זו"ן דכלי דחכמה. והנקבה, היא הרשימו שנשאר בכלי דבינה מזמן התפ"א. ובן אשר שם, הוא אור החסד שהשפיע חכמה אל כלי דבינה, אחר שנודככו זו"ן דחכמה לבחי"א, כנ"ל, באות נ"א.

ועליות אלו תלוי במעשה התחתונים. כי בשעה דלא מטי בחכמה ובינה, כי נודככו לבחי"א ונעלם קומת חו"ב מן הפרצוף הנה אז עולים חו"ב אל הכתר וע"י עלייתם שם לזו"ן דכתר, הם גורמים חזרת העביות של בחי"ג להמסך דזו"ן דכתר, ואז שוב מזדווגים עם אור העליון, ושוב ממשיכים קומת חכמה כמתחלה. (כנ"ל באו"פ דף שכ"א ד"ה מטי בכתר עש"ה) וע"ד זה, בבחינה הב' של ההתפשטות, דהיינו, הפרצוף בינה דא"ק, בשעה דלא מטי בחכמה, בינה, חסד, ת"ת, הוד מלכות כנ"ל (באו"פ דף שמ"ג ד"ה וכבר ע"ש). אשר אז כל האורות עולים להכתר, להזו"ן אשר שם, שגורם החזרת העביות דבחי"ב להמסך דשם, ושוב יוצא שם קומת בינה, כמתחלה. ועל ב' מיני עליות אלו, דהיינו העליות דהתפ"ב המכונה פרצוף

החכמה דא"ק. ועליות של בחינה הב' של התפשטות התמידי במטי ולא מטי. המכונה, פרצוף בינה דא"ק. כנ"ל בדברי הרב (דף ש"מ אות מ"ז) עליהם סובבים כל דברי הרב שלפנינו. ומה שאומר שהם תלויים במעשה התחתונים כבר נתבאר לעיל (באו"פ דף שמ"ו ד"ה מעשה. ע"ש).

לפעמים יעלו כל ה' אורות, ולפעמים לא יעלו כי אם ד' ואור החסד שהוא בן, נשאר למטה בכלי הבינה. כי בפרצוף החכמה עולים רק ד' אורות שהם: זו"ן דכלי דחכמה, וזו"ן דכלי דבינה, אבל אור החסד הכולל כל הו"ת, אינה עולה בכל המשך של התפ"ב של הבחינה הא', עד גמר כל התפשטות ההוא, כנ"ל באות מ"ו ובאו"פ דף ש"מ ד"ה והנה. באופן, שבכל אלו היציאות והכנסות של האורות בהכלים שבהתפ"ב, לא עלו לכתר אלא ד' האורות שבחו"ב בלבד, כי רק הבחי"ב נודככה ונעלמה קומתה להשורש שבכתר, אבל בחי"א לא נודככה אלא בסוף ההתפשטות, שהוא רק בביאת האורות להיסוד ומלכות, שאז עולים למלכות דראש ונגמר התפשטות ההוא. ואז מתחיל התפשטות התמידי דמטי ולא מטי, המכונה פרצוף הבינה, שבפרצוף הזה, נמצאים שעולים ה' אורות, כי כאן גם אור החסד הכולל כל הו"ת עולה לכתר, להיות כאן המטי ולא מטי נוהג

(נו) ונבאר עתה חלוקה זו, ונאמר, כי קודם שיעלו אלו האורות למעלה להכלל בכתר, אז שם י"ה שבכתר הוא פשוט ואינו במילוי, אך בעליות אלו האורות למעלה, אז יהיה בהם מילוי. והנה ג' מלואים הם, או ביודי"ן, או בההי"ן, או באלפי"ן. והנה כשאין עולים רק ד' אורות הם כולם נכללין בנוקבא, שהיא ה' של שם י"ה שבכתר, ואז מילוי אותו ה' הוא ביו"ד, כזה ה"י.

(נז) והענין כי ד' אורות כשעולין בנוקבא, הנה ג' תתאין בטלין

אור פנימי

הקומות של הזו"ן אל שורשם, ונשארו רק הרשימות של הזו"ן בכלי דכתר, המה נבתיים או לשם י"ה פשוט, בחוסר המילוי שבהם, דהיינו מדת העביות, הממשיך שיעור קומתם, וממלא אותם בהאור שלהם.

ביודין בההי"ן ובאלפי"ן. העביות דבחי"ג הממשיך קומת חכמה מכונה מילוי יודין. ועביות דבחי"ב הממשיך קומת בינה, מכונה ג"כ מילוי יודין, חוץ מן האלף שיש בהואו שבה, כזה יוד הי ואו הי. ובחינת הז"א, הוא, הויה במילוי אלפי"ן. ובחינת המלכות, הוא הויה במילוי ההי"ן.

ד' אורות הם כולם נכללים בנוקבא שהיא ה' של שם י"ה. כלומר, הכלי דנוקבא היא הה' די"ה, כי רק הכלים מכונים אותיות, ולא האורות עצמם. וזכור זה. כנ"ל בדברי הרב (ח"ד פ"ג אות יב).

מילוי אותו ה' הוא ביו"ד, כזה ה"י, כי העביות דבחי"ג נקראת י' כנ"ל. ונתבאר לעיל באו"פ דף שכ"ד ד"ה מטי, שמטעם עליית הזכר דחכמה שהוא מעביות דבחי"ג, נמצא הנוקבא דכתר חוזרת ומקבלת בהמסך שלה, את העביות דבחי"ג הזו. עש"ה. ונמצא הה' שהיא נוקבא דכתר, מתמלאת ב"י.

בתמידות כי בכל פעם דמטי למלכות, כבר נמצאת אחר הדוכות דבחי"א, וכשמדכך ג"כ המלכות, עולים כל האורות להכתר. באופן, שבכל פעם דלא מטי בהמלכות, עולים ה' האורות, שהם, זו"ן דחו"ב, וחסד הכולל ז"ת, אל הכתר. וזה אמרו שלפעמים עולים ד' אורות, דהיינו בפרצוף החכמה. ולפעמים עולים ה' אורות, דהיינו בפרצוף הבינה. כמבואר.

ד' אורות אינם נכללים רק בנוקבא: כי ידעת שיש בהכלי דכתר זכר ונקבה. ובפרצוף החכמה דא"ק שהוא התפ"ב, הנה יש שם ב' כלים, אחד לזכר ואחד להנקבה, ולפיכך, כשהאורות עולים להכתר באים כולם, דהיינו ד' האורות, אל הכלי של הנקבה, כי היא המקבלתם לתוכה למ"ן, ולא הזכר כי כל עליות למ"ן, אינם אלא להנקבה. אמנם כשעולים ה' אורות, שזה יצויר רק בפרצוף הבינה, ששם מול"מ התמידי ובכל פעם דל"מ במלכות, עולים כל האורות למ"ן אל הכתר, דהיינו גם החסד כנ"ל. ומתוך שבפרצוף בינה אין יותר מכלי אחד דזכר, אשר גם הנוק' מתלבשת בכלי דזכר, כמ"ש הרב לפנינו וע"כ מוכרחים האורות לעלות אל כלי דזכר, כי הנוקבא ג"כ שמה.

(נז) החכמה מבטל את האחרות ואז שלשתן

מתבטלין באות י': כלומר, קומת החכמה, כולל בתוכו כל שאר הקומות הנמוכות ממנו. כדברי הרב לעיל דף שט"ז אות ל"ד וז"ל

(נו) שם י"ה שבכתר הוא פשוט ואינו במילוי: היינו בשעה שנודכך הזו"ן דכתר מבחי"ג שבהם, ונפסק משם הזווג, ונסתלקו

בראשון כי לעולם אור החכמה הוא המבטל את האחרות, ואז שלשתן מתבטלין באות י' שהוא החכמה, לכן מילוי ה' זו היא ב'.

נח) אך דע, כי כאשר זו"ן שבכתר עולין למעלה בשרשיהן, שהוא סוד לא מטי, הנה ט"ס שבכל א' מהם הם העולין, ונשארין למטה במקומם ב' מלכיות מלכות הזכר ומלכות הנקבה בב' כלים, הנקרא י"ה כנ"ל, בהיותן פשוטים בלי מילוי.

נט) ואמנם דע, כי אז ב' מלכים אלו שוין, כי אף על פי שהזכר הוא גדול מהנוקבא על כל זה, עתה הם שוין, לפי שבחינת אור הזכר הוא בסוד הסתלקות כנוצר לעיל, כי כאשר רצו להסתלק אותן האורות כדי לעשות כלי, אז נשאר אותן אורות בכתר חכמה בינה, כנוצר לעיל, רצוני לומר הרשימות, נמצא כי אור הזכר של הכתר, הוא בסוד הסתלקות, ואור הנוקבא שבכתר, הוא בסוד הפנים כנודע, לכן אור הזכר ואור הנקבה הם שוין בפעם הזאת. ועוד שלפי שהזכר הניח את עצמו מבחוץ תחת השרשים, לכן תאוות של הזכר שבכתר הוא גדול לחזור ולעלות, משא"כ בנוקבא. ולכן כמעט שכל אור הזכר עולה למעלה, ולא נשאר רק מיעוט מהאור, אך הנוקבא שאין לה למעלה שורש כנודע, כמו הזכר שבכתר, לכן אין לה כ"כ תאוה וחשק לעלות ונשאר האור רובו ממנו בכלי שלה, לכן יוכלו להיות שוין אז, ב' המלכות ביחד זכר ונקבה, אך כאשר חוזרין לבא, אז בא הזכר בכל אורו, וגם כי הוא לוקח אור גדול משורש הכתר שלמעלה ממנו, ואז כשחוזרין, אין יכולת בנוקבא לקבל אור הזכר כולו, רק מסוד ו"ק לבד.

ס) והנה כדי שיתבאר לך זה, צריך לדעת הקדמה א'. והוא, כי יש

אור פנימי

"כי כלל גדול בדינו, כי העליון גדול מכל מה שלמטה ממנו. ולפיכך מכונה כל קומה רק בשם ספירה העליונה שבה.

שבהמסך הממשיך שיעור הקומה. ומתוך שמדת עביותם נזדכך, כי על כן נסתלקו האורות. כנ"ל. לכן הם פשוטים.

וכבר ידעת שהכלים נקראים אותיות גם נתבאר לעיל אשר בפרצוף החכמה, יש כלי מיוחד להזכר וכלי מיוחד אל הנקבה. וזה אמרו שב' המלכיות הם בב' כלים הנקראים י"ה בהיותם פשוטים בלי מילוי.

ס) חילוק בין פעם א' בעת אצילות לזמן שאחריו: כי נתבאר לעיל בדברי הרב דף

נח) ב' מלכיות, מלכות הזכר ומלכות הנקבה, בב' כלים, הנקרא י"ה כנ"ל בהיותן פשוטים בלי מילוי: כלומר הרשימות שנשארו מהאורות וזו"ן אחר הסתלקותן המה בחינות מלכיות של הזו"ן. כי רשימו נבחנת לבחינת מלכות של האור שנסתלק, והם פשוטים בלי מילוי, כי מילוי, פירוש, מדת העביות

חילוק בין פעם א' בעת אצילות לזמן שאחריו. כי בפעם א' שכולם, שהוא כאשר נשאר אור הזכר של הכתר בעת הסתלקות הא', ואחר כך

אור פנימי

שהוא רק בין האורות ההפכים זה לזה וחלוקים בטבעם. ע"ש. והנה הכתר והחכמה הנ"ל, הם חלוקים בטבעם, כי הרשימו דכתר, מונע הארת ג"ר, מכח האחרים דאור הכתר העומד בראש, כנ"ל באו"פ דף שכ"ה ד"ה ולפיכך. ואור החכמה, הרי כל הארתה היא רק בחינת ג"ר, כמ"ש שם. וכיון שחלוקים בטבעם המה מכים זה בזה, אבל בפרצוף הבינה, אשר הרשימו, הוא נשאר מאור החכמה דהתפ"ב, ואור הבא עתה מחדש, הוא אור הבינה, ונודע שהחכמה ובינה אינם חלוקים בטבעם, ואדרבה, או"א כחדא שריין, כנ"ל בדברי הרב באות ל"ט. וע"כ אין הכאה נהג בין הרשימו ובין אור הבינה, ואין כאן ניצוצין לכלים חדשים לצורך הנקבה. וע"כ הנקבה מתלבשת בכלי דזכר.

ואין זה סותר למ"ש הרב לעיל באות ג' דף שמ"ז, אשר אור החכמה התלבש באור הגרוע דרשימו דכתר, ואור הרשימו דכתר בתוך החכמה. ע"ש הרי שאור החכמה והרשימו יש להם רק כלי אחד, וכאן אומר שיש להם ב' כלים. והענין הוא שהם מתלבשים זה בזה, דוגמת המדרגות הפרטיות אשר בפרצופי אצילות. דהיינו, שהכלי דחכמה מתלבש בכלי דכתר, ובתוך כלי דחכמה מתלבש אור העב של הרשימו, ובתוך אור העב של הרשימו מתלבש אור החכמה, ואור המובחר של הרשימו מתלבש תוך אור החכמה.

בהסתלקות ב' אשר היו עולין זרין וכו' נכנסין שניהן בהכלי של הזכר: היינו, ההסתלקות של המו"מ דפעם הא' המכונה הסתלקות ב' כי פרצוף הכתר דא"ק, הוא התפ"א. וההסתלקות של פרצוף הכתר נקרא הסתלקות א' ופרצוף החכמה דא"ק הוא התפ"ב, והסתלקות של פרצוף החכמה נקרא הסתלקות ב'.

וכמו בהסתלקות הא' ביאר הרב לעיל

ש"מ שמתחלה נתפשט האור במטי ולא מטי, בעשר יציאות ובעשר הכנסות כל יוד אורות עד שבא אל המלכות, ואח"כ נעשה מטי ולא מטי פעם ב' באופן תמידי, דהיינו שבכל פעם שהתפשטות מגיע אל המלכות הרי הוא חוזר חלילה. ע"ש. ונתבאר שם שהבינה הא' דהיינו המטי ולא מטי עד שהגיע אל המלכות פעם אחד, הוא המכונה פרצוף חכמה דא"ק, או ע"ב דא"ק. והמטי ולא מטי התמידי דחוזר חלילה, הוא בחינה אחרת הנקרא פרצוף הבינה דא"ק, או ס"ג דא"ק.

וזה אמרו "כי יש חילוק בין פעם א' בעת אצילות" דהיינו המול"מ פעם א' עד שהגיע אל המלכות. "לזמן שלאחריו" דהיינו המו"מ, לאחר שהגיע אל המלכות בפעם הא', שהוא מטי ולא מטי התמידי כנ"ל.

בפעם א' שכולם וכו' היו בב' כלים וכו'. כי אלו הב' כלים של זכר ונקבה, יצאו בשעת ביאת האור בחזרה אל הפרצוף, מכח הכאות כפולות של הרשימו הנשאר בהכתר, להאור הבא מחדש אל הפרצוף, והנה הרב הסביר לעיל (ח"ד פ"ד אות ו') שאע"פ שאין אור קטן מכה באור הגדול ממנו, מ"מ, כיון שיש מעלה באור החכמה, שבא עתה מחדש מלמעלה, משא"כ הרשימו, שהווג והאור שלה כבר נסתלק, וע"כ יכול החכמה להכות בהרשימו ולהוציא ממנה ניצוצין. עש"ה. והנה זה הטעם מספיק רק לאור החכמה, שמחמת ביאתו מחדש מהווג שלמעלה, היא משתווית בזה עם הרשימו שכבר נסתלק הווג שלה. אבל אין זה מספיק לפרצוף הבינה דא"ק, כי אור הבינה, אע"פ שבא מחדש, מ"מ אין עוד כחו יפה להכות בהרשימו להוציא ניצוצין לצורך כלי, וע"כ לא נעשה כאן כלי להנקבה, אלא שהיא מתלבשת בהכלי דזכר, הנשאר מהתפשטות ב' הקודם.

ועוד כי כל הטעם של הכאת האורות זה בזה, כתב הרב לעיל (ח"ד פ"ג אות י')

בהתפשטות ב' כשנכנס החכמה בכלי הכתר, אז לא נכנס בכלי של הזכר רק נכנס בכלי הנוקבא עצמה, שהוא בסוד ה' של י"ה, והיו זו"ן בב' כלים, אך בהסתלקות ב', אשר היו עולין זו"ן שניהם למעלה, ואז נשתוו שניהן יחד, וקבלו כולם ביחד הארה מן כתר עליון, ולכן כאשר באים וחוזרין בכלים שלהם, אז נכנסין שניהן בכלי של הזכר, והמלכות של הנוקבא נשאר בכלי של הה' שלה כנ"ל.

(סא) וכן הענין תמיד אחר הפעם הראשון, כי לעולם הזו"ן נשארינ בכלי הזכר, ושם מזדווגים ביחד, נמצא כי היו"ד שהוא הכלי של הזכר, שם היו שניהן זו"ן, ואז כאשר הם מזדווגים אין הנוקבא סובלת אור הזכר רק מן הו"ק שלו, ומזווג זו"ן אלו אשר נכללו באות י' פשוטה, אז יוצא מהם דוגמת ב' בנים זו"ן, והם סוד ו"ד מילוי יו"ד.

(סב) והענין הוא, לפי שהזכר אינו מזדווג בנוקבא רק בסוד ו"ק שלו

אור פנימי

דף רצ"ד אות ו' שבטרם התפ"ב עלו הזו"ן דכתר למעלה, שהם הרשימו דבחי"ד דהתלבשות, והרשימו דבחי"ג, וקבלו שם שניהם הארה מכתר עליון, עש"ה, כן הוא הדבר גם בהסתלקות הב' בטרם התפשטות פרצוף הבינה, שעלו ב' הרשימות, שהם הרשימו דבחינה ג' של התלבשות והרשימו דבחי"ב, שהם בחינת הזו"ן דכתר דפרצוף הבינה. ועלו שניהם אל המלכות דראש, ושם קבלו ביחד הארה מכתר עליון, שע"י הארה זו השיגה הנקבה השתוות עם הזכר, וע"כ יכלה הנקבה, להתלבש בכלי של הזכר.

(סא) אין הנוקבא סובלת אור הזכר רק מן הו"ק שלו: והוא משום אור החכמה הנשאר בהראש תחת המלכות משום שאחוריו למטה, ומונע הארת ג"ר מן הכתר דגוף, (כנ"ל באו"פ דף שכ"ד ד"ה ויש להבין עש"ה). ושם נתבאר זה, אצל פרצוף החכמה, ואותו הדבר גם בפרצוף הבינה, כי טעם אחד לשניהם, שהוא, משום האור הנשאר בהראש, שאינו יכול להתפשט לגוף בעצמו, הנה אע"פ, שהרשימו שלו מאיר בגוף, מ"מ נבחן הארה כזאת שהוא בדרך אחוריים, המונע הארת ג"ר. וזה אמרו אין הנוקבא סובלת אור הזכר רק מן הו"ק שלו.

ומזווג זו"ן אלו אשר נכללו באות י' פשוטה אז יוצא מהם דוגמת ב' בנים בזו"ן, והם סוד ו' ד' דמילוי יו"ד. פירוש, כי כמו שהזו"ן דכתר שבפרצוף החכמה דא"ק האצילו את הזו"ן לכלי דחכמה של אותו הפרצוף, כן הזו"ן דכתר שבפרצוף הבינה שבכאן, הוציאו ג"כ ע"י זווגם יחד את הזו"ן לכלי דחכמה שבכאן, אלא ההפרש הוא בשיעור הקומה, כי בפרצוף החכמה, הרי נבחנים הזו"ן דכלי דחכמה לבחי" י"ה. כנ"ל בדברי הרב (דף ש"נ אות נ"ג, עש"ה). אבל כאן, שאפילו בזו"ן דכתר אין שם אלא בחינת אור הבינה, ע"כ הזו"ן דחכמה שנאצלו ע"י זווגם, כבר אין בהזו"ן הזה בחינת ג"ר, אלא בחינת ו"ק דג"ר כי הוא דומה להזו"ן דכלי דבינה שנאצלו מהזו"ן דחכמה, אצל הפרצוף דחכמה דא"ק. כי קומת הזו"ן דכתר של פרצוף הבינה שוה לקומת הזו"ן דחכמה שבפרצוף החכמה דא"ק. כמ"ש באורך באו"פ לעיל (דף שמי"א ד"ה ועתה, עש"ה), ולפיכך אין הזכר שבכלי דחכמה שבכאן נקרא בשם י' אלא ר', כי הו"ק מכונה תמיד בשם ר'. וזה אמרו שהם סוד ו"ד דמילוי י' שהוא בדומה להזו"ן שבבינה דפרצוף החכמה.

(סב) שהזכר אינו מזדווג בהנוקבא רק בסוד

לבד, לכן גם הבן שלו הוא צורת ו' ג"כ. אמנם הנוקבא היא צורת ד', לפי שיש לה כל הי' כלים, רק שהאור ו"ק שלה בטלים בד' ראשונים שלה, לכן נקרא ד' הרי מילוי יו"ד שהוא ו"ד, וכל זה נקרא יו"ד שהם זו"ן.

אור פנימי

כנ"ל הנקרא י', וכל האורות העולים נכללים בו. ולפיכך הדי' הו' מתמלאת באות י' ונעשית ה"י כמבואר.

והנה הרב אומר לעיל (דף שג"ב אות נ"ה), ג' חלוקות בענין עליות אורות למעלה והתכללותם בזו"ן דכתר. הא' שעולים ונכללים בהנוקבא דכתר. הב' שנכללים בהדכורא דכתר. הג' הוא שנכללים קצתם בנוקבא וקצתם בדכורא. והנה ב' חלוקות הראשונות לבד, הם שנתבארו כאן, וחלוקה הג' לא ביאר לנו כלל.

אמנם חלוקה ג' הו' כבר ביאר לנו לעיל דף רצ"ו אות ז', כי שם התחיל לדבר מג' מיני התכללות הללו. כי אומר שם ג' מיני כללות: הא' הוא שנכללים הזו"ן זה בזה בכלי אחד. הב' הוא שנכללים האורות זה בזה, בהיותם בב' כלים. הג' הוא בהיותם נכללים זה בזה כשהם ב' אורות בלתי כלים. עש"ה. ופירוש הדברים, הוא, כנ"ל. כי כללות הא' שהזו"ן נכללים בכלי אחד, היינו בפרצוף הבינה דא"ק שאין שם הכאת הרשימו ואור הבינה זה בזה וע"כ לא יצא הכלי בשביל נקבה דכתר, ולכן הנקבה מתלבשת בכלי דזכר, כנ"ל. וכללות הב', שיש להזו"ן ב' כלים, הוא בפרצוף החכמה דא"ק, שיש שם הכאת הרשימו ואור החכמה זה בזה, ויצאו ב' כלים: א' לזכר, וא' להנקבה, כנ"ל. וכללות הג', הוא, בעת דלא מטי בכתר, והזו"ן בעצמם עולים להמלכות של הראש, שאז הם נמצאים מתפשטים ויוצאים מהכלים שלהם דגוף, והם ב' אורות בלי כלים.

והנה ב' הכללות הראשונות לא ביאר שם הרב כלום, והוא משום שממך עצמו על מה שנתבאר כאן באורך, כנ"ל, כי ב' הכללות האלו הם ב' חלוקות הראשונות שבכאן

ו"ק וכו' הוא צורת ו' וכו' הנוקבא היא צורת ד': כי הזכר נמשך מזכר שהוא בחינת אור החכמה כנ"ל, אמנם כיון שאין מזדווג בשביל הזו"ן אלו אלא מבחינת ו"ק שבו, ע"כ אין לו להזכר אלא ו"ק דחכמה, וע"כ הוא נקרא בשם ו'. והנקבה נמשכת מהנוקבא דכלי דכתר, שהיא קומת הבינה, והיא נקראת בשם ד' כי אע"פ שיש לה ג"ר, אמנם הו"ק שלה נכללים בג"ר.

הרי מילוי יוד שהוא ו"ד. ונתבאר בזה, ענין עליות האורות של פרצוף הבינה, שאומר שאם עולים ה' אורות עולים כולם אל הזכר. ונתבאר הטעם, שהוא משום שאין להם להזו"ן שבפרצוף הזה אלא כלי אחת שהוא כלי דזכר שנקרא י'. גם נתבאר שכל אלו ה' אורות שעלו לכלי דכתר, נכללים באורות עליונים שהם הזו"ן דחכמה, המכונים ו' ד' גם נתבאר שז"ס ו"ד דמילוי יוד. כי כשהם עולים אל כלי דזכר שנקרא י' ואורות העולים נק' ו"ד, ואז חוזר הזו"ן אל הפרצוף כנ"ל. והוא המסקנא שרצה להשמיענו בדרוש הזה. ולקמן מביא ג"כ העליות של פרצוף החכמה, להכליל דנוקבא של הכתר.

כאשר עולים הדי' אורות התחתונים באות ה' זו, אז היא מתמלאת באות י' ונעשית ה"י. היינו המסקנא של חלוקה שניה כשעולים ד' אורות, דהיינו בפרצוף החכמה, אז עולים להנוקבא דכלי דכתר. ונתבאר שהכלי של הנוקבא דכתר, נקרא ה' והאורות העולים אליה, ה"ס המילוי שלה, להיותם מחזירים לה את זווג העליון ונתבאר למה ד' האורות אלו מכונים בשם י', שהיא על שם ספירה העליונה שבהאורות האלו, שהוא בחינת הזכר של הכלי דחכמה (שהוא בחי"ג ואור החכמה הנמשך ע"י הארה מזו"ן דכתר לזו"ן דחכמה

ואח"כ היא אות ה' של י"ה שהוא הכלי של הנוקבא. ושם נשארת המלכות של הנוקבא כנ"ל. והנה כאשר עולין הד' אורות התחתונות באות ה' זו, אז היא מתמלאת באות י', ונעשית ה"י כנז"ל. אמנם צורת ה' זו כזה ו"ד, לפיכך הוא עשרה.

אור פנימי

שנתבארו היטב לפנינו. וחלוקה הג' מה שלא ביאר אותה כאן, הוא הכללות הג' אשר שם, שהרב ביאר אותה שם באורך. ומבאר שם, כי יש להם להזוין שעלו להראש, ב' זווגים: זווג א' שהנקבה נכללת בהזכר, והזווג יוצא על עביות של בחי"ד כמדת הזכר, שאז ממשיכים האור בקומת כתר עליון. והזווג הב' שהזכר נכלל בהנקבה, והזווג יוצא על מדת העביות של הנקבה, דהיינו בבחי"ג, שאז ממשיכים האור רק בקומת החכמה, עש"ה, ובא"פ שם דף רצ"ז ד"ה שמזדכך.

צורת ה' זו כזה ו' ד' לפיכך היא עשרה: כי יש ה' שצורתה ו' ד' ויש ה' שצורתה י' ד'. ואומר, שה' זו הרומזת על הנקבה דכתר, צורתה ו' ד', שהוא בגימטריא עשרה, הרומז שיש לה לה' זו עשרה כלים, כלומר שכל הע"ס של הקומה נכללים בה', כמ"ש לעיל, שכל הקומה החדשה שיצאה בהתפ"ב, שהיא קומת החכמה, היא בחינת אור הנקבה דכתר.

ונתבאר שם, בא"פ דף רצ"ד ד"ה לא מטי. שבעליה זו אל הראש של הזוין, כלולים כל הספירות שלמטה מהכתר גם כן, אלא שכולם בטלים בהזוין דכתר, וע"כ אינם עולים בשם עש"ה. והנה כאן עלו כל ה' האורות שבפרצוף, וגם אור החסד הכולל

לוח השאלות לפירוש המלות

א) מהו אור דק וחלש	כב) מהם יוד יציאות והכנסות
ב) מהו אור המובחר	כג) מהם י"ו.
ג) מהו אור מחודש	כד) מהי ירידת המדרגה
ד) מהם אורות ראשונים	כה) מהי כללות.
ה) מהו אחר	כו) מהו כתר דשורשים
ו) מהן אלפין	כז) מהו כתר דענפים.
ז) מהי את	כח) מהו מטי ולא מטי.
ח) מהם ב' מרחקים	כט) מהי מילוי.
ט) מהי הארה לבדה	ל) מהי מלכות דשורשים.
י) מהי הבטה	לא) מהי נתינת אורות.
יא) מהן ה"ה	לב) מהו סוד הסתלקות
יב) מהן ההין	לג) מהם ענפי הפה
יג) מהי הכנה לקבל	לד) מהם פנים.
יד) מהי הסתכלות דרך אחר.	לה) מהם פנים ואחר דכלי.
טו) מהי הסתלקות א'.	לו) מהם פנים ואחר דמסך.
טז) מהי הסתלקות ב'.	לז) מהי פשוט בלי מילוי.
יז) מהי התהפכות פנים למטה.	לח) מהו צריך לאמו.
יח) מהי התכללות.	לט) מהי ראיית עינים.
יט) מהי התפשטות א'.	מ) מהם שורשי ספירות.
כ) מהי התפשטות ב'.	מא) מהו שורש למעלה.
כא) מהם יודין.	מב) מהם שרשים עליונים.

לוח התשובות לפירוש המלות

- (א) אור דק וחלש (דף ש"ג אות כ"ט ובאר"פ שם):
קומת האור היוצא על מסך מעביות דבחי"א, מכונה אור דק וחלש, משום שאינו ממשיך כלום מבחינת ג"ר.
- (ב) אור המובחר (דף שמ"ח אות נ' ובאר"פ שם):
ב' בחינות אורות כלולים בכל רשימו: א' שארית מאו"י, ב' היא שארית מאו"ת, ששארית דאו"י מלוכשת בו. וחלק דאו"י מהרשימו, מכונה אור המובחר שבו, וחלק מאו"ת של הרשימו מכונה אור הגרע שבו.
- (ג) אור מחודש (דף ש"נ אות נ"ב):
האור הנמשך על ידי זווג דהכאה, ובא אל הפרצוף, נקרא אור מחודש, והאורות שישנם בהפרצוף מעת התפ"א, שהן הרשימות שהניחו האורות שם אחר הסתלקותם, הן מכונות אורות ראשונים.
- (ד) אורות ראשונים:
ענין תשובה ג'.
- (ה) אחור (דף ש"ד אות ט"ו ובאר"פ שם):
בחינה שאינה פועלת בכלי, אם להשפיע או לקבל, מכונה בשם אחור או אחורים.
- (ו) אלפין (דף ש"ג אות נ"ו ובאר"פ ד"ה בידין):
שיעור קומה היוצא בעיקר על עביות דבחי"א, מכונה בשם הוי"ה דאלפין.
- (ז) את (דף ש"ג אות ל' ובאר"פ):
המלכות נקראת א"ת שרומז על כולל אלפא ביתא מא' עד ת'. והוא, להיות המלכות שורשם של כ"ב אותיות ומסעם זה מכונים הכלים בשם אותיות.
- (ח) ב' מרחקים (דף שכ"ו):
אם יש ב' מרחקים, בין כלי דחסד ובין כתר, בלי אור, דהיינו בעת
- שחוי"ב ריקים מאור, אז נמנעת הארת ג"ר מהפרצוף.
- (ט) הארה לבדה (דף ש"כ אות ל"ה):
נתינת אורות בהספירות מזו לזו היא ע"י הזדככות המסך, שמתחלה באים כל האורות כלולים במסך דבחינה ג' לכלי דכתר, ואחר שנזדככה העביות דבחי"ג לבחי"ב, שקומה ההיא אינה ראויה לכתר, נותן אותה לחכמה, וכן אחר שנזדככה בחי"ב לבחי"א, שהקומה ההיא אינה ראויה לחכמה, אז נותן אותה לבינה, וכו' עד"ו. ויש בחינת נתינת אורות מספירה אל ספירה ע"י זווג ותולדה, וזה מכונה בשם הארה, ולא בשם נתינת אורות.
- (י) הבטה (דף ש"ד אות ט"ו ובאר"פ ד"ה זלקים):
השפעת או קבלת הספירה מחברתה, מכונה בשם הבטה, שמביטות זו לזו.
- (יא) ה"ה (דף ש"י אות כ"ה ובאר"פ ד"ה המתבאר):
הסתלקות הכללי דהתפ"א, מכונה בשם ה' ראשונה של שם הוי"ה, והסתלקות הכללי של התפ"ב, מכונה בשם ה' אחרונה דהוי"ה.
- (יב) ההיץ (דף ש"ג ובאר"פ ד"ה בידין):
שיעור קומה של בחינת מלכות מכונה בשם הוי"ה דמילוי ההיץ.
- (יג) הכנה לקבל (דף רצ"ו באר"פ ד"ה הכנה):
כשיש מסך מתוקן בהפרצוף במדת עביות הראויה לזווג ולהמשיך את האור העליון, אז נבחן הפרצוף שיש בו "הכנה לקבל" את האור העליון.
- (יד) הסתכלות דרך אחור (דף ש"ו באר"פ ד"ה מסתכל):
כשנתבטל הפנים של הכלי, ועדיין הוא מקבל דרך אחוריו, למשל אחר שנתבטלה העביות דבחי"ד, והוא מקבל הארה דבחי"ג מהבחינה העליונה ממנו לתוך בחי"ג שלו, נבחן שמסתכל באור

לוח התשובות לפירוש המלות שסא

דהיינו בהתפ"ב, שזו"ן נכללים שם בהארת כתר וחכמה בהיותם בב' כלים דבחינת כתר. או בהבחינה הב' של התפשטות, שנקראת פרצוף הבינה דא"ק, שזו"ן דכתר יש להם שם רק כלי א' ומקבלים הארה זה מזה.

(ט) התפשטות א' :

התפשטות יורה ירידת האור ממעלה למטה להתלבשות בכלים, וכל התפשטות מכונה בשם גוף. והתפ"א היינו הגוף דפרצוף כתר דא"ק, שהוא הגוף הא' שבעולמות.

(כ) התפשטות ב' :

הוא גוף דפרצוף חכמה דא"ק, שנקרא פרצוף ע"ב דא"ק. ויש עוד בחינה שניה של התפ"ב, שהיא פרצוף הבינה דא"ק, שנקראת פרצוף ס"ג דא"ק.

(כא) יודין (דף שני"ג באו"פ ד"ה בידין) : שיעור עביות דבחי"ג ובחי"ב, מכונה בשם יודין.

(כב) יוד יציאות והכנסות (דף ש"ח אות כ"ב) :

כשנכנסו האורות בכלים דהתפ"ב היו באים בדרך מטי ולא מטי, שמתחלה באו כלם לכתר, ואחר דלא מטי בכתר באו בחכמה, ואחר דלא מטי בחכמה באו בבינה, וכו' עד"ז. וע"כ עשו האורות יוד יציאות ויוד הכנסות עד שהגיע האור למלכות.

(כג) י"ו :

י' מרמות לבחינות הנקודות של התפ"א, דהיינו על התפשטות האורות שמחכמה ולמטה אשר שם. וי' מרמות לבחינות הנקודות דהתפ"ב, שהוא ג"כ מחכמה ולמטה. אבל על התפשטות אור הכתר דהתפ"א והתפ"ב, אין שום רמז עליה בד' אותיות הוי"ה.

(כד) ירידת המדרגה (דף ש' אות י') :

בהתפ"ב, שאור הכתר לא חזר שם אלא שנשאר בפה, וע"כ בא אור החכמה ונתלבש בכלי דכתר, ואור בינה בכלי דחכמה, וכו', נמצא שכתר ירד למדרגת

העליון דרך אחוריו, כי בחינה ג' נבחת לאחור כלפי בחי"ד. עי' פנים ואחור דמסך.

(טו) הסתלקות א' (דף שני"ז אות ט') :

הוא הסתלקות האורות להמאציל שנעשה בפעם הראשונה בעולמות שהוא בפרצוף הכתר דא"ק.

(טז) הסתלקות ב' (שם) :

היא הסתלקות השניה שנעשה בעולמות שהיא בפרצוף חכמה דא"ק.

(יז) התהפכות פנים למטה (דף ש"ה באו"פ ד"ה ואז הכל') :

היותר עב שבדופן הכלי מכונה פנים, משום שהזווג העליון נעשה עליו, והאור נמשך על ידו, אבל החלק שאינו עב כל כך, מכונה אחור, משום שהוא אינו פועל בהכלי. ואם האו"פ מסתלק מהכלי והכלי מקבל אור מקומה נמוכה, שאין קומה זו מתאימה לפי מדת העביות שבכלי הנה או יקובל האור ההוא בהחלק שאינו עב כל כך, המתאים לאותה קומה ונמצא עתה שהופך פניו למטה, שהחלק העב שבכלי מתבטל, ואחוריו למעלה, כי החלק האחור שבכלי נעשה עתה למקבל האור. למשל אם הכלי הוא של בחי"ד, והאו"פ דבחי"ד נסתלק, והכלי מקבל אור מבחי"ג הסמוכה לו, הנה אין הכלי מקבל אותו אלא בהחלק שאינו עב כל כך שנקרא אחור הכלי, דהיינו בעביות דבחי"ג שישנה שם, ונמצא האחור נעשה לפנים של הכלי, ומדת הפנים שבו שמקודם, מתבטלת, ואינה פועלת עתה כלום בהכלי, וזה מכונה שהפך פניו למטה.

(יח) התכללות (דף שני"ז באו"פ ד"ה אמנם) :

ב' אורות מב' בחינות יוכלו פעמים להכלל ולהתיחד זה בזה, ומקבלים הארה זה מזה כמו בחינה א'. וזה יצויר בג' אופנים : או ששניהם בלי כלים, דהיינו זו"ן שעולים אל הראש ונכללים שם בב' הזווגים. או ששניהם בב' כלים,

(לב) סוד הסתלקות (דף שני"ד אות נ"ט): יש בחינת רשימו שהאור שלה עומד לחזור להפרצוף. ויש בחינת רשימו שהאור שלה לא יחזור עוד אל הפרצוף לעולם, וע"כ מכנים אותה שהיא בסוד הסתלקות. כלומר שהאור שנסתלק ממנה לא יחזור להפרצוף.

(לג) ענפי הפה (דף רצ"א אות א'): ע"ס דגוף הן התפשטות מלכות של ראש, כי מלכות דראש מתפשטת מינה ובאה לע"ס ממעלה למטה, שהן נקראות גוף, כנודע. וע"כ, נמצאות הספירה דגוף שהן ענפי הפה, שהיא מלכות דראש.

(לד) פנים: מקום הכלי המיוחד להשפעה או לקבלה מכונה בשם פנים.

(לה) פנים ואחור דכלי (דף שכ"ה באו"פ ד"ה ופירוש):

כל כלי מיוחד להשפעה ג"ר, או להשפעה ו"ק, ואם הכלי משפעת ג"ר, הרי מקום השפעת ג"ר הוא הפנים שלו, ומקום השפעת ו"ק, הוא האחור שלו. ואם הכלי משפעת ו"ק, הנה מקום השפעת ו"ק, הוא הפנים שלו, והשפעת ג"ר הוא האחור שלו.

(לו) פנים ואחור דמסך (דף ש"ה באו"פ ד"ה כי ידעת):

הבחינה היותר עבה שבהמסך, הוא צד הפנים שבו. והבחינה שאינה עבה כל כך, היא בחינת האחור שבו.

(לז) פשוט בלי מלוי (דף שני"ד אות נ"ח): כשמדכך המסך מעביותו ונפסק הזווג ממנו, ונסתלק האור מהכלי אז נבחנות האותיות שהן בלי מילוי. כי הכלים הם האותיות, והמילוי היא מדת העביות שבמסך, וכיון שנדכך מעביות, הרי הוא חסר המילוי.

(לח) צריך לאמו (דף שכ"ג ובאו"פ ד"ה ה'): אור חסד שבכלי דבינה נבחן לאור דק וחלש, להיותו מבחינת זווג דעביות דבחי"א, שאין בו מהארת ג"ר, שהוא

חכמה, וחכמה ירדה אל מדרגת בינה, וכו'.

(כח) כללות: (ע"י התכללות) כשהזכר והנקבה מקבלים הארה זה מזה, הוא מכונה בשם כללות. ויש ג' מיני כללות: כשהם בלי כלים, דהיינו בשעת עליתם למלכות של ראש וכשהם בב' כלים, שהוא בע"ב, וכשהם בכלי א', שהוא בס"ג.

(כז) כתר דשורשים (דף רצ"ב אות ג'): ע"ס של ראש, נבחנות לשורשים אל ע"ס של הגוף. וכתר דראש הוא כתר דשורשים.

(כז) כתר הענפים (שם): אור כתר של ע"ס דגוף נקרא כתר של הענפים.

(כח) מטי ולא מטי: מטי מורה: התפשטות אור העליון אל הספירה. לא מטי מורה: הסתלקות האור מהספירה.

(כט) מילוי (דף שני"ג אות נ'): מדת עביות שיש במסך אשר בכלי, שהזווג העליון נעשה עליו, מכונה בשם מילוי. משום שהכלי מתמלא אור בסבתו.

(ל) מלכות דשורשים (דף רצ"ב אות ג'): מלכות של ראש מכונה מלכות של השורשים. כי כל ע"ס דראש נקראים שורשים.

(לא) נתינת אורות (דף שכ"א אות ל"ז ובאו"פ ד"ה כז):

ענין נתינת אורות מספירה לספירה, הוא ע"י הודככות המסך, שמתחלה באו כל האורות לכלי דכתר, וכשנודככה בחי"ג של כתר לבחי"ב, נתנה האורות לחכמה, וכשנודככה, עביות דחכמה מבחי"ב לבחי"א, נתנה האורות לכלי דבינה, וכו' עד"ו, עד שהגיע האור אל מלכות. ויש עוד ענין של השפעת אורות הנולדים ע"י זווג, ונתינים מספירה לחברתה, והם מכונים בשם האורות לבד. ע"י הארה לבדה.

עצמותו וחיותו של כל אור. ולכן הוא מוכרח להשאר בכלי דבינה כל זמן שאינו משיג הארת חכמה, כדי שייגק ג"ר מבחינת כלי דבינה, וע"כ הוא מכונה שצריך לאמו דהיינו בינה. וכשמשיג הארת חכמה, נבחון שהשיג את גדלותו ואינו צריך יותר לאמו בינה.

לט) ראיית עינים (דף שי"ג אות ל'):

אור העליון המתפשט לזווג דהכאה מכונה בשם ראייה, מלשון הכתוב, וירא אלקים את האור כי טוב. ורומז על אור החכמה, שהוא עצמות האור ישר המתפשט מא"ס ב"ה.

מ) שורשי ספירות (דף שנ"ד אות נ"ט):

הרשימו שאין האור שלה עתיד לחזור אל הפרצוף, דהיינו למשל אור הכתר שנשאר נעלם מתחת מלכות של ראש, ואינו יורד עוד בחזרה אל הגוף בהתפ"ב, אלא רק הרשימו שלו היא המשמשת בכלי דכתר במקומו. הנה אור הכתר הזה שנשאר למעלה, נבחן שם לשורש קבוע, שמאיר משם אל הרשימו שלו.

מא) שורש למעלה (דף רצ"ז אות ט'):

ע"ס דראש נבחנות לשורשים אל ע"ס דגוף.

מב) שורשים עליונים (דף רנ"ו אות מ'):

הם ע"ס דראש כנ"ל אות מ'.

לוח השאלות לענינים

- (מג) מהו י"ה בכתר, הוי"ה בשאר כל הפרצופים.
- (מד) למה ד' אותיות הוי"ה מרמזות על בחינות חסרונות.
- (מה) מה מרמזות י"ו דהוי"ה.
- (מו) מה מרמזות ה"ה דהוי"ה.
- (מז) למה נמצאים שרשי הספירות במלכות של ראש.
- (מח) איפה עומד אור הכתר שלא נתפשט לגוף.
- (מט) אור הכתר שלא חזר לגוף, מה הוא משמש בהתפ"ב.
- (נ) למה הכלים דגוף מחויבים לקבל האורות באמצעות אור הכתר.
- (נא) מהו פירוש של עמידת אור הכתר מתחת מלכות דראש.
- (נב) מהי הפיכת פנים דאור הכתר אל השורשים ואחוריו אל הענפים.
- (נג) מהי יניקת האורות די סיפוקם.
- (נד) מהי הארה מספקת להעמיד תולדות.
- (נה) מהו הגורם לאור הכתר שיחזור פניו לענפים.
- (נו) מהו הגורם לאור הכתר שיחזור אחוריו אל הענפים.
- (נז) איך יפעלו ספירות דגוף שינויים בראש.
- (נח) מה הם זו"ן דכתר דהתפ"ב.
- (נט) מי גורם שיעלו זו"ן למעלה אל מלכות של ראש.
- (ס) מהי קבלת זו"ן כל צרכם מהארת ראש.
- (סא) מהי התוצאה של עליית זו"ן אל מלכות של ראש.
- (סב) למה כל ע"ס דהסתלקות א' שעלו אל הראש, נקראות בשם זו"ן דכתר.
- (סג) איך מתחברות הרשימו דכתר עם הרשימו דחכמה לבחינת זו"ן של מדרגה אחת.
- (סד) איפה מקומם של זו"ן דכתר בעת עלותם בראש.
- (סה) מי הגורם לעלית מלכות של ראש ליסוד דראש.
- (סו) מהו פירושו של הכנה לתחתונים לקבל.
- (סז) מה הם ג' מיני כללות.
- (סח) למה הרשימו דכתר והרשימו דחכמה נקראות זכר ונקבה.
- (סט) מה הן בחינות האורות דזו"ן דכתר של התפ"ב.
- (ע) כיצד עומדים ג' האורות: אור הכתר, וזכר ונקבה דכתר, אצל המלכות של ראש.
- (עא) כמה זווגים יש אל זו"ן דכתר בראש.
- (עב) כיצד נמשכת הארת כתר עליון על ידי זו"ן שעלו לראש.
- (עג) איך אפשר, שמלכות דראש תעלה לבחי"ג, והאורות לא יחליפו את מקומותיהם.
- (עד) מתי יש ביסוד דראש, הזו"ן יחדיו.
- (עה) מהי התכללות הנקבה בהזכר.
- (עו) מהו הגורם לירידת המדרגות.
- (עז) למה הארת כתר עליון דזווג א' של ראש, אינה נמשכת לגוף.
- (עח) מה גורם שיצא אור הכתר ממלכות של ראש.
- (עט) מה גרם אל הזכר דכתר שיתכלל בזווג ב' עם הנקבה.
- (פ) מה פועלת התכללות של זו"ן דכתר בב' הזווגים של הראש.
- (פא) איך נאצלו זו"ן דכלי דכתר.
- (פב) איך נאצלו זו"ן דכלי דחכמה.
- (פג) איך נאצלו זו"ן דכלי דבינה.
- (פד) כמה זווגים בזו"ן דכתר, ובזו"ן דחכמה, ובזו"ן דבינה, בעת עלותם במלכות של ראש.
- (פה) מהו הפרש, מזו"ן דכתר דע"ב דא"ק, לזו"ן דכתר דס"ג דא"ק.
- (פו) מהו הפרש, מזו"ן דחכמה דע"ב דא"ק, אל זו"ן דחכמה דס"ג דא"ק.
- (פז) מהו הפרש, מזו"ן דבינה דע"ב

דא"ק, לזו"ן דבינה דס"ג דא"ק.
 פתו מהו הפרש, מה' קצוות דע"ב, לה' קצוות דס"ג.
 פטו מה הם ה' האורות שבב' הכלים.
 צו מתי שם י"ה שבכתר פשוט, ומתי הוא במילוי.
 צא מתי עולים ד' אורות, ומתי עולים ה' אורות, אל הכתר.
 צב בשעה שעולים ד' אורות לכתר, איזה מילוי יש בי"ה דכתר.
 צג מה פירושם של אותיות המילוי.
 צד מה הן המילויים יודי"ן ההי"ן אלפי"ן.
 צה מהו פירושם של י"ה בלי מילוי.
 צו מתי זו"ן דכתר שוים זה לזה ומתי הזכר גדול מהנקבה.
 צז מתי זו"ן דכתר בב' כלים, ומתי הם בכלי אחד.
 צח למה נמצאים זו"ן דס"ג דא"ק בכלי אחד.
 צט כיצד מקבלת הנקבה דכתר הארה מכתר עליון.
 ק למה הנקבה דפרצוף ס"ג דא"ק, מקבלת רק ו"ק של הזכר.
 קא למה זו"ן דחכמה של ס"ג דא"ק מכונה ו"ה ולא י"ה.
 קב מתי עולים האורות ונכללים בזכר דכתר, ומתי עולים האורות ונכללים בנקבה דכתר.
 קג מתי עולים האורות ונכללים קצתם בנקבה, וקצתם בזכר של כתר.
 קד למה בהתפשטות א' בעלות חו"ב לכתר לא גרמו שם עלית מ"ן, כמו עלית חו"ב לכתר בהתפ"ב.
 קה מהי עלית מ"ן.
 קו למה בכל היציאות והלא מטי של התפ"ב, עלו האורות למ"ן לכתר ולא לראש, כמו בהתפ"א.
 קז מה הם הכלים דעקודים הראשונים.
 קח מה הם הגורמים ביטול כלים.
 קט מאין באו הכלים אל הפרצוף של התפ"ב.
 קי מהיכן באו הכלים לפרצוף ס"ג דא"ק.
 קיא למה זו"ן דע"ב יש להם ב' כלים, ולזו"ן דס"ג רק כלי א'.

קיא למה באו בהתפ"ב כל האורות יחד לכלי דכתר.
 קיג מהם פנים ואחור דכלים.
 קיד למה מסודרים הכלים בהתפ"ב זה למטה מזה.
 קטו מהם הפנים ואחור דכת"ב.
 קטז למה אין כלים בהפרצוף מפאת הסתכלות ב' של עצמו.
 קיז מהו ההפרש מהתפשטות א' אל התפ"ב.
 קיח כיצד נעשים הכלים דג"ר.
 קיט מה הם הגורמים לגמר כלים של הג"ר.
 קכ מה הם החלקים שבכלי הראוים להביט אל האור גם בעת הסתלקות.
 קכא מהו הגורם שהכלי יהפך פניו למטה ואחוריו למעלה.
 קכב מי הוא הגורם אל הכלי שיחזור פניו למקומו כבתחלה.
 קכג מהי הסתכלות באור העליון, דרך אחור.
 קכד איך ימשכו האורות מכתר אל חכמה, אחר שרחוקים הם זה מזה בהרבה.
 קכה מה המה ב' מיני הפכת פנים הנוהגים בהמדרגות.
 קכו מהו הגורם להתחלקות הספירות דחכמה ובינה.
 קכז למה נשארות כל הספירות אחר הסתלקות א' בפנים ואחור.
 קכח למה כתר וחכמה נשארו פב"פ אחר הסתלקות א'.

קכט למה כתר עם אור העליון אב"א.
 קל מהו פירוש של רגע ברוחניות.
 קלא מתי נגמר כלי המלכות, בהסתלקות א'.

קלב מתי נגמר כלי ז"א בהסתלקות א'.

קלג למה כל פחות מג' כלבוד דמי.

קסג) כמה בחינות ז"ן יש בהתפ"ב.
 קסד) מה תכונתן של ד' זוגות ז"ן של התפ"ב.
 קסה) באיזה בחינה נפסק הזווג ונסתלק האור כולו דהתפ"ב.
 קסו) מהי הבחינה הב' של התפ"ב.
 קסז) איך נאצל פרצוף ס"ג דא"ק.
 קסח) מה הם ז"ן של כלים דכח"ב.
 קסט) מה הם השמות של ז"ן דכח"ב.
 קצ) באיזו אותיות מכוונות ז"ן והכלים של כח"ב.
 קצא) כמה בחינות יש בהתפ"ב.
 קצב) מהו הפירוש של הארה לבדה, בלי נתינת אורות.
 קצג) למה האירה החכמה את ה' אל בינה, משרם נתינת האורות.
 קעד) למה לא נתן הכתר אל החכמה את ה' מבחינת הארה.
 קעה) מתי החסד צריך לאמו, ומתי אין צריך.
 קעו) למה בינה עולה לחכמה בטרם שנתנה אור החסד לכלי דחסד.
 קעז) איך הגיעה ה' דווג ז"ן של בינה אל כלי המלכות.
 קעח) מה ההפרש מאור החסד אל הה' מן זווג ז"ן דבינה.
 קעט) איך נפסקת הה' לב' מדרגות נבדלות.
 קפ) למה לא יתכן לאור החסד, שיהיה זכר אל בינה.
 קפא) למה לא יתכן שאור חסד יהיה נקבה לבינה.
 קפב) איזה אור ירד להשלים למלכות.
 קפג) מה הם ז"ן שביסוד.
 קפד) הרשימו דכלי דבינה שהיא ג"ר איך נעשה לנקבה אל ה' הנולדה מזווג ז"ן דחכמה, שהיא ו"ק.
 קפה) מה הם ה' חסדים וה' גבורות שבה' הקצוות.
 קפו) מה הם ה' חסדים וה' גבורות אשר ביסוד.
 קפז) מה מטי בכתר דהתפ"ב.

קלד) למה עלית ז"א לבינה לא נחשב לריחוק מדרגה.
 קלה) מתי היה לא מטי בכתר בפעם הראשונה.
 קלו) למה נקרא הסתלקות א' לא מטי בכתר.
 קלז) מי הוא הגורם בכל פעם, את הלא מטי בהתפ"ב.
 קלח) למה נעשו ע"י המטי ולא מטי יוד אורות, ולא נעשו יוד כלים.
 קלט) למה נמשל המטי ולא מטי התמידי לשלהבת המתנענעת לכאן ולכאן.
 קמ) מהו היחס מזו"ן דחכמה, לזו"ן דבינה.
 קמא) איך נאצל חסד.
 קמב) מהי בחינת כלי דחסד.
 קמג) מהי בחינת האור דחסד.
 קמד) מהו סדר אצילות אור הגבורה.
 קמה) מהי תכונתה של ספירת הגבורה.
 קמו) מהו ההפרש מזו"ן דבינה, לספירת הגבורה.
 קמז) מהו סדר אצילות אור הת"ת.
 קמח) מהי תכונת הכלי דת"ת.
 קמט) מהו ההפרש מאור החסד בהיותו בבינה, להיותו בת"ת.
 קנ) מהו אור הדעת משורשו.
 קנא) מהו עצם בחינת ז"א בה' הקצוות.
 קנב) מה הן בחינות רת"ס בז"ת.
 קנג) מה ההפרש מחסד וגבורה, לת"ת.
 קנד) למה לא נתלבש מהותו דאור החסד בספירות דחו"ג.
 קנה) כיצד נאצל ספירת הנצח.
 קנו) מהי תכונת ספירת הנצח.
 קנז) מהו ההפרש מחג"ת לנה"י.
 קנח) מהי תכונת הכלי דהוד.
 קנט) מהו ספירת יסוד.
 קס) באיזהו ספירה נתלבש אור מלכות.
 קסא) מהו האור שנתלבש בכלי מלכות.
 קסב) מהו היחס מזו"ן דחכמה לזו"ן דבינה.

קצו) למה כשמטי בכגנ"י לא מטי בחו"ב וחסד תה"מ דס"ג דא"ק.
 קצח) למה כשמטי בחבחתה"מ, לא מטי בכגנ"י דס"ג דא"ק.
 קצט) למה כשמטי במלכות דס"ג דא"ק חוזר להיות מטי בכתר, וכן תמיד חוזר חלילה.
 ר) למה נסמך המסך דבחי"ב על האחורים דבינה.
 רא) למה מכונים תמיד ע"ס דראש בשם ג"ר, וע"ס דגוף בשם ז"ס תחתונות.
 רב) למה כל פרצוף תחתון נחשב לבחינת ו"ק כלפי העליון שלו.

קפח) למה כשמטי בכתר, לא מטי בחכמה ובינה.
 קפט) למה כשמטי בחכמה, לא מטי בבינה.
 קצ) למה כשמטי בבינה, לא מטי בחסד.
 קצא) מהו מטי בחסד ובת"ת.
 קצב) מהו מטי בכתר פרצוף ס"ג דא"ק.
 קצג) מהו מטי בחכמה דס"ג דא"ק.
 קצד) מהו מטי בבינה דס"ג דא"ק.
 קצה) מהו מטי בחסד דס"ג דא"ק.
 קצו) מהו מטי בהוד, ולא מטי ביסוד דס"ג דא"ק.

לוח התשובות לענינים

בע"ס של הגוף, הרי שע"ס דגוף הן ענפים של המלכות דראש (דף רצ"א אות א').
 מח) הוא עומד תחת המלכות של ראש
 דהיינו תחת השורש שלו (שם).

מט) הוא משפיע לענף שלו, העומד בכלי דכתר דגוף, שהוא בחינת הזכר של כתר. גם הוא מעכב על הארת ג"ר שלא תתפשט אל הפרצוף (דף שכ"ד ד"ה ויש).
 נ) כי אע"פ שנסתלקו האורות מהגוף, מ"מ עדיין המה מקבלים אור כדי קיומם, והארה זו המה מקבלים ע"י הכתר שנסתלק מהם, ועלה תחת המלכות דראש, להיותו השורש לכל ע"ס דגוף. כי אור הכתר כולל תמיד כל הע"ס המתפשטות על ידו (דף רצ"ב ובא"פ ד"ה פניהם).

נא) זה מורה שהוא אור בלי כלי, כי ע"כ לא יוכל להתפשט ממעלה למטה אל הגוף. וענין המצאו תחת המלכות דראש וממעל לכלים דגוף, מורה שהוא אמצעי ובינוני בין בחינת ראש, לבחינת גוף, ומאיר ממקומו אל הגוף באמצעות הרשימו שלו העומדת בכתר דגוף (שם).

נב) זה גורם אשר הענפים שלו שבגוף שהם זו"ן שבכלי דכתר המקבלים הארתו, לא יוכלו להשפיע את האור הגדול הזה שמקבלים ממנו, אל התחתונים מכתר דגוף. כי אחורים דאור הכתר הם בחינת מעכב והפסק על הארתו, שלא תתפשט מכלי דכתר דגוף ולמטה (דף רצ"ב אות ד' וה').

נג) היינו הארה המספקת לרדת למטה להתלבשות בגוף, ולהודווג ולהעמיד תולדות (דף רצ"ב אות ג').

נד) היינו ע"י ב' זווגים שהמה גורמים במלכות של ראש, שאז משיגים זו"ן כח לרד למטה להתלבשות בגוף, ולהוליד תולדות (דף רצ"ב ד"ה הכתר).

נה) ע"י עליות הזכר דכתר שהוא בחינת ד' להתלבשות, עם הנקבה דכתר שהיא בחי"ג בעביות שלמה הן מהמשכה והן מהתלבשות, וזו"ן הללו משתתפים זה בזה

(מג) התפשטות והסתלקות שהיו בפרצוף כתר דא"ק, מכונה י"ה. והתפ"ב והסתלקות ב' שהיה בפרצוף ע"ב דא"ק, מכונה ו"ה. וי"ה שבהתפ"א כלולות ג"כ בהתפ"ב, כי כל הכחות שבעליון ישנם בהכרח גם בתחתון כנודע. ונמצא ש"ה הוא בכתר, דהיינו בפרצוף כתר דא"ק, והוי"ה בשאר הפרצופים. (דף ש"ט אות כ"ג ובא"פ דף ש"י ד"ה וזה אמרו).

מד) כי האותיות הן סוד כלים. ונודע, כי הסתלקות האור וחסרונו גורם להעשות בחינת הכלי. וע"כ בהכרח שיש בכל אות של ד' אותיות הוי"ה, איזו בחינה של חסרון אור, שבסבתה נעשה אות ההיא, דהיינו הכלי ההוא, וע"כ האותיות הן בחינות חסרונות. (דף ש"ט ד"ה ד' חסרונות).

מה) י' רומזת להתפשטות אור הנקודות דפרצוף כתר, שהן הקומות שיצאו שם מחכמה ולמטה. וי' רומזת להתפשטות אור הנקודות של פרצוף ע"ב דא"ק, דהיינו ג"כ מחכמה ולמטה של הפרצוף הזה. אבל על התפשטות קומת הכתר אין שום רמז בד' אותיות הוי"ה. לא על כתר דפרצוף כתר, ולא על כתר דפרצוף ע"ב. מטעם כי אין שם בחינת חסרון שיתרשמו בשבילו אותיות כנ"ל בתשובה מ"ד (דף ש"ט אות כ"ד וכ"ה).

מו) ה' ראשונה רומזת להסתלקות הכללי דהתפשטות א'. וה' אחרונה רומזת להסתלקות הכללי דהתפשטות ב' (שם ובא"פ).

מז) כי כל ענין כלי הקבלה המכונה גוף הם, מכח אור"ח שמלכות מעלה בהכאתה על אור העליון, ממנה ולמעלה בע"ס דראש, שע"י האור"ח הזה משגת המלכות כח להתפשט מינה ובה ממעלה למטה לע"ס דהתלבשות, המכוונות גוף. דהיינו שכל אותו הכמות שהאור"ח הלביש בע"ס דראש ממטה למעלה, הנה הן עצמן מתהפכות ומתלבשות

שמה בבחינת "כח" ומתגלות משם אל הגוף ב"פועל" (דף רצ"ה ובאו"פ ד"ה הם).

נח) הזכר דכלי דכתר הוא בחינת הרשימו דכלי דכתר דהתפ"א, אשר נתחדשה בהווג העליון של ראש, והנקבה היא, עצם האור של קומת חכמה שיצא ע"י זווג דאור העליון על עביות דבחי"ג, ממלכות של ראש ולמעלה, שנתהפכה וירדה לגוף ממלכות ולמטה (דף רצ"ז אות ט' ובאו"פ ד"ה שמזדכך).

נט) הזדככות המסך שבטבור דהתפ"א, עד שנעשה וך בהשואת הצורה אל המסך דמלכות דראש, נבחן שהמסך של הטבור עלה לראש, ומדי עלותו בסדר המדרגות דע"ס דגוף, נמצא המסך נכלל מכל הרשימות שבגוף, אשר ב' הרשימות דזכר ונקבה דכתר הן העליונות שבהן, הכוללות כולן, וע"כ כשעלה המסך הזה לראש, הביא אתו הרשימות האלו, דהיינו זו"ן דכתר. הרי אשר הזדככות המסך דהתפ"א גרם להעלות את זו"ן דכתר למעלה אל הראש (דף רצ"ג ד"ה עולים).

ס) הוא אחר שנגמרו ב' הזווגים של זו"ן, שבזווג א' שהיה התכללות הנקבה בזכר, אע"פ שהמשיכו האור מכתר עליון, עכ"ז עדיין לא היה להם כח להתהפך ולהתפשט למטה אל הגוף, משום שעביות דבחי"ד של הזכר, היתה חסר בחינת המשכה דבחי"ד, מחמת המלכות שלא השאירה רשימו, כנודע, ואותה עביות דבחי"ד דהתלבשות, אע"פ שהיתה מספקת לעשות זווג דראש, ע"י השתתפות עם הרשימו דבחי"ג, מ"מ לא היתה מספקת להעשות ע"י אור"ח הזה בחינת כלי קבלה להתלבשות בגוף. וע"כ לא יכלו הזו"ן לרדת אל הגוף עד שנעשה זווג ב', ששם היה התכללות הזכר בנקבה, ויצא הזווג על בחי"ג שיש בה גם מבחינת המשכה, ואז יכלה מלכות דראש להתפשט מינה ובה לע"ס דגוף עד החוה, ויכלו הזו"ן לרדת למטה (דף רצ"ג ד"ה ואחר).

סא) כי ע"י עלית זו"ן למעלה, נעשה

בבחינת עביות משותפת, שאז משיג הזכר גם מבחינת המשכה, והמ"ן המשותפים הללו גורמים בערכם בחינת זווג עליון במלכות של ראש, והקומה היוצאת מהזווג הזה משגת עד כתר דראש, ואור הכתר שבמלכות מקבל האור הגדול הזה ומשפיע אותו אל הענפים שלו, שהם זו"ן. שזה נבחן שהחזיר פניו אל הענפים שלו (דף רצ"ח ובאו"פ ד"ה ולפיכך עשתה).

נו) עליות זו"ן אל הראש, שפירושו, שגודל העביות שבהם ונשתה צורתם לבחינת מלכות דראש, הנה זה גורם הזווג במלכות דראש הממשיך האור מכתר עליון כנ"ל בתשובה נ"ה. שאז אור הכתר מחזיר פניו אל הענפים, ומשפיע להם האור דכתר עליון. אמנם אחר הזווג הב' שכבר ינקו זו"ן די ספוקם עד לרדת לגוף, להתלבשות בכלים, נמצאים האורות דזו"ן שהם חוזרים ומתעבים בעביות דגוף, ואז הם גורמים אותה בחינת עביות בינונית הנ"ל בתשובה נ"א, שיש באור הכתר, שהיא בחינת אחורים שלו, המונעים הארתו מהגוף, להיות חסר מבחי"ד דהמשכה, וע"כ אין שום כלי קבלה נמשך מהזווג הא', וחסרון כלי קבלה אלו הוא עצמו בחינת אחורים שלו אל הענפים (דף ש' ובאו"פ ד"ה ואז צריך).

נז) השינויים והפעולות הללו שבחינות הגוף גורמים להתחדש בע"ס של ראש, אין הכונה בעצם מהותן של ע"ס דראש, אלא רק במלכות והמסך שבה בלבד, על פי האור"ח שהיא מעלה ממטה למעלה, כנודע. וע"כ נבחנת המלכות לשורש כל הכלים והאורות שבהם, ולכל המקרים אשר בע"ס דגוף, כנודע. ולכן כשהענפים שלה קונים השואת הצורה אליה, נמצאים תכף חוזרים אליה, כדרך הענף החוזר לשורשו, וע"י שיבה זו, הענפים מתחדשים שמה, והם גורמים בחינת עביות מחודשת בהמסך אשר במלכות, אשר אור העליון שאינו פוסק אפילו רגע, נמצא מזדווג על צורת העביות החדשה שהשיג המסך, מפאת התכללות הענפים בו, ואז יצאה קומת ע"ס חדשות

שם זווג על בחי"ג, שהוריד רק קומת חכמה לגוף ואור כתר נשאר בראש, וע"כ ירדו המדרגות, כי אור החכמה נתלבש בכלי דכתר, ואור הבינה בכלי דחכמה, וכו', ונמצא בזה, אשר כל כלי וכלי נשאר חסר הרבה מאותו שיעור אור שהיה לו בהתפ"א. ומחמת זה הוכר העביות שבכלים, ונגמרו באופן שלא יתבטלו ע"י האור המתלבש בהם. ונמצא שעליות זו"ן גרמו גמר הכלים (דף רצ"ג ד"ה הוצרך).

סב) משום שהספירה העליונה כוללת כל הספירות שמלמטה הימנה, וע"כ הרשימו דבחי"ד, כוללת כל הרשימות אשר למטה ממנה, אלא משום שהיא מחוסרת בחינת המשכה, שמוכרחת משום זה להשתתף עם הבחי"ג, כנודע, לכן גם הבחי"ג עולה בשם, ונקראים כולם על שם ב' הרשימות שהם זו"ן דכלי דכתר (דף רצ"ד ד"ה ותדע שעקרם).

סג) לפי שהרשימו דבחי"ד, שהיא הזכר דכתר, היא רק חצי רשימו, וחציה החלושה ביותר, שהיא רק בחינת התלבשות אבל הרשימו דבחי"ג, היא שלמה מב' בחינות עביות: של התלבשות, ושל המשכה, ונעשה הזכר נצרך אל הנקבה, ובערך זה נעשה השתוות בינם, ונעשו לזו"ן של מדרגה אחת (דף רצ"ד ובא"פ ד"ה ותדע שאלו). סד) תחת אור הכתר השורשי, שעומד תחת המלכות של ראש, כי הזו"ן המה ענפי אור הכתר ההוא (דף רצ"ז ובא"פ ד"ה וזכור).

סה) היא ביאת הבחי"ג שהיא הנקבה דכלי דכתר, למקום מלכות דראש. שגורמת כנגדה עלית מלכות דראש, אל יסוד דראש שהיא בחי"ג דראש (דף רצ"ה ובא"פ ד"ה הם).

סו) עיין בתשובות פירוש המלות תשובה י"ג.

סז) א' הוא התכללות האורות זו"ן בשעה שהם בלי כלים: דהיינו בשעת עלייתם לראש, שכבר נודככו שניהם וקבלו לצורת מלכות דראש, שאינה נחשבת לכלי

בפועל, שזו"ן נכללים זה בזה בב' זווגים, כנודע. ב' הוא, שהם בב' כלים ונכללים הארתם זה בזה, שהוא בזו"ן דכלי דכתר של פרצוף ע"ב. ג' הוא, אשר שניהם מלובשים בכלי אחד, ונכללים זה בזה, והוא בפרצוף ס"ג דא"ק, שהנקבה מלובשת שם בכלי הזכר דכתר (דף שני"ז ובא"פ ד"ה אמנם).

סח) משום שהרשימו דבחי"ד היא חצי רשימו מבחינת עביות דהתלבשות ומחוסרת בחינת עביות דהמשכה, וע"כ אינה ראויה להמשיך שום אור, אלא רק בשיתוף הרשימו דנקבה, שהיא עביות דבחי"ג השלמה גם מבחינת המשכה. לכן ב' רשימות אלו נבחנות כמו ב' פלגי גופא, שזו נותנת התלבשות, וזו נותנת ההמשכה, וע"כ מכונות זו"ן.

סט) הזכר הוא בחינת אור הכתר, והנקבה היא אור החכמה (דף רצ"ב ובא"פ ד"ה הזכר).

ע) כל ענף עומד תחת שורשו הקרוב לו: אור הכתר תחת המלכות של ראש, ואור הזכר, שהוא רשימו דאור הכתר ההוא, עומד מתחתיו. ואור הנקבה, שהוא רשימו דעביות דבחי"ג הנחשבת לענף דבחי"ד, עומד מתחת הזכר (דף רצ"ז ובא"פ ד"ה וזכור).

עא) הם עושים ב' זווגים: א' הוא בעביות משותפת מבחי"ד דהתלבשות, עם בחי"ג דהמשכה, שזווג זה ממשיך קומת כתר בקירוב. ב' הוא, זווג הנעשה רק על עביות דבחי"ג, שזווג זה ממשיך רק קומת חכמה לבד (דף רצ"ט ובא"פ ד"ה ואז נכללת).

עב) זו"ן דכלי דכתר, המשתתפים יחד במיני עביות שלהם, גורמים עלית המלכות אל היסוד דראש, שהוא בחי"ג דראש, וגם הם נשתתפו שם יחד, כמו זו"ן דכתר דגוף, כי מלכות היא בחי"ד, והיסוד הוא בחי"ג, באופן שאור היסוד לא עלה למעלה, ומלכות לא נודככה מבחי"ד שלה בעת עלייתה אל היסוד, אלא באותו השיעור דחסרון המשכה

חזר מ"מ נתעורר בו בחינת הגוף הכלולה בו מעת היותו בהתפ"א, שהוא שינוי צורה לבחינת מלכות של ראש, ונודע ששינוי צורה מפריד ומבדיל בין הרוחנים. ונבחן ע"כ שיצא ממלכות של ראש (דף ש' אות יוד, ובאו"פ דף ש"א ד"ה אמנם).

עט) התכללות הקדומה של הנקבה בזכר שהיתה בזוג א', שהשווה אותם יחד, הנה זה גרם אל הזכר שיוכלל אחר כך בנקבה בזוג ב' (דף ש"א אות י"א).

פ) כי ע"י הזוגים הללו נתכללו זו"ן יחד, שהזכר נכלל מהקומה החדשה דאור החכמה, המתפשטת ויורדת כולה אל הגוף. והנקבה השיגה הארה מכתר עליון. ובוה מתאחדים ומתכללים שניהם, גם בכלי דכתר של הגוף. וכן מקבלים שניהם מאחורים של אור הכתר (דף שכ"ד ד"ה ויש להבין).

פא) על ידי עלית המסך דטבור של הסתלקות א' אל הראש, שהעלה עמו ב' הרשימות הללו דבחי"ד ובחינה ג' שהם זו"ן דכלי דכתר, ונתכללו שם במלכות של ראש בב' הזוגים, וקבלו שלימותם וירדו אל הגוף לכלי הכתר (דף שכ"ה באו"פ ד"ה ולפיכך).

פב) מכח הביטוש דאו"מ ואו"פ עזבה הנקבא את האחורים דכלי הכתר, וגם נודככה מבחי"ג לבחי"ב, שאז יצאה קומת בינה, על בחי"ב, ונתנה אל כלי דחכמה, וגם הזכר דכתר שהוא בחי"ד, נדוכך לבחי"ג ונתן את השארית הזו לכלי דחכמה, ונעשה לבחינת הזכר דכלי דחכמה, וקומת בינה שנאצלה מהנקבה, נעשתה לבחינת נקבה דכלי דחכמה (דף שי"ט באו"פ ד"ה אמנם).

פג) הזכר נאצל ע"י הפכת פנים דכלי דחכמה להאיר, בלי נתינת אורות, דהיינו רק הפכת פנים מבחינת ג"ר לבחינת ו"ק, ועדיין לא נודככה אל בחי"א. ואז נודווגו זו"ן דכלי דחכמה, והולידו מבחינת ו"ק שבהם את הזכר דבינה שה"ס י', ונתנו אותו אל הכלי דבינה, ונעשה שם לבחינת זכר דבינה. ואח"ז נדוכך הכלי דחכמה לבחי"א, שיצאה עליה קומה של אור החסד

שחסר אל הזכר דכלי דכתר, וע"כ הזווג שיצא על עביות המשותפת של יסוד ומלכות דראש, המשיך קומת כתר בקירוב, שאורות דראש לא החליפו מקומותיהם, ואור הכתר נשאר במקומו ולא ירד למדרגת חכמה. וע"כ נמשך הארת כתר עליון ע"י אותו הזווג (דף רצ"ט ובאו"פ ד"ה אמנם תראה).

עג) היינו בשעה שאין מלכות דראש מזדככת לגמרי לבחי"ג, אלא שהיא מקבלת לתוכה את בחי"ד דהתלבשות של הזכר דכלי דכתר, ואז היא משתתפת עם בחי"ג דראש, שבאופן זה היא ממשיכה האור דכתר עליון והאורות אינם מחליפים מקומותיהם. כנ"ל תשובה ע"ב. (דף רצ"ט ובאו"פ ד"ה ומטעם).

עד) בעלית המלכות דראש ליסוד דראש מבחינת השיתוף לבד, ולא בדרך הזדככות. כנ"ל תשובה ע"ג. (דף רצ"ד אות ו').

עה) כי בחי"ג שהיא הנקבה שיש בה גם בחינת המשכה, משתתפת עם בחי"ד דזכר, ומתכללת עמו במסך אחד, שאז נמשך עליו קומת כתר בקירוב (דף רצ"ט ובאו"פ ד"ה ואז נכללת).

עו) עלית מלכות דראש ליסוד מבחינת הזדככות לבחי"ג, ויוצא על המסך שבה זוג עליון בקומת חכמה, שאז יורדות שם המדרגות, כי אור דחכמה מתלבש בכלי דכתר, ואור הבינה בכלי דחכמה, וכו', ונמצא שירד כתר למדרגת דחכמה וירדה דחכמה למדרגת הבינה. וכו'. כי הכלי נמשך בעיקר אחר האור שבו, ובהתלבש אור דחכמה בכלי דכתר, הרי הכתר ירד למדרגת דחכמה וכו'. (דף ש' אות י'). ובאו"פ שם ד"ה השורש).

עז) כי חסר שם בחינת המשכה מעביות דבחי"ד, ומשום חסרון זה, אין המלכות יכולה להתפשט מינה ובה לע"ס דגוף עד מלכות דמלכות שנקראת טבור (דף ש' ובאו"פ ד"ה ואז צריך).

עח) כי בשעה שהגיע שעתו של הכתר לחזור ולרדת לגוף ממעלה למטה אע"פ שלא

ובס"ג דא"ק עולים ה' אורות (דף שנ"ב באו"פ ד"ה לפעמים).

צב) ה' ד"ה מתמלא ב', כזה: ה"י. כי ג' תחתונים של ד' האורות בטלים בעליון שבהם שהוא אור חכמה המרומז ב' (דף שנ"ג אות נ"ו).

צג) האותיות עצמן הן כלים, ומילוי שלהן, הוא מדות עביות שיש במסך שבהן, שגודל הקומה משוער על ידיהן, כגודע. צד) מדת עביות דבחי"ג ובחי"ב, הן יודיין. ומדות עביות דבחי"א הן אלפיין. ובחינות אור המלכות הן ההי"ן (דף שנ"ג באו"פ ד"ה ביודיין).

צה) כשהאותיות הן בלי מילוי, מורה שאין עביות במסך שבהן, ואין בהן זווג דהכאה הממשיך אור (דף שנ"ד אות נ"ח). צו) כשהם בלי אור, אלא בסוד רשימות בלבד, הנה אז הזכר והנקבה שוים זה לזה, ואע"פ שהזכר הוא רשימו של הכתר, והנקבה היא רשימו של החכמה, הנמוכה הרבה מכתר, עכ"ז, כיון שהוא מחוסר בחי"ד דהמשכה, שמשום זה נמצא אור הכתר נשאר בראש, ואינו עתיד לחזור אל הפרצוף, ע"כ הרשימו שלו קטנה מאד, אבל הרשימו של הנקבה השלמה גם מבחינת המשכה, והאור שלה שהוא אור החכמה עתיד לחזור כולו בחזרה אל הפרצוף, לכן נשאר עוד אור גדול ברשימו שלה, עד שהיא משתוה עם הרשימו דזכר אע"פ שהיא מבחינת כתר. אמנם אחר עליתן אל הראש, ונכללו שם ב' הזווגים, שבזווג הא' קבלה הרשימו דזכר, הארת כתר עליון, אז נמצא הזכר גדול הרבה מהנוקבא, ואע"פ שהנקבה נכללת עמו, מ"מ לא תוכל לקבל ממנו אלא ו"ק לבד, ולא מהארת ג"ר, ונבחנת הנקבה לבחינת ו"ק כלפי הזכר (דף שנ"ד אות נ"ט).

צו) בבחינה הא' דהתפ"ב, הנקראת ע"ב דא"ק, נמצאים זו"ן ב' כלים. ובבחינה הב' דהתפ"ב, הנקראת ס"ג דא"ק, נמצאים זו"ן בכלי אחד (דף שני"ז אות ס').

צח) משום התכללות הנקבה בזכר ב'

ונתנה אותו לכלי דבינה, שהוא נבחן לבחינת בן של הבינה. והרשימו שנמצאת בכלי דבינה מזמן התפ"א, היא נעשתה לבחינת הנקבה של בינה (דף ש"כ ובאו"פ ד"ה החכמה).

פד) ב' זווגים: א', התכללות הנקבה בזכר, והקומה נמשכת במדתו של הזכר. ב', התכללות הזכר בנקבה, והקומה נמשכת במדתה של הנקבה (דף רצ"ח באו"פ ד"ה ולפיכך).

פה) בזו"ן דכתר דע"ב דא"ק, נמצא זווג א' בקומת כתר בקירוב, וזווג ב' בקומת חכמה. אבל זו"ן דכתר דס"ג, הזווג הא' הוא בקומת חכמה בקירוב, וזווג הב' הוא בקומת בינה.

פו) בחכמה דע"ב, הזכר הוא בקומת חכמה והנקבה היא בקומת בינה ובזו"ן דחכמה דס"ג דע"ב, נמצא הזכר בקומת בינה, שנמשך מזווג זו"ן דכתר והנקבה היא בחינת הרשימו דבינה שיש בכלי דחכמה מעת התפ"א (דף שמ"א באו"פ ד"ה ועתה).

פז) בזו"ן דבינה דע"ב, הזכר הוא בחינת ו"ק דג"ר, דהיינו ו"ק דחכמה, והנקבה היא בחינת הרשימו דהתפ"א. ובזו"ן דבינה דס"ג, הם בחינות רשימות שנשארו מעת התפ"ב, מאורות דזו"ן דבינה דע"ב אחר הסתלקותם (דף שמ"ב באו"פ ד"ה והזו"ן).

פח) בה"ק דע"ב יש בהם הארת חכמה אבל בה"ק דס"ג אין בהם אלא הארת בינה לבד (שם).

פט) ב' אורות בכלי דחכמה, שהם זו"ן. וג' אורות בכלי דבינה, שהם: זכר ונקבה דבינה, ואור החסד שבבינה. הכולל כל הז"ת (דף שנ"ב באו"פ ד"ה עליות).

צ) כשנודרך המסך ואין זווג בכתר, אז השם י"ה פשוט בלי מילוי. וכשיש זווג בכתר אז שם י"ה במילוי (דף שנ"ב אות נ"ו).

צא) בע"ב דא"ק עולים ד' אורות.

שוהו רק בפרצוף ס"ג כי שם מול"מ תמיד, ובכל פעם דמטי למלכות, עולים כל האורות לכתר וחזר להיות מטי בכתר, הרי כאן עולים ה' אורות שהם: זו"ן דחכמה, וזו"ן דבינה, ואור החסד, שכולל כל הו"ת. וכאן עולים האורות לכלי של הזכר דכתר, שנקרא י', והוא משום שאין כאן אלא כלי אחד אל הזו"ן, וע"כ הגם שהם עולים אל הנקבה אמנם גם הנקבה עצמה נמצאת כאן בכלי דזכר, ולכן עולים גם האורות אחריה לכלי הזכר. וכל זה אמור רק בעלות האורות לכתר, אבל בגמר ההסתלקות שעולים לראש, וכל האורות נכללים בזו"ן דכתר ומתבטלים בהם, להיות האורות העליונים, כנ"ל, נמצאים האורות נכללים מקצת בזכר, ומקצת בנקבה. והיינו בסוד ב' הוויגים שעושים שם זו"ן, שבוווג א', אשר גם הנקבה דכתר נכללת בזכר נכללים אחריה גם כל האורות בזכר, ובוווג ב' הנעשה במדת הנקבה, הרי כל האורות נכללים שם בנקבה. וע"כ נכללים כאן האורות מקצתם בזכר, ומקצתם בנקבה (דף שני' ובא"פ ד"ה אמנם).

קג) עיין לעיל בתשובה ק"ב.
קד) הסתלקות של התפ"א נחשבת להסתלקות אחת, בבית אחת, שלא נעשה שם רק כלי אחד, וגם כל ה' קומות שיצאו שם מפאת הזדככות המסך נחשבות לאור אחד. משא"כ כאן בהתפ"ב, שהכלים קדמו אל האורות, כי כל הכלים עם הניצוצין והרשימות שבהתפ"א עברו לבחינות הכלים דהתפ"ב, והושמו זה תחת זה, עוד מטרם שחזר האור של התפ"ב אל הפרצוף. ולפיכך נבחן כאן כל כלי וכלי כענין מיוחד לפי עצמו. וכשנעשה הוויגים דזו"ן במלכות של ראש, וירדה קומת החכמה אל הפרצוף, הנה נתלבשה כולה בכלי דכתר, ולא מטי האור בשום כלי אחר, ולפיכך נחשב כלי הכתר, כמו פרצוף מיוחד, שיש לו התפשטות משלו ויש לו הסתלקות משלו, ועד"ז שאר הכלים. ולפיכך נעשה הכלי דכתר מוכשר לחזור לעביות שלו ולהוויג שלו, על ידי עליות האורות דחו"ב, בדרך שיתבאר להלן

הוויגים של ראש, נתגדל בהרבה מדת אורה, וצריכה לכלי חדש שיתאים למדת אורה, ובפרצוף ע"ב הגיע לה כלי זה, על ידי הכאת הרשימו ואור החכמה זה בזה, ומתוך שבס"ג לא היתה הכאה זו, ע"כ לא יצאו ניצוצין לצורך הכלי דנקבה, וע"כ מחויבת להתלבש בכלי הזכר (דף שני' בא"פ ד"ה בפעם).

צט) כי גם בהסתלקות ב' שעלו זו"ן למלכות של ראש נכללו שמה ב' הוויגים, בדומה לעליות זו"ן אחר הסתלקות א'. וגם כאן קבלה הנקבה הארת כתר עליון בהוויג הא'. אלא התפרש הוא, שכאן ירדו המדרגות והיה אור החכמה בכלי דכתר עליון.

ק) כמו אור הכתר שנשאר בראש ולא חזר לגוף דע"ב, פנה אחורים שלו אל הענפים ומונע מהם הארת ג"ר. כן אור החכמה שלא חזר לגוף דפרצוף ס"ג דא"ק, פנה ג"כ אחורים שלו אל הענפים ומונע מהם הארת ג"ר, וע"כ לא יכלה הנקבה לקבל מאור הזכר כי אם הארת ו"ק לבד (דף שני' בא"פ ד"ה אין).

קא) משום שבפרצוף ס"ג ירדו המדרגות וזו"ן דכתר שבכאן, דומה לזו"ן דחכמה דע"ב, וזו"ן דחכמה שבכאן דומה לזו"ן דבינה שבפרצוף ע"ב. ולפיכך אין בזו"ן דחכמה שבכאן, אלא בחינת ו"ק דחכמה, בדומה לזכר דבינה דע"ב, והנקבה אינה אלא בחינת רשימו, בדומה אל הנקבה דבינה דע"ב, המכונה ד'. והזכר שהוא ו"ק מכונה ו', כי כל ו"ק נקרא ו' ולא י'. ומ"מ בערך עצמם נקראים לפעמים גם י"ה, כמו זו"ן דבינה דע"ב (דף שני' בא"פ ד"ה ומזווג).

קב) זה כלל שאין עלית מ"ן אלא אל הנקבה. וע"כ כשעולים ד' אורות לכתר, שהם זו"ן דחכמה, וזו"ן דבינה, ואור החסד נשאר בהפרצוף, שזה הוא בפרצוף ע"ב דא"ק, שאור החסד נשאר שם, בטרם שגמר כל עשר הכנסות שלו, הנה אז עולים האורות בכלי דנקבה של הכתר, כי יש שם ב' כלים לזו"ן. אמנם כשעולים ה' אורות לכתר,

בתשובה ק"ה. משא"כ, הכלי דכתר דהתפ"א, שהוא מחובר עם הט"ס תחתונות למדרגה אחת, ולבחינה אחת, ואין שום הפרש בין הכלים דחו"ב לכלי דכתר, להיותם כולם יחד רק אור אחד המלוּבש בכלי אחד.

קה) כל ענף הנאצל והיוצא מהשורש שלו, נמצא בשלימותו הגדולה במשך פעולת אצילותו בטרם שנבדל ובא לרשותו עצמו ולמדרגתו. כי אז הוא במקום השורש שלו, ונחשב לחלק ממנו, בסוד אוכל מה שאמו אוכלת. אלא אח"כ כשירד למקומו, מתמעט ומתקטן לפי חוקו. ומכאן זה נעשה קשר תמידי בין כל ענף לשורשו, אשר השורש נוטה להגדיל את הענף שלו, באותה מדה שהיה לו בעת היותו אצלו מטרם שירד למקומו. כי ההתחלה הזו הראשונה הושרשה בהשורש, והוא חפץ לקיימה בתמידית, אלא שהכלים של הענף מסכת קטנות אינם יכולים לקבל השפעת השורש. והמה מקבלים רק לפי מדת יכלתם. ולפיכך בעת שהענף חוזר ועולה לשורשו, נמצא מעורר את השורש להמשיך לעצמו אותם האורות שהיה לו בזמן שהאציל אותו, ולהתאים את עצמו אל הענף עד שיוכל להשפיע לו כל אותה הגדלות שהיה משפיע לו מאז תחילת האצילות שלו, וזה סוד עליות מ"ן, שפירשו שמעורר אורות חדשים בשורש שלו בסכת עליתו אליו.

וכבר ידעת שיש ב' מיני הפכת פנים למטה, בדרך אצילות מדרגה תחתונה, א' הוא, הפכת פנים דכלי אשר הכתר ביטל את בחינת הפנים שלו, שהיה רק להשפעת ו"ק, והעלה אחורים שלו שהיה להשפעת ג"ר, ועשה אותו לפנים, כדי להאציל את הזכר דכלי דחכמה. וב' הוא הפכת פנים דבחינת המסך, שהיא הודככות מעביות הגדולה לעביות הפחותה, והיינו הודככות בחי"ג של הנקבה דכתר, לבחינה ב' שהיא קומת בינה, והיא עשתה זה לצורך הנקבה דחכמה.

ולפיכך בעת שגם זו"ן דחכמה נודככו מבחי"ב לבחי"א, ונפסק מהם הזווג לצורך

קומתם, הנה אז אירע בכלי דחכמה אותם ב' מיני הפכת פנים הנ"ל, לצורך אצילות זו"ן של בינה, ונמצא גם הכלי דחכמה קנתה בחינת פנים של ו"ק, כמו הכלי דכתר והשתוות הצורה הזו החזירה האורות דחו"ב אל הכלי דכתר, ואז גם הכלי דכתר החזיר פניו של הארת ו"ק אל מקומם כבתחילה. וכדי להאיר אל הענפים שלו לזו"ן דחכמה שנתחדו עמו עתה, כמו בהתחלת אצילותם, מטרם שירדו למקומם, חזרו זו"ן דכתר ותיקנו את המסך שלהם בעביות של בחי"ג ובחי"ד כבתחילה, והמשיכו למעלה בראש אותם ב' הזווגים שלהם, והשפיעו אורותיהם לענפים המיוחדים ומחוברים עמהם. וזה המכונה עליות מ"ן.

קו) ענין העליה למלכות של ראש פירוש השתוות עם מלכות דראש והוא רק אחר שנודרך המסך מכל עביותו לגמרי. ולפיכך בכל אלו היציאות והכנסות שהיו בהתפ"ב, מטרם דמטי האור למלכות, עדיין לא נודרך המסך לגמרי, כי עד דמטי להוד, היה לו עדיין עביות דבחי"א, ואח"כ דמטי ליסוד, היה בו עדיין עביות דשורש, הממשיך קומת מלכות, ונמצא עוד בשינוי צורה ממלכות של ראש. אלא אחר דמטי לכלי מלכות, נודרך לגמרי כמו בחינת המלכות של ראש, ואז עלה למלכות של ראש, ונעשו שם הזווגים לפרצוף התחתון ממנו, שנקרא ס"ג. כי עליות כל האורות לראש מוציא תמיד פרצוף אחר שהוא בן אל פרצוף הקודם.

קז) הם הכלים של התפ"א דא"ק, אשר לפניו לא היה שום התלבשות בעולמות (נדף רצ"ג באו"פ ד"ה אלו).

קח) הודככות המסך מבחינת עביות שבכלי גורמת ביטול הכלי, כי אינו ראוי לקבל שום אור בהיותו מחוסר מסך. וכן חזרת אור הכתר כמו שהיה בהתפ"א גורם ביטול כלים, וזה מטעם שהכלים מתערבים עם האורות (שם באו"פ ד"ה האור).

קט) הם נתלקטו מבחינות מרובות, א', מהכלים שנתרוקנו בהסתלקות א', והוסדרו

הפנים דכלי דחכמה, הוא הארת ג"ר, והאחור הוא הארת ו"ק. הפנים דכלי דבינה הוא הארת ו"ק. שהוא חסדים, אלא שתלוי בסבה, בסוד כי חפץ חסד הוא, ואם יש הארת חסדים בפרצוף, שאז בטלה הסבה, הנה אז היא מבטלת את אחוריים שלה. הפנים דכלי דחסד, הוא הארת ג"ר. והאחור שלו, הוא הארת ו"ק, כי הוא נמשך מהארת החכמה, והוא דומה לה. הפנים דגבורה, הוא הארת ו"ק. והאחור שלה, הוא הארת ג"ר, משום שנמשכת מהארת הכלי דבינה, והיא דומה לה. הפנים דת"ת הוא ממוזג, מהארת חו"ג יחד, כלומר מבחינת הגבורה, בעת היותה נכללת בפנים דחסד. והאחור שלו הוא הארת ו"ק. הפנים דנצח הוא הארת ו"ק. והאחור שלו, הוא הארת ג"ר. הפנים דהוד הוא הארת ג"ר והאחור שלו הוא הארת ו"ק. הפנים דיסוד, הוא הארת ו"ק. והאחור שלו הוא הארת ג"ר. הפנים דמלכות הוא הארת ג"ר (שם ד"ה ופירוש, בכל ההמשך). קטז) כי אין כלי נגמר מטרם שנתרחק האור ממנו שלשה מרחקים שמטעם זה לא נגמרו אלא הכלים דזו"ן, והם עוברים להפרצוף הב', ששם חוזר האור באותם כלים הריקים. הרי שהכלים שנעשו בהסתכלות ב' של הפרצוף, אינם אלא לצורך פרצוף הב'.

קיז) בהתפ"א היה רק התפשטות אחת והסתלקות אחת, אלא שהיה מסתלק בסדר המדרגה. אבל בהתפשטות ב' היה מתפשט בסדר מטי ולא מטי, שעשה יוד יציאות, ויוד הכנסות עד דמטי למלכות (ש"ז אות כ') קיח) הכלים דג"ר שהם כח"ב, נעשו על ידי התפשטות ב' בעצמה, כי שם מתלבש אור החכמה בכלי דכתר, ואור הזכר דכתר, מתלבש תוך אור החכמה, שעל ידי כן נופל האור הגרוע מתוך הרשימו ונעשה לבחינת כלי למטה מאור החכמה, כי אור החכמה מתלבש בו, ונמצא החכמה מפסקת בין אור הרשימו שהוא הזכר דכתר, ובין אור הגרוע שנפרש הימנו, ועיי"כ נחשך הכלי דכתר ביותר, ואז נגמרת

כאן זה תחת זה מתחלה הכתר ואחריו החכמה וכו', עד לבסוף המלכות. והם בעיקר כלים דזכרים, אלא גם הנקבות נתכללו שם עם הזכרים. ב', הם הניצוצין מהכאת הרשימות, עם האו"ח היורד, שנפלו לתוך הכלים ההם, כמ"ש בחלק ד'. והם בעיקר כלים לנקבות, אלא גם הזכרים נתכללו מהם. ג', הם הכלים דאור החכמה עצמו שמלכות של ראש, אחר שהמשיכה קומת חכמה של ראש, חזרה ונתפשטה מלמעלה למטה לע"ס מינה ובה, עד למלכות שלה שנקרא חזה. ד', הם הכלים שנעשו על ידי הכאת אור הרשימו ואור חכמה זה בזה שמן הניצוצים שלהם נעשו כלים לג"ר. ה' הם הכלים שנעשו מחדש בהתפ"ב גופיה, ע"י ההסתלקות ב' שבכאן, בעשר יציאות דלא מטי, אמנם הם שייכים לפרצוף ס"ג.

קי) הכלים שנתרוקנו מאורותיהם של פרצוף ע"ב, הנה הם כולם עברו אל פרצוף ס"ג, ממש בכל הדרכים שנתבאר לעיל בתשובה ק"ט, בהעברת הכלים דהתפ"א להתפ"ב.

קיא) משום שלא היה כאן הכאות להוציא ניצוצים לצורך הנקבה. כנ"ל.

קיב) כי אותו זוג הנעשה על בחינות הרשימות הנקראות זו"ן דכלי דכתר, היה בו קומת כתר בקירוב, וע"כ לא יכלו לרדת ולהתלבש, כי אם בכלי המיוחס להם, שהוא כלי דכתר. אלא אחר שנודככו, ונתמעטה קומתם לקומת שאר הספירות הרי בשיעור זה ירדו ונתלבשו. בהם (דף שי"ח ובאו"פ ד"ה ובוה).

קיג) מקום השפעה נקרא פנים, והמקום שאינו משפיע דרך שם נקרא אחור. ואין בזה נ"מ אם המקום הוא השפעת ג"ר או הוא השפעת ו"ק (דף שכ"ה ובאו"פ ד"ה ופירוש).

קיד) כי כן היו התחלתם מעת שנתהוו בהסתלקות א'. שכתר הוא למעלה מכולם, ולבסוף מלכות.

קטו) הפנים דכלי דכתר הוא הארת ו"ק, המונע ג"ר, והאחור הוא הארת ג"ר.

בחנינת הכלי שלו. ועד"ז נעשו ג"כ הכלים דחכמה ובינה (דף שמ"ז אות נ').

ק"ט) ג' גורמים יש כאן: א' הוא, מסבת התחלקות והתרחקות דאור המובחר מהרשימו, מן אור הגרוע שבו. ב' מסבת ביאת אור החכמה ונתמצע, והפסיק בין אור הרשימו המובחר, לבין אור הגרוע, שנפרש הימנו. ג' מסבת אחורים של אור הכתר השורשי, שלא חזר להתפ"ב, שנשאר עומד מתחת המלכות של ראש, ואחוריו אל הענפים, דהיינו אל הספירות דגוף, שאחורים אלו של אור הכתר, ממעטים האור מאד, ומחשיכים על הספירות כח"ב, עוד יותר, ממה שהיה להם בעת הסתלקות א' גופיה, וע"כ הם מחשיכים על הכלים כמו הרחק האור של ג' מדרגות (דף שמ"ט ד"ה והנה הרב).

קכ) הם הבחינות שישנן בחיצוניות הכלי, שאינן עבות כל כך כמו חצי דופן הפנימי. למשל, אם פנימיות הכלי היא בחי"ד, וקומת הכתר מסתלק ממנה, הנה חיצונית הכלי שהיא בחי"ג, ראויה לקבל עוד אור מהארת הזווג של בחינה העליונה ממנה, שהיא קומת בחי"ג. וכן בחי' ב' שלה ראויה עוד לקבל מהארת הזווג שבמדרגה העלי העליונה. וכו'. (דף ש"ד אות ט"ו).

קכא) בשעה שמסתלק האור מהמדרגה, והזווג נעשה בבחינה העליונה ממנה, למשל, בהסתלק האור מבחי"ג, והזווג נעשה בבחי"ב, הנה אז יורד או"ח מהארת הזווג דבחי"ב, אל בחי"ג התחתונה, ואז נעשה ביטוש בין הרשימו דבחי"ג, ובין האו"ח היורד כי ההארה דבחי"ב הוא בהפכיות אל הרשימו דבחי"ג, ואז עוזבת הרשימו מקומה ועולה ממעל לכלי, ליתן מקום אל האו"ח להתלבש בהכלי דבחי"ג, והנה האו"ח הזה מתלבש בחצי דופן החיצון של הכלי ההוא המתאים למדת קומתו, שהוא בבחי"ב שבבחי"ג, שהוא אחור דבחי"ג, ונמצא שהפנים דבחינה ג', נשאר ריקן מאור, והאחור דבחי"ג, שהוא הבחי"ב, הוא מלא

אור. וזה מכונה שהופך אחוריו למעלה, ופניו למטה. ונמצא שהאו"ח היורד מהארת הזווג דמדרגה העליונה גורם אל הכלי של המדרגה התחתונה שיהפך פניו למטה (דף ש"ה ובאו"פ ד"ה וכל).

קכב) אחר שנפסק הזווג גם ממדרגה העליונה הסמוכה לה, ונפסק האו"ח היורד אל הכלי, הנה אז חוזרת הרשימו לתוך הכלי שלה, ונמצא הכלי מחזיר פניו למעלה ואחוריו למטה, כבתחילה, כי עתה אין האחור של הכלי יכול לקבל הארת הרשימו שהיא בחי"ג, וחזר להיות חיצוניות הכלי כבתחלה, וכל הארת הרשימו באה אל הפנים של הכלי שהוא בחי"ג (דף ש"ו ובאו"פ ד"ה שהאור).

קכג) כשמסתלק האור מהכלי, והזווג נעשה בהמדרגה העליונה ממנה, למשל כשמסתלק מבחי"ג והזווג נעשה בבחי"ב, אז אחור של הכלי הזה, שהוא בחי"ב מסתכל באור העליון, כלומר, שמקבל מהארת הזווג אשר שם (שם באו"פ ד"ה מסתכל).

קכד) על ידי הזדככות העביות והפכת פנים למטה, נמצא קומתם משתנה זה לזה, והם פכ"פ (דף שי"ט באו"פ ד"ה אמנם). קכה) אי אפשר למדרגה עליונה שתשפיע אל התחתונה זולת ע"י השתוות עמה, שאז הן קרובות זו לזו. וע"כ יש בזה ענין של הפכת פנים דעליון למדת הפנים של התחתון, המכונה פכ"פ ויש ב' בחינות של הפכת פנים: א' היא, כי כל כלי מוגדר בבחינת השפעה שלו, לפי טבעו, אם הארת ו"ק אם הארת ג"ר. כי כלי דכתר משפיע ו"ק לפי טבעו, ולא ג"ר, וע"כ בשעה שהוא משפיע לחכמה שהפנים שלה הוא ג"ר, צריך הכתר להפך הפנים שלו למטה, ואחוריו למעלה לבחינת פנים, כדי להשוות הפנים שלו עם הפנים דחכמה. לעד"ז שאר הספירות.

ב' היא, השתוות הקומה, המכונה ג"כ הפכת הפנים למטה. למשל קומת הכתר לא תוכל להשפיע למדרגת החכמה זולת על ידי הזדככות העביות דבחי"ד לבחי"ג,

צורה בשינוי קל וקטן שאין דוגמתה בקלות מכונה בשם רגע.

קלא) בשעה שאור המלכות עלה לכלי דחכמה, אז נעשה מרחק של ג' מדרגות בין האור ובין הכלי, ונחשך הכלי ואז נגמר (דף ש"ו אות י"ז ובא"פ ד"ה עד שיתרחק).

קלב) בשעה שאור ז"א עלה לשורשו אל הראש, כי אז נעשה מרחק ג' מדרגות בלי אור בין האור ובין הכלי, וע"כ נחשך הכלי ונגמר. (שם) ע"י להלן בתשובה קל"ד. קלג) משום דעד ג' מדרגות עדיין הכלי מקבל מאורות מקיפים, כי בעלות אור המלכות לז"א מקבלת המלכות מקיף א', ובעלותו לבינה, היא מקבלת אור מקיף ב', אלא בעלות אור המלכות לכלי דחכמה, אינה מקבלת עוד שום הארה, וע"כ נחשך הכלי ונגמר (שם).

קלד) כי כל עוד שיש איזה אור בכלי ואע"פ שאינו מבחינתו אין זה נחשב לריחוק מדרגה. וע"כ בעלות אור ז"א לכלי דבינה, שאז עולה אור מלכות לכלי דז"א, הרי זה נחשב שיש עוד או"פ בכלי שלו. אלא אח"כ כשעלה אור ז"א לכלי דחכמה, נחשב לריחוק מדרגה אחת, וכשעלה לכלי דכתר, נחשב לריחוק ב' מדרגות, אשר הכלי עדיין מקבל מאורות מקיפים, ועדיין לא נחשך לגמרי, רק בעלותו למאציל, אז נחשך לגמרי ונגמר הכלי שלו (דף שמ"ז אות נ' ש"א אות כ"ז).

קלה) בהסתלקות האורות דהתפ"א שנקרא פרצוף הכתר, וע"כ הוא מכונה בשם הסתלקות אור הכתר (רצ"ד אות ו' או"פ ד"ה לא מטי).

קלו) ע"י לעיל בתשובה קל"ה. קלז) מסכת הביטוש והכאה דאו"מ באו"פ (דף רצ"ד ד"ה לא מטי).

קלח) משום שבערך הכלי אין כאן אלא הזדככות אחת והסתלקות אחת, כי סוף סוף אין כאן אלא כלי מלכות בלבד, ולא נתוספו שום כלים על כלי המלכות מכח כל אלו ההסתלקות, ועשר הספירות שאנו

הממשכת קומת חכמה, ואז נמצאת קומת הכתר שוה למדרגת החכמה, ואז הכתר משפיע הארתו אל החכמה (דף שכ"ה באו"פ ד"ה ולפיכך).

קכו) הוא הפכת פנים דכלי דחכמה למטה, ועשתה האחר, שהוא הארת ו"ק, לפנים שלה, בדומה אל הפנים דכלי הבינה, שע"י נחלקה החכמה לב' בחינות דהיינו להשפעת ג"ר, והשפעת ו"ק, אשר הכלי דחכמה מצד עצמה נחשבת להשפעת ג"ר, והכלי דבינה, שקבלה ו"ק דחכמה נחשבה להשפעת ו"ק (דף שכ"ז באו"פ ד"ה וזכור). קכז) כי אחר שנפסק הווג מהבחינה העליונה, מהכלי שנתרוקנה האור שלה, הנה אז חוזרת הרשימו למקומה והכלי מחזיר פניו למקומו כבתחלה, כנ"ל בתשובה קכ"ב. וע"כ נשארים כל הכלים אחר גמר ההסתלקות בבחינת פנים ואחר, דהיינו פני התחתון באחור העליון (דף ש"ז אות י"ח).

קכח) משום שהבחי"ד לא השאירה רשימו, ונודע, שבחי"ד הוא המשמשת לפנים דכלי הכתר, שהוא היותר עב שבמסך שנקרא פנים, ושאינו עב כל כך הוא בחינת האחור דכתר. והנה זה נבחן שפניו למטה, ומשתוה עם הפנים דחכמה, כי נעשה קרוב לבחי"ג של החכמה. ואע"פ שנשאר שם רשימו דבחי"ד דהתלבשות, מ"מ אין זה מספיק להתחזרת הפנים דכלי דכתר כבתחלה. והוא הגורם ג"כ שאור הכתר נשאר בפה ולא חזר בהתפ"ב (שם באו"פ ד"ה הכתר).

קכט) משום שהכלי מחוסר הרשימו העיקרית שלו שהוא רשימו דהמשכה, ורשימו דהתלבשות שנשאר בו נחשבת לאחור דכלי הכתר. וגם האור שלה למעלה בראש עומד ג"כ אחוריו אל הענפים שבגוף. (שם).

קל) ע"י בהסתכלות פנימית בסוף חלק א'. שנתבאר שם שהזמן הרוחני, הוא בחינת תנועה, והתנועה הרוחנית היא בחינת חידוש צורה המושג שם, ובוה מובן שחידוש

מבחינים בה, הוא דומה לכלי ארוך אחד שיש בו יוד חלקים שאינם שוים זה לזה. (ש"ח אות כ"ב ובאו"פ ד"ה יוד).

קלט) משום שבוה הרגע דמטי למלכות ונסתלק האור לגמרי מהפרצוף היה תיכף חוזר להיות מטי בכתר, עד שהתעלמות האור היה כמו שלהבת המתנענע לכאן ולכאן. (שמ"ה ד"ה שיעור).

קמ) הגם שהם מבחינת קומה אחת, שהיא קומה דבחי"ב, עכ"ז היחס שלהם הוא כמו ו"ק כלפי ג"ר. כי זו"ן דחכמה נחשבים לג"ר, וזו"ן דבינה נחשבים לו"ק דג"ר. בדמיון ישויות דאצילות כלפי או"א דאצילות. והוא מטעם שהזכר דכלי דבינה, נולד מזווג זו"ן דחכמה, בשעה שהפכו פניהם למטה, דהיינו שבטלו הארת ג"ר שבהם, וקבלו להפנים דו"ק, וע"כ נולד הזכר בבחי' אחורים דחכמה ובבחי' ו"ק, ואע"פ שהנקבה דבינה היא בחינת ג"ר, שהיא רשימו דאור הבינה דהתפ"א, עכ"ז להיותה רשימו בלי אור וכל האור שבה היא מקבלת ע"י הזכר שהוא ו"ק לכן כח הזכר עליה. ועוד שהכלי בינה בעצמותה היא ג"כ בחינת ו"ק דג"ר, בסוד כי חפץ חסד הוא. ולפיכך נחשב זו"ן דבינה לבחינת ו"ק דג"ר. (דף שכ"ז ד"ה וזכור).

קמא) מתחלה היה לא מטי בכתר, שמפאת הביטוש דאו"מ באו"פ זה בזה נזדככו הזו"ן דכתר, שהם בחי"ד ובחי"ג, לבחי"ג ובחי"ב, ונתנו אותם אל החכמה בבחינות זו"ן דחכמה. ואז שבו הפנים דחכמה למקומם כבתחילה. וע"כ חזרו ועלו זו"ן דבינה להחכמה כי ו"ק מתחברים תמיד עם הג"ר שלהם בעת גילויים. ונמצא עתה שהחכמה עם הבינה נתחברו למדרגה אחת. וע"כ אור החסד הנמצא בכלי דבינה, מקבל עתה הארת חכמה, משום יחודם דחוי"ב כנ"ל. וכיון שהחסד השיג הארת חכמה נעשה לגדול, כלומר שאין צריך יותר לינק מכלי דבינה הארת ג"ר, ויכול להתפשט למדרגת עצמו. ונזדככו הזו"ן דבינה לבחי"א, כדי להשתוות עם הכלי

דחסד, והורידו את אור החסד לכלי דחסד (שכ"ז ד"ה פ"י).

קמב) הוא בחינת כתר דה' הבחינות דאור דחסדים, כי כח"ב של אור החסדים מכונים תג"ת. (שכ"ז ד"ה עתה).

קמג) הוא בערך בחינת אור החכמה שבכלי דכתר, משום שאין בחסד אלא אותה הארת החכמה שקבל אור חסד הכללי בהיותו בכלי דבינה, וכל מה שיש באור החסד הכללי מלמטה מאור החכמה שקבל, כבר אינו שייך לספירת החסד, אלא להו"ס תחתונות שלמטה מחסד. וע"כ נחשב החסד לבחינת חכמה בכלי דכתר, כי הכלי שלו הוא בחינת כתר. כנ"ל בתשובה קמ"ב. (שם).

קמד) זה הכלל. כי ביאת אור החסד אל הכלי שלו גורם להיות מטי בכתר. כי אז היו זו"ן דבינה מזדככים לבחי"א, כדי להיות פב"פ עם הכלי של החסד, וע"כ נעלמה כל קומת אור הבינה, ועלו ד' אורות דחוי"ב אל הכתר, ואז גורמים שם זווג חדש ומטי בכתר. ונמצא ששב האחורים דכתר על מקומו כמתחלה, ונמנע הארת ג"ר מכל הפרצוף, וכיון שפסק הארת הג"ר מן אור החסד, הריהו נעשה תכף צריך לאמו הבינה, כדי לינק הארת ג"ר מכלי דבינה, וע"כ הוא עולה לבינה והכלי דחסד מהפך פניו למטה ונותן את השארית שלו, דהיינו כל מה שלמטה מבחינתו, אל כלי דגבורה. (שם).

קמה) הכלי שלה יש יחס החכמה של אור דחסדים, כי כח"ב דחסדים מכונים תג"ת, ואור שלה הוא בחינת ו"ק דהארת החכמה שבחסד, שהוא בערך של ו"ק דג"ר כלפי אור החסד. בדומה אל הזכר דכלי דבינה שהוא בחינת ו"ק דג"ר בערך החכמה. כנ"ל בתשובה ק"מ. באופן שתכונת אור הגבורה בערך אור החסד, הוא כערך זו"ן דבינה לזו"ן דחכמה, וז"ס אני בינה לי גבורה, כי ערכם שוה זה לזה, ואין ביניהם הפרש אלא רק בשיעור קומה. שוה קומת

בחי"ב וזה קומת בחי"א. (שכ"ה ד"ה ועתה).

קמו) עיין לעיל בתשובה קמ"ה.

קמו) אחר דחור להיות לא מטי בכתר ונתבטל האחורים שלו על הג"ר וחורו זו"ן דחכמה למקומם, וכלי דחכמה הפך פניו בלי הזדככות ונתן זו"ן דבינה למקומם, הנה אז חורו זו"ן דבינה לבחי"א, והורידו אור החסד למקומו, כי אחר ששב הארת ג"ר אל הפרצוף וחסד השיג הארת חכמה, הריהו שוב אין צריך לאמו הבינה. ואז עולה אור הגבורה לחסד כי בעת שחזר ונגלה ג"ר, תכף מתחבר עמו הו"ק שלו, ואז כלי דגבורה הופך פניו למטה, ונותן השארית שלו, דהיינו כל מה שהוא למטה מבחי"א אור הגבורה, אל כלי הת"ת. (דף שכ"ח ד"ה ועתה).

קמח) הכלי שלו הוא בחינת הבינה של אור דחסדים. והאור שלו הוא עצמות אור החסד שהיה בכלי דבינה כי האורות דחסד וגבורה המה רק האורות ג"ר וו"ק דחכמה, שקבל אור החסד, אבל הת"ת הוא עצם האור הזה של חסדים. והערך של הספירה, הוא כערך הדעת המזווג בין חכמה לבינה, כי הוא בחינת אור חסד בכלי דבינה שהוא אור הדעת (שם).

קמט) ההפך הוא בערך, כמו ההפך מבין דעת תחתון לדעת עליון. כי בשעת היות אור החסד בבינה, הוא מיחד את החו"ב לפרצוף אחד, מצד היותו מקבל את הארת חכמה מאותה העת שחו"ב חורו לפרצוף א'. ובהיותו בת"ת, הוא סוד דעת תחתון, המיחד את האורות חסד וגבורה לאחד, מצד היותו מקבל הארת החסד, מאותה העת שגבורה עלה לחסד ונתיחד עמו לאור אחד. ומכאן התחלה זו הושרש בו לתמיד ליחד את החו"ג לאחד, כי לא יוכל לקבל את שפעו מהם בדרך אחר. בדומה לדעת עליון שלא יוכל לקבל הארת חכמה וזלת ע"י חו"ב לפרצוף אחד (דף ש"ל ד"ה ועתה מובן).

קנ) הוא תולדה חדשה, שיצא בזמן העלם אור הכתר מהפרצוף דע"ב והתחלפות האורות. כי מפאת אור החכמה שנתלבש בכלי הכתר, נתעלה אור הו"א להתלבש בכלי בינה, ולהיות נאצל על ידי החכמה, ויצא עי"ז ב' בחי' אור הו"א: א' היא מצד הפרצוף הכתר, שהאורות הם במקומם האמיתי, שאז נאצל ז"א ע"י בינה, ומתלבש בכלים דו"ק. ב' מצד פרצוף החכמה, שהאורות החליפו מקומותיהם, שאז נאצל אור ז"א על ידי חכמה, ומתלבש בכלים דג"ר, דהיינו בכלי דבינה. ולפיכך מכאן ואילך יש בכל הפרצופין ב' בחינות ז"א, בכל פרצוף. אשר ז"א העליון שקנה לו מקום ג"ר, נקרא ספירת הדעת. וז"א התחתון שהוא על מקומו האמיתי בו"ק, נקרא ז"א. (דף של"א ד"ה והנה נתבאר).

קנא) מצד האור, שהוא העיקר, נמצא ספירת הת"ת שהיא עיקרו של הו"א, כי אור הת"ת הוא עצמותו של אור החסד אשר בכלי דבינה. וע"כ הוא מכונה ר' עם ראש, כי בחינות ג"ר של הבינה שורים עליו, מעת היותו בכלי דבינה. אמנם מצד הכלי הוא ספירת הנצח, שהוא קצה הרביעי שבה' הקצוות, כנגד בחינה הרביעית שבה' הבחינות כח"ב ז"א ומלכות. ונמצא הו"א שבה' הבחינות הוא כנגד הנצח שבה' החסדים. (שם ד"ה ובכל).

קנב) חסד וגבורה שהם כנגד חו"ב, הם בחינת ראש של הו"ת. ת"ת ונצח הם בחינת תוך של הו"ת: זה מצד האור, וזה מצד הכלי. כנ"ל בתשובה קנ"א. והוד יסוד מלכות, הם בחינת הסוף של הו"ת, כי הוד הוא קצה החמישי של הו"ת קצוות שהוא כנגד מלכות שבה' הבחינות, ויסוד ומלכות נמשכו ממנו. (שם).

קנג) חסד וגבורה אינם עצם אור החסד, אלא האורות חכמה ובינה שהגיעו לחסד בעת התלבשותו בכלי הבינה, אבל ת"ת הוא עצמותו ומהותו של אור החסד. (של"א ד"ה ולפיכך).

קנד) הוא משום תכונתם של הכלים

שלהם. כי הכלים דחסד וגבורה הם בחינת כתר וחכמה, שאור החסד אין לו שורש בהם, כי לא נתלבש אלא בכלי דבינה דג"ר, וע"כ גם בבחינת ה' החסדים, לא יוכל עצמותו של אור החסד להתלבש, אלא בכלי דת"ת, שהוא הבינה דה' החסדים, ולא בחסד וגבורה שהם כתר וחכמה דה' החסדים, ובכתר וחכמה לא נתלבש אור החסד מעולם. ולפיכך אין בכלים דחסד וגבורה רק הארות חכמה ובינה שהגיעו לקבלת אור החסד בעת היותו בכלי דבינה ועצמותו של אור החסד התלבש בכלי דת"ת. (שם).

קנה בשעה דחור להיות מטי בכתר, שחור שליטת האחרים דכתר כבתחלה, ומנע הארת ג"ר מכל הפרצוף חור ונסתלק אור החסד אל הבינה, והו"ק שלו מטי בגבורה, וגם אור הת"ת נסתלק ושב לשורשו בכלי הגבורה, והו"ק שלו נתן להכלי דנצח, ומטי בנצח. (דף של"ב ד"ה חזור).

קנו הכלי הוא עצמותו של ז"א, כי הוא הקצה הרביעי, שהוא כנגד ז"א דה' בחינות. והאור שלו הוא בחינת ו"ק דעצמותו דאור הו"א, שהוא אור הת"ת, כי אחר שנתעלם אור הת"ת לשורשו לגבורה, נתן הת"ת את הו"ק שלו אל הנצח, כנ"ל בתשובה קנה. (דף של"ב ד"ה עתה נבין).

קנו אע"פ שכל בחינת ז"ס תחתונות הם בחינת ו"ק, מ"מ יש בהם הארת ג"ר, כנודע. וע"כ כמו שאנו מבחינים בג"ר ב' בחינות: ג"ר דג"ר וו"ק דג"ר. כן בו"ק יש לנו ב' בחינות: ג"ר דו"ק, וו"ק דו"ק. כי חג"ת נבחנים לג"ר דו"ק, ונה"י הם ו"ק דו"ק. וע"כ מכונים נה"י שהם לבר מגופא. כי הם בחינת אור דחסדים החסרים מהארת חכמה, וכל חיותו של הגוף הוא רק אור החכמה לבד, להיותו עצמות האור העליון. אמנם אי אפשר שנה"י יהיו ריקנים לגמרי מהארת חכמה, כי אז היו מתבטלים לגמרי, אלא שיש בהם בחינת רשימו דחג"ת, שפירושו הארה מועטת, וע"כ נה"י מכונים ג' גו ג' שפירושו הוא,

שהרשימות דג' הספירות חג"ת גנוזות בג' הספירות נה"י, באופן המספיק כדי קיומם. קנה הכלי הוא בחינת חסד החמישי של ה' החסדים בה' הבחינות, דהיינו בחי"ד שהיא מדת הדין, אלא שהיא מצד היותה כלולה בז"א. והאור שלה הוא שארית הנצח, אלא מצד התכללות הנצח בת"ת שאז גם אור הנצח כלול מהארת ג"ר, מבחינת אור הדעת, המאיר בת"ת, ולפיכך נבחן אור ההוד, לבחינת הארת ג"ר דאור הדעת בלבד, ולא כלום מן הארת ג"ר דחכמה ובינה, כי כל הארתו נמשך מכח החיבור ג"ר וו"ק דאור הת"ת, דהיינו החיבור של הנצח עם הת"ת, אחר שנמשך הארת הג"ר אל הפרצוף וכבר ידעת, שאור הת"ת הוא בחינת אור הדעת בלבד, ולא מחו"ב שמקומם בכלים דחסד וגבורה. (שם).

קנט הכלי שלו הוא מבחינת מלכות להיותו נמשך מהוד, שהוא שורש המלכות, של ה' החסדים. והאור שבו הוא משותף מדין ורחמים. כי יש לו ב' אורות: א' הוא, שארית האור שנתן לו ההוד, והוא קומת מלכות שהיא בחינת דין. ואור הב' הוא, ה' שהגיע לו מהזווג דו"ן דבינה אשר ההוד האיר לו מטרם שנודרך לקומת מלכות, (דף של"ו ד"ה באופן).

קס אור המלכות התלבש בכלי היסוד, כי אחר שנודרך ההוד מבחי"א לבחינת הכתר, שהקומה היוצאת על מסך הזה אין בה אלא קומת המלכות או נתן אותה אל הכלי דיסוד. (של"ח ד"ה והנה).

קסא אור ה' המקפת על ה' קטועה שבתוך ה' שהגיע אל היסוד מזווג וו"ן דבינה, שהוא בחינת ג"ר בלי ו"ק כלומר, בלי אור חסדים, והיא ירדה מיסוד ונתלבשה במלכות. (דף שמ"א ד"ה ועתה).

קסב ע"י לעיל בתשובה ק"מ.

קסג ד' בחינות וו"ן הם: וו"ן דכלי הכתר וו"ן דכלי החכמה, וו"ן דכלי הבינה, וו"ן דכלי דיסוד ומלכות.

קסד ב' זוגות הראשונים שהם וו"ן דכתר וו"ן דחכמה, הנה בהם הזכרים

אורות: ז"ן דחכמה ובינה ואור החסד הכולל ז"ת הכלולים כולם בזו"ן דכתר. אמנם הרשימו דבחי"ג, שהיא בחינת עביות של המשכה שהיה בהתפ"ב, והיא בחינה אחרונה שבכאן, נעלמה כמו הבחינה האחרונה דפרצוף הכתר, שהיא הבחי"ד שנעלמה בהסתלקות הא' אשר שם. כי זה הכלל אשר בחינה אחרונה אינה מנחת רשימו. וזה נוהג בכל הסתלקות והסתלקות. ולפיכך לא נשאר כאן אחר הסתלקות הב' אלא רק הרשימו דבחי"ג, אלא שנשאר גם בחי' הרשימו דהתלבשות של בחי"ג, כמו שנשאר הבחי"ד דהתלבשות אחר הסתלקות א'. כי רק בחינת המשכה נאבדת מכל בחינה אחרונה, ולא בחינת ההתלבשות, כנודע.

ולפיכך גרמו שמה אלו ב' הרשימות: בחי"ג דהתלבשות, ובחי"ב שיש בה גם בחינת המשכה, גרמו ב' זווים עליונים בראש כמו ב' הזווים דזו"ן דכתר אחר הסתלקות א' משום שנשתתפו זה בזה. ובזווג הא' נכללה הנקבה בזכר בבחי"ג, ואז יצאה קומת ע"ס בקירוב לקומת חכמה העליונה אמנם עדיין לא יכלו להתפשט ולרדת למטה לגוף, משום שבחי"ג היא מחוסרת המשכה. ואח"כ נעשה זווג ב' שנכלל הזכר בנקבה בבחי"ב, ואז יצאו ע"ס בקומת בינה, ועתה שיש בה גם בחינת המשכה, יכלה המלכות דקומת בינה זו להתפשט מינה ובה לע"ס ולרדת לגוף. ואז ירדו זו"ן הנ"ל לכלי דכתר של הגוף, מלאים אור מב' בחינות הזווים הנ"ל. ונעשה בהם ענין מטי ולא מטי התמידי, שבכל פעם דמטי אל המלכות חזרו אל הכתר. כנודע והוא הנקרא פרצוף ס"ג דא"ק. (ע"י דף ש"מ ד"ה הבחינה הב').

קסח) הזו"ן דכלים דכח"ב של ע"ב דא"ק, הם כולם בחינת י"ה, הזכר דכלי דכתר הוא בחינת רשימו דבחי"ד דהתלבשות ואורו נמשך מזווג א' שבראש, אלא שנכלל ג"כ בזווג ב' של ראש באור החכמה. והנקבה של הכלי דכתר, היא עצם הקומת חכמה

חשובים יותר מהנקבות, כי הזכר דכתר הוא מבחי"ד דהתלבשות, אבל הנקבה דכתר היא רק מבחי"ג. והזכר דכלי דחכמה הוא רק מבחי"ג, אבל הנקבה דכלי דחכמה היא מבחי"ב. הרי שהזכרים חשובים יותר מהנקבות. אמנם בזו"ן דכלי דבינה, נמצאת הנקבה גדולה מהזכר. כי הזכר הוא בחינת ו"ק של החכמה, והנקבה היא בחינת ג"ר, להיותה הרשימו דאור הבינה מזמן התפ"א. אמנם זו"ן אשר בכלי של היסוד, נמצא הזכר גדול מן הנקבה, כי הזכר הוא ה' קטועה אשר בתוך ה' הנמשך מזווג הבינה, שניתן אל היסוד מספירת ההוד, בלי הודככות, אלא בסוד הארה לבדה, וע"כ הוא בחי' חסדים דבחי"א, וגם נמשך ממקום גבוה מזווג זו"ן דבינה. אבל הנקבה שביסוד היא שארית אור ההוד אחר שנעלמו הג"ר שלו, ואחר שנזדכך מן בחי"א לקומת מלכות, ונמצאת נמוכה בהרבה מן הזכר שלה. (של"ט ד"ה והנך מוצא).

קסה) בעת דמטי אור ה' שבה' מזווג זו"ן דבינה אל המלכות, כי משם נזדכך המסך לגמרי מכל עביותו עד שנשתווה לבחינת המלכות של ראש המכונה שעלה לראש אל המאציל. ואז נסתלקו כל האורות מן הפרצוף. (ש"מ ד"ה וענין ד').

קסו) הוא בחינת מטי ולא מטי התמידי, שבכל פעם דמטי האור למלכות, חוזר תכף להיות מטי בכתר גבורה נצח ויסוד, ולא מטי בחכמה בינה חסד ת"ת הוד ומלכות, ואח"כ חוזר הכתר להיות בלא מטי, ואז מטי בחבחתה"מ ולא מטי בכגנ"י. ואח"כ חוזר חלילה וכן תמיד. ובחינת התפשטות זו דמטי ולא מטי התמידי, מכונה פרצוף ס"ג דא"ק, או בינה דא"ק. (ש"מ ד"ה הבחינה הב').

קסז) בעת דמטי במלכות דע"ב דא"ק, שהוא הבחינה הא' דהתפ"ב, הנה אז נזדכך המסך לגמרי, ונשתווה למלכות של ראש, כי השואת הצורה מיוחד הרוחנים לאחד. והנה המסך הוה שעלה לראש הוא כלול מכל הרשימות של הספירות דהתפ"ב שהן ה'

קעה) בעת שליטת אחורים דכתר, שמונע הארת הג"ר מן הפרצוף, וב' הספירות חכמה ובינה הם בלי אור, אז אין הארת ג"ר בחסד, וע"כ הוא צריך לאמו הבינה, והוא עולה אליה לינק ג"ר ממקום בינה. אבל בשעה דמטי בב' הספירות חכמה ובינה, אז יש הארת ג"ר בפרצוף, ויש לחסד הארת חכמה, ואז אינו צריך לאמו, ויכול לרדת ולבא למדרגתו עצמו. (שכ"ג ד"ה הו' בנים).

קעו) כי גילוי הארת ג"ר בכלי דחכמה, כמו שהאיר הגדלות אל החסד, כן המשיך אליו את זו"ן דבינה, ונתיחד עמהם לפרצוף אחד. ואז נודככה הבינה מבחי"ב לבחי"א, כדי להיות פנים בפנים עם כלי החסד, ונתן שם את אור החסד.

קעז) בשעה שנודככה הבינה מבחי"ב לבחי"א ליתן את אור החסד אל הכלי דחסד, הנה בעת ההיא נתן שם יחד עם אור החסד את ה' הנולדה מזווג שלה. והחסד נתנה אל הגבורה בהארה לבדה מטרים שנסתלק לכלי דבינה, וכן הגבורה לת"ת וכו' עד שהגיעה למקומה ליסוד. לקח את ה' שבה, והד' נתן למלכות. (דף של"ה אות מ"ד. ובאופ"ש שם ד"ה וכן).

קעה) אור החסד הוא בחינת אור הפנים שהארתו היא מבחינת הפנים של החכמה, וגם תחלת אצילותו היתה ע"י זו"ן דחכמה, אבל ה' היא מבחינת אחורים, כי נאצלה ע"י זו"ן דכלי הבינה, שהם בחי' ו"ק דחכמה. אלא שיש בה בחינת ג"ר מרשימו דבינה, אמנם ג"ר הללו חשכים הם, להיותם מבחינת הסתלקות, וע"כ כפופים הם אל הו"ק של הזכר. (דף של"ד ד"ה ועתה תבין).

קעט) בשעה ששב הארת ג"ר אל הפרצוף ומטי בהוד, אשר אז נסתלק אור היסוד ועלה לשורשו להארת ג"ר אשר בהוד, הנה הו' קטועה עלה עמו בהיותם מיוחדים זה בזה, ואור ה' ירדה להמלכות. (של"ח ד"ה והנה סוד).

קפ) לפי שההפרש מו"ק לג"ר הוא

אשר נתפשטה בפרצוף ע"ב, ואורה הוא מן זווג ב' של הראש, אלא שנכללה ג"כ בזווג א' דראש, באור הכתר עליון. וזו"ן דכלי דחכמה, הנה הזכר הוא מן הזכר דכתר, אחר שנודכך לבחי"ג. והנקבה היא מנקבה דכלי דכתר, אחר שנודככה לבחי"ב. וכל בחינת הג"ר, שבפרצוף נמשכת רק ע"י זו"ן דחכמה הללו. והזו"ן דכלי דבינה, הנה הזכר נולד מזווג זו"ן דחכמה, אחר שהפכו פנים מג"ר להארת ו"ק, והנקבה היא בחינת הרשימו שנשארה בכלי דבינה מזמן הסתלקות הא'. (שמ"ז אות נ' ודף שמ"ט אות נ"א).

קסט) כולם נקראים בשם י"ה.

קע) כל אחד מהם נקרא אות יו"ד במילואו: הזכר דכלי דכתר נקרא י' והנקבה ו' והכלי דכתר, ד'. וכן הזכר דחכמה נקרא י' והנקבה ו' והכלי דחכמה ד'. אבל בבינה יש שינוי, כי הזכר נקרא י' והנקבה נקראת ד' והכלי אינה עולית בשם, אלא אור החסד אשר בה, הוא נקרא ו' (דף ש"ג אות נ"ג).

קעא) ד' בחינות זו"ן: ג' בכח"ב וזו"ן א' ביסוד. (דף שנ"א אות נ"ד).

קעב) היינו אור הנולד ע"י זווג זו"ן לצורך מדרגה תחתונה, אבל נתינת אורות פירושה, אור המשתלשל ויורד מספירה לספירה ע"י הזדככות המסך. (דף שט"ז אות ל"ה).

קעג) כי נתינת הו' האורות אל הבינה היה ע"י הזדככות לבחי"א, אבל הזכר דבינה הנאצל על ידי חכמה, היה בקומת בחי"ב אלא מבחינת אחורים, וע"כ השפיע אותו לכלי הבינה רק בהפכת פנים לו"ק, מטרים שנודכך אל בחי"א.

קעד) הוא משום אחורים של אור הכתר, העומד תחת מלכות דראש, שמעכב השפעת אור הכתר לכלי דג"ר, אלא אחר שנודככו זו"ן דכתר, ונסתלק בחינת אור הכתר לשורשו, אז נתבטל האחורים שלו, וניתנו השארית שלהם לכלי דחכמה, שהם זו"ן דכלי דחכמה.

של ההוד, אחר שנתמעט לקומת מלכות. וע"כ נמצא היסוד בשם כללות ה' הקצוות, להיותם כולם בו בצורות גבורות, כנ"ל. אמנם ה' גבורות אלו שביסוד נמתקים באור החסדים של ה' קטועה, שקבל מזו"ן דבינה, אשר ה' זו קבל מהוד מטרם שהוא נודרך לקומת מלכות, וע"כ הוא עוד בשיעור קומה של בחי"א, ולפיכך ה' הגבורות שביסוד נמתקים באור חסדים שבר' זו. ונמצא ע"כ שביסוד לבדו נמצאים ה"ח וה"ג ממותקים יחד. (דף של"ח ד"ה והנה סוד).

קפז) ב' קומות: שהן קומת כתר בקירוב, וקומת חכמה, הנקראות זו"ן, שנמשכו ע"י ב' זווגים דמלכות של ראש, נתפשטו וירדו לכלי דכתר דפרצוף ע"ב. המכונה התפ"ב. והם כוללים כל הספירות שלמטה מהם שבפרצוף הזה. (שי"ח ד"ה ולפיכך).

קפח) משום שאחרים של אור הכתר הנשאר בראש ולא חזר אל הגוף, המה מונעים הארת ג"ר מן הפרצוף. וע"כ כל עוד שרשימו שלו מאיר בכח הארתו בכלי דכתר, נמצא לא מטי בחכמה ובינה, להיותם מבחינת הארת ג"ר. (שכ"ד ד"ה ויש להבין). קפט) כי האורות דבינה הם רק ו"ק, שנאצלו ע"י אחורים דחכמה, בעת שהפך פניו למטה, וע"כ בשעה דמטי בחכמה, וחזרו הפנים דכלי דחכמה על מקומו כבתחלה, הנה תכף חזרו זו"ן דבינה אל בחינת הג"ר שלהם, אל הכלי דחכמה. כי הו"ק והג"ר הבאים ממדרגה אחת, אינם נבדלים זה מזה, אלא ע"י סבה הכופה אותם לזה, וע"כ כשבטלה הסבה, תכף חוזרים למקומם, (דף שכ"ז ד"ה אמנם).

קצ) כי הבינה אינה יכולה להשפיע אור החסד בטרם שהיא מודככת אל בחי"א, ובטרם שהיא מהפכת פנים למטה ולהפכת פנים זו, מוכרח אור הבינה להסתלק מכלי דבינה, ולא מטי בבינה. וע"כ כל כמה דמטי בבינה לא מטי בחסד. (דף שכ"ג ד"ה ואז).

גדול מאד, ולא יתכן כלל שאור החסד שהוא ו"ק גמור שיהיה זכר אל בחינת הבינה שהיא ג"ר. (שמ"ט ד"ה שאור).

קפא) כי אור החסד שהוא ז"א הוא זכר ממקורו דאור ישר, ואין זכר מתהפך להיות נקבה. ועוד שאין ו"ק וג"ר יכולים להיות במדרגה אחת. (שם).

קפב) אות ד' של ה' דווג זו"ן דבינה. השלימה המלכות דע"ב, שאין לה אור. (שנ"א אות נ"ד).

קפג) ה' של ה' דווג הבינה שירדה אל היסוד הוא הזכר של היסוד, ואור המלכות שקבל משארית ההוד, הוא הנקבה. (שנ"א אות נ"ד).

קפד) בהיותה רק בחינת הרשימו הנשארת מזמן הסתלקות א', והיא בלי אור, לכן היא משתוה עם הזכר הנמשך מזווג זו"ן דחכמה, שהוא מלא אור. (שלי"ז ד"ה אמנם).

קפה) ב' אורות כוללים כל המדרגות שהם: אור חכמה, ואור חסדים. ולכן ה' הבחינות שנקראות כח"ב ז"א ומלכות, הן נקראות בשמות אלו, רק בהיותן אור דחכמה, אבל בעת היותן אור דחסדים, הן מכונות: תג"ת נ"ה. או ה' חסדים. או ה' קצוות. וזהו בשעה שיש בהן קומת אור דבחי"א, אבל בשעה שאין בהן אלא אור מלכות הן מכונות ה' גבורות. (שנ"ה ד"ה ועתה נבאר).

קפו) ב' אורות נמצאים ביסוד: א' הוא בחינת ה' קטועה שנמשך לו מזווג זו"ן דבינה. וב' הוא בחינת אור המלכות, שהגיע לו משארית ההוד, אחר שנודרך מבחי"א שבו, לקומת מלכות. ומהודככות הו' נתחלקו ה' החסדים לב' בחינות, דהיינו לקומת בחי"א, ולקומת מלכות, ונקראים ה' חסדים, בהיותם בקומת בחי"א, ונקראים ה' גבורות, בהיותם בקומת המלכות.

ולפי שקומת מלכות קבל היסוד, נמצא יסוד קבל כל ה' הגבורות יחד. ונמצא בזה, שכל ה' הקצוות המה כוללים בו, בבחינת ה' הגבורות, אשר באו לו משארית

שאו שבים הארת ג"ר אל הפרצוף ומטי בחסד, הרי ו"ק שלו שבגבורה שבים אליו. ואז מטי בת"ת וו"ק דנצח שבים אליו, ומטי בהוד וו"ק שביסוד שבים להוד, ומטי במלכות. (שמ"ב ד"ה ואין).

קצט) כי טעם הודככותו של המסך דבחי"ב הוא, משום שהמסך הזה נסמך על אחורים דבינה, המפסיקים על החכמה, בסוד י' נ' דצדיק, שהן הפוכות זו לזו. והנה אחורים דבינה אלו, הם תלויים בסבה, ואינם מחמת בינה עצמה, כי הבינה היא עצמות חכמה, ואחורים אלו שלה, הוא מטעם שבינה דאור ישר חושקת לחסדים. בסוד כי חפץ חסד הוא, וע"כ כדי שתוכל להמשיך חסדים פנתה אחוריה אל אור החכמה. ונמצא שחוסר חסדים הוא הסבה של אחורים דבינה.

ולפיכך בשעה שנעשה הזווג על המסך דבחי"ב, והאור מושפע אל הפרצוף, וכבר יש לבינה אור החסדים בשפע, הנה אז מתבטלים אחורים דאמא, כי לא העדיפה אור החסדים על אור חכמה אלא בשעה שהיתה מחוסרת חסדים, אבל אחר שכבר יש לה חסדים בשפע, היא פונה עצמה בחזרה אל אור החכמה, והיא מבטלת אחורים שלה. ואז גם המסך הנסמך על אחורים שלה, נמצא מזדכך גם הוא, כי מתחלש כח העיכוב שלו, אלא שאינו מזדכך בבת אחת רק בסדר המדרגה, כנודע.

ותחלה לא מטי בכתר, ומטי בחו"ב, ושב הארת ג"ר אל הפרצוף, והארה זו היתה ע"י הפכת פנים ולא ע"י הודככות ואח"כ נזדככו זו"ן דכתר מבחי"ג ובחי"ב, לבחי"ב ולבחינה א', וגיתן אור החסד אל כלי החכמה, ומשם אל הכלים דו"ק, והאירו הכלים דפנים, שהם: חסד, ת"ת, הוד, מלכות. דהיינו ע"ד מולי"מ כמו שהיה בפרצוף ע"ב. עד שהגיע האור אל המלכות, שאז נזדכך המסך, ופסק כל אור מן הפרצוף, ועולה המסך כלול מכל הרשימות אל כלי הכתר, ואז שוב מרגשת בינה חוסר חסדים וע"כ מחזירה אחוריה אל החכמה, ואז

קצא) אור דחסדים בהארת חכמה מטי לכלי דחסד, ורק הארת חכמה לבדה מיוחס להחסד, וכל שלמטה מהארת החכמה הזאת נותן אל הגבורה. ואור חסדים בעצמותו עם הארת ג"ר ע"י חזרת הגבורה לחסד, הוא מטי לכלי דת"ת. (שכ"ז ד"ה עתה של"ב ד"ה עתה).

קצב) ב' קומות, שהן: קומת חכמה בקירוב, וקומת בינה. הנקראות זו"ן, שנמשכו ע"י ב' זווגים במלכות של ראש, שנתפשטו וירדו משם אל הכלי דכתר דפרצוף ס"ג (שמ"ד ד"ה ונבאר).

קצג) זו"ן דכלי דחכמה דס"ג הם נאצלו ע"י הפכת פנים דכלי דכתר והם בערך בחי' ו"ק דזו"ן דכתר, אמנם כל הארת ג"ר דפרצוף הבינה, באה מזו"ן אלו, והיא מכת הרשימו דאור הבינה שנשאר בכלי החכמה מזמן התפ"ב. וערך זו"ן אלו דחכמה, דומים לערך זו"ן דבינה של פרצוף ע"ב. (שמ"א ד"ה ועתה).

קצד) יש בהם הרשימות דכלי בינה של פרצוף ע"ב, ומקבלים הארתם מן זו"ן דכלי דחכמה. (שמ"א ד"ה ועתה).

קצה) אור החסדים בהארת בינה והה' מזווג זו"ן דכלי דחכמה. (דף שמ"ב ד"ה ואין להקשות).

קצו) כי בשעה דמטי הארת ג"ר אל הכלי דהוד, אז חזר אליו אור היסוד שהוא בחינת ו"ק של האור הזה. (שם).

קצז) כי אור החכמה שנשאר בראש, ולא חזר להתפשטות הזו דס"ג הופך אחוריו אל הענפים שלו שבכלי דכתר, ומשום האחורים האלו דחכמה, אין זו"ן דכתר יכולים להשפיע בחי' ג"ר אל הפרצוף. וע"כ כשמטי האור בכתר, נמנע הארת ג"ר מכל הפרצוף ואינם מאירים אלא הכלים דבחינת ו"ק, שהם גבורה נצח יסוד. ולא מטי בחכמה בינה וחסד ות"ת והוד ומלכות משום שפנים שלהם הם בחינת ג"ר. (דף שמ"ב ד"ה ועתה נבאר).

קצח) כי בכל ספירה דמטי שם הארת ג"ר, הרי ו"ק שלו שנמצאים בספירה שמתחתיו, תקף שבים אליו, וכשמטי בחו"ב,

שוב חוזר המסך דבחי"ב על איתנו כמתחלה, וחוזר וממשיך הקומה דבחי"ב אל הכתר, וחוזר אור החסדים למלאות הפרצוף בשפע, ואז הבינה שוב מבטלת אחורים שלה ושוב מתחלש המסך, וכן חוזר חלילה בתמידית. (שמ"ד ד"ה וטעם).

(ר) כי באמת אין כאן אלא כלי מלכות בלבד, וענין הצמצום והמסך אינם שורים על שום בחינה מס"ר, כלל, וכל ענין המסך שעלה לבחינות הראשונות היה רק מכח עלית והודככות בחינת המלכות, שנשתוה להם במדת עביותה. וע"כ כשעלה המסך אל הבינה, הפירוש הוא, שקבל את בחינת אחוריים דבינה, לבחינת העיכוב שלו על המלכות שעלתה שם. אמנם אח"כ בהפרצופים שלמטה מפרצוף ס"ג הוה, כבר נתערבה בחינת המלכות בעצם ט"ס הראשונות, באופן שבחינת הצמצום עצמו שורה עליהם, ואז אין המסך נסמך על אחוריים דבינה, אלא כח הצמצום עצמו שורה עליו, אפילו במסך דבחי"א.

(א) כי תראה בסדר השתלשלות הפרצופים, שאור הכתר של פרצוף העליון, נשאר נעלם בראש, ואיננו חוזר אל פרצוף התחתון. כי אור הכתר של פרצוף הכתר דא"ק, לא חוזר אל פרצוף ע"ב דא"ק, וכתר דפרצוף ע"ב, לא קבל ממנו אלא בחינת ו"ק בלבד. וכן הכתר דפרצוף ע"ב נשאר נעלם, ולא חוזר לפרצוף ס"ג דא"ק, וכתר דפרצוף ס"ג אינו מקבל ממנו

אלא ו"ק. וע"ד זה הוא בכל הפרצופים. ונודע שעיקר הפרצוף נבחן, רק ע"ש הספירה העליונה, ומתוך שאין בהפרצוף התחתון אלא ו"ק דספירה העליונה, ע"כ הוא נחשב כולו לו"ק כלפי העליון. גם ידעת שג"ר הללו דספירה העליונה החסרים אל התחתון נשארו עומדים בראש מתחת המלכות של ראש. שאור הכתר החסר לפרצוף ע"ב, נשאר שם תחת המלכות של ראש, וכן אור הכתר דע"ב שלא חוזר לפרצוף ס"ג, נשאר עומד תחת המלכות של ראש, הרי שכל ההפרש מהראש אל הגוף, הוא רק בג"ר, כי ו"ק מגיעים אל הגוף ע"י הכתר דגוף, המקבל ו"ק מאור הכתר הנשאר בראש. ולפיכך אנו מכנים לכל ראש בשם ג"ר, ולגוף בשם ו"ק, או ז"ת. משום שהוא כל שיעור ההבדל שביניהם.

(ב) כבר נתבאר לעיל בתשובה ר"א. שלכל תחתון חסר ג"ר של הספירה העליונה דעליון, וע"כ נחשב לו"ק דעליון, שעיקר הפרצוף הוא הספירה העליונה שבו. וכ"ז הוא בערך העליון אבל כלפי עצמו יש לו כל הע"ס. כי למשל פרצוף ע"ב יש לו הארת ו"ק דכתר של פרצוף הכתר, וע"כ הוא נחשב בערכו לו"ק, אמנם כלפי עצמו הנה הספירה העליונה שלו היא חכמה ולא כתר, וג"ר דחכמה יש לו בשלימות. וכן פרצוף הבינה, יש לו ו"ק דספירה העליונה דפרצוף ע"ב שהוא חכמה, אבל מספירה העליונה עצמו, יש לו ג"ר בשלימות, וכן כולם.

הוספת ביאור על ענין הפכת פנים, וסדר התהוות כלים.

המובא כאן מן אות ט"ו עד אות כ' בדברי הרב.

שבו, וכן כל הכלים, וזה פשוט כי אחר שישנה בחינת העביות בהכלי גופו, אז יש מדובר מהמסך, אבל אם הכלי גופו חסר, לא יוכל המסך להשלימו כלל, כי מסך, פירושו, בחינת עיכוב השורה על מדה ידועה שבעביות הכלי.

גם ידעת שענין העביות שבכלי וענין התלבשות האור, המה ב' הפכים. כי למשל דכלי מלכות, שיש לה עביות דבחי"ד, עם כ"ז אינה ראויה להלביש בשביל זה את קומת היחידה, כי חסר לה בחינת ההתלבשות של אותה הקומה, שהוא כלי כתר. ונמצא ההבחן בין כלי דכתר לכלי מלכות הוא בזה, כי הכלי דכתר, יש לו בחי"ד דהמשכה, וגם בחינת כתר דהתלבשות. אבל כלי המלכות יש לו רק בחי"ד דהמשכה, אבל בחי"ד דהתלבשות, דהיינו בחינת כלי כתר חסר לו. וכן ההבחן מכלי דחכמה אל כלי דז"א הוא, כי כלי דחכמה יש לו בחי"ג דהמשכה, וגם כלי דחכמה, שהיא בחי"ג דהתלבשות. אבל כלי דז"א יש לו רק בחי"ג דהמשכה, ומבחינת התלבשות אין לו רק כלי דז"א, שאינו מוכשר להלביש רק קומת רוח, שהיא קומת דבחי"א, וחסר לו בחי"ג דהתלבשות ועד"ז כולם.

ובזה תבין, שבשעה שנסתלק האור ממלכות, כי נודרך המסך דבחי"ד, שאז עולה מלכות לז"א, הנה באמת נסתלק רק אור היחידה מן הפרצוף, מכלי של הכתר, כי עתה חסר לו בחינת ההמשכה. אבל אור המלכות לא נסתלק כלל, שהרי עלה לכלי דז"א. עכ"ז נעשה ע"י זה רק הכלי דמלכות ולא הכלי דכתר. והוא משום, שכלי מלכות נשאר כולו בלי אור, אבל כלי הכתר יש לו עדיין אור, והגם שהוא אור החכמה הנמוך בהרבה מבחינתו, עכ"ז אין זה נחשב להסתלקות מספיק עד שיהפך פניו למטה,

והנה הגם שהדברים גלויים כל צרכם באו"פ במקומם שם, עכ"ז ראיתי אשר המעיינים מתבלבלים, וקשה להם לסדר הדברים להבין דברי הרב שם.

כי יש כאן לזכור ענין הסתלקות האור לחוד, וענין הזדככות המסך לחוד, וענין הפכת פנים דכלים לחוד ועל כולם צריכים לזכור, תמונתם של הכלים כל אחד ואחד בפני עצמו.

והנה התהוות הכלים נעשה רק אחר הסתלקות אור האחרון מן הכלי. כדברי הרב באות כ"ז, וז"ל, ודע כי כל הכלים האלו לא נתעבו ונתהוו כלים, אלא אחר הסתלקות אור המלכות, אשר אז הופך פנים מן הכלי, וכו' עש"ה. הרי שענין הפכת פנים דכלים מתחיל בכל כלי וכלי מעת הסתלקות אור המלכות ממנו.

וכבר ידעת תכונת הכלים, שכל אחד ואחד מחויב שימצא בו בחינת עביות המתאים לקומת האור שלו, אשר הכלי נקרא רק על שם הספירה העליונה שיש בקומתו, אם ספירה עליונה היא חכמה, אע"פ שיש שם בהכרח כל הספירות אשר למטה מחכמה מ"מ נקרא, רק כלי של חכמה וכן אם הספירה העליונה היא כתר, נקרא רק בשם כלי דכתר וכו' עד"ז. גם ידעת שיעור העביות שבכל כלי, המחויב לשיעור קומה שלו. כי כלי דכתר שבו קומת היחידה, מחויב להיות בכלי, עביות דבחי"ד, ואם נודרך המסך השורה על עביות של בחי"ד דהכלי, תיכף נעלם כל אור הכתר משם, שהוא רק אור היחידה, אבל הוא כולל כל האורות שלמטה מאור זה כנ"ל. ואין צריך לומר, אם היה הכלי עצמו חסר מעביות דבחי"ד, שאז אינו מוכשר לקבל המסך דבחי"ד כל עיקר, והנה ודאי שאין זה כלל כלי דכתר, הנערך רק לפי העביות

ועד שיעשה כלי, רק אחר שיסתלק מכלי דכתר גם אור המלכות, כנ"ל בדברי הרב. וע"כ רק המלכות לבדה נעשית כלי, להיותה לגמרי בלי אור.

וכן למשל כשנסתלק אור המלכות מן הז"א ועלה אל הבינה, הנה אז נמצא שכלי דז"א הפך פניו למטה, אע"פ שאור הז"א עדיין לא נסתלק, כי עלה לבינה, אלא אור החכמה נסתלק עתה מכלי החכמה, מ"מ החכמה לא נעשתה לכלי, רק הז"א לבדו הוא שנעשה לכלי, מטעם שרק ז"א נשאר עתה בלי אור, אבל בכלי חכמה יש עוד שם אור בינה וכו' בדרך זה.

ולפיכך נמצא, אחר שנסתלקו כל האורות מן הפרצוף, שכל הכלים נשארו פנים דתחתון באחור דעליון, חוץ מן הכלים דכתר וחכמה, שנשארו פב"פ. כי אז כל הכלים החזירו פניהם כבתחלה, ונמצא הפנים דכלי המלכות שהוא בחי"ד מול האחור דכלי

ז"א שהוא בחי"ב, וכן הפנים דכלי ז"א שהוא בחי"ג מול האחור דכלי בינה שהוא בחי"א, וכן הפנים דבינה שהוא בחי"ב מול האחור דחכמה, שהוא ג"כ בחי"ב אבל הכתר נשאר פניו למטה, מטעם שלא יכול להתזרזז פניו כבתחילה, משום שנעלמה הרשימו דבחי"ד, כנודע. וע"כ נשאר בבחי"ג למטה כנגד החכמה, שהפנים שלה היא ג"כ בחי"ג, ונמצאו הכתר וחכמה פנים בפנים. גם צריכים להבין, שענין שיעורי הקומה הנמשכים ע"פ העביות שבמסך, הנה הם נערכים על מדת התלבשות של הספירות דאוי". למשל כשנאמר קומת בחי"א, הכוונה היא על שיעור האור שבחי"ג דאור ישר הנקרא ז"א, יכול לקבל בתוכו, שהוא ב' אורות רוח נפש. וכשנאמר קומת בחי"ב, היינו כפי שיעור ההתלבשות שבבחי"ב דאוי". וקומת חכמה הוא כפי שיעור התלבשות של החכמה דאור ישר, וכו' עד"ז.

חלק ו'

עשר הספירות של עולם הנקודים

* (א) א"ק כולל ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, בעצמותו. וכל אחד מאלו הד' נכללו מארבעתן, ויוצאים ממנו גם כן אורות לחוץ שהם ענפיו. והע"ב הוא במוחין דיליה, נגד א"א ואבא דאצילות. ולעילא מגלגלתא דיליה,

אור פנימי

ובחי"א הממשכת קומת הו"א הנקרא הוי"ה דמ"ה. וקומת המלכות שנקרא ב"ן. וכל אחד מהם כולל מארבעתם. כמו שמבאר והולך. ויוצאים ממנו ג"כ אורות לחוץ שהם ענפיו. שהם מכונים שערות רישא ושערות דיקנא, הנאצלים מן הראש דס"ג דא"ק הזה. כמ"ש לפנינו. אכן תדע, שכל המדובר שבכאן, הוא רק מבחינת שרשים לפרטים אלו הנהגים בעולם האצילות, ואע"פ שהם אינם כאן בפועל, מ"מ כאן הושרשו.

והע"ב הוא במוחין דיליה. וצריכים לזכור כאן כל שנתבאר בענין אצילות ג' פרצופין הראשונים דא"ק. המובאים בדברי הרב בקיצור גמרין בחלק ה'. שלפרצוף הא' דא"ק מכנה שם התפ"א, ולפרצוף ע"ב דא"ק מכנה התפ"ב, ולפרצוף ס"ג דא"ק מכנה שם בחי' שניה דהתפ"ב, ע"ש דף ש"ז אות כ"א ודף שי"א אות כ"ז. ובכלל צריכים לזכור כל הדברים המובאים שם בדברי הרב, וכל המתבאר באו"פ שם, כי לא אכפיל כאן שום דבר רק אביא השמות בלבד.

וכבר ידעת, שכל תחתון מלביש להעליון שלו, רק מפה ולמטה, דהיינו מהמקום שהושרש שמה ויצא שם, שהוא המלכות של ראש העליון שלו, שמשם יוצא ונאצל התחתון. ולכן הכתר של ראש הס"ג, המכונה

(א) א"ק כולל: הנה הדרוש הזה, שהתחלתי בו הגם שהוא העמוק ביותר מכל דרושי הרב שבעולם נקודים והיה מהראוי להציגו בסוף החלק, אכן בדרוש הזה נתן לנו הרב המפתח, אשר עליו הולך ומבאר את כל ענינים הבאים לפנינו בהע"ס הנקודים, וע"כ מוכרח המעיין לידע ולזכור היטב. בטרם שמתחיל לעיין בעצם הדרושים.

ומתחלה צריכים לידע באיזה פרצוף מפרצופי א"ק, שהרב מדבר כאן, כי יש ה"פ בא"ק כנודע. אמנם כבר הודיע אותנו הרב, אשר בב' פרצופים הראשונים דא"ק, שהם: פרצוף הכתר דא"ק, ופרצוף ע"ב דא"ק, אין לנו רשות לדבר בהם, ומובא בע"ה שער ה' פ"א. ותחלת העסק הוא רק בפרצוף ס"ג שהוא מבחינת האון ולמטה, כלומר, שקומתו הוא עד בינה, כי בינה דראש נקרא און כנודע, ובוה נדע כי הרב מדבר כאן מפרצוף הס"ג דא"ק, וכל הענינים והפרטים שמתבארים לפנינו סובבים רק על פרצוף הזה.

וזה אמרו שהוא כולל ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן בעצמותו, שהן ד' הקומות היוצאות על ד' בחינות הנודעות שהן בחי"ג הממשכת קומת חכמה, המכונה הוי"ה דע"ב. ובחי"ב הממשכת קומת הבינה, המכונה הוי"ה דס"ג.

* עץ חיים שער ט': שער שבירת הכלים פרק ו' מ"ב.

יש בו דוגמא בחינת עתיק דאצילות. וס"ג דיליה, מאזן ולמטה עד טבורו,

אור פנימי

ע"ב נפסקו שם. והוא מטעם, שמשם ולמטה, הוא מקום המלכות דא"ק הפנימי, שהיא בחי"ד, ומתוך שהמלכות דפרצוף ע"ב לא היה לה אלא עביות דבחי"ג, ע"כ לא היה יכול להאיר להבחי"ד של המלכות דא"ק הפנימי, שמקומה מכונה בשם טבור, כנודע, וע"כ נסתיימו רגלי פרצוף הע"ב למעלה מהטבור.

אבל פרצוף הס"ג שכל קומתו היא עד הבינה, ונודע, שהצמצום לא היה רק על אור החכמה לבד, ולא על אור הבינה, וע"כ יכול פרצוף הס"ג להתפשט ולהאיר גם למטה מהטבור אע"פ שאין לה מסך דבחי"ד, וכבר ידעת שפרצוף הע"ב הוא התפ"ב של הא"ק הפנימי, שהוא מתפשט וממלא את הכלים שנתרוקנו בהסתלקות הא' בסוד התפ"ב, כמ"ש בחלקים הקודמים, ולפיכך נמצא, שבחינות הזו"ן דא"ק הפנימי הנמצאים מטבור ולמטה, נשארו בלי אור, כי התפ"ב שהוא ע"ב אינו יכול להאיר להם, כי אין לו בחינת המסך המחויב להכלים דבחי"ד, כנ"ל. וע"כ באו האורות דפרצוף ס"ג ומלאו חסרונם של הע"ב, כי המה נתפשטו אל אותם כלים דזו"ן שלמטה מטבור, שלא יכלו להתמלאות מהע"ב. ונמצא שהסתלקות האורות של הכלים דפרצוף הכתר דא"ק שנקרא א"ק הפנימי, לא יכלו להתמלאות בחזרה, אלא ע"י ב' פרצופים: הע"ב והס"ג, אשר הע"ב מילא אותו עד הטבור, והס"ג מילא אותו, מהטבור ולמטה עד סיום רגליו. והנה הס"ג מתחלק בעצמו לטעמים ולנקודות, שהם הכתר דגוף, והט"ס תחתונות דגוף שמחכמה ולמטה, כנ"ל דברי הרב דף ש"ט אות כ"ד. ובאור"פ שם ד"ה התפשטות האור. עשה"ה כי רק התפשטות הראשונה של הפרצוף בטרם שהתחיל להתמעט הוא אור ישר של אותו הפרצוף, המכונה אור רחמים. אבל מאותו הרגע שהתחיל להודיך המסך

אזן, משום שאור הבינה שנקרא און מתלבש בכלי דכתר כנודע, הנה הוא מלביש לפרצוף העליון ממנו שנקרא ע"ב, מפה ולמטה, ותדע שגוף דע"ב הזה המלוכש בהראש דס"ג, הוא נעשה נשמה ומוחין להראש דס"ג, וזה אמרו "והע"ב הוא במוחין דיליה נגד א"א ואבא דאצילות" כי גוף ע"ב המלוכש בראש הס"ג הם לבחינת מוחין להראש דס"ג.

נגד א"א ואבא דאצילות. כי א"א הוא ע"ב דמ"ה שבאצילות, ואבא הוא ע"ב דב"ן שבאצילות, שה"פ דמ"ה עם ה"פ דב"ן מתחברים שמה יחד, כמ"ש במקומו. וזה אמרו שבחינת הגוף של הע"ב המלוכש בראש הס"ג, נבחן, בערך של א"א ואבא דאצילות. ותדע שהדרוש הזה הוא לבאר את ההשוואה של ה"פ דס"ג דא"ק אל ה"פ שבאצילות, כדי לידע איך ללמד מזה על זה: איך הענפים מתקשרים ומשתלשלים משרשיהם, גם איך ללמד מן התחתון את העליון. והתועלת מזה מרובה לאין שיעור. דוגמא בחינת עתיק דאצילות. פרצוף הכתר דאצילות מכונה בשם עתיק, ואומר, שלעילא מפרצוף הע"ב דא"ק, יש עוד פרצוף ראשון דהיינו פרצוף הכתר דא"ק, שהוא בהשוואה אל פרצוף עתיק שבאצילות.

וס"ג דיליה מאזן ולמטה עד טבורו. כלומר, פרצוף הס"ג דא"ק, אשר קומתו עד הבינה הנק' און, כנ"ל, אשר ממנו כל המדובר שבכאן, הוא נשלם ומסתיים על הטבור. וצריכים להבין מאד מהותו של הטבור הזה, שעליו נסתיים פרצוף הס"ג, כי טבור זה, הוא כל הקוטב, אשר כל פרטי עולם הנקודים סובבים עליו.

ותדע שבאמת נמשך עדיין הס"ג עד סיום רגלי א"ק הפנימי, הנקרא פרצוף הכתר, אלא אח"כ בצמצום הנה"י שיתבאר לקמן, עלה ונסתיים על הטבור. אלא רק רגלי הפרצוף

והוא כנגד בינה דאצילות, ומ"ה וב"ן דיליה מטבורו ולמטה, כנגד זו"ן דאצילות.

(ב) והנה עד"ז שבפנימיותו, כן הוא באורות שיוצאים ממנו שהם

אור פנימי

והתמעט מקומותו, אע"פ שאור העליון אינו פוסק מלהזדווג עמו בד' הבחי' של ויכונו, ומוציא על דרכו ד' הקומות חכמה ובינה וז"א ומלכות. אמנם הם כבר אינם בחינות אור של רחמים. וע"כ המה מכונים נקודות. ומתוך שהאורות נתלבשו בהספירות של ג' הפרצופים הראשונים גע"ס דא"ק רק בדרך מטי ולא מטי, דהיינו מתחלה התפשט האור רק לכלי דכתר, ואח"כ דלא מטי בכתר שפירושו שנודרך מדת העביות של המסך שלו, אז מטי האור בחכמה. הרי שרק בכלי דכתר נתפשט האור בבחינת רחמים המכונה טעמים, אבל בכלי דחכמה לא הגיע האור אלא אחר הודככות המסך והתמעטות הקומה, וכן ביתר הספירות. לפיכך נקראים כל הספירות שלמטה מכתר בשם נקודות להיותם כבר מבחינות או"ח ודין. כמ"ש זה באורך בדברי הרב לעיל חלק ד' פ"ג. ע"ש כל ההמשך.

והנה נתבאר להלן בדברי הרב אשר אלו ד' הקומות: חו"ב וז"א ומלכות דס"ג, שנתפשטו למטה מטבור, חזרו ועלו אל מקום הטעמים דס"ג שלמעלה מטבור, ולא נתפשטו יותר מטבור ולמטה. וזה אמרו כאן שהס"ג מסתיים על הטבור. שכונתו לאחר עליות האורות למעלה מטבור. כנ"ל. ועליות האורות האלו הם הנקראים לקמן בשם צמצום נה"י. והבן כל הנ"ל היטב, וחזור על הדברים עד שיהיו כמו מונחים בקופסא, כי תצטרך לכל הנ"ל בכל מלה ומלה שבביאור הנקודים ושביה"כ. ואי אפשר לחזור בכל פעם על אריכות כזו.

ומ"ה וב"ן דיליה מטבורא ולמטה כנגד זו"ן דאצילות. היינו הע"ס דנקודים, שהם נבחינים, לבחינת מ"ה וב"ן של ס"ג הוה. כמ"ש במקומו. והם בהשוואה אל הזו"ן דאצילות, המלבישים לפרצוף א"א, ג"כ מטבורו ולמטה. וטעם כל דברים האלו, יתבאר לקמן בע"ה.

(ב) שערות ראשו כנגד ענפי ע"ב, ושערות דיקנא הם מאח"פ, כנגד ענפי ס"ג: ענין שערות ראש ודיקנא הללו לא יצאו תכף עם

והתמעט מקומותו, אע"פ שאור העליון אינו פוסק מלהזדווג עמו בד' הבחי' של ויכונו, ומוציא על דרכו ד' הקומות חכמה ובינה וז"א ומלכות. אמנם הם כבר אינם בחינות אור של רחמים. וע"כ המה מכונים נקודות.

ומתוך שהאורות נתלבשו בהספירות של ג' הפרצופים הראשונים גע"ס דא"ק רק בדרך מטי ולא מטי, דהיינו מתחלה התפשט האור רק לכלי דכתר, ואח"כ דלא מטי בכתר שפירושו שנודרך מדת העביות של המסך שלו, אז מטי האור בחכמה. הרי שרק בכלי דכתר נתפשט האור בבחינת רחמים המכונה טעמים, אבל בכלי דחכמה לא הגיע האור אלא אחר הודככות המסך והתמעטות הקומה, וכן ביתר הספירות. לפיכך נקראים כל הספירות שלמטה מכתר בשם נקודות להיותם כבר מבחינות או"ח ודין. כמ"ש זה באורך בדברי הרב לעיל חלק ד' פ"ג. ע"ש כל ההמשך.

ונתבאר לעיל באו"פ חלק ה' דף ש"מ ד"ה ונבאר. שב' אורות ירדו ונתלבשו בכלי דכתר הנקראים זו"ן, שהזכר יש לו בחי"ג דהתלבשות וקומה שלו עד החכמה, והנקבה יש לה עביות של בחי"ב וקומתה עד הבינה, עש"ה.

ולפיכך גם הכלי דכתר הוכרח להסתיים על הטבור בשוה עם רגלי ע"ב, שהוא מאותו הטעם האמור אצל הע"ב, כי מתוך שהזכר יש לו שם בכלי דכתר קומת החכמה, הנה חל עליו הצמצום, כמו על פרצוף ע"ב, ומוכרח להסתיים למעלה מטבור, כי אינו יכול להאיר אל הכלים דזו"ן דבחי"ד.

והנך מוצא שמ"ש הרב לקמן שפרצוף הס"ג מתפשט עד רגלי א"ק, הנה זה אמור רק על בחינות הנקודות דס"ג שהם ט"ס

ענפיו כנזכר, כי שערות ראשו כנגד ענפי ע"ב, ושערות דיקנא הם מאח"פ, כנגד ענפי ס"ג, שבהם כלולים או"א שבין שניהם לקחו בינה דמ"ה אחר התיקון, שהוא שם ס"ג הכולל שניהם, והם נכללים במזל דדיקנא דא"א. והבן זה מאד כי כן הוא כאן. ואז עדיין היה מתפשט ס"ג עד רגלי א"ק.

אור פנימי

בחינות: גו"ע, ואח"פ, שנתהוה בראש הס"ג, כנ"ל, הנה התחדשות הזו, מכונה בשם שערות שבחינות גלגלתא ועינים שנשאר בבחינת ראש, נחשב לענפי ע"ב. ובחינת און חוטם פה שבהם, שיצאו לחוץ מהראש, נחשבים לענפי ס"ג. וטעם הדבר יתבאר לפנינו.

שבהם כלולים או"א, שבין שניהם לקחו וכו', והם נכללים במזל דדיקנא דא"א. משמיענו כאן, שכמו או"א דאצילות נכללו ויצאו מהע"ס דדיקנא דא"א, כן הע"ס דנקודים יצאו מסוד שערות דיקנא דראש הס"ג. ותדע שיש ג' בחינות או"א: שהם או"א הפנימים, ואו"א עילאין, וישסו"ת. וכל אלו הג' הם כלולים בשערות דיקנא. כי יש י"ג תיקוני דיקנא, שהם ג' היות, כלומר, ג' בחינות של ע"ס, שהע"ס הראשונות הן בבחי' ד' תיקונים הראשונים המסתיימים על שבות הזקן, ומשבות הזקן הוה יצאו או"א הפנימים, שהם הג"ר דנקודים. ומהע"ס השניות, שהם ד' תיקונים האמצעים, המסתיימים על מזל העליון הנקרא נוצר חסד, יצאו או"א עילאין, ומהע"ס האחרונות, שהם ה' תיקונים תתאין המסתיימים במזל התחתון הנקרא ונקא. יצאו ישראל סו"ת דאצילות.

וזה אמרו "והם נכללים במזל דדיקנא דא"א". כי או"א הנ"ל נקראים ביחד אבא, וישסו"ת הנ"ל נקראים יחד אמא. ואבא נכלל במזל העליון כנ"ל, ואמא נכללת במזל תחתון כנ"ל ונמצאו שניהם כלולים במזל. אבל בד' תיקונים עילאין המסתיימים על שבות הזקן, הנה הם שייכים לאו"א הפנימים, כנ"ל, ומהם יצאו רק הג"ר דנקודים, שהם

אצילותו של פרצוף, אלא אחר צמצום נה"י ועלית ה' תתאה לעינים, שיתבאר לקמן, כי ה"ת שהיא המסך המשותף מבחי"ב ובחי"ד יחד, עלתה לחכמה דראש הס"ג, המכונה עינים, ונודווג שם עם אור העליון, והעלה או"ת מחכמה לכתר, דהיינו מעינים לגלגלתא, הממשיך רק קומת הו"א. והנה אז נתחלקו הע"ס דראש הס"ג: לגלגלתא ועינים, ולאון חוטם ופה. כי להיות שנעשה מקום הזווג בהעינים, ושמשו העינים במקום הפה דראש, הנה נעשו ג' הספירות אח"פ, לבחינת גוף. ומקבלים מהמלכות הזו העומדת בעינים, המשפעת להם ממעלה למטה, ולא נשאר שם בבחינת ראש, דהיינו מבחינת ממטה למעלה, רק ב' הספירות: גלגלתא ועינים לבד. הרי שהע"ס דראש, נתחלקו לב' בחינות: ראש, וגוף. כי רק הכתר וחכמה מהם, נשאר לבחינת ראש, אבל בינה ז"א ומלכות שבהם, יצאו מבחינת הראש, ונעשו לבחינת ספירות דגוף.

והנה הגם שהזווג הוה החוצה את הע"ס דראש לב' בחינות ראש וגוף, נעשה בהחכמה דראש הס"ג גופיה, עכ"ז בו עצמו לא נעשה שום שינוי, כי אין העדר ברוחניות, כנודע. אלא רק תוספת נעשה כאן, כי נבחנו לע"ס דענפים שעל הראש דס"ג, המכונים ע"ס דשערות, והמה הם שנחלקו על ב' בחינות ראש וגוף הנ"ל, אשר כתר וחכמה שבהם, שנשארו בבחינת ראש, נבחנו לענפי ע"ב בבחינת שערות ראש, וג' הספירות שבהם שהם אח"פ, שנעשו לבחינת גוף, הם נבחנו לבחינות שערות דיקנא. ולענפי ס"ג.

וזה אמרו ושערות ראשו כנגד ענפי ע"ב, ושערות דיקנא הם מאח"פ, כנגד ענפי ס"ג. היינו אותה התחלקות הע"ס של ראש לב'

(ג) והנה מתחלה היה בא"ק כך: ג' ראשונות שבו, שהם ע"ב, כתר.

אור פנימי

דכתר של הגוף דס"ג, ואין מגיע מהם ליתר הט"ס תחתונות דס"ג, כל כמה שלא נודכנו הו"ן דכלי דכתר, לבחי"ב ולבחי"א. כמ"ש כל זה באורך לעיל דף ש"מ ד"ה ונבאר. עש"ה.

וזה אמרו, "ס"ג חכמה ובינה" כי הפרצוף נקרא תמיד על שם ספירות העליונות שבו, כנודע, וכיון שהספירות זו"ן הנ"ל יש בהם קומת חכמה ובינה ע"כ נקרא הס"ג בשם חכמה ובינה.

ומשמיענו בזה, כדי להבין מ"ש לקמן, אשר ס"ג הוה נעשה אח"כ לבחי' ע"ב, ונודע שהע"ב קומתו עד החכמה, ואיך אפשר שמס"ג יעשה ע"ב. וע"כ מזכיר כאן, שבס"ג זה, יש חכמה ובינה כי הזכר הוא בחי"ג דהתלבשות, שהוא בחינת ע"ב, ולפיכך נעשה אח"כ לבחי' ע"ב. וזכור זה.

מחציו ולמטה שהם נקודות שבו מלוכש מטבור ולמטה דא"ק תוך מ"ה ובין דא"ק. וצריך שתזכור הפירוש של טעמים ונקודות, המובאים לעיל בדברי הרב (ח"ד פ"ג אות י"א) כי התפשטות הראשונה אל הפרצוף, בטרם שהמסך מתחיל להודוך, הוא מכונה בשם טעמים, והוא אור ישר ורחמים. אבל בשעה שהמסך מתחיל להודוך, אשר אור העליון נמשך מהמאציל ומזווג עם המסך במדרגות זיכוכו, הנה ד' הקומות היוצאות בעת ההיא, שהן חכמה בינה ז"א ומלכות, המה נקראים נקודות כי הם בחי' או"ת ודין. עש"ה ובאו"פ שם. ועי' באו"פ דף ש"ט ד"ה התפשטות.

ועם זה תבין שרק האורות שבכלי דכתר דגוף הס"ג מכונה בשם טעמים אבל כל הט"ס תחתונות שלמטה מכתר דגוף הס"ג, הן נקראות נקודות. גם ידעת שהכלי דכתר דגוף הס"ג מתפשט עד הטבור, כלומר, עד סיום

בחינת או"א הפנימים. וזכור הדברים, כי תצטרך להם בכל מלה ומלה הבאים לקמן. ואז עדיין היה מתפשט ס"ג עד רגלי א"ק: כבר נתבאר זה לעיל דף ש"צ ד"ה וס"ג. עש"ה.

(ג) מתחלה היה בא"ק כך, ג"ר שבו שהם ע"ב כתר: הנה הדברים שבכאן הם אותו הענין המובא לעיל אלא בשינוי לשון, והעתקים רק מפני שיש בהם איזה חידושים קטנים. וגם כאן סובב על פרצוף ס"ג דא"ק ומקשר בו גם פרצוף ע"ב דא"ק המלוכש בו. וכבר ידעת, שפרצוף ס"ג מלביש מפה ולמטה דראש דע"ב, דהיינו לבחינת ג' הספירות תג"ת דגופא דע"ב. וזה אמרו, ג"ר שבו שהם ע"ב, כתר. כי תג"ת דע"ב המה שנעשים לג"ר דפרצוף הס"ג, אשר ראש הס"ג מלבישם מבחוץ, והפה, שהוא המלכות דראש הע"ב, הוא בחינת הכתר דראש הס"ג שממעל לו, ותג"ת דע"ב הם המוחין הפנימים שבו. כנ"ל.

ס"ג חכמה ובינה. כלומר, שבפרצוף ס"ג עצמו יש חכמה ובינה, ואע"פ שכל קומתו של הס"ג, הוא רק קומת בינה בלבד, אמנם יש בו בחינת זכר ונקבה, כלומר שהמסך שעלה להמלכות דראש ע"ב, לצורך הזווג לפרצוף ס"ג, כלול מב' רשימות עליונות, שהם: רשימו דבחי"ג דהתלבשות לבד, ומחוסר המשכה, ורשימו שלמה דבחי"ב. ולכן נעשה עליהם ב' זווגים: הא' בקומת חכמה, והב' בקומת בינה, והמה נק' זו"ן, שהרשימו דבחי"ג דהתלבשות, שעליה יצאה קומת החכמה, נק' זכר, והרשימו דבחי"ב השלימה גם מבחינת המשכה, נק' נקבה, שעליה יצא עיקר האור דפרצוף הס"ג, שהוא קומת בינה. וזו"ן הללו, נתלבשו רק בכלי

* עץ חיים שער ה': שער טת"א פרק א' מ"ב.

ס"ג חכמה ובינה. וזה הס"ג, היה מחציו ולמטה שהם הנקודות שבו, מלובש מטבור ולמטה דא"ק תוך מ"ה וב"ן דא"ק. וכל זה הוא פנימיות א"ק: עצמות, אורות, וכלים.

(ד) ואח"כ הוציא בחינות החיצוניות להלבישו. ותחלה הוציא אורות מע"ב הכולל הפנימי, שהוא השערות של הכתר, המקיפים ראשו מבחוץ עד המצח ועד האזנים, כנודע. ואח"כ הוציא שערות הזקן הנמשכים מס"ג הכולל הנקרא נקודים, שמהם נעשו כללות ג' מוחין שבו.

אור פנימי

עוסקים בו נחשב כולו לבחינת ע"ב, חוץ מנקודות שבו, שהם חציו התחתון שמכונה לקמן בשם ישו"ת, הוא לבדו נחשב לס"ג. שהוא לבדו יצא דרך נקבי עינים, לבחינת אח"פ דגוף, וישו"ת הוה, הוא הנקרא בכל מקום ס"ג הכולל, והוא הראש של ע"ס הנקודים. כמ"ש לפנינו באורך.

ונתבאר לעיל. אשר תחלת הווג שבנקבי עינים, שהוציא האח"פ לבחי' גוף, הוא נעשה בראש הס"ג גופיה, אלא בסוד השערות: ששערות ראש עד האזנים נבחנים לבחינת ממטה למעלה שהוא ראש, ולפיכך, הוא נבחן עוד לבחינת ע"ב, כי עדיין לא ניכר בו שום שינוי מחמת עלית ה"ת לנקבי עינים, אבל מנקבי עינים ולמטה, שהם שערות דיקנא, כבר נחשבים לבחינת אח"פ שיצאו מהראש ונעשו לבחינת גוף, לכן האח"פ דשערות שמכונים בשם שערות דיקנא, הם לבדם נחשבים לס"ג הכולל, שהוא בחינת הנקודים. ועוד יתבאר כל זה לקמן בהרחבה, כי שם מקומם.

וזה אמרו ואח"כ הוציא שערות הזקן הנמשכים מס"ג הכולל, הנקרא נקודים. כלומר, שמבחינת האזנים ולמטה נמשכו שערות הזקן בבחינת ס"ג הכולל שנקרא נקודים, אבל אותם שערות שיוצאים מנקבי העינים, כלומר ממלכות שבחכמה ממטה למעלה, המה נחשבים עוד לע"ב, ואינם ענפי הס"ג הכולל, כנ"ל. באופן ששערות ראש הם ענפים הנמשכים מע"ב, ושערות דיקנא

רגלין דגוף דע"ב, שמקום הסיום הוה מכונה טבור. וזה אמרו, "מחציו ולמטה שהם הנקודות שבו מלובש מטבור ולמטה דא"ק" דהיינו הט"ס תחתונות שלו, כי כל הט"ס התחתונות מכונים כאן בשם נקודות, שהם כולם ירדו למטה מטבור ונתלבשו במ"ה וב"ן הפנימים דא"ק. כמ"ש היטב לעיל דף ש"צ בד"ה אבל פרצוף. עש"ה.

וכל זה הוא פנימיות א"ק. כלומר, שכל זה הוא בחינת פרצוף הס"ג בבנינו עצמו, שאין בכלל זה הענפים שיוצאים לחוץ ממנו, שאותם הוא מבאר לאחר מכן.

(ד) השערות של הכתר מקיפים ראשו מבחוץ עד המצח ועד האזנים: כבר נתבאר לעיל דף שצ"ב ד"ה והנה הגם. שהשערות נחלקים לבי' בחינות: ראש, וגוף. שעד האזנים שהוא בינה נחשב לבחינת ראש, משום שמקום הווג היה בנקבי העינים, שהם חכמה דראש, וע"כ נתפשטו האורות משם ולמטה אל האזן חוטם פה, לבחינת התלבשות, המכונה גוף. וכבר ידעת שההפרש מראש לגוף הוא רב מאד. וז"ש שהשערות נמשכים עד האזנים. כי עד שם נחשב לבחינת ראש, אבל מאזנים ולמטה כבר נחשב לבחינת גוף, כמ"ש והולך.

שערות הזקן הנמשכים מן ס"ג הכולל הנקרא נקודים. וצריך שתדע שאלו האח"פ שיצאו מבחינת ראש לבחי' גוף כנ"ל, המה נקראים תמיד בשם ס"ג הכולל. והטעם הוא כמ"ש הרב לקמן. שכל הס"ג הוה דא"ק שאנו

ה) ונמשכין תחלה סוד הטעמים דס"ג, שהיא אח"פ עד טבורו. ואח"כ לא הוציא שאר בחינות לחוץ, יען כי הם מלובשים תוך מ"ה וב"ן כנ"ל,

אור פנימי

את הו"ן אשר שם. עש"ה. וזה אמרו. שלא הוציא שאר הבחינות שלמטה מטעמים דס"ג, שהם הט"ס תחתונות דס"ג, יען הם מלובשים תוך מ"ה וב"ן. דהיינו כמבואר, שהט"ס תחתונות דס"ג, הם מלובשים בו"ן שלמטה מטבור דא"ק הפנימי, שהמה נקראים מ"ה וב"ן. וזכור הדברים האלו, כי ענין התלבשות הו"ה דט"ס תחתונות דס"ג במ"ה וב"ן הפנימיים, האמור הוא ענין יסודי לכל המקרים של העולם הנקודים.

ו) עלו כל בחי' ס"ג הפנימיים הטמונים תוך מ"ה וב"ן הפנימיים. ענין עליה הו"ה הוא כדרך עליות האורות שבהסתלקות א' אצל א"ק הפנימי, וכדרך עליות האורות דהסתלקות ב' אצל פרצוף הע"ב. שפירושו הוא הזדככות המסך מכל עביותו לגמרי עד שנשתווה לבחינת מסך של ראש, שהשתוות הו"ה נבחנת שהמסך וכל הרשימות הכלולים בו, עלו למלכות של ראש ונתכללו עמה שם בהווג של ראש. וכן היה בפרצוף הס"ג הו"ה, כי אחר דמטי בהמלכות דס"ג, דהיינו שנזדכך המסך לקומת מלכות הנה הוא בא משם ומזדכך לגמרי מן כל עביותו ומשתווה להמלכות של ראש, ונפסק הווג מהפרצוף וכל האורות מסתלקים להמאציל, הכל כמו שנתבאר לעיל ח"ד פ"ד באו"פ סעיף נ'. עש"ה.

ונתבאר שם שהאורות מניחים אחריהם רשימות בעת הסתלקותם, גם נתבאר שהמסך מידי עברו בשעת הזדככות מספירה לספירה עד שמזדכך כולו ובא להראש, הנה הוא נכלל בהרשימות ההם, ע"ש. ונמצא כאן. אשר האורות דס"ג שנתלבשו בו"ן הפנימיים, הנה האורות הללו שכבר נתערבו בהעביות דבחי"ד שבכלים דלמטה מטבור, אע"פ שנסתלקו משם הניחו אחריהם רשימות. והרשימות

הם ענפים הנמשכים מס"ג הכולל. וזכור זה. כללות ג' מוחין שבו. כלומר ג' ספירות הראשונות כח"ב של הנקודים, המה נעשים מן שערות הו"ה הללו. ולא מעצמו, רק מן הכללות שבהם המקובץ בתיקון הד' דשערות הו"ה, הנקרא שבולת הו"ה. כמ"ש כל זה בהרחבה לקמן. וזה אמרו שמהם נעשו כללות ג' מוחין שבו.

ה) ונמשכים תחלה סוד טעמים דס"ג שהוא אח"פ עד טבורו: כלומר כי תחלה מטרם שיצאו עוד ענפי הס"ג הכולל לחוץ, דהיינו שערות ראש ודיקנא, יצאו הטעמים דס"ג, שהם קומת אח"פ עד טבורו, שהם בחינת אור ישר ורחמים, כמ"ש באורך לעיל דף ש"צ באו"פ ד"ה והנה הס"ג, עיין שם שיש שם ג"כ בחינת זכר שקומתו עד החכמה, ומ"מ מכנה הפרצוף בשם אח"פ, כי עיקר האור והקומה נבחן מבחינת הנקבה, כי כל ההתפשטות להגוף הוא רק מבחינת הנקבה, שיש לה בחינות עביות דהמשכה, והנקבה אין לה אלא קומת אח"פ, שהוא קומת בינה. ומה שמסתיים על הטבור, כבר נתבאר שם באורך. ע"ש.

שהם מלובשים תוך מ"ה וב"ן. וענין התלבשות זו, כבר נתבאר לעיל דף ש"צ ד"ה ותדע. כי הע"ב לא חזר ומילא הכלים שנתרוקנו מטבור ולמטה בא"ק הפנימי. מטעם שהע"ב אין לו המסך דבחי"ד, וע"כ אינו יכול להאיר מטבור ולמטה ששם מקום הבחי"ד. וע"כ נשארו הכלים דו"ן הנמצאים בא"ק הפנימי מטבור ולמטה, בלי אור. אלא לאח"י אחר שנתפשט הפרצוף ס"ג, הנה ט"ס תחתונות שלו, שאין בהם אלא רק קומת אור הבינה, שעל אור הו"ה לא היה הצמצום, המה שירדו למטה מטבור דא"ק ומלאו אור

כדרך אורות ע"ב הכולל, שלא נתגלה ממנו רק השערות הנמשכים מע"ב של ע"ב הכולל, ושאר חלקם טמיר תוך ס"ג הכולל.

(ו) והנה רצה להוציא גם מן מ"ה וב"ן שבו הפנימים, חיצוניותם לחוץ, ואז עלו כל בחינות ס"ג הפנימים, הטמונים תוך מ"ה וב"ן הפנימים, ועלו עמהם מ"ה וב"ן הפנימים, ואז אלו מ"ה וב"ן הם המ"ן שלהם, אל הטעמים

אור פנימי

לפרצוף חדש, ע"ד שהיה בב' הפרצופים הקודמים: הע"ב והס"ג, הנה המסך הזה השיג עתה שם חדש, שהוא "מ"ן" שהוא ר"ת מיין נוקבין. והוא מטעם שנתבאר לעיל בדיבור הסמוך, אשר ב' מיני רשימות נתערבו כאן זה בזה, שהם רשימות האורות דס"ג שהם בחינת עביות דבחי"ב, עם רשימות האורות שנתלבשו במ"ה וב"ן הפנימים, שהם בחינת העביות דבחי"ד. ונודע שבחי"ב ה"ס ה' ראשונה דהויה, והעביות דבחי"ד ה"ס ה' אחרונה דשם הויה. שהם ב' נקבות. ומתוך שהמסך בעת עלותו להתכלל בהווג של ראש נכלל מב' נקבות אלו ביחד, ע"כ נקרא עתה בשם מיין נוקבין, לשון רבים, להיותו כלול מב' נוקבין. ותדע כי חיבור הזה גרם להיות עשרה כלים בהעשר ספירות, ותיקון ב' קוין, כמ"ש לקמן. וה"ס שיתוף מדת הרחמים בדין, כי ה' ראשונה ה"ס מדת הרחמים, וה' אחרונה ה"ס מדת הדין, והם באו עתה יחד במסך בווג אחד. כמ"ש עוד לפנינו בהרבה.

וזה אמרו, מ"ה וב"ן הם המ"ן שלהם. כלומר הם גרמו ענין המ"ן שנתחדש מכאן ואילך בהעולמות, משום שהם הזו"ן דא"ק הפנימי, שקומתו עד הכתר מחמת הבחי"ד שבו, כנודע. והם נכללו ובאו בהרשימו דבחי"ב שהם מהאורות דס"ג, ונכפלו יחד בהעביות שבהמסך שאז נקראו מ"ן כנ"ל. ודע כי מעת שנתחברו שוב לא נפרדו זה מזה לעולם, אלא כל ההבחן שבהם הוא רק בפנימיות ובחיצוניות, שלפעמים הבחי"ד טמונה בפנים, והבחי"ב או הבחי"א מבחוץ,

האלו דבחי"ד, נכללו בהמסך שעלה אל המלכות של ראש, ונמצא שבעת שעלה המסך למלכות של ראש, שהביא עמו גם הרשימות ההם דזו"ן הפנימים, הנק' מ"ה וב"ן הפנימים. וזה אמרו "ואז עלו כל בחינות ס"ג הפנימים הטמונים תוך מ"ה וב"ן פנימים" היינו הרשימות של ט"ס התחתונות דס"ג גופיה המלוכשים וטמונים תוך הרשימות דמ"ה וב"ן הפנימים שהם מבחינת עביות דבחי"ד ומתוך שהרשימות דאורות דס"ג מעורבות ונכללות ברשימות דמ"ה וב"ן, לכן עלו יחד כלולות במסך דס"ג אל המלכות של ראש ונתכללו שם בווג העליון. כמו שמבאר והולך.

ואין להקשות הרי נתבאר לעיל שפרצוף הס"ג נשאר בבחינת מטי ולא מטי הקבוע ותמידי, ואיך אומר כאן שגם בס"ג נוהג הסתלקות האורות כולם להראש. אמנם כבר ידעת שאין העדר ברוחני, וכל השינויים שאנו מבחינים בהרוחנים, הם רק ענין של תוספות הצורות, אבל צורה הקודמת אינה מתבטלת לעולם. וכן כאן כי אע"פ שנעשה גם כאן ענין הסתלקות האורות, אחר שנתערבו האורות דס"ג במ"ה וב"ן הפנימים, מ"מ הצורה דמטי ולא מטי התמידי נשארת על מקומה.

ועלו עמהם מ"ה וב"ן הפנימים. כבר נתבאר לעיל בדיבור הסמוך. כי הרשימות דס"ג נתערבו בהרשימות של מ"ה וב"ן, וכולם נכללו בהמסך. ועלו עמו יחד להראש. מ"ה וב"ן הם המ"ן שלהם. הנה המסך העולה להמלכות של ראש, להתכלל שם בווג של ראש, כדי להתחדש ולהתפשט משם

עצמם דס"ג שאינם מלובשים תוך מ"ה וב"ן, והם בערך או"א אל ישסו"ת. כי כמו שלצורך עבור זו"נ מזדווגים או"א עילאין וישסו"ת נכללין עמהם,

אור פנימי

עילאין, וחציו התחתון שנתערב בבחי"ד בסוד מ"ן מכוונה ישראל סבא ותבונה, וזכור היטב את השמות הללו בהוראתם, כי הרב משמש עמהם בכל ההמשך דלקמן.

ותדע, שכאן הושרש התחלקות או"א לב' פרצופים: הנקראים או"א, וישסו"ת. ואע"פ ששניהם יוצאים, מבחינת אח"פ שיצאו לחוץ, דהיינו שערות דיקנא. כנ"ל דף שצ"ב ד"ה שבהם. ע"ש אשר אח"פ האלו הם כבר מקבלים מבחינת חצי התחתון דס"ג המתוקנים במ"ן. מ"מ כיון שהם ע"ס שלמות של ראש, אשר או"א הם בחינת הראש של הפרצוף, דהיינו מבחינת נקבי עינים ולמעלה, ע"כ נבחנים שהם אינם כלולים בהמ"ן, בהיות המסך דמ"ן מתוקן מתחתיהם דהיינו בנקבי עינים, ואין העביות פועל כלום ממטה למעלה, כנודע. אבל היסוסו"ת הם בחינת אח"פ של הפרצוף, הנמשכים מנקבי עינים ולמטה, אשר המסך דמ"ן כבר פועל עליהם. וע"כ מיוחסים היסוסו"ת אל פרצוף התחתון דס"ג שכבר מעורבים בבחי"ד.

מזדווגים או"א עילאין וישסו"ת נכללין עמהם. כבר נתבאר ענין או"א וישסו"ת דאצילות, שהם בחינת ראש אחד של ע"ס גו"ע ואח"פ, אשר מתוך עלית ה"ת לנקבי עינים, המה נתחלקו לב' חצאי הראש, שחציו העליון, שהוא גלגלתא ועינים, הנבחן שאינו עוד מחובר בבחי"ד שבה"ת, מחמת שנמצאת למטה מעינים, כנ"ל, הם מכוונים או"א. וחציו השני של הע"ס דראש שהם אח"פ שלמטה מה"ת שבנקבי עינים, נבחנים למחברים עם הבחי"ד שבה"ת, וע"כ המה בחינת גוף שהוא מקבל מנקבי עינים של ראש ממעלה למטה. כנ"ל. והנה לצורך לידת זו"ן מתחברים ב' חצאי הראש הללו לפרצוף אחד. כי אותה ה"ת שבנקבי עינים חוזרת ויורדת למקום הפה דהיינו להמלכות של ראש, ואז חוזרים

ולפעמים הבחינה ב' טמונה מבפנים והבחי"ד מגולה מבחוץ כמו שהיה כאן בפעם הראשונה שנתחברו כמ"ש הרב כאן, "בחינת ס"ג הפנימים הטמונים תוך מ"ה וב"ן הפנימים" הרי שבחי"ב טמונה מבפנים והבחי"ד מגולה כלפי חוץ. ויתבאר עוד במקומו.

המ"ן שלהם אל הטעמים עצמם דס"ג, שאינם מלובשים במ"ה וב"ן. כמו שנתבאר לעיל דף שצ"א ד"ה ולפיכך, אשר הטעמים דס"ג, שהם האורות שבכלי דכתר דגוף דפרצוף ס"ג, מחויבים להסתיים בשוה עם סיום רגלי ע"ב, דהיינו למעלה מטבור, כי משום שהזכר המלובש בכלי דכתר יש לו קומת חכמה כמו הע"ב, וגם הנקבה שבכלי דכתר נכללת יחד עמו, ע"כ אינם יכולים להאיר למטה מטבור, כי אין להם מסך דבחי"ד, עש"ה. ונמצא שהאורות של הטעמים דס"ג אינם מלובשים במ"ה וב"ן שלמטה מטבור. וזה אמרו שנעשו למ"ן להטעמים עצמם דס"ג שאינם מלובשים במ"ה וב"ן. דהיינו להזו"ן שבכלי דכתר דגוף הס"ג המסתיימים למעלה מטבור. וענין שנעשה כאן והאור שנמשך מחמתו, יתבאר לקמן במקומו המותאם.

או"א אל ישסו"ת. הקש זה צריכים להבינו היטב, כי יש כאן ב' חצאי הס"ג שהתפרש ביניהם מרובה ביותר, שהם, חציו העליון של הס"ג, שהוא הכלי דכתר דגוף הס"ג, המכוונה טעמים, המסתיים למעלה מטבור, והוא לא ירד ולא נתערב במ"ה וב"ן הפנימים ונשאר בעביות דבחי"ב שלו, ובחי"ג של התלבשות. וחציו התחתון של הס"ג דהיינו ט"ס תחתונות שמחכמה ולמטה שנק' נקודות דס"ג, שהוא ירד ונתערב במ"ה וב"ן הפנימים, ונכפל בו ב' מיני עביות: של בחי"ב, ושל בחי"ד יחד. ואומר, אשר חציו העליון שלא נתערב בבחי"ד, מכוונה או"א

כן הכא, הטעמים דס"ג מזדווגים עם כל ע"ב, ומכ"ש שהנקודות תגין אותיות דס"ג מתחברים עמהם וטפלים להם, ולכן אינם עולים בשם דוגמת ישסו"ת הנ"ל. ואז מולידים בחי' ב"ן דחיצוניות ולבושם לחוץ. הרי נולדה הנקבה עתה תחלה.

אור פנימי

מחכמה לכתר אינו ממשיך רק קומת ז"א, וקומה זו היא שירדה שוב מטבור ולמטה להע"ס הנק' נקודים. כמ"ש זה באורך במקומו.

וזה אמרו "שנקודות תגין אותיות דס"ג מתחברים עמהם וטפלים להם" כי הס"ת דס"ג, שהם חכמה בינה ז"א ומלכות, מכוונים נקודות תגין אותיות כי נקודות הם חו"ב, תגין הם מ"ה, דהיינו ז"א. ואותיות הם ב"ן, שהיא המלכות. והם נעשו למ"ן ועלו אל הטעמים דס"ג, ונתחברו עמהם ונכללו בהטעמים ההם, וע"כ נעשה הזווג שם בהע"נים דראש של הטעמים. כנ"ל.

ב"ן דחיצוניות ולבושם לחוץ. אל תטעה לפרש שנולד כאן קומת המלכות, שנקרא תמיד ב"ן. כי זווג הנעשה בנקבי עינים הוא מבחינת עביות דבחי"א, שהוא קומת ז"א. ולא עוד אלא שיש כאן בחינה ב' מבחינת התלבשות שהיא קרובה לקומת הס"ג, כמ"ש לקמן. אכן תראה שהרב מכנהו בשם ב"ן דחיצוניות ולא סתם ב"ן, והוא כי באמת הוא בחינת ס"ג, כנ"ל (דף שצ"ד ד"ה שערות הזקן). ע"ש. והקומה הזו מכונה באמת בשם ישסו"ת, שהוא ס"ג, אלא לפי שבחינת האח"פ החיצונים של ישסו"ת הזה ירדו לבחינת הנקודים למטה מטבור, שמשם נבנה הנקבה השורשית שבכל העולמות, שערכה באמת הוא ס"ג ולא ב"ן, כי ב"ן הפנימי שהוא בחי"ד, נשאר כולו בא"ק הפנימי, ולא נגלה ממנו שום בחינה נקבה בכל העולמות. ולפיכך נקרא המלכות של ישסו"ת הזה שיצא דרך נקבי עינים, בשם ב"ן, כי הוא ירש מקומו של ב"ן הפנימי

האח"פ ג"כ אל הראש ומתחידים עם או"א לבחינת ע"ס של ראש אחד, ואז מולידים מוחין בשביל זו"ן דאצילות. כמ"ש, במקומו. וזה אמרו כמו שלצורך עיבור זו"ן מזדווגים או"א עלאין וישסו"ת נכללין עמהם, כן הכא הטעמים דס"ג מזדווגים עם כל ע"ב ומכ"ש שנקודות תגין אותיות דס"ג מתחברים עמהם וטפלים להם. פירוש. כי נתבאר לעיל ענין לידת מוחין דז"א, שאז מתחברים או"א ויסו"ת לראש אחד, שנעשה הזווג במסך דבחי"ב בפה הכולל שבראש הזה, שהע"ס היוצאים על מסך הזה יש לו קומת ג"ר דבינה, שהמה נעשים מוחין וג"ר בשביל ז"א. אמנם לצורך עיבור ז"א דהיינו הקטנות של ז"א, אינו כן. ואע"פ, שהזווג הזה צריך ג"כ להעשות באו"א, שהם תמיד בחינת הראש, אמנם כאן נכללים ישסו"ת באו"א, כי טפת ז"א הנכללת בנה"י דא"א, עולה ונכללת בהמסך דישסו"ת, וישסו"ת נכללים באו"א, והזווג נעשה במסך דישסו"ת שנכלל בבחינת מ"ן במסך דאו"א, אשר הקומה היוצאת על זווג הזה, היא קרובה לבחי"א, שחסרה ג"ר, ואז יוצא הז"א מחוסר מוחין, אלא בבחינת גוף בלי ראש.

והנה כאן יצא ג"כ מתחלה רק בחינת הקטנות של הנקודים, כמו הז"א דאצילות הנ"ל, וע"כ עלו הנקודות דס"ג המעורבות כבחי"ד, ונכללו תוך הטעמים דס"ג, שהם לא נתערבו בבחי"ד, ונבחנו כמו או"א עילאין, כנ"ל, והטעמים דס"ג עלו להראש דס"ג עם המ"ן של הנקודות, ונעשה הזווג על המ"ן דנקודות הנכללים בהטעמים, ולא על בחינת המסך של הטעמים, והנה אז עלו המ"ן לעינים, שהם בחי"א, כי האו"ת העולה

* (ז) כשעלה ברצון המאציל להאציל עולם הנקודים, וכוונתו היתה לעשות להם בחינת כלים, כדי שיהיה כח בעולמות התחתונים לקבל אור העליון, וראה המאציל א"ס כי עדיין אין כח ויכולת בתחתונים לקבל האורות האלו היוצאים דרך נקבי העינים, אשר הם מתפשטים ממקום הטבור של א"ק עד רגליו, כמו שיתבאר. לכן קודם שהאציל האורות האלו, היה עוד צמצום ב' אחר בא"ק, ע"ד הצמצום הנזכר לעיל בא"ס. והוא שכל

אור פנימי

דס"ג ורשימות דבחי"ד, זה בזה, כנ"ל באו"פ דף שצ"ו ד"ה מ"ה וב"ן. עש"ה. ולפיכך, נתעלה מקום הצמצום שהיה בסיום דבחי"ד שהיא הנקודה דעולם הזה, ועתה נתעלה למקום הסיום דבחי"ב, שהוא בחינת הטבור דעולם הנקודים, כמ"ש להלן. באופן שענין התעלות האורות דנה"י לתג"ת דא"ק, גרם לנקודת הצמצום חדשה וסיום חדש להעולמות, שהוא דומה לגמרי לצמצום הראשון שהיה בא"ס, כדברי הרב. גם תדע כי ממקום נקודת הצמצום החדשה שהוא טבור של הנקודים, עד מקום נקודת הצמצום הראשונה שהיא העולם הזה, הוא מקום עמידת ג' העולמות שלמטה מאצילות, הנקראים בי"ע. כמ"ש עוד במקומו.

האור שהיה מתפשט בתוך פנימיותו של הא"ק הזה ממקום טבורו ולמטה העלה למעלה ממקום הטבור. כבר נתבאר, שהרב מדבר כאן מב' פרצופים, שהם: פרצוף הראשון דא"ק המכונה א"ק הפנימי שהעביות דבחי"ד משמשת בו. ומפרצוף השלישי דא"ק המכונה ס"ג, שהעביות דבחי"ב משמשת בו. כמ"ש באו"פ לעיל דף שצ"ד ד"ה וס"ג עש"ה כי אי אפשר להכפיל שוב את האריכות ההיא. וטבור, פירושו, מקום הסיום רגלין דהתפ"ב דא"ק, המכונה ע"ב. והוא מטעם שנתבאר שם, שאין בע"ב הזה אלא מסך דבחי"ג, וע"כ אינו יכול להאיר למטה מטבור דא"ק הפנימי ששם מקום כלים דבחי"ד, שאין בע"ב בחינת המסך דבחי"ד, וע"כ נבחן שהוא מסתיים על

כמבואר. וזה אמרו ואז מולידים בחינת ב"ן דחיצוניות.

נולדה הנקבה עתה תחלה. כמ"ש בדיבור הסמוך שמלכות דישס"ת שיצאה דרך העינים שממנה נאצלו הע"ס של הנקודים, היא הנקבה השורשית שבכל העולמות.

(ז) אין כח בתחתונים לקבל האורות היוצאים דרך נקבי העינים: כי האו"ח היוצא על בחינת העביות דבחי"א, הוא אור דק שאינו מגיע לבחינת גוף דהיינו התלבשות. כמו שנתבאר לעיל בחלקים הקודמים. גם ידעת שהעינים הם כינוי לספירת חכמה של ראש, שהיא בחי"א. וזה אמרו שעדיין לא היה כח ויכולת לקבל האורות דנקבי עינים. צמצום ב' אחר בא"ק, ע"ד הצמצום הנזכר לעיל בא"ס. הנה לכאורה תמוה הלא גם בב' הפרצופים הקודמים היה אותו הסתלקות האורות, מהגוף דעליון כדי להאציל להתחתון, הנקראים לעיל בדברי הרב בשם הסתלקות א' והסתלקות ב'. עיין סוף חלק ה' אות ס'. ומה נשתנה הסתלקות הזו דנה"י דא"ק, לקרוא אותו בשם צמצום ב'. ולא עוד אלא לדמותו לצמצום ראשון שבעולמות. והענין הוא, כי באמת נעשה כאן ענין חדש לגמרי, מלבד המובן של הסתלקות האור, שהיה בע"ב וגלגלתא דא"ק. והוא כי נעשה כאן בחינת נקודת הצמצום חדשה, נוסף על נקודת הצמצום הראשונה שהיה בצמצום א"ס ב"ה. והיה זה, מטעם התערבות הרשימות

* שער ההקדמות עולם הנקודים דרוש ד'.

האור שהיה מתפשט בתוך פנימיותו של א"ק הזה ממקום טבורו ולמטה העלהו למעלה ממקום הטבור, בחצי גופו העליון, ונשאר מקום הנזכר מן הטבור ולמטה בלי אורות.

(ח) והמשכיל יבין וידמה מלתא למלתא, איך בכל העולמות הנמצאים, המאירים בעולם שלמטה מהם, תמיד הם בחינת חצי תחתון דת"ת ונה"י. כי הרי מצינו, איך חצי ת"ת ונה"י דז"א מאירים בנוקביה. ונה"י דא"א ואו"א מאירים לז"א. ונה"י דע"י לא"א. וכן התפארת ונה"י הזה דא"ק, מאירים לע"י ולכל עולם האצילות, כמו שיתבאר. עוד מזה יתבאר לך,

אור פנימי

הטבור, ונשארו הכלים דא"ק הפנימי ריקנים בלי אור מטבורו ולמטה, כמו שהיו בעת הסתלקות הא' מטרם שנתפשט הע"ב. אמנם אחר שנתפשט פרצוף השלישי, הנק' ס"ג, הגה אז נתפשטו בחינות הנקודות שלו, שהם הט"ס תחתונות שלו, שאין בהם אלא אור הבינה, כנ"ל, והם נתלבשו ומלאו את הכלים הריקנים שמטבור ולמטה דא"ק הפנימי. כמ"ש שם. הרי שהאורות הללו שמטבור ולמטה דא"ק הם בחינות ב' פרצופין: א"ק הפנימי, והס"ג דא"ק. כי הט"ת דס"ג מלובשים בחצי ת"ת ונה"י דא"ק הפנימי, דהיינו המקום שמטבור ולמטה שלו.

וזה אמרו "שכל האור שהיה מתפשט בתוך פנימיותו של הא"ק הזה מטבורו ולמטה" דהיינו ב' מיני אורות הנ"ל שהם ט"ת דס"ג, וזו"ן דבחי"ד דא"ק הפנימי עצמו. "העלהו למעלה ממקום הטבור בחצי גופו העליון" דהיינו שאלו ב' מיני אורות נסתלקו מהמקום הזה שממטה לטבור, הנקראים תנה"י ועלו למעלה מנקודת הטבור, שהוא אל הטעמים דס"ג. כנ"ל באו"פ (דף שצ"ז ד"ה המ"ן וד"ה מזדווגים. עש"ה).

העלהו למעלה ממקום הטבור. ענין העלאה זו של האורות מלמטה מטבור דא"ק, אל המקום שלמעלה מטבור הוא ענין הכי יסודי בואת החכמה, וע"כ צריכים להבינו היטב. והוא באמת ענין ארוך מאד שאינו מתבאר אלא בהבנת כל דרושי הרב

שבאצילות הנקודים. אמנם עיקר הקוטב שבו, הוא דבר השיתוף דמדת הרחמים בדין, שהם ענין התחברות הבחי"ב שה"ס בינה, עם הבחי"ד שה"ס המלכות. שה"ס המובא בזהר רות, על הפסוק ותלכנה שתיהן, אשר ב' הנהיין שבשם הוי"ה, דהיינו הה"ר שהיא בינה, והה"ת שהיא מלכות, נתחברו והיו כאחת. ע"ש וענין הזה, הושרש כאן, בעליות האורות נה"י דא"ק שלמטה מטבור אל התג"ת שלמעלה מטבור. כי מתחלה נתפשט האור דט"ת דס"ג שהם בחי"ב למטה מטבור דא"ק, ונתלבשו ונתחברו עם הזו"ן דבחי"ד אשר שם, ובוה קבלה הבחי"ד כח, שתוכל אח"כ לעלות עם הט"ת דס"ג, למעלה מטבור, ששם בחי' הטעמים דס"ג, דהיינו אור ישר רחמים של התפשטות הס"ג, ומשם להחכמה של ראש הס"ג, המכונה נקבי עינים. באופן, שבחי"ד שה"ס ה"ת נתלבשה ובאה בהמסך שבנקבי עינים ונכללה שם בהזווג העליון שעל המסך הזה, המעלה או"ת מחכמה לכתר, וממשיך קומה של בחי"א, שהיא קומת ז"א, כנודע. אלא מתוך שיש שם גם בחינת התלבשות של בחי"ב, כמ"ש להלן, ע"כ נבחן לקומת ישראל סבא ותבונה. ונמצא שביסודות הזה היוצא מזווג דעינים, כלול בו הבחי"ד, שהיא ה"ת דהוי"ה, באופן, שב' הבחינות: מדה"ר שהיא בחינת היסודות, ומדת הדין שהיא בחינת ה"ת, נתחברו כאן בפרצוף אחד ממש.

כי בכל זמן הוצאת אורות להאצילם, צריך ענין הצמצום, ויתבאר למטה במקומם, איך גם א"א צמצם אורות נה"י שלו כדי להאציל את ז"א ונוקביה, ודי למבין.

* (ט) והנה אחר שצמצם עצמו, הניח חד פרסא באמצע גופו במקום

אור פנימי

והנך מוצא שכל החיבור והשיתוף הזה, של הבחי"ב והבחי"ד, נעשה ע"י עליות האורות נה"י דא"ק לחג"ת שלו למעלה מטבור. כי משם עלו הבחי"ב והבחי"ד כלולות זו בזו עד שבאו יחד למקום הזווג עם אור העליון המכונה נקבי עינים, ונעשה משניהם פרצוף אחד ממש. והוא הפרצוף המכונה עולם הנקודים. וזכור ההבנה הזו כי היא היסוד של כל הדרושים הבאים להלן. ופרטיות הענין הנ"ל וסבת הסתלקות האורות דנה"י, כבר נתבאר לעיל דף שצ"ה ד"ה עלו כל בחי". ע"ש.

(ט) פרסא באמצע גופו וכו' ושאיב מעילא ויהיב לתתא: פרסא, פירושו מסך המסיים של הפרצוף בדומה לאצבעות רגלים שהם סיומו של הפרצוף, אלא ההפרש הוא, בערכי פנימיות וחיצוניות, כי הפרסא, היא בחינת הסיום של פרצופים הפנימיים, ואצבעות רגלין הוא בחינת הסיום גם לחיצוניות הפרצוף. ופרסא זו נעשתה, אחר זווג עליון שנעשה בנקבי העינים, שפירושו הוא, שנתעלה מקום הזווג ממקום הפה, שהיא המלכות של הראש, אל מקום נקבי העינים, שהיא החכמה של הראש. כנ"ל באורך. (בדף שצ"א ד"ה שערות). ע"ש ואז נחלקו הע"ס של הראש, לבי' מדרגות ראש וגוף, שהמרחק רב ביניהם כי בראש עדיין אין שם כלים ובחינת התלבשות בפועל, כי האו"ח משמש שם מבחינה ממש למעלה, ולא בבחינת ממעלה למטה שפירושו התלבשות. אלא

והנה באותה המדה שנתעלה המלכות השרשית של הראש, מן הפה לנקבי העינים, כן נתחלקו הע"ס דסיום של פרצוף הס"ג והוא, כי הע"ס המסיימים להפרצוף, מתחילים בהס"ג, ממקום החזה עד סיום רגלין, אשר בחינת הכתר וחכמה שבו, מתפשטים ממקום החזה עד הטבור, וג' הספירות: בינה ז"א ומלכות שבו, מתפשטים מטבור עד סיום רגלין. ונמצא עתה כמו שהבינה ז"א ומלכות דראש, יצאו לחוץ מבחי' ראש ונעשו לבחינת גוף, כן הבינה ז"א ומלכות דספירות הסיום, יצאו לגמרי מבחינת אצילות הפרצוף, באופן שאותו מסך המסיים להפרצוף, שעמד בהמלכות דע"ס הסיום, שהוא מקום של

* עץ חיים שער ח' פרק ב'.

טבורו מבפנים כדי שיפסיק בינתיים. וז"ס יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים. כנזכר בזוהר בראשית דף ל"ב, אית קרומא חדא באמצעית מעוי דבר נש דאיהו פסיק מעילא לתתא, ושאיב מעילא ויהיב לתתא. ואז נשאר כל האור לעילא מהאי פרסא, והיה שם דוחק ומהודק. ואז בוקע בהאי פרסא ויורד והאיר בשאר הגוף מהטבור ולמטה.

(י) ואמנם ודאי, שעל ידי הסתלקות האור למעלה מהטבור היה מספיק להיות יכולת בעולם האצילות לקבל האור שלהם, אבל לא היה מספיק לתת כח לעולם הבריאה, שיוכל גם הוא לקבל אורו ג"כ, ולכן הוסיף בחינה אחרת, להניח שם אותו המסך והפרסא. נמצא שהם ב' דברים: צמצום האור למעלה, שיוכל האצילות לקבל האור שלו, והטעם, שע"י עליתו למעלה, יצא אור חדש, ובודאי שהאור ההוא בא ממועט, אע"פ שהוא משם ס"ג עצמו, היו יכולים לקבלו. וענין הפרסא היה, כדי שיוכל גם הבריאה לקבל אורו.

* (יא) וצריך לתת טעם למה הוצרך שני דברים: א' הצמצום, ב' הנחת הפרסא. אך הענין הוא שיוכלו התחתונים לקבל האור, הוא על ידי המעטת

אור פנימי

מלעילא ויהיב לתתא גם ענין הבקיעה שהאור בקע את הפרסא יתבאר להלן.
(י) צמצום האור למעלה שיוכל האצילות לקבל וכ"י יצא אור חדש: היינו האור שיצא ע"י הזווג שבנקבי עינים שנתבאר ענינו לעיל. שעל ידי האור הזה נתתקן בחינת האצילות לבדה, דהיינו בחינת הנקודים, עד הטבור של הנקודים, כי עד שם הוא מקום האצילות העתיד להיות אחר עולם זה, אמנם לא הגיע מאור זה כלום להמקום שמתבור ולמטה דנקודים. כמ"ש לקמן.
אור חדש ובודאי שהאור ההוא בא ממועט אע"פ שהוא משם ס"ג. כי על ידי העליה למעלה למקום נקבי העינים, שהוא חכמה ובחי"א, הרי נתמעט הס"ג מקומת בינה לקומת ז"א, וע"כ יכולים הכלים לקבלו,

אצבעות רגלין, עלה עתה להחכמה של הע"ס האלו, שהוא מקום הטבור. וג' הספירות: בינה וז"א ומלכות שלמטה מהטבור, יצאו לגמרי לחוץ מהפרצוף ונתבטל מהם בחינת האצילות של אותו הפרצוף. ובוה תבין היטב, שאותם ט"ס התחתונות דס"ג, שהיו מתפשטים מלפנים, מהטבור עד סיום רגלים של הא"ק הפנימי, ועלו לבחי' מ"ן אל הטעמים דס"ג ולבחינת נקבי עינים, לא חזרו וירדו אח"ו למקומם הראשון דהיינו עד סיום רגלין דא"ק, שהרי כבר נשתנה מקום נקודת הסיום פרצוף הס"ג, דהיינו במקום הטבור, וכבר הופרס שם מסך המסיים את הס"ג, כנ"ל אלא שנשארו למעלה מהטבור והפרסא, ורק הזו"ן דא"ק הפנימי שהיה כלול עמהם, הם לבדם ירדו למטה מהטבור. וענין ושאיב

* מבוא שערים שער ב' פרק ב'.

האור, וגם בהיותו בא דרך מסכים. והנה, כיון שבעולם הנקודים היה עיקר התחלת גילוי הכלים, הוצרך הצמצום הנזכר לשיומעת האור ויוכלו כלי הנקודים לסובלו, וגם בהיותם מצומצמים שם, הם דחוקים מאד, ועל ידי זה הם יוצאים בחוזק דרך העינים ומתפשטים למטה.

(ב) והוכרח ג"כ להשיג הפרסא, ולהמעט יותר האורות היוצאים דרך הפרסא, וטעם תוספות המעטתו על ידי הפרסא, אינו לענין עולם הנקודים עצמו שהוא עולם האצילות, אלא לצורך עולם הבריאה שתחתיו,

אור פנימי

בבחינת אצילות. ותדע, שאור חדש הזה, הוא האור דכלים דפנים דג"ר, והוא עצמות האור דג"ר דנקודים, אבל אותו אור חדש שנאצל אח"כ ע"י זווג ע"ב ס"ג, שירד ובקע לפרסא, והאיר לנקודים, הוא אינו בחינת עצמות אור של הנקודים, אלא שנבחן לבחינת תוספות אור, ובחינת גדלות. וזה אמרו "שע"י עליתו למעלה יצא אור חדש ובודאי שהאור ההוא בא ממועט אע"פ שהוא משם ס"ג עצמו היו יכולים הכלים לקבלו" דהיינו הכלים דג"ר דנקודים, כנ"ל. ומכנה אותם עולם האצילות, משום שהמה השרשים לעולם האצילות.

(ב) הפרסא אינו לענין עולם הנקודים עצמו שהוא עולם האצילות, אלא לצורך עולם הבריאה שתחתיו: כבר נתבאר לעיל שענין הפרסא ה"ס המסך המסיים לפרצוף הס"ג בדומה לאצבעות רגליו שמקודם לכן, אמנם יש בו תיקון גדול, הנקרא בוהר דשאיב מלעילא ויהיב לתתא, כנ"ל בדברי הרב. והוא משום שהוא בחינת מסך כפול מב' בחינות: מבחי"ב ומבחי"ד יחד. ולפיכך נוהג בו ענין של בקיעת הפרסא בשעה שהבריאה צריכה לקבל האור מאצילות. וענין בקיעה פירוש, ביטול של גבול הסיום שבו והתפשטות האורות דס"ג למטה מהפרסא.

והוא רק ביטול לשעתו, ואח"כ חוזר ונסתם. באופן שהוא דומה לפתח הנפתח ונסגר. והדבר תלוי בירידת הבחי"ד דפרסא מתוך הבחי"ב (ב) הפרסא, כי בשעה שב' הבחינות מחוברים ומהודקים זה בזה, אז הפרסא מסוגרת כמו המסך העומד באצבעות רגלים, שאין שום התפשטות של הפרצוף מלאחר סיום של אצבעות רגליו. ובשעה שהבחי"ד עוזבת את הפרסא, ויורדת למקום אצבעות רגליו של הפרצוף כמו שהיה מקודם לכן, אז מתבטל כח הסיום של פרסא שזה נק' שנבקע הפרסא, והאורות עוברים משם ולמטה לעולם הבריאה. וזהו כוונת הוהר דשאיב לעילא ויהיב לתתא. ויתבאר עוד להלן.

מסך ופרסא בין הבריאה אל האצילות. כי מכת הפרסא שנתתקן כאן מתחת הפרצוף ס"ג דא"ק, נקבע גבול עולם של הנקודים על בחינת הטבור שלו, אשר על הטבור דנקודים הזה נעשה אותה הפרסא שבין אצילות לבריאה. כמ"ש זה היטב לקמן. וזה שמרמו להבין בזה את הפרסא שבין אצילות לבריאה. כי הם ענין אחד.

האצילות למה שלמעלה ממנו אין צריך מסך ממש רק ריחוק מקום לבד: כלומר, שאע"פ שענין הסיום של רגלי הס"ג על הפרסא, הוא מסבת עלית האורות שלמטה מטבור למ"ן אל נקבי העינים, שמטעם זה יצאו האח"פ של הראש לחוץ מהראש, והבינה וז"א ומלכות דע"ס הסיום לחוץ מהגוף של האצילות. כנ"ל דף ת"א ד"ה פרסא ע"ש. וא"כ משמע לכאורה שהפרסא באה לתיקון האצילות דאורות הנקודים מסבה שנאצלים מאורות העינים. וע"כ אומר, שהן אמת כי

שיהיה יכולת בו לקבל האור הנמשך לו. ובוזה תבין איך יש מסך ופרסא בין הבריאה אל האצילות. אכן מן האצילות אל מה שלמעלה ממנו, אין צריך מסך ממש, רק ריחוק מקום בלבד שהוא הצמצום הנ"ל, כי עלה האור למעלה מהטבור ונתרחק מן הנקודה, אשר מכנגד הטבור ולמטה מבחוץ.

יג) והמשכיל יבין, מזה, מ"ש כי כל יציאת אורות מחודשים ועולמות נוספים, אינו אלא על ידי צמצום אור. כי כן היה צמצום הא"ס להוציא א"ק, וא"ק להוציא הנקודים הוא האצילות. וכל זה הוא קרוב אל ביטול המלכים, ואסור להוציאו בפה, כי זה מקום גבוה.

יד) והנה אחר הצמצום והפרסא הנזכרים, נמצא האורות שם רבים מאד במקום החזה. והועילה עליהם שם לצורך מיין נוקבין. וזה תבין ממ"ש

אור פנימי

בהסתכלות פנימית חלק ד' דף רס"ח אות ס"ג, עיין שם.

קרוב אל ביטול המלכים. זה נתבאר לעיל דף רל"ז אות ד'. ובאור"פ שם אות ת. וכבר נתבאר בדף שצ"ח ד"ה צמצום דבר ההשוואה שבין צמצום הא"ס להוציא הא"ק, שה"ס קו הראשון שהאיר הא"ס לתוך מקום הצמצום, ובין צמצום הב' שהוא צמצום נה"י דא"ק, ששניהם הם בחינת הסיום וההפסק לאורות אצילות. אלא ההפרש הוא, כי נקודת ההפסק שנעשה על ידי צמצום א' לנקודת הסיום רגליו דפרצוף א"ק, היה בעולם הזה, כי רגלי א"ק מסתיימים בעולם הזה. בסו"ה ועמדו רגליו על הר הזיתים. וצמצום הב' עשה מקום הסיום והפסק האצילות דס"ג, שנקודת ההפסק החדש הזה מכונה פרסא, והוא ג"כ הסיום רגליו דכולהו פרצופי אצילות הבאים אחר פרצוף הס"ג, כי כל כח המחודש בהעליון שולט בהכרח גם על התחתונים ממנו. והוא מקום החתך וההפסק שבין עולם האצילות לג' עולמות ב"ע.

יד) והועילה עליהם שם לצורך מיין נוקבין וזה תבין וכו'. אור"א שנחלקו לב' ענין המין כבר נתבאר לעיל דף שצ"ו ד"ה מ"ה וב"ן

דבר הסיום גופיה דפרצוף הס"ג על הפרסא, בא עם מדת האצילות שבנקבי העינים. אמנם, זה עדיין אינו נקרא מסך ופרסא, אלא ריחוק מקום לבד, שמקודם היה סיום פרצוף הס"ג בשוה עם רגלי א"ק הפנימי, ועתה מסבת הווג שנתעלה באור העינים, נתעלה סיום הפרצוף למקום הטבור, והגבול החדש הזה היה מכונה רק ריחוק מקום לבד. אמנם ענין הפרסא הוא דבר אחר שנוסף על הריחוק מהטבור ולמעלה, והוא לצורך הבריאה, כנ"ל, כי יש בהפרסא תיקון מיוחד שבסבתו עוברים אורות אצילות לבריאה.

יג) אורות מחודשים ועולמות נוספים אינו אלא על ידי צמצום אור: כי אין חידוש נעשה בהעולמות אלא בסבת חידוש כלים, אבל בהאור אין שום השתנות לעולם, וכמו שמאיר בראש הקו כן האור מאיר בסוף העשיה. וענין התהוות הכלים, הוא כמ"ש הרב לעיל ח"ד פ"א אות ט' "כי סבת התפשטות האור והסתלקותו אחר כך, גרם להעשות מציאות כל"י. הרי שצמצום והסתלקות האור הוא עצם מציאות הכלי. וטעם הדבר, כבר מובא באורך, בחלק ד' בהסתכלות פנימית אות נ"ה.

צמצום הא"ס להוציא א"ק. זה נתבאר

בענין או"א שנחלקו לב' כל אחד ואחד: אבא וישראל סבא. ובינה ותבונה. והמשכיל יבין כי כן היה כאן. כי שם ע"ב של א"ק שהם המוחין שבגלגלתא מלגאו, ושם ס"ג שהוא מאזן ולמטה עד הטבור בפנימיותו ולא בבחינת האורות היוצאים לחוץ, אלא אורות הפנימים עצמם של א"ק, הנה הע"ב שהוא דכורא, שהם המוחין שלו, נזדווג עם הטעמים של הס"ג, שהם מן אח"פ הפנימים, שהם השרשים אל האורות והענפים היוצאים לחוץ, ואלו הטעמים של ס"ג הפנימים נוקבא, ונזדווגו יחד.

טו) ואז אלו האורות שמטבורו ולמטה, שעלו במקום החזה, היו שם בבחינת מיין נוקבין אל הנוקבא, שהם טעמים דס"ג. ועל ידי מ"ן אלו היה הזווג הנזכר. ועל ידי זווג הזה הולידו אור חדש, וירד זה אור החדש ובקע האי פרסא. כי הרי למעלה ממנה במקום החזה יש עתה אורות רבים מאד, ואין כח במקום לסבלם, ונבקע הפרסא, ויורד האור דרך שם מהטבור ולמטה, וממלא כל אותו המקום שהיה ריקן מזה האור הנולד החדש. וז"ש בפרשת בראשית דף ל"ב דשאיב מעילא ויהיב לתתא.

אור פנימי

עש"ה. ואין צורך להכפיל הדברים. וענין או"א שנחלקו לב' כבר נתבאר בדף שצ"ו ד"ה או"א אל ישו"ת. עש"ה. גם ע"ש ד"ה מזדווגים או"א. כי אי אפשר להכפיל כל זה. ושם תמצא כי ב' זווגים נעשו לצורך ע"ס דנקודים: הא' היה על ידי עליית נה"י דא"ק, הכלולים מבחי"ד ומבחי"ב יחד, למ"ן לטעמים דס"ג ומשם לנקבי עינים דראש הס"ג, שזה גרם שם התחלקות הע"ס דראש ס"ג לב' בחינות ראש וגוף: גו"ע נעשו לראש, ואח"פ יצאו לחוץ, בבחינת גוף כמ"ש זה לעיל דף שצ"א באו"פ ד"ה שערות. ודף שצ"ב ד"ה שבהם כלולים. עש"ה. כי אותה התחלקות דגלגלתא ועינים ואח"פ לא נעשה בעצם הראש דס"ג, אלא בבחינת ע"ס דשערות. ע"ש. אמנם אין הראש דס"ג יכול להשפיע לתחתון הימנו וזולת ע"י פרצוף זה של השערות כי כל כח שנתחדש בהעליון שולט בהכרח על התחתון ממנו, כנודע. ולפיכך כל האורות המושפעים לתחתונים יוצאים ע"י הזווג שנעשה בנקבי העינים ומקבלים מבחינת האח"פ דשערות, והמה מוכרחים להתחלק אל גו"ע ואח"פ כמו הע"ס דשערות, והקומה שיצאה ע"י עליית מ"ן לנקבי העינים, כבר נתבאר שם שהוא רק קומת הו"א, וחסר ג"ר. והוא נקרא ישו"ת, משום שנשאר שם בחי"ב של התלבשות, כמו בהפרצופים הקודמים. והוא מתחלק לב' בחינות: גו"ע לבחי' ראש, ואח"פ לבחי' גוף. ומקום שלהם הוא מחזה דס"ג ולמטה, אשר הראש שהוא בחי' גו"ע, מתפשט מחזה עד הטבור דס"ג, והוא לבדו מכונה בשם ישו"ת. והאח"פ מתפשט מהטבור ולמטה והם הג"ר דנקודים.

וזה אמרו "אחר הצמצום והפרסא נמצא שם האורות רבים מאד במקום החזה והועילה עלייתם שם, לצורך מ"ן" כלומר, אחר שיצא היסודות מנקבי העינים, וירד ונתפשט ממקום החזה עד הטבור, כנ"ל, הרי נתרבו שם האורות במקום החזה. וכבר ידעת אשר הפרסא כלולה מב' הבחינות: בחי"ד, ובחי"ב,

טז) אכן האור שהיה מתחלה למטה ועלה למעלה, נשאר אח"כ תמיד למעלה בחזה ולא ירד בפרסא. אמנם להיותם שם למעלה והם דחוקים שם, הוציאו מהם ענפים לחוץ דרך העינים, והם הם הנקודים שנתפשטו מחוץ א"ק מן הטבור עד סיום הרגלים. וזה עיקרם. אמנם גם אותו האור

אור פנימי

העינים שלו. שמנקבי העינים ולמעלה נקרא ישו"ת, ונקודת הטבור הוא בחינת נקבי העינים האלו, ששם מסתיים היסודות. ומנקבי העינים ולמטה, שהוא מטבור ולמטה, נתפשטו האזן חוטם פה של היסודות, והם הג"ר דנקודים. ותדע שאע"פ שאור חדש שיצא מזווג הא' הזה הוא מתוסר ג"ר, עכ"ז הוא עצמותם ועקרם של אור הנקודים.

וזווג הב' שנעשה לצורך הנקודים המשיך הג"ר והמוחין אליהם. וזווג זה נעשה על ידי שני פרצופים: ע"ב וס"ג, כנ"ל. וע"י זווג הזה חזר ונתחבר הפירוד שנתהווה מחמת צמצום נה"י ועלייתם לנקבי העינים, דהיינו הגו"ע והאח"פ שנפרשו זה מזה, לראש וגוף, שע"י זווגם דע"ב וס"ג חזרו ונתחברו, ונעשו שוב לע"ס דראש אחד. כי הורידו ה"ת מנקבי העינים למקום הפה כמתחלה, ואז נבקע הפרסא שהוא מקום הסיום החדש הנעשה להס"ג במקום החכמה דע"ס המסיימים, שהוא מקור הטבור, כמ"ש לעיל (דף ת"ג ד"ה הפרסא, ע"ש). ועתה נתבטל הגבול החדש הזה, כי כמו שירדה הבחי"ד מנקבי העינים למקום הפה בראש הס"ג כן ירדה הבחי"ד ממקום הטבור והפרסא למקום הסיום רגלים דא"ק כמתחלה.

טז) שתי בקיעות א' דרך הפרסא, וב' דרך דופני כלים של א"ק: כי בקיעה הראשונה נעשה לצורך הנה"י דא"ק בעצמם, כי הפרסא היתה מגבלת ומסיימת את האצילות דס"ג שלא ירד שום אור עוד מהפרסא ולמטה, והיו הכלים דו"ן שבנה"י האלו ריקנים מאור, ועתה ע"י הזווג הב' דע"ב וס"ג נתבטל הגבול הזה דפרסא, כנ"ל בדבור הסמוך, ואז

כמ"ש לעיל (דף ת"ג ד"ה הפרסא, ע"ש). ונתבאר שם שפעמים יורדת הבחי"ד מתוך הפרסא, ואז נבקע הפרסא ומתבטל הגבול. והנה התפשטות היסודות ממקום החזה עד הטבור גרם לירידת הבחי"ד מתוך הפרסא. כי נעשה למ"ן להטעמים דס"ג ואז נזדווג ע"ב הפנימי שבתוך הראש דטעמים דס"ג, (כנ"ל דף שפ"ט ד"ה והע"ב ע"ש). עם הראש דס"ג הנק' אח"פ משום שאור און מלוכש בגלגלתא דס"ג (כנ"ל דף ש"צ ד"ה וס"ג דיליה) ע"ש. וע"י זווג הזה דע"ב וס"ג, חזרה וירדה ה"ת מנקבי העינים דס"ג למקום הפה, דהיינו המלכות של ראש, כמו שהיה בתחלה, ואז נעשה הזווג בפה דראש על הבחי"ד אשר שם, ויצאה קומה חדשה עד הכתר מפה דראש הס"ג ולמעלה, ומשם ירד אור החדש הזה אל היסודות שבמקום החזה, והוריד גם את בחי"ד שבבחינת נקבי העינים שלו שהוא במקום הטבור, הורידה למקום הפה שהוא המלכות דראש שבסיום הג"ר דנקודים, ונתחברו משום זה, הג"ר דנקודים, שהם ממקורם אח"פ דיסודות, עם היסודות שבחזה שהוא גו"ע שלהם, ונעשו ביחד לבחי' ע"ס של ראש אחד בקומת כתר, כי עתה נעשה הזווג על בחי"ד שירדה למלכות שבסיום ג"ר הנקודים. וז"ס אור חדש דבקע לפרסא, שמביא הרב לאח"ו.

והנה נתבאר היטב ב' הזווגים שהיו לצורך הנקודים, שמזווג הא' יצא רק בחינת הקטנות של הנקודים, דהיינו רק קומת הז"א וחסר ג"ר. והזווג הזה נעשה בנקבי העינים, שהוציא אח"פ דראש הס"ג לבחינת גוף, ועד"ז יצאו בהקומה שיצאה משם, שנקראת ישו"ת, ג"כ ב' בחינות: ראש וגוף, על בחינת נקבי

החדש שירד בפנימיותו דרך הפרסא, גם הוא בוקע הכלי והגוף של א"ק ומאיר בנקודים האלו, הן דרך גומות השער והן דרך הטבור והיסוד, נמצא כי זה האור החדש בוקע שתי בקיעות: א' דרך הפרסא, וב' דרך דופני כלים של א"ק.

* (ז) אמנם האור הראשון שהיה בתחלה למטה ועלה למעלה, שוב לא ירד, ונשאר שם מהטבור ולמעלה, ושם הניח שורשו תמיד. ומשם נתפשט ויצא דרך העינים, והם הם הנקודים. ונמשך ונתפשט מבחוץ עד סיום רגליו דא"ק. והנה כל האור הנמשך עד הטבור, אפילו שהוא מבחינת העינים הכל נבלע ונכלל בעקודים, ולכן איננו ניכר, אבל האור הנמשך מתחת הטבור עד רגליו, זהו לבדו נקרא בשם נקודות, לפי שהוא עומד עתה לבדו.

(ח) וכן אותו אור שיורד דרך הפרסא מחדש, על ידי זווג הנ"ל, גם הוא בוקע הגוף והכלי דאדם קדמון ויוצא לחוץ, ומאיר באלו הנקודים. הרי ב' מיני אור לצורך הנקודים.

אור פנימי

חזרו ונתפשטו האורות הנמשכים מהזווג הזה אל תוך הכלים דו"ן אשר שם. שזהו בקיעה א'. והבקיעה השניה נעשה לצורך הנקודים, דהיינו דרך הטבור והיסוד שאותם האורות דו"ן דא"ק הפנימי האירו להע"ס דנקודים. כמ"ש להלן.

(יז) האור הראשון שהיה בתחלה למטה ועלה למעלה, שוב לא ירד: כלומר, כי נתבאר לעיל בדבור הסמוך, שע"י הזווג דע"ב וס"ג, ירדה ה"ת ממקום הטבור וירדה להבינה דנקודים שהיא הפה דראש הכללי דישסו"ת ונקודים, ע"ש. שאז נעשו הגו"ע שבישסו"ת עם האח"פ שהם הכח"ב דנקודים לראש אחד, שבוה נמשכו המוחין דג"ר אל הנקודים. ומשמיענו כאן הרב, שעכ"ז לא נתחברו עצם האורות של הישסו"ת להצטרף אל האח"פ שלהם שהם הנקודים. וזה אמרו, שהאור הראשון שהיה שם שוב לא ירד, ונשאר שם

מטבור ולמעלה אפילו אחר הזווג הב'. והוא, מב' טעמים: הא' כי אז גם הישסו"ת חזרו ונתחברו עם הטעמים דס"ג למדרגה אחת, כי כל התחלקות הס"ג לב' חצאים: אל טעמים הנחשבים לע"ב דס"ג ולערך או"א. ואל נקודות שהם האור הראשון הנק' ישסו"ת שהיה למטה מטבור, הנחשב לס"ג דס"ג, כנ"ל (דף שצ"ז ד"ה או"א). עש"ה. הנה כל התחלקות זו היתה מטעם השיתוף של הישסו"ת עם הבחי"ד כמ"ש שם. ונמצא עתה אחר שתורה וירדה הבחי"ד למקומה, שוב אין הפרש מהטעמים אל הישסו"ת וחזרו שניהם למדרגה אחת כבתחלה. וטעם הב' הוא כי ענין ביטול הגבול דסיום מהפרסא, לא היה אלא לשעתו בלבד, כי ע"כ הוא מכונה בשם בקיעה. ואחר שירדו האורות למטה, הנה תכף חזר ונסתם, וע"כ אין הישסו"ת יכולים לרדת למטה מהפרסא, אפילו אחר ירידת ה"ת משם. כי לא ירדה

(ט) ועוד יש אור ג' והוא בהכרח, כי כאשר יורד ומתפשט אור העין למטה דרך העקודים, הנה הוא מסתכל באורות אח"פ ההם, והוא שואב

אור פנימי

להתרחב, והוא בחינת האזן שבמקום יציאתו. ובחינת החושים שבמקום יציאתו הוא מכונה, בשם שערות המסבבים לשפה עלאה מימין ומשמאל. ובחינת הפה שבמקום יציאתו מכונה בשם אורתא שבאמצע שפה עלאה תחת החושים הפנוי משערות. וכל אלו הג' תיקוני דיקנא הם נחשבים לבחינת ראש מבחינת גלגלתא ועינים לבד, שהם בחינה הא' של הדיקנא. ובחינה הב' היא בחי' אח"פ, שיצאו לחוץ מהראש דדיקנא, אשר ממקורם הם נחשבים לבחינת ראש, אבל מטעם שהם אור העינים, שבחוקו של אור הזה הוא, שאין בו אלא גו"ע בהראש, אבל און חוטם פה שבו, אינם נמצאים בראשו, אלא שיוצאים לגוף כנ"ל, ומבחינה זו נחשבת הבחינה הב' דאח"פ דדיקנא, לבחינת גוף. ואלו האח"פ, החיצונים דדיקנא מכונים שכולת הזקן, שהוא תיקון הד' דדיקנא דא"א, שהם השערות התלולים על שפה תתאה באמצעה, ונבחן למקום הקבוץ של כל שלשת התיקונים שבבחינת גו"ע הנבחן לראש הדיקנא כנ"ל. ולכן נקרא מקום הקבוץ, משום שהשכולת הזה היא הכלי קבלה, אל האורות שבראש הדיקנא, וכל שישנו בהראש שהם אח"פ שבמקום יציאתו, מושפע ומתקבץ בו השכולת. ובחינה הג' דדיקנא, הוא כל שאר התיקוני דיקנא הנמשכים עד החוה, דהיינו עד תשלומם. שהם בחי' ז"ת שלה האמיתים, כלומר שהם בחינת גוף וכלי קבלה גם ממקורם.

וזה אמרו "כשיורד אור העין הוא עובר דרך און חוטם פה ומסתכל באורות אח"פ ההם" דהיינו כנ"ל, שאור עינים מושפעים בהאח"פ, וע"כ הם נעשים לבחינת כלים ומקבלים, שיוצאים בזה מבחינת ראש לבחינת גוף כנ"ל. וזה אמרו "ולוקח מהם אור לצורך עשיית הכלים של הנקודות"

משם לקביעות. וע"כ נשארה הפרסא בכל תוקפה, וישסו"ת נשארו בקביעות למעלה מהטבור. ורק הארתו מגיע להשלמת הג"ר דנקודים.

(ט) מסתכל באורות אח"פ ההם וכו' לצורך עשיית הכלים של הנקודות: הנה הרב מדבר כאן מבחינת הע"ס דשערות כי כבר ידעת שמחמת עלית ה"ת לנקבי העינים, נתחלק תכף הראש דס"ג לב' בחינות, ראש, וגוף. שגו"ע נשארו לבחי' ראש. ואון חוטם פה. יצאו ונעשו לגוף וכלי קבלה לאור העינים. ונתבאר לעיל דף שצ"א ד"ה שערות ראשו. אשר שינוי הגדול הזה לא נעשה בעצם ראש הס"ג אלא מבחינת הענפים היוצאים ממנו ולחוץ, ורק בחינת אח"פ של השערות יצאו ונעשו לבחינת גוף וכלי קבלה על אור העינים. עשה.

וזה אמרו "כאשר יורד ומתפשט אור העינים למטה דרך העקודים הנה הוא מסתכל באורות האח"פ ההם" פי' שאור העינים מושפע ומתלבש בבחי' האח"פ שמתחת העינים, כי הסתכלות, פירוש, השפעה וקבלה, כנודע, וכיון שהאח"פ הללו מקבלים אור העינים ממעלה למטה, הרי יצאו מבחינת ראש ונעשו לבחינת גוף. וכבר ידעת שאינם אח"פ דראש הס"ג עצמו, אלא שהם רק ענפים שלו, המכונים שערות דיקנא.

ושערות דיקנא הללו נבחנו לב' בחי' ג"כ: כי יש בהם בהכרח עשר ספירות שהרי הם קומה שלמה הנקרא אור העינים. לפיכך גם הם מתחלקים לגו"ע ואח"פ כמו שורשם שמשם יצאו.

ולפיכך יש בהם ג' בחינות: הא' הוא אח"פ במקום יציאתם, אשר בא"א דאצילות, הם מכונים: קוצי דשערי מתחת פאתי הראש מימין ומשמאל מתחת אודנין, עד הזויות שבלחיים למטה, שמשם מתחיל הדיקנא

משם ולקח מהם אור לצורך עשיית הכלים של הנקודות, ולקח מג' אורות שהם אורות און חוטם פה.

(כ) והענין הוא באופן זה כי הנה נתבאר שאורות האון נתפשטו עד שכולת הזקן, ואורות חוטם פה עוברים ג"כ דרך שם. וא"כ מוכרח הוא,

אור פנימי

ועליו אומר הרב לעיל דף ת"ז אות י"ז "כל האור הנמשך עד הטבור אפילו שהוא מבחינת העינים, הכל נבלע ונכלל בעקודים ולכן אינו ניכר" ע"ש. ותראה שהרב מדגיש, שאפילו שהוא מבחינת העינים מ"מ נחשב לעקודים ולא לנקודים, וטעם הדבר כי אין העביות שבהמסך פועל כלום בשעה שמשמש ממטה למעלה, וכיון שהישסו"ת הזה הוא בחינת ראש האמיתי דנקודים. דהיינו הגלגלתא ועינים, שהמסך של העביות המשותף מבחי"ב ובחי"ד עומד למטה בנקבי העינים דיסו"ת, שהוא מקום נקודת הטבור, ע"כ אינו פועל בו שום הכר של השיתוף עם בחי"ד, הנמשך מאור עינים, וע"כ נבחן לבחינת עקודים כמו הס"ג, שאין ניכר בו אלא בחי"ב, ואין בו שום הכר מעביות של הנקודים. וזה אמרו "שנבלע ונכלל בעקודים ולכן אינו ניכר". והנה נתבאר הבחינה הראשונה של פרצוף הנקודים, שהוא נקרא יש"ס ותבונה, והוא נכלל בעקודים.

ובחינה השניה של פרצוף נקודים היא בחינת האח"פ היוצאים לחוץ מהראש ונבחנים לגוף שלו, והוא להיות מקבלים ומלבישים את האור הנמשך מנקבי העינים, כנ"ל בבחינה הב' של הדיקנא הנק' שכולת הזקן, שהוא מקום קיבוץ להאורות דאח"פ שבמקום יציאתם, עש"ה. וזכור והבן את אח"פ החיצונים הללו, שממקורם הם באמת בינה וז"א ומלכות של ראש, בצירוף הכתר וחכמה שיש בראש הא' הנק' ישסו"ת, אלא רק מבחינת קבלתם את אור העינים, יצאו מתורת ראש ונעשו לגוף, וע"כ המה מכונים ראש הב' לערך היססו"ת שנקרא ראש הא'. וראש

כלומר שגם הכלים דנקודים המקבלים מהם, מחויבים להיות כתכונתם, כמו שמבאר והולך.

(כ) נמשך אור עינים דא"ק דרך שם, יתערב עמהם ויקח אור שלהם: כנ"ל בדיבור הסמוך, שהכחות שבעליון מתחברים בהתחנות בהכרח. וזה אמרו "מוכרח הוא כאשר נמשך אור העינים וכו' ויקח אור שלהם" כלומר, כי הנקודים המקבלים אור העינים הריהו עובר דרך אח"פ בהכרח, וא"כ מוכרח הוא שאור העינים יקח אור שלהם, כי יפעול בסדר הכלים שלהם, ויתחלק על אותם ג' הבחינות, שישנם באח"פ דדיקנא ויעביר אותם לבחינת הכלים של הנקודים. וצריך שתזכור ג"כ כי כל עליון הוא בחינת מאציל לתחתון ובחינת הסבה אל התחתון, שלפי זה נמצאים האח"פ דדיקנא, לבחינת מאציל להע"ס דנקודים. והבן.

ג"ר שבהם הם לוקחים אור ממה שנמשך מהסתכלות העין באח"פ ממקומם עד מקום התחברות בשכולת הזקן. כבר ידעת שג' בחינות נבחנים בכל פרצוף הנמשך מאור העינים: ב' בחינות, ראש וגוף נבחנים בהע"ס דראש עצמו, שהם גלגלתא ועינים לראש, ואח"פ לגוף. ובחינה הג' הוא הגוף ממש, הנקרא ז"ס תחתונות. ע"ד שנתבאר בדיבור הסמוך בשערות דיקנא. ע"ש. ועד"ז ממש מתחלקים גם הנקודים.

ובחינה הראשונה דנקודים, שהיא בחינת הגלגלתא ועינים שבהם, דהיינו הראש של הע"ס דראש, הוא המכונה ישראל סבא ותבונה, ומקומו למעלה מטבור עד החזה.

כאשר נמשך אור העינים דא"ק דרך שם, יתערב עמהם ויקח אור שלהם. והנה י' נקודות הם, הג' ראשונים שבהם הם לוקחים אור ממה שנמשך מהסתכלות העין באח"פ ממקומם עד מקום התחברות בשבולת הזקן כנודע, ואינם מקבלים אותם רק בשבולת הזקן כי משם מתחילין הם, ולא ממה שבשבולת הזקן ולמעלה. אבל הו' נקודות התחתונות אין לוקחים אלא ממה שנמשך מהסתכלות באורות החוטם והפה משבולת הזקן ולמטה, כנודע, כי החוטם מגיע עד החזה, והפה עד הטבור, ולא משבולת הזקן ולמעלה.

אור פנימי

הנעשים לכלי קבלה על האור היורד ממעלה למטה מנקבי העינים דראש הא' בדומה לשבולת הזקן המקבל מבחינת נקבי העינים דראש הא' דדיקנא, שהם אח"פ שבמקומם, דהיינו ג' תיקוני דיקנא העליונים התלויים בעצם הראש, למעלה מהפה, שהם ב' מצרי דיקנא מימין ומשמאל מתחת האזן, ושערות השפה עלאה שממעל לפה, מימין ומשמאל, והאורחא הפנוי משערות שבאמצע השפה עלאה, וג' אלו, מכונים אח"פ שבמקומם, שפירושו שהם למעלה מהפה, שהמלכות שבהם היא עוד מבחי' ממטה למעלה בסוד לחי העליון והם בחינת הגלגלתא ועינים, שהמסך בהעינים, שהוא בחי' השפה עלאה. אבל השבולת הזקן, המחובר לשפה תתאה, כבר הוא בחינת גוף, אלא מבחינת האח"פ שיצאו לבר מראש. ונודע שכל כמות האור שישנו בהראש של הפרצוף יורד ומושפע להגוף. כנ"ל בחלקים. ונמצא שכל האורות דג' תיקוני דיקנא העליונים שהם בחינת האח"פ שבמקומם יורדים ומושפעים ומתחברים בשבולת הזקן, וזה אמרו שבשבולת הזקן מתחברים כל המשך האורות אח"פ שבמקומם עד השבולת. וממנו הם הג"ר דנקודים כמבואר. וזכור הדברים לכל המשך דברי הרב.

ואינם מקבלים אותם רק בשבולת הזקן כי משם מתחילין הם. כבר נתבאר באורך, כי הג"ר דנקודים, אינם בחי' ראש האמיתי

הב' הזה הוא ראש הנקודים, המכונה ג"ר דנקודים, אבל הראש הא' שהוא ישסו"ת, נחשב לעקודים ולא לנקודים, כנ"ל בדברי הרב. ע"ש.

ובחינה השלישית של הנקודים, הם בחינת הגוף האמיתי של הנקודים כלומר, שהם מתחת הפה של ראש, כמו הגופים הקדומים בפרצופי א"ק. והם נקראים ז"ס תחתונות דנקודים. בדומה לתיקוני דיקנא הנמצאים מלמטה משבולת הזקן שנמשכים עד החזה ועד הטבור: כי סוד שטח העליון של הדיקנא, נמשך עד החזה. וסוד שטח התחתון של הדיקנא, נמשך עד הטבור. מטעם היותם בחינת ז"ס תחתונות של הדיקנא. שהם ז"א הכולל ו"ס תג"ת נה"י, והמלכות היא השביעית. ושטח העליון של הדיקנא הוא ו"ס שנקרא ז"א, הנמשך מהחוטם של ראש, כנודע בחלקים הקודמים. וע"כ הוא מסתיים בחזה, כי מחזה עד השבולת הזקן הוא מקום הז"א. כנודע. ושטח התחתון של הדיקנא הוא המלכות שהכלי שלה הוא מחזה עד הטבור, וע"כ מסתיים בהטבור. ועד"ז הם הז"ס תחתונות של הנקודים. שהם ז"א הכולל ו"ס והמלכות היא השביעית.

וזה אמרו "הג' ראשונות שבהם הם לוקחים אור ממה שנמשך מהסתכלות עין באח"פ מקומם עד מקום התחברות שלהם בשבולת הזקן". כמבואר, שהג"ר דנקודים, הם בחינת האח"פ היוצאים לחוץ מהראש.

(כא) ונמצא כי לפי זה ג' נקודות לוקחין הארה לצורך הכלים שלהם, מן ג' האורות שהם אח"פ, בשבולת דוקא. אבל ז"ת אינן לוקחין רק מב' אורות לבד שהם חוטם ופה, משבולת ולמטה עד הטבור. כי אור און העליונה, כבר נגמרה ונסתמה בשבולת הזקן, ולכן גדולה היא הארת ג' נקודות העליונות, מן הז' התחתונות.

אור פנימי

ויש עוד טעם לסתימת אור האון במקום השבולת הזקן. כי באמת שבולת ופרסא אחד הם, ושניהם נעשו מכח צמצום נה"י ועלית ה"ת לעינים. שהרי האח"פ יצאו לבחינת גוף, כנ"ל, וא"כ ירד בחינת הפה ונעשה לבחינת טבור. אשר שם הופרס הפרסא. אלא ההפרש הוא, שהפה הוא ממקורו מלכות דראש, אלא רק מסבת קבלתו לאור העינים ירד לבחינת טבור, והפרסא הוא במקום טבור המקורי, שגם בפרצופין הקודמים לאור העינים, היה בבחינת טבור. ונמצא, כמו שיש פרסא בטבור המקורי דא"ק הכולל, שהוא למעלה מנה"י שלו שהם זו"ן, כנ"ל. כן יש פרסא למעלה ממזלא, שהם בחינת נה"י וזו"ן דדיקנא כנ"ל, ששטח העליון ה"ס ז"א ושטח התחתון ה"ס מלכות, ושניהם יחד נקראים מזלא. והפרסא הזו שממעל למזלא, ה"ס שבולת הזקן, ונמצא כמו שהפרסא מסיים להס"ג והוא נפסק ממעל לטבור והפרסא. כן השבולת הזקן, מסיים אור האון, שהוא בחינת הס"ג שבראש, ואינו מאיר למטה משבולת, אלא רק חוטם פה דראש שהם זו"ן לבד, כמו בנה"י של א"ק הכולל. ולפיכך נסתם אור האון העליונה בשבולת הזקן, באופן שמלמטה משבולת הזקן אין שם הארת ג"ר, שהוא אור האון, אלא ו"ק בלי ג"ר, שהם רק בחינת חוטם פה בלבד. והבן היטב.

וזה אמרו באות כ"ב "ולסבה זו ג' מלכים הראשונים לא מתו". כי היה בהם אור הג"ר מתחילת אצילותם, דהיינו אור האון, שהוא אור הבינה, אבל "הז' מלכים תתאין מתו". כי אין בהם מאור הג"ר בתחלת אצילותם, וע"כ לא

דפרצוף הנקודים, אלא הם בחינת ראש הב', שהם בחינת האח"פ היוצאים לחוץ מראש הא', שהם בחינת שבולת הזקן. וזה אמרו "כי משם מתחילין הם ולא ממה שבשבולת הזקן ולמעלה" כי למעלה משבולת הזקן הוא בחינת הראש הא', ומשם מקבלים ראש הא' דנקודים שהוא ישו"ת, אבל לא הג"ר דהנקודים שאין להם אחיזה שם, כי הם בערכו בחינת גוף. כמבואר.

ד' נקודות התחתונות אין לוקחים אלא ממה שנמשך מהסתכלות באורות החוטם והפה משבולת הזקן ולמטה. כי נתבאר שהז' נקודות הם בחינת הגוף האמיתי של פרצוף הנקודים, דהיינו בחינה השלישית הנ"ל ע"ש. ולפיכך הם מקבלים מלמטה משבולת הזקן, שהוא מב' שטחי דדיקנא עד החזה ועד הטבור, שהם בחינת ז"ס תחתונות כנ"ל.

(כא) אור און העליונה כבר נגמרה ונסתמה בשבולת הזקן: כי ג' כלים נבחנים מטבור ולמעלה, שהם נעשו מסוד הסתלקות האורות כמ"ש לעיל דף שי"א אות כ"ז שבהסתלקות אור המלכות אל הז"א נעשה כלי המלכות מהטבור עד החזה, ובהסתלק אור ז"א נעשה כלי דז"א מחזה עד השבולת, ובהסתלק אור הבינה נעשה כלי דבינה במקום השבולת. ונמצא משום זה שאור הבינה מסיים במקום השבולת, כי אין לה כלי למטה משבולת הזקן. ואור הז"א מסיים בהחזה, ואור המלכות בהטבור. וזה אמרו כי אור און העליונה כבר נגמרה ונסתמה בשבולת הזקן.

(כב) ולסבה זו ג' מלכים הראשונים לא מתו, לפי שיש להם הארה גדולה, והכלי שלהם הוא מעולה מאד, לפי שנעשה מבחינת און העליונה ומהחוטם ופה. כי בהסתכלות העין באורות האון חוטם פה נעשו הכלים שלהם, כנ"ל. כי לקחו כליהם ממקום שעדיין אורות האון, שהם בחינת נשמה נמשכים שם, שהוא עד שכולת הזקן כנ"ל. אמנם הז' מלכים תתאין מתו, לפי שכליהם נעשו מהסתכלות עין בחוטם פה לבד, והיה חסר מהם אור האון העליונה.

(כג) והנה גם בג"ר עצמם יש בהם חילוק בין זו לזו, והוא כי מן הכתר לא ירד ממנו אפילו האחרים, אלא האחרים של נה"י בלבד. אבל באו"א של הנקודים, ירדו האחרים שלהם לבד, ונשארו הפנים במקומם. וטעם הדבר הוא, כי אלו האורות שנמשכים עד שכולת הזקן נחלקו לג': כי הכתר לקח מבחינת האון עצמה, ממה שהראיה שואבת בהסתכלות באור האון, ומכ"ש שנכללים בו ב' אורות אחרים, ומזה נעשה כלי לכתר נקודים. ואבא לקח ממה שהראיה שואבת מאורות החוטם, וגם אור הפה נכלל בו.

אור פנימי

היוצאת ע"י זווג הזה, נבחנת לפרצוף תחתון. גם נתבאר, שבחינה אחרונה אינה משאירה אחריה רשימו מהעביות שלה, רק מבחינת התלבשות לבד. באופן שהרשימות שעלו לפה דפרצוף הא', היו חסרים הרשימו דבחי"ד מבחי"ה המשכה, ולא נשאר בה אלא הרשימו דבחינת התלבשות, שהוא אינו ראוי לזווג עם אור העליון, להיותו חסר העביות כמ"ש בחלקים הקודמים.

ומכאן נעשה שורש לבחינת זכר ונקבה שבעולמות. כי הרשימו דבחינת התלבשות הנשאר תמיד אחר הסתלקות האורות דגוף העליון, נבחן לזכר, שפירושו, שהוא פלג גופא, ואינו ראוי להמשיך אור עליון, וזולת ע"י שיתוף עם נקבה, המשלמת חסרונו. וכן היה ברשימו דבחי"ד דהתלבשות שהוא נשתתף עם בחי"ג, ואז נשלם הזכר גם מבחינת המשכה, מכת העביות דבחי"ג. ואז יצא עליו זווג העליון, דהיינו, על מסך הכלול מבי' הרשימות: בחי"ד דהתלבשות, ובחי"ג

יכלו לסבול הארת ג"ר שהגיע להם מיסוד דא"ק כמ"ש במקומו.

(כג) הכתר לקח מבחינת האון עצמה ממה שהראיה שואבת בהסתכלות באור האון, ומכ"ש שנכללים בו ב' האורות אחרים: צריכים להבין כאן סדר אצילות של הפרצוף הזה הנק' נקודים בכדי להבין היטב, תכונתם של ג' ספירות כתר חכמה בינה אלו, שהרב מבאר אותם כאן. וצריך שתזכור דברי הרב לעיל דף ש"ג אות ו' כל ההמשך עד אות י"ד בענין האצילות של פרצוף הע"ב מן ב' הרשימות העליונות דפרצוף הגלגלתא דא"ק. גם כל המתבאר באו"פ שם. ונזכיר כאן רק ראשי ענינים לבד, כי נתבאר שם, שיציאת כל תחתון הוא בסבת הסתלקות האורות מגוף העליון, שאז הרשימות של הספירות דגוף העליון נכללים בהמסך דטבור דעליון, שנזדכך עד לבחינת שורשו, שהוא המסך שבהמלכות של ראש, המכונה פה, ואז נכלל בזווג העליון שבראש, והקומה

(כד) והנה הכתר שלקח מן האזן הארתו גדולה מאד, לא נשבר כלי שלו, אבל אר"א שאין לוקחים רק מן החוטם ופה, נשברו האחוריים של כליהם. והנה אבא ואמא אם היו מקבלים אור זה של חוטם ופה של א"ק

אור פנימי

עם אור העליון, זולת שישתתף בבחינת המשכה של הנקבה, אשר כאן היא רק בחי"א. כי הבחינה אחרונה דפרצוף ס"ג, היא בחי"ב, שממנה לא נשאר אלא בחינת התלבשות, נמצא אשר הרשימו השלמה הוא בחי"א.

והנה הזכר ונקבה האלו עלו אל נקבי עינים, שנתכללו שם בב' זווגים כנ"ל אצל הע"ב והס"ג, שבזווג הא' נכללה הנקבה בהזכר שהוא בחי"ב דהתלבשות, ואז נמשך עליהם קומת בינה, כנודע שבחי"ב ממשיך קומת בינה, ונמצא שגם הנקבה שהיא קומת בחי"א, הרויחה בחינת ג"ר בהתכללותה עם הזכר. אלא שעדיין אינם יכולים לירד לגוף מפני חסרון העביות של המשכה מבחי"ב, עד שעשו הזווג הב' שנכלל הזכר בנקבה שהיא בחי"א, והמשיכו קומת הו"א, ואז ירדו לבחי' התלבשות בגוף. ע"ד שביאר הרב אצל פרצוף הע"ב. עיין דף ש"ג אות י"ד.

עתה תבין היטב תכונתם של הג"ר דנקודים. כי הכתר דנקודים ה"ס הזכר שהוא הבחי"ב דהתלבשות, וחכמה ובינה דנקודים הם שניהם הנקבה, שהם הבחי"א. והם נתכללו זה בזה בב' הזווגים בהראש דס"ג, ומשם ירדו דרך הדיקנא למקומם למטה מטבור. ונתפשטו לפרצוף בפ"ע. דהיינו לג' בחינות הנ"ל שהם ב' ראשים וגוף: שראש הא' הוא היסודות, בבחינת גו"ע לבד. וראש הב' הוא, ג"ר דנקודים, שהם האח"פ שיצאו לחוץ מהראש הא'. והגוף, הם הו"ת דנקודים.

ועל פי זה תבין ג"כ את הפרצוף הדיקנא. כי נתבאר לעיל, אשר כל תחתון, יוצא מכח הרשימות העולים מהסתלקות האורות דעליון אל המלכות דראש עליון עצמו, שהם בחינת זכר ונקבה, ומתחלה הם מתכללים בהמסך דראש העליון ועושים שם ב' זווגים, בב'

המשכה. כמ"ש שם הרב. והרב מבאר שם שהם עושים ב' זווגים בדרך התכללות, שבזווג הא' נכללת הנקבה שהיא בחי"ג, בהזכר שהוא בחי"ד, שאז ממשיכים קומת כתר עליון, כי הזווג שעל עביות דבחי"ד ממשיך קומת הכתר, כנודע. אמנם בהיותו חסר מבחי"ד דהמשכה, ע"כ, אינו יכול לירד לגוף, שהוא לבחינת התלבשות בכלים כי אין התפשטות כלים, אלא מבחינת העביות, דהיינו מכח ההמשכה. שזאת חסרה לבחי"ד, וע"כ לזווג ב' הוא צריך, והוא ע"י התכללות הזכר בנקבה, דהיינו בבחי"ג, שיש שם בחינת המשכה, אבל הקומה היוצאת ע"י זווג זה, היא רק קומת חכמה. ואחר שנעשו ב' זווגים אלו, יכולים הם לירד להתלבש בהגוף, והם מתלבשים בכלי דכתר של הגוף. עש"ה.

וכעד"ו הוא בכל הפרצופים, כי כן היה גם סדר אצילות הפרצוף ס"ג מהע"ב, כי גם שם היה הבחינה אחרונה שנשארה אחר הסתלקות האורות דגוף הע"ב, רק בבחינת התלבשות, הנקרא זכר, דהיינו בחינת התלבשות דבחי"ג. כי בחינה אחרונה דע"ב הוא בחי"ג. וגם הוא מחויב להתחבר עם נקבה, כדי להשלים לו בחינת המשכה שיהיה ראוי לזווג עם אור העליון. וע"כ נתחבר עם הבחי"ב, שנשארה שלמה גם מבחינת המשכה. ואז נכללו שניהם בב' זווגים ע"ד שנתבאר בהראש דפרצוף גלגלתא.

ועד"ו היה באצילות הפרצוף ב"ן, שהוא עולם הנקודים, הנאצל ויצא מן ראש הס"ג. כי אחר שנסתלקו האורות דנה"י דא"ק, עם הס"ס תחתונות דס"ג, כנ"ל. הנה גם כאן נעלמה בחי' אחרונה, ולא השאירה אחריה רשימו דהמשכה, אלא רק מבחינת התלבשות, הנקרא זכר, כנ"ל. שהוא אינו ראוי לזווג

בהיותו למעלה קרוב אל מקום נקבי האזן, אע"פ שלא היו מקבלים מאורות האזן עצמה רק קצת הארה היו מתקיימים האחורים של כליהם, אבל כיון שאין מקבלים רק מסיום האזן, שהוא מקום שבלת הזקן, לכן אע"פ שלוקחים

אור פנימי

מיני התכללות, וממשיכים שם ב' קומות, קומה א' במדת הזכר, וקומה ב' במדת הנקבה, אשר כל זה נעשה בהראש דעליון עצמו. ואח"י הם מתפשטים ויורדים למקומם הראוי להם. ותדע, שאלו ב' קומות שהזכר ונקבה דפרצוף הנקודים המשיכו בעת היותם בראש הס"ג, המה הם כל פרצוף הדיקנא שבראש הס"ג עצמו. כי אינם ניכרים בעצם הראש דס"ג, אלא רק בבחינת ענפים היוצאים לחוץ שהם השערות, כנ"ל. ובוה תבין שתיקון הא' דדיקנא, שהוא ב' מצרי הזקן הנמשכים מתחת האזנים, ה"ס הזכר, דהיינו הקומה שיצאה בהתכללות הנקבה שיצאה במדת הזכר, שקומתו עד הבינה. וב' תיקונים תחתונים, שהם השערות שעל השפה עלאה שמתחת החוטם מימין ומשמאל. ואח"י האורחא הפנוי משערות שיש באמצעם, הנמשך בקו ישר באמצע השפה, מתחת החוטם להפה. הם שניהם הנקבה של הראש, דהיינו הקומה דבחי"א, שיצאה בהתכללות הזכר בנקבה.

וזה אמרו "ואבא לקח ממה שהראיה שואבת מאורות החוטם וגם אור הפה נכלל בו" כי אבא דנקודים, הוא בחינת הנקבה, שאין לה אלא בחי"א, כנ"ל וגם אמא דנקודים נכללת באבא, כי הם שניהם נחשבים לבחינת הנקבה אל הכתר. ולפיכך אין לו מצד עצמו זולת אור החוטם, שהוא אור הז"א, כי בחי"א אינו ממשיך אלא קומת ז"א. וגם אור הפה שהוא מלכות נכלל באור החוטם. משום שהם שניהם קומה אחת שיצאה בזווג הב', במדתה של הנקבה כנ"ל.

כד וזה אמרו "והנה אור"א אם היו וכו' אבל כיון שאין מקבלים רק מסיום האזן, שהוא מקום שבולת הזקן, לכן אע"פ שלוקחים קצת הארה אינו מועיל להם, ולכן נשברו האחורים של כליהם" כי באמת הם נכללו בזווג הא' במדת הזכר, שאז השיגו גם הם מאור הקומה דבחי"ב של הזכר, וא"כ יש גם לאו"א הארת האזן כמו הזכר, אלא כמו שנתבאר לעיל, כי בהיותם בעצמם רק רשימו של בחי"א, לא נחשב אצלם התכללות הו"ו עם הזכר, אלא לבחינת הארה דאור האזן, ולא עצמות כמו הזכר, ע"י לעיל. ואם היו מקבלים הארה זו "בהיותם קרוב אל מקום נקבי האזן" כלומר, אם האו"א דנקודים היו בחינת הנקבה בראש הא' דדיקנא, שהם ב' התיקונים הנק' שערות השפה, והאורחא. כי אז ודאי שלא היו נשברו האחורים שלהם, כמו הראש

והנה כל האורות דזכר ונקבה שבג' תיקונים הללו, באים בהתלבשות בשבולת הזקן, שהוא האח"פ שיצאו לבחינת גוף כנ"ל. ולפיכך נבחנו אותם ב' הקומות הנ"ל, בג' העליונים דדיקנא, בשבולת הזקן.

וזה אמרו "הכתר לקח מבחינת האזן עצמה ממה שהראיה שואבת בהסתכלות באור האזן". כי הכתר דנקודים הוא בחינת הזכר,

קצת הארה אינו מועיל להם, ולכן נשברו האחורים של כליהם. אבל הכתר כיון שלוקח אור האזן ממש, אע"פ שלקחו בסיומו כיון שהוא לוקח עצמותו, די בזה, ולא נשבר אפילו האחורים של כלים ידיה. משא"כ באו"א שאינם לוקחים רק הארה בעלמא, וגם שהוא בריחוק מקום. והרי נתבאר ג' בחינות אלו, והם, כי הכתר נתקיים כולו. ואו"א, נשברו ונפלו האחוריים שלהם, וזו"ן, נפלו פנים והאחוריים שלהם.

* (כה) והנה אלו הנקודים נתפשטו מטבורא דא"ק עד סיום רגליו,

אור פנימי

של בחינת העביות דהמשכה, שיש בהבחי"ב כנ"ל. וע"כ נסתם אור האזן בשבולת, שהוא הכלי של הזו"ן אלו, כי אין יכולים להשפיע מאור הבינה שלהם. ועד"ז בג"ר דנקודים, נסתם אור און בהבינה, ואינם יכולים להשפיע מחוץ להם כלום. וענין זה נתבאר באורך לעיל (דף שכ"ד ד"ה ויש להבין). עש"ה. כי גם כאן נבחן שאור הבינה נשאר בראש מתחת המלכות דראש, ע"ד אור הכתר אצל הע"ב, וע"ד אור החכמה אצל הס"ג. עש"ה. כי כל הענין משם נוהג גם כאן.

כה) עיקר הארתן אינו אלא דרך פנים דאדם קדמון אלא שמתפשט קצת הארה מאלו הנקודים וכו': ענין זה כבר נתבאר באורך לעיל (ח"ד דף רל"ט פ"ה באו"פ סעיף ב'). ומשם תדרשנו. והתמצית הוא, שצדדים, שהם בחינת ימין ושמאל שבפרצוף, פירושם, ריבוי חסדים, נקרא ימין, ומיעוט חסדים נקרא שמאל. ומקום קבלת חכמה וג"ר, נקרא פנים והמקום שאינו ראוי לקבלת ג"ר נק' אחור, ע"ש. וע"כ, הראש ותוך מכל פרצוף עד הטבור נק' פנים. כי עד הטבור הוא מוכשר לקבל אור הג"ר. והמקום שמטבור ולמטה נק' אחור. כי אינו מוכשר לקבל שם ג"ר. עש"ה. וכבר ידעת הצמצום החדש הנעשה ע"י עלית המ"ן לנקבי עינים, שאח"פ דראש יצאו משם ונעשו לבחינת גוף, והפה נעשה

הא' של הנקודים הנק' ישו"ת שנתקיים כולו, אלא משום שהם בחינת ראש הב' שלוקחים רק מבחינת השבולת, וגם אין להם עצמות אור האזן רק הארה לבדה, ע"כ נשבר האחורים שלהם.

וזה אמרו "אבל הכתר כיון שלוקח אור האזן ממש, אע"פ שלקחו בסיומו, כיון שהוא לוקח עצמותו די בזה ולא נשבר אפילו האחורים שלו" דהיינו כמבואר, שהכתר ה"ס הזכר שיש לו בעצמו הקומה דבחי"ב. ונחשב על כן אור האזן לעצמותו. וענין ההפרש של אחורים ופנים יתבאר במקומו להלן.

ועתה תבין ביותר ענין אור און שנסתם על השבולת, המובא בדברי הרב לעיל (דף תי"א אות כ"א) וכבר נתבאר שם ב' טעמים באו"פ. ועם המתבאר כאן, בענין הזכר ונקבה שיש באור העינים, שאפילו הזכר, אין לו בחי"ב בשלימות, אלא רק מחצית הרשימו הזו דהיינו רק בחינת ההתלבשות שבה, שמטעם זה, לא היה בחינת התפשטות בכלים, מזווג הא' שיצא בקומת בינה כנ"ל (בדף תי"ב ד"ה ומכאן). וע"כ אפילו לאחר הזווג הב' שבהתכללות הזכר בהנקבה, שהם ירדו ונתפשטו להגוף, שהם האח"פ החיצונים, אשר בהדיקנא הם מכונים שבולת, ובהפרצוף נקודים, הם הג"ר דנקודים. הנה גם אז אינם יכולים להאיר את אור הבינה להכלים שלמטה מהם, משום החסרון

* עץ חיים שער ח' פרק ג'.

כסדר ז'ו"ן המלביש לא"א, אלא ששם מלביש ז'ו"ן לא"א מכל צדדיו וסביבותיו, אבל בכאן, עיקר הארתן אינו אלא דרך פנים דא"ק, אלא

אור פנימי

ומלכות, הרי גם בהגוף אין יותר מג' כלים ההם, כי כל מה שישנו בהגוף, מוכרחים לקבלו מהראש. הרי שאין בגוף של הנקודים יותר מז'ס התחתונות, שהם: בינה, וחמשת הכלים של הו"א, כי גו"ה הם כאן לכלי אחד כמ"ש לקמן, וכלי המלכות הוא השביעי. אמנם בג' פרצופים גלגלתא ע"ב ס"ג הקודמים, והיינו מטרם שנתחלקו הע"ס דראש לב' מדרגות, והיו ע"ס שלימים בהראש, הנה כל הכמות הוה עבר ג"כ להגוף, וע"כ גם בהגופים שלהם היו ע"ס מכתר עד מלכות.

גם נתבאר לעיל דף ש"ל באו"פ ד"ה עתה מובן. ענין התחדשות ספירת הדעת בהע"ס, שהוא מבחינת התחלפות האורות, כי בפרצוף ע"ב נתלבש אור החכמה בכלי דכתר, ואור הבינה בכלי דחכמה, ואור החסד בכלי דבינה. וכו' והנה אור החסד הוה המלוש בכלי דבינה נעשה לספירת הדעת שה"ס המ"ן דבינה, כמ"ש שם באורך. כי ענין התלבשות אור החסד, שהוא קומת ז"א בכלי דבינה, נבחן שירדה הבינה אל מדרגת הו"א. כמו שמובא בדברי הרב לעיל דף ש"ב אות י"ב, אצל הוויג דקומת חכמה, שנעשה משום התחלפות האורות הנ"ל ירידה בכל המדרגות, שירד הכתר למדרגת חכמה, והחכמה למדרגת בינה. עש"ה.

והנה נתבאר, אשר מחמת התלבשות אור הו"א בכלי דבינה, נשתנה שם הבינה לבחי' ספירת הדעת. ולפי זה תבין ענין יציאת אור הו"א מפנימית א"ק לחוץ שאומר הרב להלן. כי תמצא אשר בפרצוף הפנימי, שנקרא גלגלתא דא"ק, היה אור הו"א בכלי דו"א, כראוי להיות. אמנם בפרצוף ע"ב דא"ק עלה אור הו"א ונתלבש בכלי דבינה. ובפרצוף ס"ג דא"ק עלה אור הו"א ונתלבש בכלי דחכמה. ובפרצוף נקודים עלה אור הו"א

לבחינת הסיום על הארת ג"ר, דוגמת הטבור, כי ע"כ נסתם אור האזן בשבולת, כנ"ל בדבור הסמך. וע"כ מכונה הארת אור העינים בשם פנים, כי אינם מאירים לכלים דאחור שהם מפה ולמטה, אלא בחינת הארה קטנה דרך צדדים, והיינו הנמשך מבחינת ימין ושמאל, שפירושם הארת חסדים. כנ"ל.

(כו) וחב"ד הם בג' פרקין קדמאין דנה"דא"ק וחג"ת בג' פרקין אמצעין וכו': אתה מוצא כאן ד' חלוקות: כתר. חכמה בינה דעת. חסד גבורה ת"ת. נצח הוד יסוד. ולהבין זה צריכים לדעת מקודם את ב' השינויים שיש כאן כלפי הפרצופים גלגלתא ע"ב ס"ג הקודמים לפרצוף הנקודים. הא', הוא ענין כלי הדעת, שע"כ לא היה בהע"ס, ומאין הוא יצא כאן בהע"ס דנקודים. והב', הוא ענין הגוף של הפרצוף נקודים, כי ע"כ מבאר הרב בהגופים דג' פרצופים הקודמים שהם מתחילים מהכתר, כנ"ל בחלק ה' במטי ולא מטי. וכאן אומר שהגוף מתחיל מכלי דדעת, ולא מכתר, וחושב רק ו"ס תחתונות לכל הגוף, ולא ע"ס. והיינו רק דעת וחג"ת ונהי"מ כמובא להלן בדברי הרב.

והענין הוא כי ידעת, שהג"ר של הנקודים, הם בחינת אח"פ דישאל סבא ותבונה, שהוא ראש הא' דנקודים, אשר בסבת ה"ת שעלה לעינים, ונתעלה מקום הוויג לנקבי העינים, נעשה משום זה האח"פ דראש הוה, לבחינת כלי קבלה וגוף, וגוף הוה דאח"פ הם ג"ר של הנקודים כנ"ל באורך. באופן שב' הכלים כתר וחכמה של ראש, נשארו בישו"ת לבחינת ראש הא', וג' הכלים בינה וז"א ומלכות באו בג"ר דנקודים ונעשו לראש הב', שהם הראש של הנקודים כנ"ל.

וכבר ידעת שכל הכמות שיש בהראש עובר ומתלבש ג"כ בהגוף. ונמצא, כיון שאין בהראש דנקודים אלא ג' הכלים בינה וז"א

שמתפשט קצת הארה מאלו הנקודים בין מבחינת אורותיהן בין מבחינת

אור פנימי

המאיר בנה"י דא"ק אין שם יותר מג' ספירות אלו, כי הכתר וחכמה שבהם, נשארו למעלה מהטבור, בישו"ת שלמעלה מפרסא, שהוא נחשב לעקודים ואינה נמנה עם הספירות דנקודים.

אמנם הרב מונה כאן ד' חלוקות, שהם: כתר, חב"ד, חג"ת נה"י, והוא כי היה בהפרצוף הזה של נקודים ב' זמנים: קטנות, וגדלות. כי בתחילת אצילותם יצאו בקטנות, כי יצאו מנקבי עינים, בקומת בחי"א, שהוא רק אור הו"א, כנ"ל, אלא אח"כ נעשה זווג ב' של הע"ב והס"ג, כנ"ל בדברי הרב, ואז יצאו המוחין והגדלות של הנקודים, שהם הג"ר, כנ"ל. ולכן הרב מחלק אותם עתה, בסדר תיקון קוים, ע"ד הו"א המלביש לא"א דאצילות, דהיינו: חכמה חסד נצח, בקו ימין, ובינה גבורה הוד, בקו שמאל. וכתר דעת ת"ת יסוד, בקו האמצעי. אבל מתחלת אצילותם, לא יצאו ה' תחתונות אלא בזה אחר זה בקו אחד, כמ"ש לקמן בדברי הרב. הרי שהרב מדבר בהגדלות דנקודים. (נ"ב הגהה מכת"י רבינו המחבר זצ"ל, וקשה הרי לא היה תקון קוין בוי"ק. אלא שמדבר בדרך דוגמא מו"א דאצילות ונה"י דא"א.) וזה אמרו שהכתר מן הנקודות מלביש מן הטבור דא"ק עד סיום הגוף. וחב"ד. הם בג' פרקין קדמאין דנה"י דא"ק: ונמצא שראש האחד, דהיינו ג"ר של הנקודים, נחלקו זה מזה, כי הכתר מלביש לת"ת דא"ק, וחוי"ב מלבישים לראשי ירכין דא"ק. וצריכים להבין את זה. ועוד מאין בא כאן ספירת הדעת לראש הנקודים, הרי לקמן מונה אותו הרב בין הו"ס תחתונות של הו"א. והענין הוא, כי ידעת שהג"ר דנקודים, הם בחינת אח"פ שיצאו מראש, שהכתר הוא בחינת און ובינה. וחוי"ב הם חו"פ, דהיינו ז"א ונוקבא, שהז"א בבחינת תיקון קוים, הוא בחינת חסד גבורה ת"ת והנוקבא היא נה"י, כמ"ש במקומו.

לכלי דכתר. כמ"ש לעיל שפרצוף שיצא מאור העינים אין בו אלא קומת בחי"א, שהיא קומת הנקבה דכתר, שהיא עיקר האור, אבל קומת הבינה שיש בהזכר, אינה מתפשטת למטה מג"ר דנקודים כנ"ל.

ואין להקשות לפי זה כיון שנתבאר שבחינת הכתר דנקודים הוא רק כלי דבינה, מטעם שכתר וחכמה לקח הראש הא'. וא"כ היה צריך הכתר דנקודים להקרא בשם ספירת הדעת, כמ"ש, שאור הו"א בכלי דבינה נקרא דעת. והתשובה הוא כי להיותו בחינת ראש נקרא בערך עצמו בשם כתר. ועוד והוא העיקר, כי יש בהכתר קומה דבחי"ב גם כן, מבחינת זווג הא'. אלא שכלול ג"כ מזווג הב' מקומת בחי"א, שהוא אור הו"א. ולפיכך עדיין לא נחשב כאן שאור הו"א יצא לחוץ, אלא רק בעולם האצילות, כי שם נתלבש בכלי דכתר ונבחן שיצא לחוץ כמ"ש. במקומו.

ועתה תבין היטב, אשר הכלי דבינה של הגוף, כיון שאין בו מאור הבינה כלום, כי אור הבינה מסיים ונסתם בהג"ר כנ"ל בדברי הרב. ע"כ משתנה שמו לשם "דעת" כי אין בו מאור בינה כלום. והנה נתבאר הטעם שיצאה ספירת הדעת בעולם הנקודים, שהוא משום שכאן נעשה הכלי דבינה דגוף ריקנית מאור עצמה לגמרי. גם נתבאר הטעם שהגוף של הנקודים אין לו אלא ז"ס תחתונות, שהוא מטעם, שרק אלו הג', נמצאים בהראש ג"כ, שהם בינה ז"א ומלכות.

וכאן הושרשו התחלקות הנה"י על ג' שלישים. והם על פי ג' הספירות בינה ז"א מלכות, הנ"ל, של פרצוף הנקודים, המלביש על נצח הוד יסוד דא"ק: אשר ראש הנה"י הם בחינת בינה, ותוך הנה"י שהם פרקין האמצעים הם בחינת ז"א, וסוף הנה"י שהם פרקין התתאין, הם בחינת מלכות. וטעם ההתחלקות הוא, משום שבכל הפרצוף הזה

כליהן, ומלבישין זה הא"ק מכל צדדיו, ע"ד שבארנו למעלה באח"פ, אבל עיקר הארתן דרך פנים.

אור פנימי

ונה"י שלו שלמטה מטבור, הם בחינת חג"ת נה"י האמיתים שלו, דהיינו שמעולם לא היו בבחינת הראש שלו.

ובהמתבאר מובן היטב סדר ההלבשה דפרצוף הנקודים לנה"י דא"ק שמבאר כאן הרב. וכבר נתבאר שבס"ג דא"ק שבו היה תחלת העלאת מ"ן לנקבי העינים, שגורם יציאת האח"פ מהראש, הנה בו עצמו לא נעשה שום שינוי, ואח"פ של הראש דס"ג לא יצאו מראשו, אלא שנבחו שיצא שם פרצוף מיוחד של שערות, ובו נעשה כל השינוי הגדול הזה (כנ"ל דף ת"ח ד"ה מסתכל) ע"ש. ולפיכך אין אנו מבחינים כאן, שיש בחינת חג"ת נה"י למעלה מטבור של הא"ק, כמו בהפרצופים שלאחר כן, אלא שמטבורו ולמעלה הוא בחינת העקודים, שהע"ס שלו מתחילים מהכתר כנ"ל. וכל אותו הפרצוף החדש שהאח"פ נעשו לחג"ת, נבחנו אצלו רק כמו החג"ת נה"י שלמטה מטבור של הפרצופים התחתונים ממנו, כנ"ל.

ולפיכך, הלבשתו דומה אל הו"ן דאצילות המלבישים למטה מטבור דא"א דאצילות. וע"כ, הכתר דנקודים, שהוא מתחלת אצילותו בחינת האון, שהיא בינה, נמצא מלביש את השליש תחתון של הת"ת, משום שספירת הת"ת הוא בחינת בינה של הה' קצוות, מצד הכלי שלו, כנ"ל דף ש"ל ד"ה עתה מובן. והוא מלביש רק למטה מטבור של הת"ת דא"ק, ולא למעלה מטבורו כי שם בחינת עקודים הוא, ואין לכתר של הנקודים אחיזה בבחינת העקודים.

"וחב"ד בג' פרקין קדמאין דנה"י דא"ק" כי נתבאר באו"פ (דף של"ב ד"ה עתה נבין). ובדף של"ג ד"ה ועתה מצאנו. אשר ספירת הנצח הוא בחינת הו"א של הה' קצוות מצד הכלי, וספירת ההוד הוא בחינת המלכות של הה"ק. ע"ש. ולפיכך החו"פ שבג"ר דנקודים

ונתבאר לעיל, שע"י הווג דע"ב ס"ג ירדה הבחי"ד מנקבי עינים אל הפה כמתחילה, ואז עלו שוב האח"פ אל הראש, וירד להם אור הג"ר כנ"ל (דף ת"ו ד"ה וווג הב', ע"ש. ודף ת"ו ד"ה האור הראשון). ונתבאר שם שעכ"ז לא נעשה שינוי במצב הקודם, והישסו"ת לא חזר וירד משום זה למטה מטבור אלא רק הארתו לבד. ע"ש. ולפיכך, נבחן בחינת ג"ר האלו, שהם בחינת חג"ת שנעשו לתב"ד, כלומר, שאותם החוטם פה, שהיו מקודם בקומת ז"א ומלכות, שהם ז"ת, הנה החסד שבהם השב לבחינת ראש נעשה עתה לחכמה, והגבורה שבהם ששבה להראש, נעשה עתה לבינה, ושאר הספירות תנהי"מ שבהם נעשו עתה לדעת. ובחינת האון, שהיא הבינה השבה להראש, נעשה עתה לכתר. והנה נתבאר, איך האח"פ שהיו בג"ר דנקודים, נעשו בזמן הגדלות לכחב"ד: שהאון, נעשה לכתר. והחו"ג שבחו"פ, נעשו לחכמה ובינה. והתנהי"מ שבחו"פ נעשו לדעת.

ותדע שמכאן ואילך באצילות נתהוו ב' בחינות חג"ת נה"י בכל פרצוף. והוא מסבת אח"פ שיצאו מהראש ונעשו לגוף. שהם קומת ז"א כנ"ל. ואח"כ יש בחי" חג"ת נה"י אמיתים, שמעולם לא היו בבחינת ראש. וב' בחינות האלו מתחלקים על הטבור של כל פרצוף. כי החג"ת נה"י, שהם אח"פ הנעשים לגוף, מקומם למעלה מטבור, ונבחנו לבחי" או"א של אותו פרצוף, והחג"ת נה"י אמיתים נבחנו לזו"ן דאותו פרצוף ומקומם למטה מטבור. וגם בחג"ת נה"י שלמטה מטבור שהם זו"ן האמיתים, יש בהם עצמם ג"כ אותו ההבון, בעת שמתפשטים לפרצוף בפני עצמם, אשר החג"ת שלו מסתיימים על הטבור, ונבחנו, לבחינת אח"פ שיצאו לחוץ מהראש דאותו פרצוף, דהיינו הו"א האמיתי.

(כו) והנה הכתר מן הנקודות, מקומו הוא, מן הטבור דא"ק עד סיום הגוף. וחב"ד הם בג' פרקין קדמאין דנה"י דא"ק. וחג"ת בג' פרקין אמצעין. ונה"י בג' פרקין תתאין. על דרך הנ"ל בזו"ן המלביש לא"א.

אור פנימי

המלכות שבה הקצוות. (כנ"ל דף של"ו ד"ה ועתה נתבאר). ונודע. שהמסך המזדווג עם אור העליון נמצא בכלי המלכות, וע"כ יש בהיסוד ג' פרקין, שהם ג' מקומות הזווג: פה, חזה, ויסוד. כמ"ש במקומו וע"כ בחינת הרעת שבראש, שעליו נעשה שם הזווג, הוא מלביש לפרק העליון של היסוד, שהוא בחינת מלכות דראש.

"וחג"ת הם בג' פרקין אמצעין. ונה"י בג' פרקין תתאין" כי ידעת שהחג"ת נה"י האלו הם ז"ת דנקודים, שהם בחינת ז"א האמיתים, שמעולם לא היו בבחינת ראש. גם נתבאר אשר גם הזו"ן האמיתים מתחלקים ג"כ על ב' בחינות על הטבור. שממעלה לטבור הם בחינת אח"פ של עצמו שיצאו לבר מראש, והם נקראים חג"ת. ומלמטה מטבור, הם הזו"ן שלו, שמעולם לא היו בו בבחינת ראש, והם נקראים נה"י. ועל פי היחס הזה, מתחלקים ג"כ הפרקין האמצעין והפרקין התתאין של הנה"י דא"ק, שחג"ת מלבישים על הפרקין האמצעים, והנה"י על הפרקין התחתונים.

ויש עוד טעם ב' והוא יותר גכון במקום זה. כי ידעת, שהחג"ת דה' הקצוות הם בחינת הג"ר שבהם, ובחינת הז"א שבה"ק מתחיל בנצח מבחינת הכלים, ומבחינת האורות הוא מתחיל בת"ת, כנ"ל (דף של"א ד"ה ובכל המתבאר). ולפיכך נחלקים הראש תוך סוף דנה"י דא"ק: הראש שבהם הם בחי' אח"פ ששבו לראש ממש, והתוך שבהם בחינת ג"ר דה"ק דהיינו חג"ת, והסוף שבהם הם ו"ק דו"ק, שהם ז"א ומלכות דה"ק, כמבואר.

והנה נתבאר ד' החלוקות שבע"ס דנקודים (עי' דף שכ"ב ד"ה ואמנם) שיש בהם בשעת הגדלות: הא' הוא הכתר דנקודים, שאינו נכנס כאן במנין הפרצוף, להיותו בחינת הזכר של הראש דנקודים שהוא בחינת בינה

שהם ז"א ומלכות ששבו לראש, ונעשו לחכמה ובינה, הם מלבישים על שלישים עלאין דנצח הוד דא"ק שהם בחינת ראש דז"א ומלכות, שראש ז"א בנצח וראש המלכות בהוד. אמנם עתה. נעשו ז"א ומלכות אלו לחכמה ובינה ממש, כי שבו לראש כבקדמותם. הרי אשר חכמה ובינה דנקודים יש להם יחס השווה לפרקין עלאין של הנצח והוד. בהיותם מתחלת אצילותם בחינת ז"א ומלכות כמותם. והבן זה.

והדעת דנקודים מלביש לפרק העליון של היסוד דא"ק, הטמון בין ראשי ירכין בתוך הגוף, דהיינו בתוך הת"ת, שהוא כלי דבינה של ה' קצוות מטעם הנ"ל, שהדעת, הוא בחינת אור החסד המלוּבש בכלי דבינה. כנ"ל (דף תט"ז ד"ה והנה נתבאר. עש"ה). וכבר ידעת שהחופ"א אלו הם כלולים מז"ס תחתונות, כי החוטם כולל חג"ת נה"י, והפה הוא מלכות. גם ידעת, שרק החו"ג שבהם נעשו לחכמה ובינה, וה' הספירות מת"ת ולמטה, נעשו לבחי' הדעת, כנ"ל. והוא מטעם, כי ספירת החסד מצד האור שבו, הוא בחינת חכמה של ה' קצוות. (כנ"ל באו"פ ש"ל ד"ה עתה תבין. עש"ה). ולפיכך כחו יפה בשעה ששב לבחינת ראש, שישוב ויקבל בחינת החכמה. וספירת הגבורה היא בחינת הבינה של ה' קצוות מצד אור שלה. (כנ"ל באו"פ דף ש"ל ד"ה עתה תבין). ולפיכך חזרה עתה להיות בינה. וספירת הת"ת, הוא בחינת אור הז"א שבה' הקצוות, ע"כ בהיותו עתה מלוּבש בת"ת דא"ק שהוא בינה מצד הכלי כנ"ל, לכן נעשה לספירת הדעת ומלביש לפרק העליון של היסוד דא"ק המלוּבש בפנימית הת"ת דא"ק. אמנם מצד הלבשה, הוא מלביש רק על היסוד. והטעם הוא כי בחינת הכלי של היסוד הוא מבחינת

(כו) והנה ב' מיני אורות יוצאים מתוך הגוף דא"ק, והם א' מן הטבור. והב', מפי היסוד, ויוצאים דרך שם ב' הבלים. וכפי הראוי לומר, היה ראוי שיהיה ג' הבלים, כנגד ג"ר שקבל מאח"פ, אבל לפי שחסר אור און מן או"א, לכן גם כן חסר בחינת ההבל מה שכנגד האון, ולא יצאו רק ב' הבלים, שהם נגד חוטם פה לבד, אשר מהם קבלו או"א למעלה. וגם כאן למטה מקבלים מהם.

(כח) אבל אור ה' תחתונות שלא לקחו רק מן הגוף ולמטה, שהוא

אור פנימי

שאין להם אחיזה אלא בחוטם פה לבד, כדברי הרב שלפנינו.

(כח) אור הז"ת שלא לקחו רק מהגוף ולמטה, שהוא מסיום שבולת הזקן ולמטה: כמ"ש לעיל (דף ת"י ד"ה ובחינה השלישית). שז"ת לוקחים מבחי' התקינה דיקנא שהם מתחת השבולת, שאור האון אינו מגיע שם, כי מסתיים בשבולת הזקן. ועיין לעיל (דף ת"א ד"ה אור און).

ויפרו זרועי ידיו שהוא סוד יוד טפין דאודריקו מבין הצפרנים. ואע"פ שאומר לקמן, שהי' הבלים יצאו דרך צפורני רגלים, ואיך אומר כאן שהם מהידים. אמנם מ"ש שהז"ת לקחו מהבלים היוצאים דרך צפורני רגלים, הפירוש הוא שלקחו מבחינת הפרסא המסיימת אל רגלי הס"ג, ונמצא בזה שלקחו מצפורני רגלין. וצריך שתזכור מ"ש לעיל (באו"פ דף ת"א ד"ה פרסא). שפירוש של הפרסא הזו הוא בחינת נקודת הצמצום החדשה, שעברה ממקום המלכות דע"ס דסיום, אל מקום הבינה דע"ס דסיום, וכמו שמקום סיום הקו בצמצום א' דא"ס ב"ה היה בהמלכות דע"ס דסיום שהוא עוה"ז ממש. בסו"ה ועמדו רגליו על הר הזיתים. כן נעשה עתה בצמצום ב', הנקרא צמצום נה"י דא"ק, נקודות הסיום בהבינה דע"ס אלו, המכונה נקודה דעוה"ב, והופרס כאן הפרסא, המסיימת אל גבול החדש הנעשה בהעולמות, ששם מסתיימים רגלי פרצוף הס"ג דא"ק,

ועצם אור האון, כי יש לו בחי"ב של התלבשות. הב', הם חכמה בינה ודעת, שמתחלת אצילותם אינם אלא אור ו"א דראש, הנק' חוטם פה שיצאו לחוץ מהראש, ונעשו בחינת ז"א דגוף. אלא בשעת הגדלות חזרו ונעשו לבחינת ראש. ויש להם גם הארה מאור האון מתוך התכללותם עם הזכר, כנ"ל. והג', הם חג"ת דנקודים, שמעולם לא היו בבחינת ראש, אלא שמבחינת ה' קצוות הם נחשבים לכח"ב. והד', הם נה"י של הנקודים, שהם בחינת ז"א ומלכות דה' הקצוות.

ואין להקשות, מאחר שאח"פ שבו אל הראש, ונעשו לאחד עם גלגלתא ועינים שבו, א"כ נעשו החו"פ שהם חו"ב, לאחד עם הכתר שהוא און, ואין כאן אלא ג' בחינות. אמנם צריך שתזכור כי לא נעשו שוב שינוי בהספירות העליונות מחמת שיבתם של או"א לראש. והישו"ת שהוא בחינת הגו"ע של ראש ההוא, נשארו למעלה מטבור בפ"ע כמתחלה, וכן הכתר דנקודים, שהוא בחי"ב, נשאר ג"כ לפני עצמו כבתחלה, אלא רק הארתם הגיע לחו"ב בעת ששבו להראש. כמ"ש עוד להלן.

(כו) חסר בחינת ההבל מה שכנגד און, ולא יצאו רק ב' הבלים שהם נגד חוטם פה: כלומר שלא יצא מפי היסוד, אלא ב' הבלים, כנגד חוטם פה, שהם ו' אל אמא, ונקודה לאבא, כמ"ש הרב לקמן, אבל הבל הטבור, שהוא כנגד אור האון לא הגיע לאו"א, מטעם,

מסיום שבולת זקן ולמטה כנ"ל, לכן גם כן, לא יש להם הבלים להאיר להם, אבל נרמזו בסוד ויפוזו זרועי ידיו, שהוא סוד י' טפין דאזדריקו מבין הצפרנים כנזכר בתיקון ס"ט, כנודע, כי הם עצמם בחינת המלכים, כי הנה ביטול המלכים היה, לפי שלא נתקן עדיין כחדא אדם דכר ונוקבא.

(כט) והנה הבלים הראוין למלכים אלו הו', יצאו דרך צפורני רגלים, ואע"פ שהצפרנים הם י', והנקודות שנשברו אינן אלא ז"ת לבד, הענין הוא, כי גם יש ב' מיני אחורים דאו"א שנשברו, הרי הם ט' בחינות,

אור פנימי

גדול, דשאיב מלעילא ויהיב לתתא, משום שהוא בחינת מסך כפול מב' בחינות, מבחי"ב ומבחי"ד יחד, שזה נעשה מפאת עלית נה"י לחג"ת, ונכללה הבחי"ב המשמשת בחג"ת בפרצוף ס"ג, עם הבחי"ד המשמשת בהנה"י דא"ק הפנימי, כנ"ל דף ש"צ ד"ה וס"ג. ע"ש. וע"כ עומדת הפרסא באלכסונא מחזה עד הטבור, להיותה כוללת בתוכה נה"י וחג"ת יחדיו. ולפיכך בשעת הגדלות יורדת הה"ת, שהיא הבחי"ד מהפרסא, והפרסא נבקעת שפירוש, שהגבול המסיים מתבטל, ואז עוברים אורות הס"ג למטה מהפרסא, כנ"ל (דף ת"ג ד"ה הפרסא. ע"ש). ואחר זה תיכף הפרסא חוזרת למקומה. ובזה נמצא הפרסא שאיב מלעילא הארת הס"ג, ויהיב לתתא לפרצוף הנקודים שלמטה מטבור. ועד"ז גם בפרצופי אצילות. ע"ד שיתבאר שם.

וע"כ אותם הו"ס דנקודים שלא יכלו לקבל שום אור מהס"ג מחמת סיום הפרסא, נמצא עתה בשעת הגדלות אחר שנבקע הפרסא, שגם הם מקבלים אור ממקום הפרסא, ששם בחינת הס"ג וחג"ת דא"ק הכולל. הרי שאותם אורות שהו"ס תחתונות דנקודים קבלו מן הפרסא, הוא בחינת תג"ת, שהם זרועות ידיים. וע"כ נאמר ויפוזו זרועי ידיו והבן היטב.

והנה נתבאר שמטרים הזווג דגדלות נבחן הפרסא לאצבעות רגלין דפרצוף הס"ג, כי

ונבחן בחינת הפרסא לבחי' צפורני רגלין דס"ג דא"ק. וזכור זה.

ונתבאר באו"פ לעיל, (דף תי"א ד"ה ויש עוד טעם). שהפרסא והשבולת הזקן ענינם אחד. ע"ש. וז"ש הרב כאן, שלא יצאו מיסוד דא"ק רק ב' הבלים כנגד חוטם פה שמהם קבלו או"א, וחסר ההבל מה שכנגד אור און וע"כ לקחו הז"ת מצפורני רגלים, כי לקחו מסימא דשבולת, המסיימת לאור האון. ותבין כי מחמת נקודת הסיום החדשה יצאו ג' בחינות הסיום בס"ג, בראש תוך סוף שלו: שנקודת הסיום של ראש, נקרא נקבי עינים, ונקודת הסיום של התוך, שהוא במקום הטבור הקודם, נקרא שבולת הזקן, ובחינת הסיום של הסוף נקרא פרסא. באופן שהפרסא הוא בחינת אצבעות רגלים של הס"ג דא"ק. אמנם כל זה שאנו מבחינים בס"ג דא"ק, אינו משנה כלום את עצם פרצוף הס"ג גופיה, כי כבר ידעת שאין העדר ושינוי ברוחני, וכל שאנו מבחינים בו, הוא רק לבחינת שורש בעלמא (כנ"ל דף שצ"ב ד"ה והנה). אלא כל אלו השינויים הנעשים מכח נקודת הצמצום החדשה, הוא רק באותו פרצוף החדש שיצא מסכת החיבור דבחי"ד ובחי"ב, דרך נקבי העינים, הנק' פרצוף נקודים. ורק ברת"ס של הפרצוף הזה, יצאו ונתהוו הג' פרסאות הנ"ל בראש תוך סוף שלו בפועל ממש. וזכור זה.

וכבר ידעת שהפרסא הו' יש בה תיקון

והעשירית הוא, כי גם מן הכתר היה בו קצת פגם, כמ"ש לקמן בע"ה, והוא בחינת נה"י שלו שנכנסו והיו בסוד מוחין לאו"א, וגם הם נשברו, הרי הם י' בחינות, כנגד י' הכלים שיצאו מצפרני רגליו. וכל בחינת יציאת אלו הי' הכלים דרך צפרניו, היו כולם לסיבת חסרון קבלתם מאור האזן העליונה כנ"ל, ולכן סבה זו גרמה לכל זה, ולביטול המלכים.

ל) והנה בענין העקודים כבר נתבאר לעיל ענין בחינת טעמים נקודות תגין אותיות שבהם, ונבארם פה בבחינת הנקודים. ונאמר, כי בחינת הנקודים, הם האורות הראשונים שיצאו בראשונה. והאותיות הם הכלים. ואח"כ כשנשברו הכלים ונפרדו איש מעל פני מתו, האורות נשאר בבחינת תגין על האותיות שהם הכלים. והטעמים, הוא שם מ"ה החדש שיצא אח"כ מאור המצח לתיקון המלכים, כמ"ש בע"ה.

אור פנימי

הג"ר באורות דרוח נפש, דהיינו קומת הו"א, כנ"ל. ואח"כ נדווגו הע"ב וס"ג ונבקע הפרסא וירדו אורות דג"ר להנקודים, וגם להז"ס תחתונות, כנ"ל.

וזה אמרו "שהנקודות הם האורות שיצאו בראשונה" דהיינו בהיפך מהפירצופים גע"ס דא"ק הקודמים, שיצאו שם הטעמים בראשונה, וכאן יצאו בחינות הנקודות בראשונה, דהיינו הקטנות, ואח"כ הגדלות. אמנם עכ"ז אין הארת הגדלות דנקודים מכונים טעמים, משום שלא היו בבחינת רחמים, כי היה כאן באורות ההם ובסבתם, ענין שבירת הכלים. כמ"ש לקמן.

והאותיות הם הכלים. והמה כוללים גם הניצוצים שנפלו בתוכם בעת הסתלקות האורות מהם, ע"ד שהיה בעקודים כמו שיתבאר במקומו.

והטעמים הוא שם מ"ה החדש. כי אותם הטעמים שיצאו בעולם הנקודים דהיינו הגדלות שיצא ע"י זווג ע"ב ס"ג, שהם הטעמים דנקודים הנה הם לא נתקיימו בנקודים אלא רק אחר שהטעמים דמ"ה החדש תיקן אותם וע"כ המה נקראים על שמו של המ"ה. כמ"ש במקומו.

הארת הס"ג מסתיימת שם וסוף ההארה מכונה רגלין, אבל בעת שמתבקע הפרסא, שאז חוזר הגבול לנקודת הסיום דעוה"ו כמקודם, הרי מתפשט בחינת החג"ת כמקודם.

ל) העקודים כבר נתבאר לעיל ענין בחי' טנת"א שבהם: כנ"ל (ח"ד פ"ג אות י"א). שהתפ"א של הפרצוף שהוא אור ישר ורחמים, נבחן לטעמים שבו. וכשמתחיל להתמעט מכח הזדככות המסך, שאז יוצאים שאר ד' הקומות הקטנות, מחכמה עד מלכות, הם נבחנים לבחי' נקודות שבו. והרשימות שנשארים מהטעמים, הם התגין שבו. והרשימות הנשארים מבחינות הנקודות, מבחינות הניצוצין הנופלים מהם לתוך הכלים, מכונים אותיות. עש"ה.

הנקודים הם האורות הראשונים שיצאו בראשונה. משמינו, שכאן נשתנה הסדר ממה שהיה בג' פרצופים הקודמים דא"ק. כי שם יצא הגדלות מתחילה, שהם הטעמים, ואח"כ יצאו המדרגות הקטנות שהם הנקודות. אבל כאן בעולם הנקודים, יצא הקטנות מתחלה, ואח"כ יצא הגדלות, כי מתחלה יצאו רק

* (לא) ונחזור לעיל, כי הנה ביארנו שהנקודות נחלקים לשלשה חלקים: העליונים על האותיות כמו החולם, ובאמצע כמו השורק, ותחתונים כמו שאר הנקודות. והנה נקודת החולם הוא ההבל היוצא מן הטבור, אשר שם עומד הכתר כנ"ל לפי שהכתר איהו חולם על הת"ת כנודע, כי עיקר חולם בת"ת דא"ק. אמנם נעשה כתר לנקודות, וז"ש בתיקון ה' כי חולם כתר באתון כנודע. וניקוד שורק בוא"ו, שנקרא מלאפום, שהוא באמצע, הוא ההבל היוצא מן היסוד לאו"א. ונחלק לב' כי הנה נקודת השורק הוא ו', י' באמצע, והנה י' של שורק הוא לאבא הנקרא י' ראשונה של השם, והואו של שורק הוא אל אמא להוציא ולהוליד הו"ק דז"א, וזהו בחינת הואו זו שלוקחת אמא. וגם טעם אחר, כי הנקודה שהיא כעין יוד שבשורק היא יותר עליונה, וממנו יונק אבא דנקודים, והואו של השורק שהוא אות ו', ממנו יונקת אמא דנקודים, כנודע, כי נקודות חכמה, ואתון

אור פנימי

יצא ממנו שום התפשטות כלים, כי אין התפשטות כלים אלא ממסך שיש בו בחי' המשכה. ע"ש. ע"כ לא יצאו הכלים אלא מבחי"א של הנקבה, שהם חו"ב. ע"ש. וזה אמרו שהבל היוצא מהטבור להכתר דנקודים שהבל הזה הוא אור הבינה, כנ"ל (דף ת"כ אות כ"ז בדברי הרב), הוא בחינת חולם שממעל לאותיות. כי האותיות הם הכלים כנ"ל, ואור הבינה הזה שיצא רק מבחי"ב דהתלבשות, אין בו התפשטות כלים, וע"כ הוא בחינת חולם שממעל לאותיות ואינו נוגע בהם כי לא יוכל להתלבש בתוכם.

שורק ב' שנקרא מלאפום שהוא באמצע. כמ"ש לעיל שרק או"א שהם הנקבה דנקודים, יש להם התפשטות כלים, ויכולים להתלבש בתוכם. וע"כ מרומזים או"א בשורק דהיינו מלאפום שהוא באמצע האותיות.

י' של שורק הוא לאבא הנקרא יוד ראשונה של השם. דהיינו י' של שם הוי"ה, שהוא בחינת ע"ב שהוא אבא כנודע. ורומז לבחינת ה"ח של היסוד דנטיל אבא. כי השפעת היסוד הוא רק החסדים וגבורות כנודע, וה"ח נטיל אבא, כי ע"ב ה"ס חסדים.

(לא) הנקודות נחלקים לג' חלקים: שהם על פ"י ג' האורות בינה ז"א ומלכות, המאירים בהנקודים. כנ"ל (תי"ג ד"ה עתה תבין). כי יש שם אור בינה מבחינת התלבשות הנק' זכר, שהוא הכתר דנקודים. ויש שם קומה דבחי"א שהיא הנקבה דנקודים הנק' חכמה ובינה, שאור הז"א בחכמה ואור המלכות בהבינה. ע"ש. וזה אמרו שהנקודות נחלקים על ג' חלקים, שהם בינה ז"א ומלכות המלוכשים בכתר, חכמה ובינה של הנקודות. אמנם תדע שהז"א ומלכות שישנם בחכמה ובינה, נחשבים שניהם לחלק אחד, להיותם בחינת אור של קומה אחת, שהיא קומה דבחי"א. וע"כ נבחינים הז"ס תחתונות לחלק הג'. באופן שהכתר שיש לו בינה מבחינת התלבשות, הוא חלק העליון. וחכמה ובינה שניהם יחד, הם חלק הב' והז"ת הם חלק הג'.

החולם הוא הבל היוצא מן הטבור אשר שם עומד הכתר. שהוא אור הבינה מבחינת התלבשות כנ"ל. ונתבאר לעיל (דף תי"ב ד"ה ומכאן. ובדף תי"ג ד"ה והנה הזכר) אשר מזווג הזה של בחי"ב דהתלבשות לא

בינה, וז' נקודות תחתונות, עם ג' בחינות, שהם: א', נה"י של הכתר, וב' אחורים דא"א, הרי הם יוד אלו, שיצאו דרך צפורני הרגלים. ואין כוונתנו לומר, שאלו הם הנקודות עצמן, רק שמכל אלו הבלים יצא אור אל י' נקודות שיצאו דרך העין, כנ"ל, וזכור זה.

אור פנימי

ונמצא גם הכתר וחכמה לנקודות תחתונות. והענין הוא, כי יש להבדיל בהם בין עצם אצילותם, דהיינו כמו שיצאו מתחלה דרך נקבי עינים, אשר רק ב' אורות יצאו משם שהם זכר ונקבה, שהכתר ה"ס הזכר, שקומתו עד הבינה מבחינת התלבשות, והנקבה היא, חכמה ובינה שניהם יחדיו, שהם בקומת בחי"א, כנ"ל. וע"כ נבחנו כאן לחולם ושורוק, לרמז שלהזכר שהוא כתר, אין לו התפשטות לכלים, ונמצא ממעל להפרצוף, בסוד נקודת הטבור שהוא ממעל להפרצוף נקודים, שהוא בחינת החולם, שהוא כתר לאתון ואינו נכנס בהתפשטות הפרצוף. אמנם כנגד זה, או"א, מרומים בשורוק, שהוא בתוך האותיות, דהיינו בתוך הפרצוף, להיותם בחינת הנקבה שיש להם מ"ן שלימים גם מבחינת המשכה. כנ"ל.

אמנם הנקודות שמתחת לאותיות הם רומזים על זמן הגדלות של הנקודים, אחר שנזדווגו הע"ב וס"ג, והקומה שיצאה ע"י זוגם ירד ובקע לפרסא שפירשו, שנתבטל הגבול דסיום רגלים דס"ג, ואז הפרצוף כולו של הנקודים העומד מתחת לפרסא, קבל מרגלים דס"ג שלמעלה מהפרסא, כלומר שהע"ס דסיום של ס"ג, שהפרסא רכיב עליהם, השיגו עתה בחינות התפשטות והאירו להנקודים. ונמצאים הנקודים מקבלים עתה מהאורות שלמטה מהפרצוף בערך הקודם, והמה המכונים נקודות שמתחת לאותיות. והבן היטב, כי אותה בחינת חולם שהיא מעל לאותיות הפרצוף דנקודים מצד עצם אצילות שלו, הנה בזמן הגדלות, ירדה משם ונתלבשה בנקודים דהיינו בתוך האותיות. ואנו מכנים אותם מתחת לאותיות רק בערך

והוא וכו' הוא אל אמא להוציא ולהוליד הו"ק דז"א. אמא ה"ס ה"ר של שם הויה, וע"כ קבלה מהיסוד בחינת הו' קטועה שבתוך ה' שהוא המ"ן שלה וה"ס הז"א שבמעו' דבינה.

הנקודה וכו' וממנו יונק אבא דנקודים. נקודה רומזת לה"ת שעלתה לנקבי עינים, שמשם יצאו או"א דנקודים, כנ"ל, ונעשתה עתה בחינת מ"ן לאבא, לסוד הזווג הגדול של הסתכלות עינין דא"א, כמ"ש להלן.

והוא של השורוק ממנו יונקת אמא דנקודים: הוא ע"ד שכתב בע"ח ש"ח פ"א. שבכח עלית המ"ן לנקבי עינים, הוא מחלק שם את הו"ה דס"ג שהוא בפה, שהוא אמא. ע"ש.

נקודות חכמה ואתון בינה. כי או"א מתחלת אצילותם אין בהם אלא קומת ז"א, ונבחנו אבא לאור הז"א ואמא להכלי שה"ס אותיות. ואור הזה שבקטנות מכונה בשם אור הנקודות כנ"ל בדברי הרב באות ל' כאן. וזה אמרו נקודות חכמה, ואתון בינה.

וז' נקודות התחתונות וכו' יוד אלו שיצאו דרך צפורני רגלים. כלומר, שהם הנקודות שמתחת האותיות שהם ט' נקודות, אשר ב' נקודות הראשונות: קמץ פתח שבהם, לא היה שבירה, שהם כתר חכמה, הרי הם ז' נקודות תחתונות, שהיה בהם שביה"כ כמ"ש הרב בע"ח ש"ח פ"א. ע"ש. ואלו ה"ט נקודות הם תחתונים מתחת לאותיות, משום שקבלו בחינת הבלים היוצאים דרך צפורני רגלים, שהם תחת הכלים של הפרצוף. ואין להקשות הרי אומר לעיל, אשר חולם ושורוק הם הכתר וחכמה, דהיינו נקודות עליונים ואמצעים, וכאן חושב אותם לקמץ פתח

* (לב) בתחלת למודי עם מורי ז"ל, היה מעלים ומכסה ומלביש הדברים, לסבת שעדיין לא הייתי יודע התחלת הדברים, על הסדר שביארתי בשערים שעברו, ולכן כשהתחיל לבאר לי אז ענין העתיק יומין, ביאר לי דרוש א', ונכתבו פה, ולא יכולתי לקשרו עם מה שכתבתי עד עתה, ועם כל זה רצוני לכתבו, ואולי המעיין יוכל לקשר זה עם הנ"ל, כי נראים דברים סותרים את הנ"ל. וזהו ענינו.

הנה נודע, כי עשרה נקודים היה בתחלה, וג' הראשונות לא נשברו

אור פנימי

המצב של המשפיע ולא בערך המצב של מקבל. והנה נתבאר שגם הכתר חכמה קבלו מסיום רגלים דס"ג כמו הו"ת ואדרבה הם שקבלו אותם בעיקר, והם שהשפיעו אותם להו"ת, כמ"ש להלן. ומבחינה זו הם נקראים קמץ פתח, שהם מתחת להאותיות. באופן שכדי לציין בחינת הכתר וחכמה מעצם אצילותם, מצינים אותם בחולם שורוק, וכשמצינים אותם מצד מה שקבלו ע"י הגדלות דנקודים, נבחנו אז בשם קמץ פתח. אמנם מ"ש הרב שקמץ פתח לא נשברו, הכוונה על מה שיש בהם מצד עצם אצילותם, ולא על מה שקבלו מסיום רגלים דס"ג, כי הארות אלו נתבטלו גם מהכתר וחכמה. כמ"ש להלן. והמה מכונים בשם אורות אחורים של או"א.

ואין כוונתנו לומר שאלו הם הנקודות עצמן. כלומר, שאלו האורות והבלים שיצאו מצפורני רגליו אינם עצמותם של הנקודות, אלא הם נבחנו לבחינת תוספות לבד, כי בחינת עצמותן של הנקודות יצא מאור העינים, כנ"ל.

(לב) הג' הנקודות הראשונות וכ"ה מהם נעשה פרוץ עתיק: פירוש, כי פרוץ הכתר, שנקרא עתיק יש בו ע"ס בסוד הו"ה פנימא: שקוצו של יוד, ה"ס הכתר שבו עצמו, דהיינו כתר דכתר. וי' שבו, הוא אבא

וחכמה. וה' ראשונה שבו הוא אמא ובינה, וי' שבו הוא ז"א, וה' אחרונה שבו, היא מלכות. ומכל אות ואת שבהו"ה פנימא דהיינו הע"ס שבפרצוף הכתר עצמו, יוצא הויה שלמה לחוץ, בבחי' מלבוש: מהי' שבו, יוצא פרוץ ע"ב. ומה' ראשונה שבו, יוצא פרוץ ס"ג. שהע"ב נקרא אבא והס"ג נקרא אמא כנודע. ומי' שבו, יוצא פרוץ ז"א. המלבישו מטבור ולמטה. ומה' אחרונה, יוצא פרוץ המלכות. ותדע, שכן הוא בכל פרוץ שלם. שפרוץ הכתר שבו, נבחן לפנימי, ובו עצמו יש ג"כ ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן פנימים, שהם מכונים הו"ה פנימא, כנ"ל. ומלבד אלו, יש לו ע"ב ס"ג מ"ה וב"ן חיצונים, שהם בחי' מלבושים אליו: שהע"ב וס"ג מלבישים למעלה מטבור, ומ"ה וב"ן שהם זו"ן מלבישים למטה מטבור. כנ"ל בדברי הרב (דף שפ"ט אות א' ע"ש. וכן בע"ח שער ה' פרק א' בסופו).

והנה בפרצוף הנקודים, לא יצא כי אם בחינת פרוץ הכתר שבו, עם הע"ב ס"ג מ"ה ב"ן שבפנימיותו עצמו, ולא הספיק להוציא הע"ב ס"ג מ"ה ב"ן החיצונים, משום שנשברו הו"ס תחתונות שלו, וגם נתבטלו אחורים של הג"ר שבו, כנודע. אבל בחינת הפנים של ג' ראשונות שלו נשארו, שפירשו, שכל מה שהיה בג"ר אלו

* מבוא שערים שער ג' חלק א' פרק ה'.

ונשארו הכלים והאורות, אך הז' נקודות תחתונות נשברו והכלים ירדו אל הבריאה, והאורות נשארו במקומם בעולם האצילות בלתי לבוש כלל. ודע כי הג' הנקודות הראשונות, בין בחינת האורות, ובין בחינת הכלים, מהם נעשה פרצוף עתיק יומין בלבד, ואין שם כח אחר מעורב בהם. אמנם בז' נקודות תחתונות יש בהם כחות רבים מעורבים בהם. כי יש בחינה העליונה בכל נקודה מהז' שהיא מבחינת עתיק, ויש בחינה שניה ג"כ בכל נקודה מהשבעה שהיא של א"א, ויש בחינת של א"א, ויש בחינה תחתונה בהם שהם של זו"ן.

(לג) ונמצא כי מאלו הבחינות שיש בשבעה נקודות תחתונות, משם נעשו הפרצופין: דא"א ודא"א ודזו"ן, אחר התיקון, בין מבחינות האורות בין מבחינת הכלים. ואמנם הבחינות שיש בהם העתיק יומין, מאלו עלו ונתערבו עם הג' נקודות ראשונות, שכולם בחינת עתיק יומין, ומכל בחינות אלו נעשה פרצוף דעתיק ע"ד שנבאר.

(לד) ונודע כי כל תחתון מתפשט בו העליון להחיותו, ואין התחתון מתפשט בעליון שממנו, ולכן כח העתיק יומין יש בשבעה נקודות תחתונות, ואין כח א"א וא"א וזו"ן מעורב בג' נקודות ראשונות אשר כולם בחינת עתיק.

* (לה) ואמנם בחינת המלכים ההם, רצה המאציל העליון לברא אותם מתחלה באופן ההוא, שיהיו כוללים בחינת קדושה, אלא שהיא דינים וגבורות ובהם מעורבים השמרים והקליפות. ובכונה גמורה בראם כך כדי שיהיה בעולם שכר ועונש, להפרע מן הרשעים וליתן שכר טוב לצדיקים.

אור פנימי

מתחלת אצילותם נקרא פנים, וכל זה נשאר ולא נתבטל משהו מהם. שהוא למטה מהמלכות של ראש שלו, ומכ"ש שאר הפרצופים.

וזה אמרו, הג' נקודות הראשונות בין מבחינות האורות ובין מבחינת הכלים מהם נעשו פרצוף עתיק לבד: מטעם שהע"ב ס"ג מ"ה ב"ן החיצונים, אין להם שום אחיזה בהג"ר דפרצוף הכתר. וז"ש "ואין שם כח אחר מעורב בהם" כי אפילו פרצוף הע"ב, מתחיל לצאת מפה דפרצוף הכתר ולמטה, בז' נקודות תחתונות יש בהם כחות רבים מעורבים בהם. היינו אותם הבחינות שמהם צריכים לצאת הד' פרצופין עסמ"ב החיצונים המלבישים עליו. כי עדיין לא יצאו ממנו בעולם הנקודים. כנ"ל. כמו שמבאר והולך, שיש בחינה שצריך לצאת ממנו א"א וכו'. (לג) מאלו הבחינות שיש בשבעה

* שער מאמרי רשב"י זע"א פרשת פקודי דף

ואין זה מקום להאריך בו, אמנם בכוונה גמורה בראם כך, כדי לבטלם ולהמיתם, כדי שיתבררו מהם ניצוצות קדושות ויעלו למעלה, והקליפות המעורבות בהם ישארו למטה. בסוד סגי הזהב ושמרי היין.

(לו) ודע כי אלו הז' מלכין הם יוד, אלא שהם דוגמת הז' היכלות, שהם עשרה ונקראים בשם ז'. לפי שהיכל העליון כולל ג' היכלות ראשונות, והיכל התחתון כולל ב' היכלות אחרונים. וכן הוא הענין ממש בז' מלכין האלו, כי הם עשרה, ונקראים בשם ז' בלבד. ולהיות המלכים האלה בחינות דינים וגבורות, נמצא שהם כולם בסוד הנקבה, כנודע, כי הנקבה כולה דין.

* (לו) וזה שכתב, ותא חזי רישא שירותא דמהימנותא וכו', בטש נצוצא דקרדנותא. שהוא שורש הדין הגנוז במעוי דאימא. כנזכר באדר"ז וזריק ניצוצין לש"ך עיבר. כי אלו המלכים להיותם דינים וגבורות חזקות נקראים בשם ניצוצי אש שיצאה מבוצינא דקרדנותא. והיה מספרם ש"ך ניצוצין, כל ניצוץ חלוק מחבירו, איש לעברו פנו. וזריקתם היתה עד שירדו למטה מעולם האצילות. ובהיותם שם, בריר פסולת מגו מחשבה ואתבריר. כי להיותם דינים קשים, היה הפסולת של הקליפה מעורב בהם, וכאשר נזרקו למטה הובררו ונתקנו. והטוב והקדוש שבהם חזרו ליתקן ע"י המלך השמיני הנקרא הדר ועלו למעלה, והפסולת שבהם נעשו ממנו בחינות הקליפות והם נשארו למטה.

אור פנימי

נקודות התחתונות משם נעשו הפרצופים דאריך אנפין ודא"א וכו': היינו על ידי הבירורים בשיתוף מ"ה החדש עמהם, כמ"ש במקומו. ואפילו פרצוף א"א נעשה מבחינת הנה"י דכתר שנתברר ונתתקן בעזרת המ"ה החדש, מפאת ביטול האחרים שהיה שם בזמן שביה"כ, כנודע. ותדע שאלו הנה"י דכתר שמהם נעשה א"א דאצילות, נבחן לבחינת ז"ס תחתונות דכתר. כי זה הכלל כל מה שהיה בפרצוף הנקודים מתחלת אצילותו, והיינו כמו שיצא מנקבי העינים, הוא נחשב לג"ר, מטעם כי אור עינים לא

האירו מתחלת אצילותם אלא להג"ר דנקודים, כנ"ל באו"פ, שלא יצא מאור העינים אלא בחינת ראש בלי גוף, משום שבחי"א אין מאיר להגוף. כנ"ל בדברי הרב (ח"ג פ"א אות ו' ע"ש). וע"כ לא היה להם לז"ת דנקודים אלא הארת כלים לבד מבחינת הסתכלות עינים באח"פ. כמ"ש להלן.

ועם זה תבין, שכל בחינת הגדלות שהגיע להם בסוד תוספת על מה שהיה להם מתחלת אצילותם, נבחן לבחינת ז"ת וכלים דאחרים. כי לקחו אותם מבחינת צפורני רגלין דס"ג, כנ"ל.

* שער מאמרי רשב"י זע"א פרשת פקודי דף

* (לח) ואמנם יוד נקודות אלו היו זה על גבי זה, ואורך שיעור קומתם היה כמו עתה אורך האצילות ושיעור קומתו, כי עד מקום אשר הגיעו אותם הנקודות, עד שם הוא עתה עולם האצילות, ומשם ולמטה עולם הבריאה.

(לט) ואמנם אור אלו יוד נקודים היה רב מאד, וגם נתוסף בהם אור העליון, ולא היה בהם כח לקבל, ואז אותם הכלים מתו. פירוש, שירדו למטה, למקום שהוא עתה בריאה, וירידה זו היתה מיתתן. ואמנם אין זה רק בד' נקודות תתאין, כי ג"ר היה כח בכלים שלהם לקבל אור שלהם ולא מתו. אך הז' כלים של הז' תתאין הם אשר מתו וירדו במקום

אור פנימי

(לח) יוד נקודות אלו היו זה על גבי זה: נה"י דא"ק ולפיכך כיון שבהס"ג עדיין לא היו תיקון קוין, ע"כ יצאו הז' כלים התחתונים בקו אחד. אבל הג"ר שקבלו מהווג שבנקבי העינים יצאו בתיקון קוין. ואע"פ שגם הז' כלים התחתונים לקחו ג"כ מהסתכלות עינים באח"פ, אין הארה קטנה זו מספקת להם לתיקון קוין.

שיעור קומתם היה כמו עתה אורך האצילות ושיעור קומתו. כי משיתוף דבחי"ד בבחי"ב והתכללותם יחד, נתהווה נקודת הצמצום החדשה בהעולמות, דהיינו במקום בחי"ב של הע"ס דסיום. כנ"ל דף ת"כ ד"ה ויפוזו. שהפרצוף הראשון שיצא במדת הסיום החדש, הוא פרצוף הנקודים. ואחריו כל פרצופי האצילות. ואותו המקום מנקודת הצמצום הישנה שהוא בעוה"ז, עד לנקודת הצמצום החדשה, הוא הנקרא מקום ג' עולמות ב"ע. ומתוך שהם עומדים במקום הזה שלאחר נקודת הצמצום שנתחדש, ע"כ נקראו ג' עולמות הללו ג' עלמין דפרודא. וזה אמרו שקומת הנקודים וקומת עולם האצילות, אורך אחד לשניהם. ומשם ולמטה עולם הבריאה. כמבואר.

לח) יוד נקודות אלו היו זה על גבי זה: יוד נקודות שאומר כאן הנה לא נחית כאן לפרש, אמנם רק ז' נקודות התחתונות היו זה למעלה מזה, אבל ג' הראשונות מהם היו בתיקון קוים. כנודע מכל המקומות. והטעם שה' נקודות התחתונות היו בקו אחד זה למטה מזה, הוא, כי ענין תיקון הקוים, יצא מכח עלית נה"י לחג"ת, שנכללו בחי"ב ובחי"ד יחד כנ"ל (דף ש"צ ד"ה וס"ג). כי אז נכללה המלכות בכל ספירה וספירה עד החכמה, ונתהווה משום זה קו חסד וקו דין בכל ספירה וספירה, וע"י הווג המעלה אור תווד נתיחדו זה עם זה בסוד הרחמים. כמ"ש זה במקומו ותחלת התיקון הזה נעשה בפרצוף הנקודים שיצא מנקבי העינים דס"ג. אמנם האור הזה לא הגיע רק להג"ר של הנקודים, ולא אל הז' תחתונות. וע"כ נשארו ז' הכלים התחתונים בלי תיקון קוים.

וצריך שתדע כאן כי הכלים דכל פרצוף נעשו מאותם הכלים שבפרצוף העליון ממנו אחר הסתלקות האורות שלהם מתוכם. כנ"ל (דף שי"ח ד"ה וכבר ביאר עש"ה). ובוה תבין אשר הכלי של הע"ס דנקודים נעשו מהט"ס תחתונות דס"ג שנמשכו למטה מטבור, ונסתלק האור מתוכם בעת צמצום

(לט) נתוסף בהם אור העליון: כי מלבד שהיה להם מתחלת אצילותם, מהווג של

שהוא עתה בריאה וזהו מיתתן. ואמנם זמן מיתתן היה, כאשר יצאו בסוד נקודים. כי כאשר יצאו מסוד עקודים, שהוא היותן יחד בכתר נכללים, שמשם יצאו ונחלקו ליוד נקודין אז היה יציאתם, ומתו תכף, כמ"ש באדרא, כהני זיקין, דאכתיש אומנא בפרזלא ונפקי זיקין, ודעכין לאלתר.

* (מ) מעיקרא היו העשר עצמות פשוט, והיו כלולים מיוד, ולא ניכרת בהם, והג"ר שהיו רחמים היו יכולים לקבל אור הא"ס, וכשהיה מגיע אל ה' נקודות היו מתבטלות. ואלו הם המלכים שמתו. לפי שהם דין והאור

אור פנימי

פב"פ ונודווגו בסוד המ"ן דה"ת בסוד נקודה דנטיל אבא, ונעשה הווג הגדול בסוד הסתכלות עיינין דא"א זה בזה. כמ"ש במקומו. ואז כאשר נתפשט האור הגדול הזה ממעלה למטה אל הכלים דנקודים, דהיינו להתחלק ליוד נקודים, כי כל כלי וכלי היתה כלולה מיוד, כנודע בסוד ש"ך ניצוצין, תכף נשברו ומתו, בסוד כהני זיקין דאכתיש אומנא בפרזלא ונפקי זיקין ודעכין לאלתר. והם ש"ך זיקין. כי כל מלך כלול מן ד' בחינות: חו"ב תו"מ, ובכל בחינה היתה בה עשר נקודות, הרי ארבעים זיקין לכל מלך, והם שמונה מלכים, הרי ח' פעמים מ' שהוא ש"ך. וז"ס ש"ך הניצוצין הנזכרים בכל המקומות כמ"ש עוד במקומו.

(מ) העשר עצמות פשוט והיו כלולים מיוד ולא ניכרת בהם: כלומר בהיותם בג"ר דנקודים, אע"פ שכבר היו בהם תיקון קוים ובחינת יוד כלים שפירושם שנתכללה המלכות בכל ספירה וספירה, ונעשה עשרה כלים להיוד אורות. אמנם כיון שהם בחינת ראש שהמסך משמש בהם ממטה למעלה, ע"כ נבחנים עוד שכל האורות כלולים בכלי דכתר, כמו בעקודים, ואין ענין היוד כלים ניכר בהם, כי אין בחינת העביות ניכרת בבחינת ממטה למעלה, שפירוש, בטרם שהאור מתלבש בכלים, כנודע.

והג"ר שהיו רחמים היו יכולים לקבל

נקבי העינים, הנה הגיע להם עוד פרצוף שלם דגדלות, ע"י הווג דע"ב ס"ג, שאור הראשון נקרא בשם עיקר אצילותם. והאור הב' נקרא בשם "תוספות". וזה אמרו נתוסף בהם אור העליון.

ולא היה בהם כח לקבל וכו': כי הכלים היו קטנים מהכיל האור הגדול שהוא שבא בבחינת התוספות. כי האור הזה היה מבחינת ג"ר, והכלים שלהם התחילו מבינה ולמטה, (כנ"ל דף תט"ז ד"ה ותב"ד). וע"כ לא נתקיימו עד שבא המ"ה החדש וחיבר אותם עמו ונתגדלו הכלים ואז נתקיימו. כמ"ש במקומו.

ג"ר היה כח בכלים לקבל אור שלהם. היינו אור שלהם דייקא, מה שהיה להם מתחילת אצילותם דהיינו אור א' הנ"ל בדיבור הסמוך. אבל אור הב' הנקרא בשם תוספות, הנה הוא לא נתקיים גם בג"ר. והיינו הביטול אחורים דא"א, והפגם דנה"י דכתר. שמביא הרב לעיל.

כאשר יצאו מסוד עקודים כ"ו ונחלקו ליוד נקודין אז היו יציאתם, ומתו תכף. כי מתחלה באו כל האורות ונתכללו בכלי דכתר דנקודים, וכלי זה עדיין נחשב לעקודים, כלומר, לבחינת פרצוף ס"ג, משום שיש בו בחי"ב דהתלבשות. (כנ"ל דף תי"ג ד"ה עתה תבין. עש"ה). ויש בו עצמות אור האזן, אמנם אח"כ מתוך הארת יסוד דא"ק, נתפשטו נה"י דכתר הזה, לתוך א"א, ושבו א"א

שבא הוא רחמים, לא היו יכולין לקבלו, וכיון שלא קבלו החיות מתו. ולכן הוצרך לתקן שיעשו כלים אל הכתר, ועיי"כ נתבסס האור, שבא ועובר דרך מסך, ועוד שניכרין בו אלו היוד. ואלה המלכים הם למטה ממלכות דאצילות. ולא נשאר מהם אלא הדר, מפני שהיו דכר ונוקבא, והם ת"ת ומלכות.

* (מא) והנה כל אחד מאלו הי"ס, ודאי הוא שכל אחד מהם היתה

אור פנימי

שהנוקבא שלו היתה מתוקנת, כראוי להיות. וע"כ נתקיים, וה"ס שם מ"ה החדש שיתבאר במקומו.

(מא) כלולה מכל י"ס אבל הדבר היה בערוב: כלומר, שע"י צמצום נה"י וכו' נעשה כבר התיקון של עשרה הכלים, כנ"ל, שפירשו שנתערבה הבחי"ד בכל ספירה וספירה, מחמת חיבורה עם הבחי"ב. ואז נתקן בחינת מסך וזווג בכל ספירה וספירה, עד החכמה ועד נקבי העינים. כנ"ל, אמנם תיקון זה היה רק בהג"ר דנקודים, אבל בהז"ת דנקודים אע"פ שגם שם היה שולט בחינת החיבור דבחי"ב עם בחי"ד, כי הכלים ההם הם בחינת כלים דט"ס תחתונות דס"ג שבהם היה עיקר החיבור הזה, ושם נתעבה הבחי"ב מכח הארתם בזו"ן פנימים דא"ק, כנ"ל דף ש"צ ד"ה וס"ג, וע"כ בחינת העביות הכפולה ההיא קבלו הז"ת בראשונה. אבל היה בהם בלי תיקון, אלא שהיו מעורבים יחד זה בזה לבד כדמיון העירוב של לח בלח שמביא הרב, כלומר שלא היו ניכר בחינות הדינים לבדם, ובחינת הרחמים לבדם וכדומה, אלא הכל היה מעורב יחד בלי הכר, ומעירוב הזה נהווה שם בחינות קליפות ג"כ, בסוד סיגי הזהב ושמרי היין, וגם המה נתערבו בהכלים ההם בלי הכר. כמ"ש והולך. וצריך שתבין בכל הענין הזה אשר הגם שבחינת העביות שבהכלים היא כל גדלים ושבהם, שבה נמדדת כל גובה קומתם. אכן

אור הא"ס. כמ"ש בדיבור הסמוך, כי בחינת העביות שה"ס מדת הדין מהתכללות המלכות בכל ספירה וספירה אינה ניכרת עוד בהג"ר לפי שאין בחינת התלבשות בהם בפועל, רק בבחינת כח לבד. וע"כ הם רחמים.

לפי שהם דין והאור שבא הוא רחמים לא היו יכולין לקבלו. כמ"ש לעיל, שהכלים היו קטנים, כי הכלים הגדולים, שהיו בגופים דג' פרצופים דא"ק הקודמים, שהם כלי דכתר וכלי דחכמה, היו חסרים כאן בגוף של הנקודים, שהרי התחילו מספירת הדעת ולמטה שהוא כלי דבינה. (כנ"ל דף תט"ז ד"ה ותב"ד). ומתוך שהאור שבא להם היה רחמים, דהיינו אורות של ג"ר, שנקרא אור של רחמים, שהם צריכים להתלבש בכלים הזכים דכתר חכמה, ע"כ לא היו יכולים לקבלו.

כלים אל הכתר וכו' שבא ועובר דרך מסך. כוונתו למסך דיסוד דעתיק שנתקן באצילות, שע"י נתבסס האור כמ"ש במקומו.

שניכרים בו אלו היוד. כי על ידי בחינת העיבור ויניקה נתקנו תיקון קוין ויוד כלים גם בז"ת, ואז נתלבש העצמות בהכלים.

למטה ממלכות דאצילות. כלומר שנתפשטו למטה מפרסא דאצילות, ויצאו מגבול דנקודת הצמצום החדשה שהיה בהנקודים. וזה היה מיתתם. כמ"ש.

הדר מפני שהיו דכר ונוקבא. כלומר

* שער מאמרי רשב"י זע"א פרשת פקודי דף

כלולה מכל י"ס אבל הדבר היה בערוב, כאלו נמשיל לך משל א' שהיו כדרך המים והיין והשמן והדבש והחלב וכיוצא בזה, מעורבים יחד ונתונים בכלי אחד, והז' תחתונות היו בבחינת דינים. והטעם הוא, לפי שאי אפשר לקיום העולם ולהנהגתו זולתי הדינים והקליפות, וכמ"ש במשנה, להפרע מן הרשעים וכו' ולתת שכר טוב לצדיקים.

(מב) ואמנם היה הדין למטה בז' תחתונות אלא שהיה הכל מעורב יחד כנזכר ולהיות כן שלא היה בהם ביו"ד ספירות שום תיקון כלל, לכן כאשר היה אור הא"ס יורד ובוקע בתוכם מלמעלה למטה, היה האור יורד מכתר לחכמה ומחכמה לבינה שהיא הספירה השלישית. אבל בהתפשט האור ההוא העליון, אשר הוא סוד רחמים גמורים, וחסד גמור, ובהגיעו אל הז' תחתונות, אשר הם דינים כנ"ל ומהם דינים מתעריין, לא היו יכולים לקבלו, כי הם הפכים זה חסד וזה דין, והיו מתבטלים על ידי אור העליון, ומתו. וכמש"ה וימת בלע וימת חושם וכו'.

(מג) ואז ירדו אותם הז' מלכים התחתונים למטה בעולם הבריאה, תחת מקום המלכות דאצילות לגמרי. ונשאר מקומם פנוי תחת ספירת הבינה. ובאותו החלל אשר בין ספירת הבינה ובין ז' מלכים האלו, יצאו עוד ז' ספירות אחרות כלולות יחד בציוור אדם כלול זכר ונקבה, והוא סוד זו"ן, והוא נקרא מלך השמיני, אשר שמו הדר ושם אשתו מהיטבאל, כי הדר הוא ז"א ומהיטבאל הוא נוקבא.

אור פנימי

זה לעומת זה עשה האלקים. וע"כ הוכן מקום למציאות דינים וקליפות.

(מב) אור הא"ס היה יורד ובוקע בתוכם מלמעלה למטה: הכונה הוא על אור החדש שירד ובקע לפרסא והאור לנקודים כנ"ל בדברי הרב. ובקיעה פירושו ביטול הגבול. כנ"ל.

(מג) תחת מקום המלכות דאצילות לגמרי: כלומר תחת הנקודת הצמצום החדשה, ששם מסתיים בחינת האצילות ומתחיל מקום העלמין דפרודא. כנ"ל.

מקומם פנוי תחת ספירת הבינה. כי הג"ר שהם כח"ב נתקיימו ורק המלכים שמבינה ולמטה נשברו, ונשאר מקומם פנוי. אשר

כל זה הוא אם יש להם תיקון המסך השקול על מדת עביות ההיא. אבל אם אין בהם אותו תיקון המסך הראוי להיות כלפי אותו העביות, הרי אז מתהפך העביות להיות בהם דינים קשים ומרים, כי שינוי הצורה הוא פירוד הרוחני, וע"כ אינם יכולים לינק מאור העליון מדת חיותם, שאז מתהווה העביות לבחינות דינים וקליפות. כלומר לבחי' מוזיקים קשים. עד שמקבלים את תיקונים המלא.

שאי אפשר לקיום העולם ולהנהגתו זולתי הדינים והקליפות. להיות הנהגת העולם הוא ע"פ מחשבת הבריאה שהוא להנות לנבראיו. והיינו כדי לתת שכר טוב לצדיקים. ואין קיום הנהגה כזו זולת על ידי העבודה בסוד

* (מד) הנה כשתמנה השם מן ע"ב יהיה כל בחינת ע"ב י' מן הויה, וס"ג אות ה' ראשונה של הויה. ומ"ה אות ו', וב"ן אות ה' אחרונה. וכשנמנה

אור פנימי

חופפים על הכלים בשעת הסתלקות אורותיהם כדמיון תגין על אותיות, ומכונים בינה, משום שהם באים מבחינת אור ישר ורחמים, והם בחינת ג"ר, אלא להיותם בבחינת הסתלקות, ע"כ נבחנו לבינה, שהיא בחינת נוקבא דג"ר. והרשימות מאור הנקודות אחר הסתלקותם, מכונים בשם אותיות, דהיינו בחינת כלים, להיותם באים מאור חוזר ודין, וגם שהם מבחינת הסתלקות, ע"כ נבחנו לבחי' כלים. ונקראים ג"כ בבחינת זו"ן, משום שאור הזו"ן שהם ו"ק הם בחי' אור הכלים.

והנך מוצא אשר הן הרשימות דטעמים הנקראות תגין ובינה, והן הרשימות דנקודות הנק' אותיות, הם בחינת הסתלקות ואחוריים, אלא הרשימו דטעמים, להיותה בחינת ג"ר, ע"כ נקרא בינה, והוא ג"כ בחינת ו' דהויה, דהיינו ו' בראש, אבל רשימו דנקודות, להיותם בחינות ו"ק, נק' זו"ן ואותיות, והם בחינת ה' אחרונה דהויה.

והנה כונת הרב כאן, להורות המצב והמדרגה של עמידת פרצוף הנקודים, בין פרצופי א"ק, גם סדר השתלשלותו מהם, והתקשרותו עמהם. וע"כ סידר לנו מתחלה את ה' הפרצופים לפי השם בן ד', ואומר שהע"ב שהוא פרצוף החכמה דא"ק, הוא י' דהויה. והס"ג שהוא פרצוף הבינה דא"ק, הוא ה' דהויה. ואחר שידענו שהס"ג הוא בחי' ה' דהויה, מפרט לנו גם הס"ג עצמו, מבחינת הסנת"א שבו, סדרו משונה מהסדר דה"פ, כנ"ל, אבל יש להם יחס קרוב, כמו שביארנו לעיל.

וכאשר נחלק גם את הטעמים. הנה התחלקות זו נעשה, אחר עליות האורות מנה"י דא"ק למ"ן אל הטעמים דס"ג, ולבחי'

במקום הזה הוא עמידת עולם האצילות אחר התיקון.

(מד) כשתמנה השם מן ע"ב וכו', וכשנמנה השם מן בחינת ס"ג לבדו וכו': וצריכים לידע, שיחס הטעמים נקודות תגין אותיות ע"פ השם בן ד', הוא משונה מהיחס של הע"ס או הה"פ בהשם בן ד'. כי ע"פ הע"ס, נבחן הקוצו של יוד לכתר, והי' לחכמה, והי' לבינה, והי' להז"א, והי' אחרונה אל המלכות. אמנם ע"פ סנת"א, נבחן הי' לטעמים וכתר, והי' ראשונה לנקודות וחכמה, והי' לתגין ובינה, והי' תתאה לאותיות וזו"ן. וטעם הדבר, כי ד' המדרגות של סנת"א, המה רק, ד' ערכים הבאים בסדר הסתלקות האורות של הפרצופים טרם התיקון. כמ"ש אותם הרב לעיל (אות ט') שהתפשטות הראשונה מהמלכות של ראש אל הגוף, מכונה טעמים, להיותו אור ישר רחמים, והכלי ההוא מכונה כתר, משום, שתחלת ביאת האורות להגוף הוא תמיד בכלי דכתר, והוא נקרא י' של הויה, משום שהוא ראשית התלבשות של הגוף והכלים, וע"כ הוא מיוחס להי' שהוא ראשית הויה. וכשמודרך המסך שבכלי דכתר, והקומה מתמעטת והולכת על ד' הבחינות, עד שנעלם לגמרי להמאציל, הנה כל ד' קומות ההם נקראים בשם נקודות, להיותם נאצלים בעת הסתלקות האורות להמאציל, שהם נבחנו משום זה, לאור חוזר ודין, ומכונים בשם חכמה, משום שהספירה העליונה שבהם היא חכמה, וג' הקומות בינה ז"א ומלכות נכללים בהעליונה. ונקראים ה' ראשונה של הויה, מטעם שהם בחינת דין ובחינת דין נבחן תמיד לנוקבא, שהיא ה' דהויה. והרשימות הנשארים אחר הסתלקות אור, הטעמים נקראים תגין, להיותם

* עץ חיים שער ה' פרק א'.

השם מן בחינת ס"ג לבדו, יהיה הטעמים של ס"ג אות י', והנקודות אות

אור פנימי

כנודע, ומלכות שה"ס ה"ת חסרה בראש הב'.

וכדי להבין אלו הב' ראשים הנ"ל צריכים ללמוד אותם, מהפירוש נקודים שיצא על ידי זווג הזה דנקבי עינים כי במקום הזה שנתהוה הזווג, שהוא בראש הס"ג, הנה הוא עצמו לא נשתנה משום ההתחלקות שנעשה על נקבי עינים כנ"ל (דף שצ"ב ד"ה והנה הגם עש"ה). אלא רק אותה הקומה שיצאה מזווג הזה דנקבי העינים, היא שקבלה כל אותם השונים המסתעפים מעלית ה"ת לנקבי העינים. וקומה זאת שיצא משם נקרא עולם הנקודים.

ותדע שג' ראשים יש להבחין שם בעולם ההוא דנקודים. וכל ג' הראשים הם רק ע"ס של ראש אחד מבחינת מה שהיו מלפני עלית מ"ן לנקבי העינים. וצריך שתזכור סדר עליות האורות לזווג ב' פרצופים ע"ב וס"ג שמקודם לכן. כי אחר הסתלקות האורות מפרצוף העליון, עולים ב' הרשימות העליונות לזווג בהראש דעליון, שמשם נולד התחתון, והם נחשבים לזכר ונקבה, שעושים מתחלה ב' זווגים בהראש של העליון, ונכללים זה מזה, ומשם יורדים ומתפשטים למקומם בגוף העליון המיוחס להם, ותוודים ומתפשטים שם בעצמם לראש וגוף. כנ"ל (ח"ג פ"ד סעיף נ' ודף שצ"ה ד"ה עלו. עש"ה).

ונמצא שאחר שעלו הרשימות של הנקודות דס"ג עם הה"ת לנקבי עינים בראש הס"ג ונתכללו שם בב' הזווגים חזרו למקומם לטבור דא"ק, ונתפשטו שם בראש וגוף כתמונת הזווגים שעשו בהראש, דהיינו במקום נקבי העינים. וכבר נתבאר שהמסך דנקבי העינים עומד בהטבור (כנ"ל דף ת"א ד"ה פראסא). דהיינו במקום הפרסא שנתקן שם. ונמצא ע"כ, שהראש דפרצוף זה, יצא מהטבור ולמעלה עד החזה דס"ג, ובו רק ב' הספירות גלגלתא ועינים, אשר ה"ת היא בנקבי העינים

נקבי עינים בראש של הטעמים. כנ"ל דף ת"ד אות י"ד שזה גרם שם התחלקות הע"ס בראש הס"ג לב' בחינות על נקבי העינים, משום המסך ומקום הזווג שעלה לשם, וע"כ מנקבי העינים ולמעלה נעשה לראש, ומנקבי העינים ולמטה נעשה לגוף, ונמצאים האזן חוטם ופה אשר שם, שיצאו ממדרגת ראש למדרגת גוף. ע"ש.

אות יוד באזן, ואות ה' ראשונה בחוטם ואות ו' בפה ואות ה' אחרונה בעינים. כמו שנתבאר בדיבור הסמוך, שכל זה גרם העליה דאורות נה"י דא"ק לנקבי העינים. כי אז היו הנקודות דס"ג שהם ד' הקומות: חכמה, בינה, ז"א ומלכות, אשר יצאו בהס"ג אחר הודככות המסך של הכתר דגוף הס"ג הנקראים טעמים, היו מתפשטים למטה מהטבור דא"ק הפנימי, והיו מאירים להזו"ן הפנימים אשר שם. ונמצא ב' מיני אורות, שהם נקודות דס"ג וזו"ן פנימים, מעורבים זה בזה, שבחינת הס"ג היא בחי"ב וה' ראשונה דהו"ה, ובחינת זו"ן הפנימים הם בחי"ד וה"ת דהו"ה. (כנ"ל דף שצ"ו ד"ה או"א. ודף שצ"ה ד"ה עלו). ושם נתבאר טעם עלייתם של ב' ההתקין האלו למ"ן לנקבי עינים, וענין התחלקותם לב' מדרגות, עש"ה בכל ההמשך. וזה אמרו, שה' אחרונה עלה לנקבי העינים, דהיינו מתוך התחברותה עם ה"ר, וע"כ יצאו האח"פ לחוץ מן הראש, שהאח"פ האלו הם י"ו. כלומר שנחשבים לבחינת ראש תחתון שיש בו ע"ס שלמות, חוץ מה' אחרונה החסרה להם מטעם שנשארה בנקבי העינים.

וזה אמרו, י"ו, באח"פ וה' אחרונה בעינים. כי עתה נתחלק הראש של הטעמים, לב' ראשים, שה' אחרונה נשארה בראש הא', שהוא גלגלתא ועינים ובראש הב' אין יותר, רק י"ו שיהיה הם כח"ב ו' הם חג"ת נה"י,

ה' ראשונה ותגין אות ו', ואותיות ה' אחרונה. וכאשר נחלק גם את הטעמים, תהיה אות יוד באזן, ואות ה' ראשונה בחוטם ואות ו' בפה. ואות ה' אחרונה בעינים. הרי כי העין יש לו בחינת ה' אחרונה וה' ראשונה.

מה) וז"ס מ"ש בתיקונים, אני ישנה נגד ה' אחרונה, כי בביטול אור הנקודים, אני ישנה בסוד השינה, גם אני ישנה אותיות שניה, כי חכמה הוא ה"ר והיא שניה לכתר. כי נודע שהטעמים הם כתר, והנקודות הם חכמה והתגין הם בינה, ואותיות ז' תחתונות. נמצא, כי העין היא בחינת חכמה, שהם הנקודות. וזה הטעם שחכמי העדה נקראו עיני העדה. כמ"ש והיה אם מעיני העדה וגו'.

אור פנימי

כלפי עצמו לראש ג'. וראש הב' הוא כתר דנקודים וראש הג' הוא חכמה ובינה דנקודים. וה"ת נמצאת בעינים דראש הב'. ויהי נמצאים בראש הג', ובזווג של הגדלות המחברים יחד, שיורדת ה"ת אל הפה דראש הג', והב' ראשים התחתונים נעשו לראש אחד, נמצא בהם השם הוי"ה כסדרו י"ה ו"ה. כי ה"ת חזרה למקומה.

העין יש לו בחינת ה' אחרונה וה' ראשונה. כי כל פרצוף הנקודים הזה שנקרא אור העינים, הוא מבחינת הנקודות דס"ג שעלו ונסתלקו מנה"י דא"ק ונעשו מ"ן בנקבי העינים, הרי שהעינים הם בחינת ה"ר דהוי"ה, כי נקודות דס"ג הם ה' ראשונה, כנ"ל בדברי הרב. ובחינת ה' אחרונה שעלתה עמהם יחד לנקבי העינים, שנעשה גם היא לבחינת העינים, הרי שהעינים הם בחינת ה' אחרונה דהוי"ה. ונמצינו למדים שהמסך שבנקבי העינים, הוא מסך כפול מב' ההין יחדיו. וכבר נתבאר שזהו השורש לשיתוף מדה"ר בדין, שהתחלתו נעשה בחיבור ב' ההין ה"ר וה"ת בנקבי העינים.

מה) אני ישנה נגד ה' אחרונה כי בביטול אור הנקודים אני ישנה: כי עיקר שבירת הכלים היה מבחינת ה' אחרונה, ומה נמשך לה סוד השינה, וע"כ נרמז השינה בה' אחרונה.

האלו. והוא ראש הא' שבפרצוף הנקודים. והוא נחשב בערך הרדל"א דאצילות. כי הוא אינו מצטרף כלל לפרצוף נקודים כנ"ל (דף ת"ט ד"ה ג"ר שבהם) אלא הוא בחינת שורש עליון להפרצוף של נקבי העינים.

והנה ג' הספירות דראש: און חוטם פה, שיצאו ממדרגת הראש הא', להיותם נמצאים למטה מהמסך שלו, הם כוללים ב' ראשים. כי המה נבחנו לג' ספירות אח"פ מבחינת מה שחסר מן הראש הא', הנקרא ישו"ת, אבל בערך עצמם יש להם ע"ס שלימות גו"ע ואח"פ. והם הנקראים ג"ר דנקודים העומדים מהטבור ולמטה דא"ק. והם עצם הנקודים, שבהם נוהג אותם ב' הזווגים דקטנות וגדלות, שבקטנות נמצאת ה"ת בעינים דראש ההוא, וג' הספירות אח"פ נחשבים לראש תחתון ולבחי' תג"ת בערך העליון, שהוא ראש הב', להיותו למטה מנקבי העינים שלו. ובגדלות יורדת ה"ת אל הפה דהיינו למלכות הכוללת כל ג' ראשים, ואז מצטרפים הגו"ע שהם ראש הב', אל האח"פ שהם ראש הג', ונעשים לראש אחד. הרי שמע"ס של ראש אחד, נעשו ג' ראשים. שראש הא' שהם גו"ע נקרא ישו"ת, ונחשב עוד לבחינת טעמים, ולא לבחינת נקודים. וראש הב' הוא הגו"ע של הג"ר דנקודים שהם אח"פ שנחסרו מיש"ס ותבונה וכלפי עצמם יש בהם ע"ס. וראש הג' הוא האח"פ שנחסרו מראש הב' ונעשה

(מו) ובאלו הנקודות הם בחינת המלכים שמלכו בארץ אדום שמתו, כמ"ש בע"ה. וז"ס והארץ היתה תהו ובהו, כי הארץ היא ה' אחרונה, שהוא בחינת העין כנ"ל. והיא אשר היתה תהו ובהו, שהוא ענין מיתת המלכים, עד שבא התיקון שלהם, ואז נאמר, יהי אור ויהי אור. וזהו פקח עיניך וראה שוממותינו.

(מז) ולהבין פסוק זה נבאר מציאות הענין ונאמר, כי הנה הנקודות הם ט', שהם: קמץ פתח צירי סגול שבא חולם שורק חירק קיבוץ. אמנם ג"כ יש בהם בחינות עליונות שהם ניקוד חולם, ואמצע כגון שורק, וכל השאר הם תחתונים, שמקומם הם תחת האותיות. ואח"כ יתבאר כל זה בע"ה.

(מח) והנה כל ה' אחרונות של הנקודות הם צורת יודיין, חוץ מב'

אור פנימי

המה בחינות נקודות התחתונים שמתחת לאותיות, כלומר שנמשכין מתחת הכלים דהעליון, כי הפרסא הוא גמר סיום אצבעות רגלין דס"ג דא"ק.

(מח) ה' אחרונות כ' הם צורת יודין חוץ מב' נקודות הראשונות. כי הקמץ פתח, הם שורשם של כל הנקודות. כמ"ש הרב לפנינו, כי הקמץ הוא כתר ופתח הוא חכמה. וכבר ידעת שהג"ר דנקודים מתחלקים על גלגלתא ועינים הנק' כתר ועל אח"פ שיצאו לבר מכתר הזה, הנק' חו"ב, שענין התחלקות הזה הוא מפאת ב' ההיין שנתחברו יחד, ועלו לעינים שמשום זה נתחלקו הע"ס דראש הנקודים בסוד ה"ת בעינים, ויהיו באח"פ. פי' כי המסך דבחי"ב דהתלבשות שה"ס ה' ראשונה, מכונה כאן בשם ו' להיותו בחינת זכר, וה' אחרונה שנתחברה עם ה' ה' ה' שנתקבץ העינים, היא בחינת הנקודה שבתוך ה', כי נקודה מורה על מדת הדין, בסוד נקודה שחורה דלית בה לבגנותא כלל. אמנם חיבור הנקודה עם ה' בנקבי העינים, אינו עושה שם בחינת שורק, אלא רק בחינת קמץ, כי ה' מושכבת ומתחתיה הנקודה שה"ס רקיע וניצוץ. וטעם הדבר הוא, משום שהאח"פ נמצאים יוצאים לחוץ מחמת חיבור הזה של הרקיע והניצוץ, וע"כ מכונים בשם קמץ

חכמה היא ה' ראשונה וכ' והנקודות הם חכמה. כמ"ש לעיל (דף תל"ב ד"ה כשתמנה. וד"ה אות יוד בדף תל"ג). שהאורות שעלו למין מנה"י דא"ק, הם כוללים כל הנקודות דס"ג, שהם מחכמה ולמטה עם הזו"ן דא"ק. ונודע שהפרצוף נקרא על שם ספירה העליונה, וע"כ מכונים הנקודות בשם חכמה.

(מז) עליונות שהם ניקוד חולם, ואמצע כגון שורק, וכל השאר הם תחתונים: כי ג' אורות שמשו בנקודים הא' הוא הבל הטבור, שהוא בחינת פה דראש הא' הנקרא ישו"ת, ואור הזה מכונה חולם, שמאיר ממעל לאותיות והוא משום שראש הא' אינו נחשב לבחינת אור הנקודות ממש, אלא רק לשורש בלבד, ואפילו בשעת הגדלות, אינו מתחבר לאחד עם האח"פ שלו שהם ג"ר דנקודים, (ועי' לעיל באו"פ דף תכ"ג ד"ה החולם). אור ה', הוא, הבל היסוד, שהוא בחינת זו"ן הפנימים, המאירים לג"ר דנקודים, ו' לאמא, י' לאבא, כנ"ל בדברי הרב דף תכ"ג אות ל"א. ואור הזה נקרא שורק, משום שמאיר בתוך הכלים דאו"א. ואור הג' הוא אור המושפע מפה דנקודים ולמטה לז"ת דנקודים, שהם נמשכים מהפרסא, ע"י הזווג דגדלות, (כנ"ל באו"פ תכ"ד ד"ה ו' נקודות). וע"כ

נקודות הראשונות שהם קמץ פתח שהם ב' ווי"ן ויו"ד. והענין כי כאשר

אור פנימי

תחתונות דנקודים. והנך רואה איך מהווג של קמץ ופתח, יצאו כל שאר הנקודות. ונתבאר שאחר ירידת הקמץ למקום הפה, דהיינו ע"י הווג דגדלות, או יצאו ז"ס התחתונות, ונמצא שה' נקודות האלו יצאו מסוד הנקודה, אשר בתוך הקמץ. כי כל עוד שהנקודה זו היתה כלולה בנקבי העינים, ובפה של הנקודים, לא היה רק הפתח בלבד, או לא יכלו ה' נקודות להתפשט מהפה ולמטה, כי אז האח"פ עצמם היו בחינת גוף, והפתח שבפה היה בבחינת מלכות דמלכות, הנקרא טבור. אבל אחר ירידת ה' למקום הפה או נפתחו האורות של ז"ס התחתונים ויצאו למקומם, הרי שכל שבחם של ה' נמשכה מהנקודה, ולפיכך גרמו בצורת יודין, דהיינו נקודות לבד, כי אינם נמשכים מסוד הרקיע, שהוא פתח אלא מסוד הניצוץ כמבואר.

וזה אמרו "כל ה' אחרונות של הנקודות הם בצורת יודין חוץ מב' נקודות הראשונות שהם קמץ פתח, שהם ב' ווי"ן ויו"ד" שהוא מטעם הנ"ל. כי ווי"ן שה"ס פתח, אינם כלולים רק בכתר וחכמה, ו' ונקודה בכתר שהוא צורת קמץ. וו' לבד בחכמה, שהוא צורת פתח. אבל בות' אין שם רק בחינת הנקודה לבד, כי משם הם יוצאים, כנ"ל.

העין יצאו הנקודות: היינו כנ"ל בדיבור הסמוך, שע"י ירידת ה' מהעינים יצאו כל הנקודות.

כ"ב אותיות שמהם נעשו הכלים של הנקודים: הכלים נקראים אותיות והמספר כ"ב, כולל כל בחינות הכלים שבהמצאות. כנודע. וכבר נתבאר איך מהווג של קמץ ופתח יצאו כל הו"ת. וגם יצא להם או בחינת כלים חדשים המכונים כלים דאחור, כמ"ש במקומו.

מלשון קימוץ וסיתום, הנעשה מסבת עלית וחיבור ה"ת בעינים. כי היה"ו המאירים עתה באח"פ המה בקמיצו וסיתום, כי סובלים משתים: אחת שכל קומתם הוא בחי"א, להיותם בחינת הנקבה דכתר כנ"ל (דף תי"ג ד"ה והנה הזכר עש"ה). שצריכים לקבל הארת ג"ר מהזכר שהוא הכתר, אמנם מחמת הקמץ שבכלי דכתר, כבר אינם נחשבים לבחינת ראש, ואינם יכולים להתכלל בהזכר שבכתר. ושנית: כי נעשו לבחי' גוף וע"כ נמצאים החו"ב אלו בבחינת אב"א.

אמנם בבחינת עצמם הם בחינת יה"ו, כנ"ל בדיברי הרב, שיה"ו באח"פ. ויש בזה ענין רב, כי משמיענו בזה, שבחינת ה' שה"ס הנקודה שמתחת הפתח, שבנקבי העינים, העושה שם את הקמץ כנ"ל, הנה היא לא ירדה משם לבחינת האח"פ, אלא רק בחינת הרקיע שה"ס הקו שממעל להנקודה, שהוא כעין פתח, הוא לבדו ירד לאח"פ, בלי לקחת עמו אף משהו מהנקודה, דהיינו מה"ת, אלא המסך שבפה, הוא ו' לבד, בלי הנקודה הכלולה בו בנקבי עינים.

והנה נתבאר, שהמסך שבכלי של כתר דנקודים, כולל בתוכו פתח ונקודה, שה"ס רקיע וניצוץ דהיינו צורת קמץ. והמסך שבכלי דחו"ב דנקודים, הוא רק התפשטות של הפתח, הכלול בהקמץ אשר בנקבי העינים, דהיינו שבכלי דכתר, ואין בו מהנקודה כלום. אמנם בעת הווג דע"ב ס"ג, הגורם

להורדת ה' מנקבי העינים, למקום הפה כמתחילה, כנ"ל (דף ת"ו ד"ה וווג ב'). נמצא שהקמץ שבכלי דכתר יורד ומתחבר בהכלי דחו"ב ששם היה רק פתח. ובוה נעשה פתיחת העינים, כי מקום הווג שהיה בנקבי העינים בסוד הקמץ כנ"ל, שהיה סותם האורות נפתחו להרוחה, כי חזרו האח"פ אל הראש. כנ"ל עש"ה. כי אז ירד האור אל הו"ס

נמנה כל היודיין שיש בז' נקודות אלו, הם י"ג יודיין גימטריא ק"ל, כמנין עי"ן, להורות כי מן העין יצאו הנקודות, ונשאר קמץ פתח שהם י' וב' ווי"ן, שהם גימטריא כ"ב והוא סוד כ"ב אותיות, שמהם נעשו הכלים של הנקודים.

(מט) וא"ת למה נרשמו ונרמזו הכלים בב' נקודות הראשונות שבכולם והמעולות. אמנם הענין הוא, כי מאלו ב' נקודות הראשונות, שהם כתר חכמה של הנקודות כנודע, מהם נעשו כלים אל השאר, והם אשר הולידו והוציאו כלים לספירות אשר תחתיהן. עוד טעם ב' לפי שנודע כי הז' נקודות תחתונות הם ז' מלכים שמתו, אבל הראשונים לא מתו. ונודע כי בחי המיתה הוא שבירת הכלי לכן הז' נקודות אחרות נשארו בלא כלי, רק אור לבדו, שהוא בחינות הנקודות. אבל הראשונים שלא מתו, ונשארו עם הכלים שלהם, הנה האורות נעלמים ומתלבשים תוך הכלים, ונקרא ע"ש הכלים, שהם הכ"ב אורות הרמוזין בקמץ ופתח כנזכר.

(נ) והנה הקמץ מורה על הכתר כנודע, והכתר הוא טעמים, והפתח מורה על החכמה והם הנקודות, ולכן נקראים ב' נקודות אלו, קמץ ופתח,

אור פנימי

של הס"ג, שהם הט"ת מחכמה ולמטה נתחברו עם הה"ת ועלו למ"ן לעינים. כנ"ל בדברי הרב (דף שצ"ו אות ו'. ובאו"פ שם). והנה כאן בפרצוף שיצא מהווג הזה דנקבי העינים, נעשה ההיפך. כי בחינות הנקודות, דהיינו החיבור של ה"ר בה"ת נעשה בנקבי העינים, ובחי' הטעמים, דהיינו בחינת ה' ראשונה שלא נתחברה כלום עם הה"ת, יצאו באח"פ, כנ"ל (באו"פ דף תל"ו ד"ה אמנם). ונמצאו הנקודות למעלה בנקבי העינים, והטעמים למטה באח"פ. שהוא בהיפך מעמידתם בס"ג, ששם הטעמים הם למעלה מטבור, והנקודות היו למטה מהטבור. אמנם באמת עדיין אין זה נקרא יציאה לנקודות, כי כל עוד שבחינות הנקודות הם בנקבי העינים אינם מגולים לחוץ, כי הם שם בסוד קמץ כנ"ל (דף תל"ה ד"ה הו'). אלא אח"כ ע"י הווג דע"ב ס"ג שהנקודות יוצאות מהעינים לפה מתחת הטעמים, שנבחרו שהנקודה הדבוקה בהפתח נפרשה ונפרדה משם, ונשארו העינים בסוד

(מט) הראשונים לא מתו: אלא שחזר הקמץ לנקבי העינים כמו שהיה מקודם לכן, וכן הפתח נשאר שוב לבדו בכלי דחכמה, כי בהיותם במקומם כמו שהיו בתחלת אצילותם, נבחנו כלים דפנים שאין ביטול ושבירה נוהג בהם.

(נ) והפתח מורה על חכמה, והם הנקודות: כלומר, שהנקודות דהיינו הו"ס תחתונות יצאו מהווג הזה דקמץ פתח שהם כתר וחכמה. כנ"ל. ואז יוצאים ומתגלים הנקודות דס"ג כמ"ש להלן.

הטעמים דס"ג שהם בחינת אורות אח"פ וכו' וכשבאו בחינות הנקודות וכו' נפתחו בפתיחו דעיינין: וצריך שתבין כאן את ההפכיות הנעשה בסבת עלית ה"ת בעינים, שהנקודות קדמו להטעמים. כי עיקר ההבחן בין טעמים לנקודות הוא, אשר הטעמים דס"ג שהם עד הטבור, לא נתחברו בה"ת, דהיינו בזו"ן הפנימיים דא"ק. והנקודות

כי הם מורים על ענין הנ"ל. והוא, שכל זמן שעדיין לא יצאו רק הטעמים דס"ג, שהם בחי' אורות אח"פ, עדיין היו האורות סתומים וקמוצים, וכשבאו בחי' הנקודות שהם חכמה שהוא פתח, והוא בחי' העין כנ"ל, אז הם נפתחו בפתיחו דעיינין כנזכר בתיקונים. וזהו ענין נקודות פתח. אבל בתחלה בבחינות הטעמים, שהם כתר הוא קמץ, כי האורות היו קמוצים וסתומים.

נא) ונחזור לענין הפסוק פקח עיניך. כי כאשר בא בחי' העיין, שהם הנקודות אז נאמר פקח עיניך, שאז הוי בפתיחו דעיינין. והנה כבר נתבאר כי כל בחינות האלו הם בשם ס"ג, ושם זה רומז לבינה, שהוא גבורה עלאה דבה תליין הדינין, לכן בזו הבחי' של ס"ג, היה ענין ביטול המלכים. גם בפרטות ס"ג עצמו יש בו בחי' הטעמים, שגם הם נקראים ע"ב, עם היותם בס"ג, אבל הנקודות דס"ג הם עיקריות דס"ג עצמו, שהם ס"ג דס"ג ושם היה ביטול ומיתה. וז"ש הכל ס"ג יחדיו. כי בשם ס"ג היה כל הביטול. וס"ג עצמו מורה ע"ז שהוא מלשון נסוגו אחור, שהוא ביטול המלכים.

נב) והנה העין נקרא ג"כ ע"ש ס"ג, כמו אח"פ הנ"ל, והוא בענין זה כי הלא כאשר היה ג' בחי' הנ"ל, שהם אח"פ, שהם הטעמים, היה שם ס"ג שלהם בחי' הוי"ה שהוא ס"ג: יו"ד ה"י וא"ו ה"י. אמנם בעין, שהוא בחי' הנקודות, הוא ס"ג של ג"פ אהי"ה, שהוא בגימטריא ס"ג ג"כ. וזהו ס"ג אשר בעין.

נג) והנה כל אהיה מאלו הג', לוקח כל בחי' כ"ב אתוון, הנרמזים בקמץ פתח כדי לעשות מהם כלים, ע"י הסתכלות העין בהם, וא"כ כל שם אהי"ה מהם כולל כל בחי' כ"ב אותיות. ונמצאו ג' שמות אהי"ה, עם ג"פ כ"ב אותיות, ע"ה, עולה ק"ל בגימטריא עיין, הרי איך שם ס"ג רומז ג"כ בעין.

נד) וזהו פקח עיניך וראה, כי באח"פ יש ג"פ ס"ג, בגימטריא פקח

אור פנימי

פתח לבד בלי נקודה, ואז נפתחו העינים. והאח"פ חוזרים לראש, והז"ת באים למקומם. וזה אמרו "שכל זמן שלא יצאו רק הטעמים דס"ג היו האורות סתומים" כלומר, כל זמן שה"ת היתה בהעינים, שהנקודות לא יכלו לצאת רק הטעמים לבדם בסוד יה"ו הנקיים מה"ת, הנה אז היו האורות סתומים וקמוצים. "וכשבאו בחינות הנקודות שהם

חכמה שהוא פתח, נפתחו בפתיחו דעיינין", כנ"ל, שאז ירדה הנקודה הדבוקה בהפתח אשר בעינים, ומתגלה אור של הנקודות דס"ג לחוץ, שהם בחינת חכמה, כנ"ל, (דף תל"ה ד"ה חכמה).

נד) פקח עיניך וראה, כי באח"פ יש ג"פ ס"ג ג"י פקח ע"ה ואחריהם בא בחינת

ע"ה, ואחריהם בא בחי' עינים. וזהו פקח עיניך, כי ג' אהי"ה אלו שבעינים, הם בחי' אהי"ה ביודין, גימטריא קס"א מנין עיניך ע"ה. וזה וראה שוממותינו, כי כאן היה שממון גדול וביטול המלכים.

אור פנימי

העינים: כלומר, שהתפלה היא כדי להישיר הסדר, שיהיו יה"ו שהם הטעמים למעלה וס"ג אשר בעינים שהיא בחינות החיבור של ב' ההין אשר שם, הנה היא תרד למטה אחר מקום הטעמים. כי אז אחר שירדת הנקודה הדבוקה בהפתח אשר בעינים, ונשאר הפתח בלי החיבור דה"ת. אז נפתחים העינים בסוד פתח. וזה אמרו "ואחריהם בא בחינת העינים" כלומר אחרי הטעמים הרמוזים בהגימטריא פקח".

וזה וראה שוממותינו, כי כאן היה שממון גדול וביטול המלכים. כי ע"י החזרת הסדר למקומו כביבור הסמוך, שתרד ה"ת למטה ויה"ו יחזרו למעלה, נמצא מתקן כל השממון הגדול שנעשה בסבת שביה"כ. והיינו עם כל התיקון כלים שיש לנו היום בעולם התיקון.

הסתכלות פנימית

צריכים לדעת, שעולם הנקודים הוא השורש הראשון שעולמות אבי"ע נמשכים ממנו, כי כאן נתקן והושרש ענין השיתוף דמדת הרחמים בדין, בבחינת התחלה ראשונה. שהוא סוד עשרה מאמרות שהעולם נברא בהם. שפירושם עשרה כלים להתלבשות האור העליון. כמו שכבר הארכנו בזה לעיל באו"פ בתחלת חלק ד'. אבל בג' פרצופי א"ק הקודמים לא היו שם אלא בבחינת מאמר אחד, שפירושו, שאור העליון התלבש רק בכלי אחד, הנקרא מלכות, אבל הט"ס הקודמות להמלכות, היו נקיים לגמרי מבחינת כלי.

ולפיכך צריכים להבין היטב השתלשלות הענינים המובאים בדברי הרב שבחלק זה. ואיך הם באים ומתקשרים בדרך סבה ומסובב, מג' פרצופים הקודמים. ונבאר מתחלה סדר האצילות של פרצוף הנקודים הזה, מהפרצוף העליון שלו הנקרא ס"ג דא"ק.

(א) כבר נתבאר אשר הגורם העיקרי להתהוות כל פרצוף חדש, הוא ענין הביטוש דאו"מ ואו"פ זה בזה, כי זה המסך, והאו"מ שהוא מעלה, הממשיך ומלביש האו"פ של הפרצוף, הנה במדה כזו שהוא מלביש וממשיך את האו"פ נמצא מדתה מן הפרצוף את אור המקיף השייך להפרצוף. כנ"ל (דף רי"ג (אות ד') באו"פ סעיף ז'). והביטוש הזה של האו"מ מוכך את המסך מעביותו עד שמעלהו לשורשו דהיינו שמוכך אותו לגמרי מבחינת העביות דגוף עד שמשותה להמלכות של ראש דאותו הפרצוף, שזה נבחן שהמסך עלה ונכלל בהמסך שבמלכות דראש, בהווג ממטה למעלה אשר שם, ואז מתחדש המסך דגוף בעביות חדשה, המעלה קומה חדשה דע"ס בראש תוך סוף, וקומה חדשה הווג נבחן לפרצוף חדש ובן אל הפרצוף הקודם, שבו נעשה דבר ההודככות והווג החדש. כנ"ל (בחלק ג' בתשובה ר"י עש"ה). ואותו האור של פרצוף החדש הנולד, הוא בחינת חלק מאור המקיף של פרצוף העליון. כי אין האו"מ מתגלה רק ע"י אצילות פרצופים ונשמות של התחתונים. בסוד דחו"ל, אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף. שפירושו כל אוצר הנשמות הכלולים באו"מ העליון הכולל. וז"ס הביטוש דאו"מ באו"פ, כי זה כל אורח גילוי. כמבאר.

והנך מוצא, שהמסך דגוף שהוא המסך דטבור, הוא עיקר הפועל האצילות דתחתון. כי הוא העולה להתכלל בווג עליון של ראש, והוא המעלה את הרשימות של הע"ס הנשארות אחר הסתלקות האורות של הגוף דעליון, אל המאציל, שהיא המלכות דראש. כמ"ש בחלק ד' בתשובה ר"י הנ"ל באורך, עש"ה. וטעם הדבר, כי בהקדושה נמצאים תמיד ההעלמה והגילוי עולים כאחד, ובכל מקום שאתה מוצא העלמה תדע ששם הוא מקום הגילוי ג"כ, שהם נאחזים זה בזה, כדמיון הפתילה והאור בהנר. וכל כיוון והעלם הוא ההכנה היחידה, לבחינת הגילוי שלה, באופן, שלולא אותה ההעלמה, לא היה שום מציאות להגילוי ההוא, כמו שאין מציאות לאור הנר זולת הפתילה.

וכבר ידעת, שהמסך דטבור הזה, במציאותו הראשונה דהיינו בפרצוף הא' דא"ק, היה הגורם היחיד למציאות החושך וחלל הפנוי בהעולמות, וכל ההפרש מעולם הא"ס ב"ה שמילא את כל המציאות לבין פרצוף הא"ק, שהוא רק בחינת קו דק של אור, נתהווה בסבת מסך דטבור הזה, שעכב על אור העליון ולא נתנו להתפשט ולמלאות את כל המציאות כדרכו, ועשה סוף וסיום על אור העליון בנקודה האמצעית, כמ"ש כל זה בחלקים הקודמים באורך. ואע"פ שענין העיכוב והכאה על אור העליון עשה המסך בהמלכות דראש, אמנם נודע שהמסך דראש אינו מעכב לאור העליון. אלא בבחינת "כח" לבד, משום שגם בחינת הלבשה אינו נוהג כלל בראש, ומכ"ש עיכוב על הלבשה, אלא כל הנרשם בבחי' "כח" יוצא

בע"ס דתוך וסוף של הגוף, המסתיימים במקום הטבור של העליון, כי אינו יכול להתפשט למטה מטבור, להיותו חסר בחי"ד, ולמטה מטבור הוא מקום דבחי"ד.

ג) והנך מוצא, אשר מסך דטבור הזה שהפריע לאור מקיף דפרצוף הא' דא"ק, ולא נתנו להתפשט מטבור ולמטה כנ"ל, הנה מכת הביטוש שהא"מ עשה בו, נתכשר עתה להמשיך ולהלביש פרצוף שלם ברת"ס. הרי שדוקא כח ההעלמה נתהפך ונעשה לבחינת כח של גילוי. ועוד לא נסתיים בזה, אלא גם המסך דטבור של פרצוף ב' דא"ק הזה, מזדכך ג"כ מכת הביטוש דא"מ בו, עד שעולה ומתכלל בהווג של ראש דאותו פרצוף, וגם הוא מתחדש שם, בבחינת עביות חדשה דבחי"ב, כי גם כאן נעלמה הבחי' אחרונה שהיא בחי"ג ולא הניחה ממנה רשימו, כנ"ל. ואחר שהוכר עביות הגוף שבהמסך, נמצא יורד למקום בחי"ב דגוף, שהוא בערך בחינת החוזה דהעליון שלו, כי הטבור דפרצוף ע"ב הזה, הוא בחי"ג, כנ"ל, שבפרצוף הב' דא"ק כבר אין שם כלל הבחי"ד, וע"כ נמצא החוזה שהיא בחי"ב שלו. וע"כ יורדת הקומה החדשה, אשר נאצלה ממנו, אל מקום החוזה שלו. ומחזה ולמעלה, מוציאה ע"ס דראש, ומחזה ולמטה, ע"ס דגוף בתוך סוף. וזה הפרצוף הוא פרצוף הג' דא"ק, הנקרא ס"ג דא"ק. והרי שוב אותו הדבר, אשר כח ההעלמה נתהפך ונעשה לכח של גילוי. כי המסך דטבור אשר הפריע לא"מ דפרצוף ע"ב, ולא נתנו להתפשט אף משהו למטה ממנו, הנה עתה התחדש והתפשט לפרצוף שלם ברת"ס.

ד) אמנם ענין מסך דטבור אין הכוונה על נקודת הטבור בלבד, אלא על כל הע"ס דסיום שבו, ונקודת הטבור היא רק כח הסיום על כתר חכמה בינה לבד, שלאחריה יש עוד ב' נקודות: נקודת היסוד, ונקודת סיום רגליו. שכח הסיום על הו"א הוא בנקודת היסוד. וכח הסיום על המלכות הוא בנקודת סיום רגליו. וכולם כלולים במסך דטבור. וזכור זה. כי כל זה דמקום המכונה מטבור

ומתגלה בהגוף ב"פועל" ובחינת ההלבשה שעשה בא"ח דראש, דהיינו על ט"ס הראשונות מתגלה בט"ס ראשונות דגוף, שמקומם מכונה, מפה עד הטבור והעיכוב ודחיה שעשה בראש, מתגלה בהמלכות דגוף, שמקומה מכונה מטבור עד סיום רגלים, באופן שמסיום רגלים ולמטה, נעשה חושך גמור, כי כבר נפסק שם הקו אור שנמשך מא"ס ב"ה. ונודע, שנקודת הסיום הזה, היה אז בבחינת עוה"י, דהיינו כדור ארצנו ממש, בסוד הכתוב ועמדו רגליו על הר הזיתים.

ב) והנה נתבאר, אשר כל בחינת הדין שישנו בהמציאות, צרור וחתום במסך דטבור במציאותו הא', שהוא פרצוף הראשון דא"ק, ולפיכך, נעשה שם ביטוש חזק בין או"מ לאו"פ, כי האו"פ שנתלבש בעקודים דפרצוף הזה, היה קטן מאד בערך אור העליון הנשאר מחוץ, שהוא כל האור הקודם שהיה ממלא כל המציאות, הנקרא אור מקיף כלפי הפרצוף ההוא, ומקום של הבטישא היה בהמסך דטבור, כי לולא המסך ההוא, היה אור המקיף בא בפנימיות המציאות כמקודם לכן. וזה גרם הודככות המסך והסתלקות האורות של העקודים דפרצוף הא' דא"ק שנקרא פרצוף גלגלתא. והמסך עם כל הרשימות שנשארו מהע"ס, עלו ונתכללו בווג המלכות דראש, דפרצוף הזה. מלבד בחינה אחרונה שאינה מנחת רשימו, כנודע.

והנה הווג נעשה שם על הרשימו דבחינה העליונה, הכלולה בהמסך, שהוא הרשימו דבחי"ג, כי הרשימו דבחי"ד נעלמה להיותה בחינה אחרונה, וע"כ נעשה שם הווג על בחי"ג ויצא קומת חכמה, מכת עלית המלכות בחוסם, מחמת שנתכללה עם המסך דטבור הכלול רק מבחי"ג. כנודע. כנ"ל בחלק ג' בתשובה אות ר"י ע"ש. ונתבאר שם שאחר שהוכר העביות שבהרשימות דמסך דטבור שהם באים מעביות דגוף, נמצאים תיכף שיורדים מהראש לגוף, והוא לבחי"ג של הגוף, המכונה חוזה, שמחזה ולמעלה מוציא ע"י זווג עם אור העליון, ע"ס דראש, עד הפה דפרצוף העליון, ומחזה ולמטה מתפשט

עד סיום רגליו, הוא רק ספירה אחת התחוננה של הגוף, הנק' מלכות. אשר עליה היה הצמצום ראשון, ובה נתתקן מציאות המסך, המעכב ודוחה את אור עליון מלהתלבש בתוכה, ומתוך שאור העליון כולל, ע"ס, ע"כ גם המסך שבהמלכות הזו, כולל ג"כ עשרה כחות הסיום לעשר הספירות אלו. וההמשך של העשרה כחות הסיום הללו, מכונה מטבור ולמטה. ובוה תבין שכל ענין הביטוש דא"מ באו"פ הנ"ל, ההולך ומרחיב את הגבול של המסך דטבור ע"ד שנתבאר לעיל, כל זה אמור כלפי אותו מקום שמטבור ולמטה.

ה) ולפי"ו צריכים אמנם להבין, המובא בכ"מ, שמקום מ"ה וב"ן הוא מטבור ולמטה של הפרצוף. וכן ענין חמשת הספירות תנהי"מ של הפרצוף, שמקומם הוא מטבור ולמטה דכל פרצוף. ולפי הנ"ל הרי אין שם רק ספירה אחת לבד, שהיא ספירת המלכות. והענין הוא, כי כבר כייל לן הרב בכ"מ, אשר אין מלכות בלי נה"י. בסו"ה ג' עדרי צאן רובצים עליה. וטעם הדבר, כי נתבאר לעיל (דף של"ו ד"ה ועתה, עיי"ש). אשר ג' הספירות: הוד יסוד מלכות, הם כולם רק התפשטות הכלי מלכות לבד, הרי שבכלי מלכות עצמה יש ג' ספירות הי"מ. גם נודע שבבחינת האחרים נחשבים הנצח והוד לספירה אחת, וכוללים זה בזה בלי הפרש והכר ביניהם, כמ"ש זה במקומו. ונחשבים ע"כ, כל אלו ד' הספירות: נהי"מ, לספירת המלכות בלבד. אלא כשמגיע אליהם האור מבחינת הפנים, מתחלק אז הנצח מן ההוד, וניכר גודל מעלתו על ההוד, ונחשבים אז לב' ספירות נבדלות. ואפילו אז, כיון שד' הספירות נתחברו פעם, שוב אינן מתפרדות, אלא שנבחנו אז, שהנצח כולל ד' הספירות נהי"מ מבחינת הימין, וההוד כולל ד' הספירות נהי"מ מבחינת השמאל. כמ"ש כל זה במקומו. והנך רואה איך שיש תמיד בהמלכות ד' ספירות נצח הוד יסוד ומלכות. ולפיכך תדע, אע"פ שבאמת כל המקום הזה שמטבור ולמטה דא"ק, הוא רק ספירת המלכות

לבדה, כנ"ל, עם כל זה, יש שם ד' הספירות נהי"מ.

ועדיין צריכים לבאר ענין מ"ה וב"ן, הנמצאים תמיד מטבור ולמטה. וזה ענין אחר לגמרי, כי אינו בערכי הספירות דה' הבחינות דאור ישר, שאז נבחן המקום שמטבור ולמטה לד' הספירות נהי"מ, כנ"ל. אלא הוא ע"פ ערכי שיעור קומה. דה"פ: גלגלתא ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן. ותדע שמצד שיעור קומה נחשבים מ"ה וב"ן לקומה אחת, היוצאת ע"י זווג דהכאה במסך שעביותו הוא מבחי"א, שממשיך רק קומת ז"א בלבד, כנודע. והטעם הוא, כי אין כאן אלא ד' בחינות של עביות בהמסך, שעל מסך דבחי"ד יוצא קומת הכתר וכו' ועל מסך דבחי"א קומת הו"א, אבל על מסך שכבר מזווכ כמו בחינת הכתר, שממנו צריך לצאת קומת המלכות, הנה שם אינו נוהג הכאה בינו לאור העליון, באופן שיתפשט ממנו קומת פרצוף, בראש תוך וסוף, כי אינו בשינוי צורה מאור העליון, וע"כ אין זווג דהכאה נוהג רק עד מדת עביות דבחי"א לבד. ולא עוד אלא אפילו הבחי"א נבחנת לעביות קלוש מאד, וגם במסך דבחי"א מכונה זווג דהכאה בשם הסתכלות דק, שאין ממנו התפשטות פרצוף בבחינת רת"ס. (כנ"ל, בדברי הרב ח"ג פי"א אות ו' עש"ה באו"פ). וזה הפרצוף מ"ה וב"ן שיצא על מסך דבחי"א, היה זה רק על ידי תיקון מיוחד, דהיינו ע"י עליית ה"ת בעינים שנתחברו שם ב' ההין יחדיו: ה"ר עם ה' אחרונה כמ"ש הרב (בחלק זה דף תל"ד בסוף אות מ"ד. ע"ש). ושיתוף עביות זו עם הבחי"א, גרם לזווג דהכאה המספיק להוצאת פרצוף ברת"ס הנקרא מ"ה וב"ן. אמנם בלי השיתוף עם ה' אחרונה, גם הבחי"א אינה ראויה לזווג מספיק על יציאת פרצוף.

ו) והנה נתבאר שכל הגורם ליציאת הקומה דבחי"א, הנק' מ"ה וב"ן, הוא ה' אחרונה, דהיינו המלכות דא"ק, ונמצא שב' פרצופין מיוחדים לה' אחרונה, שהיא בחי"ד: הא' הוא פרצוף גלגלתא דא"ק, שקומתו

הוא עד הכתר. והב' הוא פרצוף הנקודים דא"ק, שהם מ"ה וב"ן דא"ק, שקומתו עד הו"א, שיצא בסבת עלית ה"ת, שהיא בחי"ד, לנקבי העינים, כנ"ל. ומה שהבחי"ד לא הוציא כאן קומת כתר, כמו בפרצוף גלגלתא דא"ק יתבאר לקמן.

והנך מוצא שע"י הביטוש דאו"מ באו"פ נמצא כח הצמצום אשר בהמסך דטבור של הפרצוף גלגלתא, שהולך ומתרחב, כנ"ל אות ד' כאן. כי אחר שנודרך לבחי"ג, נתפשט ממנו רת"ס של פרצוף הב' דא"ק שנק' ע"ב. ואחר שנודרך לבחי"ב, נתפשט ממנו פרצוף ג' הנק' פרצוף ס"ג ברת"ס. ואחר שנודרך לבחי"א נתפשט ממנו פרצוף הנקודים, שנק' מ"ה וב"ן דא"ק.

ז) אלא שצריכים להבין היטב, מאחר שכבר נודרך המסך לבחי"א, דהיינו מדת עביות שיש בכלי דחכמה כנודע, א"כ איך יצויר עוד שישתתף כאן הבחי"ד, במדת עביותה, שעל ידי שניהם תצא הקומה דמ"ה וב"ן, כנ"ל. ועוד אם באמת נתחברה כאן הבחי"ד עם הבחי"א, א"כ היה צריך לצאת על הזווג הזה, פרצוף בקומת הכתר, כמו הפרצוף דגלגלתא דא"ק, ולמה לא יצא כאן רק קומת ז"א, דהיינו כשיעור קומת בחי"א, ולא קומת בחי"ד.

והענין הוא כי נודע שאין ענין הודככות גוהג בכלים. וע"כ, אע"פ שנודרך המסך דבחי"ד ששמש בפרצוף גלגלתא דא"ק, בעת שהאציל את הע"ב, עכ"ז בכלים עצמם לא נעשה משום זה שום שינוי, והעביות דבחי"ד נשאר בהם כמתחלה, מטרם הודככות המסך. אלא שלא היה נגלה מהם שום פעולה, אחר שהאור נסתלק מהם, כי כלי בלי אור הוא כגוף בלי נשמה. ולפיכך אחר שהנקודות דפרצוף ס"ג התפשטו והאירו מטבור עד סיום רגלין דפרצוף גלגלתא דא"ק, כמ"ש באורך לעיל דף ש"צ ד"ה אבל. הנה מחמת הארת הס"ג הזאת, חזרה העביות דבחי"ד, אשר בהכלים דמטבור ולמטה דא"ק, לתחיה כמתחלה. ואז התערבה העביות של בחי"ד

אשר בהכלים שמטבור ולמטה דא"ק, בהמסך שבכלים של הנקודות דס"ג, כי בעת עלית המסך להאציל נמצא נכלל בכל הרשימות שבהספירות שהאורות נסתלקו משם. כנ"ל (ח"ד פ"ד באו"פ סעיף נ"ו). וע"כ, כמו שהוא נכלל מרשימות דספירות דס"ג שהם בחי"ב, נכלל ג"כ מרשימות שבכלים דמטבור ולמטה, שהם בחי"ד והעלה אותם ב' הבחינות יחד אל המאציל, שהוא המלכות דראש הס"ג, כנודע.

וכבר ידעת, שהמסך הזה כלול רק מעביות דבחי"א לבד, משום שבחי"ב, היא בחינה אחרונה שבכאן שאינה משאירה רשימו אחריה, רק מבחינת התלבשות לבד, ונמצא המסך כלול מב' רשימות שנשארו אחר הסתלקות האורות מהספירות דס"ג, שהם בחי"ב דהתלבשות, ובחי"א דהמשכה, המכונים זכר ונקבה. כנודע. ולפיכך גם המלכות דראש עלתה אל הבחי"א של ראש, דהיינו לפי מדת העביות הכלולה בהרשימו שנשאר בהמסך, שהיא בחי"א. כמ"ש הרב לעיל בפרצוף ע"ב (דף רצ"ה בסוף אות ו'). ובאו"פ שם ד"ה הם נשארים). אמנם גם הרשימו דבחי"ד כלולה בהמסך, שנשאר בהכלים שלמטה מטבור דגלגלתא דא"ק, אחר הסתלקות הנקודות דס"ג מתוכם, כמ"ש לעיל. וע"כ כיון שעיקרו של המסך הוא בחי"א, והבחי"ד היא רק טפלה אליו, ואיננה כלל מבחינתו, לכן נמשכה עמו לנקבי העינים, שהיא בחי"א של ראש. וע"כ לא נעשה הזווג בהעביות דבחי"ד הממשיך קומת כתר, אלא רק על בחי"א הממשיך קומת ז"א.

ח) ועם כל המתבאר עד הנה תבין כי עיקר כל התיקונים תלויים במ"ה וב"ן, שמקום עמידתם מטבור ולמטה דכל פרצוף, כי שם מקום הדין והחסרון שבכל פרצוף, כמו במטבור דפרצוף הראשון דא"ק, כנ"ל באות א' וב', כן בכל הפרצופין, עד סוף עשיה. וכל פרצוף תחתון לא בא אלא למלאות ולהשלים מקום חסרון זה שבהעליון, מחמת כח הדחיה והעיכוב המצוי במסך הטבור

זה, שהכלים דנקודים אין בהם מבחינת ה"ת דהיינו בחי"ד, ולא כלום, כי הה"ת נשארה בנקבי העינים, ולא נמשך מבחינתה למטה. ואין להקשות לפי זה, איך נתחלקו גם הג"ר דנקודים לב' ראשים: לגו"ע שהוא הכתר, ולאח"פ שהם חו"ב, כנודע, אשר ה"ת בעינים, ויהי"ו באח"פ. כנ"ל. אמנם צריכים לזכור שאחר שהרשימות שעלו לזווג לנקבי העינים דראש ס"ג נתכללו בהזווג של ראש, ונתחדש בהם עביותם, הנה תכף יורדים משם למקומם המותאם להם בהגוף, שהוא הטבור, ושוב יורד אור העליון על המסך, ורשימותיו, בזווג דהכאה, ומוציא מטבור ולמעלה ע"ס דראש, ומטבור ולמטה ע"ס דגוף, כמו בכל הפרצופין. וע"כ נמצא שוב ה"ת כלולה בהמסך שבמקום הטבור, ולכן שוב ירדו האח"פ לחוץ, כמו בראש, וע"ד זה בג"ר דנקודים עצמם, אחר שמתחלקים לגו"ע ואח"פ, נמצא שוב ה"ת בעינים. אלא מעינים ולמטה אין ה"ת מתפשטת כלום, כנ"ל, משום שההסתכלות שה"ס הזווג, אינה נעשה בבחי"ד דהיינו בה"ת, אלא בבחי"ב ובחי"א שהם אח"פ. כנ"ל. והנה נתבאר, שהכלים דנקודים הם רק מבחי"ב ובחי"א, ואין בהם מבחי"ד כלום, אע"פ שהמלכות דראש כלולה מן ה"ת, כמבואר.

וע"פ זה תבין, דענין השיתוף של מדת הרחמים בדין, שהם החיבור דב' ההין: ה"ר, וה"ת. הנה שיתוף הזה נשאר קבוע וקיים בנקבי העינים, ולא בבחינת האח"פ, שיצאו לחוץ, כי באח"פ שיצאו לחוץ, אין שם אלא בחינת ו' שה"ס המסך דה' ראשונה לבד, כי בחי' ה' תתאה לא נמשכה אליהם מנקבי העינים, כנ"ל. וזכור זה.

ועל פי זה, נבין ענין ב' מיני נה"י. שהאירו בחו"ב דנקודים. שהם: נה"י דכתר, (כמ"ש הרב בע"ח ש"ס פ"א ובשער י"א פ"ח. ויובא בחלק ו'). ונה"י דא"ק, דהיינו יסוד דא"ק. (כנ"ל דף ת"ו אות ט"ז). גם ענין דעת עליון שבג"ר דנקודים (כנ"ל דף תי"ט אות כ"ו). וענין דעת תחתון שהוא

ההוא, על אור העליון, וכמ"ש לעיל, אשר כל תחתון מגלה חלק מאור הזה שנדחה מחמת המסך דטבור דעליון. באופן, שכל שמתרבה הפרצופין ונשמות, כן הולך ומתרחב הגבול הזה שמטבור ולמטה ונעשה מוכשר לקבלת אור העליון, עד שיתגלה או"מ הכולל הנק' או"מ דא"ס, ואז יהיה גמר התיקון. ולפיכך עיקר כל התיקונים תלויים רק בהפרצופים מ"ה ובין שמקום עמידתם הוא מטבור ולמטה. וזכור זה כי הוא ידיעה יסודית בכל הקף החכמה.

והנה עולם הנקודים הזה שהרב עוסק בו כאן הוא מ"ה ובין הראשון שנתגלה בהעולמות, ונקרא בשם ב"ן לבד, והטעם כי לא נשתייר ממנו לבא בהעולמות אבי"ע, רק בחינת הנקבה לבדה, הנק' ב"ן. כי הזכר הממשיך המוחין, דהיינו הג"ר, נקרא בשם מ"ה, והנקבה המקבלת המוחין נק' בשם ב"ן.

ט) ועתה נבא לעצם דברי הרב, ותחלה נבאר ענין הכלים של פרצוף הנקודים. והנה הרב אומר (דף ת"ח אות י"ט) שהכלים יצאו ע"י ההסתכלות עינים באח"פ, ויש להבין למה נשתנה יציאת כלים דנקודים משאר הפרצופים כי נודע, שהמלכות של ראש מתפשטת מינה ובה, לעשרה כלים מלמעלה למטה, בכל אותו הכמות שהא"ח שלה, הלבשה להע"ס דראש. ולפי זה גם כאן היתה המלכות דעינים צריכה להתפשט בסוד כלים מנקבי עינים ולמטה, בזה השיעור שהלבישה מנקבי העינים ולמעלה. וא"כ היה צריך להיות ההסתכלות, בנקבי העינים, ולא באח"פ.

אמנם ענין עמוק יש כאן, כי נתבאר לעיל באות ז', שאע"פ שהה"ת שהיא הבחי"ד עלתה לנקבי העינים, שהיא בחי"א, עכ"ו לא נעשה הזווג על בחי"ד, אלא על הרשימו דבחי"ב דהתלבשות, המכונה און, שהוא בחינת הזכר, ועל הרשימו דבחי"א דהמשכה הנק' חוטם פה. כמ"ש באורך לעיל (באו"פ דף תל"ג ד"ה אות יוד באון). ונמצא משום

ראש הו"ת ומלך ראשון דנקודים שיובא להלן בחלק ז'.

(י) וכדי להבין זה צריכים לידע ידיעה יסודית בענין יציאת ז"ס תחתונות, מכח החיבור דה"ת בנקבי עינים. ותדע, שה"ת זו עשתה ד' פסיעות, עד שבאה למקומה בו"ת של הנקודים. כי תחלה באה לנקבי העינים, בסוד חולם, דהיינו אחר ירידתה מן התכללות שלה בהראש דס"ג אל מקומה בהטבור דא"ק, ונעשה הסתכלות הא' על מסך הכפול שלה, ויצאו ע"ס מטבור ולמעלה עד החזה, הנקרא ראש הא', או ישסו"ת, ובמקום הזה נבחנת הה"ת שבהמסך לבחינת חולם שממעל לאותיות יה"ו, הנק' ג"ר דנקודים. וזה פסיעה הא'. ואח"ז נתפשטה מהטבור ולמטה, לבחינת גוף מבחינת אח"פ היוצאים לחוץ מהראש. שהאח"פ האלו הם הג"ר דנקודים. ונודע, שהם נבחנים ג"כ לבחינת ראש בערך עצמם, בע"ס שלמות, הנחלקים ג"כ לגלגלתא ועינים ואח"פ, (כנ"ל דף תל"ו ד"ה והנה) שגו"ע הוא הכתר דנקודים, ואח"פ הם החו"ב דנקודים. ושוב באה הה"ת בנקבי העינים דהיינו בהמסך דכלי דכתר, המכונה יסוד דכתר, או נה"י דכתר, כי מקום הוויג נק' יסוד או נה"י. וכאן הה"ת מכונה בשם נקודת הקמץ: שה"ס רקיע וניצוץ או קו ונקודה מתחתיה. וזהו הפסיעה הב'.

וכאן הוא עיקר ההבחן, שה"ת היא למעלה בעינים, ויה"ו הם למטה באח"פ. שזה יורה, שאין באח"פ הללו כלום מבחינת ה"ת המחוברת בנקבי העינים, משום שסוד הוויג וההסתכלות לא נעשה אלא בבחינת אח"פ, שהם בחי' ה"ר לבד. באופן שרק הכתר לבדו הוא הנושא בתוכו את הה"ת, אבל החו"ב הם נקיים מה"ת.

(יא) וההפרש מבחינת החולם לבחינת הקמץ הוא, כי נקודת החולם, שהיא הה"ת הכלולה במסך דראש הא', העומדת במקום הטבור כנ"ל, הנה היא נשאת שם קבועה בתמידית, ואינה וזה משם, משום שראש הא'

אינה נחשב כלל לבחי' נקודים. (כנ"ל דף ת"ט ד"ה ג"ר). אבל נקודת הקמץ, שהיא בחינת ה"ת הכלולה בכתר של נקודים, הנה בה נוהג ענין עליה וירידה, כי בעת הוויג דע"ב וס"ג, נמצאת הה"ת הוויג שורדת מנקבי העינים למקום הפה, דהיינו מתחת לאותיות יה"ו, אשר אז שבים החו"ב דנקודים לבחינת ראש. כי אלו החו"ב דנקודים לא נדחו מן הראש לבחינת גוף, אלא בסבת ה"ת אשר באה בנקבי העינים דהיינו בנה"י דכתר, שהיתה שם כדוגמת החולם שממעל לאותיות יה"ו, וע"כ יצאו האותיות יה"ו שהם חו"ב דנקודים, לבחינת גוף, אבל עתה שה"ת ירדה משם ובאה למטה מאותיות יה"ו, דהיינו בסוד נקודת קמץ שדרכה לבא מתחת לאותיות, הנה שוב חוזרים החו"ב ומתחברים אל הכתר לבחינת ראש.

וענין זה מכונה שנצח הוד יסוד דכתר נתלבשו בתוך החכמה ובינה, ונעשה להם למוחין, כלומר, שהשיב אותם לבחינת ג"ר וראש. כי בעת שנה"י דכתר היו ממעל להם, הנה אז נדחו מהראש ונעשו לבחינת גוף, אבל עתה שנה"י דכתר נתארכו וה"ת שבהם ירדה מתחת לאותיות שלהם, חזרו והשיגו בחינת הג"ר. וע"כ מכונה זה בשם התלבשות למוחין. וזהו פסיעה ג', של הה"ת. כי ירדה מתחת לאותיות.

(יב) ובזה תבין המובא תמיד מדברי הרב אשר יסוד דעליון, הוא דעת להתחתון, כי כאן הושרש ענין הזה. כי בעת שנה"י דכתר הם למעלה מחו"ב, כדוגמת חולם שממעל לאותיות, הנה יה"ו אלו דחו"ב, נחשבים לבחינת חג"ת, דהיינו גוף שי' היא חסד, וה' היא גבורה, וי' היא ת"ת. אבל אחר שנה"י דכתר נתארכו ונתלבשו בהחו"ב, בבחינת קמץ מתחת לאותיות יה"ו, שהחו"ב שבו מחמת זה להראש, נמצאים עתה היה"ו שנעשה לבחינת חכמה בינה דעת שבראש. וה' נעשה לחכמה, וה' לבינה, וה' לדעת. ונבחן ע"כ, שהנצח דכתר, העלה את החסד דחו"ב לחכמה ע"י התלבשותו בהם, וההוד

דכתר, העלה את הגבורה למדרגת בינה, והיסוד דכתר העלה את הת"ת דח"ב למדרגת דעת. והנך מוצא שע"י התלבשות יסוד דכתר בת"ת דח"ב נעשה הת"ת לספירת הדעת. וז"ס, אשר יסוד דעליון נעשה דעת ע"י התלבשות בהתחנות. כמבואר.

וצריך שתדע שיש ב' בחינות של דעת: דעת עליון, ודעת תחתון. כי הת"ת דח"ב הנעשה עתה לבחינת דעת דח"ב, נקרא דעת עליון, מטעם שאין בהכלים האלו דח"ב מבחינת ה"ת ולא כלום, רק מבחינת ה' ראשונה לבד. (כנ"ל באות ט' כאן ד"ה וע"י זה נבין). וע"כ אין לו שום יחס אל הו"ן, שהם כלולים עם הה"ת. (כנ"ל אות ו' כאן). ותדע שזה הדעת המאיר בכלים שיש בהם התכללות דה"ת, נק' דעת תחתון.

יג) והנה נתבאר, שהווג והתלבשות הנה"י דכתר בח"ב דנקודים, מועיל רק לחי"ב לבד, כי השיב אותם לבחינת ראש כנ"ל. אבל לז"ת דנקודים אין הג"ר הללו מאירים כלל, מחמת, הה"ת הנמצאת בפה דנקודים, אשר ג"ר אלו אינם יכולים להאיר אליה, משום שאינם כלולים כלל ממנה, כנ"ל. ועל כן לזווג ב' צריכים שיאיר הג"ר גם אל הז"ת. והוה הזווג של נה"י דא"ק לחי"ב דנקודים. שמוזוג הוה יוצאים הו"ת עם הדעת התחתון, כמו שיתבאר.

ותחלה צריכים להבין ענין נה"י דא"ק על בוריו. וכבר ידעת שנה"י הללו, הם השורש של כל התיבור הוה של ב' ההין, ועליהם לנקבי העינים. כי מתחלה התפשט הס"ג עד סיום רגלי א"ק, והתלבש בנה"י דא"ק הפנימים, דהיינו של פרצוף הראשון דא"ק. ואז נתערב אור הס"ג שהוא בחי"ב, עם הבחי"ד שבנה"י הפנימים דא"ק, וע"כ אחר שנדרכך המסך ועלה לראש הס"ג להתחדש בזווג חדש, העלה עמו גם הרשימו דבחי"ד הכלולה בו. ועי"ז עלתה ה"ת שהיא בחי"ד לנקבי העינים (כנ"ל דף שצ"ה ד"ה עלו) שעליה זו נק' צמצום נה"י דא"ק. וזווג הנעשה בנקבי העינים, הוציא הבינה וזו"ן

דכל מדרגה לחוץ, ואח"פ דראש נעשו לגוף וחג"ת, ובינה וזו"ן דגוף נעשו לנה"י, ובינה וזו"ן דנה"י יצאו לגמרי לחוץ מאצילות של הפרצוף, דהיינו לבחינת ב"ע דפירודא. ומשום זה נסתיים פרצוף ס"ג דא"ק במקום הטבור דא"ק, ומתחתיו הופרס פרסא. (כנ"ל באורך באור פנימי דף שצ"ח — ת"א ע"ש).

יד) וצריכים להבין היטב מ"ש הרב לעיל (דף ת"ב אות י"א וי"ב) שהצמצום והפרסא הם ב' עינים נבדלים, כי הצמצום נה"י דא"ק היה להמעט האור לצורך הנקודים, ותיקון הפרסא אינו לענין עולם הנקודים עצמו, שהוא עולם האצילות, אלא לצורך עולם הבריאה שתחתיו עכ"ל. פירוש, כי נעשה כאן התחלה ושורש לג' עולמות בריאה, יצירה, עשיה, הנק' עלמין דפירודא וזה נעשה ע"י צמצום נה"י דא"ק, שעלו הרשימות מב' ההין: ה"ר וה"ת. שנתחברו בנה"י דא"ק, כנ"ל, ובאו בנקבי עינים. שמוזוג הוה יצאו עצם הע"ס דנקודים בסוד ה"ת בעינים ויה"ו באח"פ, כנ"ל. ונדע, שגם הרשימות דזו"ן שבאו מנה"י דא"ק, חזרו למקומם למטה מטבור בדוגמת הג"ר דנקודים, דהיינו ג"כ בדרך התחלקות המדרגה, אשר הבינה וזו"ן יצאו לחוץ מהדרגה. ונמצא דאותו האור דזו"ן שחזר למקומו, אחר הזווג דנקבי העינים שבראש הס"ג, לא מילא כל הע"ס שמטבור ולמטה דא"ק הפנימי, אלא רק הכתר וחכמה שבו לבד, והבינה וז"א ומלכות שבו, יצאו לגמרי לחוץ מאצילות, ונעשו לבחינת ג' העולמות בריאה יצירה עשיה. וכל זה נעשה על ידי צמצום נה"י דא"ק. כמבואר.

אמנם הפרסא היא תיקון מיוחד לצורך הבריאה, כלומר לצורך ג' עלמין ב"ע דפרודא, אשר נפרדו מן אור אצילות מחמת התחלקות המדרגה, כנ"ל, אלא שנקראו כולם ע"ש בינה דהיינו עולם הבריאה, משום שהיא הספירה העליונה. וענין תיקון הוה, הוא דבר עמוק מאד כי באמת גם הפרסא הוא ענין התחלקות המדרגה על נקבי העינים הנמשך מצמצום נה"י, אלא שבה יש ענין

מקבל שינוי. ומלבד האמור יש עוד תיקון מיוחד בפרסא, שהיא מסתרת ומעלמת כח הה"ת הנמצאת בנקבי העינים של ראש הא', שלא תשפיע למטה, בעת שהאח"פ שבים לראש, כי אלמלי השפיעה למטה לראש הב' או לא יכלה גם הה"ת דראש הב' לרדת מנקבי העינים לפה. כי כח העליון שולט תמיד על התחתון ממנו. אלא הפרסא מעלמת עליה, וכחה אינו מושפע בעת ההיא למטה. וזכור זה.

ובהמתבאר תבין ההבחן, שבין הוי"ה דע"ב להוי"ה דס"ג. כי כמו דהוי"ה דע"ב הוא במילוי יודין כן הוי"ה דס"ג הוא במילוי יודין, ואין הפרש ביניהם אלא בהמילוי שבתוך ה' כי מילוי ה' דהוי"ה דס"ג הוא בא', כזה, ואו. והוא, כי סוד צורת הא' מתבאר בענין תיקון הפרסא: כי יש בצורתה ב' יודין: יוד עליונה, ויוד תחתונה וקו עקום שה"ס הפרסא, מבדלת ביניהם באלכסון. שזה רומז על התחלקות המדרגה שנעשה בסבת צמצום נה"י ועליה לנקבי העינים, שי' עליונה היא בחינת כתר וחכמה, של המדרגה שמנקבי העינים ולמעלה, הנק' מים עליונים זכרים. וי' תחתונה, היא הבינה וזו"ן דהמדרגה, שמנקבי העינים ולמטה, שיצאו לחוץ ממנה, הנק' מים תחתונים נקבות. והפרסא שבין אלו היודין, ה"ס הרקיע המבדיל בין מים למים. ולפי שענין זה הוא בחינת השיתוף דמדת הרחמים בדין, שהוא התחלה ראשונה להעולמות, כנ"ל באו"פ, ע"כ הא', היא ראש והתחלה אל הכ"ב אותיות, שהעולמות נבראו בהם, כנודע. ואכמ"ל.

טז) והנה נתבאר אשר תיקון הפרסא, אינו בראש הא' שהוא ישו"ת שמטבור ולמעלה, אלא בראש הב' שהוא מטבור ולמטה, שבפנימיות הם נה"י דא"ק, ובחיצונות הם הג"ר דנקודים ששם מקום מ"ה ובין דא"ק, שהי' של השם הוי"ה רומז עליו, כנודע. וע"כ י"ה דהוי"ה דס"ג שהם מטבור ולמעלה שאין ענין הפרסא והי"ת נהגים שם, המה שוים לפרצוף ע"ב, ומתמלאים עם יודין בשוה

של "שאיב מלעילא ויהיב לתתא" כמו שמביא הרב (דף ת"א אות ט') בשם הוזהר. שפירושו, שיש בה ענין של עולה ויורד, שמצד אחד ה"ס רקיע המבדיל בין מים עליונים הזכרים, למים התחתונים הנקבות, דהיינו מכח התחלקות כל מדרגה, המוציא את הבינה וזו"ן לחוץ, ונעשו הכתר וחכמה של המדרגה בסוד מים עליונים זכרים. והבינה וזו"ן דמדרגה נבדלו ויצאו לחוץ, בסוד מים תחתונים נקבות. שעל שם זה נק' הפרסא בסוד רקיע המבדיל. ומצד שני יש בה ענין דשאיב מלעילא ויהיב לתתא. והיינו שע"י זווג עליון דע"ב ס"ג יורדת ה"ת מהעינים למקום הפה דראש, ואז נבקע הפרסא, כלומר, שנתבטל ההבדל בין כתר וחכמה, לבינה וזו"ן, כי חוזרים למדרגה שלהם כבתחלה. כמ"ש (באו"פ דף ת"ג ד"ה הפרסא) עשה.

טז) ומה שתיקון הזה של חזרת הבינה וזו"ן להמדרגה נקרא רק על שם הפרסא, ולכאורה, הרי כל זה נעשה רק מחמת הזווג דע"ב וס"ג, ומה תעזור הפרסא לזה, עד שתיקון הזה יקרא על שמה. והענין הוא, כי כל הבא מתחלת אצילותו אינו מקבל שום שינוי, ולפיכך אחר שבאה פעם הה"ת בנקבי העינים, שוב אינה יורדת משם לעולם. וע"כ לענין עליה וירידה של הה"ת מנקבי העינים נתקן ראש אחר שני לו, דהיינו המקבל מראש הא', אשר הה"ת שבנקבי העינים דראש הב', נמצאת בבחינת עולה ויורדת, ואותו ההבדל שבנקבי עינים דראש הב' בין הכו"ח שבו לבין הבינה וזו"ן שבו, הוא המכונה תיקון הפרסא להיותה בבחינת עולה ויורד. ולפיכך נקרא ענין החזרת הבי"ע להאצילות, על שם הפרסא. כי רק היא מתוקנת כן, שהה"ת תרד למקומה לעשיה, ותחזור הבינה וזו"ן שיצאו מכל המדרגות. אבל ההבדל שנעשה בנקבי העינים של ראש הא' הנק' ישו"ת, אינו מתבטל לעולם, כלפי הבינה וזו"ן שיצאו ממנו. מטעם, ששם נבחן לבחי' תחלת אצילות, שאינו

לבין החו"ב דנקודים, שהוציאה אותם לבחי' גוף, ועתה הוריד את הה"ת למקומה האמיתי לפה דנקודים, בסוד קמץ אשר מתחת להאותיות יה"ו, (כנ"ל באות י"ב כאן. ע"ש). וחזרו היה"ו שהיו בבחינת חג"ת ונעשו לבחינת חב"ד. דהיינו לבחינת ג"ר וראש. אבל זה מספיק רק לבחינת החו"ב דנקודים עצמם, אבל לז"ת דנקודים אין שום הארה נמשכת עוד, מטעם שאין בחו"ב אלו מבחינת ה"ת ולא כלום, וע"כ אין להם יחס אל הזו"ן הכלולים מה"ת. כמ"ש שם באות י"ב, ואות ט', כאן.

ופעולה השניה נמשכה מהווג דע"ב וס"ג הנ"ל, אל זו"ן הפנימים דא"ק שממטה לסבדו. כי אור זה ירד ובקע לאותה הפרסא שבפנימיות דא"ק, המבדלת את הזו"ן הפנימים ומציאה אותם מחוץ לאצילות הס"ג, ועתה נתבטל זה, וחזר ונתפשט אור הס"ג אל הזו"ן הפנימים, כמו שהיה מטרם צמצום נה"י, דהיינו עד סיום רגלין דא"ק. כי אז, גם הבינה וז"א ומלכות שיצאו לחוץ מנה"י דא"ק, ונעשה לג' העולמות בריאה יצירה עשיה. חזרו עתה לבחינת אצילות, דהיינו לנה"י דא"ק כבתחילה. ובה תבין דברי הרב הנ"ל שאומר שהפרסא הוא תיקון לצורך הבריאה, כנ"ל באות י"ד. כי ע"י התיקון של עליה וירידה אשר בהפרסא, הוחזרה הבריאה יצירה עשיה לנה"י דא"ק, ושבה לבחינת אצילות.

יט) ומתוך שהג"ר דנקודים מלבישים על הנה"י דא"ק, נעשה גם כאן זווג של נה"י דא"ק עם החו"ב דנקודים, כנ"ל בע"ב וס"ג. והשפיע להם אור המלאפום, שה"ס ר' ונקודה, שפירושו בחינת ה"ת המאירה תוך האותיות דיה"ו, וה"ת נק' נקודה, ובחינת הפה דנקודים ה"ס ר' ובאה הנקודה בתוך הרי, ונתכללה בה"י של החו"ב. והבן זה היטב. כי מטרם שקבלו סוד המלאפום מנה"י דא"ק, לא יכלו להשפיע לז"ת כלום, משום שלא היו כלולים מה"ת כנ"ל באות ט' עש"ה. כי הה"ת נשארה בנקבי העינים שה"ס נה"י דכתר הנקודים,

לפרצוף ע"ב. אבל הרי דהוי"ה דס"ג, שהוא מטבור ולמטה, היא מתמלאת עם א', כי שם הוא תיקון הפרסא, והתחלקות של מים עליונים ומים תחתונים. ותדע שמטעם זה, נמצא הוי"ה דמ"ה, שמתמלאת כל ד' אותיותיה במילוי אלפין, משום שכל עיקר אצילותו הוא רק בסוד הפרסא ושיתוף דה"ת, (כנ"ל באות ו' כאן, עש"ה). אמנם בהוי"ה דע"ב אין בו מילוי בא' כל עיקר, כי כל ההבחן שבין ע"ב לס"ג, הוא בענין החיבור עם הה"ת, שנעשה בפרצוף הס"ג, ולא בפרצוף ע"ב. ואפילו בהס"ג, אין החיבור ניכר, רק במטבור ולמטה בהז"א שבו, ולא מטבור ולמעלה.

יז) ועם זה תבין ענין הזווג דע"ב וס"ג, שמחמתו יורדת הה"ת מנקבי העינים, וחזרת למקומה כמתחלה. כי ידעת, שראש הס"ג מלביש על התג"ת דע"ב, דהיינו מחזה דע"ב עד הפה שלו, להיותו בחינת התפ"ב שלו, כנ"ל בהחלקים הקודמים. וע"כ אחר שהע"ב משפיע אורותיו להס"ג, ומתוך שבאור הע"ב אין בו כלל בחינת ה"ת בעינים כנ"ל, ע"כ כשבאים אורות הע"ב בס"ג מורידים ג"כ את ה"ת שבנקבי העינים דס"ג למקום הפה, למקומה האמיתי, כמו שהיא בע"ב. ולמטה בעולם התיקון נעשה הזווג הזה על ידי עלית מ"ן מהתחתונים כמ"ש במקומו, אבל כאן עדיין אינו נוהג עלית מ"ן, אלא הזווג נעשה מאליה, כלומר ע"י יניקת הס"ג שיעור מספיק מאורות דע"ב, שהאורות האלו מורידין הה"ת למקומה האמיתי, כנ"ל.

יח) והנה אחר שנעשה הזווג דע"ב וס"ג הנ"ל, יוצא מזה ב' פעולות אחת בפנימיות א"ק, דהיינו בתו"ן הפנימים שמטבור ולמטה שלו. ואחת בחצונות א"ק, דהיינו בהג"ר של הנקודים המלבישו מחוצה לו מטבור ולמטה. כי בחיצונות א"ק, מוריד הכתר דנקודים את הנה"י שלו, ומלביש אותם למוחין בחכמה ובינה דנקודים. שפירושו הוא, שמוריד את הה"ת מנקבי העינים שלו, המבדלת בינו

נתפשטה בהם, האירו מתחלה לבר מאצילות, בכח הארת יסוד דא"ק שהשיב הבי"ע לאצילות, כנ"ל. אמנם הו"ת לא יכלו להתקיים כן, והבי"ע שלהם חזרו ויצאו ונפרדו מאצילות, שזה מכונה שביה"כ. כמ"ש במקומו. ולכן מכונה פסיעה זו האחרונה בשם פסיעה לבר. והבן. ולעיל באות י' ביארנו ב' פסיעות בבחינת החולם עצמו, כי יש בחינת חולם שאין בו תיקון של הפרסא, דהיינו שיוכל להתפשט מתחת האותיות, שהיא הה"ת שבנקבי עינים דישו"ת. ויש בחינת חולם שיש בו ענין העליה וירידה, שהיא הה"ת שבנקבי עינים דכתר דנקודים, וחשבנו אותם לב' פסיעות, ולפי"ו יהיה כאן ה' פסיעות דהיינו ד' פסיעות עד ביאתה תוך הכלים דחור"ב. ופסיעה אחת לבר. ע"ד הנ"ל.

כ) ויש להבין היטב את ההפרש של ב' הבחינות שבחולם, הנ"ל. אשר בחינת ה"ת שבנקבי העינים של הראש הא' אינה יורדת עוד ממקומה. וה"ת של ראש הב' שהיא הכתר דנקודים, יורדת למטה ע"י זווג הע"ב וס"ג. וטעם הדבר הוא, כי נתבאר לעיל באות ט"ו כאן. שעיקר התיקון שבפרסא, הוא להעלים ולהסתיר כח הה"ת הנמצא בנקבי העינים דראש העליון, בעת שהה"ת דראש התחתון יורדת למקום הפה. ע"ש. וענין תיקון הזה לא יצויר בראש הא' עצמו, בהיות שמה הה"ת במקום אצילותה הראשונה בבחי' השיתוף עם ה"ר, ואם היתה יורדת משם לא היה לה דרך להעלות עוד. וכל ענין הפרסא אינה אלא תולדה דה"ת זו שעלתה בנקבי העינים דראש הא', ולפיכך לא תוכל לרדת ממקומה, כי אין מי שיעלים את כחה. אבל אחר שנולדה הפרסא מתחת הראש הא', והאח"פ שיצאו לחוץ מראש הא', נתחלקו בעצמם לגו"ע ואח"פ, הנה אז אפשר לה"ת, שתדך מנקבי העינים אלו דראש הזה. כי הפרסא מעלמת על ה"ת שבנקבי העינים דראש הא'. באופן שעיקר כח השיתוף דמדת הרחמים בדין נעשה בנקבי העינים דראש הא' לשורש קבוצ וקיים. אלא שהפרסא יכולה

ויה"ו, שפירושו חסרון דה"ת ירדה לחו"ב, שהם אח"פ דכתר. אבל עתה שקבל ה"ר של היה"ו את ה"ת, שה"ס הנקודה שבתוך המלאפום, מן היסוד דא"ק, וחכמה בינה נתכללו מן ה"ת, חזרו חו"ב וגודווגו עליה, דהיינו שהמשיכו אור העליון על המסך הזה הכלול מה"ת, והמשיכו קומת כתר, ואור הזה חזר ונשפע גם מלמעלה למטה להו"ת לבחינת גוף, כמ"ש במקומו. בחלק ז'.

וזה היא הפסיעה הד' שעשתה הה"ת, דהיינו שבאה בתוך האותיות דיה"ו, שהם חו"ב דנקודים, בסוד הנקודה שבתוך הו' כנ"ל, שמכאן היא יכולה להתפשט להגוף דנקודים, הנק' ו"ס תחתונות דנקודים. כנ"ל. והבן והתעמק בענין הד' פסיעות הללו, שעשתה הה"ת מעת התחברותה בה' ראשונה, בתוך הכלים דנה"י הפנימים דא"ק, עד שבאה בתוך האותיות, שהם הכלים דחור"ב דנקודים, שמשם יכלה לבא למקומה, דהיינו בו"ת דנקודים. כי פסיעה א' עשתה, מנה"י דא"ק אל נקבי עינים, בסוד חולם, ובפסיעה זו יש ג' מדרגות: הא' בנקבי העינים דראש הס"ג. הב' בנקבי העינים של ישו"ת, שהוא במקום הטבור. הג' בנקבי העינים דכתר דנקודים. ובכל אלו היתה בסוד חולם שממעל לאותיות יה"ו, דהיינו בסוד ה"ת בעינים ויה"ו באח"פ. ובבחינה זו היו היה"ו שהם האח"פ, נקיים לגמרי מה"ת, כנ"ל אות יוד. ופסיעה הב' עשתה מנקבי העינים דכתר נקודים אל פה דנקודים, בסוד קמץ שמתחת האותיות דיה"ו, שע"ז חזרו חו"ב לבחינת ראש, כי יצאו היה"ו שהיו בבחינת חג"ת, ובאו לבחינת חב"ד של ראש. ועדיין הם נקיים מה"ת, שהרי נמצאת למטה מהם בסוד קמץ.

ופסיעה הג' עשתה ע"י זווג של יסוד דא"ק, שאז באה לקבלה בתוך הכלים דחור"ב, דהיינו בתוך האותיות יה"ו, אשר אז ע"י זווג דאוי"א היא יורדת למקומה, לזו"ן דנקודים, וזה היא פסיעה הד'. ותדע, שפסיעה זו מכונה פסיעה לבר. שפירושו, כי יצאה כאן לבר מאצילות, כי הכלים דו"ס תחתונות, שה"ת

להעלים כחה לעתים, ולא בתמידות. ופעולת השיתוף הזה, דהיינו העליה והירידה הנ"ל, מקומה היא בראש הב'.

(כא) גם תזכור, הצורך לב' בחינות הווגים שנעשו בחכמה ובינה דנקודים, שנתבארו לעיל, שהם: ענין התלבשות נה"י דכתר נקודים למוחין בחו"ב. וענין הארת היסוד דא"ק את נקודת השורק לחו"ב דנקודים. כי הווג דנה"י דכתר הועיל רק לחו"ב, דהיינו לבחינת הראש דנקודים, כי ע"י ירידת ה"ת למקום הפה, חזרו החו"ב לבחינת ראש. אבל לא הועיל כלום לבחינת הגוף דנקודים, שהם הו"ס תחתונות, כנ"ל באות יוד. ולכן הוצרך להארת נה"י דא"ק הפנימים שהם עצמם לבחינת ה"ת כנ"ל (באות ז' ד"ה הענין). ואחר שקבלו החו"ב את הארת ה"ת מיסוד, בסוד ר' ובתוכה הנקודה דהיינו ה"ת, כי באה הנקודה בתוך הכלים דחו"ב, הנה אור הזה הוא עצם הו"ת שבאו להבינה דנקודים והולידה אותם ובאו למטה למקומם.

(כב) ויש לבאר עוד, כי נודע שכל פרצוף תחתון מלביש להעליון שלו, מפה דראש ולמטה, כמ"ש היטב בפרצופים הקודמים דא"ק. וא"כ למה הפרצוף הזה דנקודים, שנאצל מפרצוף הס"ג, אינו מלבישו כל עיקר, שהרי הכתר דנקודים מתחיל למטה מסיום כל הפרצוף דס"ג, אלא שמלביש לנה"י של פרצוף הא' דא"ק הנק' פרצוף גלגלתא דא"ק. ועוד קשה, מה נעשה עם הרשימות דטעמים דס"ג, שנשארו אחר הסתלקות האורות האלו. שהרי בסבת הודככות המסך נמצאים כל האורות דגוף מסתלקים ועולים למאצילם, כנודע. וביותר קשה מאין בא המילוי להגוף דס"ג שמטבור ולמעלה עד הפה, אחר הסתלקות האור משם. כי בכל הפרצופים נמצא התחתון שממלא ומלביש לגוף דעליון שלו אחר הסתלקותו, כנודע, אבל פרצוף הנקודים אינו מלביש לעליון שלו שהוא הס"ג, כי עומד למטה מסיום רגליו, וא"כ מי ממלא אותו אחר הסתלקות אורותיו למאציל.

ולהבין זה, צריכים לדייק היטב בדברי הרב שבכאן (דף ת"ז אות י"ז) וז"ל, והנה כל האור הנמשך עד הטבור אפילו שהוא מבחינת העינים, הכל נבלע ונכלל בעקודים, ולכן אינו ניכר, אבל האור הנמשך מתחת הטבור עד רגליו, זהו לבדו נקרא בשם נקודות. לפי שהוא עומד עתה לבדו. ע"כ לשונו.

וצריכים להבין את זאת, למה האור מבחינת העינים, שהוא נאצל מן פרצוף הס"ג, נבלע ונכלל בעקודים דס"ג ואינו ניכר כלל עד הטבור. הלא כל פרצוף תחתון מלביש להעליון גם למעלה מטבור, ומ"מ הוא ניכר היטב, ואינו נכלל בו ואינו נבלע בו.

(כג) וצריך שתזכור כאן היטב כל הגורמים בסדר אצילות פרצוף התחתון מהעליון, שנתבארו בחלקים הקודמים. ונזכיר אך מקצתם, הנה הגורם העקרי ללידת פרצוף, הוא הודככות המסך עד שמשותה להמאציל, שבוה הוא מעלה כל הרשימות דספירות הגוף להמאציל, הנשארים אחר הסתלקות האורות דגוף. ונכלל עמהם שם בהמסך דמלכות של ראש, המכונה מאציל, ואז מתחדשים הרשימות ע"י זווג העליון דראש, וכשהוכר עביות הגוף שבהם, מוכרחים לצאת מבחינת הראש, ולחזור לבחינת גוף כבתחילה, אלא לא לבחינת הטבור דעליון כמו שהיו בתחילה, אלא בבחינה אחת גבוה מהטבור דעליון, משום שבחינה אחרונה נעלמת תמיד, בשעת הודככות, עד שאינה משאירה רשימו. והטבור דעליון הוא תמיד בחינה האחרונה הנעלמת, ע"כ נמצאת הבחינה שכנגדו שבגוף דעליון, שהיא מדרגה אחת למעלה מהטבור דעליון כנודע. וזה נוהג בכל הפרצופין. וע"י לעיל דף ר"ד בתשובה ר"י.

ועל הסדר הנ"ל נאצל גם הפרצוף נקודים, שהוא המ"ה וב"ן דא"ק, מן העליון שלו, שהוא פרצוף ס"ג דא"ק. שעל ידי הודככות המסך דגוף דפרצוף הס"ג דא"ק, עד שהשוה צורתו להמאציל שהוא המלכות דראש דס"ג, העלה כל הרשימות, שהניחו האורות אחר

מטבור דא"ק, שהרב אומר עליו שהוא לבדו נקרא בשם נקודות. כי הוא שיצא בבחינת ה"ת בעינים, ויה"ו באח"פ, כנ"ל.

כה) ובאמת הושרש עוד התחלקות הנ"ל דב' הפרצופים שמטבור ולמעלה ומטבור ולמטה, בפרצוף הס"ג עצמו עוד מטרם הסתלקותו. כי גם אז מביא הרב (לעיל דף שצ"ו אות ו'). שמתחלק על טעמים ונקודות: שהטעמים דס"ג הם אותו חלק הס"ג שלא נתערב במ"ה וב"ן הפנימים, ומדמה אותו לאו"א, ונמשך עד הטבור דא"ק. ונקודות דס"ג הם אותו חלק הס"ג שנתלבש ונתחבר במ"ה וב"ן הפנימים. שמדמה אותו ליסודות. ומתחיל מטבור ולמטה. עש"ה ובאו"פ. הרי שעוד בפרצוף הס"ג מטרם הסתלקות אורותיו כבר הושרש בו ב' פרצופים נבדלים זה מזה, בכח החיבור עם הבחי"ד של מ"ה וב"ן הפנימים, שפרצוף העליון שלו נקרא טעמים, והוא בחינת או"א. ופרצוף התחתון שלו הוא בחינת יסודות שנקרא נקודות.

והנה נתבאר, שהפרצוף מ"ה וב"ן החיצון דא"ק, הנאצל מן פרצוף הס"ג החיצון דא"ק, מתחלק לב' פרצופים: העליון עד הטבור, ותחתון מטבור ולמטה. וכשתחשוב שניהם לערך של פרצוף אחד, בדוגמת הטעמים ונקודות דס"ג, אז יבחן העליון לבחינת הג"ר, והתחתון לבחינת הו"ק, שהם בערך כמו או"א אל זו"ן דאצילות.

כו) ובה תבין המובא בכ"מ, שהג"ר דו"א נשארים באמא, בעת אצילותו ואינם יוצאים עמו. כי נתבאר לעיל, אות ח' כאן. שעולם הנקודים הוא זו"ן הראשון שנתגלה בהעלמות, דהיינו מ"ה וב"ן, כנודע, גם נתבאר שעקרו דמ"ה וב"ן, הוא החיבור שלו עם הבחי"ד. (כנ"ל אות ו' כאן). והוא נאצל תמיד מן פרצוף ס"ג, שהוא פרצוף הבינה. כי כמו כאן כן הוא בכל העולמות. כי על כן נקרא הס"ג בשם אמא, להיותה המאציל של הזו"ן דהיינו המ"ה וב"ן.

והנה מוצא במ"ה וב"ן הראשון, אשר נאצל מהס"ג דא"ק, שמוכרח, לצאת בב'

הסתלקותם מהגוף אל המאציל. ואחר התחדשותם שם בזווג דראש, ואחר שהוכר עביותם יצאו מהראש וירדו להבחינה שכנגדם בהגוף, שהוא מדרגה אחת גבוה מהטבור דס"ג, דהיינו במקום שנקרא חזה דס"ג ומחזה ולמעלה, יצאו ע"י זווג עם אור העליון, ע"ס דראש, ומחזה דס"ג ולמטה, יצאו הע"ס דגוף בתוך וסוף עד הטבור. דהיינו עד סיום רגלים דס"ג. שהוא הסדר דכל הפרצופים.

כז) אכן נודע, שהמסך הזה דגוף הס"ג שנודרך ועלה להמלכות דראש הס"ג, דהיינו לנקבי העינים, לבחי"א דראש, הנה כולל ג"כ הרשימות שנשארו מאורות זו"ן דא"ק הפנימי, אחר הסתלקות אורותיהם מהם. (כנ"ל באו"פ דף שצ"ד ו' ותדע). עש"ה בכל ההמשך. ונמצא שיש כאן בהודככות המסך דגוף של הס"ג שינוי גדול מבכל הפרצופים, כי הוא כלול מב' בחינות רשימות מב' פרצופים נבדלים: הא' הם, הרשימות הנשארים מפרצופו עצמו. הב' הם הרשימות הנשארים מן הזו"ן דפרצוף גלגלתא דא"ק, שהם רחוקים זה מזה, כי הרשימות של עצמו באים ממסך דבחי"ב, והרשימות של הזו"ן דא"ק הפנימי באים ממסך דבחי"ד. ולפיכך, כשנתכללו בהמסך ועלו להזווג דעליון שבראש הס"ג, יצאו עליהם שם ב' מיני זווגים: הא' על הרשימות של עצמו, שמשם יצא אור העינים שנתפשט עד הטבור, (כנ"ל אות כ"ב כאן בדברי הרב), שאומר עליו שהוא נבלע ונכלל בעקודים ואינו ניכר. וסדר הלבשתו הוא, כנ"ל, כי אחר שהוכר עביותו וירד המסך מן הראש להתחזה, הוציא ע"ס דראש מחזה עד הפה דס"ג, וע"ס דגוף מחזה ולמטה עד סיום רגלי הס"ג, שהוא מקום הטבור דא"ק. וזווג הב' נעשה על הרשימות הנכללים מבחי"ד, דהיינו אור הנקודות דס"ג שנתלבשו באותם הזו"ן דפרצוף גלגלתא דא"ק, ונתחברה בהם הבחי"ד אשר שם, (כנ"ל באו"פ דף שצ"ה ד"ה עלו) והוא האור שירד מהעינים ונתפשט למטה

כלל, להיותם לגמרי פרצוף נפרד מהם. כנ"ל בדברי הרב, שהאור שמפה עד הטבור נבלע ונכלל בעקודים דס"ג. ונודע שכל הכחות שבעליון מוכרחים להמצא בכל התחתונים ממנו. וע"כ ענין התחלקות המ"ה וב"ן לב' פרצופין ג"ר וו"ק, שנתהווה במ"ה וב"ן הראשון, נהוג בכל הפרצופים דמ"ה וב"ן שמכאן ואילך. אשר הג"ר נשאר דבוק ונבלע בהמציל שלו, דהיינו באמא, והו"ק לבדם יוצאים על שם מ"ה וב"ן.

סדר סבה ומסובב

עתה נבאר סדר כל הפעולות שנתהוו בעולמות עד הנה, מבחינת סבה ומסובב, דהיינו איך כל פעולה מסובבת בכל תנאיה בחיוב גמור מן הסבה הקודמת לה.

אור העליון. ח' עשר ספירות דיושר, שהם ראש הקו. ט' התפשטות המלכות עם האו"ח לע"ס ממעלה למטה, שהט"ס ראשונות דע"ס ההם נק' תוך הקו. והמלכות דע"ס ההם נק' סוף הקו. י', נקודות הסיום של הקו, שמשם ולמטה חושך ולא אור.

ג) ועתה נבאר קשרי סבה ומסובב שבהם: א', המקום שבו נעשה הצמצום הוא מסובב מן הסתלקות האור א"ס משם. והנה ראש כל הידיעות הוא שאין העדר ברוחני, וכל שינוי קל הנאמר ברוחני, אין פירושו, שהצורה הראשונה נעדרת ובמקומה באה צורה אחרת, כנהוג בחוקי הגשמיים, אלא הפירוש הוא, שהצורה הראשונה נשארה במקומה בלי שינוי כל שהוא, ודבר השתנות הצורה הנאמר, הוא תוספת על הצורה הקודמת. ויש עתה ב' צורות במקום אחד. גם צריכים לזכור, אשר חוק הפירוד ברוחני, אינו יותר רק דבר שינוי הצורה, וכמו הגרון מפריד בהגשמיים, כן שינוי הצורה מפריד בהרוחניים. באופן, אם הרוחני משיג בתוכו איזה השתנות, הוא מתחלק ונעשה לשנים, אשר המרחק ביניהם הוא כמדת השינוי צורה שיש ביניהם, ואם השינוי הוא קל, נבחנים שהם עוד קרובים זה לזה, ואם השינוי הוא בשיעור גדול נבחנים, שהם רחוקים זה מזה.

פרצופים: פרצוף ג"ר מפה דס"ג עד הטבור, שאינו כלול בה"ת. ופרצוף ו"ק מטבור ולמטה, הכלול מה"ת, כנ"ל ופרצוף העליון שלמעלה מטבור, נבלע ונכלל בעקודים דס"ג, משום שאין בו מבחינת הנקודים כלל, דהיינו החיבור עם הה"ת. ורק הפרצוף שמטבור ולמטה נחשב לפרצוף נקודים, דהיינו מ"ה וב"ן. הרי שהג"ר דמ"ה וב"ן נשארים ונבלעים בגוף דאמא, דהיינו הס"ג, ואינם יוצאים עם המ"ה וב"ן, כלומר שאינם מתחברים עמהם

א) ונתחיל מעולם הצמצום. הנה הצמצום היה בעיקר על בחי"ד, שהיא בחינת המלכות דא"ס ב"ה, הנקראת נקודה האמצעית. אמנם הסתלקות האור היה מכל הע"ס. והרשימות האלו שהניח האור אחר הסתלקותו, נקראים עשר הספירות דעגולים. ואח"ז נתתקן מסך בהמלכות דע"ס דעגולים, ואז נתפשט שוב אור העליון עד שפגע בהמסך הזה שבכלי המלכות, ומהכאת אור העליון בהמסך, נתגלה אור גדול הנקרא אור חוזר, והאו"ח הזה עלה והלביש את אור העליון עד הכתר, ממטה למעלה. וע"ס ההם נק' ראש הקו. ואח"כ חזר האו"ח ונתפשט עם אור העליון שבתוכו ממעלה למטה, בכל אותו הכמות שהלביש מקודם ממטה למעלה בראש הקו. והתפשטות הזאת שממעלה למטה נקרא תוך וסוף של הקו. וראש תוך סוף של הקו אלו, נקרא פרצוף הראשון של אדם קדמון, או פרצוף גלגלתא דא"ק.

ב) והנה כבר יש כאן לפנינו עשר פעולות: א' המקום שבו נעשה הצמצום. ב' ע"ס שהם הניחו הרשימות הנקראים ע"ס דעגולים. ג' ע"ס הנק' עגולים. ד' מסך שבכלי המלכות. ה' התפשטות אור העליון בחזרה. ו' זווה דהכאה של אור העליון עם המסך, ו' אור חוזר הנעשה לבוש ובחינת קבלה על

הגבול השורשי בהעולמות. בסו"ה עד פה תבא ולא תוסיף וגו'. דהיינו ההגבלה לקבל רק בג' בחי' הראשונות לבד. וצורת הגבלה הזו נקראת בשם תיקון מסך בכלי מלכות. אשר נמשך בסבת המשכת אור מחדש מהמאציל אחר הצמצום.

והנה נתבארו פעולה הד' ופעולה ה'. שהם: מסך שבכלי מלכות, והתפשטות אור העליון בחזרה. כי הסתלקות האור הפעיל שניהם: את המסך, והמשכת אור העליון בחזרה על ג' בחינות הראשונות, כי לא יכלה לסבול את החושך.

ו) פעולה ו'. שהיא זווג דהכאה של אור העליון עם המסך, נמשך מכח אור העליון גופיה. כי הצמצום והמסך הנעשה על בחי"ד, יצאו מכח הנאצל עצמו כנ"ל, ואור העליון הנמשך מא"ס שהיה ממלא שם כל המציאות, בלי שום גבול כל שהוא, אינו סובל את הגבול הזה שנתרשם בהמסך, אלא שרוצה לבא גם בבחי"ד, ולמלא כל המציאות כדרכו אבל המסך מחזיר אותו לאחוריו, בכח הגבול שבו. וזהו מכונה זווג דהכאה. הרי שהזווג דהכאה נמשך מאור עליון גופיה.

ז) פעולה ז'. שהוא אור חוזר הנעשה לבוש ובית קבול על אור העליון, נמשך מכח הכאת המסך באור העליון, במדת מה שמחזירו לאחוריו. כי כל אותו שיעור מאור העליון שהיה ראוי לבא בבחי"ד, ולא בא שם מחמת עיכובו של המסך, שהחזירו לאחוריו, נקרא בשם אור חוזר. הרי שהאור נמשך מן הכאת המסך באור העליון. וצריכים לזכור שמצמצום ואילך, מעת שפסקה הבחי"ד להיות בית קבול על אור העליון, לקח האור חוזר את מקומה, כלומר שהאור נעשה לכלי קבלה במקום הבחי"ד שמלפנים. ולא יצוייר עוד כלי קבלה וולתו.

ח) פעולה ח'. עשר ספירות דיושר, בבחינת ראש הקו. נמשכת ע"י הסתלקות האור שהיה בעת הצמצום, כנ"ל באות ה'. כי היא הפעולה הה' הנ"ל. אמנם אינם מתקשרים ומתלבשים להיות שורשים להפצוץ, וזולת על ידי האור,

ד) והנה סבת הצמצום והסתלקות האור היא, כי המלכות דא"ס שהיא בחי"ד, חשקה להשוואת הצורה ביתר שלימות עם אור העליון, כמבואר לעיל בחלק א' באו"פ ובהסת"פ. ונתבאר שם שבא"ס ב"ה עצמו לא נעשה שום שינוי קל מחמת הצמצום שנעשה, אלא זה עולם הצמצום הוא רק תוספת שנתחדש על אור הא"ס ב"ה.

והענין הוא כי המלכות דא"ס שחשקה ליתר דביקות, כנ"ל, הנה נתהווה בה שינוי צורה, כי באין סוף ב"ה, לא היה מגולה בה חשק הזה. ולפיכך נבחן שנתוסף כאן צורה חדשה ויצאה לחוץ מהמלכות דא"ס. וקנה שם בפני עצמו, שהוא בחינת הכתר דעולם הצמצום. והכתר הזה נתפשט בעצמו, לד' בחינות, וכשנגלה הבחי"ד שבו וחשקה להשוואת הצורה ביותר עם אור העליון, ומיעטה הרצון לקבל שבה, תיכף נסתלק כל האור שהיה שם. כי כל כלי הקבלה שברוחנים הוא הרצון לקבל, ובהעדר הרצון לקבל, נעדר האור. כי אין ענין הכפיה נהג, רק בהגשמיים כמובן.

והנה נתבארו ב' הפעולות, שהם המקום שבו נעשה הצמצום, והע"ס שהניחו הרשימות, הנעשים לעשרה כלים דעגולים: כי סבת החשק להשוואת הצורה שבהמלכות דא"ס, הפעיל את שניהם יחד, דהיינו התפשטות האור, והסתלקותו משם. ומהם נמשך פעולה הג', העשרה כלים דעגולים, כי אלו הרשימות הנשארים אחר הסתלקות המה הם העגולים. הרי שג' פעולות האלו מתחייבים ויוצאים זו מזו.

ה) פעולה ד', שהוא המסך שבכלי מלכות דעגולים, נמשך מסבת הסתלקות האור מכל הד' בחינות. כי הצמצום לא היה רק על בחי"ד, וההסתלקות היתה מכל הע"ס, משום שהבחי"ד היתה אז כל הבית קבול על האור. ולפיכך נתעורר בה תכף הרצון להמשיך האור בחזרה על ג' בחינות הראשונות לבד, ולא בבחי"ד: כי לא יכלה לסבול את החושך. ומפאת גילוי הרצון הזה, יצא וגולד צורת

בדרך כללות, דהיינו הנוהג בכל הפרצופים בשוה. ואח"כ נבאר הפרצופים בפרטות.

והנה הגורם הראשון ללידת פרצוף הוא הביטוש דא"מ באו"פ זה בזה. שבסבתו מזדכך המסך דגוף הפרצוף, ונעשה נך כמו המסך שבמלכות דראש. שזה נבחן שעלה ונתכלל בווג עליון דראש, יחד עם הרשימות דהע"ס דגוף הכלולים בו. ובי' רשימות העליונות שבו, המכונים בשם זכר ונקבה, גורמות בהמסך דראש ב' מיני זווגים (עי' בתחלת חלק מטי ולא מטי). ועי' התכללות זו, מתחדשים המסך והרשימות עד שהוכר ששרשו הוא מעביות דגוף, חוץ מבחינה אחרונה שנעלמת מהם. ואז יורדים שוב לגוף בחיצוניותו למקום החזה, ומתפשט אור העליון בווג דהכאה על המסך הזה, ומעלה או"ח מהמסך ולמעלה וממשיך ע"ס דראש, שקומתם עד הפה דפרצוף הקודם. ואחר כך מתפשטת המלכות מחזה ולמטה, עם האו"ח שבה לע"ס דגוף בתוך וסוף. וראש תוך סוף אלו, נבחנים לתולדה וכן לפרצוף הקודם. המלבישים אותו מפה דראש עד סיומו.

יא) והנה לפנינו כאן י"ד פעולות א', ביטוש דא"מ באו"פ. ב', הדככות המסך. ג', התכללות המסך ברשימות דע"ס דגוף. ד', ב' רשימות עליונות: זכר ונקבה. ה', ב' מיני זווגים בהמסך של ראש. ו', התחדשות העביות בהמסך והרשימות. ז', הכר העביות דגוף בהם. ח' העלם הרשימו דבחינה אחרונה שבהם. ט' יציאתם מן הראש. י', ביאתם לחיצוניות הגוף דפרצוף הקודם במקום החזה. י"א, זווג דהכאה הנעשה על המסך במקום החזה, הממשיך ע"ס דראש. י"ב, התפשטות המלכות דראש מחזה ולמטה לבחינת גוף, בתוך וסוף. י"ג שמלביש על פרצוף הקודם. י"ד, שקומתו מתחיל מהפה דפרצוף הקודם.

יב) ועתה נבאר קשרי סבה ומסובב שבהם: הנה פעולה א', שהיא ביטוש דא"מ באו"פ, נמשכת מהמסך. כי במדה שהמסך ממשיך ומלביש האו"פ שבפרצוף, נמצא מדחה

בפעולה ז' הנ"ל. מבחינת הלבשתו אותם ממטה למעלה.

ט) פעולה ט'. שהיא מהתפשטות המלכות עם האו"ח שבה ממעלה למטה לתוך וסוף. נמשכת מהמסך שבמלכות של ראש. להיותה בחינת יציאה מן ה"כח אל הפועל" כי אותן מדת הדחיה ומדת ההתלבשות שיצאו מכה המסך בהע"ס של ראש, לא היה זה רק מבחינת "כח" כי בפועל אין שם לא דחיה ולא התלבשות. אלא כל הנעשה בהע"ס דראש מבחינת "כח", מתגלה אח"כ בתוך וסוף, המכונה גוף, בפועל גמור. ושיעור קומת האור שהאו"ח הלבישו בהראש בבחינת "כח" כשיעור הזה נמצא אור העליון מתלבש בהגוף בפועל ממש, והתלבשות זו, מכונה בשם "תוך של הגוף" מפה עד הטבור. ובחינות הסיום שעשה המסך בהע"ס דראש מבחינת "כח" דהיינו בחינת הכאה שעשה על אור העליון ולא נתנו להתפשט לבחי"ד, מתגלה בהגוף "בפועל" מטבור ולמטה עד סיום רגלים, הנק' חלק הסוף של הפרצוף. באופן, שמסיום רגליו של הפרצוף ולמטה, מגולה הנקודה האמצעית בפועל גמור, שהמסך מפסיק שם את אור העליון לגמרי, ומשאירו חלל פנוי בלי אור. ולפיכך בחינת התוך של הגוף נבחן לעמידת ה"ס"ס ראשונות. ובחינת הסוף של הגוף נבחן רק לספירת המלכות לבד. כלומר בחינת ההגבלה וכח הסיום שבה.

והנה נתבאר, פעולה ט' ופעולה י'. שהם: התפשטות המלכות ממעלה למטה לתוך וסוף המכונה גוף. ונקודת הסיום של הקו, שמשם ולמטה חושך ולא אור. אשר המסך של ראש הפעיל את שניהם. כמבואר.

י) והנה נתבאר הסבה ומסובב עד ליציאת פרצוף הא' דא"ק הנקרא פרצוף גלגלתא דא"ק. ועתה נבאר יציאת ה' פרצופים דא"ק זה מזה, בדרך סבה ומסובב.

ונבאר מתחלה את הגורמים ללידת פרצוף

התלבשות, שנק' זכר. וכדי להזדווג עם אור העליון, הוא מוכרח להתחבר עם הבחי"ג, הנעשית נקבה אליו, ואז יכול להזדווג עם אור העליון. הרי שמכח העלמת בחינה אחרונה דכל פרצוף אחר הזדככותו, מתהווה ענין זכר ונקבה.

טו) פעולה ה'. שהיא ב' מיני זווגים במסך של ראש. באה יחד עם הזכר ונקבה שנתהוו ע"י העלמת בחינה אחרונה. כי בראשונה נכללת הנקבה בהזכר, שע"י הזווג עם אור העליון ממשיכים אור בקומת הזכר, ומשום שמוזוג הזה עדיין לא נמשך התלבשות בכלים, לסבת חסרון בחינת המשכה שבהזכר. ע"כ לזווג ב' צריכים, אשר הזכר יכלול בהנקבה, שאז ממשיכים ע"ס בקומת הנקבה. שמוזוג הב' הזה, מוכשר האור להתלבש בכלים. הרי שב' מיני הזווגים הנעשים על זכר ונקבה בהמסך של ראש, נמשכים מסבת העלמת בחינה אחרונה אחר הזדככות הפרצוף.

טז) פעולה ו'. שהיא התחדשות העביות בהמסך והרשימות, נמשכת מתוך התיחדותם בהמסך של ראש, עד שמשמשים עמו יחד בהזווג דהכאה על אור העליון. כי התחתון הבא במקום העליון נעשה עמו לאחד ממש. וע"כ תכף עם ביאתם לראש, המה נכללים מהעביות שממטה למעלה הנוהג בראש, וע"כ העביות של עצמם מתחדש בהם, דהיינו בחינת עוביות ב"כח" שעומד בסופו להתגלות בפועל, ולהתהפך לבחינת עביות שממעלה למטה.

יז) פעולה ז'. הכר העביות דגוף בהמסך והרשימות שעלו. נמשכת ובאה יחד עם התחדשות עביות שהשיגו בעת התיחדותם עם המסך של ראש. כי עם התחדשות עביותם, ניכר תכף בהרשימות, בחי' הממעלה למטה שבהם דהיינו עביות הגוף שכבר שמשו עמו מטרם העליה. כי מתחלה בעת שנזדככו מכל העביות שבהם, הגה אז לא ניכר כלל היותם

את האו"מ השייך להפרצוף. כי כל סגולת הלבשתו את אור העליון, הוא ע"י הכאתו באור העליון שמחזיר כל אותו שיעור האור הראוי להתפשט בבחי"ד לאחוריו. ואינו מניחו להתפשט בהפרצוף, מטבירו ולמטה. ונודע, שזה האור, שאינו יכול להתלבש בהפרצוף, הוא האו"מ של הפרצוף. ולפיכך נמצאים האו"פ והאו"מ שסותרים זה את זה, כי מדת גדלו של האו"פ המתלבש היא כפי גודל מדת עביותו של המסך. והפכי לו האו"מ שמדת גדלו תלוי בזכות הכלים. וע"כ האו"מ מזכך את המסך והאו"פ מסתלק מהפרצוף. כנודע. הרי שהמסך הוא סבת הביטוש דאו"מ באו"פ.

יג) פעולה ב', שהיא הזדככות המסך, נמשכת מכח הביטוש דאו"מ באו"פ, הנ"ל בפעולה א'.

פעולה ג'. שהיא התכללות המסך בהרשימות דע"ס דגוף. באה יחד עם הזדככות המסך, הנמשך מביטוש של או"מ באו"פ. כי בהיות שהמסך מזדכך על סדר המדרגה של הספירות, נמצא שעובר ובא בכל אחת ואחת ומתכלל בה בדרך עליתו, וכשמזדכך לבחי"ג, נמצא שבא ונכלל בספירת ז"א, ובשעה שמזדכך לבחי"ב, בא ונכלל בהבינה. וכו' עד"ו. עד שבא למאציל ונמצא נכלל מכולם.

יד) פעולה ד', שהיא ב' רשימות עליונות זכר ונקבה. נמשכת מכח העלמת בחינה אחרונה, מפאת ההזדככות הנוהגת בכל פרצוף ופרצוף. למשל, אחר הזדככות פרצוף גלגלתא נעלמת בחי"ד. ולאחר הזדככות פרצוף ע"ב נעלמת בחי"ג. וכו'. והיינו דוקא חלק העביות שבה עומד להמשכה ולהכאה, אבל חלק דהתלבשות שבה, אינו נעלם. והוא הנקרא זכר. והוא אינו ראוי להזדווג עם אור העליון, זולת בעת שמתחבר עם הבחינה הקרובה אליו, שיש לה רשימו שלמה. והיא נקראת נקבה שלו. למשל אחר הזדככות פרצוף גלגלתא, נשארת הבחינה אחרונה רק בחצי רשימו דבחי"ד, דהיינו רק מבחינת

המלכות בע"ס מינה ובה ממעלה למטה בבחי' כלים להתלבשות בפועל ממש, בתוך וסוף. והנה נתבארו פעולה י"א. שהיא הזווג דהכאה. ופעולה י"ב, שהיא התפשטות המלכות דראש מחזה ולמטה לבחינת גוף בתוך וסוף. ששניהם נמשכים מכח עלית והתכללות המסך בהמלכות של ראש.

כא) פעולה י"ג. שמלביש על פרצוף הקודם. נמשכת וקשורה בהסתלקות האורות דגוף דפרצוף הקודם. כי פרצוף החדש ממלא באורו את הכלים שנתרוקנו מאורותיהם בעת הזדככות המסך ועליתו לראש. וזה מכונה שהוא מלבישו עם אורותיו החדשים שלו.

כב) פעולה י"ד. שקומתו מתחיל מהפה דפרצוף הקודם. זה נמשך מכח לידתו ואצילותו משם, כטבע הענף, הדבוק במקום יציאתו ויניקתו משורש. כן הפרצוף החדש שכל שורשו הוא מכח התכללות המסך דגוף בהמלכות של ראש שנקרא פה, וע"כ קומתו דבוק שם. ומשם הוא מתחיל.

כג) והנה נתבארו ארבע עשרה הפעולות הגורמות ללידת ואצילות פרצוף, מפרצוף, בדרך כללות, הנוהג בכל הפרצופים בשהו, איך כל אחת מסובבת ויוצאת מהסבה הקודמת לה בחיוב גמור. ועתה נבאר השתלשלות ה' הפרצופים דא"ק בדרך סבה ומסובב.

וכבר נתבארו עשרת הפעולות שנעשו לאצילות פרצוף הגלגלתא דא"ק בדרך סבה ומסובב, (לעיל אות א'). והנה אחר שנשלם פרצוף הגלגלתא, התחיל הביטוש דא"מ באו"פ, ואחריו כל ארבע עשרה פעולות הנ"ל, עד שנאצל ממנו פרצוף ע"ב דא"ק, בראש תוך וסוף. ונמצא פה דפרצוף ע"ב במקום החזה דפרצוף גלגלתא, כי הבחי"ד שנקרא טבור דגלגלתא לא היה נכלל בהמסך דע"ב, להיותה בחי' אחרונה הנעלמת עם ההזדככות. ולכן עומדים הע"ס דראש ע"ב במקום החזה עד הפה דפרצוף הגלגלתא.

ספירות דגוף, כי אז היו שקטות לגמרי. וע"כ נשתוו לבחינת ראש, ועלו ונתיחדו בהמסך דראש. אבל אחר שהשיגו בחינת העביות ב"כח" בהמסך דראש, והרשימות קמו לתחיה, הנה יחד עם זה ניכר תכף בשיעור מסוים בחי' עביות דגוף הנרשם בהם מאז היותם בגוף. שדבר זה נבחן לשינוי צורה כלפי המלכות של ראש.

יח) פעולה ח'. העלמת הרשימו דבחינה אחרונה שבהם. נמשך מכח הביטוש דא"מ, שפעולתו ניכר בעיקר על בחי' אחרונה. ולא נשאר ממנה רשימו.

פעולה ט'. יציאתם מן הראש, נמשכת מחמת הכר עביותם כנ"ל באות י"ז, הנבחן לשינוי צורה מהמלכות דראש. כי שינוי הצורה ויציאה לחוץ היינו הך, כנודע.

יט) פעולה י'. שהיא ביאתם לחיצוניות הגוף פרצוף הקודם במקום החזה. נמשכת מהעלמת בחינה אחרונה. למשל אחר הזדככות פרצוף גלגלתא דא"ק, שהמסך והרשימות עלו לראש וחזר בהם עביותם בחסרון בחינה אחרונה, נמצא שאין בהם רק בחי"ג מעביות הגוף שהיה בהם מטרם הזיכך, המכונה חזה. כי בחי"ד, היא בחינה אחרונה שנעלמה מהם בסבת הזיכך. וע"כ הקומה הזו היוצאת על העביות דבחי"ג, נחשבת לחיצוניות על פרצוף הקודם, כי כל היותר עב נבחן ליותר פנימי ויותר עליון, כנודע. ולכן הם חיצוניות לפרצוף גלגלתא שהוא בחי"ד.

כ) פעולה י"א. שהיא זווג דהכאה הנעשה על המסך שבמקום החזה. נמשכת מכח התכללות המסך בהמלכות של ראש, שנכלל והשיג העביות דבחינת "כח" ממסך דראש, כנ"ל אות ט"ז. וע"כ. אע"פ שהוכרח לירד מהראש מכח העביות דגוף שהוכרח בהרשימות אשר נכללים בו, מ"מ עדיין אין זה מספיק לעביות דכלים בפועל ממש, רק אחר שמוציא מתחלה ע"י זווג עליון בחי' ע"ס דראש ממטה למעלה, בבחינת "כח" ואח"ז מתפשטת

קומת חכמה שהוא מתלבש בכלי דכטר דס"ג (עיין דף ש"צ ד"ה וס"ג). וע"כ כלי דכטר ס"ג שיש בו אור החכמה, היה מוכרח ג"כ להסתיים על הטבור כמו פרצוף הע"ב. וע"כ נקרא הכתר דס"ג הנמשך עד הטבור בשם ע"ב דס"ג או טעמים. אמנם למטה מכתר אין אור הזכר יכול להתפשט, וע"כ שאר הט"ס תחתונות דס"ג מתפשטות מטבור ולמטה דגלגלתא, משום שאין בהם אור החכמה, אלא אור הבינה לבד, שעליה אין הצמצום חל עדיין, כנ"ל. וע"כ מכונה זה החלק ס"ג דס"ג, להורות שאין שם מבחינת ע"ב כלום.

כו) ואחר שנשלם הראש תוך סוף של הפרצוף ס"ג, הנה חוזר גם עליו דבר הביטוש דא"מ באו"פ, ויתר ארבע עשרה הפעולות הקשורות בו, עד שנאצל ממנו פרצוף הד' דא"ק הנקרא מ"ה וב"ן דא"ק. וגם המ"ה וב"ן יצא בשני פרצופים הנבדלים זה מזה על הטבור דגלגלתא דא"ק, כמו פרצוף ס"ג שממנו נמשכים.

אמנם בסדר אצילותו של הפרצוף מ"ה וב"ן נתוספו כמה פעולות חשובות מאד, כי המה השרישו ענין השיתוף של מדת הרחמים בדין, הנחשב להתחלה הראשונה של העולמות. משום שלא היה כלל קיום להעולמות זולתם.

והגורם השרשי לכל אלו הפעולות הנוספות כאן, הוא התפשטות הנקודות דס"ג מטבור ולמטה דא"ק דהיינו לתוך הכלים דנה"י דגלגלתא, שהם מן בחי"ד, כי עי"ז נדבק הס"ג, שהוא בחי"ב, וה"ר דהוי"ה, עם הנה"י של הפרצוף גלגלתא, שהם בחי"ד וה"ת דהוי"ה. וזה גרם לצמצום ב' בא"ק על דרך צמצום א' שהיה בא"ס. (כנ"ל דף שצ"ט אות ז' בדברי הרב) כי כמו שהצמצום א' היה על בחי"ד, כן נעשה כאן הצמצום על בחי"ב. וכמו שהצמצום א', סילק האור מכל הד' הבחינות, ואחר זה חוזר והמשיך רק הט"ס הראשונות לבד, כן נעשה כאן הצמצום על בחי"ב וסילק האור מכל הגוף דס"ג, ואחר זה חוזר והמשיך רק הב' ספירות כתר

וסיום רגלים שלו, הוא למעלה מטבור דגלגלתא כי שם בחי"ד היא, והע"ב אין לו כלום מבחי"ד, ע"כ אינו יכול להתפשט למטה מטבור דגלגלתא.

כז) ואחר שנשלם ראש תוך סוף דפרצוף ע"ב, חוזר גם עליו הביטוש דא"מ באו"מ. שהפעיל אחריו כל הארבע עשרה הפעולות הנ"ל, עד שנאצל ממנו פרצוף הס"ג דא"ק בראש תוך וסוף. דהיינו פרצוף הג' דא"ק. וגם בו לא עמד המסך של ראש שלו במקום הטבור דע"ב, דהיינו בבחי"ג דגוף, שהוא הטבור אצל הע"ב, אלא בחוזה שלו. משום שבחינה אחרונה דע"ב אינה נכללת בהמסך דס"ג, כי נעלמה עם הזדככות המסך. כנ"ל. ומחזה עד הפה דע"ב, עומדים הע"ס דראש הס"ג. ומחזה ולמטה, יצאו הע"ס דגוף הס"ג בתוך וסוף, עד סיום רגלים של פרצוף הא' דא"ק הנק' גלגלתא.

כח) וכאן בפרצוף הס"ג, נתוסף ב' פעולות, מה שלא היו בפרצוף ע"ב: הא' שנמשך גם מטבור ולמטה דגלגלתא דא"ק, והתלבש והאיר בהכלים דגלגלתא דא"ק, אשר מטבור ולמטה. הב' כי נחלק לב' פרצופים על הטבור דגלגלתא דא"ק. שמטבור ולמעלה נקרא ע"ב דס"ג או טעמים דס"ג, ומטבור דגלגלתא ולמטה נק' ס"ג מ"ה ב"ן דס"ג, או נקודות תגין אותיות דס"ג.

פעולה הא'. דהיינו מה שנמשך גם מלמטה מטבור דגלגלתא, הוא נמשך, מטעם שעדיין לא היה צמצום על אור הבינה, המפריע מלהאיר לבחי"ד. כי צמצום א' לא היה אלא על אור חכמה בלבד. ולפיכך פרצוף הע"ב שקומתו עד החכמה, לא היה יכול להתפשט למטה מטבור דגלגלתא ששם מקום בחי"ד הוא, אבל פרצוף הס"ג שקומתו רק עד הבינה, וע"כ היה יכול להאיר גם אל בחי"ד. פעולה הב'. דהיינו התחלקותו על טעמים ונקודות. נמשכת מפעולה הא'. גם מכת הזכר דפרצוף הס"ג. כי הזכר דס"ג הוא בחי"ג דהתלבשות, אשר בזווג הא' של ראש המשיך

וחכמה לבד, בכל הראש תוך סוף, אשר בפרצוף מ"ה וב"ן הוה. וכמו שבצמצום א' נפסק הקו אור של א"ס על המלכות דנה"י דא"ק שהוא במקום העוה"ז, הנשאר בלי אור, כן בצמצום ה' שבכאן, נפסק האור של הקו מא"ס על הבינה דנה"י דא"ק, ונשארו הבינה וז"א ומלכות למטה מנקודת הצמצום בלי אור. ותדע שמכאן קנתה הבינה שבכל המדרגות את השם בריאה, שהוא מלשון "לבר" ע"ד בתי בראי, שפירושו לחוץ. כי ע"י צמצום ב' שבכאן יצאה הבינה שבכל המדרגות לחוץ מהמדרגה: שהבינה של ראש נעשתה לבחי' גוף, והבינה שלמעלה מטבור, נעשתה לבחינת למטה מטבור, והבינה של הנה"י יצאה לגמרי מכל אצילות הפרצוף ונשארה בלי אור, כדוגמת הנקודה דעוה"ז בזמן צמצום א'. כנ"ל.

(כו) אמנם יש הפרש גדול מהצמצום שבכאן להצמצום א', כי שם היה הצמצום שעל הבחי"ד בהחלט, שאינו עשוי להשתנות לעולם. אבל הצמצום ב' שבכאן אינו בהחלט כל כך, והוא עשוי להשתנות ע"י זווג עליון, וע"כ מכאן ואילך נוהג ב' מצבים בכל פרצוף, שהם: מצב הקטנות ומצב של הגדלות. ולפיכך נתקנו כאן ב' ראשים ראש הא', שבו ב' ההין מחוברות זו בזו בקביעות שאינן עשויות להתפרד לעולם. ואחריו נתקן ראש ב' שבו אין חיבור קבוע, אלא בעולה ויורד. וביניהם הופרס פרסא. ובזמן של קטנות נמצאים ההין מחוברים בנקבי העינים דראש ה', מכה שליטת ראש העליון, ואז נמצא התחתון בבחינת חסר ראש. ובזמן הגדלות שהוא בכח הארת הע"ב, נמצאת הפרסא מעלמת על ראש הא' ואין שליטתו ניכרת, ואז יורדת הה"ת ממקום עינים דראש ה', למתחת הפה דראש ה' ואז שבים ג' הספירות אח"פ אל הראש, והתחתון קונה בחינת ראש וג"ר.

(כז) וצריכים לידע, שדבר קטנות וגדלות נוהג רק בפרצופי מ"ה וב"ן שבכל המדרגות,

אשר הה"ת כבר נמצאת בנקבי העינים של הראש שלהם. והם בחינת הגוף של הראש הוה. ובוה תבין אשר הע"ס דנקודים נחשבים למ"ה וב"ן הא', אשר בהעולמות, ואע"פ שחצי פרצוף העליון דמ"ה וב"ן, שהוא מלביש מפה ולמטה דס"ג עד הטבור של הפרצוף גלגלתא דא"ק, הוא ג"כ יצא מנקבי העינים דראש הס"ג, עכ"ז כיון שהה"ת אינה מחוברת בה"ר אשר בו, אינו נחשב עוד לבחינת מ"ה וב"ן, כי המסך שבו כלול הה"ת, בעת שיצא מנקבי העינים דראש ס"ג, ירד לבחינה שכנגדו שהוא הטבור, ששם מקום הה"ת, ולא למעלה מטבור. ולפיכך רק הע"ס דנקודים נחשבים למ"ה וב"ן, ורק בהם נוהג ענין הגדלות והקטנות האמור.

ולא עוד אלא אפילו הג"ר דנקודים אינם נחשבים למ"ה וב"ן ממש, משום שה"ת נשארת בנקבי העינים דראש ה' שהם הג"ר דנקודים, ויה"ו בלי שום גילוי דה"ת ירדו באח"פ דראש ה', הוה, שהם החו"ב שבו. באופן שה"ת נמצאת רק בכתר דג"ר דנקודים, שהוא הגלגלתא ועינים דראש הוה, אבל בחו"ב דג"ר אלו, אין שם רק בחינת ה"ר לבד, ולפיכך, גם הם אינם נחשבים למ"ה וב"ן ממש. ועכ"ז נוהג בהם ענין הגדלות והקטנות, משום שה"ת נמצאת בהם עכ"פ, בסוד חולם שממעל לאותיות יה"ו שלהם. דהיינו בהכתר, כמבואר.

ומ"ה וב"ן האמיתיים הם הז"ס תחתונות דנקודים, שהם הגוף האמיתי דנקודים. המקבלים מהג"ר דנקודים. והם השורש הראשון של מ"ה וב"ן, אשר בהעולמות מכאן ואילך, אמנם בחינת המ"ה לא נתקיים בהם, כמ"ש בחלק ז', שבהם נעשו שבירת הכלים, ומה שנשאר ממנו הוא רק בחינת הב"ן. ולכן מכונים המ"ה וב"ן אלו בדברי הרב, בשם ב"ן לבד.

(כט) והנה ד' פסיעות עשתה הה"ת, מעת שנתחברה בה"ר ובאה בנקבי העינים דראש הס"ג, עד ביאתה למקומה שהוא להגוף דנקודים, הנק' ז"ת של הנקודים.

להיותה שלמה גם מבחי' המשכה, שממנה התפשטות לכלים. וכשהוכר העביות דגוף שבהמסך, יצא מהראש דס"ג וירד להבחינה שכנגדו בגוף, שהוא הטבור דא"ק הפנימי, כי שם מתחיל מקום הה"ת הכלולה בהמסך. ושם נדווג עם אור העליון, ויצאו מהטבור ולמעלה הע"ס דראש הא' הנק' ישסו"ת, אשר הבינה וז"א ומלכות של ראש הזה, כבר עומדים למטה מטבור, משום שהה"ת עומדת בחכמה שלו, שהוא ג"כ מקום הטבור, ונמצאים הספירות שלמטה מחכמה מהטבור ולמטה. והם הג"ר דנקודים, דהיינו עיקר הראש של הנקודים, כי הראש הא' אינו כלל בבחינת הנקודים, משום שה"ת שבהמסך נמצאת למטה ממנו, ואין העביות פועלת כלום ממטה למעלה, וע"כ נחשב לעקודים דס"ג. וע"כ נשארו הג"ר של הנקודים, לבחינת הראש של הנקודים, ומכונים ראש הב'.

והנה בראש הב' הזה יש בו ג"כ ע"ס, הנחלקים ע"פ הג"ר: שגו"ע נכללים בהכתר, ואח"פ הם בחכמה ובינה, וה"ת נמצאת בהכתר שהוא בחי' ראש הב', והחכמה ובינה שהם אח"פ יצאו לחוץ מהראש הב' לבחינת חג"ת דהיינו בחינת גוף. ונבחן בהם, אשר ה"ת בעינים ויה"ו באח"פ, כלומר, שהה"ת אינה מאירה כלום באח"פ אלו שהם חכמה ובינה. אלא הם בחינת ה"ר בלבד. ועל ראש הב' הזה יש תיקון הפרסא, שבו ב' תיקונים: הא' הוא שב' ההין הכלולים בו הם באלכסונא, כלומר שיתכן שם לעתים שתהיה שם בקיעת הפרסא, שאז נפרדו ההין זו מזו, וה"ת יורדת משם למטה מהמלכות דראש הזה בסוד קמץ שמתחת להאותיות יה"ו. והב' הוא להעלים ולהסתיר בעת ההיא את כח הה"ת, העומדת בנקבי העינים של ראש הא' בחיבור אמיץ עם הה"ר. כי זולת ההעלמה הזו, לא היה אפשרות להה"ת דראש הב' לרדת למתחת האותיות.

וכאן נעשה השורש למצב הקטנות של הפרצופים, כלומר, שתתכן בו עליה וגדלות, אבל לא תתכן לעולם, שיתמעט גם מקומת

פסיעה א', מנקבי העינים דראש הס"ג אל מקום הטבור דגוף דא"ק הפנימי, שהוא נקבי העינים דראש הא' הנקרא ישסו"ת, ששם נתחברה בקביעות עם הה' ראשונה, ונעשתה לשורש קבוע לפרצוף מ"ה וב"ן בבחינת הקטנות שבו, כנ"ל. פסיעה ב' לנקבי העינים דראש הב', ששם נוהג תיקון הפרסא, שע"י הווג דע"ב ס"ג, נפרדת הה"ת ממקום נקבי העינים ויורדת למקום הפה דראש הזה.

פסיעה ג' הוא ירידת ה"ת מנקבי העינים למתחת הפה, כנ"ל. הנק' התלבשות נה"י דכתר לבחינת מוחין וג"ר בחכמה ובינה דנקודים. כי ע"י ירידת הה"ת למתחת היה"ו חוזרים לבחינת ראש, ומה שהיו מקודם רק חג"ת נעשו עתה לחב"ד. והם מלבישים על ג' פרקין עלאין דנה"י דא"ק: התכמה על פרק עליון דנצח, הבינה על פרק עליון דהוד, הדעת על פרק עליון דיסוד. פסיעה ד' הוא מיסוד דא"ק, לדעת דחור"ב. בסוד נקודה שבתוך האותיות דיה"ו. ואז מזדווגים או"א על מ"ן המשותף מו' ונקודה, ומולידים את המ"ה וב"ן למקומם.

ל) והנה נתבאר עקרי הפעולות, שנוספו כאן לאצילות מ"ה וב"ן. ונבארם בקיצור לפי הסדר.

כי מסבת התפשטות ט"ת דס"ג למטה מטבור דא"ק הפנימי, שהאירו להכלים דנה"י דא"ק הפנימי: נדבקו ונתחברו ב' ההין יחד, כי אור הס"ג הוא בחי' ה"ר, ונה"י דא"ק הפנימי הוא ה"ת. וע"כ כשחזר ענין הזדככות המסך גם על פרצוף ס"ג, נמצא המסך כלול כאן מב' פרצופים: מפרצוף ס"ג ומפרצוף גלגלתא, שהעלה אותם יחד לראש הס"ג, לנקבי העינים, דהיינו לבחי"א משם. ומתוך שה"ת שבמסך איננה במקומה, אלא שנכללה ונתיחדה בתוך ה"ר, כלומר, שה"ר קבלה ונעשה לבחינת ה"ת, ע"כ לא נעשה הווג כי אם על ה"ר לבד. ונעשה שמה ב' זווגים א' לזכר, וא' לנקבה, כנודע, אמנם עיקר הווג נעשה בבחינת הנקבה, שהיא בחי"א

לב) ועתה נבאר את הקשר של סבה ומסובב שבהם. הא', שהוא החיבור דב' ההין. נמשכת, מהארת הט"ת דס"ג שהם בחי"ב וה"ר, לתוך הכלים דנה"י הפנימים דא"ק, שהם בחי"ד וה"ת. הב' שהוא התכללות המסך מהרשימות דב' הפרצופים: הס"ג, ונה"י דא"ק הפנימי נמשכת ג"כ מהארת הס"ג להכלים דא"ק הפנימי. הג', הווג שהיה רק על העביות דה"ר. נמשכת, משום שהרשימו דס"ג הוא העיקר, וה"ת דנה"י דא"ק היא טפילה לה, שנתחברה להס"ג בדרך הארתו להנה"י, כנ"ל. הד' הוא ירידת המסך למקום הטבור. נמשכת, מכח הה"ת הכלולה במסך הזה, וחיבורם של ההין מתחיל מהטבור דא"ק ולמטה, מחמת התפשטות אור הס"ג לשם, כנ"ל, ולא מטבור ולמעלה. הה' הוא, ראש הא', נמשכת, מהתכללות המסך בעביות של ראש, וע"כ גם בירידתו למטה מוציא מתחלה בחינת הממטה למעלה, שזה דומה לכל הפרצופים. הו' הוא, ראש הב' הנק' ג"ר דנקודים. נמשכת, מן האח"פ שיצאו מראש הא'. הו' הוא יציאתם של הבינה וז"א ומלכות מכל המדרגות נמשכת, מכח ה"ת שנתחברה בה"ר, וקבלה ה"ר לצורת ה' תתאה, ונעשה הווג בנקבי העינים, ויצאו הבינה וזו"ן לחוץ מהראש, ועד"ו מכל המדרגות.

לג) הח' הוא המקום שנעשה לג' עלמין ב"ע דפרודא. וקו הא"ס שנפסק בהבינה דנה"י דא"ק. נמשכת ג"כ מעלית ה"ת בנקבי העינים, כי הבינה וז"א ומלכות דנה"י, יצאו למטה מן נקודת הצמצום, שהיא נתעלה עתה ממעלה להבינה דנה"י. והבינה הו נעשה לעולם הבריאה והז"א לעולם היצירה, והמלכות לעולם העשיה. הט"ת הוא התחלקות ראש הב' לה"ת בעינים ויה"ו באח"פ. נמשכת מהתחלקות פרצוף הס"ג על טעמים ונקודות, הנק' ע"ב וס"ג (עיין לעיל דף תנ"ו אות כ"ה ד"ה פעולה הב'). ולפיכך המסך שעלה משם להראש דס"ג, הוציא שם ב' בחי' ראש: א'

הקטנות שהיה בו, ושמירה זו נמשכת מכח ה"ת שבנקבי העינים דראש הא', הקשורה שם בקשר אמיץ עם הה"ר. ומצב הגדלות נמשך מה"ת שבנקבי העינים דראש הב', כנ"ל. וכדי להוליד הגדלות דנקודים, היו שתי פעולות: הא' לצורך הראש של הנקודים, שע"י הווג דע"ב ס"ג, ירדה הה"ת שבעינים שעמדה בהכתר ממעל לחו"ב שהם יה"ו ובאה למטה מאותיות יה"ו אלו, שבזה שבו החו"ב לראש הב', והיה"ו שהיו תגית עלו ונעשו לחב"ד. וזה נקרא התלבשות נה"י דכתר בחכמה ובינה. ופעולה ב' היתה לצורך הו"ת שהם הגוף דנקודים האמיתי. כי היסוד דא"ק האיר לתוך החו"ב דנקודים, את נקודת ה"ת בתוך האותיות, בסוד מלאפום: נקודה בה"י שנעשו למ"ן בחו"ב ונודווגו עליהם, והולידו את הו"ת דנקודים. וזה יתבאר בחלק הבא בע"ה.

לא) והנה אנו מוצאים כאן שלש עשרה פעולות: הא' הוא חיבור ב' הההין ה"ר וה"ת. הב', התכללות המסך בהרשימות של ב' פרצופים, שהם מפרצוף ס"ג ומפרצוף גלגלתא דא"ק. הג' שנעשה הווג רק על בחינת ה"ר לבד. הד', ירידת המסך לאחר התכללותו בב' הווגים של ראש, ובא למקום הטבור דא"ק הפנימי. הה', הוא ראש הא' שנקרא ישסו"ת. הו' הוא הראש הב' הנק' ג"ר דנקודים. הו', הוא יציאת הבינה וזו"ן מכל המדרגות לחוץ מהמדרגה. הח', הוא שהוכן המקום לג' עלמין דפרודא הנק' בריאה יצירה ועשיה וקו הא"ס שנפסק מקודם בנקודה האמצעית שהיא נקודה דעוה"ו ובחינת מלכות דנה"י דא"ק הפנימי, נתעלה למעלה לנקודת צמצום חדשה, במקום הבינה דנה"י דא"ק הפנימי. הט"ת, התחלקות ראש הב' עצמו לגו"ע ולאח"פ, שה"ת בעינים ויה"ו באח"פ. הי", הוא תיקון הפרסא. הי"א, הוא התיקון דגדלות וקטנות. הי"ב, הוא הורדת ה"ת למטה מאותיות יה"ו, שזה היה לצורך הגדלות ופכ"פ דג"ר של הנקודים. הי"ג, ביאת ה"ת לתוך האותיות שזה היה לצורך אצילות של הו"ת דנקודים.

התחלקות הס"ג לטעמים ונקודות, כנ"ל באות ל"ג בסמוך. כי משורשם הם רק פרצוף אחד, כי הטעמים ונקודות של הס"ג, נמשכים מראש אחד, שהטעמים הם הכתר דגוף הס"ג והנקודות הם הס"ת דגוף ההוא. וע"כ גם המ"ה וב"ן הבאים מהמסך שלהם, אע"פ שיש להם ב' ראשים, נחשבים ג"כ לגוף אחד. ולכן התחלקות זו דומה לפרסא גו מעוהי דבר נש, שהפרסא הוה חוצה גוף אחד ועושה אותו כמו ב' גופים נבדלים, ומצד אחד דומה הגבול שבפרסא לבחי' הגבול דצפורני רגלים של הפרצוף, כי גם הוא עומד ומסיים את פרצוף העליון של מ"ה וב"ן, שהוא מיוחס לפרצוף ע"ב דס"ג ולטעמים, ונבחן לבחינת או"א דמ"ה וב"ן, שצפורני רגלים מסתיימים על הפרסא. ומצד הב' הוא נמצא באמצע הפרצוף, שהרי מצד השורש נמצאים הטעמים ונקודות רק פרצוף אחד. ובאופן שהאמצע והסיום מעורבים בה ביחד, ולפיכך מאירים בו ב' תיקונים: כח החיבור של ב' הפרצופים, שבוה נעזרת ע"י זווג ע"ב וס"ג השרשיים שאז גם הע"ב דס"ג וס"ג דס"ג נעשים לאחד, וה"ת יורדת מהעינים למתחת האותיות יה"ו, ואז אח"פ שבכל המדרגות חוזרים למדרגתם כבתחילה. כנודע. ותיקון ב' הוא העלמת הה"ת הקבועה, בראש הא'. שלא תגלה כחה בעת שהאח"פ שבים לראש. כי כלפי זה מבדלת להראש הא' הנמצא ממעל לה. כמו לפרצוף נבדל שאינו מקושר כלל עם ראש הב'.

לה' הי"א הוא תיקון גדלות וקטנות. והי"ב שהוא הורדת ה"ת למטה מיה"ו והמספיק להשבת פב"פ דחו"ב דנקודים. נמשכו, ע"י הזווג דע"ב וס"ג, ומכאן ב' התיקונים שבפרסא. כנ"ל בסמוך. הי"ג, הוא ביאת הה"ת לתוך האותיות לצורך אצילות הז"ת דנקודים שהם הגוף האמיתי. נמשכת, מהארת היסוד דא"ק להראש דנקודים, את בחי' הנקודה דשורוק, שהיא נקודה בתוך ו'. ותשלום ביאור ענין הזה בחלק הו'.

מבחינת הטעמים וע"ב, שממנו נמשך פרצוף העליון דמ"ה וב"ן, המתחיל (נ"ב הגהה מכת"י רבינו זצ"ל צ"ע בזה). מפה דס"ג, ומסתיים ממעלה לטבור. וראש ב', מבחינת הנקודות וס"ג דס"ג, שממנו נמשך פרצוף התחתון דמ"ה וב"ן, המתחיל מהטבור ולמטה דא"ק, שהם הע"ס דנקודים. (כנ"ל אות כ"ד וכ"ה כאן). וראש הא' הוא מבחי' ה"ת בהעינים. שענפיו הם שערות רישא. וראש הב' הוא מבחי' יה"ו באח"פ, שענפיו הם שערות דיקנא. (כנ"ל דף שצ"א ד"ה שערות. ודף ת"ח ד"ה ולפיכך). ונתבאר שם, שאע"פ שראש הב' הוא אח"פ דראש הא' מ"מ בערך עצמו הוא ראש שלם. והטעם, כי המסך ירד לבחינת נקבי עינים שלו, ועשה הזווג עם אור העליון על העביות דבחינות הנקודות שבו, והוציא ע"ס ממטה למעלה. כי בכל מקום שנתחדש צורת עביות בהמסך, נעשה בו זווג חדש, כנודע. ומטעם זה נבחן בראש הב' ג' בחינות: הא' שהוא בינה וז"א ומלכות שיצאו מראש הא'. הב', שהוא בחי' ראש גמור, דהיינו שנעשה זווג חדש על בחינת הנקודות שבו, הכלולים מה"ת. הג', שמתחלק בהכרח על גו"ע ואח"פ, שהרי הזווג החדש שנעשה בו לא נעשה אלא בנקבי העינים, דהיינו בבחי"א, ונבחן גם בו שה"ת בהעינים ויה"ו באח"פ, והאח"פ יצאו מהראש.

ונודע, שכל הזווגים שהמסך נכלל מהם בהראש דעליון, הוא מגלה אותם, בכל תכונתם, אחר שיורד למקומו בגוף דעליון. ולפיכך גם למטה נגלה אותם ב' הראשים: ראש הא' מטבור ולמעלה, הנקרא ישסו"ת, ונבחן לטעמים וע"ב. וראש הב' מטבור ולמטה, שבהם יש גם כן אותם ג' בחינות הנ"ל. שהם ראש גמור כלפי עצמו. ואח"פ מבחינת ראש הא', ובחינת התחלקות ה"ת בעינים ויה"ו באח"פ, שהאח"פ האלו יוצאים לחוץ מראש הב' הזה.

לד' הי' הוא תיקון הפרסא. נמשכת גם כן מהתחלקות הפרצוף דמ"ה וב"ן לב' פרצופין על הטבור, המושרש ובא מכת

לוח השאלות לפירוש המלות

א) מהי א' שבואו דס"ג.	טז) מהי מיתה.
ב) מהו אותיות	יז) מהן נקודות עליונות.
ג) מהם אח"פ במקומם.	יח) מהן נקודות שמתחת לאותיות
ד) מהו בוצינא דקרדנותא	יט) מהי ניצוצא דקרדנותא
ה) מהו בקיעת הפרסא.	כ) מהן נקבי עינים.
ו) מהו זו על זו.	כא) מהן נקבי האזן.
ז) מהו חולם.	כב) מהי פתיחו דעיינין.
ח) מהו טפל.	כג) מהי פרסא.
ט) מהי יציאה בחוזק	כד) מהו צמצום ב'.
י) מהן כ"ב אותיות.	כה) מהן צפורני רגלים.
יא) מהן מים עליונים זכרים	כו) מהו רקיע המבדיל.
יב) מהן מים תחתונים נקבות	כז) מהי שורק.
יג) מהי מלאפום.	כח) מהן שערות ראש.
יד) מהי מזלא.	כט) מהן שערות דיקנא.
טו) מהן מיין נוקבין.	ל) מהי שבולת הזקן.

לוח התשובות לפירוש המלות

ונתבאר בפנים הספר, כי עיקר החידוש שנעשה בצמצום ב' הוא ענין התחלקות עה"ס שבכל המדרגות לב' בחינות, כי בינה ז"א ומלכות של כל מדרגה יצאו לחוץ מהמדרגה, ונעשו כערך המדרגה התחתונה אליה, באופן שממדרגה אחת נעשה עליונה ותחתונה: הכתר וחכמה שבה נעשו לעליונה, ובינה ז"א ומלכות שבה נעשו מדרגה תחתונה אל הכתר והחכמה. וב' חידושים הללו שהם חיבור ב' הנקודות יחד כעין קו, והתחלקות המדרגה לעליונה ותחתונה. הנה נראים בצורת הא': כי דבר החיבור של ב' הנקודות בהצמצום הוא הקו של הא' כזה \ ובחינה העליונה של כל מדרגה, הוא י' שעל הקו מלמעלה, הכוללת כתר וחכמה של המדרגה, בסוד מים עליונים. כזה \ ובחינה התחתונה של כל מדרגה, היא י' התחתונה שמתחת הקו, הכוללת בינה ז"א ומלכות. שיצאו לחוץ מן המדרגה ונעשו לתחתונים, וה"ס מים תחתונים, כזה \.

והנך רואה איך שיש ב' שורשים אל העולמות: כי ה' היא השורש הא' הנעשה בצמצום ראשון על נקודת המלכות לבדה, והא' היא השורש הב' הנעשה בצמצום ב' על ב' נקודות יחדיו, שהן הבינה והמלכות. ומתוך שהצמצום הא' הוא שורש רחוק מהעולמות, ורק צמצום ב' נחשב לשורש העולמות, ע"כ אין ה' נחשבת לשורש האותיות עד שתהיה ראויה להעמידה בראש כ"ב האותיות, אלא רק הא' נחשבת לשורש כל האותיות להיותה בחינת צמצום ב', שהוא שורש האמיתי אל העולמות. ולפיכך נמצא הא' בראש כ"ב האותיות. וה' נחשבת לשורש קדום, המשמשת אל האותיות בגניזו.

ובזה תבין סוד ד' מיני המילויים המשמשים בשם הוי"ה. שהם: ע"ב, כזה

א' שבוואו דס"ג: ב' שרשים יש אל האותיות: י' ואל'. והנה באמת נבחנת ה' שהיא השורש האמיתי אל האותיות שהרי כשאנו רוצים לכתוב איזו אות אנו מתחילים עם י' דהיינו מן נקודה, וכשממשיכים הנקודה לצדדים ולמטה מצטיירת האות הנרצה. הרי ש' היא שורש כל אות ואות. ועכ"ו, נמצאת הא' בראש הכ"ב אותיות. ויש להבין הדבר.

והענין הוא, כי האותיות בשורשן העליון, פירושן, כלים לקבלת השפע. ונודע שהתפשטות האור והסתלקותו גורם להתהוות כלים. כי מהרשימות הנשארות לאחר הסתלקות האור מתהווים הכלים. ומהו תבין ששורש כל מיני הסתלקויות הוא השורש אל הכלים, שהם האותיות. ונודע, שהצמצום ראשון, הוא שורש כל הסתלקויות שבעולמות, ולפיכך, נקודת הצמצום, שה"ס ה' נבחנת לשורש כל האותיות כולן.

אמנם נודע שהצמצום הא' עדיין אינו נחשב לשורש העולמות, אלא רק לשורש דשורש. כי השורש האמיתי אל העולמות הוא הצמצום הב'. וההפרש שביניהם הוא, כי הצמצום א' היה רק על נקודה אחת שהיא בחינה"ד שנקראת מלכות, וה' תנאה. והצמצום הב' היה גם על הבינה, דהיינו שב' נקודות נתחברו בצמצום הזה: נקודת המלכות ונקודת הבינה. שה"ס שיתוף מדת הרחמים בדין. כנודע.

ונודע שחיבור ב' נקודות יחד עושה קו, באורך או ברוחב, ע"כ, מכונה הצמצום הב' בשם קו, משום ב' הנקודות שנתחברו בהצמצום הזה, בסו"ה ותלכנה שתיקה. ומטעם זה הוא מכונה ג"כ ריקע, או פרסא. שהן כמו קו מושכב לרוחבו המבדיל בין עליונים ותחתונים.

על המסך אשר שם. והמסך שבפרצוף ז"א, שהוא בעביות דבחי"א, הוא ממשיך האור גם בעד המלכות, שהמסך שלה, קלוש מאד, ואין בו עביות מספיקה לזווג דהכאה עם אור העליון. כנודע. ולפיכך היא חסרת המילוי מבחינת עצמה, ואין בה אלא הוי"ה כפולה, שמורה על חלק הוי"א שבתוכה.

ובאמור תבין מה שחכמה ובינה אינם נחשבים לשורש העולם, והעולם מתחיל רק מז"א, בסוד ששת ימי הבנין שהוא מטעם, שאין בהכלים שלהם רק מבחינת צמצום א', והעולמות מתחילים רק מצמצום ב' כמבואר, ולכן רק ז"א שהוא בחינת הוי"ה דמ"ה במילוי אלפין שה"ס צמצום ב' הוא השורש להעולמות כולם.

(ב) אותיות: ע"י לעיל בתשובה א'.

(ג) אח"פ במקומם: ג' התיקונים הראשונים מ"ג תיקוני דיקנא, נקראים אח"פ במקומם, שפירושם שלא יצאו מבחינת ראש, והם בחינות הגו"ע דראש של הדיקנא. ומה שמכונים בשם אח"פ הוא רק בערך הראש דס"ג. (ת"ס אות כ') בוצינא דקורדנותא: בוצינא, פירוש, מאור, וקורדנותא פירוש קושיות או חשכות. ורומז על ה"ת, דהיינו בחי"ד. וה"ס ה"ת שבעינים אשר בכתר דנקודים, שאין הארתה, מגולה. והיא הנקודה שבתוך ה', דהיינו המלאפום שהשפיע יסוד דא"ק לחי"ב דנקודים, ורק ה' נגלה באמא, אבל הנקודה נגזזה בה. וזה שאומר שבוצינא דקורדנותא גניז ביסוד דאמא. (דף תכ"ז אות ל"ז).

(ה) בקיעת הפרסא: בקיעת הפרסא מורה ביטול הגבול שבה, המבדיל תוך המדרגה, בין כתר חכמה שבה, ובין הבינה וזו"ן שבה. ועל ידי הבקיעה, נמצאים הבינה וזו"ן שבים אל המדרגה כמתחלה. (דף ת"ה אות ט"ו).

(ו) זו על זו: זו על זו פירוש, כשהספירות נמצאות כל אחת בפני עצמה ואינה

יוד הי ויו הי. ס"ג, כזה יוד הי ואו הי. מ"ה כזה, יוד הא ואו הא. ב"ן, כזה, יוד הה וו הה. והנה עיקר ההבחן הוא, אם הכלים שבהם באים מן צמצום א' או מצמצום ב', שמילוי אותיות עם יודין, מורה שבאים בעיקר מצמצום א', ומילוי אותיות עם אלפין, מורה שבאים מצמצום ב', ובה תבין שאם כל האותיות דהוי"ה הן במילוי יודין, שהוא הוי"ה דע"ב, הרי אין בהכלים של הפרצוף ההוא מבחינת צמצום ב' כלום, אלא רק צמצום א' בלבד. ואם האותיות דהוי"ה מתמלאות עם אלפין, שהוא גי' מ"ה, הרי אין בהכלים של הפרצוף ההוא מבחינת צמצום א' כלום, אלא רק צמצום ב'. אמנם בהוי"ה דס"ג, אין האותיות מתמלאות בשוה, כי כולן עם יודין, לבד ה' דהוי"ה היא עם א'.

וטעם הדבר הוא, כי גם הוי"ה דס"ג עצמה מתחלקת על ד' פרצופים, שהם: חכמה, בינה, ז"א, ומלכות. על פי סדר אותיותיה, ונמצא ה' שבה, שהוא בחינת ז"א דפרצוף הס"ג. ונודע שהצמצום הב' היה רק בפרצוף הס"ג, ולא בב' הפרצופים הראשונים שבה, שהם י"ה דהיינו חכמה ובינה שבה, אלא רק בז"א שבה, העומד למטה מסבור דס"ג. (כנ"ל הסתכלות פנימית אות ט"ו ד"ה ובמתבאר). הרי שתחלת השורש של הא' דהיינו הצמצום ב', לא היה בי"ה דס"ג, אלא ב' דס"ג לבד, וע"כ הי"ה דס"ג מתמלאות ביו"ד כמו הוי"ה דע"ב, רק ה' דס"ג מתמלא עם א'. כי לפני ז"א דס"ג אין הצמצום ב' ניכר כלל כמבואר. וענין הוי"ה במילוי ההין מורה, שהיא מחוסרת המילוי, אלא שמקבלת מהפרצוף העליון שלה. וע"כ היא רק הוי"ה כפולה לבד. כי ב' היות הן בגמטריא ב"ן, וטעם הדבר הוא, כי ענין המילוי מורה על שיעור קומה הנמשך על ידי הזווג של אור העליון

ואם העביות שבהמסך קלושה היא, אין האור יוצא בחוץ, כלומר, שאוה"ח הוא מועט, וקומת האור שהוא ממשיך אין לו התפשטות למטה, ומתוך שה"ח נתחברה בנקבי עינים, נמצאים שם האורות שיוצאים בחוץ ומתפשטים למטה. (דף ת"ב אות י"א).

(י) כ"ב אותיות: האותיות הן הכלים שבהם מתלבש העצמות. ויש בהם כ"ב ראשי הבחנות, שמהן נבנות כל הפרצופים. ונקראים כ"ב אותיות. (תל"ח אות נ"ג) ועי' לעיל תשובה א'.

(יא) מים עליונים זכרים: עי' תשובה א'. ונתבאר שם שכתר של הנקודים ה"ס מים עליונים, שמעל הרקיע, שה"ס הפרסא. וח"ב דנקודים, ה"ס מים תחתונים, שמתחת הרקיע. ע"ש. ונודע, שהכתר הוא הזכר, וח"ב ה"ס הנקבה שלו. כמ"ש (או"פ דף תי"ג ד"ה עתה תבין). הרי שמים עליונים הם בחינת זכר, ומים תחתונים שהם ח"ב, הם בחינת נקבה. (ת"א אות ט')

(יב) מים תחתונים נקבות: עי' תשובה י"א. ותשובה א'.

(יג) מלאפום: עי' תשובה ז'.

(יד) מזל: שערות דיקנא מכוונות מזל. מלשון הכתוב, יול מים מדליו וגו'. כי השפע שלהן נזולת טפין טפין, עד שמצטרפים לאורות היותר גדולים שבהעולמות. ועי' להלן תשובה כ"ט. (שצ"א אות ב').

(טו) מיין נוקבין: נודע שמתוך התפשטות נקודות דס"ג למ"ה ובין דא"ק הפנימי נתחברו ב' בחינות רשימות בהמסך, שהן מבחינות ה"ר שבס"ג, וה"ח שבא"ק הפנימי, ונמצא המסך נכלל מבי' נקבות מבינה ומלכות, ומכאן קנה המסך את השם מיין נוקבין, כי מכאן ואילך כלולות בו ב' נוקבין אלו בכל זוג שעושה עם אור העליון. (דף ת"ה אות ט"ו).

(טז) מיתה: עד המקום שנמשך קו אור א"ס

יכולה לקבל או להשפיע לחברתה, משום השינוי צורה הנמצא בין כל אחת ואחת, המבדילין זו מזו. ואז עומדות זו על זו לפי סדר המדרגה. כשפני התחתון באחור דעליון. למשל, ז"א שהפנים שלו הוא בחי"א, נמצא משתוה לאחור דבינה שהוא ג"כ בחי"א. ופנים של הבינה שהוא בחי"ב, נמצא משתוה אל האחור דחכמה שהוא ג"כ בחי"ב. וכו' על דרך הוה, ובמצב זה הן הפכות זו לזו ונפרדות זו מזו (כנ"ל ח"ד פ"ג או"פ סעיף ל') ע"ש.

(ז) חולם: הנקודות מורות בעיקר על הארת הזוג היוצאה בכח החיבור דה"ח בה"ר, שהן מכוונות בשם נקודות. ויש בזה ג' בחינות: א' כשה"ח היא בכתר דנקודים, מבחינת ה"ח בעינים ויה"ו באח"פ. ואז נקראת חולם שהוא ממעלה על האותיות יה"ו. כי אור הכתר אינו מושפע אל החו"ב מבחינת ה"ח, אלא מבחינת ה"ר לבד. ב' בסוד נקודות שמתחת האותיות יה"ו, שהן הכלים של חו"ב, וזה הוא עי' זוג עליון של ע"ב וס"ג המוריד את ה"ח מהעינים אל הפה בסוד קמץ שמתחת האותיות. וגם עתה נמצאת ה"ח גנוזה בהקמץ שהוא בחינת יסוד דכתר, והיה"ו אין להן עדיין מהארת ה"ח. ג', היא בסוד נקודות שבתוך האותיות דיה"ו, שזה עי' הארת היסוד דא"ק את בחינת המלאפום, שהנקודה דה"ח היא בתוך ה'ו, שהארה זו באה לתוך האותיות דיה"ו, שהן חו"ב, שמכאן נולדות וה"ח דנקודים. (תכ"ג) ובהסתכלות פנימית אות י"ט ד"ה וזו היא).

(ח) טפל: הספירה העליונה שבכל מדרגה כוללת כל הבחינות שמתחתיה, וע"כ הבחינה העליונה נבחנת תמיד לעיקר של המדרגה, שכל שאר הבחינות טפלות לה ואינן עולות בשם. (שצ"ו אות ו').

(ט) יציאה בחוץ: כל שהעביות שבהמסך מרובה יותר, האור יוצא בחוץ יותר

ב"ה, הוא החיים, ואחר סיום הקו דהיינו למטה מנקודת הצמצום, כבר נפסק אור החיים, והוא בחינת המיתה. וע"כ הכלים שנפלו לבי"ע שהם למטה מנקודת הצמצום החדשה, נבחנים שמתו שמה. כי נפרשו מאוד החיים. (תכ"ח אות ל"ט).

(יז) נקודות עליונות: ע"י תשובה ז'.

(יח) נקודות שמתחת לאותיות: ע"י תשובה ז'. כי ג' הארות שמשו בנקודים: הבל הטבור. והבל היסוד. והבל דצפורני רגלים. והבל טבור הוא בחינת הנקודות שממעל לאותיות, דהיינו חולם. והבל היסוד הוא בחינת הנקודות שבתוך האותיות, שהוא מלאפום. והבל דצפורני רגלים, הם בחינות הנקודות שמתחת לאותיות. (דף ת"כ אות כ"ה. ובאו"פ שם ד"ה ויפוו, דף תל"ה ד"ה עליונות)

(יט) ניצוצא דקדנותא: ע"י תשובה ד'.

(כ) נקבי העינים: בחי"א שבראש מכונה נקבי העינים כי החכמה דראש מכונה עינים, ומכח עלית ה"ת שם, נעשה גם בחכמה בחינת נוקבא, ונקראת נקבי העינים. (שצ"ט אות ז').

(כא) נקבי האזן: ע"י תשובה כ'. כי מעת שנתחברו ב' ההין בסוד שיתוף מדת הרחמים בדין, וה"ת עלתה לעינים, הגה משם ואילך נעשה בחינת נוקבא בכל הספירות עד החכמה, שז"ס הנקבים שנעשו בחוטם ובאזן ובעינים. אמנם מטרים שנתחברו לא היה בחינת נוקבא אלא בפה לבד.

(כב) פתיחו דעיינין: הארת חכמה נקרא פתיחו דעיינין כי עינים הן חכמה. (תל"ח אות נ"א)

(כג) פרסא: פרסא, היא חצר הכבוד המבדיל בין אברי הנשימה שהם החיות, ובין אברי המזון, ועושה כמו ב' גופין בגוף אחד. כן פרצוף מ"ה וב"ן שיצא מנקבי העינים דראש הסי"ג, נחלק לבי' פרצופים, על הטבור ופרסא, שמפה דראש הסי"ג עד הפרסא, הוא בחינת ג"ר דמ"ה וב"ן,

ונחשב לפרצוף שלם בפני עצמו, שסיום רגלים שלו הם על הטבור, כי הוא יצא מבחינת הרשימות דטעמים דס"ג, שלא נתחברו עם הה"ת. ומפרסא ולמטה יצא מ"ה וב"ן התחתון, שהן ע"ס דנקודים, והם יצאו מבחינת הרשימות דנקודות דס"ג, המחבורות עם הה"ת שלמטה מטבור, כנודע. הרי שהפרסא מחלקת פרצוף האחד דמ"ה וב"ן לבי' פרצופים. (ת"א אות ט' ובהסתכלות פנימית אות ל"ד)

(כד) צמצום ב': צמצום נה"י דא"ק מכונה צמצום ב'. כי הוא דומה לצמצום א' שהיה בא"ס ב"ה על בחי"ד. וכן נעשה כאן הצמצום על בחי"ב. וכמו שבצמצום א' נפסק הקו אור דא"ס על המלכות של נה"י דא"ק, כן נפסק קו אור א"ס כאן על הבינה דנה"י דא"ק. באופן שבינה ז"א ומלכות, נשארו מתחת לנקודת הצמצום בלי אור. ומהם נעשו ג' עלמין דפרודא, הנקראים בי"ע. כי הבריאה היא מבינה, והיצירה הוא מז"א והעשיה היא ממלכות. (שצ"ט אות ז')

(כה) צפורני רגלים: בחינות הסיום מכל פרצוף, שהיא המלכות דנה"י של הפרצוף, נקראות אצבעות רגלים. ומשעת תיקון הפרסא ואילך, נעשה כח נוסף על בחינת הסיום של הפרצוף, דהיינו מצד שיתוף נקודת הבינה בהצמצום, וכח הנוסף הזה, כשהוא במקום הטבור נקרא פרסא וכשהוא במקום סיום הנה"י נקרא צפורנים. והיינו צפורני רגלים, (תכ"א אות כ"ט).

(כו) רקיע המבדיל: רקיע המבדיל הוא הפרסא שנתמצע בעה"ס של כל מדרגה, מכח החיבור של ב' הנקודות: בינה ומלכות. והבדילה את הכתר וחכמה שבה לבחינת מים עליונים וזכרים, והבינה ז"א ומלכות שבה, לבחינת מים תחתונים נקבות. ע"י לעיל תשובה י"א. ותשובה א'. (דף ת"א אות ט).

דיקנא בבחינות אח"פ. (שצ"א או"פ ד"ה שערות ראש).

כט) שערות דיקנא: עי' בתשובה כ"ח.

ל) שכולת הזקן: שכולת הזקן, היא בחינות אח"פ שיצאו מראש הא' דדיקנא. כי ג' תיקונים הראשונים דדיקנא הם בחינות גו"ע, דהיינו הראש דדיקנא. ושכולת הזקן, היא אח"פ, שיצאו מראש הדיקנא לבחינת גוף, שבה מתקבץ השפע של ג' בחי' תי"ד הראשונים. (ת"ט אות כ'. תי"ג או"פ ד"ה ועל).

כו) שורק: המלאפום נקרא ג"כ שורק. ופירשו עי' לעיל תשובה ז'. (דף תל"ג אות ל"א).

כח) שערות ראש: הנה הזווג הראשון לצורך פרצוף הנקודים היה בנקבי העינים של ראש הס"ג, ומ"מ לא הוציא אח"פ של ראש הס"ג לחוץ, כי אין העדר ברוחני וענין התחלקות המדרגה לא פעל כלום בראש הס"ג עצמו, אלא בבחינת תוספות פרצוף, והוא פרצוף השערות, שמנקבי העינים ולמעלה יצאו שערות הראש, ומשם ולמטה יצאו שערות

לוח השאלות לענינים

- לא) במה נשתנה עליות האורות לראש הס"ג, מכלל הפרצופים.
 לב) כמה אורות עלו מן למטה מטבור למ"ן.
 לג) מהו האור חדש שיצא ע"י צמצום נה"י, ועליהם למעלה.
 לד) האור שיצא מנקבי העינים, הוא עצמות או תוספות.
 לה) מהי הקומה שיצאה מנקבי העינים.
 לו) כמה מיני זווגים היה לצורך הנקודים.
 לז) מהם עיקרם ועצמותם של הנקודים.
 לח) מהי בחינה ראשונה דנקודים.
 לט) מהי בחינה שניה דנקודים.
 מז) מהי בחינה שלישית דנקודים.
 מא) מהיכן לוקחים אור, גה"ר דנקודים.
 מב) למה גה"ר דנקודים לא מתו.
 מג) למה אין ביטל בכתר רק באחורי או"א.
 מד) למה עיקר הארתן דנקודים. אינן אלא דרך פנים.
 מה) למה הגוף דנקודים מתחיל מדעת ולא מכתר, ככלל מקום.
 מו) למה הכתר לא נקרא דעת.
 מז) מאיזה מקום שבדיקנא נמשכות גה"ר דנקודים.
 מח) מה גרם לעליות הנקודות ממ"ה וב"ן.
 מט) איזה התחדשות נעשה בעלית המסך דס"ג מבשאר פרצופים.
 נ) איך נתחברה בחינה"ד בהמסך דס"ג אחר שכבר נודככה לבחי"א.
 נא) למה לא יצאה מה"ת שבנקבי עינים קומת הכתר, כמו בפרצוף גלגלתא.
 נב) למה עלה המסך לנקבי העינים, ולא לפה.
 נג) למה תלויים בעיקר כל התיקונים במ"ה וב"ן.
 נד) למה נקרא עולם הנקודים בשם ב"ן לבד.
 נה) באיזה פרצוף א"ק עוסק הרב.
 נו) מאין הן המוחין דס"ג.
 נז) למה מתחיל הס"ג מאון.
 נח) איפה מסתיים הס"ג.
 נט) איפה מסתיים הע"ב.
 ס) איפה מסתיימים הטעמים דס"ג.
 סא) איפה היה מקומם דנקודות דס"ג מטרים הצמצום.
 סב) למה רק הכתר דס"ג נקרא בשם טעמים.
 סג) למה נקרא טה"ת בשם נקודות.
 סד) מהו הס"ג דס"ג דא"ק.
 סה) אם התחלקות המדרגה ניכרת גם בראש הס"ג.
 סו) מה גרם להתחלקות מ"ה וב"ן לב' פרצופים.
 סז) מהו הערך דמ"ה וב"ן שלמעלה מטבור, למ"ה וב"ן דלמטה מטבור.
 סח) מה גרם להתחלקות או"א וישסו"ת לב' פרצופים.
 סט) אם נתחברו היססו"ת וג"ר דנקודים לאחר בקיעת הפרסא.
 ע) כמה בחינות יש בפרצוף דיקנא.
 עא) מפני מה נסתם אור האון בשבולת הזקן.
 עב) מה הן ד' החלוקות דנקודים.
 עג) מהו המובן של ויפוזו זרועי ידיו, ולא רגליו.
 עד) איפה הוא עיקר ההבחן של ה"ת בעינים, ויה"ו באח"פ.
 עה) מהו הפירוש שהצמצום היה להמעט האור דאצילות.
 עו) מהי הפרסא.
 עז) מהו תיקון הפרסא שלצורך הבריאה.
 עח) מהו ההפרש בין פרסא, לבין סיום רגלים.
 עט) מתי נעשתה הפרסא.
 פ) מהי בקיעת הפרסא.
 פא) למה נקרא השבת אח"פ אל הראש על שם הפרסא.

קי) היכן הס"ג מלביש אל הע"ב דא"ק.
קיא) למה מלבישים הנקודים את נה"י דא"ק.

קיב) למה החולם הוא על האותיות.
קיג) למה השורק באמצע.
קיד) למה לקח אבא את הנקודה דשורק.
קטו) למה מכנים את הכתר וחכמה,
פעם בשם חולם שורק, ופעם בקמץ פתח.
קטז) למה הקמץ פתח הם מהנקודות
שמתחת האותיות.

קיו) איזו בחינה דקמץ פתח לא נשברה.
קיח) למה ז' הנקודות הן בצורת יודין.
קיט) מהו ההפרש מנקודת חולם, לקמץ
מאחר ששניהם כתר.

קכ) מהו הגורם העקרי ליציאת הפרצוף
מ"ה וב"ן.

קכא) מהו הגורם העקרי ללידת פרצוף.
קכב) איך מתגלה האור מקיף בלידת
פרצופים.

קכג) מהו עיקר הפועל לאצילות פרצוף
שני.

קכד) כמה נקודות הסיום מסבור עד
סיום רגלים.

קכה) מסבור ולמטה שהוא מלכות לבד,
איך יש שם ע"ס.

קכו) מאין יש תנהי"מ למטה מסבור.
קכז) למה מ"ה וב"ן הם למטה מסבור.

קכח) למה צריך המ"ה להיות משותף
עם ה"ת.

קכט) למה לא יש ה"ת בחו"ב דנקודים.
קל) מהו הטעם שג"ר דז"א דאצילות
נשארות באמא.

קלא) מה הם האחרים דאו"א שנתבטלו.
קלב) למה זה"ת הם בקו אחד.

קלג) מהיכן נעשו זו"ן.
קלד) מהיכן נעשו הכלים דנקודים.

קלה) מהו הפירוש שהכלים היו קטנים.
קלו) מהו הצורך לדינין וקליפות.

קלז) מה הפירוש שזה"ת הן דין והאור
שבא להם הוא רחמים.

פב) למה כל ההפרש בין הוי"ה דע"ב
לבין הוי"ה דס"ג רק במילוי א' שבוא"ו.
פג) אם החיבור דב' ההין הוא בתמידות.
פד) באיזו בחינה, ס"ג נעשה הווג
בשביל הנקודים.

פה) מהי הנקבה השרשית אל העולמות.
פו) היכן עמידת ב"ע.

פז) כמה בקיעות נגרם, ע"י זווג ע"ב
וס"ג.

פח) מהו השורש לאב"ע.
פט) איפה היא ההתחלה לשיתוף מדת
הרחמים בדין.

צ) היכן הוא סיום רגלים דא"ק הפנימי.
צא) מהי הפעולה, שהיא היסוד לכל
החידושים שנעשו בנקודים.

צב) מהו השיתוף דמדה"ר בדין.
צג) מהי הסבה לשיתוף מדה"ר בדין.

צד) מהו השם מיין נוקבין.
צה) למה נקראת הבינה בשם בריאה.

צו) מהו ההפרש מצמצום א' אל צמצום
ב'.

צז) באיזה פרצוף נוהג גדלות וקטנות.
צח) מתי נעשה הווג דע"ב וס"ג.

צט) למה מ"ה החדש הוא טעמים של
הנקודים.

ק) למה יסוד דעליון הוא דעת לתחתון.
קא) למה ע"י זווג ע"ב ס"ג יורדת ה"ת
מעינים.

קב) מה הן ב' הפעולות שיוצאות ע"י
זווג דע"ב וס"ג.

קג) ע"י מה נתקנו תיקון קוים ויוד
כלים גם בו"ת.

קד) מה הן ד' הפסיעות דה"ת עד
ביאתה אל תוך האותיות.

קה) כמה מיני אורות שמשו בנקודים.
קו) מהו ההפרש מדעת עליון לדעת
תחתון.

קז) מהו ההפרש מהארת נה"י דכתר
אל נה"י דא"ק.

קח) מהיכן מתחיל הלבשת ישו"ת.
קט) למה הנקודות אינן מלבישות כלום
אל הס"ג, שממנו יצאו.

לוח התשובות לענינים

(מ) בחינות הגוף האמיתי דנקודים, שהם למטה מאח"פ, הם בחינה השלישית דנקודים, והם הנקראים ז"ס תחתונות של הנקודים. (אוי"פ דף ת"י ד"ה ובחינה השלישית).

(מא) גה"ר דנקודים מקבלות מג' תי"ד הראשונים במקום הקיבוץ שלהם הנקרא שבות הזקן. משום שהג' תי"ד במקומם בראש, הם בחינת ראש הא' של הדיקנא. (אוי"פ דף ת"י ד"ה ואינם).

(מב) משום שקבלו הארתם משבות הזקן אבל זה"ת שלא קבלו הארתם רק מחוסם פה לכן מתו. (תי"ג אות כ"ד).

(מג) כי הכתר הוא בחינת הזכר של המ"ה ובין, שיש לו בחי"ב דהתלבשות, וחכמה ובינה הם בחינת הנקבה, שאין לה אלא עביות דבחי"א, וע"כ הזכר יש לו קומת בינה, שהוא אור און, ויש לו בחינות ג"ר מתחילת אצילותו, וע"כ לא נתבטל אפילו בחינת אחוריים שלו. משא"כ הנקבה, שהיא חו"ב שאין לה רק קומת בחי"א, שהיא ז"א, ע"כ לא יכלה לקבל קומת ג"ר, ונתבטלו האחוריים שלהם. (אוי"פ דף תי"ב ד"ה הכתר).

(מד) משום שאור העינים אינם מאירים אל הכלים דאחור אלא לכלים דפנים שהם למעלה מטבור, שהם כאן עד הפה, וזה"ת כולן נחשבו למטבור ולמטה, מטעם שאח"פ יצאו לחוץ ונעשו לבחינות תג"ת, אמנם מגיעה להם הארה קטנה דרך צדדים, מבחינת אור החסדים. (אוי"פ דף תט"ו ד"ה וכבר). מה' כי הראש הא' לקח ב' הספירות כתר וחכמה, הנקראים גו"ע. והראש הב' אין לו אלא בינה וזו"ן, דהיינו אח"פ דראש הא'. ונודע שראש הא', אינו מצטרף כלום להפרצוף נקודים, ורק הראש הב' הוא הנחשב לראש של הנקודים. גם נודע שכל הכמות שבראש עוברת ומתלבשת בהגוף, ונמצא כיון שאין יותר מג' כלים בינה וז"א ומלכות, בהראש, ע"כ אין יותר בהגוף מג' כלים אלו, וחסרים כתר וחכמה. (אוי"פ דף שט"ז ד"ה והענין).

(לא) הרשימות דס"ג נתחברו עם הרשימות דמ"ה ובין הפנימים, וזה גרם צמצום חדש בנקודה דבחי"ב (אוי"פ שצ"ט ד"ה צמצום).

(לב) ב' מיני אורות: ט"ת דס"ג, וזו"ן דא"ק הפנימי. (דף ת' ד"ה וזה).

(לג) ע"י צמצום נה"י, עלו המסך עם הרשימות הכלולות בו, אל הראש של הס"ג, לנקבי עינים שהם בחי"א, ונמשכה קומה דבחי"א, הנקראת מ"ה ובין. וכשהוכרה העביות דגוף שבהמסך, ירד משם למקומו בגוף, שהוא הטבור. והוא בחינת הקטנות דנקודים. (אוי"פ דף ת"ב ד"ה אור חדש).

(לד) הוא עצמות האור דנקודים, כי הבא בתחלת אצילות הוא עצמות. (שם).

(לה) עיקר הקומה הוא בחי"א, שהיא קומת ז"א. אבל יש שם גם בחינת זכר, שיש לו קומה דבחי"ב, מבחינת התלבשות הנשארית מבחינה אחרונה. (אוי"פ דף ת"ה ד"ה והקומה).

(לו) ב' מיני זווגים: זווג הא' היה ע"י עלית המסך והרשימות אל הראש דס"ג לנקבי העינים, שמשם יצא בחינת הקטנות דנקודים. וזווג הב' היה ע"י הזווג דע"ב וס"ג, ובקיעת הפרסא, שע"י זה חזרו אח"פ לבחינת ראש, שמכאן יצא הגדלות דנקודים. (אוי"פ דף ת"ז ד"ה והנה). (לז) האור שיצא מנקבי העינים הוא בחינת העצמות של הנקודים. (שם).

(לח) הראש הא' שיצא מטבור דא"ק הפנימי ולמעלה עד החזה, הנקרא ישסו"ת, הוא בחינה הראשונה של הנקודים. אמנם הוא נחשב לעקודים. מטעם שאין העביות שבהמסך העומד במקום הטבור פועלת כלום ממטה למעלה ולכן אין בהראש הזה מבחינת נקודים כלום. (אוי"פ דף ת"ט ד"ה ובחינה הראשונה).

(לט) אח"פ שיצאו מראש הא' ונחשבו בערכו לבחינת גוף ומקבל ממנו, הם בחינה השניה של הנקודים. והם גה"ר דנקודים. (שם ד"ה ובחינה השניה).

(מו) משום שיש בכתר אור האזן גם כן, להיות שם בחינת הזכר, שיש לו בחי"ב דהתלבשות (או"פ דף תי"ט ד"ה והנה).
(מז) משבולת הזקן. (או"פ דף שצ"ה ד"ה כללות).

(מח) כי נודרך המסך מכל עביותו והוא נשתווה אל המלכות של ראש, כנודע בשאר הפרצופים (או"פ דף שצ"ה ד"ה עלו).

(מט) כאן בס"ג נכלל המסך מרשימות של ב' פרצופים: מפרצופו עצמו, ומפרצוף גלגלתא דא"ק. (שם).

(נ) עיקר בחי"ד הוא מטבור ולמטה דפרצוף גלגלתא דא"ק. ואף על פי שכבר נודרך המסך משם, מ"מ אין זה נוגע כלום אל הכלים, כי אין הזדככות בכלים כנודע. אלא בשעה שהכלים ריקים מאור, המה שקטים בלי שום פעולה, ולפיכך אחר שהגיע אור הס"ג לשם, חזרה בחי"ד ובאה לגילוי כבתחלה. (הסתכלות פנימית אות ז')
(נא) משום שה"ר היא עיקרית, להיות המסך הוא מפרצוף הס"ג, וה"ת היא טפלה אליו, שנתחברה בו בדרך הארת הס"ג למטה מטבור כנודע. (שם ד"ה וכבר).

(נב) משום שבחינה אחרונה אינה מנחת רשימה אלא מבחינת התלבשות לבד, שאין ממנה התפשטות כלים, ומבחינת המשכה לא נשאר בו כי אם בחי"א, ע"כ עלה לבחינה שכנגדו בראש, שהיא העינים. (שם).

(נג) משום שה"ת לא נתחברה אלא במ"ה וב"ן, ולא בפרצופים הקודמים לו, והיא באה מלמטה מטבור דא"ק הפנימי, שמשמה שורש כל צמצום ודין שבעולמות. (הסתכלות פנימית אות ח').

(נד) משום שכל שנחשב לבחינה המ"ה נשבר בשביה"כ, ולא נשאר ממנו אלא מבחינת ה"ר שבו, שזה מיוחס לב"ן. (הסתכלות פנימית אות ח').

(נה) בפרצוף ס"ג דא"ק. כי בב' הפרצופים הראשונים: גלגלתא דא"ק וע"ב דא"ק, אין רשות לעסוק בהם. (או"פ דף שפ"ט ד"ה ומתחלה).

(נו) תג"ת דא"ק הם נשמה ומוחין לראש

הס"ג. (או"פ דף שפ"ט ד"ה וכבר).
(נז) כי פרצוף ס"ג יוצא על מסך של עביות דבחי"ב, המעלה את או"ת, ומלביש רק עד הבינה, שבראש נקראת אזן. (או"פ דף שצ"ה ד"ה וס"ג).

(נח) מטרם צמצום ב' היה מתפשט עד סיום רגלי א"ק, ומצמצום ב' ואילך, נתעלה ומסתיים למעלה מטבור דא"ק (או"פ דף שצ"ה ד"ה ותדע).

(נט) למעלה מטבור דא"ק הפנימי. משום שה"ת אינה נכללת בהמסך דע"ב, וע"כ אינו יכול להתפשט למטה מטבור ששם בחינת ה"ת, דהיינו המלכות של א"ק הפנימי. (שם).

(ס) הם מסתיימים בשוה עם סיום רגלים דע"ב דא"ק, מטעם שהזכר המלוּבש בכלי דכתר, שהוא הטעמים, יש לו קומת חכמה דוגמת הע"ב, וגם הוא אינו יכול להאיר לה"ת שלמטה מטבור כמו הע"ב. (או"פ דף שצ"ה ד"ה ונתבאר).

(סא) הן מתחילות מטבור דא"ק הפנימי ומסתיימות עם סיום רגליו (או"פ דף שצ"ה ד"ה והנך).

(סב) כי מתחלה באים כל האורות בכלי דכתר, ורק אחר שהמסך מתחיל להזדכך ולהתמעט, יוצאות שאר הקומות חכמה בינה זו"ן בדרגות זיכוכו. ונודע שבטרם שהמסך מתחיל להזדכך הוא אור ישר ורחמים, שזה רק הכלי דכתר, ע"כ מכונה טעמים. אבל שאר טה"ת יוצאות עם הזדככות המסך, כנ"ל וע"כ נקראות נקודות, שמורה, שהן או"ת ודין. (או"פ דף שצ"ג ד"ה מחציו).

(סג) עי' לעיל בסמוך תשובה ס"ב.

(סד) אותו חלק הס"ג שנכלל בה"ת, נקרא ס"ג דס"ג, והיינו הנקודות של הס"ג שיצאו בבחינת ה"ת בעינים, ויהיו באח"פ. אבל אותו חלק הס"ג שאינו כלול מבחינת ה"ת, נקרא בשם טעמים דס"ג או ע"ב דס"ג, או או"א. (או"פ דף שצ"ד ד"ה שערות).

(סה) בראש הס"ג אינו ניכר שום התחלקות המדרגה, אע"פ ששם נשרש הזווג דה"ת בעינים. אלא שנתוסף שם פרצוף

חדש בסוד השערות, שאח"פ שלהן יצאו לחוץ, המכונים שערות דיקנא. (אוי"פ דף שצ"א ד"ה שערות).

(סו) המסך שנזדכך ועלה מהס"ג, כלול מב' בחינות: מרשימות דטעמים, ומרשימות דנקודות. וע"כ נעשה עליו ב' מיני זווגים: ומוזוג הנעשה על הרשימות דטעמים, יצא מ"ה וב"ן העליון, המלביש במקום הטעמים שהוא מפה דס"ג עד הטבור. ומהווג שנעשה על הרשימות דנקודות דס"ג, יצא מ"ה וב"ן התחתון, המלביש במקום שהיו עומדות הנקודות דס"ג, שהוא מהטבור ולמטה. ומ"ה וב"ן התחתון הזה, הוא הנקרא ע"ס דנקודים. (בהסתכלות פנימית אות כ"ד).

(סז) כערך ג"ר כלפי ו"ק, או או"א אל זו"ן. (שם).

(סח) ענין התפשטות טה"ת למטה מטבור דא"ק הפנימי, למקום הה"ת ובחי"ד, גרם התחלקות הס"ג לב' פרצופים. כי הטעמים שלא נתערבו בה"ת, ומסתיימים למעלה מטבור, נבחנים בערך או"א, אל הנקודות שירדו למטה מטבור ונתערבו בבחי"ד. וערך הנקודות כלפי הטעמים כמו ישו"ת כלפי או"א. (שצ"ו אות ו').

(סט) ענין ביטול הגבול של הפרסא לא היה אלא לשעתו, וע"כ נבחנת הה"ת שבישו"ת לקביעות, ואינו יורד למטה מטבור להתחבר עם גה"ר דנקודים, רק הארתו לבד יורדת אל גה"ר דנקודים. (אוי"פ דף ת"ז ד"ה האור).

(ע) ג' בחי' יש בדיקנא: א', הוא ג' תי"ד הראשונים המחוברים בהראש בלחי העליון. ב', הוא שכולת הזקן שהוא בחי' אח"פ היוצאים לחוץ מראש, ג', הוא שאר תי"ד. (אוי"פ דף ת"ח ד"ה ולפיכך).

(עא) כי כל אור האון שיש באור העינים, הוא רק בבחינת הזכר שיש לו בחי"ב דהתלבשות, ונודע, שבחינת הזכר אין לו בחינת התפשטות לכלים, וע"כ נסתמת בחינת הכלי דזכר שבשכולת הזקן, שהוא בחינת הכתר דשכולת, וגם בחו"ב דשכולת שהם בחינת הנקבה שלו, מגיעה הארתו

דזכר, אבל למטה משכולת אינה מתפשטת כלום. כי חסר לו בחינת המשכה. (אוי"פ דף תט"ו ד"ה ועתה תבין).

(עב) כי יש כאן כתר של הנקודים, שבו עצם אור האון, שהוא בחינת הזכר, שיש לו בחי"ב דהתלבשות, והוא בחינת גו"ע דראש הנקודים. ויש בחינת חו"ב, שהם בחינת אח"פ שיצאו לחוץ ונעשו לחג"ת, אמנם משורשם הם בחינת ראש. ואח"כ יש בחינת גוף האמיתי של הנקודים שהוא ז"ת, ובהן ג"כ ב' בחינות, שהן: חג"ת הנחשבים בערך ג"ר דו"ק, ונה"י שהם הזו"ן דו"ק, (אוי"פ דף תי"ט ד"ה והנה נתבאר).

(עג) הפרסא כוללת בחי"ב ובחי"ד מחמת עלית נה"י לחג"ת, שנכללה בחי"ב המשמשת בחג"ת שהם הס"ג עם בחי"ד המשמשת בנה"י דא"ק הפנימי. ואז לא היה מגיע האור דעינים לז"ת דנקודים, אלא רק בגה"ר לבד. אלא מכח הווג דע"ב וס"ג יצא אור חדש דבקע לפרסא, שביטול הגבול, מחמת שהוריד הה"ת למקומה, ואז חזר אור חג"ת והאיר לנה"י כמתחלה, ואז קבלו זו"ת דנקודים ג"כ הארת הס"ג. ולפיכך האור עצמו נבחן לאור דחג"ת דהיינו של הס"ג. וע"ז נאמר ויפוזו זרועי ידיו, אמנם מקום הקבלה נבחן שהוא צפורני רגליו, שהוא בחינת הגבול שבפרסא המסיים אל הס"ג שמשם קבלו זו"ת, מכח הבקיעה שלו, כנ"ל. וע"כ מבחינת הקבלה נחשב לרגלים, ומבחינת עצם האור נחשב לידיים. (אוי"פ דף ת"כ ד"ה ויפוזו).

(עד) עיקר ההבחן הוא בגה"ר דנקודים המכונות ראש הב'. (הסתכלות פנימית אות י' ד"ה וכאן).

(עה) כי ע"י צמצום נה"י, נתחלקו כל המדרגות לשנים: לגו"ע, ואח"פ ונשאר רק הגלגלתא ועינים באצילות של המדרגה, והאח"פ נעשו לבריאה של מדרגה. וכן נעשו בכל המדרגות עד כי בינה וזו"ן של ע"ס דנה"י, נעשו לבחינת בריאה דפרודא. הרי שע"י צמצום נה"י נתמעט האצילות שבכל המדרגות. (הסתכלות פנימית אות י"ד).

דנקודים בחוסר ג"ר. (א"פ דף ת"א ד"ה פרסא).

(פ) ביטול המחיצה בין גו"ע של המדרגה, אל האח"פ של המדרגה, נבחן לבקיעת הפרסא, דהיינו ביטול הגבול שבה, וזה נעשה ע"י הורדת ה"ת למקומה האמיתי. (הסתכלות פנימי אות י"ד).

(פא) ענין המעטת האור דאצילות, שהוא העמדת המדרגה על ב' הספירות כתר וחכמה לבד, והוצאת אח"פ משם. זה נעשה ע"י עלית ה"ת בנקבי עינים דראש הא', כי שם נקבעה ה"ת בבחינת השיתוף עם ה"ר, ואינה יורדת משם לעולם. אמנם הפרסא הנמשכת מחיבור הזה, יש בה ב' תיקונים, להוריד את הה"ת מבחינת ה"ר, ולהשיב את האח"פ לאצילות המדרגה: א' הוא בחינת אלכסונא אשר בה, שפירושו, שאין החיבור קבוע בה, אלא שנוטה לכאן ולכאן, והוא מטעם היותה ענף מן החיבור העליון שבנקבי העינים דראש הא', והענף אינו חזק כ"כ כמו השורש, וע"כ יתכן בה פירודן זו מזו. וב' שיש בה כח העלמה על הה"ת שבנקבי העינים דראש הא' שלא תגלה כחה בעת ירידת ה"ת למקומה. (הסתכלות פנימית אות ט"ו ואות ל"ד)

(פב) ע"י בתשובה א' כאן.

(פג) החיבור דב' ההין הוא תמידי. אלא ההפרש שבהן הוא רק בענין גניז וגילוי, שפעם הה"ת בגילוי, ופעם הה"ת בגניז, ואינה מראת כחה. (א"פ דף שצ"ו ד"ה וזה אמרו).

(פד) המסך שנודרך מהגוף דס"ג, כלול מב' בחינות רשימות: מרשימות דטעמים ומרשימות דנקודות, ולצורך הנקודים נעשה הווג על בחינות הנקודות, הכלולות בהמסך, שהן בחינות טה"ת דס"ג. וע"י בתשובה ס"ו. (א"פ דף שצ"ח ד"ה והנה כאן).

(פה) המלכות דישו"ת שממנה נאצלו עה"ס דנקודים, היא הנקבה השרשית אל העולמות. (א"פ דף שצ"ט ד"ה נולדה).

(פו) ממקום נקודת הצמצום החדשה, שהיא, בבינה דע"ס דנה"י, שהוא מקום

(עו) ע"י תשובה כ"ג. ולהלן בתשובה ע"ט.

(עז) כי ע"י תיקון הפרסא, באופן שה"ת תוכל לרדת למקומה, נמצאים האח"פ שיצאו ונעשו לבריאה דמדרגה, חוורים ובאים לאצילות של המדרגה. (הסתכלות פנימית אות י"ד).

(עח) הפרסא נבחנת לסיום רגלים לפרצוף פנימי, בדומה לפרסא גו מעוהי דבר נש, המבדילה בין אברי הנשימה וחיות, אל אברי המזון. כן הפרסא מבדלת בין הס"ג שלמעלה מטבור, ובין שאר חצי הפרצוף שלמטה מטבור, אע"פ ששני תצאים אלו הם פרצוף אחד. אבל האצבעות רגלים, הן בחינות סיום על פרצוף שלם. (א"פ דף ת"א ד"ה פרסא).

(עט) הפרסא נעשתה אחר שנכלל המסך, בהווג דראש הס"ג בנקבי עינים שמשם ירד למקום הטבור, והוציא עה"ס דראש מנקבי העינים ולמעלה, דהיינו מטבור ולמעלה, הנקרא ישו"ת, ונתחברו ב' ההין ה"ר וה"ת בנקבי העינים האלו, שהן בפי הטבור. הנה אז נתפשטה מכה החיבור הזה בחינת הפרסא, הנבחנת בכללה לבחינת הסיום על גה"ר אבל בפרטיותה היא מסיימת לג' פרצופים: א' היא מסיימת על הנקודות דס"ג, שלא יתפשטו שוב להאיר למטה מטבור, כמו מטרם הצמצום נה"י, כי נעשה בה נקודת הסיום של הס"ג, מחמת ה"ת הכלולה בה. וב', יש בה נקודת הסיום על מ"ה וב"ן העליון, שיצא ג"כ מנקבי העינים אבל יצא מבחינות הרשימות דטעמים דס"ג, שאינם מעורבים בה"ת, וע"כ נסתיימו ג"כ על הפרסא, ומתוך שיש בהם בחינה ב' דהתלבשות דהיינו הזכר, שקומתו עד האזן, ע"כ נחשבים לס"ג, ולבחינת או"א. וג' היא מסיימת על ראש הא' שהוא בחינת הגלגלתא ועינים של הנקודים, הנחשבים לעקודים משום שה"ת שבעינים שלו, אינם יכולים לפעול כלום ממטה למעלה. הרי שפרסא מסיימת על ג' פרצופים. והאור היורד למטה מהפרסא, אינו אלא אור אחורים דהיינו ו"ק בלי ג"ר, וע"כ נמצאים החו"ב

שהצמצום הא' היה בהחלט, ובצמצום ב' יש תיקון פרסא, המשיבה לעתים את בחיה"ב לאצילות. (הסתכלות פנימית אות כ"ו).

צו) רק בפרצוף ב"ן נוהג גדלות וקטנות. שהקטנות היא בעת שה"ת בעינים, והגדלות היא בעת שה"ת יורדת למקומה. משא"כ בג' הפרצופים: גלגלתא, ע"ב, וס"ג. שאין הה"ת מעורבת בהם, לא יצויר בהם ענין זה. (הסתכלות פנימית אות כ"ח).

צח) אחר שנתפשט האור שיצא מנקבי העינים למקומו, ונתמעט האצילות לכתר וחכמה בלבד והנקודות דס"ג, נשארו למעלה מטבור ולא יכלו לירד למטה מטבור, הנה כל התמעטות זו גרם בחינת מ"ן, להתעוררות הווג של ע"ב וס"ג, שאור שלהם חזר והוריד הה"ת למקומה ונבקעה הפרסא. ואור הס"ג חזר ונתפשט למטה מטבור. (אופ"פ דף ת"ה ד"ה וזה אמרו, ובהסתכלות פנימית אות י"ז).

צט) כי אותם הטעמים, דהיינו הגדלות שיצאה בעולם הנקודים, לא נתקיימה שם, אלא אח"כ בא המ"ה החדש ותיקן אותם, ואז נתקיימו. וע"כ הטעמים נקראים על שם המ"ה החדש. (אופ"פ דף תכ"ב ד"ה והטעמים). ק) מקום המסך והווג נקרא בשם יסוד. וע"כ בחינת ה"ת שבנקבי העינים דכתר. דנקודים, מכונה בשם יסוד של הכתר. וכשהיסוד דכתר הוא למעלה מחו"ב נמצאים היה"ו שלהם, נעשו לבחינות חג"ת. אמנם בעת שהיסוד דכתר שהיא הה"ת נמשך למטה מיה"ו, בסוד קמץ, אז שבים החו"ב לראש, ויה"ו שהיו חג"ת נעשו לחב"ד. ונמצא שעל ידי יסוד דכתר, נעשה ת"ת שהוא ו' לבחינת דעת. הרי שיסוד דעליון נעשה לדעת בתחתון. כי ע"י יסוד דכתר שנמשך למקום הו', דחו"ב, שהיא ת"ת, נעשה בסבתו לדעת. (הסתכלות פנימית אות י"ב).

קא) כי ע"ב לא נתחבר עם ה"ת מעולם וע"כ בשעה שמוחין דע"ב מושפעים אל הס"ג, הם מורידים ה"ת מהעינים של הס"ג אל הפה, כמו שה"ת אינה נמצאת בהעינים דע"ב. (הסתכלות פנימית אות י"ז).

הטבור דנקודים, עד למטה למקום נקודת הצמצום הא' שהיא בהמלכות של עה"ס דנה"י דא"ק, שם מקום ב"ע דפרודא. כי הבינה היא המקום לעולם הבריאה, והו"א לעולם היצירה, והמלכות לעולם העשיה. (אופ"פ דף שצ"ט ד"ה צמצום).

פז) ב' בקיעות: א' שע"י הווג של ע"ב וס"ג ירד אור חדש ובקע לפרסא, דהיינו שהוריד ה"ת משם ונתבטל הגבול. וב' שבקע דופני הכלים דא"ק, שהם דרך פי היסוד, ואור חדש שהוא בא ג"כ לעה"ס דנקודים. (אופ"פ דף ת"ו ד"ה שתי בקיעות). פח) השורש לדי' העולמות: אבי"ע. הוא עולם הנקודים, אבל קודם זה, אין שם שורש אל העולמות, מחמת שעוד לא היה שם השיתוף דמדת הרחמים בדין. (בהסתכלות פנימי בהתחלה).

פט) בעולם הנקודים. (שם)
צ) בנקודה דעולם הזה. (הסתכלות פנימית אות א').

צא) התפשטות הנקודות דס"ג לתוך מ"ה וב"ן הפנימים דא"ק, ששם נתחברו עם הה"ת, היא הפעולה היסודית לכל החידושים כולם שנתהוו בעולם הנקודים. (אופ"פ דף שצ"ה ד"ה שהם).

צב) חיבור ב' ההין: ה"ר וה"ת. נקרא שיתוף מדה"ר בדין. כי בינה היא רחמים ומלכות היא דין. (אופ"פ דף שצ"ו ד"ה מ"ה). צג) התפשטות ט"ת דס"ג לתוך מ"ה וב"ן הפנימים דא"ק, גרם לחיבור ב' ההין יחדיו. שה"ס השיתוף דמדת הרחמים בדין. (שם).

צד) לאחר שנתחברו ב' ההין בהמסך הוא נקרא מ"ן נוקבין. ע"ש ב' הנוקבין שנתחברו בו: הבינה והמלכות. (אופ"פ דף שצ"ו ד"ה וזה).

צה) מעת עלית ה"ת לנקבי העינים, ואילך, שהבינה יצאה לבר מן המדרגה, קנתה הבינה את השם בריאה. שהוא מלשון בתי בראי. (הסתכלות פנימית אות כ"ו).

צו) צמצום א' היה רק על בחי"ד בלבדה, וצמצום ב' היה גם על בחי"ב. ועוד,

קו) הנה"י דכתר משיבים רק החו"ב הנקיים מה"ת, לבחי' ראש. וזה אינו מועיל כלום אל זה"ת הכלולות מה"ת. אבל נה"י דא"ק מאיר בחינת הנקודה בתוך האותיות, שהיא התכללות הה"ת, ומשם נמשכות זה"ת דנקודים. (הסתכלות פנימית אות י"ג).

קח) מתחיל מטבור דא"ק הפנימי, כי שם מקום ירידת המסך הכלול מה"ת ונמשך ממטה למעלה עד החזה. (אופ"פ דף ת"ה ד"ה והקומה).

קט) להיות המסך, שנזדכך ועלה מגוף דס"ג, כלול מב' מיני רשימות, שהן: מרשימות דטעמים, שאין בהם בחינת ה"ת, כי לא ירדו למטה מטבור דא"ק. ומרשימות דנקודות, הכלולות מה"ת, מחמת התפשטותן למטה מטבור דא"ק עד סיום רגליו. לכן נעשה על המסך ב' מיני זווגים, וזווג שעל הרשימות דטעמים, יצא מ"ה וב"ן העליון, שהוא נמשך מפה דראש הס"ג עד הטבור, דהיינו במקום עמידתם של האורות דטעמים דס"ג. ומן הזווג שעל הרשימות של הנקודות דס"ג, יצאו עה"ס דנקודים המלבישות מטבור ולמטה דא"ק, דהיינו במקום שהיו עומדות הנקודות דס"ג, בטרם שנזדככו. באופן שעה"ס דנקודים מלבישות וממלאות את הכלים דנקודות דס"ג שנתרוקנו מאורותיהם. (הסתכלות פנימית אות כ"ד. ואות ל"א ד"ה וט").

קי) הראש דס"ג, מלביש אל הע"ב מפה שלו ולמטה עד החזה. באופן אשר תג"ת דע"ב, הם נשמה ומוחין בראש הס"ג. והטעמים דס"ג מלבישים מחזה דע"ב, עד סיום רגלי ע"ב. והנקודות דס"ג נמשכים למטה מסיום רגלי ע"ב, שהוא למטה מטבור דא"ק הפנימי, עד סיום רגלים דא"ק הפנימי. (אופ"פ דף שפ"ט ד"ה והע"ב).

קיא) ע"י תשובה ק"ט.

קיב) בחינת ה"ת שבעינים דכתר בסוד ה"ת בעינים, ויה"ו באח"פ, נמצאת שם הה"ת בבחינת חולם שממעל לאותיות יה"ו, כי אין הארתה מתפשטת לתוך החו"ב שהם בחינות יה"ו, משום שהזווג לא נעשה על ה"ת זו,

קב) א' היא הורדת ה"ת מהכתר של הנקודים למקומה אל הפה דנקודים, ומחזירה את יה"ו לבחינת חב"ד דראש. וב' היא שנמשך אור חדש ובוקע את הפרסא ומתפשט לנה"י דא"ק הפנימים, ומשיב את בינה וזו"ן לאצילות. (הסתכלות פנימית אות י"ח).

קג) ע"י עיבור ויניקה, שיתבארו בחלק הבא בע"ה. (אופ"פ דף ת"ל. ד"ה שניכרים) קד) א', מנקבי העינים דראש הס"ג לנקבי העינים דישסו"ת, ששם חיבורן בקביעות לבחינות שורש למ"ה וב"ן בקטנותם, שהוא עיקר אצילותם ועצמותם. ב', מנקבי עינים דישסו"ת לנקבי עינים דכתר דנקודים, ששם נוהג תיקון הפרסא בשביל הגדלות של מ"ה וב"ן. ג', מנקבי העינים דכתר אל הפה דנקודים מבחינת קמץ שמתחת האותיות יה"ו, שאז שבים החו"ב אל בחינת ראש, ויה"ו נעשו לחב"ד, שזה מספיק לתיקון הראש, ועוד לא לז"ת ד', היא ביאתה מיסוד א"ק בבחינת נקודה בתוך האותיות. דהיינו מלאפום שהוא נקודה תוך ו', לתוך החו"ב דנקודים, שאז מזדווגים על ידה חו"ב, ומולידים זה"ת דנקודים. (הסתכלות פנימית אות כ"ט).

קה) ג' אורות: א', הוא אור שיצא דרך עינים, שמשם עיקר עצמותם של הנקודים, אמנם הוא בחינת הקטנות דנקודים. ב', הוא האור הנמשך ע"י הזווג דע"ב ס"ג ובקע לפרסא והאיר דרך היסוד דא"ק אל הנקודים, ומכאן הגדלות של הנקודים, אבל נבחן רק לתוספות, ואינו נחשב לעצמות האור של הנקודים. ג', הוא הנמשך ע"י הסתכלות עינים באח"פ והוא רק לצורך הכלים של הנקודים. (ת"ז אות י"ז י"ח י"ט). קו) בחינת הו' דחו"ב שנעשה לדעת מכה התלבשות יסוד דכתר, נבחנת לדעת עליון, משום שהכלים דחו"ב נקיים מה"ת. אמנם מבחינת המלאפום שהגיע להם מיסוד דא"ק, בבחינת נקודה תוך הו' הנה משם נמשך דעת התחתון, להיותו כולל את ה"ת, שה"ס הנקודה שבתוך הו'. (הסתכלות פנימית אות י"ב ד"ה וצריך)

אלא על בחינת ה"ר לבדה. (הסתכלות פנימית אות ט'. ואות י' ד"ה וכאן.)

ק"ג) השורק שנקרא מלאפום, הוא האור של נה"י דא"ק, שכולו הוא בחינת ה"ת, ובתוכו אור חדש שיצא ע"י זווג דע"ב וס"ג ובקע לפרסא, שאור הזה הוא בחינת ו', שהוא בן ל"ה שהם ע"ב וס"ג כגודע. ונמצא כאן ה"ת כלולה עם הו', יחד, כלומר שמאירים יחד. (דף תכ"ג אות ל"א.)

קיד) מתחלה נעשה הזווג בסוד הסתכלות עיינין דא"א על בחינת הנקודה וזווג הזה נקרא על שם אבא. ואח"כ נודרך המסך ונעשה הזווג על הו' דלקח אמא, כמ"ש במקומו. (שם)

קטו) חולם הוא בחינת תחילת אצילות דכתר, שהיא ה"ת שבעינים דכתר, שהיא ממעל לאותיות, כנ"ל בתשובה קי"ב. ושורק, הוא אור היסוד שלקחו או"א מיסוד דא"ק לצורך זווגם, אבל קמץ פתח, הם בחינות של גדלות דכתר וחכמה, כי ירידת ה"ת מנקבי העינים דכתר אל תחת החו"ב דנקודים, המשיב אותם לבחי' ראש, נקרא הכתר כאן בשם קמץ, שהוא תחת האותיות דיה"ו. וחכמה נקראת כאן בשם פתח, כי ע"י ביאתה לראש, נפתח אור החכמה בבחינת פתיחו דעיינין, ועל שם זה נקרא החכמה פתח. (שם)

קטז) ע"י תשובה קט"ו. קיז) הכוונה היא מה שיש בהם מצד עצם אצילותם, ולא מה שקבלו מסיוס רגלים. (אופ"פ דף תכ"ה ד"ה והנה.)

קיח) משום שזה"ת יוצאות מבחינות התכללות ה"ת הנקראת נקודה, וע"כ ו' הנקודות הן בצורת יודין. (אופ"פ דף תל"ה ד"ה והו'.)

קיט) חולם משמעותו, שהנקודה שהיא ה"ת, הוא ממעל האותיות יה"ו שאז הן בבחינת האח"פ היוצאים לבחינת גוף, דהיינו תג"ת. ונקודת קמץ, פירושה, שה"ת ירדה מנקבי העינים ובאה למקומה מתחת האותיות יה"ו, שאז שבים היה"ו לראש ונעשה חב"ד. (הסתכלות פנימית אות י"א.)

קכ) עלית ה"ת בעינים, דהיינו החיבור דב' ההין יחדיו, היא עיקר הגורם ליציאת הפרצוף מ"ה וב"ן. (הסתכלות פנימית אות ו'.)

קכא) הוא הביטוש דאו"מ באו"פ. (הסתכלות פנימית אות א' ד"ה וכבר.) קכב) כל הפרצופים ונשמות הנאצלים ובאים בהעולמות, כל אלו הם חלקי האורות מקיפים, ובהתגלות כולם יהיה גמר התיקון. (הסתכלות פנימית אות א' ד"ה וכבר.)

קכג) המסך דטבור המודרך עד שעולה להתכללות הזווג בהראש, הוא עיקר הפועל את האצילות דפרצוף שני. (הסתכלות פנימית אות ג'.)

קכד) הן ג' נקודות הסיוס: נקודת הטבור, מסיימת על כח"ב. נקודת היסוד מסיימת על ז"א. נקודות סיוס רגלים הן כח הסיוס של המלכות. (הסתכלות פנימית אות ד'.)

קכה) להיותם עשרה כחות הסיוס על עשר הספירות. (שם) קכו) ג' הספירות הוד יסוד ומלכות הן כולן רק התפשטות המלכות לבד, כגודע. ונצח והוד נחשבים לספירה אחת, הרי שד' ספירות נהי"מ הן כולן התפשטות המלכות. (הסתכלות פנימית אות ה'.)

קכז) משום שכלולים מה"ת, ומקומה דה"ת הוא למטה מטבור (הסתכלות פנימית אות ה' ד"ה ועדיין.)

קכח) משום שקומת ז"א שהיא מ"ה וב"ן יוצאת על מסך דבחי"א, ונודע שבחי"א עביותה קלושה, ואור הזווג היוצא עליה אין לו התפשטות למטה. וזלת בחיבור עם ה"ת. (שם)

קכט) משום שנמשכו מבחינת הסתכלות עינים באח"פ, שהם יה"ו בחוסר ה"ת, וה"ת נשארה גנוזה בעינים. (הסתכלות פנימית אות ט'.)

קל) כמו שהפרצוף העליון דמ"ה וב"ן נשאר דבוק בהס"ג ואינו נחשב לנקודים, כן יש לו אל הו"א פרצוף עליון הנשאר דבוק באמא, ואינו נחשב לז"א. (הסתכלות פנימית אות כ"ו.)

קלא) האורות שבאו בזמן הגדלות בבחינות תוספות ואינם מעיקר אצילותם מכונים אורות אחורים. (א"פ תכ"ה ד"ה אבל).

קלב) כי ענין תיקון ג' הקוין יצא מכח השיתוף דה"ת עם ה"ר, שתחלת התיקון הזה נעשה בהאור שיצא מנקבי העינים, והאור הזה לא הגיע אל זה"ת דנקודים רק אל גה"ר, וע"כ נשארו זה"ת בלי תיקון קוים אלא בקו אחד כמו הפרצופים הקודמים. (א"פ דף תכ"ח ד"ה יוד).

קלג) על ידי זווג דחוי"ב על הארת המלאפום שקבלו מיסוד דא"ק, יצאו זה"ת דנקודים, שהן זו"ן.

קלד) הכלים דכל פרצוף נעשים מהכלים דפרצוף העליון אחר הסלקות אורותיהם

מהם. ועד"ו הכלים דנקודים נעשו מהכלים דט"ת דס"ג שנסתלק האור מהן בעת צמצום נה"י. (א"פ דף תכ"ח ד"ה וצריך).

קלה) משום שבהכלים דגוף הנקודים, חסרים ב' הכלים העליונים: כתר וחכמה, ואין בהם אלא בחינות ז"ת והאור שהגיע להם היה בו ע"ס שלמות ע"כ נמצאים הכלים קטנים, ולכן נשברו. (א"פ דף תכ"ט ד"ה ולא).

קלו) להיות מחשבת הבריאה הוא להנות לנבראיו, ואין מחשבה זו מתקיימת זולת ע"י הנהגה של זה לעומת זה. (א"פ דף תל"א ד"ה שאי אפשר).

קלז) כי הכלים היו מבחינת ז"ת שהן דין, והאורות היו של ג"ר שהן רחמים. (א"פ דף ת"ל ד"ה ולפי).

שאלות לסדר סבה ומסובב

- קלח) מה מסובב מהחשק דמלכות דא"ס, אל יתר דבקות באור העליון.
קלט) מה מסובב מהסתלקות האור מכל ד' הבחינות.
קמ) מה מסובב מהמסך.
קמא) מה מסובב מאוה"ת.
(לאצילות פרצוף ע"ב דא"ק)
קמב) מה מסובב מהמסך דטבור, דגלגלתא.
קמג) מה מסובב מהביטוש דא"מ באו"פ, בפרצוף הגלגלתא.
קמד) מה מסובב מהעלם בחינה אחרונה.
קמה) מה מסובב מב' הרשימות: זכר ונקבה. שעלו מהגוף דגלגלתא.
קמו) מה מסובב מב' זווגי זו"ן שעושה המסך בהתכללותו בחוטם שבראש דגלגלתא.
קמז) מה מסובב מגילוי העביות דגוף בהמסך והרשימות.
קמח) מה מסובב מב' הזווגים שהמסך עושה במקום החוזה דגלגלתא.
(לאצילות פרצוף ס"ג דא"ק)
קמט) מה מסובב ממסך דטבור דע"ב.
קנ) מה מסובב מביטוש דא"מ באו"פ דע"ב.
קנא) מה מסובב מהעלם בחינה אחרונה דע"ב.
קנב) מה מסובב מב' הרשימות זכר ונקבה שעלו מן הסתלקות דע"ב.
קנג) מה מסובב מב' הזווגים דו"ן, שעושה המסך בהתכללותו באון דראש ע"ב.
קנד) מה מסובב מגילוי העביות דגוף בהמסך.
קנה) מה מסובב מב' הזווגים, שעושה המסך במקום החוזה דע"ב.
- (לאצילות פרצוף מ"ה וב"ן דא"ק)
קנו) מה מסובב ממסך דטבור דס"ג.
קנז) מה מסובב מהביטוש דא"מ באו"פ דס"ג.
קנח) מה מסובב מהעלם בחינה אחרונה דס"ג.
קנט) מה מסובב מב' הרשימות זו"ן שעלו בנקבי העינים, דראש הס"ג.
קס) מה מסובב מהתכללות הרשימות בזווגים שבנקבי עינים דראש הס"ג.
קסא) מה מסובב מגילוי עביות דגוף בהמסך והרשימות.
קסב) מה מסובב מירידת המסך להבחינות שכנגדם בחיצוניות הגוף דס"ג.
קסג) מה מסובב מיציאת אח"פ מכל המדרגות.
קסד) כיצד מקושרות הפעולות זו בזו מצמצום א' עד גמר עולם הנקודים מבחינת הקטנות. ע"פ סבה ומסובב.
קסה) מה הן י' הפעולות שנעשו עד גמר פרצוף הגלגלתא דא"ק.
קסו) איך י' הפעולות מקושרות זו בזו ע"פ סבה ומסובב.
קסז) מה הן י"ד הפעולות שנוהגות באצילות פרצוף בדרך כללות.
קסח) איך מתקשרות י"ד הפעולות של אצילות הפרצוף, זו בזו.
קסט) מה הן ב' הפעולות שנתוספו בפרצוף ס"ג.
קע) מה הן י"ג הפעולות שנתוספו בפרצוף הנקודים.
קעא) איך מתקשרות י"ג הפעולות זו בזו על פי הסדר הנ"ל של סבה ומסובב.

התשובות לסדר סבה ומסובב

בהמסך והרשימות. (שם אות ט"ז וי"ז).
קמז) א' היא, יציאתם מהראש וביאתם
לבחינה שכנגדם בחיצוניות הגוף דפרצוף
הגלגלתא, דהיינו בבחינה ג' של הגוף שנקרא
חזה. ב', שעושים שם במקום החזה דגלגלתא,
ב' זווגים של הזכר והנקבה, כתכונתם
בהראש. (שם אות י"ט).

קמח) א' שיצאו ע"ס דראש, מחזה
ולמעלה עד הפה דפרצוף גלגלתא. בקומת
חכמה. ב' עה"ס שמחזה ולמטה, לבחינת
התלבשות שנק' גוף. ג', עה"ס דסיום
המתפשטות מהמסך דטבור ולמטה.
שמסתיימות למעלה מטבור דפרצוף גלגלתא.
והתפשטות רת"ס זו, נקראת פרצוף ע"ב
דא"ק. (שם אות כ' וכ"א וכ"ב).

(לאצילות פרצוף ס"ג דא"ק)

קמט) ביטוש דא"מ ואו"פ זה בזה.
(שם אות י"ב).

קנ) א', הוא הודככות המסך עד
שמשותה למלכות דראש, להתחדשות בזווג
דראש. ב' הוא, התכללות המסך בדרך עליתו,
בהרשימות דע"ס דגוף. ג', העלמת הרשימה
דהמשכה מבחינה האחרונה (שם אות י"ב
וי"ג וי"ח).

קנא) א' הוא, העלם אור החכמה
והתמעטות הקומה עד הבינה. ב' הוא, ב'
רשימות העליונות שנעשו לזכר ונקבה. (שם
אות י"ד ואות כ"ד).

קנב) א' הוא, התעלות המלכות דראש
אל האזן, שהוא בחי"ב דראש. ב' הוא,
שנעשה שם הזווג על בחי"ג דהתלבשות,
דהיינו על בחינת הזכר, הממשיך קומת
חכמה, שאינו בבחינת התפשטות לכלים. ג'
הוא, הזווג הב' שנעשה שם על בחי"ב, שהיא
בחינת הנקבה, הממשכה קומת בינה. שיש
לה התפשטות לבחינת כלים. (שם אות ט"ו).
קנג) א' הוא התחדשות העביות במסך
והרשימות עד שיהיו ראויים לזווג דהכאה עם
אור העליון. ב' הוא גלוי העביות דגוף
בהמסך והרשימות. (שם אות ט"ז וי"ז).

קלח) ג' פעולות מסובבות מזה: א'
היא הסתלקות האור מכל ד' הבחינות. ב',
שנעשה מקום אל העולמות. ג', כלים דע"ס
דעגולים. (הסתכלות פנימית אות ד').

קלט) א', אור הקו דא"ס על ג' בחינות
לבד. ב', תיקון מסך, המגביל ומעכב על האור
מלהתפשט בבחי"ד. (שם אות ה').

קמ) א', זווג דהכאה עם אור העליון
ב', החזרת האור, השייך לבחי"ד, לאחוריו.
הנקרא אור חזור. (שם אות ו').

קמא) א', בחינת קבלה אל אור העליון
בכח ובפועל, הנקרא ראש וגוף. ב', בחינת
דחיה לאור העליון מבחי"ד המתגלה בפועל
במסך דטבור, המתפשט לעשרה כחות דסיום,
הנקראים ע"ס דנה"י. או ע"ס דסוף. (שם אות
ט').

(לאצילות פרצוף ע"ב דא"ק)

קמב) ביטוש דא"מ ואו"פ זה בזה.
(שם אות י"ב).

קמג) א', הודככות המסך, עד שמשותה
לבחינת מלכות דראש, להתחדשות בזווג
דראש. ב', התכללות המסך בהרשימות דע"ס
דגוף, בדרך עליתו. ג', העלמת הרשימה
דהמשכה מבחינה אחרונה (שם אות י"ב
וי"ג וי"ח).

קמד) א', העלם אור הכתר והתמעטות
הקומה עד החכמה. ב', ב' רשימות עליונות
שנעשו זכר ונקבה (שם אות י"ד. ואות
י"ט).

קמה) א', התעלות המלכות דראש אל
החוטם דראש, שהוא בחי"ג. ב' שנעשה שם
הזווג על בחי"ד דהתלבשות, דהיינו על
בחינת הזכר, וממשיך שם קומת כתר, שאינו
בבחינת התפשטות לכלים. ג', שנעשה שם
הזווג על בחי"ג, דהיינו על בחינת הנקבה.
וממשיך קומת חכמה, שיש לה התפשטות
ממעלה למטה לבחינת כלים. (שם אות ט"ו).

קמו) א', התחדשות העביות בהמסך
והרשימות עד שיהיו ראויים לזווג דהכאה
עם אור העליון. ב' הוא, גילוי העביות דגוף

קנד) א' הוא, יציאתם מהראש וביאתם אל הבחינה שכנגדם בחיצוניות הגוף דפרצוף ע"ב, דהיינו בבחי"ב דע"ב שנקרא חזה. ב' היא, שחורים ועושים שם במקום החזה דע"ב, ב' זוגים, כתכונת ב' הזוגים שעשו מתוך התכללות בהווג דראש ע"ב. (שם אות י"ט. ואות כ"ד).

קנה) א', שיצאו ע"ס דראש מחזה ולמעלה עד הפה דפרצוף ע"ב בקומת בינה, שהיא בחינת הנקבה, שממנה הכלים של הפרצוף, אבל יש שם ג"כ קומת חכמה מבחינת הזכר, שהוא אין לו התפשטות לכלים. ב' הוא, עה"ס שמחזה דע"ב ולמטה, המתפשטות בכלי דכתר דגוף, עד הטבור דפרצוף גלגלתא, שהוא עד סיום רגלים דפרצוף ע"ב, ושם נפסק התפשטות הזו, משום שיש שם אור קומת הזכר שהיא חכמה. ג' היא, התפשטות ט"ס תחתונות מטבור ולמטה עד סיום רגלים דגלגלתא דא"ק, המכוונות נקודות דס"ג. ד' הוא, עה"ס דסיום המתפשטות מכח המסך דטבור, הנקראות ע"ס דנה"י או ע"ס דסוף הפרצוף. והתפשטות רת"ס זו, נקרא פרצוף ס"ג דא"ק.

(לאצילות פרצוף מ"ה וב"ן דא"ק) הנקרא עולם הנקודים, או ב"ן. קנו) ביטוש דאו"מ באו"פ זה בזה. קנו) הודככות המסך עד שמשותה למלכות דראש, לקבל התחדשות מהווג דראש. ב' היא, התכללות המסך בב' מיני רשימות: מרשימות שאינן מחוברות עם מרשימות דנה"י דגלגלתא, הנקראות טעמים. ומרשימות המחוברות עם נה"י דגלגלתא, הנקראות נקודות, שבהן ב' ההי"ן מחוברות יחדיו: ה"ר וה"ת. ג' היא, העלמת הרשימות דהמשכה מבחינה האחרונה. (שם אות י"ב י"ג וי"ח. ואות כ"ה).

קנח) התמעטות הקומה עד בחי"א. ב' היא, ב' הרשימות העליונות שנעשו לזכר ונקבה. (שם אות י"ד. ואות ט"ו). קנט) התעלות המלכות דראש אל נקבי עינים. ב' שנעשה שם הווג על בחי"ב

דהתלבשות, דהיינו על בחינת הזכר, שנמשך עליה קומת בינה, ואינה בבחינת התפשטות לכלים, וזה נעשה על ב' מיני רשימות הנ"ל: דטעמים ונקודות. ג' הוא, הווג הנעשה שם בבחינת הנקבה, דהיינו על בחי"א, שנמשך עליה קומת ז"א, אבל יש לה התפשטות לכלים, וזה נעשה ג"כ על ב' מיני רשימות: דטעמים ונקודות. (שם אות ט"ו. ואות ל').

קס) א' הוא, התחדשות העביות בהמסך והרשימות, שעלו מגוף הס"ג, עד שיהיו ראויים לווג דהכאה עם אור העליון. ב', יציאת הדיקנא בבחי' ה"ת בעינים, ויה"ו באח"פ. ג' גילוי העביות דגוף בהמסך והרשימות, (שם אות ט"ז וי"ז. ובאו"פ דף שצ"א ד"ה שערות).

קסא) יציאתם מהראש וביאתם אל הבחינה שכנגדם בחיצוניות הגוף דס"ג. (הסתכלות פנימית אות י"ט).

קסב) א' שהוציא ג' ראשים, עם ביאתו אל ג' מקומות בגוף: בחזה, ובטבור, ובסיומא דגופא. שמחזה עד הפה דס"ג, הוציא עה"ס דראש דמ"ה וב"ן העליון, ועה"ס דגוף שלו מסתיימות בטבור. ומטבור עד החזה דס"ג, הוציא עה"ס דראש הנקרא ישסו"ת, או ראש הא' דנקודים. ומסיום הגוף, דהיינו ת"ת דא"ק, עד הטבור, הוציא גה"ר דנקודים. ומסיום הגוף דא"ק ולמטה, יצא הגוף דנקודים, שהם זה"ת דנקודים. ובכולם יש זכר ונקבה: שקומת הזכר היא עד הבינה, וקומתה של הנקבה היא קומת ז"א. (שם אות כ' כ"א וכ"ב. וכ"ד. ואות ל').

קסג) המעטת האצילות על כתר וחכמה לבד, ואח"פ דכל מדרגה נחשבים לבריאה לאותו המדרגה. ב', גבול חדש לסיום הקו דא"ס, שנתעלה ממלכות דנה"י דא"ק, אל בינה דנה"י דא"ק, ויצאו ג' הספירות בינה וז"א ומלכות דנה"י דא"ק, למטה מנקודת הצמצום. שזה מכוונה צמצום ב', ג', שאלו ג' הספירות שלמטה מנקודת הצמצום, נעשו מקום לג' עולמות ב"ע: עולם הבריאה, נעשה במקום בינה. ועולם היצירה במקום

שם הווג על בחי"ד דבחינת התלבושות, דהיינו על בחינת הזכר, ונמשך שם קומת כתר. ואינו בבחינת התפשטות לכלים. ג', שנעשה שם ווג ב' על בחי"ג, דהיינו על בחינת הנקבה, ונמשך שם קומת חכמה, וממנה יש התפשטות לכלים.

מב' ווגי זו"ן שנעשו בהתכללותם בהראש דגלגלתא, נמשך התחדשות העביות בהמסך והרשימות עד שנעשו ראויים לזוג דהכאה עם אור העליון. ב' היא, גילוי העביות דגוף במסך ובהרשימות.

מגילוי העביות דגוף בהמסך ובהרשימות, נמשך יציאתם מהראש וביאתם לבחינה שכנגדם בחיצוניות הגוף דפרצוף הגלגלתא, שהוא בחי"ג של הגוף, שנקרא חזה. ב' הוא, שעשו כאן במקום החזה אותם ב' הווגים שנעשו על בחינתם בהראש.

מב' הווגים שעשו הזכר והנקבה במקום החזה, נמשך, ג' פעולות: א' יציאת ע"ס דראש מחזה ולמעלה עד הפה דפרצוף גלגלתא, בקומת חכמה. ב' שנתפשטו ע"ס מחזה ולמטה שנקרא גוף, עד המסך דטבור של עצמו. ג' ע"ס דסיום שנתפשטו מהמסך דטבור, ונסתיימו למעלה מטבור דפרצוף הגלגלתא. והתפשטות רת"ס זו, נקרא פרצוף הע"ב דא"ק.

(מע"ב לס"ג)

ממסך דטבור דע"ב, נמשך ביטוש של או"מ באו"פ זה בזה. (הסתכלות פנימית אות י"ב).

מביטוש דאו"מ באו"פ, נמשך, ג' פעולות: א' הזדככות המסך להשתוות למלכות דראש, כדי להתחדש בזוג, שעמו יחד מסתלקים האורות דגוף. ב' הוא, התכללות המסך בדרך עליתו, ברשימות דע"ס דגוף. ג', העלמת הרשימה דהמשכה מבחינה האחרונה.

מהעלמת בחינה אחרונה דהמשכה, נמשך, העלם אור החכמה והתמעטות הקומה עד הבינה. ב' היא, שנתהוו ב' רשימות עליונות לזכר ונקבה.

מב' הרשימות: זכר ונקבה, נמשך

ז"א. ועולם העשיה במקום מלכות. ד' היא תיקון הפרסא. (שם אות ל' ד"ה והנה. ואות ל"ג ול"ד).

קסד) מכח החשק ליתר דבקות, דהיינו להשוואת הצורה עם אור העליון, צמצם המלכות דא"ס ב"ה, את בחינת הגדלות דרצון לקבל, דהיינו שלא רצה לקבל בבחי"ד. ומתוך שבחי"ד היתה כל הכלי קבלה על אור העליון ע"כ נסתלק האור מכל ד' הבחינות, ונעשה מקום פנוי אל העולמות. מהסתלקות האור מכל ד' הבחינות, מסובב תיקון מסך על בחי"ד, כדי להמשיך האור על ג' בחינות הראשונות ולא יתפשט אל בחי"ד.

מהמסך שנתתקן על בחי"ד, נמשך בו ווג דהכאה עם אור עליון המחזיר כל אותו חלק האור הראוי לבא לבחינה ד' לאחוריו, הנקרא אור חור.

מהווג דהכאה ואוה"ח שעלה, נמשך ב' פעולות: א' הוא, בחינת קבלה בכח ובפועל אל אור העליון, שנקרא ראש וגוף עד הטבור. ב' הוא כח הדחיה על ע"ס דאור העליון הנקרא מסך דטבור, שממנו מתפשטים עשר כחות דסיום, הנקראים ע"ס דסוף, או ע"ס נה"י.

(מגלגלתא לע"ב.)

מהמסך דטבור, נמשך ביטוש דאו"מ באו"פ זה בזה.

מהביטוש דאו"מ באו"פ זכ"ו, נמשך ג' פעולות: א' היא, הזדככות המסך וביאתו להתחדשות הווג בהראש, שמתוך זה נסתלקו כל האורות דגוף. ב' הוא, התכללות המסך בהרשימות דגוף בדרך עליתו. ג', העלם הרשימה דהמשכה מבחינה אחרונה.

מהעלמת הרשימה דהמשכה מבחינה האחרונה, נמשך ב' פעולות: א' הוא העלם אור הכתר, ונתמעט הקומה עד החכמה. ב' הוא, שבי הרשימות העליונות נעשו לזכר ונקבה.

מב' הרשימות זכר ונקבה, נמשך, ג' פעולות: א' התעלות המלכות של ראש, אל החוטם, שהוא בחי"ג דראש. ב' שנעשה

התעלות המלכות דראש עד האזן. ב', שנעשה שם הזווג על בחי"ג דהתלבשות שהיא בחינת הזכר, וממשיך שם ע"ס בקומת חכמה, אבל אין בו התפשטות אל כלים. ג', זווג ב' שנעשה שם על בחי"ב, שהיא בחי' הנקבה. וממשיך קומת בינה, שהיא מתפשטת לכלים. מב' הזווגים שנעשו בראש, מבחינת זכר ונקבה. נמשך, א' התחדשות עביות במסך ורשימות, עד שיהיו ראויים לזווג דהכאה עם אור העליון. ב', היא גילוי עביות דגוף במסך ורשימות.

מכח גילוי עביות דגוף בהמסך ורשימות, נמשך יציאתם מן הראש, וביאתם אל הבחינה שכנגדם בגוף דע"ב. דהיינו בבחי"ב שנקרא חזה. ב', שחוזרים ועושים שם בחזה דע"ב ב' זווגים כתכונתם שעשו בהראש.

מן ב' הזווגים דזכר ונקבה שעשו בחזה דע"ב, נמשך ד' פעולות: א', שיצאו ע"ס דראש מחזה ולמעלה עד הפה דפרצוף ע"ב בקומת בינה. שהיא בחינת הנקבה שממנה התפשטות לכלים של הפרצוף, אבל יש שם גם קומת חכמה שהיא הזכר של הפרצוף, שאין לו התפשטות לכלים. ב', הוא, עה"ס אשר מחזה דע"ב ולמטה המתפשטות בכלים דכתר דגוף, עד הטבור דפרצוף גלגלתא ושם נפסק התפשטות ההיא. ג', הוא, התפשטות ט"ס תחתונות עד סיום רגלים דגלגלתא דא"ק, המכונות נקודות דס"ג. ד' היא, המסך דטבור, שממנו מתפשטות ע"ס דסיום, והתפשטות רת"ס זו, נקרא פרצוף ס"ג דא"ק. (מס"ג למ"ה וב"ן)

ממסך דטבור דס"ג, נמשך ביטוש דאו"מ באו"פ. מביטוש דאו"מ באו"פ, נמשך הודככות המסך עד שמשותה למלכות דראש, לקבל שם התחדשות מהזווג דראש. ב' הוא, התכללות המסך בב' מיני רשימות: מרשימות שאינם מחוברות עם הרשימות נה"י דא"ק הפנימי. ומרשימות שהן מחוברות ברשימות נה"י הפנימים, הנקראות נקודות, שבהן ב' ההין מחוברות יחדיו: ה"ר וה"ת. ג' היא העלמת הרשימה דהמשכה מבחינה אחרונה. מהעלם בחינה אחרונה דהמשכה נמשך,

התמעטות הקומה עד בחינה א', ב' היא התהוות ב' הרשימות לזכר ונקבה. מב' הרשימות, שנתהוו לזכר ונקבה, נמשך, התעלות המלכות דראש לנקבי עינים. ב', שנעשה שם זווג על בחי"ב דהתלבשות, שהיא בחינת הזכר, ונמשך קומת בינה, וממנה אין התפשטות לכלים והזווג נעשה הן בהרשימות דטעמים והן בהרשימות דנקודות. ג' היא, הזווג הב' שנעשה שם בחינת הנקבה, שהיא על בחי"א, ונמשך עליה קומת ז"א. וממנה יש התפשטות לכלים, וגם זווג זה נעשה הן על הרשימות דטעמים, והן על הרשימות דנקודות.

מהתכללות הרשימות בזווגים של ראש בנקבי העינים, נמשך, ג' פעולות א', התחדשות העביות בהמסך והרשימות שעלו מגוף הס"ג, ונעשו ראויים לזווג דהכאה. ב', יציאת הדיקנא בבחינת ה"ת בעינים, ויה"ו באח"פ. ג' גילוי העביות דגוף בהמסך ורשימות.

מירידת המסך אל הבחינה שכנגדו בחיצוניות דגוף, נמשך, ג' ראשים עם ביאתו בג' מקומות בהגוף: בחזה, ובטבור, ובסיומא דגופא, דהיינו סיום ת"ת דא"ק. אשר מחזה עד הפה דס"ג, הוציא עה"ס דראש של מ"ה וב"ן העליון, והגוף שלו מסתיים למעלה מטבור דא"ק הפנימי. ומטבור עד החזה דס"ג, עה"ס דראש של ישו"ת, שהוא ראש הא' דנקודים. ומסיום הגוף ולמעלה עד הטבור, הוציא ראש ב' שנקרא ג"ר דנקודים, ומסיום הגוף ולמטה יצא הגוף דנקודים, שהן ז"ת דנקודים. ובכולם יש זכר ונקבה: שקומת הזכר עד הבינה. וקומת הנקבה עד הז"א. ב' היא, יציאת האח"פ מכל המדרגות. מיציאת האח"פ מכל המדרגות, נמשך ד' פעולות: א', המעטת האצילות על כתר וחכמה לבד, כי אח"פ דהמדרגה יצאו ממנה ונחשבים לבריאה שלה. ב' היא, תיקון הפרסא. ג' היא, גבול חדש לסיום הקו דא"ס, שהוא במקום בינה דנה"י דא"ק, ונמצאו בינה ז"א ומלכות דנה"י דא"ק למטה מנקודת הסיום של קו א"ס. שזה נקרא

צמצום ב'. ד', כי מג' הספירות דנה"י דא"ק שיצאו למטה מנקודת צמצום ב', נעשו מהן המקום אל ג' עלמין דפרודא הנקראים ב"ע: כי בינה נעשה למקום עולם הבריאה. וז"א לעולם היצירה. ומלכות לעולם עשיה.

קסז) א' המקום שבו נעשה הצמצום. ב' הרשימות שנשארו אחר הצמצום ג' עה"ס דעגולים. ד' מסך שבכלי מלכות. ה' המשכת אור בחזרה. ו' זווג דהכאה עם אור העליון. ז' אור"ח הנעשה לבוש וכלי לאור העליון. ח' עה"ס דיושר שממטה למעלה, שהן ראש הקו. ט' התפשטות מלכות דראש ממעלה למטה בע"ס מינה ובה עד הטבור, שהן תוך הקו. י' התפשטות המסך דטבור בע"ס דסיום, שממלכות דסיום ולמטה חושך ולא אור.

קסח) מכח הסתלקות האור על כל ד' בחינות, נמשכו, ד' פעולות: המקום להעולמות. והרשימות שהן ע"ס דעגולים. והתעוררות להמשכת האור בחזרה, ותיקון מסך. המסך מסבב ב' פעולות: זווג דהכאה. והעלאת אור"ח. הזווג דהכאה ואור"ח, מסבבים ד' פעולות: ראש. תוך. סוף. ונקודת הצמצום המסיימת את הקו.

קסז) א' ביטוש דאור"מ באור"פ. ב' הזדככות המסך. ג' התכללות המסך בהרשימות דע"ס הגוף. ד', ב' רשימות עליונות: זכר ונקבה. ה' ב' מיני זווגים

בהמסך של ראש. ו' התחדשות העביות בהמסך ורשימות. ז' הכר העביות דגוף בהם. ח' העלם הרשימה דבחינה האחרונה מהם. ט' יציאתם מהראש. י' ביאתם לחיצוניות הגוף דפרצוף הקודם במקום החזה, י"א, זווג דהכאה הנעשה בהמסך במקום החזה, הממשיך ע"ס דראש, י"ב התפשטות המלכות דראש מחזה ולמטה. י"ג, שמלביש לפרצוף הקודם. י"ד, שמתחיל מהפה דעליון. (הסתכלות פנימית אות י"א.)

קסח) הביטוש דאור"מ באור"פ מסבב ג' פעולות: הזדככות המסך. התכללות המסך בהרשימות. והעלמת בחינה אחרונה. העלמת בחינה אחרונה מסבב, ב' פעולות: ב' רשימות זו"ן. ב' זווגים חדשים בראש. התכללות בזווג דראש מסבבת, הכר העביות דגוף. הכר העביות דגוף, מסבב ג' פעולות: יציאה מהראש. ביאה אל הבחינה שכנגדו בחיצוניות הגוף. זווג חדש במקום החזה. מהזווג שבחזה מסובבים ג' הפעולות: ראש. תוך. סוף. מהזדככות המסך, והסתלקות אורות הגוף, מסובב, ב' פעולות: הלבשת התחתון לעליון. והתחלת קומת התחתון מהפה דעליון. קסט) ירידת הנקודות דס"ג למטה מטבור דא"ק הפנימי. והתחלקות הפרצוף לטעמים ונקודות.

קצ) ע"י הסתכלות פנימית אות ל"א. קצא) ע"י שם אות ל"ב עד ל"ה.

חלק ז'

עשר הספירות דד' מלכין קדמאין דמיתו

* (א) דע, כי אלו המלכים, שרשם הוא, שם ב"ן הראשון, שיצא מן הארת העינים של א"ק הנקרא עולם הנקודים. וכל בחינת המלכות שיש בכל העולמות מזה השם ב"ן נעשו. כי יש מלכות באריך ובאור"א ובזו"ן, וכולם נתבררו ע"י שם מ"ה שיצא ממצחא דא"ק, שהוא בחינת הזכר. וכבר ידעת כי אין לך ספירה דלא אתכלילת מי"ס, וא"כ בכל ספירה וספירה שבכל העולמות מוכרח שיש בה בחינת מלכות הנעשית ממלכים הנ"ל.

אור פנימי

א) המלכים שרשם הוא, שם ב"ן הראשון: כלומר, שבעולם התיקון הם בחינת שם הויה במילוי ההין שבגימטריא ב"ן. ואע"פ שממקורם הם בחינת הויה דס"ג, דהיינו נקודות דס"ג, כמ"ש הרב בעץ חיים שער י' סוף פרק ג', עש"ה. שלעתיד לבא כשיתוקנו כל אלו מלכים לגמרי יוחזר שם ס"ג לקדמותו ויתבטל שם מ"ה, שזה ענין חזרת העולם לתהו ובהו, ואז לא יהיה רק ב' אורות של ע"ב וס"ג, עכ"ל. ועכ"ז בעולם התיקון ירדו הנקודות דס"ג ונעשו שם ב"ן, שפירושו נוקבא דשם מ"ה וטפלה אליו, וכל מה שיש לה היא מקבלת מהזכר שהוא הויה דמ"ה. ולכן אנו מכנים תמיד את ז"ת דנקודים בשם ב"ן, אע"פ שהם נקודות דס"ג. והנה באמת נבחן הפרצוף שיצא על ידי הזווג במסך דבחי"א המכונה אור העינים, שהוא הויה דמ"ה שפירושו ע"ס בקומת

ו"א, אלא שנקרא בשם הויה דס"ג מב' טעמים: א', משום שיש שם אור הזכר שיצא על בחי"ב דהתלבשות, הנקרא ישו"ת, כנ"ל דף ת"ד באו"פ ד"ה והועילה. ע"ש. וקומת ישו"ת נקרא הויה דס"ג. וטעם ב', משום הכלים דנקודים, שהם בחינות נקודות דס"ג דא"ק, דהיינו ט"ת דס"ג שירדו למטה מטבור דא"ק, שהאור נסתלק מהם והכלים האלו עברו להע"ס דעולם הנקודים, כמ"ש דף תכ"ח באו"פ ד"ה וצריך. וע"כ נקראים בשם נקודות דס"ג. המלכות שיש בכל העולמות מזה השם ב"ן נעשו: כי ע"י עלית ה' תתאה שהיא המלכות, למקום העינים שהוא חכמה, נתערבה ונתחברה המלכות בכל ספירה וספירה מהע"ס. ומשם ואילך נמצאת מלכות הוה המחוברת עם ה"ר, כלולה בכל ספירה ובכל פרצוף. כמ"ש באו"פ דף תכ"ח ד"ה יוד נקודות.

* מבוא שערים שער ו' ח"ב פ"א.

(ב) וכשהמאציל העליון התחיל לברוא העולם האציל וברא ויצר ועשה ד' עולמות אבי"ע, והתחיל לברר המלכים הנזכרים דמיתו, ומה שהוברר ממנו עלה בקדושת העולמות, ומה שלא הוברר נשאר קליפה וסיגים. ואמנם עיקר כל הסיגים האלו והמלכים האלו, שרשם הוא שם

אור פנימי

מעורבת הבחי"ד בכל בחינה מהם, הרי האור ההוא לא היה יכול להתלבש בהכלים הללו כי הבחי"ד כבר מצומצמת שלא תקבל אור החכמה, וע"כ, כשהאור נמשך תוך כלי ופגע בבחי"ד המעורב בהכלי, הנה תכף נסתלק ויצא מכל הכלים וגם הכלי נשבר ומת, מחמת הבחי"ד שבו שינקה משהו מהאור בטרם שנסתלק משם, אשר יניקה זו גרם שינוי צורה בבחי' הפכיות מהמאציל, שהוא אור החיים, וע"כ נקרא מיתו.

והנך מוצא אשר זה העירוב של הבחי"ד בהכלים דס"ג שהם בחי"ב, גרם שבירה ומיתו בהכלים, וע"כ נבחן העירוב הזה בשם סיגים בהכלים, אשר הם חלקים בהכלים שאינם יכולים לקבל את האור העליון, ומחמתם נפל הקלקול בכל הכלים, גם בהחלקים שהם ראויים לקבל האור דהיינו בכלים דס"ג שהם מבחי"ב.

וזה אמרו, כשהתחיל לברוא העולם וכו' והתחיל לברר המלכים, ומה שהוברר ממנו עלה בקדושת העולמות, ומה שלא הוברר נשאר קליפה וסיגים. עכ"ל. כי אחר שהאור נסתלק מהכלים, והכלים מתו ונפלו לעלמין דפרודא לבי"ע, הנה אז חזר המאציל וברר את הכלים השבורים של המלכים, שפירושו הוא, שבירר את החלקים הראויים להלבשת האור העליון, שהם השייכים להכלים דס"ג, כנ"ל, והם פרצופי אצילות בחלקם מצד הבין. ואותם הסיגים, שהם מעורבים בבחי"ד שלא נבררו, המה נשארו בבי"ע בתוך הקליפות. הרי נתבאר שהסיגים הם חלקי הבחי"ד שנתערבו בהכלים דס"ג, ועירוב זה הושרש בהכלים דנקודים, שנקראים בין,

(ב) הסיגים האלו והמלכים האלו שרשם הוא שם ב"ן: וצריכים להבין היטב את הסיגים הללו מה הם. גם איך הם הושרשו ובאים משם ב"ן.

והענין הוא כי כבר ידעת שהכלים שבכל פרצוף באים לו מהעליון שלו. כי אחר שנסתלקו האורות דע"ס דגוף דעליון ונשארים הכלים דע"ס ריקנים מאור, הנה הכלים הללו עוברים אל התחתון, והמה מתמלאים בהאורות של התחתון, כנ"ל דף שי"ח באו"פ ד"ה וכבר ביאר עש"ה.

ולפי זה תבין שהכלים של ט"ת של פרצוף ס"ג דא"ק, שנתרוקנו מאורותיהם עם צמצום נה"י דא"ק, המה הם הכלים של הנקודים דא"ק המכונה שם ב"ן. ונתבאר באו"פ (לעיל דף ש"צ ד"ה וס"ג), שט"ת דס"ג דא"ק שהתפשטו למקום נה"י דפרצוף הכתר דא"ק, הנה נתערבו שם עם הבחי"ד הנמצאת בכלים דנה"י דפרצוף הכתר דא"ק. (כנ"ל דף תכ"ח באו"פ ד"ה והטעם), שהבחי"ד נתערבה בכל ספירה וספירה עד החכמה, ע"ש. הרי שיש עירוב דבחי"ד בכלים דס"ג בכל בחינה ובחינה מהם. גם נתבאר לעיל (דף ש"צ ד"ה וס"ג) הטעם שלכן יכלו האורות והכלים של הס"ג להאיר במקום הבחי"ד דא"ק, משום שעל אור הס"ג לא היה צמצום, שהוא אור הבינה, והצמצום לא היה רק על אור החכמה לבד. עש"ה. ונמצא לפי זה אשר אח"כ כשעברו כלים אלו אל ז"ת דנקודים כנ"ל. ואו"א של הנקודים נזדווגו בזווג דגדלות פב"פ, והמשיכו קומת חכמה במקומם ממטה למעלה בבחינת ראש, ואח"כ, השפיעו אור החכמה הזה אל הז"ת של הנקודים, ששמה היה

ב"ן א', והוא פרצוף אדם אחד מראשו ועד רגליו, ויש בו קליפות כנגדו מראשו ועד רגליו.

ג) ואף על פי שהם שבעה מלכים הם עשרה, דוגמת מה שאנו אומרים, כי שבעה היכלין הם ואינם אלא עשרה, כי היכל הא' כלול מג' ספירות ראשונות, ונקרא היכל קודש הקדשים, וכן היכל האחרון כלול מב': יסוד, ומלכות. שהוא לבנת הספיר. כן הוא כאן, כי יו"ד ספירות הם ונקראים שבעה מלכים.

ד) והענין יותר מבואר, הוא זה, כי הנה נתבאר, שמהמלכים האלו נתבררו הבחינות הראויות לעתיק ולא"א ולא"א דאצילות, ואמנם מהאחורים שלהם היה קצת שבירה בהם, אך לא מיתה ממש שהיא הקליפה, זולתי המעטת אור, וע"י כן אותם האחורים נפלו למטה ממקומם בקדושה עצמה, ואין בהם סיגים ממש שהם המיתה. אכן בחלק זו"ן דאצילות, אע"פ שכל בחינות המלכיות שבכל ספירה מהם נתבררו מאלו המלכים של שם ב"ן הנ"ל, הנה נשאר בהם קצת ניצוצות שלא נתבררו

אור פנימי

ד) מהאחורים שלהם היה קצת שבירה וכ"י ואין בהם סיגים ממש: פי' אע"פ שגם הג"ר דאצילות לא נתבררו לגמרי, והאחורים שנפלו מהם בעת שביה"כ, לא נתעלו לגמרי למקומם עד גמר התיקון, מ"מ אין זה נותן שום אחיזה לקליפות, משום שאחורים אלו לא יצאו מעולם האצילות כלל, אלא שירדו ממדרגה גבוה למדרגה שפלה. מה שאין כן הו"ת דנקודים שנק' זו"ן, הנה יש בהם סיגים ממש, כמ"ש לעיל, כי ע"כ מתו ונפלו לעלמין דפרודא, ולכן כיון שלא נבררו אלו הכלים לגמרי, אלא שנשארו הרבה סיגים בתוך הקליפות, הנה כשיעזר הו"ת הללו, הרי יש להם ברשותם מהכלים דו"ת הללו, הרי יש להם אחיזה גם בזו"ן, כמ"ש זה היטב במקומו.

הקליפות אינן נאחזות רק בזו"ן ולא מאמא ולמעלה: כמ"ש לעיל בדיבור הסמוך, כי רק מהכלים דו"א נשארו חלקים בלתי מבוררים תוך הקליפות, וע"כ יש להם אחיזה

וזה אמרו, שהסיגים ומלכים הושרשו בשם ב"ן, דהיינו בנקודים.

ויש בו קליפות כנגדו מראשו ועד רגליו: כי הו"ת בכללם נבחנו לפרצוף אחד שלם בראש וגוף, והוא מצד שקבלו אור הג"ר וראש מזווג של גדלות דאו"א, כמ"ש בחלק ו'. ולכן כיון שכל הו"ת נשברו פנים ואחור, כמ"ש בהמשך חלק זה, וכיון שבחי"ד היתה מעורבת בכל בחינה ובחינה מן הכלים של הנקודים, כנ"ל, לכן יש בו קליפות מראשו עד רגליו, דהיינו הסיגים שנשארו בתוך הקליפות. כנ"ל.

ג) שבעה מלכים הם עשרה: כלומר, כי לא לבד שו"ת תג"ת נהי"ם של הקטנות כוללים ג"כ ע"ס, דהיינו ע"ס שבכל אחת יש בה תג"ת נהי"ם, אלא עוד היה בהם וווג דגדלות שיש בהם ג"ר ממש, דהיינו גם חב"ד. כמ"ש להלן.

והם מעורבים תוך הקליפות והסיגים, ולכן באלו שייך בהם מיתה ממש. ונמצא כי כל הקליפות אינן נאחזות רק בזו"ן לבד ולא מאמא ולמעלה.

ה) והנה ידעת כי ז"א שרשו אינו רק ששה ספירות אלא שאח"כ נתגדל ונעשו לו יו"ד ספירות. וכן המלכות, שרשה נקודה א' ונעשית אח"כ בת י"ס. הרי כי שרשם בתחלה אינם רק שבעה מלכים בלבד: ו' בז"א וא' בנוקבא. ואלו הם נאחזים בב' אותיות של השם האחרונות, שהם ו"ה, ושני אותיות אלו הם בגימטריא י"א. ואלו הם סוד י"א סמני הקטורת: י"ס פנימית וא' מקיף. ואע"פ שהמקיף כולל י"ס ג"כ, נקרא אחד.

ו) ועיקר הדבר איך היו ז' ונעשו י"א הוא, כי ד' אחרים נשברו מן חו"ב וישסו"ת, ונתחברו למעלה מז' מלכים אלו עמהם והיו י"א. ואל

אור פנימי

בו, משא"כ מאמא ולמעלה לא נפל כלום לחלקם של הקליפות. וע"כ אין להקליפות אחיזה כלל מאמא ולמעלה.

ה) ז"א שורשו אינו רק ששה ספירות: כי כשנולד הוא חסר ראש, שהוא ג"ר הנקרא חב"ד, ואין לו אז אלא ו"ק שהם חג"ת נה"י לבד. ומלכות אין לה אלא המלכות שלה, וחסרה כל הט"ס הראשונות. ולפיכך אין להם להס"א שום יניקה מראש דו"א, שהרי בזמן הקטנות אין לו ראש.

ויש בדברים אלו ענין רב, כמו שיתבאר להלן בע"ה, וכאן נבאר רק טעם הדבר למה יצא ז"א בחסר ג"ר, ובאמת אפילו בשעת גדלות אין לו יותר מששה כלים חג"ת נה"י, ומ"ש הרב שאז יש לו עשר ספירות, אין הפירוש שנתוספו לו ג"ס הראשונות שהן כח"ב, אלא רק שהחג"ת שלו של הקטנות מתגדלים ונעשים לו לחב"ד והנה"י דקטנות מתגדלים ונעשים לו לחג"ת, ונתוספו לו רק הג"ס תחתונות שהם נה"י.

הרי שאפילו בשעת הגדלות אינו משיג לג' כלים הראשונים כח"ב ומתוך שזה עיקר גדול בהחכמה, צריכים להבינו ממקורו דבר בטעמו.

ונודע, ששורש הז"א יצא בהנקודים, המכונה הוי"ה דב"ן, שהוא פרצוף מ"ה המכונה ישסו"ת שיצא מנקבי העינים. והנך מוצא בפרצוף הזה חידוש גדול במשונה מכל פרצופי א"ק הקודמים, כי בהם יצאו הגופים בע"ס ועשר הכלים, וכל גוף מתחיל מכלי דכתר, כמ"ש במטי ולא מטי ע"ש. אבל בפרצוף זה שיצא מעינים, מתחיל הגוף מדעת, ואין בהם זכר מג"ס הראשונות כתר חכמה בינה. ומלבד זה, יש שינוי גדול בהע"ס דראש עצמו, כי עד כאן יש רק ראש אחד לכל פרצוף, ובפרצוף העינים, יש ג' ראשים להפרצוף: הא', הוא ישסו"ת, העומד מטבור דא"ק ולמעלה עד החזה. הב' הוא הכתר של הנקודים. הג' הם או"א דנקודים.

אמנם ב' שינויים הללו תלויים זה בזה. כי כבר נתבאר היטב בחלק ו' שכל ג' ראשים אלו, הם רק ע"ס דראש אחד. וענין התחלקותם כן, הוא מפאת עלית ה"ת בעינים, שנעשה הזווג על המסך דבחי"א, המכונה נקבי העינים. ויצא ראש הא' בב' ספירות כתר וחכמה ובהנוקבא דחכמה נעשה הזווג על ה"ת הכלולה שם, וראש הזה נקרא

תתמה איך מחו"ב וכו' היו קליפות, כי זהו מבחינת מה שמתלבש בזו"ן למטה להיות להם מוחין, ובאותה הבחינה נחשבת כזו"ן ממש.

אור פנימי

לבחינת חב"ד, וראש הב' הוא בבחינת כתר ממעל לראשם.

והנך רואה איך הע"ס של ראש אחד נתחלקו ונעשו לג' ראשים: אשר כתר וחכמה שבהם לקח ראש א', והבינה שבהם המכונה און, לקח ראש הב'. וז"ת שבהם המכונים חוטם פה, לקח ראש הג' הנק' או"א, שהם נחשבים לראש הפרצוף הזה. אבל ב' הראשים הקודמים אינם מצטרפים לגוף הפרצוף. כנ"ל.

וכבר ידעת שכל הספירות דגוף נמשכים מהראש, שכל אותו השיעור, אשר המלכות דראש מלבשת באו"ח שלה ממטה למעלה בהראש, הנה היא מתפשטת מינה ובה בהכמות הוה לע"ס דגוף. ועם זה תבין, אשר המלכות דראש הג' לא היתה יכולה להתפשט לגוף כי אם בז"ס תחתונות תג"ת נהי"מ לבד כי גם בראש אין לה יותר מב' הספירות חוטם פה, שהם ז"ת דראש. והג"ר של ראש נמצאים בב' ראשים הקודמים, כי כתר וחכמה נמצאים בראש הא' שנקרא ישו"ת, ובינה נמצאת בראש הב' שנק' כתר, כנ"ל. והנה נתבאר היטב כי אי אפשר להזו"ן שיהיה להם יותר מן שבעה כלים תג"ת נהי"מ, משום שגם הראש שלהם שהם או"א אין להם יותר מז"ת אלו שהם חוטם פה.

ואין להקשות על זה, א"כ מה הוא רבותייהו דאו"א על הזו"ן כיון שאלו ואלו הם חסרי ג"ר. כי דבר זה כבר ביאר לנו הרב לעיל (מדף תי"א עד תט"ו, מאות כ"א עד אות כ"ה). שכל שבחם של או"א על הזו"ן הוא משום שאו"א לקחו קצת הארה מאור האון לכן לא נשברו כלים שלהם, ורק הזו"ן שלא קבלו שום הארה מאור

ישו"ת. ולפיכך נבחנו ג' הספירות בינה ז"א ומלכות, לבחינת תג"ת דראש, כי להיותם נמצאים למטה מהמסך וממקום הזווג, הנה יצאו בזה מתורת ג"ר.

ועכ"ז נבחנו התג"ת האלו ג"כ לראש, ולא עוד אלא שהם עיקר הראש של הפרצוף דנקודים, כי ראש הא' הנ"ל הנק' ישו"ת העומד מטבור א"ק ולמעלה עד החזה, הוא אינו מצטרף כלום להפרצוף נקודים, אלא נחשב כולו לבחי' עקודים, כמ"ש שם. (עי' באו"פ דף ת"ט ד"ה ג"ר) אלא בחינת האח"פ שלו שיצאו לחוץ לבחינת תג"ת המה נחשבים להראש דנקודים.

אמנם גם אח"פ הללו מתחלקים לב' ראשים, כי בחינת האון הנקרא ספירת הכתר דנקודים, נחשבת לבחינת כתר וחכמה דראש הוה, בסוד ה"ת בעינים. ובחינת חוטם פה שיצאו לחוץ גם מראש הוה, בסוד יה"ו באח"פ, הם נחשבים לראש הג', הנקרא או"א דנקודים ותדע, שגם ראש הב' הנקרא כתר דנקודים גם הוא אינו נחשב לראש הפרצוף, כלומר שהמלכות שלו אינה מתפשטת מלמעלה למטה לבחינת ע"ס דגוף, כי הוא אינו מאיר ומתלבש רק בראש הג' לבד, דהיינו באו"א דנקודים. ורק או"א דנקודים, הם ראש להפרצוף של הנקודים, דהיינו שהמלכות שלהם מתפשטת מלמעלה למטה לבחינת הע"ס דגוף הנקודים. (כמ"ש בהסת"פ לעיל דף תנ"ט אות ל' עש"ה כל ההמשך) ודע שאפילו בשעת הגדלות שה"ת יורדת מן העינים שבכתר להפה דראש, ואו"א שבים לבחינת ראש, מ"מ אין הכתר עצמו מצטרף לאו"א באופן כזה שיתהוו לראש אחד ממש, אלא רק הארת נהי" של הכתר מתלבש באו"א. וז"ס כי או"א נעשים

* (ז) נשלים לבאר ג"כ ענין עקריות הסיבה מה היתה. והוא היות כוונתו יתברך לברוא עוה"ז שיש בו שכר ועונש, וזה אי אפשר אם לא ע"י קוסטינר, שהיא מדת הרע להפרע מן הרשעים. והנה הרע, זה הוא שרש הסיגים והשמרים של הגבורות והדינין, בסוד, מקום המשפט שמה הרשע. והבן זה.

(ח) וכדי שיתגלו הסיגים והקליפות, א"א רק ע"י השתלשלות עולמות, ובתכליתם יתבררו הסיגים ויצאו בפועל, אשר כל זה היה ע"י מיתת אלו המלכים, אשר כולם הם דינים תקיפין הנקראים שם ב"ן, שהם הגבורות, כי כל אלו הם בחינות נקודות, שהם נקבות ובחינות אור חוזר, מיין נוקבין. וצורת הנקודות הם ניצוצות והם הניצוצין תקיפין הנזכר בפרשת פקודי דף רנ"ד, ות"ח. רישא שירותא דמהימנותא גו מחשבה בטש בוצינא דקרדינותא כו' וסליק ניצוצין.

אור פנימי

למבעי קרנין אודנין דהוי ליה חתכו מניה. והבן. (סנהדרין דף ק"ו)

(ח) נקודות שהם נקבות ובחי' אר"ח, מ"ן: המלכות נקראת נקודה, והוא על שם המלכות השרשית שעליה היה הצמצום ראשון, הנקראת נקודה האמצעית. ולכן המלכויות והנקבות שבכל העולמות, נק' נקודות, להיותם הנושא של הצמצום והמסך, שעליהם נעשה הזווג דהכאה עם אור העליון. וזה אמרו, שע"י מיתת אלו המלכים, שכולם הם דינין תקיפין וכו', הם בחינות נקודות שהם נקבות ואר"ח ומ"ן. כי ג' אלו הם ענין אחד, דהיינו בחינות המסך המעלה אר"ח ומיחדים ומוזוגים את הפרצופין העליונים, בעת שעולים להם מברורי ב"ע למ"ן, וביאור ענין זה יבא להלן בע"ה.

האזן, אלא מחוטם פה לבד, לכן נשברו כל הכלים שלהם. עש"ה ובאו"פ. ובכללות כבר נתבאר שם היטב ועוד יתבאר זה לפנינו בחלק זה, כי הארה זו שאו"א קבלו מאור האזן תיקן אותם בסוד הזווג דאב"א, שה"ס שהיה להם מחמת זה בחינת ג"ר של הבינה, כמ"ש לקמן בארוכה.

(ז) מקום המשפט שמה הרשע: היינו משפט של הס"א, המתהפך לדינין קשין ומרין, בסו"ה ומשפטים בל ידעום. ובוה תבין דברי זוהר תרומה דף קס"ד ע"ב, לס"א יהבין חושבנה יתיר ואיהו במנינא בגריעו, כגון עשתי עשר, וכו' עש"ה. והוא מדת הרע כדי להפרע מן הרשעים. כי נותנים כח אל הס"א להתאחז יותר ממה שמגיע להם, ובוה סער על ראש רשעים יחול. והוה הרמוז של חז"ל גמלא אזיל

* מבוא שערים שער ב' חלק ג' פרק ח'.

(ט) והענין כי אלו השבעה מלכים הם בחינת הגבורות שיצאו בעולם תחילה. וכמשי"ה בראשית ברא אלקים, ואח"כ שיתף עמו מדת הרחמים, ביום עשות הוי"ה אלקים, כדי שיוכל העולם להתקיים ולא יחזור לתהו ובהו, כמ"ש והארץ היתה תהו ובהו, אחרי אומרו בראשית ברא אלהי"ם, שהם השבעה מלכים. וכנגדם שבעה תיבות בפסוק בראשית. ושם הוי"ה הם החסדים, והוא המלך הח' הנקרא הדר, שהוא חסד עילאה, כנוכר באדרא, והוא שם מ"ה, כנודע, כי שם מ"ה בחסדים ושם ב"ן בגבורות. וכולם הם דינין קשין תקיפין, אשר מסיגיהם יצאו הקליפות, וזה ע"י מיתתן ונפילתם בסוד עפר הארץ העליונה. העפר אשר יהיה בקרקע המשכן עולם הבריאה, ושם נתבררו דוגמת האדם בקבר כנ"ל כי הבריאה תחת המשכן היא מלכות דאצילות, ותמן אזוריקו הנהו נצוצין תקיפין, כמ"ש בפרשת פקודי כנוכר ניצוצין זריק לכל עיבר ובירר פסולת מגו מחשבה כו', הרי כי זריקת אלו הנצוצין למטה בבריאה הוא לברר הפסולת והקליפות, שהיו בכח במחשבה עליונה, ועתה יצאו

אור פנימי

(ט) הגבורות שיצאו בעולם תחלה, וכמשי"ה בראשית ברא אלקים וכו': זה סובב על מ"ש חו"ל, (במ"ר בראשית ספ"ב) בתחלה עלה במחשבה לברוא את העולם במדת הדין, וראה שאין העולם מתקיים, והקדים מדת הרחמים ושתפה למדת הדין, ע"ש. וכבר דברנו מזה באורך לעיל (דף ר"י א"פ סע"ף ד') ונתבאר שם כי ג' פרצופים הראשונים דא"ק לא היה בהם אלא כלי אחד מבחי' המלכות, שהיא מדת הדין, וע"כ לא היה בהם אלא קו אחד. ובכדי שיתקיים העולם כרצונו ית' להטיב לנבראיו, שזה יצוייר רק בבחינת הנהגה של שכר ועונש בסוד עשרה מאמרות, ותיקון ג' קוים חסד, דין, רחמים. וזה נעשה מכת שיתוף של מדת הרחמים בדין, שפירשו ענין השיתוף של ה"ר הנקראת מדת הרחמים, דהיינו בינה, עם ה"ת הנקראת מדת הדין שהיא מלכות. ותחילת השיתוף הזה נעשה בהזווג של ראש הס"ג, לצורך עולם הנקודים, בסוד עלית ה"ת לעינים ויהיו באח"פ, כמ"ש באורך בחלק ו', שזה הספיק רק לתיקון

קוים בג"ר לבד, אבל בוז"ת לא היה עוד שם תיקון קוים, וע"כ, נשברו הכלים של הו"ת ונפלו לבי"ע. כמ"ש שם באורך. ואע"פ שלא הספיק השיתוף דמדת הרחמים בדין שבג"ר לתקן את הו"ת לגמרי, דהיינו גם מבחינת החסדים, עכ"ז הועיל השיתוף שבג"ר דנקודים לתקן את הו"ת מבחינות הגבורות, כי הגם שנשברו הכלים דו"ת, ונפלו לבי"ע, מ"מ ירדו עמהם ניצוצים כדי להחיות הכלים, ותדע שניצוצים אלו פירושם תיקון הגבורות שיהיו מוכנים לקבל החסדים אח"כ בשעה שיתבררו ויעלו משם לאצילות בסוד מ"ן. וזה אמרו "כי אלו השבעה מלכים הם בחינות הגבורות שיצאו בעולם תחלה, וכמשי"ה בראשית ברא אלקים" דהיינו תיקון הגבורות שיהיו ראויים לבירור ולהעלותם בסוד מ"ן לקבלת החסדים של מ"ה החדש. ואלו הם מרומזים בסו"ה בראשית ברא אלקים, כי שם אלקים יורה על גבורות כנודע.

שיתף עמו מדת הרחמים, ביום עשות הוי"ה אלקים: היינו הכתוב, אלה תולדות

לפועל. וכמו שהנצוצין דאכתש אומנא בפרזלא, דעכין לאלתר, כן אלו הניצוצות נדעכו ומתו וישבו אל העפר, ואז נתבררו. וכמ"ש בע"ה.

(י) וכמ"ש באדרת נשא דף קל"א ב', דמנהון אתבסמו ומנהון לא אתבסמו. ואין הפירוש דיש מהם קצת מלכים שנתבסמו וקצתם שלא נתבסמו, אמנם הכונה, דמנהון ממש, מחלק המלכים עצמם, מכל חלק וחלק של כל אחד מהם, נתברר קצתו ונתבסם, וחלק מהם מכל אחד ואחד שבהם לא אתבסם, ונשאר למטה, כמ"ש בע"ה.

(יא) והענין כי מאלו רפ"ח נצוצין של המלכים דמתו וירדו בעולם הבריאה, הנה בבוא התיקון של המלך הח' הדר, התחיל לברר מהם הניצוצות והכלים ג"כ, וכל מה שבירר מהם לא היה ממנו רק חלקי הנוקבא שבכל הפרצופים. ובתחילה נתברר המבורר והנבחר והמשובח שכולם, ועלה באצילות.

(יב) וגם באצילות עצמו יש מדרגות, כי בתחילה ע"י העיבור העליון הנזכר, התחילו לברר היותר משובח שכולם, וממנו נעשית נוקבא דעתיק, אחר שנתערבו אור הניצוצות דרפ"ח ניצוצות עם האור של נקודת הכתר שנשאר באצילות, וגם הכלים של המלכים נתערבו עם הכלים החדשים דמ"ה החדש, ומהכל נעשה נוקבא דעתיק ועתיק, ועד"ז בכולם. ואח"כ ע"י זווג דדכורא דעתיק עם נוקבא, העלו וביררו נצוצות שהיו נופלות למטה, החלק הראוי אל נוקבא דאריך ונכנסו במקום העיבור, בסוד מיין נוקבין, ושם מתמתקים ומתקנים ע"י שהיו שם זמן העיבור ונעשים בחינת פרצוף.

אור פנימי

השמים והארץ בהבראם ביום עשות הוי"ה אלקים ארץ ושמים. (בראשית ב' פסוק ד') כי שם הוי"ה רומז על חסדים, שהוא מלך הדר, הנקרא מ"ה החדש, כמ"ש והולך. כי ע"י העלאת מ"ן מבירורי ניצוצין וכלים שבביע אל האצילות, המה גורמים שם זווג עליון ומקבלים הארת החסדים של מ"ה החדש, ואז נגמר השיתוף של מדת הרחמים בדיון הנרצה, דהיינו שע"י זה נגמר תיקון הקוין גם בודת. וכ"ז יתבאר במקומו בהרחבה בע"ה.

(י) דמנהון אתבסמו ומנהון לא אתבסמו וכר' וחלק מכל אחד ואחד שבהם לא אתבסם ונשאר למטה: כנ"ל שהוא פרצוף אדם א', שיש בו קליפות כנגדו מראשו ועד רגליו, דהיינו נגד כל ה"פ דו"ן דאצילות. ואלו ה"פ אשר נתבררו ונעשו לעולם האצילות, השאירו כל אחד ואחד חלקים ממנו שלא נתבררו עדיין, אלא עתידים להתברר ע"י העלאת מ"ן מעבודת הצדיקים במשך השיתא אלפי שני דעולם התיקון.

ותדע ששירים אלו דפרצופין הנ"ל

(ג) וכן עד"ז, אריך בירר לנוקבא דאו"א, ואו"א לצורך זו"ן, כל בחינת המלכות אשר בהם, כי לכך נקרא אלו מלכים, יען מהם נעשו כל המלכיות. וכן עד"ז בכל י"ס עצמם שבכל פרצוף ופרצוף, היה בירורם על הסדר הנזכר, ומה שלא יכול להתברר ולעלות בעולם האצילות אף לנוקבא דז"א התחתונה, נשאר בבריאה, ונעשו מהם אחר כך כל חלקי הבריאה, על סדר מדרגותיה. וניצוצות הבריאה א"א להתברר ע"י או"א דאצילות, כי אינם יכולות לעלות למעלה מזו"ן, אמנם הם מתבררין בבטן נוקבא דז"א, ע"י זווג הז"א עמה, וגם שם אינו מתברר רק בחינת עתק דבריאה, ושם מתברר אריך דבריאה, ובאריך מתבררין או"א דבריאה, וכן על דרך זה תמיד, כי א"א לשום חלק להתברר למעלה ממקום מדרגתו, לא במקום ולא בזמן, רק כולם זה אחר זה הן בסדר המדרגות, הן בסדר זמן תיקונם, וזה מבואר ודי.

(ד) ועיין בענין עיבור ז"א, איך בעת לידתו א"א לפתיחת הקבר בלא דם, הם החלקים הנקראים סיגים בערך האצילות, ואלו הסיגים והדם חוזר להתברר בבריאה, ומה שהוא סיגים בערך בריאה חוזר להתברר ביצירה, וכן עד"ז בכל מדרגה ומדרגה, ודי בזה. ואח"כ עד"ז מהיותר גרוע ביצירה, ואח"כ מהיותר גרוע בכולם בעשיה על סדר מדרגותיה ג"כ, כי כל חלקי ג' עולמות אלו בי"ע כולם בחינת הנוקבא, ואין מהם דכורא כלל, ואף הדכורין שבהם אינן אלא כחות הנוקבא, כנודע, כי כולם חיילות המלכות וצבאיהם, וכולם נעשו מאלו הבירורין של הז' מלכים ע"ד הנזכר.

(ט) גם כל הנבראים והנשמות של הצדיקים כולם הם מבירור אלו המלכים, ובכל יום ויום הם מתבררין ע"י תפילתנו ועולין למעלה בסוד מייך נוקבין, ומתתקנים ואז באים לעולם. וז"ס כל ישראל בני

אור פנימי

דאצילות, שנשארו בלתי מבוררים, הם סוד כל שכר הטוב המזומן לצדיקים מכח בריאת העולם בעשרה מאמרות, דהיינו העשרה כלים דאצילות מבחינת שיתוף הרחמים בדין, כנ"ל. שע"ז נתהוו הנהגת שכר ועונש בעולם, והוא מכח ב' המצבים דזו"ן: קטנות וגדלות. אשר עם עשית מעשים טובים מעלים מ"ן לזו"ן, שע"ז משיג הגדלות וג"ר ומתגלה הרחמים. ואם ח"ו עושים מעשים רעים גורמים בזה שהזו"ן חוזרים למצב הקטנות, והנהגה של דין מתגלה בעולם, וכן לכל יחיד ויחיד בבחינת נשמתו עצמו. אמנם צריך שתבין כאן שאין העדר ברוחני, ומכ"ש אצילות שאיהו וגרמוהי וחיהי חד בהון, וענין המוחין דגדלות

מלכים הם. וז"ס אין משיח בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף, שהוא גוף זה המעורב טוב ורע. גם המלאכים כולם, וכל הנבראים כולם שבשמים ובארץ, כולם מכח אלו הבירורים היו.

טז) ואחר שנתבררו כל מה שהיה צורך להעשות מהם כל חלקי הד' עולמות אבי"ע, אח"כ נברא אדם הראשון, להשלים ולברר ע"י מעשיו ומצותיו, אשר בכח סגולת המצוות והתפלות לברר הבירורים, ואדרבה נתחבר בעין הדעת טוב ורע, הם המלכים הנ"ל, בסיגים שבהם, ואז מת גם הוא וכל תולדותיו אחריו, להתברר גם הוא חלקיו, אשר נתערבו טוב ברע דוגמת המלכים. וז"ס הגלגול, כמבואר במקומו. וגם לטעם זה יש מלאכים המתים בכל יום ומתחדשים, כמ"ש יוצר משרתיו וכו', ודי למבין. כי כשל כח הקולמס לפרט הכל.

יז) ואחר כל אלו הבירורים שנתבררו בעת בריאת העולמות אבי"ע, אז מה שלא נתברר אז לרוב הסיגים אשר בהם עדיין, יען כי הטוב

אור פנימי

לאחר פטירתם, כי למתים חפשי כנודע. אלא יש צדיקים שזוכים לאורות עולם הבא בחייהם. ומשמיענו חז"ל שאפילו אותם צדיקים הגדולים שכבר זכו לעוה"ב בחייהם, מ"מ אין להם מנוחה, אלא שמוכרחים לעבוד עבודת הקודש ולבא תמיד בבחינת אחורים הקודמים להפנים, כדי להעלות מ"ן למוחין חדשים יותר גבוהים. והוא משום שיש בירורים גם בפרצופים דג"ר דז"א שהם למעלה מאורות דעוה"ב, וז"ס שפרצופים של הנשמות עתידים להלביש עד קומת א"ק דעשיה. שאז יהיה קומתם דה"פ א"ק שוים כנודע. ויתבאר במקומו.

וענין הלבשה זאת, שהנשמות זוכים להלביש הפרצופים העליונים, פירושו השכר הטוב הגנוז לצדיקים לעתיד לבא. כי כל המוחין הנמשכים ע"י העלאת מ"ן שהם מעלים בכח המע"ט שעושים, אע"פ שאח"כ באים בבחינת האחורים, וגורמים שוב קטנות לזו"ן הנה נתבאר, שהמוחין דגדלות הקודמים אינם ח"ו נעדרים, אלא שבאים בסוד הפנימיות,

וקטנות העוברים ושבים בז"א דאצילות מפאת המעשים של התחתונים, אין הפירוש שבשעת ביאת מוחין דקטנות נעדרים והולכים להם ח"ו המוחין דגדלות הקודמים, אלא רק הוספה יש כאן, כי המוחין דגדלות הקודמים שנמשכו ע"י עבודת הצדיקים נשארים כן לנצחיות בלי שום שינוי כל שהוא ע"י מעשים רעים של הרשעים אלא שהרשעים גרמו שנעשו בחינת מוחין חדשים של קטנות ודין, הנוספים על מוחין הקודמים, אמנם הנהגת העולם הוא תמיד ע"י מוחין הנוספים לאחרונה. באופן ששלשלת הזמן המצויה לנו בעוה"ז מבחינת היה והוה, נמשך לנו מהעליונים בכח פנימיות וחיצוניות, שמה שהיה, נמשך מפנימיות, ומה שהיא בהוה, נמשך לנו מחיצוניות, והחיצוניות היא תמיד מגולה לנו בעוה"ז, והפנימיות נסתרה ממנו ואינו משמש לנו כלום, אלא שעתיד להגלות לנו לעתיד לבא בגמר התיקון.

וז"ס צדיקים אין להם מנוחה לא בעולם הזה ולא בעולם הבא. ואין הפירוש לעוה"ב

מסתלק ונשאר מיעוט הטוב עם הרע כולו, ובכל יום מסתלק ומתברר הטוב ונשאר הרע, ולכן אותם החלקים שלא הובררו קודם תולדות אדם הראשון, והיו צריכין להתברר ע"י מיין נוקבין שיעלה אדם על ידי מעשיו, הנה הם היו בחינת הסיגים והקליפות וגם הם היו ע"ד הנזכר באבי"ע, כי החלק המעולה שבהם, מהם נתהוו הסיגים שבאצילות של הקליפות, וגם זה כפי מדרגותיה עתיק ואריך כו', והיותר גרוע, בבריאה של הסיגים, וגם זה ע"ד מדרגותיה וכו' עד"ז עד העשיה.

יח) האמנם צריך שתדע כי בהתברר אלו הסיגים ונעשו מהם בחינות ד' עולמות אבי"ע שלהם, והם סיגים וקליפות גמורות, הנה בתוכם היו נתונים כל בחינות המלכים שלא יכלו להתברר והיו שם בבחינת נשמה וחיות שבהם, המחיה אותם, כנזכר בפרשת יתרו דף ס"ט ע"א, דלית סטרא אחרא דלית בה נהירו דקיק כו'. וז"ס רדיפת היצה"ר וס"א להחטיא את הצדיקים ולהדבק בקדושה, יען אין להם חיות זולתו, ובהתרבות הטובה והקדושה יתרבו חייהם. ואל תתמה מעתה, למה היצה"ר רודף להחטיא את האדם, והבן זה.

אור פנימי

על דבריו לעיל, שאומר שכללות האבי"ע דקליפות הם י"א ספירות שהם לעומת כללות אבי"ע דקדושה שהם עשר ספירות. והטעם שהם במנין י"א, מפרש טעמא, משום שהמה משארית הסיגים שלא נתבררו, כנ"ל, שיש בענין זה י"א בחינות, שהם ז' מלכים וד' אחורים: דאז"א וישסו"ת, שהם י"א. בסו"ה א"י אלקימו צור חסיו בו. והבן. והם הם סוד י"א יום מחורב דרך הר שעיר. וה"ס י"א סמני הקטורת, ולהיותם כל החיות אשר בהקליפות, ע"כ בהקטרים אותם, עולה החיות של הקליפות למעלה, ומתבטלים הסיגים והמות, והמגפה נעצרה.

אמנם דברי הזוהר לפי עצמו לא נחית כאן הרב לפרשו, ולפי שיש בדבריהם ז"ל סוד גדול מאד, ראוי להביא שלימות המאמר ולפרשו מעט. וז"ל, לסטרא אחרא יתבי חושבנא יתיר, ואיהי במנינא בגריעו, כגון עשתי עשר. והא אוקמוה דבכל אתר דאתון אתוספן כגוונא דא, איהו לגריעותא, כגון האמינון אחיך, דסגיא אמנון, ובסטרא

כנ"ל, ולפיכך יש להם דרך להמשיך בכל פעם מוחין חדשים, ומוחין ראשונים באים להם בפנימיות באופן שבכל פעם הם ממשיכים מוחין יותר גבוהים, כנ"ל. וכל אלו המוחין שנמשכו לפרצופין העליונים ע"י המ"ן שהעלו, כל אלו שייך לחלקם, ואע"פ שבהוה אינם נהנים רק מאותם המוחין שהמשיכו לאחורונה, אמנם גם המוחין הקודמים נשארו לנצחיות אלא שאינם משמשים להם בהוה, כנ"ל, כדי שיוכלו להוסיף חיל ולילך מחיל אל חיל, ולעתידי לבא ישיגו כל אלו המוחין שנמשכו על ידיהם, בבת אחת.

וז"ס שאמרו חז"ל עתיד הקב"ה להנחיל לכל צדיק וצדיק ש"י עולמות שנאמר להנחיל לאהבי יש ואוצרותיהם אמלא. (סוף מסכת עוקצין) דהיינו המוחין שהמשיכו בהעולמות העליונים שזה חלקם לעתיד לבא. כמבואר.

כ) לס"א יתבי חושבנא יתיר, ואיהי במנינא בגריעו כגון עשתי עשר: מביא מכאן ראיה

(ט) והנה כל מה שאנו מבררין תמיד בתפלותנו, מיום בריאת האדם עד ימות המשיח, הכל מאלו הבחינות של המלכים הנתונים תוך הקליפות. ויש בחינות המתבררין בכל יום, אף גם עתה, הנוגעים אל האצילות, ויש לכל עולם מבי"ע, ויש לנשמות, וכן כיוצא בכל הפרטים. ובהשתלם כל החיות והטובה והקדושה לצאת מתוכם, וישארו סיגים גמורים, אז כתיב בלע המות לנצח, הם סטרא אחרא הנקרא מות, ע"ש היותם סיגי המלכים המתים ושמור זה, וכמש"ל על אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף כו'.

(כ) ואמנם צריך שתדע, כי כמו שבקדושה הם ד' עולמות אבי"ע, ושרשם הם י"ס בלבד, המתפשטים בהם, בירור אחר בירור, ומדרגה אחר מדרגה כנ"ל, כן הוא באבי"ע הקליפות, כולם שרשם הם מבירורי המלכים שלא יכלו להתברר, והם י"א ספירות. וז"ש בזהר פרשת תרומה קס"ד ע"ב, לס"א יהבין חושבנה יתיר, ואיהי במנינא בגריעו, כגון עשתי עשר, והכונה, כי עם דיהבין ליה חושבנא יתיר, כי בקדושה הם י"ס ובקליפות י"א, אדרכא הוא לגריעו, והוא, כי הרי עם שהם י"א בחינות

אור פנימי

דקדושה, גרע אות ואיהי תוספת. עכ"ל. פירוש: כי כללות הס"א הוא משבירת הכלים, כנ"ל בדברי הרב, שיש שם י"א בחינות ונודע, שהתיקון שלהם הוא בסוד י"ב פרצופי דקדושה, כי כל התיקון של שביה"כ, הוא בסוד שתיים עשרה הפרצופים דאצילות. שהס"א הולכת ומתבטלת על ידיהם עד בלע המות לנצח. וזה אומרו, לס"א יהבי חושבנא יתיר ואיהו במנינא בגריעו, כי חשבון הוא כינוי למלכות, והמלכות דס"א הוא בבחינת חושבנא יתיר, (נ"ב מכי"ק המחבר זצ"ל, "חושבנא" פירושו חכמה, "יתיר" פירושו מוסיף בסוד כל המוסיף גורע). שה"ס מלכותא בלא תגא, שהם תשע ולא עשר, כי אין להם שום יניקה מהכתר, ותגא פירושו כתר, וע"כ הם בחוצפא, בבחי' מלכותא בלא תגא. והם

ע' רעה, בסוד תשעה ותשעים מתים מעין רעה ואחד משאר מחלות. וזה אומרו, כגון עשתי עשר כלומר, בסוד כל המוסיף גורע, הם מוסיפין ע' על שתי עשר, (נ"ב מכי" המחבר זצ"ל, ומסתלק פרצוף העליון די"ב שה"ס א"ס וכתר). ונשארו רק בי"א, (נ"ב מכי" המחבר זצ"ל דהיינו י"א כי נתבטלים ונשברים ויורדים לרשותם של הקליפות, וז"ס שצעק העץ רשע אל תגע בו, כי בגניעת עין בשתי עשרה, מסתלק האור והצירוף עשתי עשר שנעשה נופל לקליפות). כי אין להם יניקה בכתר. וז"א בסטרא דקדושה גרע אות ואיהו תוספת. כלומר, שגורעים הע' מן עשתי עשרה, ויוצא הצירוף דקדושה, בתוספת, כי נעשה שתי עשר. והבן זה בצירוף דברי הרב ועם ההמשך שבדברי הזהר שם.

אינם רק ט', כי הרי אלו י"א הם שבעה בחינות שבעה מלכים וב' אחורים דאו"א, שהם בין הכל תשעה לבד. אמנם בהתחלקות או"א לשתי בחינות, יהיו להם ד' אחורים, ואז יהיו כולם י"א בחינות כנ"ל.

(כא) ונמצא כי המלכים הנשארים מלהתברר הם הם חיות הקליפות. ולהיותם שם נקראו רשות הרבים, יען הם נפרדות ואינם מחוברות, כי עדיין לא נתקנו. והם, הם י"א יום מחורב דרך הר שעיר, הם המלכים שמלכו בהר שעיר הוא אדום, והם הם שאמרו. א"י אלקי"מו צור חסיו בו, כמנין י"א. והם הם י"א סמני הקטורת, אשר בהקטירם אותם עולים למעלה, ומסתלקים מתוך הסיגים הנקראים מות, ואז מתבטלים הסיגים והמות, והמגפה נעצרה, והבן זה.

(כב) ואלו י"א סמני הקטורת אינם אלא בחינה אחת, שהיא הנוגה לו סביב, וכנגדה ג"כ ביצירה, וכו' בבריאה וכן באצילות. וקליפה זו דנוגה נקרא רוח אלקים מרחפת. שאותיותיו מ"ת פר"ח, הם רפ"ח ניצוצי המלכים שמתו. וקליפה זו נעשית מהרפ"ח ניצוצין שנשארו תוך הכלים ולא נתבררו, והיא מרחפת על הקליפות ולא נכנסה בתוכם.

אור פנימי

(כב) הנוגה לו סביב וכנגדה ג"כ ביצירה
וכן בבריאה וכן באצילות: אכן תדע,
כי אבי"ע דקליפה הם בהפך מאבי"ע
דקדושה, כי הקדושה כל מה שהוא עליון,
הוא יותר קדוש, וכל מה שמתמעט יורד
קדושתו עד סוף עשיה, ובקליפות הוא
להפך, כי קליפה העליונה שכנגד האצילות
הוא חלשה ואינה כל כך רעה, וכל
מה שיורד מתחזק הטומאה והקליפות.

גם יש חילוק בענין העירוב טוב ורע
שבקליפת נוגה, דהיינו בבחינת הסיגים שלא
נתבררו. כי בעשיה רובו רע, ושם הם בחי'
אבי אבות הטומאה, דהיינו טומאת מת.
והקליפות דיצירה מעורבים טוב ורע מחצה
על מחצה, והיא מטמאה גם את החולין, כי

עולם היצירה, ה"ס חולין בטוהרה, והקליפות
דבריאה העירוב הוא ברובו טוב ומיעוטו רע,
והוא מטמא רק את התרומה. כי עולם
הבריאה הוא בחי' תרומה ועולם האצילות
הוא רובו טוב, ויש בו מיעוט קליפה, ואפילו
אותו המיעוט אינו מעורב עם הקדושה
והקליפה דאצילות אין בה טומאה אלא שהוא
פוסל את הקדשים, כי האצילות הוא בחינת
קדשים.

מרחפת שאותיותיו מ"ת פר"ח,
הם רפ"ח ניצוצי המלכים שמתו: כלומר
שהניצוצין הם בחינות רשימות מהאורות
שפרחו מ' המלכים, ומתו. שהרשימות ירדו
עמהם כדי שיהיה להם כח לקום לתחיית
המתים. ורפ"ח, ופרח אותיותיהם שוות. והבן.

* (כג) דע, כי ד' בחינות יש בעולם האצילות באופן מצב העמדת הזכר והנקבה אשר שם, בין בהיותם בבחינות נקודות קודם התיקון, בין בהיותם בבחינות פרוץ גמור אחר התיקון. וזה סדרם: היותר

אור פנימי

(ע"ש באו"פ) ולכן הועיל להם האחרים דאור הבינה, הנ"ל, להחזיקם בבחינת ג"ר. ואע"פ שהם נמצאים למטה ממסך דראש, שהוא בנקבי העינים דכתר, אשר המסך הזה שה"ס ה"ת מונע מהם הארת חכמה של ראש, מ"מ אין זה נחשב להם לפגם כלל, כי בלאו הכי אין רצונם כלל לקבל הארת חכמה, מחמת שחושקים וחפצים בחסדים דוקא, ודוחים חכמה, מכת האחרים דאור האון דרכיב עליהם, ומטביע בהם את החפץ הזה, בסוד כי חפץ חסד הוא.

ובזה תבין ביותר דברי הרב שם (דף תס"ו) כי הו"ת שלא קבלו כלום מהארת האון לכן נשברו הכלים פנים ואחור, אבל או"א שקבלו קצת הארה מאור האון לא נשברו רק האחרים שלהם, והפנים שלהם נתקיים ולא נשבר, אע"פ שלקחו הארת אור האון בריחוק מקום. עש"ה.

ובאמור תבין הדברים היטב. כי נתבאר, שע"י ההארה שקבלו מאחרים דאור האון, לא נפגמו כלל מהריחוק מקום, שפירשו, ממה שנתרחקו מבחי' הראש, ע"י הה"ת שבעינים דכתר, המונעת מהם הארת החכמה דראש, משום שאינם חפצים כלל באור החכמה, ואפילו אם היו בקירוב מקום, היו ג"כ דוחים מהם אור החכמה, להיותם עמו באחרים כנ"ל. וע"כ יש להם עוד בחינת ראש גמור, מבחינה הזאת דבינה, וע"כ לא שלט עליהם פגם השבירה כלל, בבחינה זאת, והיינו הכלים דפנים שנתקיים כולו, כלומר הפנים דבינה, שה"ס אור דחסדים, כנ"ל. ורק מה שקבלו בכלים דאחוריים שלהם,

(כג) ד' בחינות וכ' היותר גרועה הוא היות שניהם אחור באחור: הנה ד' המדרגות הללו נוהגות בין בוו"ן ובין באו"א, אבל מקורן הוא באו"א. ולפי שהמה היסודות הראשונות להבין המוחין דאו"א ווו"ן, ראוי להאריך בהם ולבארם היטב.

והנה נתבאר לעיל (בחלק ו') אשר הראש דנקודים הנקרא או"א, הם רק בחינת חוסם פה דראש, בערך הע"ס של ראש הכללי ע"ש. ומבחינת ראש הב' הם בחינת אח"פ שיצאו לחוץ מהראש, משום דה"ת הוא בעינים דכתר, ונמצאים או"א למטה מהמסך דראש, שנחשבים משום זה לתג"ת. (כמ"ש באורך באו"פ לעיל דף תל"ג ד"ה אות יוד)

וצריך שתדע, שאע"פ שאמרנו שאו"א הללו הם בחינת חג"ת, מ"מ הם נחשבים לבחינת ג"ר וראש מצד הבינה, והיינו ע"י התיקון דאב"א שיש בהם. ותיקון זה נמשך מכת הבינה דאו"י, כי הבינה דאו"י ה"ס אור דחסדים, ולא חכמה, בסוד כי חפץ חסד הוא, (כמ"ש הרב לעיל דף שכ"ט אות מ"א וע"ש באו"פ דף שכ"ה ד"ה והפנים) וע"כ נבחנו שאחרים שלה דוחים חכמה, והפנים שלה הוא אור חסדים לבד. ונמצא החו"ב דאו"י הם באחרים זה לזה. (ע"י לעיל חלק א' דף ה' באו"פ ד"ה וטעם החיוב)

ונתבאר לעיל בדברי הרב (דף תי"ג אות כ"ד) שאו"א לקחו קצת הארה מאור האון, והיינו אור הבינה דע"ס דראש הכללי,

* שער הקדמות דף נ"ו ענין י' נקודות.

גרועה הוא, היות שניהם אחור באחור. למעלה מזה הוא, אחור בפנים. פירוש, שהזכר יהפוך אחוריו נגד פני הנקבה, כי עתה הנקבה תוכל לקבל האור מן אחורי הזכר דרך פנים שלה, אבל מפני הזכר, אין כח בה עדיין לקבל האור. למעלה מזה, הוא פנים באחור, פירוש שהזכר

אור פנימי

החכמה מאבא, אפילו אם אבא היה משיב פניו אל הבינה להשפיע לה אור החכמה, משום כי חפץ חסד הוא כנ"ל. והנה נתבאר היטב המצב של המדרגה הראשונה המכונה אחור באחור.

למעלה מזה הוא אחור בפנים, פירוש: שהזכר יהפוך אחוריו כנגד פני הנקבה וכו': וצריך שתדע, כי ב' מיעוטים נעשו בהבינה מכת עלית ה"ת בעינים: א', מצד המסך שנתקן בעינים, שמשום זה, ירדה הבינה לבחינת מלכות המצומצמת, שבה נעשה הווג דהכאה בראש, ובה נסתיים כל הפרצוף, דהיינו בספירת הבינה דנה"י, כנודע, ומיעוט ב' נעשה בה, מכת הגבורות דהיינו סיתום החסדים שבכלי המלכות ממקור אצילותה.

וענין גבורות אלו שבכלי מלכות נתבאר לעיל בדברי הרב בדבר אור המלכות אשר בכלי דיסוד שישנו בפרצוף ע"ב דא"ק, שהוא התפ"ב דא"ק שנתחלפו האורות, ובא אור החכמה בכלי דכתר ואור הבינה בכלי דחכמה וכו' עד אור המלכות בכלי דיסוד. (כמ"ש בדף של"ו אות מ"ה, ובאור"פ שם ד"ה חור) שהוא אור האחורים הנשאר מספירת ההוד, שכבר אין בו הארת החסדים, של הו"ק דז"א, וע"כ נבחן שם בהכלי דיסוד לבחינות ה"ג, עש"ה. גם נתבאר שם ששורש המלכות הוא ספירת ההוד, דהיינו חסד החמישי דה' חסדים, אלא שיש לה ב' מיעוטים ביסוד, ובמלכות, עש"ה. ולפיכך נבחנת המלכות

אח"כ ע"י הווג דיסוד א"ק, כלומר, שהפכו ע"י הווג את הכלים דאחורים שלהם ועשו אותם לבחינת פנים, שפירושו שקבלו בהם הארת החכמה (ע"י דף שכ"ה באור"פ ד"ה והפנים) הנה כלים אלו לבדם נשברו. משום שהמה כבר נפגמו ע"י הריחוק מקום, שנעשו לבחינת גוף כנ"ל. ויתבאר עוד להלן.

וזה שאומר הרב להלן, שאם לא היו או"א מתחלתן בבחינת אב"א, אז היו נשברו פנים ואחור כמו הו"ת של הנקודים. דהיינו כמבואר, שע"י תיקון זה של אב"א, שהוא הארת אור האזן, כנ"ל. המה נחשבים לבחינת ראש אע"פ שנמצאים למטה ממסך דה"ת שבעינים, שע"כ לא שלטה השבירה בהם, כנ"ל. אבל אם לא היו בהם תיקון זה דאב"א, אז היו נחשבים לגוף ממש, כמו הו"ת דנקודים. כי אלו ואלו הם רק בחינת חו"פ לבד. (כנ"ל דף תפ"ט באור"פ ד"ה ואין להקשות)

והנה נתבאר היטב, דבר האחורים דאמא כלפי החכמה. אמנם גם אבא נבחן שאחוריו הוא כלפי הבינה, וזה הוא מטעם הה"ת שבנקבי העינים של הכתר, וע"כ אין אבא יכול להשפיע לבינה מבחינת חכמה כלום, להיותו למטה ממסך כנ"ל. וע"כ נקרא זה אב"א כי אבא אינו יכול להשפיע להבינה מהארת חכמה מחמת האחורים דה"ת, באופן אפילו אם הבינה היתה משיבת פניה אל החכמה, ולעומתו לא היה הבינה מקבלת אור

יהפוך פניו כנגד אחורי הנקבה, ויאיר בה. וזו מעלה יתירה, כי האור של הפנים עצמם של הזכר מאיר בנקבה, אלא שעדיין אין בה כל כך לה לקבלו דרך פנים ולכן הופכת אחוריה ומקבלת דרך שם האור בפנים עצמם, ועל ידי כן מתעבה שם האור קצת, וכאשר יעבור האור

אור פנימי

מצד התכללותה בהז"א שיש לה כלים דפנים, דהיינו המקבלים הארת חכמה כמו הז"א, אלא בסיתום חסדים. וזכור זה.

למעלה מזה הוא פנים באחור וכו': הנה ב' תיקונים הראשונים, שהם אב"א ואב"פ, נמשכו מכח האחורים דבינה, כנ"ל, כי תיקון דאב"א, ה"ס האחורים דבינה, הדוחים חכמה, מכח כי חפץ חסד הוא, כנ"ל, וע"כ אין ענין המסך ממעט אותה כלל, כי בלאו הכי היא דוחית חכמה, שבוה אינה נפגמת מחמת המסך כלל. כנ"ל. ואחר שנתקן האחורים התחיל התיקון של הכלים דפנים מאליהם, כי כל חסרונם היו מהסיתום דחסדים, אשר עתה אחר תיקון דאב"א, מקבלים חסדים בשפע מאחורים דחכמה. כנ"ל. אמנם מדרגה הג' הוה שהוא פנים באחור, שפירשו פני הזכר באחורי הנקבה, הנה זה מגיע לו ע"י זווג דע"ב ס"ג, המוריד ה"ת מהענינים לפה, שאז שבים חו"ב לראש, ואז משיג הזכר שהוא חכמה את בחינת הפנים שלו, כמו בראשונה. אבל הבינה עדיין נשארת בבחינת האחוריים, כי עדיין אין בה כח לקבל עם הכלים דפנים שלה. כמ"ש לפנינו.

אין בה כל כך לה לקבלו דרך פנים: כי באמת היא יכולה לקבל אור הפנים של חכמה, שהרי כבר היא נמצאת למעלה ממסך כמו בפרצופי א"ק הקודמים. אמנם מכח ב' התיקונים הקודמים: אב"א ואב"פ, שהא' הוא האחורים דאמא החפצים חסד ודוחים

והנה נתבאר הפנים והאחורים הנמצאים בהכלים של המלכות, ושניהם בחינות גבורות: כי מצדה עצמה הרי היא מתוקנת במסך הדוחה חכמה, והוה בחינת אחורים שלה, ומצד התכללות שלה בהז"א, שהוא חסד החמישי, הוה כנ"ל, יש לה הארת ג"ר, אלא שנסתמת מחסדים, כמבואר. ואלו ב' המיעוטים קבלה הבינה מהמלכות, מכח עלית ה"ת בעינים.

ובזה תבין ההכרח לב' אלו המצבים אב"א ואב"פ. כי מתחלה נתקן המיעוט הא', שהוא האחוריים הקשים של המלכות מסכת המסך והצמצום, השורים על הבינה מטעם הה"ת שבנקבי העינים, ותיקון זה נעשה על ידי האחורים דבינה, כנ"ל בדיבור הסמוך. ואחר שנתקן זה, הנה נשאר עוד עליה המיעוט הב' שהוא, הסיתום דחסדים אשר בהכלי דפנים של המלכות, השורה על הבינה מטעם הה"ת שבעינים, וזה נעשה ע"י המצב של אחור בפנים, כי הזכר שהוא חכמה מאיר בה אור דחסדים מבחינת האחורים שלו, לתוך כלים דפנים של הבינה, שהם סובלים רק מחסרון הזה. כי הארת ג"ר אינם חסרים כנ"ל. ועתה כבר מתוקנת הבינה מצד הכלים, הן בחלק האחור שלה, והן בחלק הפנים שלה. אמנם אינה מקבלת עדיין אלא אור דחסדים לבד, מבחינת

דרך האחור ויגיע עד צד פנים שלה כבר יכולה לקבלו, כיון שנתעבה קצת. וזה סוד וחכם באחור ישבחנה, כי החכמה שהוא הזכר, כאשר פניו מביטים באחורי הנקבה ומאירים בה, ישבחנה, ויאיר בה הארה נוספת יותר מאלו יהיו להיפך, שהוא אחור בפנים, כנ"ל שהוא המדרגה הב'.

(כד) למעלה מכולם היא המדרגה הד', והיא, היות הזכר והנקבה פנים בפנים זה כנגד זה, כי אז מקבלת היא אור פני הזכר שהוא אור

אור פנימי

חכמה. והב' הוא בחינת הגבורות אשר בהכלים דפנים שלה שהמה צמאים לאור דחסדים משורשם, ע"כ הבינה מחזקת באחורים שלה, ואינה חפצה לגלות הכלים דפנים שלה לקבל אור חכמה מהזכר, אלא רק אור דאחורים דהיינו חסדים, כמבואר. וזה אמרו שאין בה כל כך כח לקבלו דרך פנים. והיינו מחמת החשק הגדול לאור דחסדים שיש לה.

מתעבה שם האור קצת וכי' כבר יכולה לקבלו כיון שנתעבה קצת: פירוש, כי אור הפנים הוזה המקובל בכלים דאחורים של הבינה, משביחים מאד את האחורים שלה עד שהאחורים בעצמם מתעלים לבחינת ג"ר גמורים, באופן, אשר הכלים דפנים נעשים טפלים ומקבלים אור הג"ר מהכלים של האחורים, ונמצאים כלים דאחורים שהם יותר חשובים מכלים דפנים, להיותם המשפיעים אליהם.

וטעם הדבר, הוא, כי באמת אין הכלים דאחורים מקבלים מאור הפנים של הזכר אלא הארה מועטת מאד שהרי הם כלים הדוחים חכמה ומשתוקקים רק אחר אור דחסדים כנ"ל. אלא אותה הארה מועטת שהם מקבלים, מחזירה את האחורים להיותם יותר חשובים מהכלים דפנים, שהרי בזמן שהכלים דפנים היו מקבלים חכמה, דהיינו אור המלכות שבכלי דיסוד שבהפרצופים הקודמים, הרי אז היו בסיתום גדול מאור של החסדים,

וכחם באחור ישבחנה וכי' יותר מאלו יהיו להיפך, שהוא אחור בפנים: כי החכמה משבחת עתה את אור האחורים ועושה אותו לבחינת ג"ר, ואור הפנים. מה שאין כן מקודם זה כשהיו בבחי' אב"פ, אע"פ שקבלו בבחינת הכלים דפנים, אמנם לא קבלו אלא אור דאחור מהחכמה, אבל עתה הגם שמקבלת בכלים דאחורים, הרי היא מקבלת אור ג"ר ופנים כנ"ל.

(כד) המדרגה הד' והוא היות הזכר

והנקבה פנים בפנים: הנה ב' מדרגות הראשונות: אב"א, ואב"פ, הן נמשכות על ידי אחורים דאמא, ומדרגה הג', נמשכת ע"י זווג העליון דע"ב ס"ג, המוריד ה"ת מעינים,

נפלא, ולא עוד אלא שאין צורך שיתעבה באחור שלה בתחלה, רק יכולה היא לקבלו כמו שהיא זך דרך פנים שלה.

(כה) דע, כי בזו"ן היו כל הד' בחינות הנזכרים, על סדר הנ"ל. אבל באו"א לא היו בהם רק ג' בחינות לבד, והם הראשונה והשלישית והרביעית, אבל בחינה הב' לא נצרכה בהם.

אור פנימי

עש"ה. דהיינו כנ"ל, כי בשעה שהבינה רוצה להמשיך את הגדלות של אור החסד כדי להאציל אותו למקומו, הרי היא מוכרחת או להתחזיר פניה אל החכמה, ולכן נחשב אור החסד הזה אל הבינה לבחינת מ"ן, שפירשו, הגורם לה זווג פב"פ עם החכמה. והנה נתבאר היטב סוד העלאת מ"ן, שפירשו, גורם המעורר לזווג חו"ב. שזולת הגורם הזה לא היו החו"ב מזדווגים פב"פ, מחמת האחורים דבינה הדוחים חכמה, בסוד כי חפץ חסד הוא. וגורם זה הוא הזו"ן, משום שהם בני הבינה, וכל עיקרם הוא רק הארת חכמה. כי כל ההפרש מן הבינה דאור ישר להזו"ן דאו"י הוא רק באותה הארת חכמה שהבינה ממשכת בשביל הז"א, שהרי שניהם הם אור של חסדים, אלא הבינה הוא אור דחסדים בלי שום הארת חכמה, והז"א הוא בהארת חכמה (כמ"ש לעיל חלק א' דף ה' באו"פ ד"ה וטעם עש"ה) וע"כ לא יצויר זווג דגדלות לאו"א בלא עלית מ"ן כי כל עוד שאין הזו"ן עולים למ"ן אל הבינה, הרי היא קשורה בחשק של המשכת החסדים, שזה עיקר בנינה עוד מצד האו"י כמבואר. וזכור דברים אלו לכל המקומות שיש בהם איזה מדובר מהעלאת מ"ן.

(כה) באו"א לא היו בהם רק ג' בחינות לבד: כי המדרגה הב' של אב"פ אינו נוהג באו"א. והטעם כי ב' המדרגות אב"פ ופב"א מתתקנים בהם בבת אחת, דהיינו בעת הורדת ה"ת מעינים לפה, כי אז שבה הבינה לקדמותה, ואין המיעוטים דה"ת נוגעים בה

כנ"ל. ותיקון זה מועיל רק להזכר להשיג הפנים שלו כבתחילה, אבל הנוקבא עדיין דבוקה בכח האחורים שלה, והיא בוחרת יותר בחסדים, ודוחית חכמה כנ"ל. ולפיכך צריכה הבינה להעלות מ"ן מן התחתונים, שהם הזו"ן, כי רק אז, היא מוכרחת להפסיק את כח האחורים שלה ולהחזיר פנים אל החכמה. שהיא עושה זה רק לטובת הזו"ן, כי לא תוכל להמשיך להם הארת חכמה וזלת זה. וע"כ היא שבה פב"פ עם החכמה, שהיא מדרגה הד'.

ותדע שענין העלאת מ"ן המחזיר לחו"ב פב"פ, הוא מושרש עוד בע"ס דאור ישר. כי הבינה דאו"י היא בחינת אור דחסדים ולא חכמה, (כמ"ש באו"פ ח"א דף ה' ד"ה וטעם) וע"כ גם היא נבחנת כמו אחוריה לחכמה, אמנם בשעה שהיא רוצה להאציל את הז"א, שכל עיקרו הוא הארת חכמה כמ"ש שם, הנה אז היא מוכרחת להתחזיר פניה אל החכמה פב"פ, כדי לקבל ממנו הארת חכמה בשביל הז"א דאור ישר. הרי שכל עוד שאינה מאצלת את הז"א, היא נמצאת באחורים עם החכמה, ואחר שהיא מאצלת את הז"א היא נמצאת פב"פ עם החכמה, כדי להמשיך לו הארתו. והנך מוצא שמקורם השרשי למצב החו"ב פב"פ הוא הז"א דא"י.

ובזה תבין ביותר דברי הרב לעיל (דף שמ"ט ח"ה אות נ"א) שאומר שאור החסד הניתן בבינה, שהוא אור הז"א, נשאר בה תמיד בבחינת מ"ן,

* (כו) ונבאר עתה ענין אחורים דא"א, שגם הם נפלו ונשברו. ותחלה צריך לבאר הקדמת פנים בפנים ואב"א. והענין כי מקום הקליפות והחיצונים הם אחורי נוקבא דז"א, ושם הם נדבקים. ואמנם גם באחור דז"א יש קצת אחיזה. והנה בטרם ברא אלקים אדם על הארץ היה כח בקליפות לינק שפע מקדושה, בסוד ואדם אין לעבוד את האדמה ואחד מעבודת האדמה הוא כיסוח קוצים מן הכרם, אשר לזה צריך מצות מעשיות. אבל כאשר נאצלו ז"ת, עדיין לא היה אדה"ר התחתון נברא בעולם, יצאו זו"ן אב"א מפני פחד החיצונים שלא יינקו. כי אם היו

אור פנימי

שנקרא אחורים, כי זה הכלל שלא נבנה צור אלא מחורבנה של ירושלים. כי כל יניקתן ובנין של הס"א, הוא מהחורבנות של הקדושה. באופן, שבשעה שיתוקן הקדושה עד שלא יצויר בה שום חורבן עוד, אז תבטל הס"א מהעולם בסו"ה בלע המות לנצח.

בטרם ברא אלקים אדם על הארץ היה כח בקליפות לינק שפע וכו': כלומר, כי אז לא היו יכולים זו"ן להדווג פב"פ משום שאין זוג פב"פ בלי העלאת מ"ן מהתחתון שלהם. (כנ"ל בביאור המדרגה ה' פב"פ עש"ה) ושם נתבאר באו"א, וכן הענין גם בזו"ן כי גם זו"ן מתתקנים באב"א מכח האחורים דאמא, כמו שיתבאר לפנינו, ולפיכך גם הנוקבא אינה מפסקת את האחורים שלה בטרם שתהיה לה גורם המכריחה לזה, והגורם הזה הם נשמות הצדיקים העולים אליה למ"ן, אשר כדי להשפיע אליהם הארת ג"ר, היא מוכרחת להפסיק האחורים שלה ולהחזיר פניה לז"א, ואז מזדווגת עם הז"א פב"פ.

ולפיכך בטרם שנברא אדה"ר לא היה מי שיעלה מ"ן להנוקבא דז"א, וע"כ היו חסרי ג"ר דהיינו אור הפנים, שהוא עיקר חיותו של הפרצוף וע"כ היה כח בהקליפות

כלל. משא"כ בזו"ן צריכה הנוקבא ב' תיקונים לב' המיעוטים שלה, כנ"ל: א' לכלים דאחורים. ב' לכלים דפנים. ע"ש.

(כו) מקום הקליפות והחיצונים הם באחורי נוקבא דז"א ושם הם נדבקים: כי אין הקליפות נאחזים אלא במקום החסרון, דהיינו במקום שאינו מאיר הנקרא אחורים, דהיינו דוקא באחורים דז"ת, שהם זו"ן, אבל בג"ר אין להם אחיזה כלל. כנ"ל בדברי הרב.

וגם בזו"ן יש חילוק בין הז"א אל הנוקבא. כי עיקר אחיזתן הוא בנוקבא דז"א, בהיותה ספירה המסיימת להפרצוף, דהיינו המפסקת על האור שבהפרצוף שלא יתפשט יותר, והוא מכח הצמצום והמסך שבה. כנודע. ולכן האחורים שלה הם חושך גמור, בסוד, ורגליה יורדת מות, שהם הקליפות המכונים מות. וזה אמרו מקום הקליפות והחיצונים הם באחורי נוקבא דז"א, ושם הם נדבקים. דהיינו כנ"ל שהקליפות והחיצונים מתחילים ממקום החושך ולמטה, שהוא מסיום הנוקבא ולמטה, כי אחריה מתחיל החושך, להיותה בחי' הסיום על האור שבהפרצוף.

ואמנם גם באחור ז"א יש קצת אחיזה: והיינו בכל אותו השיעור שאינו מאיר,

עומדים פב"פ, היו לקליפות מקום להתאחז במקום אחיזתו, שהמה האחורים, לינק. כי מפנים לא יכלו לינק. ולכן הוצרכו להיות מתדבקים אב"א כדי שלא יוכלו החיצונים לינק משם.

(כו) וכאשר נברא אדה"ר ועשה מצות מעשיות, החזירים פב"פ. ואז לא היה פחד מן הקליפות, כי כבר חפר ועזק וסקל וכת קוצים מן הכרם. והנה בהיותם אב"א אין לזו"ן רק כותל א' לשניהם, וכותל א' לבד מספיק בין שניהם ומשתמשים בכותל אחד, חצי כותל לז"א, וחצי

אור פנימי

הכי אינם חפצים בחכמה. כנ"ל באו"פ דף תצ"ח.

וזה אמרו "אם היו עומדים פב"פ היה להקליפות מקום להתאחז, במקום אחיזתם שהמה אחורים, לינק, כי מפנים לא יוכלו לינק". דהיינו כמבואר, שאם היו הכלים דפנים של הנוקבא פתוחים לקבל אור הפנים היה חסרון אור הפנים מגולים בהם, שחסרון הזה הוא אחורים, שהקליפות מתאחזים בהם ויונקים משם. וזכור בכל ההמשך אשר אחורים פירוש, מקום החסרון אור החכמה, ובצורה זו יש אחיזה ויניקה לחיצונים, שכל חיותם ממקום החסרון שבהקדושה. ולהיפך מזה, אחורים דאמא, הוא בחינת ג"ר, אע"פ שגם שם יש חסרון חכמה בהכרח, כי ע"כ נקרא אחורים, אמנם כלפי הבינה אין זה נחשב לשום חסרון, להיותה כן משורשה בבינה דאו"י, שבוחרת בחסדים ודוחה אור החכמה. וכיון שהבינה היא עצם ספירה מהג"ר, ע"כ אור דחסדים שלה נחשב ג"כ לג"ר, ואחר שגם זו"ן עולים ומתכללים באו"א, ומקבלים מהם תיקון זה של אחורים דאמא, הנה גם הם משיגים הארת ג"ר מבחינת אחורים דאמא האלו, וחסרון אור הפנים לא נחשב ע"כ לחסרון אפילו בוו"ן. כמבואר, וזכור זה.

(כו) מצות מעשיות החזירים פב"פ: פירוש, כי ע"י מע"ט שעשה, היה מתדבק

לינק שפע מהקדושה, דהיינו מבחינת חסרון הזה של אור הג"ר. כנ"ל.

זו"ן אב"א מפני פחד החיצונים שלא יינקו: כלומר, שיצאו בתיקון האחורים דאמא, כי עלו למעלה לאו"א וז"א נכלל באבא, ונוקבא דז"א באמא, ועי"ז השיגו בחינת אחורים דאמא, המספיק להם כמו הארת ג"ר. (כנ"ל באו"פ במדרגת אב"א דף תצ"ח) ואחר שהשיגו זה, כבר אין יכולים החיצונים לינק מזו"ן, כי נחשב להם כמו בחי' אור הג"ר, וכיון שיש ג"ר בפרצוף כבר אין מקום לחיצונים לינק משם. כי אין אחיזה אלא בז"ת בלי ג"ר. ע"ש.

אם היו עומדים פב"פ היו לקליפות מקום להתאחז במקום אחיזתו: אין הפירוש אם עומדים בוו"ג פב"פ. כי אז אדרבא, שהיו הקליפות נגרשים מהוו"ן לגמרי, כנ"ל. אלא הפירוש הוא, אם לא היה בהם אותו התיקון של אב"א, אלא הנוקבא היתה רוצית לקבל אור הפנים של הז"א, הנה אז היו האחורים שלהם מגולה, כלומר, שהיה מגולה ומורגש החסרון ג"ר שבהם, ואז היו להם להקליפות מקום להתאחז דהיינו בהחסרון שבהם, אבל עתה שהם מתוקנים באחורים דאמא שהם דוחים לאור החכמה, דהיינו לאור הפנים, הרי אין שום חסרון מורגש בהם שיוכלו החיצונים להתאחז שם, כי חסרון אור חכמה לא נחשב להם עתה לשום פגם, כי בלאו

כותל לנוקבא. וכאשר אדם החזירם פב"פ ע"י מצות ומע"ט, אז נגמר ונשלם אחור א' שלם לזה ואחור א' שלם לזה, ויכולים לחזור פב"פ.

* (כח) והנה סבת היות נעשה להם עתה ב' אחורים שלמים, היה באופן זה. כי ע"י מצות ומע"ט של אדם התחתון גרם זיוג עליון באו"א, וחזרו לתת להם לזו"ן בחינת מוחין אחרים שהם בחינת החסדים וגבורות של דעת דו"א, אשר הם עיקר סוד הטפה דיהיב או"א בזווגם. והטעם

אור פנימי

שמשלים החסרון חכמה שבהם, ע"כ המה מוגנים מפני החיצונים. וזה אמרו וכותל א' לבד מספיק בין שניהם. כלומר שמספיק בשבילם, לכסות ולהעלים החסרון חכמה אשר באחורים שלהם. ואין הקליפות יכולים לינק משם.

חצי כותל לז"א וחצי כותל לנוקבא: כלומר, שניהם נכללים באחורים אלו, באופן, שאין הקליפות יכולים לינק לא מן הז"א, ולא מן הנוקבא.

ונשלם אחור א' שלם לזה ואחור א' שלם לזה ויכולים לחזור פב"פ: כי על ידי החסדים וגבורות שהם משיגים מזווג עליון של או"א כמ"ש להלן, הנה על ידי החסדים נשלם האחורים דו"א בבחינת ג"ר. ועל ידי הגבורות נשלמים האחורים דנוקבא, בפני עצמם בהארת ג"ר. כמ"ש לפנינו ואז ראויים לחזור פב"פ.

(כח) גרם זיוג עליון באו"א: כי כשהאדם מעלה מ"ן לזו"ן, כן גם זו"ן מעלים מ"ן לאו"א, וכן או"א למעלה מהם, וכן עוד למעלה לעלי עליון עד סוף כל המדרגות ואז מגיעים מוחין חדשים מא"ס ב"ה, דרך המדרגות עד שמגיעים לאו"א, ומהם לזו"ן. כי אין שום חידוש אור בעולמות בלתי מא"ס ב"ה לבדו. וזכור זה תמיד.

מוחין אחרים שהם בחינת החסדים

יותר בהקדושה, וסיפק בידו לברר בירורים מניצוצים וכלים שנפלו לבי"ע, ולטהרם מהסיגים שבהם דהיינו מתערובת של בחי"ד בהם, (כנ"ל דף תפ"ו באו"פ ד"ה הסיגים) עש"ה. ואז העלה אותם למ"ן להנוקבא ומתוך שהניצוצין וכלים הללו שהעלה באו מהו' מלכים דנקודים, שכבר היה בהם אור החכמה מטרם שנשברו, וגם המה מחלקי הנוקבא, ע"כ מרגשת הנוקבא דו"א בחסרונם מאור החכמה, והיא מפסקת משום זה את האחורים שלה, ומחזירה פניה לז"א ומזדווגת פב"פ.

ואז לא היה פחד מהקליפות כי כבר חפר ועזק וסקל וכרת קוצים מן הכרם: כלומר, שאחר שבירר הניצוצין והכלים מכל הסיגים שבהם, המכונה עבודת הכרם, דהיינו חפר ועזק וכו' הנה הם ראויים לעלות למ"ן לנוקבא ולגרום שם זיוג פב"פ עם ז"א, אשר אז מתתקנים הכלים הללו בבחינת ג"ר ואין יותר פחד שלא ישברו, כמו שקרה להכלים הללו בראשונה, בעולם נקודים, משום שכבר כלה הקוצים מהכרם, שהם הסיגים שבהם, כנ"ל. ומכאן ואילך הם נשארים בקדושה בנצחיות.

כותל אחד לשניהם וכותל א' לבד מספיק בין שניהם. ומשתמשים בכותל אחד: כותל פירושו אחורים. והיינו אחורים דאמא, שהמה מתתקנים בה בבחינת אב"א, שהוא מספיק להם לשניהם כמו הארת ג"ר, כנ"ל.

* שער הקדמות דף פ"ט דרוש בבטול האחורים דאו"א.

הוא, כי תרין מוחין דז"א הנקראים חו"ב אין אורותיהם מתגלים בז"א, כי הם מלובשים בסוד נצח הוד דאמא, ואין יוצא מהם אלא הארה מועטת בכח הכאת האורות החסדים המגולים שמכים בהם ומוציאים קצת הארה מהם לחוץ כנודע. מה שאין כן בחסדים וגבורות המתלבשים בתוך יסוד דאמא המסתיים בחזה דז"א, שמשם מתגלים בגילוי גמור, ויוצאים לחוץ תוך ז"א ומאירים בו. ולכן העיקר הם החסדים וגבורות.

אור פנימי

שפירושה, אותה הארת חכמה הראויה לנה"י דזו"ן, משורשם שבאו"י, ובוה נתמלא החסרון נה"י של זו"ן.

וספה זו דאו"א מתלבשת ביסוד דאמא, שהיסוד הזה מלובש בת"ת דז"א עד החזה, והיא החו"ג המגולים היוצאים מיסוד דאמא, מחזה ולמטה, דהיינו נה"י החדשים הכלולים באותה הטפה דזווג או"א. כנ"ל. שיש בהם הארת חכמה, ויכולים עתה להתגלות כלפי חוץ, ואין שום פחד מהקליפות. כי עתה הם שלמים בלי שום חסרון. וע"כ הם מכוונים חסדים וגבורות מגולים. משא"כ מקודם זה, אשר הזו"ן היו מתקנים באב"א, אז היו החו"ב אלו מכוסים ונסתרים במסך דאחורים דאמא, בסוד ואחוריהם ביתה. כנ"ל.

חו"ב אין אורותיהם מתגלים בז"א כי הם מלובשים בסוד נצח הוד דאמא: כי המוחין דז"א הם מלובשים בנה"י דאמא, ונה"י דאמא מלובשים בחג"ת של הז"א. אשר החסד מתעלה לחכמה, וגבורה מתעלה לבינה, ומחזה ולמעלה מתעלה לדעת. והנה חכמה ובינה נשארו בראש דז"א, ואין להם התפשטות לתוך הגוף אבל דעת דז"א שביסוד דאמא, יש לה התפשטות מחזה ולמטה, כנ"ל, שהם הנה"י החדשים שמתגלים עתה בזו"ן.

וזה אמרו, חו"ב אין אורותיהם מתגלים וכו' משא"כ בחסדים וגבורות המתלבשים בתוך יסוד אמא המסתיים בחזה דז"א, שמשם מתגלים בגילוי גמור, ויוצאים לחוץ. וכו', דהיינו כמבואר, שהם בחינת הנה"י

וגבורות של דעת דז"א: כמ"ש בווהר (משפטים דף תק"ב ע"ב) דרישא דמלכא בחסד וגבורה אתתקן, אלא שהחסד נתעלה לחכמה והגבורה לבינה, ושליש ת"ת העליון שמחזה ולמעלה נעשה לו לדעת. והנה נעשה ע"י החסדים וגבורות שמקבל מזווג דאו"א. כמ"ש לפנינו.

סוד הטפה דיהיב או"א בזווגם: כבר ידעת, שכל הזווג דאו"א פב"פ, הוא מכח הזו"ן שעלו להם למ"ן, (כנ"ל דף תק"א ד"ה המדרגה ע"ש). והנה מקודם זה היו זו"ן אב"א, שפירושו בלי הארת חכמה, אלא שהם מתקנים באחורים דאמא. אשר אז לא חסר להם חכמה כלל כנ"ל. וז"ס ואחוריהם ביתה, כי בחי' נה"י דזו"ן שהם האחורים שלהם אינם מגולים כלפי חוץ, כי האחורים דאמא נמשכים מסוד הבינה דאו"י מטרם שהאצילה את הזו"ן לחוץ, כי בעת שהאצילה את הזו"ן, כבר שבה פב"פ כדי להמשיך לו הארת חכמה. (כנ"ל דף תק"ב ד"ה ותדע, עש"ה) וע"כ כיון שגם זו"ן נתקנו באותם אחורים, נמצא משום זה גם הנה"י דזו"ן שהם עוד כלולים בחג"ת שלהם בפנימיותם, ורק התג"ת מגולה כלפי חוץ.

ואחר שאדה"ר העלה מ"ן לזו"ן, כנ"ל, גרמו המ"ן האלו לזו"ן שאין אב"א מספיק להם אלא שצריכים להמשיך הארת חכמה, וע"כ גם הם עולים למ"ן אל הבינה. וגרמו גם אל הבינה שתפסיק האחורים שלה, ותודווג עם החכמה פב"פ, כנ"ל. והנה אז יצאה הטפה מזווג הזה דאו"א בשביל הזו"ן,

(כט) ונמצא, כי בהתפשט החסדים והגבורות למטה בגופא דז"א, אז החסדים נתנים אל ז"א, ובהם נשלם ונגמר בנין אחורים שלו בשלימות, והגבורות ניתנין אל הנוקבא, כנודע, וע"י נשלם אחורים שלה, ויש לו אחורים שלם ולה אחורים שלם, ואז יכולים לחזור אפין באפין כיון

אור פנימי

במקום החסרון שלהם, דהיינו החסרון מהארת חכמה. כי בעת היותם מתוקנים באחורים אלו אינם חפצים חכמה, ואינם צריכים לה, וע"כ אין שום חסרון ניכר בהם שיכולו החצונים להתאחו שמה, עם כל זה, נבחינים כמו חסרי נה"י, כנ"ל, כי מקום החסרון חכמה, ניכר בעיקר בנה"י שלהם, (נ"ב) מכ"י המחבר זצ"ל כי החסר מנה"י דכלים הוא חסר מג"ר דאורות מטעם ערך ההפוך שבין כלים לאורות וכן יש לומר) משום שמיחס האור ישר הם עצם הזו"ן דאוי", שכל עיקרם אינו יותר אלא בחינת הארת חכמה אשר בהם: כי הבינה דאור ישר היא אור דחסדים בלי חכמה כלל, כי אינה חפצה אלא חסדים בסוד כי חפץ חסד הוא, וע"כ הג"ר שבה נבחינים לחג"ת, כי כח"ב מבחינת חסדים נבחינים לחג"ת, כנודע.

אלא רק בעת שהאצילה את הזו"ן, כי ראתה שאין קיום לחסדים בלי הארת חכמה, וחזרה והמשיכה הארת חכמה לתוך חסדים, הנה נבחת המשכה זו שכבר יצאה מבחינת בינה דאוי"י וקנתה שם בפני עצמה, שהם זו"ן או נהי"מ דאוי". (ע"י לעיל ח"ד פ"ו באו"פ סעיף פ') והנך רואה שכל ההפרש בין הבינה לבין הנה"י דאוי", הוא רק בהארת החכמה שהמשיכה, אשר בחי' החסדים בלי הארת חכמה, היא חלקה של הבינה עצמה במקורה, ובחינת הארת חכמה בחסדים, המה חלקם של הנהי"מ או זו"ן. (ע"י לעיל ח"א דף ה' ד"ה וטעם).

והנה נתבאר היטב, שעיקר מדרגת נה"י, אינו, אלא בחינת הארת חכמה אשר בהם, וע"כ כל עוד שאין בהם הארת החכמה

המתגלים לחוץ מחמת שקבלו הארת החכמה ונשלם לגמרי האחורים שלהם.

(כט) החסדים נתנים אל ז"א וכו' והגבורות נתנין אל הנוקבא: כבר נתבאר, שטפת הזווג הנמשכת לז"א היא בחי' נה"י חדשים מגולים, והיא חסדים וגבורות היוצאים מיסוד דאמא הנפסק במקום החזה דז"א. כי בחינתם עצמם הם חסדים, וחלק המלכות שבהם, הם גבורות. וזה אמרו "החסדים ניתנין אל ז"א, ובהם נשלם ונגמר בנין אחור שלו בשלימות". כי עתה שהשיג נה"י בהארת חכמה בבחינת נה"י דאור ישר, כנ"ל. הרי נשלם כל הגדלות של האחורים שלו, ואין בהם חסרון עוד. וע"כ המה יכולים עתה להתגלות לחוץ בלי שום פחד מפני החיצונים. כנ"ל. "והגבורות ניתנים אל הנוקבא ועל ידיהם נשלם אחור שלה" כי הגבורות שהם בחינת נה"י בהארת חכמה, הכלולה בהטפה דזווג או"א מצד הגבורות שבהם, הם מושפעים להנוקבא, ועתה גם הנה"י דנוקבא נשלמים ונגמרים ומתגלים לחוץ בלי שום פחד מהקליפות, וע"כ המה נפרדים עתה זה מזה, כי יש לכל אחד אחורים בפני עצמו.

יכולים לחזור אפין באפין כיון שאחוריהם שלמים, וכו', משא"כ בתחלה שהיה לזה חצי אחורים ולזה חצי והיו יכולים להתאחו בהם: כמ"ש לעיל שבשעת היותם אב"א, שפירשו, שהיו מוגנים באחורים דאמא, הבוחרים יותר באור דחסדים, ודוחים אור החכמה. הן אמת שזה היה מספיק להם לשמרם מפני החיצונים שלא יוכלו להתאחו

שאחוריהם שלימים, ואין עתה יכולת בחיצונים להתאחו שם, משא"כ בתחלה, שהיה לזה חצי אחורים ולזה חצי, והיו יכולים להתאחו בהם. ולכן עתה יכולים לחזור פב"פ, כי אין פחד מן החיצונים, כנזכר אצלנו בביאור כונת ברכת אבות של העמידה דימי החול והבן זה מאוד, והנה נמצא, כי תועלת כניסת החסדים והגבורות בז"א, היתה לב' סיבות שהם אחת, כי הם המגדילים והמשלימים האחורים דזו"ן, ועוד שעיי"כ חוזרים פב"פ.

(ל) ונמצא, כפי הקדמות הנזכרות, כי בבחינה אחת, תהיה זו ההארה

אור פנימי

בין הו"א להנוקבא, כי שניהם הם עתה בחינת חסדים בלי גבורות, כי חג"ת כולו הם עתה חסדים, מטעם האחורים דאמא שה"ס כי חפץ חסד הוא, אמנם עתה שכבר השיגו טפת הווג דא"א, שהיא הנה"י בהארת חכמה כנ"ל. הנה עתה נתגדלו ונשתלמו האחורים שלהם, שנה"י מצד החסדים לקח הו"א, ונשלמו ונגמרו האחורים שלו, עד שאין בו שום חסרון, כי כבר יש בו הארת חכמה, וע"כ יכולים אחורים שלו, דהיינו הנה"י, להתגלות כלפי חוץ, בלי שום פחד. ועד"ז, הנוקבא לקחה נה"י הללו מצד הגבורות, ונשלם ונגמר אחור שלה, ויכולה עתה להתפרד מהאחור של הו"א, כי יש לה אחור שלם בפ"ע דהיינו הגבורות דנה"י. וע"כ המה מזדווגים עתה פב"פ. ומשפיעים הארת חכמה להמ"ן שלהם, שהם נשמות הצדיקים.

לב' סבות שהם אחת, כי הם המגדילים והמשלימים האחור דז"א, ועוד שעיי"כ חוזרים פב"פ: כי אותם האחורים השלמים שהשיגו דהיינו הנה"י החדשים המגולים הם מעלים את החג"ת לבחינת חב"ד ומוחין, והם מזדווגים פב"פ. ולחיות שהמוחין והווג נמשכים מהנה"י המגולים, ע"כ נחשבים לבחינה אחת.

(ל) הראשונה האצילים בבחינת אב"א

המה הנושאים את החסרון הזה, וע"כ הקליפות והחיצונים מתאחות בחסרון זה, ומשום זה הנה"י מכונים בשם אחורים, כי אחורים פירושו, מקום חסרון, וז"ש הרב לעיל אות כ"ו כי מקום הקליפות והחיצונים הוא אחורי נוקבא דז"א, ובאחור דז"א, ע"ש.

ומשום פחד הקליפות שלא יתאחו באחורים אלו, שהם הנה"מ נתתקנו אב"א, דהיינו באחורים דאמא, כנ"ל. שהמה מכונים כותל, שע"י כותל זה, נשמרו הנה"מ שלא יתראה בהם חסרון החכמה, כנ"ל. שז"ס ואחוריהם ביתה, שהנה"י גנוזים בפנימיות, שהוא בתוך הכותל דאמא המגנת עליהם, ופניהם מגולים כלפי חוץ. דהיינו החג"ת שלהם, שהם אינם צריכים להארת חכמה ממקורם באו"י, כנ"ל, שהם נמשכים מבחינת הבינה, מטרם שהמשיכה את אור חכמה, וע"כ יכולים להיות מגולות כלפי חוץ, כי אין חסרון ניכר בהם ואין שם מקום אחיזה לחיצונים.

וזה אמרו "ואז יכולים לחזור אפין באפין, כיון שאחוריהם שלימים ואין עתה יכולת בחיצונים להתאחו שם, משא"כ בתחלה, שהיה לזה חצי אחור ולזה חצי, והיו יכולים להתאחו בהם". כי מתחלה שהיו שניהם מתוקנים בכותל אחד, דהיינו באחורים דאמא, היו שניהם דבוקים בכותל הזה, שהוא כותל דחג"ת, ואין שום הפרש

שבאה עתה מן אלו החסדים וגבורות שבאו עתה מחדש, יתירה ומעולה וגדולה על ההארה הראשונה שכבר היתה אל זו"ן, לפי שאותה הראשונה, האצילים בבחינת אב"א בלבד, וזו ההארה החדשה החזירים פב"פ, ולכן זו הארה החדשה תהיה נקראת בחינת פנים בפנים אבל בבחינה אחרת, תהיה הארה זו החדשה גרועה מן ההארה הראשונה, לפי שהארה הראשונה עשתה והאצילה כל פרצופיהם, וזו ההארה החדשה לא עשתה רק בחינת הגדלת חצי האחורים שלהם כנזכר, ומה שחזרו פב"פ אתיא ממילא, ולכן זו ההארה החדשה תהיה נקראת בחינתו אחור באחור, כי תועלתה היה, הגדלת חצי האחור לבד כנזכר.

(לא) והנה בענין הקדמה זו יתבאר לך ותבין ותשכיל, את אשר יתבאר מכאן ולהלאה בענין נפילת אחורים דכלים דא"א. והענין הוא, דע, כי בחינות אלו החסדים וגבורות המגדילים אחורים דזו"ן, ומחזירים אותם פב"פ, הוא ענין בחינות האחורים של א"א שנפלו, כנז"ל. ולכן אל תתמה, אם פעם א' נקרא לבחינה זו פנים, ופעם נקרא אחורים,

אור פנימי

וכי' הראשונה עשתה והאצילה כל פרצופיהם וכו': ההארה הראשונה הוא תג"ת ונה"י המכוסים, וההארה השניה הוא הנה"י המגולים, כנ"ל. ואומר שאפשר לכנות ההארה הראשונה, הן בשם פנים והן בשם אחורים. וכן השניה אפשר לכנותה בשם פנים ובשם אחורים. כי מצד שההארה הראשונה הוא עצם אצילות כל הפרצוף, אפשר לכנותה בשם פנים, ועוד שהתג"ת הם הכלים דפנים, שבגדלות המה נעשים לתב"ד. וכן אפשר לכנותה בשם אחורים, מפני המצב דאב"א שבהם. ועד"ז ההארה החדשה אפשר לכנותה בשם פנים, אע"פ שהיא רק בחינת נה"י, משום שנה"י אלו להיותם מגולים, המשיכו הפב"פ של הזו"ן. ואפשר לכנותם בשם אחורים להיותם בחינת השלמה והגדלה של האחורים, דהיינו הנה"י כנ"ל.

(לא) החורג המגדילים אחורים דזו"ן ומחזירים אותם פב"פ, הוא ענין אחורים דא"א שנפלו: כמו שמבאר והולך, שגם המצב דא"א דנקודים היה מתחילה אב"א

כמו הזו"ן, וע"כ גם הם היו בבחינת ואחוריהם ביתה, דהיינו שנה"י שלהם היו נעלמים ומכוסים באחורים דאמא, שהוא בחינת תג"ת המקוריים מטרם יציאת הנה"י מהם, דהיינו הבינה דא"א מטרם שהאצילה הנה"י דא"א, כנ"ל. אלא אח"כ ע"י זווג דע"ב ס"ג ירדה הה"ת מעינים דכתר, וחז"ב שבו לראש, ואז השפיע להם היסוד דא"ק, הטפה שלו, שה"ס ו' ונקודה, שהיו בהם למ"ן, ואז נתלבש בהם הנה"י דכתר בסוד הארת הנה"י המגולים, ואז נזדווגו א"א פב"פ על המ"ן שלהם, כמ"ש לעיל בחלק ו'. והנך מוצא אשר הזווג דגדלות דפב"פ דא"א על המ"ן דיסוד דא"ק, היה ג"כ ע"י השגת נה"י החדשים המגולים, שהשיגו מהכתר, כי מזה נמשך הזווג פב"פ שלהם, וע"כ אח"כ שבחינת הגוף של הזווג הזה, נשפעה לו"ת, והמה נשברו, ירדה משום זה גם בחינת הגדלות דא"א לבחינת תג"ת וז"ק, אשר הגדלות הו"ו אינה לא יותר ולא פחות מבחינת הנה"י החדשים המגולים שלהם, שהיה בהם הארת חכמה וג"ר, ועתה

והוא על אלו החסדים והגבורות עם הבחינות שהגדילו באחורים, הכל נפל למטה, שהם בחינות החסדים והגבורות שלוקחים או"א מן א"א, כדי שיחזרו פב"פ, כנודע. כי גם באו"א, היתה בהם בחינת עמידתם אב"א, כמו שיתבאר.

(לב) ונודע כי הטפה המגדלת ומציירת את הוולד, היא בחינת החסדים וגבורות כנז"ל, ואלו הם ענין האותיות, שמהם נוצר הולד. וגם כי האותיות הם לעולם בחינות הכלים כנודע. ואלו נעשים כלים לאו"א בבחינת האחורים כנז"ל ואלו הם שירדו ונפלו למטה עם שארית החסדים היורדים לצייר את הכלים של הולד, שהם כללות הז' מלכים שמתו הנכללים בזו"ן.

(לג) והנה כל אלו הם בחינת כ"ב אותיות התורה, והז' אותיות הם כלים אל זו"ן שהם ז' מלכים. והט"ו אותיות, הם כלים אל או"א כנז"ל, כי אחורי או"א הם יותר גדולים מכל זו"ן. וסימן מספר האותיות כלים דאו"א הם ט"ו, כמספר י"ה, ונודע כי או"א הם ב' אותיות ראשונים י"ה של ההוי"ה. והאותיות של זו"ן, הם שעטנ"ז ג"ץ. ושאר ט"ו אותיות של האלפא ביתא, הם באו"א: וששה אותיות מהם, והם בד"ק חי"ה, הנזכר בספר הזוהר של כ"י, הם אחורים דאו"א, ושאר האותיות הם פנים לאו"א.

(לד) ובזה תבין טוב טעם למה מתייגים תגין על אלו י"ג אותיות יותר מן הט' אחרות, ולמה הז' מהם שהם שעטנ"ז ג"ץ מתייגים עליהם

אור פנימי

נפלו לו"ק, כלומר שהארת הג"ר נסתלקה מהם, והיו לבחינת אחורים שאינם שלימים. דאו"א כנ"ל: כי בד"ק פירושו תיקון, מלשון בדק הבית. חי"ה פירושו אור החכמה, כי אור החכמה נקרא חי"ה כנודע. ולפי שכל שבחם של הנה"י הללו הוא הארת חכמה שבהם כנ"ל. וע"כ המה מרומזים בשם בד"ק חי"ה כלומר תיקון חכמה בחסדים. והבן. ויש עוד טעם ב' למה שהם מרומזים באותיות בד"ק חי"ה. והוא כי אלו האחורים דאו"א נפלו במקום זו"ן, אשר אח"כ בעת התיקון, נמצא ז"א מברר בירורים מאלו האחורים ומעלה אותם למין לאו"א, שע"י מ"ן אלו מדווגים או"א פב"פ, ומשפיעים

(לג) האותיות של זו"ן הם שעטנ"ז ג"ץ: הרמוז בזה על הבחי"ד שנתערבה בכלים שלהם, שעירוב הזה מכונה בשם שעטנ"ז שהם הסיגים. (כנ"ל דף תפ"ו באו"פ ד"ה הסיגים ע"ש) וגן רומז על הניצוצין שירדו להחיות הכלים.

(לד) בדק חי"ה וכו' הם אחורים דאו"א: רומז על בחינת נה"י המגולים שהם אחור

ג' תגין על כל אות ואות מהם, והשש אחרות שהם בד"ק חי"ה, אין מתייגין עליהם רק תג א' על כל אות מהם. והענין הוא, כי להיות ששעטנ"ז ג"ץ הם בחינת ז' מלכים דזו"ן, אשר מסיגיהם נעשו והובררו הקליפות הנקראים שט"ן ע"ז, לכו נקרא שעטנ"ז, שהוא חבור שט"ן ע"ז, כנזכר בזוהר, להורות כי מתוקף הדין העז והחזק יצא השטן שהם הקליפות. גם נקרא גין, לרמוז אל מה שאמרו בסה"ז פרשת פקודי, כי אלו המלכים הם סוד ש"ך ניצוצין דאזדריקו, כהאי אומנא דאכתש בפרזלא ואפיק זיקין וכו'. וכמו שאמרו רבותינו ז"ל גין היוצא מתחת הפטיש, וזהו שעטנז גין.

לה) וכבר נתבאר למעלה, כי אלו הז' מלכים לקחו האורותיהם מחמת הסתכלות אור עיני א"ק באורות העקודים בבחינת התפשטותם

אור פנימי

התלויים בראש דס"ג עצמו, הם בחינת הראש הא' שאינו מצטרף לפרצוף. והם הנקראים אורות אח"פ שבמקום יציאתם, כלומר, השורש של פרצוף אח"פ, שהם הנקודים. ושכולת הזקן, הוא בחינת ראש הב', וראש הג' הנקראים אורות אח"פ שלא במקום יציאתם, המקבלים מראש הא'. והכח"ב דנקודים מקבלים מאח"פ אלו שבשכולת הזקן: הכתר מקבל מבחינת האזן שבשכולת הזקן, וחז"ב מקבלים מבחינת חוטם פה שבשכולת הזקן, דהיינו כל בחינה מבחינה שכנגדה בראש הס"ג. הכתר שהוא ראש הב' מקבל מאזן שבשכולת שהוא בחינת ראש הב' של הדיקנא, וחז"ב דנקודים שהם ראש הג' מקבלים מחז"פ שבשכולת שהם ראש הג' דדיקנא. והז"ת דנקודים, שהם בחינת הגוף של הנקודים, מקבלים מן הדיקנא שלמטה משכולת שהם ג"כ בחינות הגוף של הדיקנא. (וכבר הארכנו בזה לעיל דף תי"ב באו"פ ד"ה הכתר ע"ש כל

המשך)

וזה אמרו "הז' מלכים לקחו אורותיהם מחמת הסתכלות אור עיני א"ק באורות העקודים מבחינת התפשטות למטה במקום

מוחין לז"א. וכל המוחין דז"א, הם ע"י המ"ן העולים מאלו האחרים. וע"כ הם מכונים בד"ק חיה, על שם תיקון המוחין דג"ר של הו"א, הבא על ידיהם. כי בדק הוא לשון תיקון, וחיה הם אור חכמה ומוחין. כנ"ל.

לה) הז' מלכים לקחו האורותיהם וכו' בבחינת התפשטותם למטה במקום הגוף: כי ד' חלוקות יש באור העינים: ג' רישין, וגוף, כי ע"ס דראש נחלקים לג', הראש הא' הוא גלגלתא ועינים. הראש הב' הוא און. הראש הג' הוא חוטם פה. ואח"כ הגוף שהוא זו"ן. וראש הא', הוא ישו"ת שמטבור ולמעלה דא"ק, והוא אינו מצטרף כלל להפרצוף דנקודים. וראש הב', הוא כתר דנקודים. וראש הג' הוא או"א דנקודים. והגוף הוא הז"ת של הנקודים ונודע, שכל פרצוף נאצל ע"י הראש שבפרצוף העליון. וכן גם הפרצוף דנקודים שיצא מעינים נאצל בהעליון ממנו שהוא הראש דפרצוף ס"ג דא"ק. והנה הווג הזה שהיה בראש דס"ג לצורך הנקודים, שיצאו שם ד' חלוקות הנ"ל, מכונה שערות דיקנא דס"ג: שג' תיקוני דיקנא הראשונים

למטה במקום הגוף של א"ק, ולכן נשברו, כי חסרו מהם הארת ג"ר שבו, שהם אח"פ במקומם למעלה, ולכן נשברו פנים ואחורים. ולכן נתייגו ג' תגין בכל אות מהם, להורות חסרון והעדר ג' מיני אורות הנזכרים מן הכלים שהם האותיות, ונשאר האור למעלה מהגופים שהם האותיות, ולא בתוכם, כמו שיתבאר עוד למטה סוד התגין.

(לו) אבל אותיות בד"ק חי"ה, שהם כלים דאחורים דא"א, אשר נתבאר לעיל, כי א"א לקחו ב' אורות חוטם ופה, ולא חסר מהם אלא אור האזן בלבד, ולכן לא ירד מהם רק בחינות האחורים, וכנגד אותו האור האחד של האזן שחסר מהם, אנו מתייגים תג א' לבדו על כל אות מהם, כי הוא לבדו נסתלק ממנו, שעומד תלוי למעלה מן האות, שהוא כלי.

(לז) וכבר ביארנו כי מה שירד מן א"א, נקרא בשתי שמות, והם אחורים או פנים כנז"ל. והוא, כי להיותו חסר אור האזן, שהוא היותר עליון שיש בכל ג' האורות, לכן החסרון הנמשך להם ע"י הסתלקותו הוא גדול מאד, שהוא הבחינה הגורמת להם להחזירם פכ"פ.

(לח) והנה אלו המוחין שהם החסדים הנזכרים, הם נמשכים אל א"א עם הכלים של נה"י דא"א, כדוגמת מוחין דז"א הנמשכים מלובשים

אור פנימי

הגוף של א"ק כלומר, שהו' מלכים שהם בחינת הגוף של פרצוף הנקודים, מקבלים מבחינת הגוף של הדיקנא מלמטה משבולת, כנ"ל, שהוא הבחינה שכנגדם בראש הס"ג, ונקראים עקודים דא"ק, להיותם למעלה מטבור דא"ק, והנקודים מתחילים רק למטה מטבור כנודע. וזה אמרו "ולכן נשברו כי חסרו ממנו הארת ג"ר שבו, שהם אח"פ במקומם למעלה" כלומר, שאין להם שורש בראש שהם ג"ר, מתחילת אצילותם, וכל הארתם הוא רק מבחינת הגדלות דא"א דנקודים. וכשלא יכלו לסבול האור של הגדלות נשברו פנים ואחור.

(לו) וז"ש "א"א שלקחו ב' אורות חוטם ופה, ולא חסר מהם רק אור און לבד, ולכן

לח) וז"ש שהכלים נה"י דכתר, המתלבשים בא"א בבחינת הלבושי מוחין נתבטלו גם כן, אבל הם אינם נחשבים לבחינת הכתר, כיון שכבר נתלבשו בא"א. והוא מטעם, שזה

תוך נה"י דאו"א. והנה גם נה"י אלו דא"א, ירדו למטה עם האחורים דאו"א, ובבחינת היותם באים מא"א, נמצא כי גם ענין זה יקרא חסרון לנקודה עליונה, הנקראת כתר. וכבר ביארנו, כי גם זה נקרא בחינת חסרון בכתר, וזה גרם לו, יען כי איננו לוקח אור האזן רק בסופו ולא בראשו כנז"ל, אבל בערך שכבר אלו הנה"י נתפשטו בסוד כלים דמוחין תוך או"א, נקרא חסרון הזה על שם או"א, ולא על שם הכתר.

* (לט) ונחזור אל הכוונה. ונאמר כי הלא או"א היו מתחלה פב"פ, לפי שנעשה להם מוחין מהכתר כנ"ל, אמנם מ"ן שלהם, הגורם להם העמדה וקיום הבחינה דפב"פ, היו מציאת ז' מלכים אלו, אשר היו במעי בינה, ואלו היו מ"ן דילה. כי כן הוא תמיד, שהבנים הם מ"ן דאמא. ובעוד שאלו הז' מלכים היו תוך הבינה, היו מעלין מ"ן, וגורמין זווג לאו"א, ונמשכו להם מוחין והוחזרו או"א פב"פ, ונזדווגו יחד, כדי להוציא ז' מלכים אלו. ובעת צאת המלכים אלו, אם לא מתו, אלא שהיו קיימים,

אור פנימי

הראש הב' שהוא כתר דנקודים, לא לקח כלום מבחינת הזווג דגדלות של הנקודים. כי הוא בחינת בינה דראש וג"ר מתחלת אצילותו. אלא רק בחינת הנה"י שלו המתלבשים באו"א והיו להם ללבושי מוחין, שהמה באו בשעת הגדלות דנקודים, הם לבדם נתבטלו, כמבואר.

(לט) או"א היו מתחלה פב"פ לפי שנעשה להם מוחין מן הכתר: כמ"ש לעיל (דף תק"ט ד"ה החו"ג) שהזווג דגדלות דאו"א היה ע"י השגת הנה"י המגולים מכתר דנקודים, ע"ש.

מ"ן שלהם הגורם להם העמדה וקיום הבחינה דפב"פ, היו מציאת הז' מלכים: כבר נתבאר לעיל, שאין או"א חוזרים פב"פ אלא אם כן ע"י העלאת מ"ן דזו"ן. כנ"ל (תק"א באו"פ ד"ה המדרגה הד' עשה) משום שבינה משורשה הוא בסוד כי חפץ חסד הוא,

* עץ חיים שער ט' פרק א'.

היו מעמידין לאו"א פב"פ אפילו שיצאו למטה. והיו מועילין למ"ן שלהם, אמנם יען שנשברו ומתו, לכן גם או"א, האחורים שלהם המעמדת אותם פב"פ ירדו למטה, ואז חזרו להם אב"א, כי כבר אין להם מי שיעלה להם מ"ן ומקיים חזרתן פב"פ.

(מ) והנה פשוט הוא, שלא נגמרו אחורים דאו"א לירד עד כלות

אור פנימי

למקומם, המה ג"כ הגורמים לאו"א העמדה וקיום הבחינה דפב"פ כי בגללם מחויבת הבחינה להמשיך הזווג פב"פ שלה עם אבא, כדי להשפיע ולקיים בהם הארת החכמה, כמבואר.

יען שנשברו ומתו לכן גם או"א האחורים שלהם המעמדת אותם פב"פ ירדו למטה: כי כל ענין של המשכת הזווג פב"פ דאו"א אינו אלא בשביל לקיים הארת גדלות אצל הבנים שהם זו"ן, כנ"ל בדיבור הסמוך, ולכן אחר שמתו הבנים, כבר אין לבחינה צורך להמשיך הפב"פ עם אבא, וע"כ, הם חוזרים אב"א, וכל בחינת האורות דגדלות שהיו בהם יורדים ממדרגתם, ונופלים לבחינת גוף וז"ת, כלומר שנדרו מהראש דאו"א.

וטעם ירידתם מהראש דאו"א, הוא, כי הבחינה חזרה למדרגתה המקורית שמחשבת תחסדים יותר מאור התכונה, כנ"ל. ונמצא, שאחר שמתו הבנים, ואין לה צורך עוד להמשיך בשבילם הארת חכמה, תכף חוזרת אב"א, דהיינו לקדמותה, להמשיך חסדים, ולדחות חכמה, ובוה דחתה והפילה המוחין דחכמה לחוץ מהראש, לבחינת ז"ת. בסו"ה הלא שרי יחדיו מלכים. (ישעי' י' פ"ח) כי אלו האחורים שירדו ממדרגתם ונעשו שרים, היו לפנים מלכים, דהיינו בהיותם למעלה בראש דאו"א בבחינת מוחין דגדלות. ועתה כשירדו לבחי' ז"ת נעשו שרים, כלומר, הכפופים ומשועבדים להמלכים והבן.

(מ) ה' מלכים אלו ב' פרצופים של חו"ב ישטר"ת וכו': וצריכים להבין ענין

דא"ק הפנימי, והיסוד דא"ק האיר לאו"א סוד השורק, ו' ונקודה. כנ"ל בדברי הרב (דף תכ"ג אות ל"א) אשר ה' הוא בחינת ז"א. והנקודה היא בחינת הנוקבא, שהם נעשו למ"ן באמא, ואז נתעוררה אמא להשפיע בהם הארת חכמה והפסיקה האחורים שלה ושבבה פב"פ עם אבא, ואו"א מעלים מ"ן יותר למעלה דהיינו אל הכתר, וגם הכתר למעלה ממנו וכו' עד א"ס ב"ה ואז יורד אור חדש מא"ס ב"ה ומשתלשל דרך המדרגות עד לטפת הזווג דאו"א היורד על ה' ונקודה שבתוכם, שהם זו"ן, והמה קונים הארת חכמה. ואחר זה התפשטו למקומם למטה, דהיינו לז' תחתונות דנקודים. וכדי לקיים הארת החכמה בהזו"ן מחויבת אמא להמשיך את הפב"פ עם אבא.

ובזה תבין דברי הרב אשר מלבד שזו"ן גורמים החזרת או"א פב"פ בעת היותם באמא למעלה בסוד מ"ן אלא אפילו אחר שהתפשטו למטה למקומם, נחשבים ג"כ, לגורמים הקיום דזווג או"א פב"פ. כי בגללם מחויבת אמא להיות פב"פ עם אבא כדי לקיים את הארתם בזו"ן. כמבואר. וז"ש "מ"ן שלהם הגורם להם העמדה וקיום הבחינה דפב"פ, היו מציאת ז' מלכים אלו אשר היו במצי' הבחינה ואלו היו מ"ן דילה" דהיינו כנ"ל, שמתחלה היו ה' מלכים בבחינת מ"ן במצי' הבחינה, כי הם ה' ונקודה שהשפיע להם יסוד דא"ק, שבביאתם למצי' אמא גרמו לה החזרת פב"פ עם אבא, כנ"ל. וגם אח"כ שהו' מלכים נתפשטו וירדו

שבירת ז' כלים, שכל בחינת שבירת מלך א', היה גורם ירידת קצת מאחורים דא"א. וזהו ביאור הענין. הנה כאשר נעריך מציאות הז'

אור פנימי

דגדלות האלו. כנ"ל. אלא רק משום שכל חידושי אורות באים בהכרח מא"ס ב"ה כנודע, וע"כ צריך האור החדש הזה להשתלשל מא"ס ב"ה דרך כל הסבות, הקודמות לפרצוף זה המקבל והממשיך להאור החדש, ונבחן משום זה, שהוא יורד מא"ס ב"ה ומשתלשל ממדרגה למדרגה עד שבא אל המקבל, שהוא המסובב מכל אותם המדרגות שקדמו לו. ולפיכך נבחן שגם או"א העלו מ"ן אל הכתר, שהוא בחינת גלגלתא ועינים דא"א, דהיינו הראש שלהם, וגם הכתר אל הראש שלו, וכן למעלה עד א"ס ב"ה, ואז נמשך האור החדש מא"ס ב"ה דרך המדרגות עד שבא לבחינת טפת הווג דגלגלתא ועינים שבכתר, שהם חו"ב שבכתר, והטפה מתלבשת בנה"י החדשים דכתר שפירשו נה"י שלמים שיכולים להגלות כלפי חוץ (עי' לעיל דף תק"ז ד"ה יכולים) ונה"י דכתר הללו עם האור דטפת הווג הנמשך מא"ס ב"ה, יורדים ומתלבשים במוחין דא"א.

ולפיכך האור הזה הנ"ל, המכונה טפת הווג דחו"ב שבכתר, המלוכב בנה"י דכתר, שירדו למוחין דא"א, נבחן לכללות כל האור המתפשט בכל ה"פ של הנקודים, כי כל המדרגות של הנקודים אינם אלא התמעטות מן אור הכללי הזה, כי הולך ומתמעט ממדרגה למדרגה עד שנעלם ומסתלק לשורשו, אלא כיון שאור העליון אינו פוסק, ע"כ הוא מוציא קומות חדשות בדרך התמעטותו, זו למטה מזו עד שמתעלם ועולה להמאציל, ע"ד שנתבאר בהסתלקות האורות דפרצופים הקודמים. הרי שאותו האור המלוכב בנה"י דכתר, הוא כללות האור של כל הפרצופים כולם של הנקודים. אמנם אחר שנה"י דכתר התלבשו

הערכת הז' מלכים בד' הפרצופים או"א וישסו"ת, שהוא המפתח להבנת מלכותם ומיתתם דז' מלכים דנקודים. ולכל בחינות ז' שבי"ע אשר הז' מלכים הללו המה שורשם.

ונבאר אותם כאן בקיצור בדרך כללות, ולהלן בפירוש דברי הרב נבארם באורך בפרטות. ותדע, כי ה' פרצופים יצאו כאן בעולם הנקודים: ד' פרצופים, שהם: חכמה. בינה. ישראל סבא. ותבונה. יצאו בראש וגוף. ופרצוף החמישי, שהוא פרצוף הדעת יצא בראש בלי גוף. עוד תדע כי גם סדר שבירת הכלים היה ג"כ בסדר הודככות המסך ע"פ המדרגה, כמו סדר הסתלקות האורות מהכלים דגוף של הפרצופים הקודמים דא"ק. גם ידעת שהכלים דנקודים קדמו לאורות, כי הכלים דנקודות דס"ג, אשר נתפשטו מלמטה מטבור דא"ק, ואורותיהם נסתלקו בעת צמצום נה"י דא"ק, ונשארו ריקנים מאורותיהם, המה עברו והיו לכלים דנקודים. כי הכלים שנתרוקנו מחמת ההסתלקות אורות בהגוף דעליון, נעשו תמיד לכלים בפרצוף התחתון, כנודע.

גם תדע, שכל המדובר שבכאן הוא רק מאורות דגדלות, שבאו לאו"א בסוד תוספות. אבל מאורות דקטנות, דהיינו מבחינת אב"א דא"א אין הרב עוסק כאן. כי בבחינת הקטנות שיצאה מתחילת אצילותו לא היה שום שבירה וביטול, כנ"ל, וכל הביטול ושבירה ופגם היה רק באורות דגדלות שבאו בבחי' תוספות. דהיינו בזווג דפב"פ דא"א וזכור זה.

והנה מתחלה יצאו כל האורות של הגדלות כולם כלולים בכלי דכתר, כלומר בנה"י דכתר. כי הכתר עצמו שהוא הראש הב' לא לקח לעצמו שום חלק במוחין

מלכים אלו בד' פרצופים של חו"ב, יש"ס ותבונה, כנ"ל. נמצא, כי עד שליש ספירת ת"ת, שהוא המלך הד' אז נגמרו לירד אחורים דאו"א

אור פנימי

דהתלבשות. ובישוס"ת נבחן לבחי"ג דהתלבשות, וההתפשטות ממעלה למטה בבחינת הטעמים דאו"א נקרא מלך הדעת. וההתפשטות ממעלה למטה דבחינת הטעמים דישוס"ת, נקרא ב"ש ת"ת התחתונים. ואחר שנשבר מלך הת"ת נודרך המסך מבחי"ג לבחי"ב, ויצאה בחינת ישוס"ת ממטה למעלה. והגוף שלהם נתפשט ממעלה למטה למלכי נ"ה. וכשנשברו מלכי נ"ה, נודרך המסך מבחי"ב לבחי"א, ויצא הדעת דישוס"ת המכונה יסודות דישוס"ת, ממטה למעלה. והגוף שלו נתפשט וירד אל מלך היסוד, וכשמת מלך היסוד, נודרך המסך מבחי"א לבחינת כתר, ואז יצאה קומת המלכות ממטה למעלה, והגוף שלה נתפשט למלכות דנקודים. וכשנשבר כלי המלכות דנקודים, נודרך המסך לגמרי, ועלה לשורשו בפה, ושוב נכלל שם בזווג דראש, אבל לא נשאר בו כי אם עביות דבחי"א, כי בחינה אחרונה שהיא בחי"ב נאבדה בדרך ההזדככות, ויצא עליו קומת ז"א, שהיא בחינת דעת, שענינו יתבאר לפנינו, ולקומה זו של הדעת אין לה התפשטות ממעלה למטה כמו שיתבאר להלן.

והנה נתבארו בקיצור כל המדרגות שיצאו בנקודים: שמדרגה א' היא או"א, על מסך דבחי"ד ובחי"ג יחד, שקומה הראשונה, הטעמים שבה נתפשטו במלך הדעת. והנקודות שבה הם ג' הקומות שנתפשטו, בזו למטה מזו בג' המלכים חסד, גבורה, וש"ע דת"ת. ואח"כ יצאה מדרגה הב' הנקראת ישוס"ת שהטעמים שלה, שיצאו על ב' הרשימות בחי"ג ובחי"ב, נתפשטו בב"ש ת"ת התחתונים, והנקודות שבה הן ג' הקומות שנתפשטו למטה זו מזו, בג'

למוחין באו"א, כבר יצאו לגמרי מבחי' כתר, ונחשבו על הכלים דאו"א ואור דאו"א. ותדע שקומה זו שיצאה בראשונה נבחנת לקומת כתר דאו"א, ומכונה כאן בדברי הרב בשם הסתכלות עינים של או"א זה בזה, כי ע"י נה"י דכתר שנתלבש בהם למוחין ונודווגו פכ"פ, נפקחו עיניהם והסתכלו זה בזה, שפירושו זווג דגדלות בקומת כתר דאו"א. והתפשטות הא' של קומת כתר ממעלה למטה הוא במלך הדעת, ומכאן ואילך התחיל הזדככות המסך דפרצוף או"א: כי אחר שנשבר מלך הדעת, נודרך המסך מבחי"ד לבחי"ג ואז יצאה קומת חכמה דאו"א, ממטה למעלה, וממעלה למטה נתפשטו הע"ס דגוף שנתלבשו במלך החסד. וכשנשבר מלך החסד, נודרך המסך מבחי"ג לבחי"ב ויצאה קומת הבינה של או"א ממטה למעלה, וממעלה למטה נתפשטו הע"ס דגוף, במלך הגבורה. וכשנשבר מלך הגבורה, נודרך המסך מבחי"ב לבחי"א, ויצא בחינת הדעת דאו"א, דהיינו קומת ז"א, המכונה ג"כ, בחי' יסודות דאו"א. שיצא ממטה למעלה. והגוף שלו, נתפשט בשליש עליון דמלך הת"ת. ואחר שנשבר השליש עליון דמלך הת"ת. נודרך המסך כולו, ועלה לשורשו לפה דנקודים, ונכלל שם בזווג דראש ויצא עליו קומה חדשה דבחי"ב, כי בחינה אחרונה נאבדת תמיד בעת ההזדככות, כנודע. וקומה זו נקראת ישוס"ת.

ומתחלה יצאו הטעמים שבו שהוא ראש וגוף דהתפשטות א' שהראש מכונה הסתכלות עיינין דישוס"ת זה בזה. וכבר ידעת שבחינה אחרונה דהתלבשות נשאר במסך אלא שאינה מתפשטת רק בכלי דכתר, הנקרא טעמים. ותדע, שהוא הנקרא הסתכלות עיינין הן באו"א, והן בישוס"ת, ובאו"א נבחן לבחי"ד

עלאין, וכאשר נשברו כל הז' מלכים, אז ירדו גם אחורים דיש"ס ותבונה.

(מא) והנה הדעת הוא המלך הראשון שיצא, ובו היו כלולים כל

אור פנימי

דא"א על בוריו. והנה נתבאר לעיל בדברי באבא ואמא ג' מדרגות, עד הווג דפנים בפנים: א' היא אחר באחור, דהיינו המצב דא"א דנקודים בראשונה. ב' היא, פב"א, ג' היא פב"פ. והנך מוצא שבטרים שחוזרים או"א פב"פ, צריכים להיות מקודם במצב פב"א. וכבר ביארנו שם כי המצב הזה דפב"א בא ע"י הורדת ה"ת מעינים לפה, שאז שבים או"א לראש, ומשיג אבא בחינת הפנים שלו, אבל אמא עדיין נמצאת באחורים שלה, דהיינו בהמשכת אור דחסדים, כי היא בוחרת בחסדים יותר מבחכמה בסוד כי חפץ חסד הוא. (כמ"ש דף ת"ק ד"ה למעלה עש"ה) אלא אח"כ כשמגיע לה המ"ן דבחינת הו"ן, אז מתעורר בה שורשה מאו"י, להשפיע לזו"ן אלו שעלו אליה, הארת החכמה, ואז מוכרחת להפסיק את האחורים שלה ולהזדווג עם אבא פב"פ, ומשפעת הארת חכמה להו"ן (כנ"ל דף תק"א ד"ה המדרגות).

ובזה תבין למה הדעת אינו ממשיך אלא חסדים וגבורות לבד. כי אלו המ"ן שקבלו או"א מיסוד דא"ק הם בחינת הדעת המזווג לאו"א. שהו' היא חסדים, והנקודה היא גבורות. שהן בחינות זו"ן כנ"ל, כי מטעם זה שהם זו"ן ומוכרחים להארת חכמה המה מזווגים לאו"א כנ"ל. וע"כ ה"ס הדעת דא"א. וכיון שכל ענין החיוב שבינה מזדקק להמשיך הארת חכמה למ"ן אלו, הוא נמשך רק מקשר המקורי דא"א, שבינה דא"י ממשיכה הארת חכמה בחסדים, בעת אצילותה את זו"ן דא"י, כנ"ל, לכן גם עתה אינה מקבלת מאבא מבחינת ג"ר שלו אלא מבחינת זו"ן שלו, שהם ממש הארת חכמה בחסדים, כמו הו"ן דא"י, שהוא השיעור שהמ"ן

המלכים: נו"ה, יסוד, ומלכות. ואחר כך יצאה מדרגה הג' הנקראת דעת, ואין לה אלא בחינת ממטה למעלה. כמ"ש. ותדע שאלו ג' המדרגות: חכמה, בינה, דעת, ה"ס נשמה רוח נפש.

מא) הדעת ונכנס בכלי שלו העלה מ"ן והמשיך חסדים וגבורות באו"א: כבר נתבאר בדבור הסמוך, שהדעת הזה אין פירושו ספירה אחת של דעת, אלא, שהוא התפשטות הא' של הווג דגדלות דא"א דנקודים שהיא קומה שלימה של ע"ס, שיצאו על מסך דבחי"ד דהתלבשות ועביות דבחי"ג. שבחינת ממטה למעלה שלו, נקרא הסתכלות עיינין דא"א זה בזה. שיש שם ע"ס בקומת כתר. ובחינת הטעמים דהיינו ההתפשטות ממעלה למטה הנקרא גוף, הוא נקרא מלך הדעת, שהרב מדבר כאן ממנו.

ואע"פ שאין כאן באו"א דנקודים אלא מסך דבחי"א, אמנם כבר נתבאר באורך בחלק ו' שע"י וווג דע"ב ס"ג ירדה ה"ת מעינים ובאה למקומה לפה, דהיינו למלכות דראש. שהוא משום שבע"ב נמצאת הה"ת במקומה. וע"כ כשנמשך שם הארת ע"ב, הורידה את הה"ת גם בנקודים למקום הפה, ושב או"א לראש. ותדע כי כשהגיעה הה"ת שהיא בחי"ד למקומה, הנה נתקנה שם ג"כ במסך, כמו שהיא נמצאת בפרצוף ע"ב, שהוא בחי"ד דהתלבשות, ובחי"ג דעביות, כי אותה הארת הע"ב שהוריד אותה לפה, תיקן אותה ג"כ בהמסך שלו. ועל כן יצא עליה ע"ס בקומת כתר כנ"ל.

אמנם הרב כתב שלא המשיך הדעת במוחין דא"א, אלא חסדים וגבורות לבד, ולפי הנ"ל היה צריך להמשיך ע"ס בקומת כתר וחכמה, כמו שנמשך בפרצוף ע"ב. ולהבין זה צריכים לידע ענין הווג דפב"פ

הו' כנ"ל, והנה כבר ידעת, כי עיקר העלאת מ"ן, הם הכלים שנולדו כבר בעולם, ולכן עיקר העלאת מ"ן עד עתה, היה ע"י הדעת, אשר כבר יצא לעולם בראשונה, כי כבר ביארנו, שלא הוצרכו תחלה מ"ן לאו"א רק סליק ברעותא לבד, ומ"ש שאלו הו' מלכים היו מ"ן, אין הכוונה לומר שהם המשיכו חו"ג, כי כבר נמשכו בתחילה. וראיה לזה שהרי החזירו או"א פב"פ, ואח"כ נתן חכמה בבינה ז' מלכים אלו,

אור פנימי

וכיון שאמא אינה מקבלת מאבא אלא כשיעור הצריך לו"ן שהם המ"ן שלה, הרי הארה זו שמקבלת היא זו"ן של יחידה דאבא. ותדע שכלפי זו"ן עצמו היא בחינת יחידה גמורה שלו, וזהו תכלית גדלו של הו"ן.

והנה אותה הקומה שיצאה בוו"ג פב"פ דאו"א על המסך דבחי"ד שבפה, שהיא קומת זו"ן דיחידה, נבחתה לדעת דאו"א, להיותה הגורם העיקרי המזווג אותם. ואינו יותר מחסדים וגבורות: שז"א שבו ה"ס ה"ח, ונוקבא שבו ה"ס ה"ג. וכל זה הוא בחינת הראש, דהיינו בחינת ע"ס היוצאות מלמטה למעלה. ואח"כ הן יורדות ומתלבשות בגוף ממעלה למטה כנודע, דהיינו בכל אותו הכמות שהלבישו בהראש, וע"ס אלו שהתלבשו בגוף, הן הנקראות מלך הדעת. והיא התפשטות הראשונה של הנקודים. והיא בחינת הטעמים דהנקודים.

ואחר שנשבר מלך הדעת, נודרך בחי"ד שבראש לבחי"ג, שפירשו שעלתה ה"ת ממקום הפה למקום התו"ס, ויצא הוו"ג על המסך דבחי"ג, והמשיך קומת ע"ס עד החכמה, ונעלמה קומת כתר מאבא. וע"כ נקרא גופא דאבא. ונמצא ע"כ עתה, כשבינה מזווגת עם אבא, היא ממשכת רק זו"ן דחכמה, כי בחינת ה"ח וה"ג, אינם מקבלים עתה אור היחידה מאבא, כנ"ל, כי כבר נעלם אור הכתר מאבא, אלא מקבלים קומת חיה, שהוא השיעור דו"ן של החכמה. וע"כ נבחק, שה"ח וה"ג שהם המ"ן, וזו"ן ירדו עתה מבחינת ראש דאבא שהיא יחידה,

הללו עוררו אותה להמשיך מאבא. הרי שכל טפת הוו"ג דאו"א פב"פ, אינה יותר מבחי' חסדים וגבורות, שהם זו"ן בגדלות, שפירשו חסדים בהארת חכמה, אבל לא כלל מעצמות האור דחכמה ובינה. והבן וזכור זה, כי הוא מפתח המוחין כולם של הו"ן.

ובזה תבין ה' קומות שיצאו כאן באו"א, ע"י הודככות המסך, כי הן בחינות גרנח"י דחיה דו"ן דנקודים. וכולם אינם יותר מבחינת חסדים וגבורות. ואפילו היחידה דחיה.

כי נתבאר, שענין הוו"ג דפב"פ דאו"א, בא בב' מדרגות, שהן פב"א, ופב"פ: כי מתחלה מתקן אבא בג"ר, שהוא ע"י הורדת ה"ת מעינים לפה, שבוה שבים או"א לראש, ותיקון זה עדיין אינו מועיל לאמא שתחזור פניה לאבא, שמכת האחורים שלה בסוד כי חפץ חסד, היא תפצה בחסדים יותר מבחכמה כנ"ל. וע"כ עומדים אז או"א פב"א, פנים דאבא באחורים דאמא. רק אח"כ כשמשגת מ"ן דיסוד א"ק, אז מחזרת פניה לאבא, לצורך תיקון המ"ן בהארת חכמה כנ"ל. וכבר ידעת שאפילו עתה שמזווגת עם אבא פנים בפנים, מ"מ אינה מקבלת ממנו יותר משיעור שמ"ן אלו צריכים אליו, גם ידעת שהוו"ג דהכאה שנעשה על ה"ת שירדה לפה, הוציא ע"ס בקומת כתר, שהוא אור יחידה דחכמה, כנ"ל. ולפיכך נבחק, שטפת הוו"ג, שהגיעה להמ"ן ע"י וו"ג פב"פ הוה, היא בחינת השיעור דו"ן דיחידה, כיון שע"ס דאבא הן בקומת כתר, שהוא אור יחידה,

כמ"ש, א"כ א"א לומר שהיו מ"ן אל הבינה. אמנם הכוונה, שהם היו מעמידין אותם בבחינת פב"פ לאו"א, ע"י העלאת מ"ן שלהם, אחרי שהיו כבר בבינה, ואז היו ממשיכין עוד החו"ג כבתחלה. ונחזור אל הענין, כי הנה אחר שיצא אור הדעת ונכנס בכלי שלו, העלה מ"ן, והמשיך חו"ג באו"א, כי הלא הדעת הוא כלול מחו"ג. ועוד כי הלא ה' מלכים היו אז כלולים בו, ולכן היה בו כח להוריד חו"ג כנ"ל. ואמנם לפי שאין שאר המלכים מעלין מ"ן, לפי שעדיין היציאה לא

אור פנימי

מיסוד דא"ק, אין בו אלא חו"ג, משום שאמא לא המשיכה לו אלא בחינת הארה לבד מאבא, ע"ד ההארה שיש בו"ן דאבא עצמו, מאור הכתר דאבא. כנ"ל. הנה גם ההתפשטות של קומת דעת זו לגוף הנקרא מלך הדעת, אין בו ג"כ יותר מחו"ג בהארת כתר דאבא, כי אין בגוף אלא מה שמתפשט אליו מראש. גם נתבאר, שזה מלך הדעת הוא התפשטות א' דעולם הנקודים הנקרא טעמים, שכל הקומות התחתונות ממנו כלולות בו, שאינן רק בחינת התמעטות מן הקומה שלו, כנ"ל. וזה אמרו 'ועוד כי ה' מלכים היו כלולים בו ולכן היה בו כח להוריד חו"ג וכו'". כי עיקר כללות החו"ג נמשכו ע"י המ"ן דיסוד א"ק, ובגללו חזרו או"א בווג פב"פ כנ"ל, וע"כ אפילו אחר שנתפשט ממעלה למטה למקומו, לגוף, למלך הדעת, עדיין נבחן לגורם, שאו"א ימשיכו הזווג דפב"פ. כי אמא לא תוכל לחזור לבחינת האחורים שלה, כדי שלא תתבטל הארת החכמה שבו, וע"כ נחשב גם מלך הדעת לבחינת מ"ן וגורם, אל קיום והעמדת או"א פב"פ.

ועם כל זה, כשנשבר מלך הדעת ונודרך הבחי"ד, לא נתבטל תכף כל הזווג פב"פ דאו"א, כי עדיין נשאר בהמסך העביות דבחי"ג, ונודע כי אור העליון מזדווג בהמסך גם בדרך הודככותו בסדר המדרגה, שבו מוציא שאר הקומות לג' המלכים חסד, גבורה, ש"ע דת"ת. וע"כ לא נתעלמה מאו"א

לבחינת גוף דאבא שהוא חיה, והתפשטותם ממעלה למטה לבחינת גוף, נקרא מלך החסד, שהוא בחינת זו"ן דגדלות באור החיה.

וכשנשבר מלך החסד, נודרך הבחי"ג שבראש לבחי"ב, שמלכות דראש עלתה אל האזן, ויצאו ע"ס בקומת בינה, ונעלמה קומת חכמה, ונבחן שה"ח וה"ג ירדו לבחינת גופא דאמא, שהיא קומת בינה והם מקבלים עתה רק שיעור של זו"ן דבינה, והתפשטות הע"ס ממעלה למטה מקומה זו, נקראת מלך הגבורה, שהוא בחינת זו"ן דגדלות בהארת נשמה. ועד"ו אחר שנשבר מלך הגבורה נודרך המסך מבחי"ב לבחי"א, ויצאו ע"ס בקומת ז"א ממטה למעלה. שזה נבחן שה"ח וה"ג יצאו לבחינות יסודות דאו"א. וממעלה למטה לבחינת גוף, נתפשט במלך ת"ת בשליש עליון. והוא בחינת רוח נפש דז"א.

והנה נתבאר היטב איך שכל ה' הבחינות נרנח"י דנקודים אינם רק חסדים וגבורות לבד, ואפילו נשמה חיה יחידה שבהם. שאפילו דעת דאו"א אינו אלא חסדים וגבורות לבד. אלא ההארה שמקבל מכתר דאו"א היא יחידה וההארה שמקבל מחכמה דאו"א היא חיה והארה שמקבל מבינה דאו"א היא נשמה.

וזה אמרו "אחר שיצא אור הדעת ונכנס בכלי שלו העלה מ"ן, והמשיך חו"ג באו"א, כי הדעת הוא כלול מחו"ג" כלומר, כמו שדעת שבראש, דהיינו המ"ן שקבלו או"א

היתה להם אלא אל הדעת, לכן א"א להוריד מוחין שלמים רק ע"י זרין ביחד, ולכן מה שהוריד הדעת היה בתינות חו"ג בראש וא"א עלאין, במקום הדעת שלהם, הדומה אליו כמוהו.

מב) וכאשר נשבר כלי המלך זה הנקרא דעת, אז גם הדעת דא"א עלאין ירד למטה במקום הגוף דא"א, אבל כלי המלך הזה הנקרא דעת אחר שנשבר, ירד לעולם הבריאה, כמ"ש בע"ה. ושאר הששה אורות שהיו עמו, נכנסו בכלי המלך הנקרא חסד, ואז עדיין א"א עלאין היו פב"פ, כי אינן חוזרין אב"א עד שיגמור הכל לירד, כי הם דבוקים פב"פ, וצריך שיגמור להסיר התדבקות הזה לגמרי, ואח"כ יחזרו אב"א, אבל כל זמן שעדיין נשארו קצת דבקות בהם אינם חוזרים אב"א. ולהלן בע"ה נבאר ענין הדבקות גמור דא"א בהיותן פב"פ, מה ענינו.

אור פנימי

הששה אורות שהיו עמו נכנסו בכלי המלך הנקרא חסד: היינו ע"י שנעשה הזווג על המסך שנזדכך לבחי' חכמה, וספת הזווג דא"א פב"פ של קומה זו, שירדה על המ"ן שבהם. נבחנת כשיעור הארת הזרין דחכמה דאבא, אשר כלפי הפרצוף דזרין עצמו נבחנת לבחינת חיה שלו, כנ"ל. והיא שנתפשטה במלך החסד. כנ"ל באורך.

וכבר נתבאר שהמסך מזדכך והולך ומתמעט ממדרגה למדרגה עד שמוציא עוד ששה מלכים, לבד מהחסד, שהם ב' קומות, עוד בא"א עלאין: בחי"ב ובחי"א. שהן מלכי גבורה וש"ע דת"ת וד' קומות בישוס"ת, שהן בחי"ג ובחי"ב ובחי"א ובחינת שורש, שהן ב"ש ת"ת, ונ"ה, ויסוד, ומלכות. וכל אלו הקומות היו נכללות בבחי"ג, שעליה יצאה קומת חכמה דאבא ומלך החסד, שהרי ממנו הולכים ומתמעטים, וע"כ אומר "הששה אורות שהיו עמו נכנסו בכלי המלך הנקרא חסד", כי כולם נכללים בו כמבואר.

הסתכלות עיני א"א זה בזה: כבר נתבאר, שהוא קומת כתר של אבא, הנקרא כן. והיא שנעלמת בסבת שבירת המלך הדעת, והזדככות בחי"ד הנמשכת מזה.

כל בחינת פב"פ שלהם, אלא רק קומת הכתר לבד, המכונה הסתכלות עיינין דא"א אבל נשאר בו עוד בחי' פב"פ דקומת חכמה, היוצאת על בחי"ג דהמסך, מה שאין שייך לקומת הדעת. וזה אמרו "ואמנם לפי שאין שאר המלכים מעלים מ"ן, לפי שעדיין היציאה לא היתה להם, אלא אל הדעת וכו', ולכן מה שהוריד הדעת, היה בחינת החו"ג בראש דא"א, במקום הדעת הדומה אליו כמוהו". דהיינו כמבואר, שלא נתבטלה כל הבחינת פב"פ, אלא רק הקומה המיוחדת להדעת, הדומה אליו כמוהו, אבל הפב"פ המיוחד לשאר מלכים נשאר עדיין בא"א, כי המה עוד לא יצאו.

מב) וזה אמרו "וכאשר נשבר כלי מלך זה הנקרא דעת אז גם הדעת דא"א עלאין ירד למטה במקום הגוף דא"א" כי העלם אור הכתר נבחן כלפי אבא כמו העלם בחינת הראש שבו. וע"כ נבחן, שבחינת המ"ן העומדים בראשיהו דא"א, שירדו לבחינת הגוף שלהם, כלומר לקומת חכמה בחוסר כתר. והוא משום שנזדכך המסך לבחי"ג שהוא מוציא רק קומת חכמה לבד. ומ"ש שהכלי נפל לבריאה יתבאר לקמן.

והנה כשירדו ה"ח וה"ג מרישא דאו"א עלאין עד למטה בגופא, בהכרח הוא, שגרים חסרון האור, אע"פ שלא חזרו לגמרי אב"א, והנה ענין חסרון הזה הוא חסרון הסתכלות עיני או"א זה בזה.

מג) וכאשר מלך מלך הב' שהוא חסד, המשיך הה"ח שיתפשטו בגופא דאבא, כנודע, וכשמת ירד הוא בבריאה, והה' אורות ירדו בגבורה במלך הג' ואז נפלו האחרים דאבא הנעשים ע"י התפשטות ה"ח כנ"ל, ועתה נפלו כולם, והחסדים ירדו ביסוד דאבא, ואז אבא החזיר אחוריו אל פני הבינה, אשר בחינה זו נקרא אחור בפנים, כי פני הבינה נוכח אחורי החכמה עומדים.

מד) וא"ת הרי פרצוף אבא אינו נגמר לירד עד שליש הת"ת כנ"ל. וי"ל כי אותו שליש של ת"ת הוא אל אבא בערך היסוד, והוא דוגמת ז"א עם המוחין שלו מצד הבינה. וכל דרוש זה צריך שתבינהו

אור פנימי

כי עיקר המסך מתגלה בגוף, כי בראש הוא רק בבחינת כת, ולא בפועל. וע"כ כשנשבר הכלי נמצא מתבטל בחינת המסך מאותה בחינת עביות, שהכלי הוא ממנה.

מג) חסד המשיך ה"ח שיתפשטו בגופא דאבא כנודע וכשמת, ירד הוא בבריאה והה' אורות ירדו בגבורה במלך הג', ואז נפלו

אחרים דאבא: כי בשבירת מלך החסד נזדכך בחי"ג לבחי"ב, ונעלמה קומת חכמה, ויצאו ע"ס בקומת בינה כנ"ל. ונבחן ע"כ, כי חכמה הפכה פנים לאחורים. כי בחינת בינה, נחשבת לאחורים דחכמה, אע"פ שהוא הפנים של הבינה. וז"ש אבא החזיר אחוריו אל פני הבינה.

אבא החזיר אחוריו אל פני הבינה אשר בחינה זו נקרא אחור בפנים כי פני הבינה נוכח אחורי החכמה עומדים: כי הפנים דאמא ה"ס ה"ג, כמ"ש הרב להלן, והם מתמתקים ע"י אור דחסדים דאבא. כמ"ש ענין מדרגת אחור בפנים לעיל (דף ת"ק ד"ה למעלה, עש"ה) ואין להקשות על מה שהרב אומר

מד) היסוד כולו הוא בחי' פנים ואין לו אחורים שירדו ממנו: פירוש, כי נתבאר לעיל שלא נתבטל מאו"א אלא בחינת הכלים דאחורים, שהם כל מה שהגיע אליהם בסוד תוספות על עצם אצילותם, דהיינו בחינת הזווג דגדלות, שיצא בסבת ירידת ה"ת מעינים והמ"ן של יסוד דא"ק. אבל מה שהיה בהם מעצם אצילותם, דהיינו בחינת אב"א דאו"א שהיתה להם בראשונה. זה מכונה כלים דפנים. והם לא נתבטלו ולא ירדו. (דף תק"ט אות ל"א בדברי הרב).

גם נתבאר לעיל שאחר שנזדכך המסך מבחי"ב לבחי"א, אז נפלו החו"ג ליסודות דאו"א. כי אז יצאה קומת ע"ס דו"א,

ע"ד הדרוש ההוא, והכל בציור א', ואז תבינהו. והנה היסוד כולו הוא בחינת פנים, ואין לו אחורים שירדו ממנו. משא"כ בשאר הגוף, שיש בו בחינת אחורים, הנחזרים נגד פני הנקבה, אבל אחוריו אינם דבוקים עמה. ולכן סיום אחורים דאבא, הם נגמרים לירד, טרם היות פגם וגרעון ביסוד דאבא. ואח"כ מלך מלך הג' שהוא גבורה, והמשיך התפשטות הה"ג באמא עלאה. וכשמת ירד לבריאה, והד' אורות ירדו בכלי הד' שהוא הת"ת, ואז נפל התפשטות הגבורות ביסוד דאמא, ונפלו גם האחורים שלה למטה. ואז גם אמא החזירה אחוריה, והיו אחור דאמא באחור דאבא.

מה) ואח"כ מלך המלך הד' והוא ת"ת. ובהגיע אור אל שליש עליון שלו, שהוא עד החזה, אז המשיך בחינת כללות ה"ח ביסוד אבא

אור פנימי

לאחורים, וגם היא נתבטלה, אע"פ שבחינה זו נמצאים או"א אחור בפנים. אבל יסודות דאו"א שהם בחי"א, המה נחשבים לאב"א, ואינם באים בחשבון הביטול דאחורים דאו"א, שהרי עוד בטרם שמלך מלך הד' כבר היו או"א אב"א, כמ"ש הרב לקמן.

גבורה והמשיך התפשטות הה"ג באמא עלאה: כי פנים דבחי"ב, ה"ס ה"ג, כי אמא כולה גבורות בערך אבא וע"כ הם עומדים עתה אחור בפנים, שענינו כבר נתבאר לעיל באורך (דף ת"ק ד"ה למעלה) ומשם תדענו.

מה) ובהגיע האור לשליש עליון שלו שהוא עד החזה, אז המשיך כללות ה"ח ביסוד אבא וכללות ה"ג ביסוד אמא: כמ"ש לעיל, שבהודרך המסך דבחי"ב, לאחר שבירת הכלי דמלך הגבורה, לבחינה א', שהיא קומת ז"א. אז נתגלה כללות ה"ח וה"ג ביסודות דאו"א. ומלמעלה למטה הגיע האור למלך הד' שהוא שליש עליון דת"ת עד החזה.

ויש אמנם להבין ענין כללות ה"ח וה"ג אלו שביסוד דאבא ואמא, מה פירושם. והענין תבין, במה שאיתא בזה, אמא עד

ע"ש. והנה קומה זו דבחי"א שיצאה באו"א, היא כולה פנים כלומר, שנכללה בבחי' אב"א דאו"א שהיתה להם בראשונה "ואין בו אחורים שירדו ממנו", כי אין בו מבחינת זווג דגדלות כלום, דהיינו מאותיות בד"ק חי"ה שהן בחינת אחורים דאו"א, כמ"ש שם ע"ש.

אחורים הנחזרים נגד פני הנקבה אבל אחוריו אינם דבוקים עמה: פירוש. כי כל שלא יצא מבחינת אב"א, שהיה להם בראשונה נחשב לבחינת אחורים הנחזרים נגד פני הנקבה, כי אין אחוריהם דבוקים זה בזה, כמו בראשונה שהיו אחוריהם דבוקים אב"א. וע"כ נחשבים לבחינת גדלות ותוספות מבחינות האותיות בד"ק חי"ה היורדות מראש דאו"א. שזה כולל כל ג' המדרגות שלמעלה מאב"א, שהן: אחור בפנים, ופנים באחור ופב"פ. ורק המדרגה הראשונה דאב"א, שאחוריהם דבוקים זה בזה, ששניהם משמשים ככותל אחד, היא לבדה נחשבת לבחינת כלים דפנים, שנשארו באו"א ולא נתבטלו. ומזה נשמע, שגם בחי"ב, שהוא קומת בינה. שנמשך ממנה מלך הגבורה, גם קומה זו נחשבת

וה"ג ביסוד אמא. כנודע. כי לכן היסוד נקרא כל, שכולל ה"ח וה"ג. וכבר ביארנו זה הציור, כי דעת כולל רישא דא"א, והחסד הוא גופא דאבא, וגבורה הוא גופא דאמא, ושליש ת"ת עליון הוא היסוד דא"א.

אור פנימי

וזה אמרו "שהמשיך כללות ה"ח ביסוד דאבא וה"ג ביסוד דאמא, דהיינו מחמת עלית ה"ת בעינים, שחזרו שוב אב"א, וחסדים דאבא הם חסרי ג"ר, מחמת ה"ת שבעינים, שז"ס כללות ה"ח שביסוד דאבא. ואמא נכללה מאור מלכות שבכלי דיסוד, שהוא הארת חכמה בלי חסדים.

ומה שנקראים כללות ה"ח וה"ג, ולא ה"ח וה"ג בסתם. הוא כי נודע ששורש הכל הם ה' בחינות הנודעות כח"ב זו"ן. אמנם הן נבחנות בג' אופנים שרשיים: שהם בערך ראש תוך סוף, כי ה' הבחינות מצד אור החכמה בעצם, נקראות כח"ב זו"ן. וה' הבחינות מצד אור דחסדים, בהארת חכמה, נקראות תג"ת נצח והוד. ובחינת אור דהארת חכמה בלי חסדים, נקראת ה"ג סתם. ובחינת חסדים חסרי ג"ר, או בחינות גבורות שהם מוגנות באחורים דאמא, אבל בעצם הן חסרי ג"ר, כמו כאן שה"ת היא בעינים למעלה מבינה, נבחנות ג"כ לכללות ה"ח או כללות ה"ג וזכור זה.

ועדיין יש להבין ענין התחלקות הכלי דת"ת לב' חצאים, שלא מצאנו זה בשום ספירה. והענין הוא, כי נודע, שג' הכלים: חסד גבורה ת"ת, הם בחי' ג"ר: כתר, חכמה, בינה, אלא להיותם בחינות אור דחסדים, נקראים תג"ת, אשר לפי זה נמצא, שכלי דת"ת הוא בחינת בינה. והנה ספירת הבינה, נבחנת לב' בחינות, א' נקרא בינה עלאה, וב' נקראת תבונה. ושעם התחלקותה הוא, כי נתבאר לעיל (תק"ז ד"ה יכולים) אשר בינה דאור ישר היא אור דחסדים בלי חכמה כלל, ואדרבה שדוחית חכמה מחמת שחפצה יותר בחסדים, בסוד כי חפץ חסד הוא. עש"ה. אמנם בשעה

הוד אתפשטותה, אבל יסוד אין לה. והענין כי כבר כתב הרב בחלק ה' (דף שט"ו אות ל"ג) בענין מטי ולא מטי, כי בהתפשטות ב' בא אור חכמה בכלי דכתר, ואור בינה בכלי דחכמה, עד שאור המלכות בכלי היסוד, ומלכות נשארה בלי אור. ונמצא כי המסך דבחי"א שהוציא קומת אור החסדים, נתפשט רק עד הוד, ושם נודרך לבחינת השורש, ויצאה עליו קומת מלכות, ואור המלכות הוה, נתלבש בכלי היסוד. כמ"ש בארוכה שם באו"פ (דף של"ו ד"ה חזר) ועי' שם כי אי אפשר להביא כאן האריכות הוה ונמצא אשר אור היסוד הוא בחי' חכמה בחוסר חסדים. כי כל הו"ק יצאו שם ע"י אמא בהארת חכמה בחסדים, ואחר שנודרך המסך דבחי"א, נשארה הארת חכמה לבד בלי שום חסדים. וז"ס אמא עד הוד אתפשטותה, כי כל בחינת אמא היא רק אור דחסדים, ומאחר שנעלמו החסדים הרי אין לה עוד שום התפשטות להאיר בכלי דיסוד. אבל אבא שה"ס אור החכמה, נמצא שמאיר עוד ביסוד. וז"ס יסוד אבא אריך וצר. כי הוא נתפשט יותר מאמא, כי אמא כבר נפסקה כל הארתה בהוד, אבל אבא מאיר עוד ליסוד. שהוא אור המלכות, כנ"ל.

והנה הארת אבא הזאת אשר בכלי דיסוד, נבחנת לבחי' ה"ג, כמ"ש שם באו"פ. והוא משום חסרון החסדים אשר שם. כי ע"כ יסוד אבא הוא צר, מתוקף הגבורות של הסיתום מחסדים. ולפי"ז תבין אשר אחר שנודרך המסך מבחי"ב לבחי"א, שפירשו שה"ת עלה שוב בעינים, שהן בחי"א דראש, הנה אז שוב נכללה הבינה במלכות, וע"כ שוב נכללו בה ה"ג דאור המלכות אשר בכלי דהיסוד. כנ"ל (דף ת"ק ד"ה למעלה)

וכאשר הגיע האור לב' שלישי תחתונים דת"ת, אז נגמרו כל אחורי אר"א עלאין לירד, והמשיך החו"ג ברישיהו דיש"ס ותבונה, כי שם הוא

אור פנימי

כלומר שכבר נפסק כל הארת הפרצוף של אר"א עלאין, ואינם יכולים להאיר מחזה ולמטה, אפילו האורות אב"א שלהם, כי נפסקים על החזה, כנ"ל, בדיבור הסמוך. והנה נתבאר, אשר האור של ספירת החסד, כולו הוא בחינת גופא דאבא. והאור דספירת הגבורה, הוא בחינת גופא דאמא. והאור דשליש עליון של ת"ת הוא בחינת יסודות דאר"א. ותדע שענין המשכת ב' גופות דאר"א למקום ג' הספירות הללו, הוא בדיוק גמור, כי שם מקומם לפי היחס של הכלים. כי ידעת, שג' הכלים חסד גבורה ת"ת הם בחינת כח"ב דחסדים. גם ידעת שכל קומת הגדלות דנקודים נמשכת ע"י זווג דע"ב ס"ג, והיא נחשבת לקומת ע"ב, כנ"ל (דף תקי"ז ד"ה ואע"פ) ונודע אשר בע"ב מתלבש אור החכמה בכלי דכתר, ואור הבינה בכלי דחכמה, ואור ז"א בכלי דבינה. לכן גם כאן התלבש גופא דאבא שהוא אור החכמה בכלי דחסד, שהוא בחינת כתר דחסדים, וגופא דאמא, שהוא אור הבינה, בכלי דגבורה, שהוא בחינת חכמה דחסדים. וגופא דיסודות דאר"א, שהוא קומת ז"א, התלבשה בש"ע דת"ת, שהוא בחינת אמא עלאה דחסדים. ולא יכול להתפשט לב"ש התחתונים דת"ת, כי שם בחינת התבונה דחסדים, וע"כ נפסק על החזה כנ"ל. הרי שכל אור בא בדיוק מתאים אל הכלי שלו, שבה' הבחינות דאור דחסדים והבן היטב. וזה אמרו, וכבר ביארנו זה הציור, כי דעת כולל רישא דאר"א, והחסד הוא גופא דאבא, והגבורה הוא גופא דאמא, ושליש ת"ת עליון הוא היסוד דאר"א, דהיינו כמו שנתבאר, שג' הכלים חג"ת, הם בחינת ג"ר, של ה' הבחינות שבחסדים, וע"כ המה המקבלים מאר"א עלאין גם כן, והכלי

שהאצילה לזו"ן דאר"י, חזרה פב"פ עם חכמה, כדי להמשיך הארת חכמה, אל זו"ן דאר"י. עש"ה. הרי שיש ב' מצבים אל הבינה דאר"י. א' מטרים שהאצילה לזו"ן, אשר אז היא באור דחסדים ואחוריה לחכמה. וב' לאחר שהאצילה לזו"ן, כי אז כבר היא בבחינת פב"פ עם חכמה, כדי להמשיך הארת חכמה לבניה שהם זו"ן. ולפיכך ב' מצבים אלו, מחלקים את בינה דאר"י לשתי בחינות נבדלות זו מזו, הראשונה נקראת בינה, או אמא עלאה, והשניה נקראת תבונה.

עתה תבין היטב דבר התחלקות הת"ת על ב' חצאים על החזה, כי הוא ממש ענין התחלקות הבינה: כי מחזה ולמעלה, הוא בחינת אמא עלאה, אשר אחוריה לחכמה, ובותרת חסדים, כנ"ל, בסוד כי חפץ הוא. ומחזה ולמטה הוא בבחינת התבונה, שפניה לחכמה, ויש לה הארת חכמה, כנ"ל.

וזה אמרו, ובהגיע האור לשליש עליון שלו שהוא עד החזה וכו'. כי אחר שחזרו אר"א אב"א, והזווג נעשה על המסך שעלה לאור העינים, והוציא קומה דבחי"א, המוגנת באחורים של אמא הדוחים חכמה, כנ"ל, הנה האור של הקומה הזו, שנתפשט ממעלה למטה להגוף, אל הכלי דת"ת, לא היה יכול להתפשט שם יותר, רק עד שלישי עליון של הת"ת, דהיינו עד החזה, ששם הוא חלק הת"ת הנמשך מן אמא עלאה, בבחינת אור דחסדים, ובאחורים על החכמה, אבל בחלק הת"ת שמחזה ולמטה, הנה שם בחינת התבונה, הממשכת הארת חכמה בשביל זו"ן, כנ"ל. וע"כ אין אור אחורים דאמא עלאה יכול לבא ולהתפשט שם, שכבר נפסק בחזה.

הגיע האור לב' שלישי תחתונים דת"ת, אז נגמרו כל אחורי אר"א עלאין לירד:

מקום ראשם יחד. וכשמת ירדו ג' מלכים בכלי הה' שהוא נצח, ואז ירדו החסדים מרישא דיש"ס, וגבורות מרישא דתבונה עד למטה בגופא

אור פנימי

מבין או"א לישסו"ת, שהוא עוד מצד הבינה דאור ישר. שהיא מתחלקת לבי' בחינות: א' מטרם שהאצילה את זו"ן דאו"י, שאז היא רק חסדים, בלי חכמה, וב' אחר שהאצילה את זו"ן דאו"י, שאז היא פב"פ עם חכמה, כי צריכה להמשיך הארת חכמה בשביל זו"ן. וע"כ נבחנות ע"ס דבינה, שמתחלקות לג"ר וז"ת שכח"ב שלה הם בחינת מחצית הבינה העליונה, מבחינות חסדים בלי חכמה. וזו"ן שלה נחשבים למחצית הבינה התחתונה, שהיא בהארת חכמה. באופן שישסו"ת שהם בחינת מחצית הבינה התחתונה, נחשבת לז"ת של הבינה, כלומר לבחינת זו"ן שלה. והם אינם יכולים להיות בלי חכמה, כי כל עיקרם היא הארת חכמה, כנ"ל אצל זו"ן (דף תקי"ג ד"ה מ"ן) וע"כ נחשבים רק היסודות שהם הראש של זו"ן, כי משעה שבינה המשיכה את הארת חכמה בשביל זו"ן, הנה נחשבת לבחינת תבונה, כנ"ל. ולא לבחינת אמא עלאה, כי אמא עלאה נבחנת רק מטרם שהוציאה לזו"ן. וזכור היטב את ההפרש הזה של בינה ותבונה ממקורם. כי תצטרך לכל המקומות.

ואין להקשות, הרי כאן היו או"א עלאין לראש אל זו"ן, כי גוף שלהם התלבש בתג"ת דז"א, כנ"ל. והענין הוא, כי באמת או"א עם ישסו"ת נחשבים לפרצוף אחד ג"ר וז"ת, כנ"ל. וענין התחלקותם בא ע"י עלית ה"ת לעינים, וע"כ כיון שע"י הווג פנים באחור, ירדה ה"ת מעינים כנ"ל. ע"כ נתחברו שניהם לפרצוף אחד, ע"כ, ע"י המ"ן שקבלו או"א מיסוד א"ק שבו פב"פ כנ"ל. ולפיכך קבלה גם אמא עלאה הארת חכמה, לתוך ז"ת שלה שנחשבת עתה ג"כ בחינת אמא עלאה. אבל עתה אחר שהמסך שב ונודרך לבחי"א, וחזרה ה"ת לעינים כנ"ל, הרי שוב נתחלקו

דת"ת, רק שליש העליון שלו שייך לג"ר, כי מחזה ולמטה כבר הוא בחינת תבונה. כנ"ל.

והמשיך החו"ג ברישיהו דישסו"ת. כי שם הוא מקום ראשם יחד: כי נודרך המסך גם מבחי"א לבחינת שורש ולבחינת המסך של ראש, ואז נכלל שם בזווג של ראש, ע"ד שנתבאר בפרצופים הקודמים (כמ"ש בהסתכלות פנימית דף תנ"ה אות ט"ז ע"ש) ותור העביות על המסך, חוץ מבחינה אחרונה שבו שהיא בחי"ג, שלא נשאר ממנה כי אם בחינת התלבשות לבד, (כמ"ש שם באות י"ד). וע"כ לא נשאר בו אם בחי"ב עם בחי"ג דהתלבשות, שהם זכר וגקבה, ויצא עליהם ב' קומות שהן: קומת חכמה דזכר, וקומת בינה דגקבה, ועיקר הקומה, הוא מדת הנקבה, שהיא בחי"ב כמ"ש שם, כי בחינת חכמה אין לה עביות שתוכל להתפשט ממעלה למטה. וקומה זו נקראת ישסו"ת. והיא בן ותחתון לאו"א עלאין.

וזה אמרו והמשיך החו"ג בראשיהו דישסו"ת" כי יצא שם על המסך ממטה למעלה קומה דבחי"ב, בפה דראש דאו"א, וכשהוכרה העביות דגוף שבמסך, נבחן שירד למקום הגוף של או"א, דהיינו במקום החזה של הגוף. והוציא ע"ס דראש מחזה ולמעלה עד הפה דאו"א, ומחזה ולמטה יצאו הע"ס דגוף שלהם, דהיינו במקום ב"ש הת"ת התחתונים. וזה אמרו "כי שם הוא מקום ראשם יחד" דהיינו ממקום החזה עד הפה הוא מקום ראשם. דהיינו כמו שנתבאר בפרצופים הקודמים. וע"י דף תנ"ד בהסתכלות פנימית בכל י"ד הפעולות דלידת פרצוף, שאי אפשר להביא כאן כל האריכות אשר

(שם).

ותזכור מה שבארנו לעיל, בענין ההפרש

דילחון, וגם ישסו"ת נגרע מהם הבחי' דהסתכלות עיניהן זה בזה, ע"ד הנ"ל באו"א עלאין.

(מו) ואח"כ מלך הנצח והמשיך ה"ח בגופא דיש"ס, וכשמת ירדו שאר מלכים בהוד וירדו האחורים דיש"ס והחזיר אחורים נגד פני תבונה. אח"כ מלך ההוד, והמשיך הה"ג בגופא דתבונה, וכשמת ירדו

אור פנימי

ראש, דהיינו בחינת ממטה למעלה. והגוף שלהם הם תנהי"מ, של הנקודים כמ"ש הרב כאן.

נגרע מהם בחינה דהסתכלות עיניהן זה בזה: כבר נתבאר לעיל, כי הקומה של התכללות הנקבה בזכר, שהיא כאן קומת בחי"ג דהתלבשות, נקראת הסתכלות עיינין זה בזה, שהוא ענין התכללות זה בזה. וקומת חכמה זו לא נתפשטה רק בכלי דת"ת מחוזה שלו ולמטה. כנ"ל. והוא מטעם כי כלי דת"ת הוא בחינת בינה דחסדים, ונחשב עוד לבחי' ג"ר מבחינת הכלים דחסדים, וע"כ האור הגדול דישסו"ת התלבש רק בו, ולא בהכלים דגו"ה שהם אפילו מצד החסדים ג"כ בחינת ז"ת, שהם זו"ן דחסדים כנ"ל. וזה ידעת שהאור הנמשך לפרצוף מתלבש תמיד בכלי היותר זך, הדומה לו ביותר בהשתוות הצורה.

(מו) הנצח והמשיך ה"ח בגופא דיש"ס: כמ"ש לעיל אצל או"א, שמ"ן של זו"ן אינם ממשיכים אלא חו"ג ע"ש, וכן כאן, כי אותם המ"ן שהיו באו"א עלאין ירדו אח"כ לבחינת הזווג דישסו"ת. וכבר נתבאר שבחינת ע"ס דגוף המתפשטות מגופא דישאל סבא, באות במלך הנצח.

שניהן מלך אחד בלבד: כי שניהם יצאו מבחינת גופא דישסו"ת, דהיינו ממסך דבחי"ב. כנ"ל. וע"כ הם קומה אחת ומלך אחד.

ירדו גם אחורים דתבונה וחזרו יש"ס

או"א וישסו"ת לב' פרצופים, ועתה שוב נבחנת אמא עלאה לבחינת חסדים בלי חכמה, דהיינו רק בחינת אב"א, כנ"ל. וענין הארת חכמה לא שייך אליה אלא אל הז"ת שנעשו עתה פרצוף נבדל, שהוא, ישסו"ת כנ"ל. ומכאן ואילך נחשבים רק היססו"ת לראש אל הזו"ן, ולא או"א עלאין. ותשכיל ותראה שאפילו בעת היותם בפרצוף אחד, בטרם שעלתה ה"ת לעינים, שאו"א עלאין היו עוד לראש זו"ן, מכל מקום, לא השפיעו אלא לחג"ת דז"א, שהם באמת מצד הכלים ביחס כח"ב דחסדים, ולא עצם זו"ן, כי עצם זו"ן מצד החסדים, הם נצח והוד, כי נצח הוא ז"א, והוד הוא מלכות, כנ"ל ולכן לא יכלו לקבל רק מראש של ישסו"ת. באופן שג"ר דאו"א דהיינו או"א עלאין בצירוף הז"ת בפרצוף אחד, השפיעו לג"ר דחסדים. וז"ת דאו"א, אחר שנחלקו מהם והיו לפרצוף נבדל בשם ישסו"ת, השפיעו לז"ת דחסדים שהם נ"ה, שהם זו"ן דחסדים, כמבואר.

ירדו החסדים מרישא דיש"ס וגבורות מרישא דתבונה עד למטה בגופא: כי אחר שמת הכלי דת"ת שמחוזה ולמטה, הנה נודרך המסך דבחי"ג הכלול מן הנקבה, ואז נעלם קומת חכמה שבהם, וירדו ה"ח וה"ג מראשיהו דישסו"ת לבחינת גוף דישסו"ת, כלומר, שנעשה הזווג על שירים דעביות הנשאר בהמסך, שהוא בחי"ב, המוציא קומת בינה, הנחשבת לבחינת גוף, כלפי קומת חכמה. אמנם אין הכוונה לבחינת גוף ממש שהוא ממעלה למטה, כי כל ישסו"ת הם בחינת

ב' מלכים ביסוד, ואז הכלים דנ"ה ירדו אל הבריאה, כי שניהן מלך א' בלבד כנ"ל, דתרווייהו אינן רק פלגי דגופא ואע"פ שמלכו זה אחר זה, עכ"ז שניהן מלך א' בלבד נקרא, ואז ירדו גם אחורים דתבונה, וחזרו יש"ס ותבונה אב"א.

מז) אח"כ מלך המלך ו' שהוא יסוד, והמשיך כללות ה"ג ביסוד תבונה וכללות ה"ח ביסוד יש"ס, וכשמת ירדו גם בחינות אלו. אח"כ מלך מלך ה' שהיא המלכות בכלי שלה היא לבדה, ואז המשיכה כללות ה"ח במלכות דישראל סבא, וכללות ה"ג במלכות תבונה. כי גם המלכות יש לה כללות, על דרך הנ"ל ביסוד, כי גם הוא נקרא כלה, כמו שהיסוד נקרא כל. וכשמתה היא, אז ירדו כללות ה"ח וה"ג, ממלכות דישי"ס, וממלכות דתבונה, והכלי דמלכות ירד לבריאה, גם עתה נגמרו כל אחורים של ד' פרצופים דאוי"א דישי"ס ותבונה ליפול לגמרי.

מח) וא"ת, למה באוי"א לא נכנס בחשבון כללות החו"ג במלכות דאוי"א עלאין, ע"ד שנכנסו בחשבון המלכות דישי"ס ותבונה, וי"ל, כי

אור פנימי

כי אמא עלאה ותבונה, הם באמת בחינת ע"ס מיחס דבינה דאור ישר, שאמא עלאה היא ג"ר, והתבונה היא ז"ת. אלא שנחלקו מכה עלית ה"ת בעינים. כנ"ל באורך. וע"כ מלכות דתבונה היא מלכות של שניהם של אמא ושל תבונה יחד. אבל מלכות דאוי"א עלאין "היא בחינת גופא של כללות, והוא מקום החזה של הת"ת של כללות הפרצוף יחד דבינה ותבונה, ואינה מלכות ממש" כלומר אח"כ באצילות מלבשת תבונה מחזה ולמטה דאמא עלאה, ונמצא מקום החזה בחינת גופא דכללות שניהם ואינה מלכות. ולפי המתבאר לעיל תבין הענין היטב. כי נתבאר שאמא עלאה עד הוד אתפשטותה. אבל יסוד אין לה, כמש"ל (דף תקכ"ב ד"ה ת"ת) שהוא מטעם כי שם נפסקו החסדים ואין שם אלא מהארת חכמה בלי חסדים, שאין זה מבחינת אמא לגמרי, להיותה להיפך בחינת חסדים בלי חכמה. וע"כ לא נמשכו או"א

ותבונה אב"א: כי כשמתו מלכי נו"ה, נזדכך המסך מבחי"ב לבחי"א וחזרה ה"ת בעינים, ואז חזרו אב"א והיינו לבחינות אחורים דאמא עלאה כדי להגן על החסרון ג"ר שבהם, כנ"ל.

מז) יסוד והמשיך כללות ה"ג וכו' אח"כ מלך מלך ה' שהיא המלכות: כי כשנעשה הוויג בבחי"א, נתפשט הגוף שלהם בכלי דיסוד, והמשיך כללות ה"ח וה"ג ביסודות דיסודות, ע"ד שנתבאר לעיל באוי"א. ואחר שמת מלך היסוד, נזדכך המסך לבחינת שורש, ואז יצאה קומת מלכות בישסו"ת, ומלמעלה למטה ירד האור לכלי מלכות שהוא מלך ה'.

מח) מלכות דתבונה היא ממש מלכות בערך כללות בינה ותבונה יחד וכו', אבל המלכות דבינה היא גופא של כללות: פירוש,

נודע, כי בשליש עליון דת"ת שם הוא בחינת העטרה, שהוא בחינת המלכות, והרי היא נכללת ביסוד, אבל כאן היא יותר נגלית המלכות דתבונה ממלכות דבינה, כי מלכות דתבונה היא ממש מלכות, בערך כללות בינה ותבונה יחד בפרצוף א', אבל המלכות דבינה עלאה היא בחינת גופא של כללות, והוא מקום החזה של ת"ת של כללות הפרצוף יחד דבינה ותבונה, כנודע ואינה מלכות ממש.

* (מט) הנה כאשר עדיין לא מת שליש ת"ת, עדיין לא נגמר ירידת ונפילת אחורי דאבא ואמא לגמרי, וכאשר היו המלכים האלו נכנסים

אור פנימי

להם בטרם הגדלות, שכל זה נשאר בכל שלימותו, כנודע. וע"כ גם בחינות הגדלות דא"א שנפלו לתג"ת, היו מוגנות ג"כ באותם האחורים מאב"א דראש. אלא יש חילוק גדול מבחינת א"א אב"א שנשארו בראש, כי אותם שנשארו בראש, לא נצטמצמו מחמת ה"ת שבעינים מעולם. אבל אלו הבחינות דגדלות, הנה המה כבר המשיכו הארת חכמה, וחזרה ונסתלקה מהם מחמת עלית ה"ת בעינים, אלא שקבלו התיקון של אחורים דראש, אחר שסבלו קלקול. וע"כ המה בחינת מקבלים מראש, ונחשבים לגוף. ועם כל זה נבחנים אחוריים אלו שנפלו לתג"ת, והיו לבחינות כלים חדשים מתוקנים בתיקון קוים כמו א"א של ראש. והוא בכח קבלתם מהראש, כנ"ל. כי האחורים דאמא מתקן אותם בתיקון קוין, ומקשר אותם בקשר אחד: שפירשו, כי קו האמצעי הנמשך באור חסדים מבינה עלאה, מיחד הימין והשמאל, ומכריע אותם גם בהארת ג"ר שלה. ומתיחדים כל הג' הקוין בהשפעת אור דחסדים, כי גם העליונים מקבלים שלימותם על ידיהם. וצריך שתזכור כאן כי העליונים הם חסד וגבורה, שהם בערך חכמה ובינה. ות"ת ה"ס התחתון, המקבל

עלאין רק עד הזווג של המסך דבחי"א, שיש עוד שם עכ"פ אור דחסדים, אבל אחר שנודרך המסך של בחי"א, כבר נפסק הארתם לגמרי. כי אין לה שום התפשטות בלי חסדים, ולא יכלה קומת מלכות לצאת אצל א"א עלאין. רק אצל ישסו"ת, אחר שנבדל לפרצוף מיוחד, יכלה קומת מלכות לצאת בלי הארת חסדים. כמבואר.

(מט) כאשר יצאו שם שאר האורות הנשארים כדי לכנוס בכלי שלהם היו מלובשים באלו אחורים שנפלו: כבר נתבאר ענין אחורים אלו של א"א, שהם כל בחינות הגדלות שהיו בא"א מבחינת פב"א ומבחינת פב"פ, כל זה ירד מבחינת ראש, ונעשו לבחינות תג"ת חסרי ראש. והוא מטעם, שהבחינה ממעלה למטה שלהם, שהוא הגוף, שהם ד' המלכים: דעת תג"ת, עד שליש עליון דת"ת, נשברו ונפלו לבי"ע, ומשום זה נפגמו גם המ"ן ששמשו בראש, ונפלו עם אורותיהם, ואבדו הארת חכמה שבהם וקבלו בחינות תג"ת חסרי ראש, אלא שלא ירדו משום זה לחוץ מאצילות, כמו הכלים דז"ת, משום שאחוריהם דא"א הנשארים עוד למעלה מבחינות אב"א, דהיינו ממה שהיו

* עץ חיים שער ט' פרק ב'.

בכלי שלהם, היו מגולין באור גדול. אבל אחר שמת שליש עליון דת"ת, אשר אז נפלו שם האחורים דאו"א, הנה כאשר יצאו שם שאר האורות הנשארים, כדי לכונוס בכלי שלהם, היו מלוכשים באלו האחורים שנפלו ונשארו באצילות, כנ"ל, והיו יוצאין המלכים האחרונים מלוכשים באחורי או"א, וזה נשאר להם תמיד עד שיכלו כל הברורים לצאת,

אור פנימי

אבל ראש דישסו"ת, כיון שבא ממסך דגוף הנקודים דהיינו ממסך דחוזה, שהמה הכלים והאורות שנתפשטו מהמ"ן דנה"י דא"ק ממעלה למטה, הרי ה"ת מעורבת בהם בעצם, וע"כ ישסו"ת אלו, היו מלבישים התג"ת דנקודים בעצמם, אלו לא נשברו. וא"כ נמצאים עתה אותם ישסו"ת מרויחים הרבה, שהמה מלבישים על אחוריים דאמא, והם באמת מדרגה גבוה מהם, אלא מסבת נפילתם, היה אפשר לישסו"ת להלביש אותם. כמבואר.

נשאר להם תמיד עד שיכלו כל הבירורים לצאת עד לע"ל ב"ב: כלומר, שאלו האחורים נעשים תמיד, בחינות לבושי מוחין, לאורות של זו"ן, אשר באמצעותם אפשר לז"א להשיג כל מדרגותיו, ונשמר בהם. ולולא היה לו אלו הלבושים, לא היה ז"א יכול להשיג שום מוחין. כמ"ש במקומו. ולפיכך הוא צריך להם עד לע"ל, דהיינו עד שיספיק להשיג כל המדרגות שלו, שהוא בגמר התיקון.

העלאת מ"ן וכו' מסוד אלו האחורים דאו"א שירדו שם וכו': כבר נתבאר לעיל ענין העלאת מ"ן שאין או"א מזדווגים פב"פ זולת על ידי העלאת מ"ן (כמש"ל דף תק"א ד"ה המדרגה) כי להיות אמא עלאה באחורים אל אבא, בסוד כי חפץ חסד הוא, ואינה פוסקת אחוריה זולת בהעלאת מ"ן דזו"ן שמעוררים אותה, להשפיע להם הארת חכמה, ובשבילם פוסקת אחוריה, וחוזרת פב"פ עם אבא עש"ה. ומתוך שאחורים אלו שנפלו מאו"א, כבר היו בהם הארת חכמה של זו"ן, שכבר היו בחינת יחידה חיה נשמה

אור דחסדים מבינה עלאה, שבלבוש האחורים שלה יש בהם בחינת ג"ר, כנ"ל. וע"כ משתלמים גם החסד וגבורה, הצריכים להארת ג"ר. והבן היטב.

ונתבאר לעיל אשר ראש דישסו"ת מלביש מחוזה דנקודים עד הפה דאו"א, דנקודים. הרי, שראש דישסו"ת, מלביש על האחורים אלו דאו"א, שזה דומה בערך לאו"א דאצילות המלבישים על תג"ת דא"א דאצילות, שחג"ת אלו משפיעים לאו"א דאצילות כל שלימותם כנודע. כן כאן, נעשו האחורים דאו"א, שנפלו לתג"ת, לפנימיות לראש דישסו"ת, שמהם יונק את שלימותו.

וזה אמרו "כאשר יצאו שם שאר האורות הנשארים כדי לכונוס בכלי שלהם, היו מלוכשים באלו אחורים שנפלו, והיו יוצאים מלכים אחרונים מלוכשים באחורי או"א" כי האורות דראש דישסו"ת עצמם היו מלוכשים באחורים האלו, כי הם מלבישים אותם בפנימיותם, כנ"ל, וע"כ, גם הגופים שלהם שהם ד' המלכים תנהי"מ, מלוכשים ג"כ באלו האחורים דאו"א.

וצריך שתדע כי יש מרחק גדול בין האחורים דאו"א שנפלו, לבין הראש דישסו"ת, כי האחורים אלו הם באים מבחינת ראש דאו"א, אלא מטעם הפגם דשביה"כ ירדו לתג"ת, ואע"פ שהאורות יצאו על המסך דנה"י דא"ק שהם בחינות זו"ן, מ"מ אין המ"ן פועלים כלום בהראש, בהיותם שם בבחינת ממטה למעלה, וע"כ האורות דגדלות האלו שיצאו על המ"ן, נחשבים לבחינת או"א ואינם כלולים מעצמות ה"ת.

עד לע"ל ב"ב, וז"ס העלאת מ"ן אשר מעלין זו"ן אל אבא ואמא, והוא מסוד אלו האחרים דאו"א שירדו שם למטה באצילות עצמו כנ"ל, אשר לקחום הם.

(ג) והנה נמצא, שאלו האורות שמהחזה ולמטה באים מכוסים, וכבר ידעת כי התעלמות האור וכיסויו, הוא מציאות תיקונו, כי ע"כ יש כח בכלי לסבול האור להיותו בא מלובש. וא"כ לא יהיה שוין שבירת הכלים שמחזה ולמטה, שהם ב"ש תתאין דת"ת ונה"י ומלכות, אל

אור פנימי

בשביל זו"ן (כנ"ל דף תקי"ח ד"ה כי נתבאר) עש"ה. ע"כ כשו"ן עולה למ"ן, הוא חוזר ומברר בירורים מן נשמה חיה יחידה אשר באחרים הללו, ומעלה אותם למ"ן בשבילו לאו"א. כי כשמעלה בירורים דנשמה למ"ן, דהיינו מאותו חלק האחרים, שכבר שמשו שם באו"א בבחינת קומת בינה, נמצא גורם לאו"א זווג פב"פ דנשמה. וכשמעלה מבירורים דחיה, דהיינו מאותו חלק האחרים שכבר שמשו שם באו"א בבחינת קומת חכמה, נמצא גורם החזרת פב"פ לאו"א בבחינת חיה, וכן לצורך יחידה, הוא מעלה מהם בירורים דיחידה. והבן.

נבחנת כמות שהיא בתחילת אצילותה, דהיינו באור דחסדים ואחוריה לחכמה, ע"ש. הרי, שג"ר דבינה מכוסים עם האחרים שלה, ורק ז"ת שלה נתגלו בהארת חכמה. ולפיכך גם ז"א בעת שהוא מתקן כמותה, שג"ר שלו מכוסים באחרים דבינה, וז"ת שלו מגולים בהארת חכמה, הוא נמצא אז בתיקון שלם.

וזה אמרו "שאלו האורות שמחזה ולמטה באים מכוסים, כי התעלמות האור וכיסויו הוא מציאת תיקונו" דהיינו כנ"ל, שמתוך שראש דתבונה כבר מלביש על האחרים דאבא ואמא עלאין המתוקנים בתיקון קוים, כנ"ל (דף תקכ"ח ד"ה ועם) עש"ה. אשר ע"כ, האורות דתנהי"מ שנתפשטו מהם, שבכל אחד מהם יש ע"ס כנודע, הנה ג"ר שלהם היו מכוסים באחרים דאמא, ובחינת הארת חכמה היתה רק בז"ת שלהם. שזה דומה לע"ס דז"א בעת תיקונו, כנ"ל. וז"ש "כי התעלמות האור וכיסויו הוא מציאת תיקונו, כי כן עולה התיקון גם בז"א דאצילות כנ"ל. משא"כ האורות דתג"ת, שלא היה להם שום תיקון מאחרים דאמא, אלא כל ע"ס שלהן היו מגולות ואפילו ג"ר שבכל אחד, ע"כ היו שבירתן קשה יותר מנה"י.

בעת התיקון פרצופו בא להיפך: כי בתיקון הוא נמצא, אשר תג"ת שלו מתוקנים באחרים דאמא, שהוא המסך דיסוד אמא, המלובש בת"ת שלו עד החזה. ומחזה ולמטה

(ג) האורות שמחזה ולמטה באים מכוסים: כלומר, שבחינת ג"ר שבהם מכוסים באחרים דאמא. וצריך שתדע כאן, כי התיקון השלם דזו"ן, הוא, אשר הג"ר שלהם יהיו מכוסים באחרים דאמא, והז"ת שלהם יהיו מגולים. כי אז ע"ס שלהם מתוקנות דוגמת ע"ס דבינה דאו"י: כי בינה דאו"י כלולה ג"כ מע"ס, מכתר וחכמה העליונים לה, גם מז"ת שלמטה ממנה, שהן בחינות זו"ן שלה, המכונים תבונה, כנ"ל. (דף תקכ"ג ד"ה ועדיין עש"ה) ונתבאר שם, שמעת שבינה התחילה להמשיך הארת חכמה בשביל זו"ן, כבר נבחנת לתבונה, ולז"ת שלה, שפירושם, השורשים שנשארו בבינה, שהניחו אצלה ז"ת אחר צאתן למקומן. אבל בינה עצמה

שבירת הכלים של הדעת וח"ג ושליש עליון דת"ת, כי ודאי יותר גדולה תהיה שבירת העליונים משבירת תחתונים. ולכן בבא התיקון ז"א, בעת התיקון פרצופו, בא להיפך, כי מב"ש דת"ת ולמטה, היו אורותיו והחסדים שבהם מגולין, וזהו לפי שיש בהם יכולת לקבלם שלא ע"י מסך בינה, לפי שלא היתה שבירתן גדולה, אבל העליונים שהם מרישא דז"א עד החזה, באו בתיקון סתומים ומלוכשים עתה תוך מסך בינה, שהוא יסוד שלה כנודע. וזהו, לפי שבתחלה היו מגולין והיתה שבירתן גדולה, ואע"פ שגם שהנו"ה הם מכוסים וסתומים, עכ"ז הרי נתבאר במקומו, כי החסדים המגולין מכים בהם ואורם יוצא לחוץ.

נא) והנה במיתת ז"א עד שלישי עליון דת"ת שלו כבר ירדו אחורי אר"א, אבל אחורי יש"ס ותבונה לא נגמרו עד מיתת נוקבא דז"א, ולכן האחורים דאר"א לוקחתם ז"א, והאחורים דיש"ס ותבונה לוקחים המלכות, ומתלבשים האורות שלהם בהם דוגמת המוחין דז"א.

נב) ובזה תבין מ"ש, כי כאשר הזו"ן הם שוין יחד פנים בפנים,

אור פנימי

מתגלה בו הארת חכמה בחסדים, דהיינו כנ"ל, שג"ר שלו שהן חג"ת מכוסים במסך ונה"י שהם ז"ת דז"א, החסדים מגולים שזה בהיפך מז"א דנקודים, שחג"ת שלו היו מגולים לגמרי, כנ"ל בדיבור הסמוך, ונה"י שלו היו מכוסים. ותיקון זה התחיל בנה"י דנקודים, שיצאו מלובשים באחורים דאמא, כנ"ל, ונגמר בעולם אצילות. כמ"ש במקומו. החסדים המגולין מכים בהם ואורם יוצא לחוץ: כי אין החסדים מתגלים, רק בקו האמצעי דז"א, שהוא ע"י יסודות דאר"א, המלובשים שם, אבל בקצוות שולטים אחורים דאמא. אלא שאו"ח עולה מתתא לעילא ומכה בב' הקוים ימין ושמאל, ומוציא את אורותיהם לחוץ. כמ"ש היטב במקומו. ותדע, שאורות אלו היוצאים לחוץ בסבת, ההכאה, הם האורות דנה"י, של כל ספירה, וספירה שהיו שם בכל אחת מהן, בבחינת ואחוריהם ביתה, שפירשו שהיו נכללים בחג"ת של כל אחד,

כנ"ל (דף תק"ו ד"ה סוד הטפה עש"ה) ועתה ע"י הכאת החסדים המגולים מקו אמצעי בספירות דקצוות, יכולים הנה"י של כל אחת, לצאת מהתכללות החג"ת, ולהתגלות לחוץ. בבחינת אחורים הנשלמים בהארת חכמה, שאין להם עוד שום פחד מיניקת החיצונים. ע"ש בדף תק"ו והבן היטב. וכבר ידעת, שהכאה פירוש התמעטות, כי בשעה שב' אורות ההפכים זה לזה פוגשים יחד, המה ממעטים זה את זה, ומתוך כך מתחבר ונולד, הארה חדשה. כן הדבר כאן, כי מתוך שהחסדים המגולים בהארת חכמה, המה הפכים אל הספירות שבב' הקצוות, שמכאן אחורים דאמא שבהם נמצאים דוחים חכמה, ע"כ המה מכים זה בזה, ומתוך הכאתם נולדים ומתגלים נה"י חדשים בהארת חכמה, כנ"ל. והשלמת הענין, יתבאר במקומו בע"ה.

נב) הנה"י דאר"א הם מוחין לז"א,

אז הנצח הוד יסוד דא"א הם מוחין לז"א, והנה"י דישי"ס ותבונה, הם מוחין ונכנסים ברישא דנוקבא.

נג) גם תבין מ"ש, שכשהיו פכ"פ, אז יוצאין ב' בחינות יעקב: א' בז"א ואחד בנוקבא, כי האחד שהוא ממוחין דז"א הוא מא"א, והב' שהוא ממוחין דנוקבא, הוא מישראל סבא ותבונה, ואז הם שני המאורות הגדולים, לא היא גדולה ממנו, ולא הוא גדול ממנה. ואינם צריכין זה לזה כלל. אמנם האחרים של אבא, הם בצד ימין בחסד דז"א, והאחרים דאמא הם בצד שמאל בגבורה דז"א. וזה הדרוש יצטרך במקומו, ושם יתבאר בע"ה.

נד) והנה כאן במקום הזה, הוא מקום ירידת ונפילת אחורי או"א, שאמרנו לעיל, שירדו באצילות עצמו, כי אע"פ שהכלים דז"א נשברו, עם כל זה האורות דז"א נשארו מלובשים באלו האחרים דא"א עלאין,

אור פנימי

כנודע. אלא תכלית גדלותה היא, שתקבל כעין קבלת נה"י דנקודים את בחינת הגופים דיסוד"ת. שהוא תכלית הגובה של פרצוף נה"י. ואז הם שני המאורות הגדולים, שאינם צריכים זה לזה. כי הנוקבא מקבלת פרצוף נה"י מבחינת גוף דיסוד"ת, בדומה לנה"י דנקודים. וז"א מקבל פרצוף תג"ת שלו, מבחינת גוף דא"א עלאין המחברים עם יסוד"ת, בדומה לתג"ת דנקודים. וכמו שתג"ת דנקודים ונה"י דנקודים לא היו צריכים זה לזה, כן גם ז"א ונוקבא לא יהיו צריכים זה לזה. ולפיכך אין ז"א שולט עוד על הנוקבא ואינו נבחן לגדול ממנה, משום שאינה צריכה לו. והבן.

נד) האורות דז"א נשארו מלובשים באלו אחרים דא"א עלאין: כי אחר שביה"כ עד שליש עליון דת"ת, שכבר ירדו כל האחרים דא"א עלאין כנ"ל. שהם נתפשטו במקום הכלים דתג"ת, ונתקנו בג' קוים: ימין שמאל אמצע, או עלו האורות דתג"ת ונתלבשו

והנה"י דיסוד"ת הם מוחין ונכנסים ברישא דנוקבא: אין הפירוש, אשר נה"י דא"א עלאין דאצילות נעשים מוחין לז"א. כי זה אי אפשר כלל, כי אין שום פרצוף מקבל מוחין אלא רק מעליון שלו ולא מעלי עליונו. ועליון של ז"א הם יסוד"ת, ולא או"א שהם עלי עליונו. אלא הפירוש הוא, שאו"א עם יסוד"ת נעשים לפרצוף אחד, כמו שהיה כאן באו"א דנקודים. ואז נבחנים נה"י דיסוד"ת המלובשים בו למוחין, שהם בחינת נה"י דא"א, משום, שאז נעשה יסוד"ת לגופא דא"א ממש. וע"כ נבחנים התג"ת שלו, שהם מקבלים מבחינת הגופים שלהם, כעין קבלת התג"ת דנקודים את הגופים של או"א. והוא ע"י מה שז"א מתלבש באחרים דא"א שנפלו למקומם. כדברי הרב. אבל נוקבא דז"א, אי אפשר לה שתקבל כמותו, משום, שאין לנוקבא שורש בתג"ת, וכל עצמותה מתחילה מחזה דז"א ולמטה. והיינו רק נה"י, וגם זה הגיע לה מכת התכללותה בז"א, כי משורשה היא רק בחינת הוד לבד,

כל קו החסד דז"א באחורי אבא, וכל קו הגבורה מלובש באחורים דאמא, והבן הקדמה זו מאד.

* (נה) ונבאר עתה, איך בעת מיתת המלכים אלו, ירדו הכלים שלהם לעולם הבריאה כנ"ל, משא"כ בד' אחורים דאז"א. כי הנה נתבאר החילוק, שהיה בין אז"א לד' המלכים שהם זו"ן, ואמרנו כי הז' מלכים שהם זו"ן מתו ממש וירדו אל עולם הבריאה הכלים שלהם, ואחורים של אז"א נתבטלו ולא מתו, אלא שירדו למטה בעולם אצילות עצמו. ושם ביארנו טעם לזה, ואמרנו שהיה לסיבה, שהז' מלכים לא קבלו אורות אח"פ דא"ק רק מגופא דיליה ואילך.

נו) והנה לטעם זה עצמו, היה ג"כ שינוי אחר, בין ג"ר שהם כח"ב אל הז' מלכים התחתונים, כי הג"ר יצאו בקצת תיקון בראשונה, והוא כי כאשר יצאו בראשונה, נתפשטו בסדר ג' קוין, משא"כ ז"ת שיצאו זו למטה מזו. וז"ש באד"ר, עד אימת ניתב בקיימא דחד סמכא.

אור פנימי

רב. והענין הוא, כי ע"י עליית ה"ת לעינים שהן חכמה, נכללה המלכות בכל ספירה וספירה מע"ס, ונעשה ע"כ, בחינת נוקבא וכלי בכל ספירה וספירה. ונבחן בזה, שיש בכל ספירה בחינת ימין ושמאל, שפירוש חסד ודין: כי הספירה בעצמה היא בחינת חסד, וכח המלכות שנתערב בה ע"י עליית ה"ת לעינים, הוא בחינת הדין שבספירה. וע"כ נבחנו גם אז"א דנקודים לימין ושמאל, דהיינו קו החסד שהוא חכמה ואבא, וקו הדין שהוא בינה ואמא. והנה מצד ב' קוין הללו, היו אז"א מחוסרי ג"ר, וע"כ נמשך אליהם אור האחורים דבינה עלאה בבחינת קו מכריע באמצעם, ונבחן אור אחורים הזה לבחינת אמצע ומכריע, משום, שמצדו אין שום הבחן בין ימין ושמאל, כי כל ההבחן שבקצוות, הוא משום, שהשמאל שהוא קו הדין, מחסר לאור החכמה הראוי אל קו הימין, דהיינו

בכלים ההם. אור החסד בקו ימין, ואור הגבורה בקו שמאל, ואור הש"ע דת"ת בקו האמצעי. כמ"ש להלן.

נו) בראשונה נתפשטו בסדר ג' קוין: כבר נתבאר לעיל, שענין תיקון קוין, מתחיל מכח הארת אחורים דאמא. (אף תקכ"ח ד"ה ועם) ונודע שאז"א דנקודים יצאו בראשונה בבחינת אב"א, שפירוש, שנתקנו באור אחורים דבינה עלאה, וע"כ לא נפגמו מכח ה"ת שעלה לעינים, ונשארו בבחינת ג"ר דבינה. כנ"ל (דף תצ"ח ד"ה ד' בחינות). ותיקון זה מכוונה תיקון ג' קוים. שכל ג': ימין שמאל אמצע, עולים בקנה אחד, שהוא הארת ג"ר מכח אחורים דבינה. ונבחנו על כן כמקושרים זה בזה בקשר אחד. ויש ג"כ להבין היטב, ענין התחלקותם לב' קצוות ומכריע ביניהם, כי יש בזה ענין

* עץ חיים שער ט' פרק ג'.

ר"ל, נתקן התיקון שהוא דרך קוין, אבל מקודם, שהיו זעג"ז הוי קיומא דחד סמכא. וכבר ביארנו, כי התיקון האצילות הוא, בהיותו ו"ק, עשוי בבחינת ג' קוים קשורים זה בזה, בסוד הג' המכריע ביניהן, ואז נקרא רה"י. אבל בהיותן זעג"ז, והם נפרדין אחת מחברתה, אז נקרא רה"ר. ולכן הג"ר נתבטלו אחוריהם ולא מתו, וז' מלכים מתו פנים ואחור, כי יצאו בלי תיקון כלל.

(נז) ונבאר סדר יציאת ז' מלכים. ונתחיל מן הראשון, שהוא הדעת, אשר זה יצא ראשונה. וכאשר לא היה יכול הכלי לסבול כנ"ל, נשבר

אור פנימי

בדיבור הסמוך, ע"ש. כי ראשית התיקון נעשה בחג"ת, כנ"ל, בסוד נה"י דאמא, ואז גם הנה"י כלולים בהם, בסוד ואחוריהם ביה. וע"כ אפילו אח"כ כשנשלמים האחורים גם מצד הארת חכמה, מ"מ תיקון הראשון דאחורים דאמא נשאר בהם, משום שהם באים לו מעצם תחילת אצילותו ואינו מקבל שינוי, כי כל הבא מתחילת אצילות אינו משתנה לעולם. כנודע בדברי הרב.

(נז) ונפל הכלי הזה למקום הדעת דבריאה להיותו מתיחס אליו כמוהו: סיבת השבירה כבר נתבאר היטב לעיל באו"פ (דף תס"ג ד"ה הסיגים) ע"ש. וע"כ נפרדו מהקדושה כמ"ש שם.

וענין נפילתם לג' עלמין ב"ע שאמר הרב, אע"פ שעדיין לא היו כלל אלו ג' העולמות. מ"מ רשימתם היה ניכר, כי המה הם בחינת ג' הספירות בינה ז"א ומלכות של נה"י דסיומא, שיצאו לבר מאצילות דא"ק, בעת צמצום ב'. כמ"ש זה באורך לעיל (דף שצ"ט באו"פ ד"ה צמצום ב') ולפי שכל אחד מהמלכים האלו, היה כלול מע"ס, שהם ראש תוך סוף, הנה הראש נפל לבריאה, והתוך שלהם נפל ליצירה, והסוף שלהם נפל לעשיה. ומ"ש הרב שכלי הדעת נפל לדעת דבריאה, היינו בחינת הראש שלו שהיא כחב"ד דדעת, אבל חג"ת שלו

הג"ר דחכמה, שאינו יכול לקבל, משום עירוב ה"ת בתוכו. כי ע"כ המה ב' קצוות המכחישים זה את זה. אמנם הקו הזה הנמשך מבינה שהוא דוחה חכמה בלאו הכי, כלומר, אפילו אם לא היה בחינת הדין שם, נמצא בזה, שהוא בהשואה לב' הקצוות יחד, ובוה הוא משלים לקו הימין שהוא חכמה את בחינת ג"ר שחסר לו, גם ממתיק השמאל ומחברו עם הימין ביחוד גמור, מפני שאינו סותר אותו יותר. הרי שבכח אחורים דאמא, שהוא בחינת קו האמצעי, מתקשרים ומתקנים ב' הקוים ימין ושמאל. (ע"י היטב לעיל דף תקכ"ח ד"ה ועם)

וזה אמרו "כי הג"ר יצאו בקצת תיקון בראשונה, והוא, כי כאשר יצאו בראשונה, נתפשטו בסדר ג' קוין" והיינו כנ"ל, כי יצאו בראשונה בתיקון אב"א, שתיקון זה פירושו תיקון קוים כנ"ל.

ז"ת שיצאו זו למטה מזו: כי ז"ת לא יצאו מאו"א, מצד היותם בבחינת אב"א, אלא שיצאו מזווג של פב"פ דאו"א, כנ"ל, וע"כ לא היה ביניהם שום קשר כלל, אלא כל ספירה היתה גוף בפני עצמה: חסד היה גוף דאבא, וגבורה היתה גוף דאמא, וכו'. כי היה חסר להם תיקון אחורים דאמא, שהוא הקשר המיוחד כל הקצוות יחדיו. כנ"ל.

ויק עשוי בבחינת ג' קוים קשורים זה בזה, בסוד הג' המכריע ביניהן: כמו שנתבאר

הכלי וירד למטה בעולם הבריאה, ר"ל במקום שהיה עתיד להיות עולם הבריאה אח"כ, כי הרי עדיין לא נברא עולם הבריאה. ונפל הכלי הזה במקום הדעת דבריה, להיותו מתיחס אליו כמוהו. ואמנם אור של הדעת ירד גם הוא, אלא שנשאר באצילות עצמו במקום כלי המלכות של האצילות.

נח) ואמנם לא ירד שם לסיבת פגם אשר בו, שהרי נת"ל, כי השבירה היתה בכלים לא באורות, ואלו היה ירדתו שם משום פגם, היה ראוי שניחס ביטול אל האורות, ע"ד שיחסנו ביטול אל הכלים דאחרים דאורי"א שנפלו דוגמתן באצילות עצמו. ואמנם ירדתן היתה, כדי להאיר מרחוק בכלי שלו העומד בבריאה, שלא ימות לגמרי, וישאר בלתי תקוה, לכן מאיר בו מרחוק בהיותו עומד הוא באצילות, והוא בבחינת תגין על האותיות, כנ"ל.

נט) ואח"כ יצא החסד ונשבר הכלי וירד בבינה דבריה, והאור

אור פנימי

נפל ליצירה, ונהי"מ שלו נפל לעשיה. ועד"ו תבין ענין נפילת כל ז' המלכים. להיותו מתיחס אליו כמוהו: כי בכל עולם מג' עולמות ב"ע יש ע"ס, וע"כ נפל הכלי דמלך הדעת אל דעת דבריה, דהיינו אל הבחינה שכנגדו. אור של הדעת ירד גם הוא, אלא שנשאר באצילות וכו' כדי להאיר מרחוק בהכלי שלו העומד בבריאה: ותדע, כי אור הזה שאומר הרב, היינו הרשימו שנשאר מאור הדעת אחר הסתלקותו מהכלי. כי כל אור מניח אחריו רשימו אחר הסתלקותו, שבו מאיר אל הכלי שלא יתבטל ולא ימות, כנ"ל בדברי הרב (ח"ד פ"ב אות ב' ואות ח') ומשמיענו הרב שהרשימו של הדעת לא נשארה בכלי ממש, כדרכה בהפרצופים הקודמים, אלא שנשארה באצילות. וזה אמרו "כי השבירה היתה בכלים ולא באורות, וכו' והוא בבחינת תגין על האותיות" כי אור הרשימו שאינו יכול משום איזה טעם להתלבש תוך הכלי, והוא מאיר מרחוק אל הכלי מכונה בשם תגין. כנ"ל בדברי הרב (ח"ד פ"ג אות י"א) ע"ש.

נט) החסד ונשבר הכלי וירד בבינה דבריה והאור ירד לכלי היסוד דאצילות כי כבר אור הדעת הקדים לקחת מקום של המלכות: פירוש, כי בשעה שהאורות מלוכנים בהכלים, נבחן שכל העב מחברו הוא גדול מחברו. כי כל אשר המסך שלו עב ביותר הריהו מוציא קומה גדולה ביותר כנודע. אמנם בעת שהכלים ריקנים מאורות הנה אז נבחן עביותם לחסרון, וע"כ נבחן להיפך, שכל הון ביותר הוא חשוב ביותר. וזה אמרו "והכלי דחסד נפל לבינה דבריה": כי הכלי דדעת נמשך מזווג על מסך דבחי"ד בחיבור הבחי"ג, כנ"ל (דף תקי"ז ד"ה הדעת) והכלי דחסד נמשך מזווג על בחי"ג לבד, ונמצא הכלי דחסד יותר וך מהכלי דדעת, וע"כ נבחן הכלי דחסד שהוא למעלה

ירד במקום כלי היסוד דאצילות, כי כבר אור הדעת הקדים לקחת מקום של המלכות. ואח"כ יצאה גבורה ונשברה, וירד הכלי בחכמה דבריא, והאור ירד בכלי דנצח הוד דאצילות. שהם ב' פלגי דגופא. ואח"כ יצאה

אור פנימי

שמביא שם שספירת הנצח נמשך מו"ק דכתר, שאז לא מטי בחכמה וע"כ נבחן הנצח שאין בו הארת ג"ר דחכמה. וספירת ההוד נמשכת מבחינת מטי בחכמה. וע"כ נבחן ההוד שמאיר בו הארת חכמה. ע"ש ובאו"פ. הרי שכל ההבחן מנצח אל הוד הוא בהארת חכמה שאינה בנצח, וישנה בהוד. והנה ההפרש הזה יתכן בשעה שיש הארת החכמה בכללות הפרצוף. אבל בשעה שאין בהארת הפרצוף בכללו זולת הארת אחורים דאמא, הנה אז אין עוד שום הפרש מבין נצח להוד, שהרי גם בהוד אין בו הארת חכמה כמו בנצח. וע"כ נחשבים אז לספירה אחת. ולפיכך הספירות נצח והוד דנקודים, שאין בהן רק מבחי"ב דישסו"ת, וגם מלובשים באחורים שנפלו מאו"א עלאין כנ"ל. ואין בהם הארת חכמה, ע"כ נחשבות לספירה אחת.

ואין להקשות, שלפי זה גם הספירות דחסד וגבורה היו צריכים להתחשב לכלי אחד, שכל ההבחן מבין חסד וגבורה, נתבאר שם, שהוא ג"כ בהארת חכמה, שישנה בחסד ואינה בגבורה. כי החילוק בין החו"ג לבין הנו"ה רב הוא. והוא משום שכח האחורים דבינה, מתחיל בעיקר בכל הפרצופין רק מבינה ולמטה, מטעם שכל בחינה יונק מבחינה שכנגדה בע"ס דאור ישר. וכיון שאחורים האלו אינם כלולים כלל, בב' הספירות כתר וחכמה אלא רק בבינה, ע"כ גם חסד וגבורה שהם בחינת כתר וחכמה דחסדים כנודע, אין כח האחורים פועל בהם על בחינתם עצמם כלפי עצמם. אלא מת"ת ולמטה, שהוא ביחס הבינה, כנודע, פועל האחורים בכל השיעור. וע"כ נבחן תמיד החסד, אפילו בעת קטנות הפרצוף שהוא

מהכלי דדעת, כלומר שהוא יותר חשוב ממנו להיותו יותר זך, והבן. וז"ש "והאור ירד למקום כלי של היסוד" כי לפי ערך הכלים כן ערך הרשימות המתלבשות בהם, ונבחנות ע"כ גם הרשימות לפי חשיבות הכלים.

גבורה ונשברה וירד הכלי בחכמה דבריא: דהיינו כנ"ל. שכל הו"ק מתברו יותר חשוב מתברו, כי אחר הסתלקות האור מהכלים, נבחן העביות לשפלות, ועד"ז גם הכלי דת"ת עוד יותר חשוב מהכלי גבורה וע"כ נפלה לכתר דבריא. באופן שד' הכלים: דעת, חסד, גבורה ת"ת, נפלו לכתב"ד דבריא. שהם ג"ר של הבריא, כמו הכלים דתג"ת היו ג"ר של זו"ן, אלא שנפלו בהיפוך מדרגה דהיינו הדעת למטה מכולם, להיותו העב מכולם, וע"כ שבירתו קשה מכולם. ופחות ממנו הכלי דחסד, שהוא רק מבחי"ג דעביות. ועוד פחות ממנו, הכלי גבורה, שהוא רק מבחי"ב דעביות והכלי דת"ת פחות שבירתו מכולם, להיותו רק מבחי"א דעביות. ועד"ז, נפלו הרשימות של הכלים. שהרשימו דדעת במלכות דאצילות, דהיינו למטה מכולם בסיום האצילות. ועליה החסד, ביסוד דאצילות, ועליה הגבורה בנצח הוד דאצילות ועל כולם הת"ת, שנשאר במקומו, דהיינו בת"ת דאצילות דהיינו לפי יחס הכלים.

דנו"ה דאצילות שהם ב' פלגי דגופא: והוא רק בעוד שהם בבחינת אחורים, בחסרון הארת החכמה, אבל כשהם בבחינת פנים, דהיינו כשיש בהם הארת חכמה, אז נחשבים לב' ספירות מיוחדות זו מזו. וטעם הדבר תמצא לעיל בדברי הרב (דף של"ב אות מ"ב ודף של"ג אות מ"ג)

הת"ת ונשבר, והכלי ירד בכתר דבריאה, והאור נשאר במקומו, שהוא בת"ת דאצילות.

(ס) והנה עתה לא יש הרחק בין שום אור מן האורות הנ"ל אל הכלים שלו, יותר מג' מדרגות. כי יותר מג' מדרגות הוא הרחק גמור, ואינו יכול להאיר בו. ואמנם שאר האורות גם הם ירדו ממקומם, חוץ מת"ת שנשאר במקומו כנ"ל ולא ירד. ונמצא, כי בלי ספק, שאורות האחרים שירדו ממקומם, אע"פ שביארנו, שהיתה ירידתם לצורך הכלים להאיר להם, עכ"ז, בהיותם למטה ממקומם נחלש כוחם מעט, ולכן אין להם כח לעלות למעלה. אבל אור הת"ת אשר עמד במקומו ולא נשתנה טעמו וכחו בו חזק, וע"כ, בראותו עצמו בלתי כלי, אפשר לו שיעלה למקום אשר יצא משם, כי לא יחפוץ להשאר ערום מגולה בלי לבוש,

אור פנימי

ובכח היות אלו האחרים שנפלו עד פה, זהו בחי' הכלי החדש שעשו או"א שנתפשטו עד פה, ועלו שם אח"כ החסד והגבורה. והתפשטות ההיא, הוא עצמו בחינת האחרים האלו שנפלו עד שם. וכו' ונתלבשו אורות חסד וגבורה בבי' אחורים אלו, וגם האורות הנצח והוד, אלא שהכל למעלה במקום החסד וגבורה והבן זה היטב עכ"ל. ועד"ז כלי דכתר נעשה מבחינת אחורים דנה"י של הכתר שנפגמו וירדו למטה. כמ"ש שם. והנה לפי"ז הרי ענין התפשטות הכלים דכח"ב לחג"ת, דבר אחד עם נפילת אחורים דאו"א ונה"י דכתר כדברי הרב שם, וא"כ אין עוד שאלה כלל למה נתפשטו ג' קוי כח"ב, ואין שום ענין ומקום על אלו הטעמים. ולא עוד, אלא שהטעמים הללו הם ג"כ בסתירה לדברי הרב הנ"ל. כי לפי הטעמים שכתב כאן על התפשטות הקוין, שהוא כדי ליתן מקום למלכי נה"מ, הנה נמצא, שקו הבינה נתפשט מקודם לקו החכמה, משום שנו"ה מלכו קודם אל היסוד, וע"כ אומר כאן שתחלה נתפשט קו הבינה ואח"כ החכמה, אבל לפי האמת שהם בחינת האחרים שנפלו מאו"א וכתר, הרי קו החכמה נתפשט קודם

כולל ג"ר, מה שאין כן הגבורה, ויש לך הפרש גדול בין החסד אל גבורה. כי החסד כלפי עצמו הוא עכ"פ כולל ג"ר. משא"כ הגבורה שהוא באחרים על הג"ר משורשו.

(ס) אור הת"ת אשר עמד במקומו ולא נשתנה טעמו וכו': הוא נותן טעם בזה על התפשטות כלי דכתר עד החזה. וכן לקמן נתן טעם על התפשטות הכלי דבינה עד הגבורה, כדי ליתן מקום למלוכת הנצח והוד. וכן הטעם על התפשטות כלי דחסד כדי ליתן מקום למלוכת היסוד. ע"ש הנה כל אלו הטעמים אין בהם צורך כלל לפי דברי הרב בכמה מקומות (בע"ח שער ט' פ"ד) ובמבוא שערים שער ב' ח"ב פ"ו וזה לשונו שם "וכאשר מת הת"ת, והתחיל למות ולהסתלק האור משליש הראשון עד החזה ירדו כללות ה' חו"ג, מב' היסודות דבי' מלכיות דאו"א עלאין, ונגמרו אחוריהם ליפול לגמרי, ונמצאו אחורי או"א עלאין יושבין פה למטה, באופן זה, כי אחורי אבא יושבין בקו ימין במקום שהיה חסד דז"א, שהוא מלך הב'. ואחורי אמא במקום שהיה המלך הג' שהוא גבורה דז"א כנודע, כי או"א היו בסוד קוים כנ"ל,

ויחזור אל הבינה אל המקום אשר עמד שם בראשונה, ואם ככה יעשה נמצא שיהיה מרוחק מאד מכלי שלו, וימות לגמרי.

סא) ולכו רצה המאציל העליון והמשיך והגדיל את כלי הכתר, אשר לא נשבר כנודע, ונמשך דרך קו האמצעי כמ"ש, כי הג"ר כבר היו מתחלה בציור ג' קוין, ונמשך דרך קו האמצעי עד מקום הת"ת עד אמצעיתו לבד, שהוא עד הטבור לבד. ואז עלה אור הת"ת ונעלם תוך כלי הנ"ל של הכתר שנתפשט עד מקומו. ונמצא, כי לא נתעלה רק חצי אור הת"ת התחתון, כי חצי העליון עומד במקומו שכבר נתפשט דרך בו כלי הכתר, ואז אור הדעת שירד למטה במלכות דאצילות,

אור פנימי

עליו הראש דישסו"ת, שמהסתכלות עיינין שלהם, נתפשט ממעלה למטה הגוף שלהם, בב"ש ת"ת שמחזה ולמטה, ואחר שנשבר הכלי דת"ת וירד לכתר דבריאה, הנה אז נתעלה האור הזה שהיה בב"ש ת"ת התחתונים, ועלה אל הכלי דת"ת החדש, שנעשה מאחורים דכתר.

חצי העליון עומד במקומו: כלומר, שלא ירד ממדרגתו בסבת שבירת הכלי שלו, והוא מטעם שכתב הרב לעיל (דף תקכ"א אות מ"ד) שאחורים דאבא וכן אחורים דאמא ירדו, טרם היות פגם וגרעון ביסודות דא"א. כי אחר שכבר ירדו האחורים דא"א ושבו אב"א, התחיל למלוך מלך הדי' שהוא שלישי עליון דת"ת, וכתב שם הטעם שהוא משום דהיסוד כולו פנים ואין לו אחורים שירדו ממנו, עש"ה ובאו"פ שם נתבאר, כי כל האור הזה שירד על ידי זווג היסודות דא"א, הוא בחי' אב"א, שהרי, נדווגו אחר ששבו אב"א, והארת אב"א נחשבת לבחינת פנים דאבא ואמא, כלומר, ממה שיש להם מתחלת אצילותם, שאין ענין שבירת הכלים פוגע כלום בהם. ע"ש. הרי שאור שלישי עליון דת"ת עד התזה הנמשך מזווג היסודות דא"א, אין לו שום פגם מחמת שבירת הכלים, להיותו נמשך מזווג דאב"א, וזה אמרו כאן "שהאור דחצי העליון דת"ת

קו הבינה, כי אחורים דחכמה נפלו במיתת כלי דחסד, ואחורים דאמא נפלו במיתת הכלי דגבורה. הרי שמקודם נתפשט קו החכמה לחסד, ואח"כ קו הבינה לגבורה. שהוא בהיפך ממה שכתב כאן. ואולי שתי שמועות הן מהרב, ויותר נכון שהטעמים האלו הם מהרח"ו ז"ל בעצמו ואינם כלל מדברי הרב. ומלבד האמור, יוצא עוד מטעמים הנ"ל, אשר הכלים דמלכי נז"ה, נפלו בין הכלים דחג"ת כמו שמביא לקמן. ודבר זה קשה להשמע, כי נה"י כלפי חג"ת הם כו"ק כלפי ג"ר, ואיך יפול וישכון כלי דו"ק באמצע הכלים דג"ר לבין חסד והגבורה. והנה נתבאר היטב בדברי הרב במבוא שערים הנ"ל. שתכף במיתת שלישי עליון דת"ת, ונגמרו ליפול כל האחורים דא"א, שהמה נעשו בזה לג' כלים חדשים: חסד גבורה ות"ת, הנה תכף עלו שם ד' האורות מד' המלכים דעת חסד וגבורה ות"ת ביחד. ורשימות דדעת ות"ת, התלבשו בכלי החדש דת"ת. ורשימו דחסד בכלי החדש דחסד, וכן רשימו דגבורה בכלי דגבורה.

סא) נתעלה רק חצי אור הת"ת התחתון, כי חצי העליון עומד במקומו: כלומר, אחר שנודרך המסך דחזה, ועלה לשורשו לאו"א, שע"י התכללותו בזווג דראש משם, יצא

בראותו כי כבר היה כלי חדש במקומו, כי הנה גם מקומו הוא בקו האמצעי בין הכתר והת"ת, ואז גם הוא נתעלה ועלה במקומו. ואז הכלי שלו, כיון שנתרחק אור ממנו, ירד עד למטה במלכות דבריא, אמנם

אור פנימי

והכלים הריקים של פרצוף העליון עוברים תמיד לפרצוף התחתון שלו. וכן הדבר כאן, אצל ישו"ת שהוא ממלא הכלים והרשימות דגוף של או"א עלאין, אלא שהכלים כבר נשברו ונפלו, ואינו ממלא רק את הרשימות לבד. שהן האורות דתג"ת שנפלו מקודם לנהי"מ דאצילות. וע"כ חזרו עתה למקומם, ומתמלאים באור דישו"ת כמבואר.

ובזה תבין ג"כ, טעם ירידה הכפולה, שקרה להכלים של המלכים: דעת ותג"ת ההם. והוא, כי עיקר חיות הכלים ההם שנפלו לכחב"ד דבריא, הוא הרשימות שלהם, וכיון שהרשימות האלו היו מבחינת ג"ר דז"ת, שהן אורות הגופות דאו"א עלאין, כנ"ל. ע"כ נפלו ג"כ להבחינה שכנגדן, לג"ר דבריא, דהיינו בכחב"ד דבריא, ולפיכך עתה, אחר שעלו הרשימות שלהם במקום הכלים החדשים, ונתחדשו בהארת הראש דישו"ת, הנה מצד אחד הרויחו הרבה, שהרי השיגו אור חדש תחת אור הראשון דאו"א עלאין אשר נסתלק מהם. אמנם מצד אחר, הפסידו הרבה, כי מתוך שנעשו מקבלים לאור דישו"ת, הרי ירדו בזה מבחינת ג"ר לבחינת ז"ת. שהרי ישו"ת הם כלפי או"א רק בחינות ז"ת לבד. כנ"ל. ומתוך כך, נמצאים הכלים שלהם אשר בבריא, שירדו ג"כ מבחינת ג"ר של הבריא לבחינת ז"ת של הבריא, וע"כ נפלו עוד נפילה יתירה, ממקום כחב"ד דבריא למקום נהי"מ דבריא.

ואין להקשות, שלפי"ז היו להם ליפול לתג"ת דבריא. ולא לנהי"מ. כי זה כבר נתבאר, שבכלים הריקים נבחן העביות לשפלות, וכל הוך יותר הוא בהם חשוב יותר. וע"כ כשתג"ת נהי"מ נופלים לז"ת,

במקומו עומד ולא נשתנה טעמו וכחו בו חזק" כמבואר.

ואין להקשות לפי"ז, למה נשבר הכלי דשליש עליון דת"ת, מאחר שלא היה בו אלא מבחינת אב"א, שהוא כולו בחינת פנים כמבואר. כי כבר כתב הרב, שרק באו"א נשאר בהם בחינת הפנים אבל בהכלים דז"ת גם בחינת הפנים נשבר בהם. אמנם באמת לא היה שבירתו גדולה, אלא שירד מבחינת ראש דת"ת, לבחינת ו"ק דת"ת, דהיינו לבחי' מחזה ולמטה. ומ"ש הרב לעיל שנפל לכתר דבריא, הוא אחר שנתפשט בו הגוף, דהסתכלות עיינין דישו"ת, ונשבר, והאור נתעלה לחצי העליון דכלי החדש דת"ת, הנה אז נפל לכתר דבריא. דהיינו אל הבחינה שכנגדו שם כי הגוף דישו"ת שנתפשט בו, הוא גם כן בחינת כתר דישו"ת, כמ"ש לעיל. וע"כ נפל לכתר דבריא. ומזה תראה, שאין שבירתו גדולה, כי כל הכלים של המלכים ירדו לז"ת דבריא, ורק הת"ת נפל אל הכתר דבריא, שהוא קרוב לאצילות.

אור הדעת שירד וכו' גם הוא נתעלה ועלה במקומו: כבר נתבאר לעיל (באו"פ דף תקל"ח ד"ה אור הת"ת) אשר תכף אחר התפשטות ג' קוים דכח"ב לבחינות כלים חדשים דתג"ת, עלו יחד כל האורות של ד' המלכים דעת ותג"ת למקומם כל אחד בקו שלו. עש"ה.

וטעם עלייתם בחזרה אל הכלים דתג"ת החדשים שיצאו במקומם. הוא, מכח הזווג החדש שהוא הראש דישו"ת שיצא שם במקומם, שהוא בחינת התפ"ב החזרת וממלאת הכלים ורשימות שנשארו אחר ההסתלקות של פרצוף העליון. ע"ד שהיה בפרצופים הקודמים דא"ק, כי הרשימות

הכלי של הת"ת נשאר במקומו, שהוא בכתר דבריא, לפי שלא נתעלה כל אורו רק חציו לבד, וחציו העליון נשאר במקומו.

(סב) וא"ת, והרי אמרנו למעלה שהוא מוכרח שלא יהיה הפרש בין הכלים והאור שלו רק ג' ספירות, וא"כ איך ירד הכלי של הדעת למלכות דבריא. התשובה הוא כי ודאי הוא דהיכא דאפשר אפשר. והנה תחלה היה זה נהנה וזה אינו חסר, כי בתחלה היה הכלי נהנה מאורו בהיות הדעת למטה, והאור אינו חסר ג"כ, כי גם אם יעלה במקומו בדעת האצילות, אין לו שום כלי שם, ולכן היה חפץ להאיר בכלי שלו, וכיון שירד שוב לא יעלה. אמנם כאשר ראה, שיש בחינת כלי במקומו, קרוב הוא אל הנאת עצמו ותועלתו, יותר מלהועיל אל הכלי שלו, כי עתה בעלותו למעלה במקומו יש לו כלי, ושם יוכל לקבל האור לעצמו מלמעלה מן המאציל, ומן הכתר בקירוב גדול, ולכן עלה למעלה. והנה טעם זה יספיק לבחינת תועלת האור לעצמו. ואמנם גם לבחינת החסרון הכלי שלו ברדתו למטה במלכות דבריא כנזכר, אינו הפסד גדול כ"כ, כי מה שאנו אומרים, שצריך שלא יהיה הרחק בין האור ובין הכלי שלו ג"ס לבד, הוא כשיעור ג"ס דאצילות, אשר שיעורם גדול, אבל בבריא כל הי"ס דבריא, שיעורם אינם אפילו כשיעור ספירה אחת דאצילות. וא"כ הרי הוא כאלו עומדת בראש הבריא, כי כל הי"ס דבריא כשיעור ספירה אחת נחשבים.

(סג) וא"ת, הרי יש הרחק בין הכלי דדעת לאור שלה ז' ספירות דאצילות, כי הרי הוא עומד למעלה בדעת דאצילות. וי"ל, כי אפילו בספירות דאצילות עצמן, אין כ"כ הפסד, זולתי בהיותו ביניהן בין האור והכלי שיעור ג"ס ג"כ ריקנות בלי אור כלל, לא הוא לא זולתו, אבל כאן, אע"פ שהאור שלה עצמו עלה למעלה, הנה יש אורות אחרים

אור פנימי

המה מתהפכים, שהתג"ת נופלים לנהי"מ, והנהי"מ הוכים יותר, נופלים לתג"ת דבריא. כנ"ל, והוא פשוט. ותדע שזה אור הדעת שעלה למקומו הוא רק הרשימות דחסדים של הדעת. אבל הרשימו דגבורות עדיין נשארה שם במלכות. והיא עלתה רק אחר שביה"כ של המלכים דנהי"מ כמ"ש להלן.

(סב) מן המאציל ומן הכתר בקירוב גדול: כי שם הוא מקבל מראש החדש דישסו"ת, שהוא כתר, שכל ראש הוא בחינת כתר, כנודע. וגם אח"כ כשעולים אצלו הרשימות דגבורות שלו, נעשה עליו עצמו זוג חדש ומקבל אור מהמאציל. וזה אמרו "ושם יוכל לקבל אור מן המאציל ומן הכתר בקירוב גדול" ולכן עלה למעלה.

עומדים בסוף האצילות, קרובים אל הבריאה ותוכל לקבל הארה מהם, וגם תוכל לקבל הארה מן האור שלה בעצמה, על ידי האורות ההם הקרובים אליה. וזכור כלל זה בכל שאר הספירות. כי לעולם לא יש בין הכלי ובין האור יותר מג' ספירות דאצילות ריקנים. ולא נצטרך לחזור ולומר הענין בכל א' מהם.

(סד) והנה בעלות אור הדעת במקומו למעלה, אז הגדיל הכלי של הכתר, ונמשך עד נגד מקום סיום כל הת"ת, ואז חצי התחתון של אור הת"ת שעלה למעלה כנ"ל. חזר עתה לרדת במקומו האמיתי כבתחלה. וסבת הגדלת כלי הכתר, היה לסבת אור הדעת שנתלבש בו והגדילו, וגם כי הנה הדעת הוא כולל כל הו"ק והוא נשמה להם, כנודע. לכן כיון שעלה נתן כח בכלי והגדילו, כדי להטיב את אור הת"ת שירד ויהיה במקומו הראוי לו.

(סה) אחר כך מלכו נצח הוד, והיו צריכין לבא למלוך במקומם בכלי הראוי להם, והנה לא מצאו מקומם פנוי, כי שם ירד אור הגבורה כנ"ל, ולכן הוצרכה הבינה להתפשט דרך קו שלה, שהוא צד שמאל, עד מקום הראוי להיות אח"כ מקום הגבורה האמיתי, אחר התיקון. כי עתה היו כולם זה על גבי זה. ואז כראות אור הגבורה, כי כבר היה בחינת כלי במקומה עלתה לה במקומה והכלי שלה בהתרחק האור שלה ממנו, נתרחק גם הוא וירד עד היסוד דבריא, ואז ירדו נצח הוד במקומם האמיתי, ומלכו שם בכלי שלהם ונשברו, ואז האור שלהם עולה עד הגבורה, כי עלה שם הוד, להיותו גם הוא קו שמאל, ואז גם הנצח עלה עמו שם, כי נצח הוד ב' פלגי דגופא אינון, כנ"ל, והכלי שלהם ירד בנצח הוד דבריא.

אור פנימי

(סד) הגדיל הכלי של הכתר ונמשך עד נגד מקום סיום כל הת"ת: היינו אח"כ, שעלה אליו גם הרשימות דגבורות של הדעת, כמ"ש להלן בדברי הרב, אשר אז נעשה זווג מחדש על תח"ג של הדעת, ואז נגדלו הכלים שמחוזה ולמטה כמ"ש לפנינו.

(סה) נצח והוד והיו צריכים לבא למלוך וכו' ירד בנצח והוד דבריא: כבר נתבאר לעיל (דף תקל"ז ד"ה אור הת"ת) אשר לפי הטעם שבכאן, על דבר התפשטות ג' קוים דכח"ב לתג"ת, שהוא משום שמלכי נהי"ם לא יכלו לצאת למקומם, כי לא היו פנוים מחמת שהיו שם האורות דתג"ת, הנה נמצא, שבעת יציאת מלכי נו"ה נתפשט קו הבינה, כדי שיעלה שם אור הגבורה שבמקום הספירות דנו"ה, וכיון שאור הגבורה עלה ונתרחק מהכלי, נפל הכלי של הגבורה ליסוד

(סו) ואח"כ יצא אור היסוד, והנה היה במקומו אור החדס כנ"ל, ואז הוצרכה כלי החכמה להתפשט דרך קו ימיני, עד מקום הראוי להיות חסד האמיתי אחר התיקון, ואז עלה שם אור החדס, ונכלל בכלל החכמה, והכלי של החדס ירד עד הת"ת דבריא, ואז יצא היסוד ונכנס בכלי שלו ומלך במקומו ונשבר, ועלה האור דרך קו האמצעי, ועלה עד מקום דעת עליון, והכלי שלו ירד בגבורה, של הבריא. ואח"כ נבאר למה עלה אור היסוד למעלה מן הת"ת עד הדעת.

(סז) ואח"כ יצא אור המלכות למלוך בכלי שלה, ומלכה שם ונשברה, ואז האור שלה עלתה ג"כ בדעת דרך קו האמצעי, והכלי שלה ירד בחדס של בריאה. ונמצא כלי הת"ת במקום הכתר דבריא. וכלי המלכות במקום חסד דבריא. נמצא, כי אין מקום בין כלי לכלי דבריא, רק ג' מדרגות לבד, שהם חב"ד. ובאצילות אין מקום פנוי רק ב' מדרגות, שהם מקום יסוד ומלכות.

(סח) ועתה צריך לתת טעם, למה אור היסוד ומלכות שניהם עלו עד הדעת למעלה מן הת"ת. ואמנם הטעם הוא וכו', כי להיות שהיסוד דרכו לעלות אל הדעת, לכך עלה עתה אור היסוד אל הדעת למעלה מן הת"ת. ועוד כדי לקשר כל הו"ק יחד ולהביא להם הארה משם.

אור פנימי

דבריא, ואח"ז מלכו נצח והוד, וכשנשברו ירדו נז"ה לנז"ה דבריא. ובעת יציאת מלך היסוד, שלא מצא מקומו פנוי, היה מוכרח קו החכמה להתפשט, ונתעלה שם אור החדס, ממקום ספירת היסוד אל הכלי דחסד שנעשה מהתפשטות החכמה. וע"י התרחקות אור החדס מהכלי, נפלה כלי דחסד למקום הת"ת דבריא. ונמצא עתה אשר הכלי דדעת הוא במלכות של הבריא. ועליו הכלי דגבורה. ועליו הכלי דנצח והוד. ועליו הכלי דחסד. אמנם זה תמוה מאד, אשר הכלי דנז"ה שהוא מהמלכים האחרונים, אשר שבירתם אינו גדול כל כך, יפול עוד מתחת הכלי דחסד, שהוא מהמלכים הראשונים ששבירתם גדולה מאוד, שהיו גלויים בלי שום התלבשות

מאחורים דאמא. כנ"ל בדברי הרב. וכבר הרחבנו את הדיבור בזה לעיל (בדף תקל"ז) ונתבאר שם מדברי הרב שברוב המקומות, אשר התפשטות דג' קוי כח"ב, הוא ענין נפילת אחורים דא"א, עצמו. וכל התפשטות זו נגמרה יחד עם גמר נפילת אחורים דא"א. דהיינו בש"ע דת"ת. ואחר שיצא ישו"ת והלביש את אחורים דא"א, הנה תכף עלו שם כל ד' האורות דחג"ת אל הכלים החדשים דהתפשטות כח"ב. ואז ירדו ביחד כל ג' הכלים דעת חסד גבורה למקום נהי"מ דבריא: דעת במלכות, וחסד ביסוד, וגבורה בנז"ה. דהיינו כל העב מחברו הוא למטה ממנו. כנ"ל. וכל זה היה לפני יציאת המלכים אחרונים לכלים דנהי"מ דאצילות. באופן, כשבאו מלכי נהי"מ למלוך כבר היה

סט) ועתה נבאר טעם אל המלכות. למה היא ג"כ עלתה עד הדעת למעלה מן הת"ת. והענין הוא, כי המלכות נקראת עטרת בעלה, ועולה למעלה מן הת"ת, ובפרט עתה, אשר היה לה רשימו מן הדעת, כי כאשר ירד אור הדעת עד מקום המלכות דאצילות, בעת שנשבר הכלי שלו כנ"ל, הניח שם רשימו דיליה, וכאשר מלכה המלכות במקומה, לקחה את הרשימו הזה ועלתה עד מקום הדעת עצמו. וגם סיבה אחרת, כי ע"י עלייתה שם, הוא קושרת מלמטה למעלה כל הו"ק, ועל ידי זה הקשר מתקן יותר, לפי שנצח הוד היו שניהם בקו השמאלי במקום גבורה, ועתה נפרד הנצח מן ההוד, והלך ועלה עם החסד בקו ימין שבו.

ע) ונבאר ענין זה מפורש יותר, והוא כי הנה רשימו הזה, שהניח הדעת במקומה של מלכות, ודאי שהוא בחינת המלכות שבדעת, שבצד הגבורות, והבן זה היטב. וכאשר עלתה המלכות עד הדעת, ועלה עמה גם הרשימו הנ"ל שהיא בחינת הגבורה, ושם נתחבר זה הרשימו שהוא המלכות של הגבורות שבדעת, עטרא דגבורה דנוקבא, עם החסדים

אור פנימי

מקומם פנוי. וע"כ גם הם נפלו לבריא על הסדר, שכל העב מחברו נפל למטה מחברו. וע"כ נפ"ה נז"ה בת"ת דבריא. וכלי דיסוד בגבורה דבריא. וכלי דמלכות בחסד דבריא. ונמצא עתה ז' המלכים בז"ת של הבריא, ע"פ הסדר הנכון שכל הו"ק יותר, הוא למעלה, כי אין שבירתו גדולה כל כך, וכל העב יותר, הוא למטה משום ששבירתו גדולה ביותר. באופן שכלי המלכות הוא בחסד דבריא וכלי היסוד הוא בגבורה דבריא. וכלי נז"ה הוא בת"ת דבריא וכלי הגבורה בנצח והוד דבריא. וכלי החסד הוא ביסוד דבריא. וכלי הדעת הוא במלכות דבריא. ויצא מהכלל הוא הכלי דת"ת, שהוא לא ירד לז"ת דבריא, אלא רק לכתר דבריא, מטעם המפורש לעיל (דף תקל"ח ד"ה חצי עליון) עש"ה.

ע) וכאשר עלתה המלכות עד הדעת ועלה עמה גם הרשימו: ענין עלית המלכות והרשימו בזווג ה"ח וה"ג שבעת, צריך

ביאור רחב. ויתפרש במקומו. וכאן אבא בקיצור. כי ידעת שכל ענין ד' המלכים ההם שנתפשטו הן מאו"א והן מישסו"ת, הם ענין של הודככות המסך והסתלקות האורות, ע"ד שנתבאר בפרצופים הקודמים דא"ק. וכשנזדכך המסך דאו"א, עד שהשוה אל השורש שהוא הפה דאו"א, אז חזר המסך והרשימות שבו בסוד התכללות הזווג דאו"א, וחזר המסך ונתעבה בעביות דבחי"ב, כי הבחינה אחרונה נאבדה. ויצא עליו קומת ישסו"ת. והנה גם מסך דישסו"ת נזדכך ממדרגה למדרגה, עד שהגיע לקומת מלכות, ואז יצא המלך הו"ו שהוא מלכות. ואחר שנשבר המלך הזה, נמצא המסך, שנזדכך גם מעביות המלכות, ואז נמצא משתוה לבחינת השורש שלו, שהוא הפה דישסו"ת, ואז עשה שם זווג חדש בעביות דבחי"א, כי הבחינה אחרונה נאבדה. וע"כ יצא עליו שם קומת הדעת, שהוא קומת ז"א. ומזווג הזה לא נתפשט פרצוף שלם ראש וגוף. כי לא יצא אלא בה"ח וה"ג לבד ב' עטרין, וע"כ לא

שבדעת, עטרא דדכורא. ואז נתפשט הדעת ע"י הקשר הזה, והאיר בו"ק. והרשימו שהוא בגבורה האיר בקו שמאל, והשאיר שם את ההוד במקומו, ואותו הדעת עצמו עטרא דחסד, האיר בקו ימין והמשיך שם את הנצח, ועי"ז נתקן האצילות.

* (עא) ועתה ראה והבן, איך האצילות לא נתקן בפעם אחת, רק לאט לאט באו תיקונם זה אחר זה, ובכל פעם היה נוסף בו קצת תיקון, כי הרי בתחלה לא נעשה בחינת כלי בשום אופן, והנה נודע, כי כל תיקון אינו אלא היות האור מתלבש בכלי, כדי שיוכלו התחתונים לקבל אור העליון.

(עב) והנה לא התחיל בחינת הויות הכלי רק בעולם העקודים, אמנם לא נהווה רק כלי אחת לכל הי"ס שלו, ואח"כ בעולם הנקודים קודם שנשברו, נתוסף בהם קצת תיקון, והוא, כי נהווו י' כלים ליו"ד ספירות שבו. גם תיקון ב' כי הג"ר יצאו ונתקנו דרך קוים, מה שאין כן בז"ת, שיצאו זה על גבי זה ולא נתקשרו. ואח"כ שנשברו הנקודים, נתוסף בהם תיקון אחר, והוא, כי גם ז"ת, האורות שלהם נתלבשו דרך קוי כח"ב כנ"ל.

אור פנימי

יצא אלא בבחינת ממטה למעלה בלבד מבחינת אב"א, וע"כ קשר את הו"ק יחד, כלומר, בחינת הגופים אשר יצאו בישסו"ת. שהם מחוזה ולמטה כי שם בחינת התפשטותו מפה של היססו"ת ולמטה.

וזה אמרו "ואז נתפשט הדעת על ידי הקשר הזה והאיר בו"ק" כנ"ל שהוא נתפשט מחוזה ולמטה ששם מקום הפה דישסו"ת, דהיינו במקום נה"י כי שם מקומו, דהיינו למטה מהראש דישסו"ת. וכיון שיצא בבחינת אב"א ע"כ היה בו תיקון קוים, כנ"ל. וזה

אמרו "והרשימו שהוא בגבורה האיר בקו שמאל. והשאיר שם את ההוד במקומו וכו' והמשיך שם את הנצח", כי הראש דתחתון מלביש וממלא את הכלים והרשימות דעליון כנודע. וע"כ האיר ברשימות דמלכי נצח והוד, והשפיע בהם תיקון קוים, ובוזה נתפשט תיקון קוים גם מחוזה ולמטה והגדיל הכלים עד למקום נצח והוד באופן שכבר נגמר תיקון הקוים בכל הז"ת מבחינת הרשימות שבהן. כי חג"ת נתקנו בראש דישסו"ת כנ"ל ונו"ה נתקנו בראש הדעת. כלומר בבחינת ממטה למעלה שלו כמבוא.

עג) ואחר כך כאשר רצה המאציל לתקנם, העלה גם את הכלים באצילות בסדר ג' קוין. ואח"כ שנעשו בבחינת קוין, בא עיבור א' של זו"ן, ונתוסף תיקון ב' שנכנסו האורות תוך הכלים. אמנם עדיין לא היה אלא בבחינת ג' קוין לבד, אשר זה נקרא אצלינו, ג' כלולין בג'. ואח"כ נתפשטו בסוד ו"ק בזמן היניקה. ואח"כ בזמן המוחין נשלמו כל היו"ד כלים. עוד היה שינוי אחר, כי בתחלה קודם שהיה שום עיבור, אפילו עיבור ראשון דזו"ן, לא היה, רק אור מצומצם בכלי ואח"כ נגדל הכלי ונתרחב בסוד פרצוף גמור, כדי להמעיט האור, כי זה עיקר כונת התיקון.

אור פנימי

עג) עוד היה שינוי אחר וכו': משמיענו כאן, כי ב' תיקונים עקריים היו נחוצים להשלמת הכלים באופן שיוכלו התחתונים לקבל את אור העליון: א', הוא תיקון ג' הקוים. ב', הוא הגדלת הכלים בסוד פרצוף. והנה בגופות דגע"ס דא"ק הנקרא עקודים היה רק כלי א' וקו א'. ואחר זה כשיצא המ"ה וב"ן דא"ק, הנקרא נקודים, או

ב"ן דא"ק, יצאו עשרה כלים, וגם תיקון קוים בג"ר דנקודים, ואחר שנשברו חג"ת ויצא הראש דישסו"ת, נעשה תיקון קוים באורות דחג"ת. ואחר שנשברו נצח הוד יסוד מלכות ויצא הזווג דה"ח וה"ג שבדעת, נעשה תיקון קוים גם באורות נה"י דנקודים. וענין עיבור יניקה ומוחין יתבאר במקומו. בע"ה.

הסתכלות פנימית

ענין ז' מלכים המתבארים בחלק זה בדברי הרב הוא יסוד כל החכמה, כי כל ד' עולמות אבי"ע נמשכים מהם, וכל ענין התיקונים והשתלשלות כל המדרגות אינם באים אלא להשלמתם ולתיקונם. ולפיכך הם צריכים לתשומת לב יתרה, להבין היטב מקור אצילותם וסיבת שבירתם ונפילתם לבי"ע.

שממעל להם, המונע מהם הארת הפנים דחכמה, משום שע"י האחורים דבינה המה חושקים רק בחסדים, בסוד כי חפץ חסד הוא והם דוחים חכמה, וע"כ אין המסך דה"ת ממעט אותם כלום, כי בלאו הכי אינם חפצים חכמה. (כנ"ל דף תצ"ח ד"ה ונתבאר. עש"ה) אמנם תיקון אחורים ההוא, מספיק רק להשלמתם דאו"א עצמם, אבל אינו מספיק שיוכלו להאיר ולהוציא את הו"ן, שהם הו"ת.

והוא מטעם, כי כח האחורים של הבינה, הוא רק בג"ר שלה, ואינם בו"ת שלה, כי בעת שהיא באה להאציל ולהתפשט בו"ת שלה, היא מוכרחת להפסיק את האחורים שלה על אבא, וחוזרת עמו פב"פ, כדי להמשיך ממנו הארת חכמה בשביל ו"ת שלה. כנ"ל (דף תק"א ד"ה המדרגה הד'. עש"ה). ומכאן תדע, שכל פרצוף המתקן באחורים של בינה, הוא נמצא חסר נה"י, כי ג"ר דחסדים, שהמה חג"ת יכולים להתקן היטב באחורים דאמא, אבל הנה"י, שאפילו בספירת הבינה, אינם יכולים לצאת ולהתפשט ממנה ולחוץ, וזולת על ידי פב"פ עם החכמה, כנ"ל, וע"כ אינם יכולים להתגלות גם בפרצוף זה המתקן בהאחורים שלה, ונבחן בו אשר נה"י שלו כלולים בחג"ת שלו, בסוד, ואחוריהם ביתה, שנה"י שהם בחינת אחורים, הם בפנימיות חג"ת, ופניהם מגולים כלפי חוץ, ורק הפנים שלהם, שהם חג"ת, המה המגולים כלפי חוץ. (כנ"ל דף תק"ז ד"ה והנה). ובוה מובן היטב, שאו"א דנקודים שהיו מתקנים בתיקון אב"א, לא היו יכולים להוציא את וו"ן, רק אחר שמשיגים בחינת פנים בפנים,

(א) ראשית צריכים להבחין ולהבדיל בין ז' מלכים הללו, לבין או"א דנקודים. כי אע"פ שהם נמשכים מאו"א מ"מ רחוקים המה בהרבה זה מזה. כי לא נמשכו ונשתלשלו מאו"א באורח ישר בדרך קודם ונמשך, אלא שהמה הגיעו להם על ידי פרצוף אחר, כמ"ש הרב לעיל (דף תק"ט אות ל"א) שיסוד דא"ק השפיע ו' ונקודה לאו"א, כדי להוציא ולהוליד את הו"ת, ע"ש. הרי שא"ק השפיע את ז' המלכים לאו"א. וצריכים להבין הדבר, מה נשתנה פרצוף ו"ת דנקודים מכל הפרצופים הקודמים, אשר כולם נמשכו באורח ישר בדרך קודם ונמשך זה מזה, רק פרצוף ו"ת, אינו נמשך מהעליון שלו, באורח ישר, אלא ג' פרצופים נשתתפו באצילותו, שהם: יסוד דא"ק ואבא, ואמא.

(ב) גם צריכים להבין, למה לא נתפשט פרצוף הנקודים ג"ר וו"ת בבת אחת, כבכל הפרצופים הקודמים, אלא שמתחילה נתפשטו רק ג"ר לבד, שהם כתר ואו"א, ואח"ז ע"י הו"ו של יסוד דא"ק שהשפיע להם השורק, אז יצאו וו"ת דנקודים. וטעם הדבר הוא כמו שנתבאר לעיל (דף תפ"ט ד"ה והנך וד"ה אין להקשות) שאו"א אלו, אינם אלא בחינת וו"ן דראש, שהם רק בחינת חו"פ, וכל מה שנחשבים לבחינת ראש, הוא רק בכח הארת אור האון שקבלו מצד התכללותם בכתר של הנקודים. כנ"ל (דף תי"ד ד"ה וזה אמרו והנה) כי הארה זו תיקנה אותם בבחינת אב"א, שאחוריים דבינה הנקראים און, מחזיק אותם בבחינת ג"ר, ואינם נפגמים מחמת המסך דה"ת

הזווג דע"ב ס"ג, שחזר והוריד הה"ת מעינים, וחיבר שוב האח"פ אל הראש כבתחלה.

(ד) וטעם הדבר, שמ"ה וב"ן דא"ק נעשו לגורם שידווגו הע"ב והס"ג העליונים להוריד ה"ת מהעינים הוא, כי הפרצוף שיצא מנקבי העינים, לא היה מתפשט ומאיר למ"ה וב"ן אלו, שהם נה"י דא"ק והוא מטעם תיקון אחרים דאמא דרביץ שם, כנ"ל. אשר תיקון זה מעכב להתפשטות נה"י, כי הם מוכרחים להכלל בחג"ת בסוד ואחריהם ביתה. לכן אחר שיצא הפרצוף דנקבי עינים על מסך הכלול מרשימות דנקודות דס"ג וה"ת, ולא הספיק בשביל הנה"י דא"ק, כנ"ל, אז נעשו הרשימות דנה"י דא"ק למ"ן בראש הס"ג, שהיא בחינת בינה בכללה, שיש לה יחס להשפיע הארת חכמה אל זו"ן מצד בינה דאור ישר, כמ"ש באו"פ הנ"ל, וע"כ הפסיק ס"ג את אחרים שלו, ונדווג עם ע"ב פכ"פ, וע"י זווג זה, הורד הה"ת מעינים דראש ס"ג, כי הארת ע"ב עושה זאת, משום שאין ה"ת בעינים דראש ע"ב. ואז נתפשט אור החדש הזה גם מלמעלה למטה, ובקע לפרסא, שפירושו, שביטל את הגבול החדש דצמצום ב' שהוציא האח"פ מכל המדרגות, משום שאור חדש הזה, הבא מע"ב, מבטלו ומוריד את ה"ת למקומה למלכות דראש, וכן למלכות דכל המדרגות, ושבים האח"פ דכל אחד למדרגתם כבתחילה. והאור החדש הזה נתפשט למטה מטבור דא"ק, דהיינו לנה"י דא"ק, שנקראים מ"ה וב"ן דא"ק.

והנה האור החדש הזה נתפשט ויצא דרך הטבור לכתר דנקודים, כנ"ל בדברי הרב (דף ת"כ אות כ"ז) וביטל ג"כ את הגבול והפסק בין כתר לאו"א דנקודים, שנעשה שם בסבת הה"ת שבעינים דכתר, כי הוריד אותה מעינים למקומה בפה, וחזרו או"א לראש, כי עתה המסך דה"ת נמצא מלמטה מהם, וע"כ חזרו למדרגת ג"ר שלהם כבתחלה. ומלבד היציאה הזו דרך הטבור, יצא ג"כ אור החדש הזה דרך יסוד דא"ק, והשפיע

כי אין התפשטות זו"ן יוצאת מבחינת אחרים כלל. כמבואר. וע"י היטב בכל מקומות הנ"ל שצינתי לעיין בהם. כי אי אפשר להכפיל האריכות.

(ג) וכבר ביאר הרב לעיל (דף תק"ב אות כ"ה) שאין או"א חוזרים פכ"פ, אלא בג' מדרגות. שהן: אב"א, ופכ"א, ואח"כ פכ"פ. וע"ש באו"פ שנתבאר היטב טעמים של הדברים. ונתבאר שם, (בדף ת"ק ד"ה למעלה) שמדרגה זו דפכ"א מגיעה להם ע"י זווג דע"ב ס"ג, המוריד ה"ת מעינים שאז שבים או"א אל הראש, ומשיגים ג"ר שלהם. ע"ש. ויש אמנם להבין מי הוא גורם שידווגו ע"ב ס"ג כדי להוריד את הה"ת.

ודבר זה כבר ביאר הרב לעיל (דף שצ"ו אות ו') ששעלו כל בחינות ס"ג הפנימים הטמונים תוך מ"ה וב"ן הפנימים, ועלו עמהם מ"ה וב"ן הפנימים, ואז אלו מ"ה וב"ן הפנימים הם המ"ן שלהם אל הטעמים עצמם דס"ג שאינם מלובשים תוך מ"ה וב"ן וכו'. ופירוש הדברים, כי מתוך שהנקודות דס"ג נתפשטו למטה מטבור דא"ק הפנימי ששם מקום מ"ה וב"ן הפנימים, שהם זו"ן דא"ק הפנימי, נמצא, שאחר הודככות המסך ועליתו לפה דראש ס"ג, הוא נכלל ג"כ ממ"ה וב"ן אלו הפנימים, וע"כ המה נעשו למ"ן לאו"א הפנימים דראש הס"ג, הנקראים ע"ב ס"ג דא"ק. ונדווגו אז הע"ב והס"ג האלו, והוריד הע"ב את הה"ת מעינים של הס"ג. ושבו אח"פ דס"ג אל הראש, וע"כ, כלחו אח"פ שיצאו לבר מהמדרגה חזרו עתה למדרגתם כבתחלה.

ונתבאר שם באו"פ, שגם בחינות הס"ג שעלו מתוך מ"ה וב"ן, היו ג"כ למ"ן. אלא שהיה שם ב' זווגים: א' אל הקטנות דנקודים, שמשם יצאו או"א בבחינת אב"א, וב', לצורך הגדלות דנקודים, שמשם השיגו או"א את הג"ר שלהם. כנ"ל (דף ת"ו ד"ה והנה) ע"ש. ותדע, שמרשימות דס"ג. שהיו מעורבות במ"ה וב"ן, יצאה הקטנות דנקודים, שהם בבחינת ה"ת בעינים ויה"ו באח"פ. ומרשימות דמ"ה וב"ן הפנימים עצמם, יצא

להם סוד השורק, שהוא ו' ונקודה: והנקודה נטיל אבא, וה' נטלה אמא להוציא ולהוליד הו"ק דו"א, כנ"ל בדברי הרב (דף תכ"ג אות ל"א).

ה) ותדע שב' ההארות שאמרנו שקבלו ג"ר דנקודים מאור החדש דבקע לפרסא, עשו ב' מצבים באו"א. כי ההארה הא' שקבל כתר דרך הטבור, הורידה הה"ת מכתר לפה דאו"א, ואז שבו או"א לבחינת ראש כמו הכתר, כי כבר המסך נמצא למטה מהם, וזה נבחן שנה"י דכתר התלבשו בהם, ואו"א השיגו אור הפנים. ועכ"ז עדיין לא הועיל זה לאמא, כי אע"פ שהיא יכולה עתה להתחזיר פניה לאבא, ולקבל אור החכמה, כי כבר נתבטל הגבול שנעשה בסבת ה"ת שבעינים, מ"מ אין לה עוד סבה שתפסיק אחורים שלה, שיש לה משורשה שבאו"י, כי היא חושקת תמיד לחסדים בסוד כי חפץ חסד הוא, ודוחית חכמה כנ"ל. ונמצא כי אבא בלבד נהנה מן החזרה לראש, כי מקבל הג"ר והפנים שלו, אבל אמא, עדיין מחזקת באחורים שלה, בסוד כי חפץ חסד כנ"ל. ולכן באו עתה או"א במצב של פנים באחור. דהיינו פני אבא באחורי אמא: כי אבא יש לו בחינת פנים, ואמא עוד מחזקת את אחורים שלה על אבא. הרי כי הארה זו שקבל הכתר להוריד הה"ת מעינים, עשה רק מצב פב"א באו"א.

וההארה הב' דרך היסוד דא"ק אשר קבלו או"א דנקודים, דהיינו הו' והנקודה, הביאה לאו"א במצב פב"פ. כי אותו השורק שהאיר היסוד להם, הוא בחינת זו"ן: כי הו' הוא בחינת ו"ק חג"ת נה"י דו"א, והנקודה היא בחינת מלכות. והם נעשו למ"ן באו"א. כנ"ל (דף תכ"ג אות ל"א בדברי הרב) וגרם לאמא שתפסיק אחורים שלה, ולהחזיר פניה לאבא כדי שתדווג עמו פב"פ, ולהמשיך הארת חכמה לצורך זו"ן שעלו אליה למ"ן. והנה נתבאר שע"י הארת האור החדש דרך הטבור אל הכתר, קבלו או"א המצב דפב"א, וע"י הארת האור החדש דרך

היסוד לאו"א קבלו או"א המצב דפב"פ, וגם האורות דזו"ן היסודיים בצורת מ"ן, שע"י זווגם דפב"פ הוציאו והולידו אותם למקומם.

ואין להקשות, כיון שנה"י אלו דא"ק הפנימי לא יכלו לקבל מטעמים דס"ג, עוד מטרים צמצום ב', כנ"ל (דף ש"צ באו"פ ד"ה וס"ג) משום שבע"ב חסר המסך דבחי"ד, ואיך יכלו כאן לקבל האור החדש דזווג ע"ב ס"ג. והנה בכלל אין זה שום קושיא, כי כאן שאני, שהרי הרשימות עצמן דנה"י דא"ק עלו למ"ן ונתכללו בזווג דע"ב ס"ג, וע"כ המה יכולים עתה לקבל מע"ב. אמנם לפי האמת, אין זה נבחן על שם קבלת הכלים דנה"י דא"ק, כי לא המשיכו אור החדש הזה לצורך עצמם, אלא לצורך לידת ז"ת דנקודים, בדומה לטפה הנמשכת ממוח האב, וכלפי עצמם דנה"י דא"ק, נחשב קבלתם רק דרך העברה בעלמא.

ו) והנה נתבאר מה שהקשינו לעיל באות ב' למה לא נתפשט פירצוף הנקודים, ג"ר וז"ת בבת אחת, ע"ד כל הפרצופים הקודמים. כי יש כאן מרחק של ג' מצבים בהכרח. שהרי הג"ר דנקודים יצאו ע"י הזווג שבנקבי העינים, והוכרחו להמצא משום זה במצב של אב"א, שבמצב הזה אפילו או"א בעצמם נבחנו למחוסרי נה"י, כנ"ל באות ב', ומכ"ש שלא יכלו להוציא את הז"ת, אלא אח"ז ע"י מ"ן דנה"י דא"ק, שעלו לע"ב ס"ג, והולידו האור החדש דבקע לפרסא, שתחלה קבל הכתר האור הזה דרך הטבור, והוריד הה"ת מעינים והביא לאו"א במצב דפנים באחור, כנ"ל, ואח"ז קבלו או"א את אור הזה דרך יסוד דא"ק, הנה אז השיגו את הו' אורות השייכים לז"ס תחתונות שהן זו"ן, ואז באו למצב דפב"פ ויכלו להוליד את הז"ס תחתונות דנקודים.

גם נתבאר היטב ענין ההשתנות דז"ת דנקודים מז"ת דפרצופים הקודמים, שלא נמשכו בארץ ישראל מן ג"ר שלהם, מה שעמדנו בזה באות א'. כי נתבאר, שאו"א

הלובן שבו, דהיינו החסדים, הם מאבא. והאודם שבו, דהיינו הגבורות הם מאמא. אמנם עצם נשמתו הוא מא"ק הפנימי. והבן. וכן הדבר גם בז"א דאצילות, ששלשה שותפים באצילותו. א"א, ואו"א, כי ערך א"א באצילות, הוא כמו א"ק הפנימי שבכאן, וגם שם עיקר עצמותו ושורשו בא מא"א, וחסדים וגבורות באים מאו"א.

ח) ונתבאר היטב ענין ב' הזווגים שנעשו לצורך הנקודים, על ב' מיני הרשימות, שהמסך שעלה לראש הס"ג היה כלול מהן: כי זווג הא' נעשה על הרשימות של הנקודות דס"ג, הכלולות מה"ת, שזווג זה נעשה בבחינת נקבי עינים, כלומר, בבחי"א שבראש, בסוד ה"ת בעינים, שע"ז יצאו אח"פ דכל המדרגות לתוין, ויצאה זו גרמה ג' ראשים בנקודים, כנ"ל בחלק ו'. גם יצאו בינה וזוין של ע"ס דסיום דא"ק לבר מכל אצילות. ונעשו לבי"ע דפרודא. ואו"א דנקודים, שהם הראש הג' נתקנו באב"א. וזווג ב' נעשה על הרשימות דנה"י דא"ק הפנימי דהיינו, שנעשה למין לזווג ע"ב ס"ג דראש הס"ג, שע"י זה הורד ה"ת מעינים לפה כבתחלה, ואור שיצא מזווג זה בקע לפרסא, כלומר שביטל הגבול והמסך המבדיל בין עינים לאח"פ, והשיב אח"פ למדרגתם כבתחלה, והוא האיר להנקודים בשנים: א' דרך הטבור, אל הכתר דנקודים, והוריד גם הה"ת שבנקבי עינים דכתר אל פה דכללות הראש למטה מאו"א, שבוה חזרו או"א לראש והשיגו הג"ר שלהם. והארה הב' דרך יסוד דא"ק אל או"א, שהוא בחינת הו", ונקודה, דהיינו שרשי הזוין, ונעשו בהם למין שהשיב אותם פב"פ, ונזווגו והמשיכו הארת חכמה לזוין, מתחלה על ידי התכללותם דזוין בוו"ג או"א גופיהו, שאז נבחנו הזוין האלו לבחינת דעת של או"א, ואח"כ נתפשטו ממלכות של או"א ולמטה לבחינת גוף, ונתלבשו בכלי של מלך הדעת. והאור שנתפשט במלך זה, נבחן לאור היחידה דז"א.

מצד עצם אצילותם אין להם מבחינת זוין ולא כלום: כי מלבד שהם עצמם מחוסרי נה"י, כנ"ל, הנה הם מבחינת ה"ר בלבד, ואין בהם מבחינת ה"ת כלום, כנ"ל (תמ"ד) בהסתכלות פנימית אות ט') אשר הה"ת נשארה בעינים בכתר, ולא נמשך ממנה כלום לאו"א דנקודים. ע"ש. ולפיכך אי אפשר כלל שז"ת דנקודים ימשכו בארת ישר מאו"א, אלא רק על ידי א"ק הפנימי, שהכלים שלו המה מבחי"ד כי ע"כ קומתו עד הכתר, כנודע. ולכן לא היה אפשר שיצאו ז"ת דנקודים רק אחר שנה"י דא"ק הפנימי בעצמם יעלו למין לע"ב ס"ג, וימשיכו ע"ז אור חדש, בסוד השורק, שפירושו ו' ונקודה דהיינו האורות היסודיים של הזוין, וא"ק הפנימי השפיע אותם למין לאו"א, כנ"ל, ואז נזווגו עליהם או"א והולידו אותם למקומם. ואין לשאול, שלפ"ז, למה צריכים לגמרי אל הפרצופים דאו"א, כיון שאין להם שייכות לבחי"ד הכלולה בזוין, והיה להם לצאת באורח ישר מא"ק הפנימי, אכן זה לא יתכן כלל לפי דרך המדרגה, כי הנאצל מא"ק הפנימי, הוא פרצוף ע"ב, שקומתו עד החכמה, ולא פרצוף ז"ת, שהם קומה דבחי"א, וחסר להם ג"ר מצעם אצילותם כנודע. ולפיכך זוין מחויבים לצאת דרך או"א, דהיינו בהשתלשלות המדרגה עד למסך דבחי"א, כמ"ש (בהסתכלות פנימית דף תמ"ב ד"ה ועדיין. עש"ה כל ההמשך). הרי שלשניהם הוא צריך, כי העצמות דז"א, המחויב להכלל בה"ת אינו יוצא אלא ע"י נה"י דא"ק הפנימי ודבר אצילותו ליציאה למקומו, לא יצויר כי אם ע"י פרצופי או"א.

ז) ובזה תבין מ"ש חז"ל (קידושין דף ל') שלשה שותפין הם באדם הקב"ה ואביו ואמו. אבא מזריע לובן שבו ואמא מזרעת אודם שבו, והקב"ה נופח בו נשמה (ע"ש בפרש"י) כי ענין שותפות זאת, נמשכת מהמדרגות העליונות, כנ"ל. כי נתבאר שגם בזוין הראשונים שבעולמות, היו שלשה שותפין: א"ק הפנימי, ואו"א דנקודים, אשר

פב"פ, כי אז משפיעה בינה המוחין דהיינו הארת חכמה לזו"ן כנ"ל. הרי ששיעור הקומה תלוי בהמצב הא' לפי המקום שירדה שם הה"ת, ומוחין דזו"ן תלויים בהמצב הב', כי אז אלא מקבלת הארת חכמה בשבילים.

(י) ועתה יתבאר לך היטב טיב האורות גרנח"י דחיה שקבלו ד' המלכים: דעת חסד, גבורה, ש"ע דת"ת. כי כל שינוי האורות והתמטותם בא רק מהשינויים שנעשו במצב הא' דהיינו בירידת ה"ת מעינים: כי בביתא לפה יצאה הקומה דאור היחידה למלך הדעת. ובהתעלותה לחוטם, יצאה קומת אור חיה למלך החסד. ובהתעלותה לאון יצאה קומת אור הנשמה למלך הגבורה. ובהתעלותה לעינים אל המקום שהיתה בו מתחלה, יצאה קומת אור דרוח נפש, לשליש העליון דמלך הת"ת. אמנם במצב הב' דהיינו במצב דפב"פ, לא נעשה שום שינוי: אלא בשעה שהיתה קומת היחידה בהפרצוף, שהה"ת היתה בפה, קיבלה אמא הארת חכמה מקומת יחידה, דהיינו באותו שיעור שזו"ן דא"י דכתר מקבלים מבינה דכתר. והוה השיעור דמוחין דיחידה דז"א. כי כל ספירה כלולה מע"ס ואפילו הספירות דאור ישר, כנודע. ובשעה שה"ת היתה בחוטם, קבלה אמא הארת חכמה מקומת חיה, שהוא השיעור מה שזו"ן דא"י דחכמה, מקבלים מבינה דחכמה, והוה השיעור דמוחין דחיה דז"א. ובשעה שה"ת היתה באון, קבלה אמא הארת חכמה מקומת הנשמה, בשיעור מה שזו"ן דא"י דבינה, מקבלים מבינה דבינה. והוה השיעור דמוחין דנשמה דז"א, ובשעה שה"ת באה שוב לעינים, אז נשתנה המצב הב' ג"כ, וחזרה אב"א עם אבא, כי אינה מקבלת עוד הארת חכמה מאבא כלום. אלא רק בחינת רוח נפש, וחסרה מהארת ג"ר לגמרי. רק מבחינת אב"א לבד.

(יא) וכן אחר שנודרך לגמרי ושב לשרשו לפה דא"י, שחזר בו עביותו דבחי"ג, דהיינו ששוב ירדה ה"ת מעינים לחוטם. כנ"ל (דף תקכ"ה ד"ה והמשיך ע"ש)

(ט) וכבר ידעת, שהארה הראשונה של האור החדש דבקע לפרסא, אשר האיר דרך הטבור לכתר דנקודים, עוד לא השיב לאו"א פב"פ אלא רק פב"א. כי אפילו אחר שאמא שבה אל הראש, מ"מ אינה מפסקת אחורים שלה, וזולת ע"י סבה המכרחת לה להפסיק, אשר ע"כ לא החזירה פניה לאבא, רק אחר שקבלה המ"ן דל' ונקודה מיסוד דא"ק. אשר מ"ן הללו שהם בחינות זו"ן שיש לה קשר אליהם, מצד או"י, להשפיע בהם הארת חכמה, מעוררים אותה להפסיק האחורים, ולחזור פב"פ עם אבא. כנ"ל. והנה ב' המצבים האלו נעשו לסבה שזו"ן לא יקבלו מזווג פב"פ דא"י, אלא חסדים וגבורות לבד, רק בהארת חכמה. והוא מטעם כי אפילו עתה אחר חזרתה פב"פ עם אבא, אינה מקבלת ממנו, אלא אותו השיעור הארת חכמה, שבינה דאור ישר משפיעה לזו"ן דא"י. שהרי כל חזרתה פב"פ לא היתה אלא בשביל זו"ן, שיש לה קשר עמהם מצד האו"י, כנ"ל, ולא כלל בשביל עצמה, ע"כ היא מודדת להם במדה זו של זו"ן דא"י. ונודע שזו"ן דא"י הם בעצמם רק חסדים בהארת חכמה, כנ"ל (חלק א' דף ל"ה תשובה ס"ט ע"ש).

ועכ"ז יש להתחשב בהרבה עם שיעור הקומה: אם הוא הארת חכמה מקומת הכתר, או הארת חכמה מקומת החכמה, וכו', שהרי החכמה מתמעטת ויורדת מקומה לקומה, כנודע. ותדע ששיעור הקומה מיוחס למצב הא', דהיינו אל אור חדש המאיר דרך הטבור לכתר דנקודים, שהוריד ה"ת שממעל לאו"א תחת או"א אל הפה. ואע"פ שלא השיב עוד לאו"א אלא פב"א, מ"מ שיעור הקומה תלוי בהורדת ה"ת, כי בהורדת ה"ת לפה, שנמצאת בחי"ד במקומה במלכות דראש, יוצאת עליה קומת כתר. ואם היא באה רק לבחי"ג דראש, שנקרא חוטם, יוצאת עליה קומת חכמה, ואם לאון, יוצאת עליה קומת בינה וכו'. אבל המוחין דז"א, כלומר שיעור הארת חכמה שז"א מקבל, הם אינם באים אלא במצב הב', בשעה שאו"א באים למצב

מטעם שביה"כ דהיינו הגופות שלהם שנתפשטו בד' המלכים: דעת, חסד, גבורה, וש"ע דת"ת. כנודע, אמנם בצורת הענין יש הבנה חשובה מאד, הראוי לתשומת לב במיוחד.

יג) והענין הוא, כי כל פרצוף דנקודים, נחשב כמו פרצוף ס"ג דא"ק, והוא מטעם שיש במסך שלו בחי"ב דהתלבשות, כנודע. והס"ג כולו הוא בחינת בינה, להיות בינה הבחינה העליונה שבו. וע"כ כל נטיות בינה דאור ישר שולטות בו. ונודע, שבינה דאור ישר כולה חסדים, ובחינת הארת חכמה שמקבלת לתוך החסדים, כבר נחשבת לבחינת חוץ ממנה, שקנתה שם בפ"ע, שהוא ז"א. והמרחק ביניהם רב מאוד, כמו המרחק שבין השורש, לענף קטן היוצא ממנו, כי בינה היא שורש, וז"א הוא ענף קטן שיצא ממנה. ואע"פ שיש בבינה בחינת אחורים על אור חכמה, מ"מ אין אחורים אלו נחשבים לשום מיעוט אליה, ואדרבה, שנחשבים לכל שבה של הבינה. בסוד כי חפץ חסד הוא. כנודע. וע"כ הבינה בחינת ג"ר לגמרי בלי שום מיעוט כלל. ומטעם זה לא נפגמו אורא ביציאתם מראש, מחמת הה"ת שבעינים דכתר, כי אותה מקצת הארה שהיתה להם מאור און, שהוא בינה, מכח התכללותם בוווג דהתלבשות של הזכר, הספיקה להם לבחינת ג"ר, ואינם נפגמים כלל מצמצום חכמה, שה"ת שבעינים מעכבת עליהם, כי אפילו בלאו הכי לא היו מקבלים חכמה, מחמת הארת אור און שבהם. כמבואר. והנך רואה, שהמצב דאב"א של אורא, מספיק להם לשלימות גמורה בלי שום חסרון. ולפיכך אין להם חיבור גדול כל כך עם מצב הב' דגדלות שהשיגו מהאור חדש דבקע לפרסא, כי לולא המ"ן שהאיר בהם יסוד דא"ק, לא היו מקבלים לאור החדש הזה כל עיקר, כי החשק שלהם דבוק אך בחסדים כנ"ל. ולפיכך דבר הביטול דוווג דגדלות, לא נגע בהם כלל. כי כל הראש הזה דגדלות, היה להם כדבר חוץ מהם, שהמשיכו

שהקומה הזו היא קרובה לקומת חיה, ונקראת בכללה נשמה או יסו"ת ע"ש. הנה חזרו עליהם אותם ב' מצבים שהיו באורא. וגם כאן המצב הא' דהיינו הורדת ה"ת מן העינים הולך ומשתנה, כי כשירדה הה"ת לחו"ט, מקבלת התבונה פב"פ בחינת יחידה חיה דנשמה לזו"ן. ואז יורד האור ממלכות דישו"ת למטה, לב"ש תחתונים דמלך הת"ת. וכשנתעלה הה"ת לאון מקבלת התבונה בחינת נשמה דנשמה לזו"ן, וממלכות שלה ולמטה, מתפשט האור למלך נצח והוד. וכשנתעלה ה"ת לעינים, אז משתנה גם המצב הב', כי אז יסו"ת חוזרים אב"א, ומשפעת בחינת הרוח למלך היסוד, ואח"כ בחינת הנפש, למלך הו' שהוא המלכות. כי כשמודרך לבחי"א היא משפעת רוח. וכשמודרך לבחינת השורש היא משפעת מלכות. כמ"ש באור"פ במקומו.

יב) וצריך שתבחין כאן, בין אורא דקטנות במצב אב"א, שהם יצאו מנקבי העינים בוווג א'. ובין אורא דגדלות, שיצאו ע"י וווג דע"ב ס"ג עד שבאו למצב פב"פ, כנ"ל. כי החילוקים שביניהם המה יסודות הכי חשובים שבהחכמה. ובעיקר צריכים לדייק ההפכיות שיש ביניהם מתחילתם לסופם: כי מתחלתם נחשבים למדרגה אחת, רק שבאה בב' מצבים, שמצד עצם אצילותם נאצלו במצב אב"א, ומצד תוספת אור שהשיגו מהארת הוווג דע"ב ס"ג וממ"ן דיסוד דא"ק, קנו המצב דפב"פ. אבל הם מדרגה אחת. ולא עוד, אלא שהמצב הב' חשוב הרבה מאד על המצב הא', כי בהמצב הא' היו חסרי ג"ר דחכמה. ולא היה בהם רק בחינות ג"ר דאחורים דבינה, הדוחים חכמה. אבל בהמצב הב' חזרו לראש והשיגו ג"ר שלהם בשלימות.

אמנם בסופם, נתהפך הדבר מקצה אל הקצה, והוא, כי נבדלו זה מזה ונעשו לב' מדרגות: והמצב הא' נעשה לבחינת ראש ולבחינת פנים, והמצב הב' נעשה לבחינת גוף ולבחינת אחורים, וסבת הדבר, הוא

אותו רק לצורך המין שיסוד האיר בהם. כמבואר.

ולא עוד אלא אפילו אח"כ שנתבטלו כל ע"ס דראש דגדלות, לא נתבטלו לגמרי, כמו ז"ת, אלא שנכלל תכף באחורים דאו"א דמצב א', שאחורים אלו סמכו אותם בבחי' ג"ר ואצילות ולא נפלו לבי"ע.

(יד) ואין להקשות, לפי"ז היה להם לע"ס דגדלות הללו להשאר בראש במקום או"א, ולמה ירדו לבחינת גוף, במקום המלכים דחג"ת, אחר שגם הם נתלבשו באחורים דאמא, כמו או"א דראש. והענין הוא. כי הוכרו עתה לב' מדרגות נבדלות זו מזו לגמרי. והוא לסבת יציאתם על המין שקבלו מיסוד דא"ק: ה' והנקודה, שהן בחינות נה"י ושורשיות דו"ן, כנ"ל. אשר אלו מיוחסים ובאים מנה"י הפנימים דא"ק, ואינם שייכים לבחינת עצמם, כנ"ל (בהסתכלות פנימית חלק זה אות ו') אלא בשעה שהיו בהם למין, שנכללו בבחינות היסודות דאו"א, שהמשיכו עליהם אור חדש בע"ס דכתר וחכמה, כנ"ל. אשר או"א עצמם נתגדלו על ידיהם במוחין ונה"י חדשים. הנה בשעה זו היו מחוברים עמהם כמדרגה אחת. אבל אחר שנשברו הגופות שלהם ונודרך המסך ונתבטל אותו הזווג דגדלות, ולא נשאר ממנו אלא הרשימות שנשארו באותם הנה"י שקבלו מיסוד דא"ק. הנה הוכרו כגוף זר אליהם, שאינם כלל מבחינות או"א וראש, וע"כ ירדו למטה מהם לגוף, ולבחינת חג"ת.

ונתבאר היטב איך נתהפכו המצבים שמצב הא' דאו"א אב"א, נשאר לבסוף לבחינת הראש ולבחינת פנים, וענין הביטול דע"ס דגדלות אינו נוגע בו כלל. ומצב הב' דאו"א פב"פ, נשאר לבסוף לבחינת גוף, ולבחינת אחורים כי נפגם מאד מביטול הזווג דגדלות שנסתלקו כל אורותיו, ולא נשאר ממנו כי אם בחינות המין, דהיינו בחינות ה' והנקודה, ובחינות הרשימות מכל ע"ס דגדלות שהיו בו. אמנם ע"י אחורים דאו"א דראש המושפעים אליהם למקומם בגוף, הנה

מקבלים בזה, ענין תיקון קוים שיש באו"א. וע"כ הם מכונים התפשטות כח"ב לחג"ת, כי תיקון קוים דג"ר דנקודים נתפשט אליהם. והמה נעשו לכלי קבלה אל הרשימות שנשארו מד' המלכים דעת וחג"ת, כמ"ש הרב.

טו) והנה נתבאר בדיוק ענין אחורים דאו"א שנפלו לחג"ת מה הם. ששעצמות דאחורים האלו, הם בחינות המין והרשימות דע"ס דגדלות דאו"א. אמנם נוסף עליהם הארת אחורים דאמא, וגם הלושים של המין מעת היותם בראש דאו"א, שלבושים ההם נעשו להם לבחינת הקוים, גם ענין אחורים דאמא קבלו בתוך הלושים ההם. ותדע שהתבחן בין עצם האחורים שנפלו, ובין הלושים האלו שלקחו עמהם מעת התלבשותם באו"א, הוא גדול מאד כי הלושים ההם, אין בהם מבחינת ה"ת כלום, כמו הכלים דאו"א, והם המגינים על האחורים האלו מכל הצדדים, כמ"ש במקומם.

גם תבין שמקום נפילתם של אחורים אלו, היו כל קומה למקום הגוף שלה. כי קומת יחידה, נפלה למקום מלך הדעת. וקומת חיה, נפלה למקום מלך החסד. וקומת נשמה, נפלה למקום מלך הגבורה. וקומת נפש רוח, נפלה לשליש עליון דת"ת. אלא שנוסף בהם תיקון קוים, מה שלא היה בהגופות שלהם. כי הדעת וחג"ת מלכו זה תחת זה, אבל האחורים נתקנו בבחינת כלים חדשים, בדרך ימין שמאל אמצע. כי על כן הרשימות של אלו ד' המלכים, מצאו להם מקום להתלבש באלו הכלים החדשים, שנעשו מהאחורים דאו"א. כדברי הרב. עי' לעיל דף תקל"ז ד"ה אור הת"ת.

טז) אמנם צריכים להבין אחר שנודרך המסך, והכלים נשברו מחמת הסיגים שבהם, ונפלו לבי"ע, וה"ת שוב עלתה בעינים, ואו"א חזרו אב"א. אי"כ איך הועיל עליה המסך שנודרך מכלים השבורים ועלה לראש דאו"א, להתחדש שם בזווג חדש, עד שיכול

הסתכלות פנימית תקנג

כנ"ל בהסת"פ אות י' וכמ"ש הרב לעיל דף תקי"ח אות מ"א ותק"כ אות מ"ב.

ועד"ז כשנזדכך המסך מכלי דחסד ונתבטל המקבל מזווג דחוטם, הפסיקה אמא הזווג הזה, והעלה ה"ת למקום און, בשביל כלי דגבורה. וכשנזדכך המסך גם מכלי דגבורה, הפסיקה גם הזווג הזה וה"ת עלתה לעינים, בשביל כלי דש"ע דת"ת. באופן שעלית ה"ת בחזרה לעינים, היה רק מחמת הזדככות המסך בלבד. אבל כלים דגוף, אם לא היה בהם העירוב של הסיגים, אלא רק סבת הזדככות המסך בלבד, לא היו נשברים ומתים ונופלים לבי"ע, אלא כהכלים דפרצופים הקודמים, שלא מתו כלל מחמת הסתלקות אורותיהם.

יו' ולפיכך אחר הזדככות המסך הזה דחזה דנקודים לגמרי עד שהשוה צורתו למלכות דראש דאור"א, חזר ונכלל בשורשו במלכות דראש דאור"א, ונכלל שם בהווג שבהם, עם הרשימות הכלולות בו ב' המלכים. וכבר ידעת ענין ב' האורות שהיו מחויבים להכלל בלידת זו"ן דנקודים: הארה א' לשיעור קומה, שהוא ע"י אור חדש שיצא דרך הטבור לכתר דנקודים והוריד ה"ת תחת לאור"א. והארה ב' דרך היסוד דאור"א, שהארה זו היתה למ"ן ולגורם להתחזרת פב"פ דאבא ואמא ולהמשיך הארת חכמה בשביל זו"ן. ועפ"ז תבין גם כאן, שאותן ב' האורות כלולות עתה בהמסך והרשימות ההם שעלו בחזרה לאור"א, כי שיעור הקומה נכלל בב' הרשימות העליונות שישנן בהמסך: שהן בחי"ג דהתלבשות, ובחי"ב דעביות. ובחינת המ"ן כלולה בכללות המסך והרשימות, להיותן רשימות דזו"ן, שהן צריכות להארת חכמה, שיש להם אותו הקשר עם אמא, דוגמת ה' ונקודה של הארת יסוד דא"ק, שהרי הן רשימות מו' ונקודה זו, שנתפשטו לבחינת גוף.

יח' וע"כ כשעלה המסך והרשימות שבו למלכות דאור"א, נעשו שם למ"ן לאור"א שהיו באב"א, וחזרו בשבילם למצב פב"פ,

להוציא הראש דישו"ת בקומת בחי"ג דהתלבשות, ובחי"ב דעביות. ומי חזר והוריד ה"ת מעינים.

והענין הוא, כי יש ב' גורמים להסתלקות האורות מתוך הכלים דנקודים שהם: הזדככות המסך, כמו בהגופות דהפרצופים הקודמים. ודבר הסיגים שהיו מעורבים בתוך הכלים האלו. שפירושם, עביות דכלים דבחי"ד, אשר נתערבה בכלים דס"ג, מכח הלבשתם למטה מטבור דא"ק, כי הכלים דנקודים הם בחינות הכלים דט"ת דס"ג שנתפשטו עד סיום רגלים דא"ק, שנסתלקו מהם האורות בעת צמצום ב', וע"כ עברו אל הפרצוף דנקודים, הנחשב להתפ"ב אל הט"ת דס"ג אלו. כמ"ש באו"פ (דף תפ"ו ד"ה הסיגים. עש"ה) וכיון שמסך דבחי"ד דעביות לא היה בפרצוף הנקודים, ע"כ לא היו ראויים כלים אלו לקבל אור העליון, כי בעת שהיה האור מתפשט לתוך הכלי ופגע בחלקים דבחי"ד, המעורבים שם, נסתלק תכף ויצא משם, והכלי נשבר ונופל לבי"ע ע"ש באו"פ הנ"ל.

אמנם בהסתלקות האורות דגדלות דראשיהו דאור"א ונפילתם לחג"ת דנקודים, לא פגע ולא נגע בהם ענין הסיגים האלו כלל וכלל, ומכ"ש שלא גרמו לנפילתם. כי אין הסיגים האלו פוגמים אלא בכלי קבלה דגוף, שהם מקבלים האור ממעלה למטה, משא"כ בכלים דראש, שאין בהם כלום מבחינת התלבשות האורות, אלא שהם שרשים אל הכלים בלבד. כנודע. וע"כ אין אל הסיגים הללו שייכות להם כל עיקר. וע"כ כל הגורם להסתלקות האורות דראש, היה רק הזדככות המסך בלבד. כי אחר שנזדכך, למשל, המסך מכלי דדעת, הרי כבר אינו ראי לקבל האור דהסתכלות עיינין דאור"א, וע"כ נפסק הזווג הזה מאליו. כי כל עיקר הזווג הזה דפב"פ היה רק בשביל המ"ן שהם הזו"ן שנתפשטו, וכיון שנתבטל המקבל, כבר אין לאמא שום צורך להארת חכמה בשבילו, ותכף מפסקת הזווג השייך לכלי דדעת, והמסך נתעלה למקום החוטם,

שפל ממלך הדעת. נמצא עתה בשעת שבירתו, גבוה ממנו, משום שעביותו פחות ממנו, וע"כ נפל כלי דדעת לדעת דבריא, ועליו כלי דחסד, דהיינו בבינה דבריא, וכלי הגבורה, שעביות שלו הוא רק מבחינה ב', שבשעת מלוכתו היה שפל מכלי החסד, נמצא עתה בשעת שבירתו גבוה ממנו, והוא נפל למקום חכמה דבריא. וכלי דת"ת שעביותו פחותה מכולם, נפילתו למעלה מכולם דהיינו במקום כתר דבריא.

(כ) וכבר ידעת שהאורות אחר הסתלקותם מניחים אחריהם רשימו במקום שהיו שם. כי כן היה בהסתלקות האורות דפרצופים הקודמים, שכל אור היה מניח אחריו רשימו בהכלי שהיה שם. אמנם כאן בפרצוף נקודים, אחר שהכלים נשברו ונפלו לבי"ע, לא היה אל הרשימות מקום להשאר שם. כי לא יכלו לירד אחריהם לבי"ע, כי אז היו מתים גם הם כמו הכלים, ולא היו נחשבות עוד לרשימות. לפיכך נשארו הרשימות באצילות, ומאירות אל הכלים שלהן מרחוק, בבחינות תגין על האותיות.

אמנם נבחנות שהן מתקרבות אל הכלים שלהן כמה שיכולות, ולכן אחר שנפל כלי הדעת, לדעת דבריא, ירדה הרשימו אחריו עד סוף האצילות, דהיינו למקום מלכות דאצילות. וכן אחר שנפל כלי החסד לבינה דבריא ירדה הרשימו אחריו, עד יסוד דאצילות דהיינו כמה שיכולה, כי מדרגת מלכות תפשה הרשימו דדעת. וכן אחר שנפל כלי הגבורה לחכמה דבריא, ירדה אחריו הרשימו, עד נ"ה דאצילות, כי מדרגת יסוד תפשה הרשימו דחסד. וכן אחר שנפל כלי הת"ת לכתר דבריא, כיון שלא היה עוד אל הרשימו מקום שתרד ותתקרב אל הכלי שלה, כי גם מדרגת נ"ה היתה תפושה מהרשימו של הגבורה, ע"כ נשארה בהמקום של הכלי שלה, כי לא היתה יכולה להתקרב יותר. ונמצא גם מצב הרשימות עומדות הפוכות מבחלה, כי סדרן עתה: רשימו דת"ת שהיתה למטה מכולן נמצאת עתה

כדי להמשיך להם הארת חכמה, ואז הורדה ה"ת מעינים שהן בחי"א, לבחינת החוטם והאזן, דהיינו בשיעור העביות של הנקבה ובשיעור התלבשות של הזכר, ונכללו זב"ז ע"ד ההתכללות זכר ונקבה שבפרצופים הקודמים וע"י הזווג הזה יצא ראש דישסו"ת, בבחינת הסתכלות עינים דישסו"ת זה בזה, וכשהוכרה עביות דגוף שבהם, ירדו למקומם במקום החזה דנקודים, ונתפשט ראש דישסו"ת ממקום החזה שבש"ע דת"ת ולמעלה, עד הפה דאו"א, ומחזה ולמטה, דהיינו בב"ש ת"ת תחתונים, נתפשט הגוף שלהם. ואחר שנודרך המסך הכלול מבחי"ב ובחי"ג, ונשבר הכלי דת"ת, נסתלק הזווג דהסתכלות עינין דישסו"ת, ועלה המסך לבחי"ב לבד, שהוא בחינת גוף כלפי זווג דהסתכלות עינים ומזווג הזה ממעלה למטה, נתפשט המלך דנצח והוד. ואח"כ כשהודרך גם הגו"ה, עלה המסך לבחי"א, ויצא ממעלה למטה מלך היסוד, ואח"כ נודרך לבחינת השורש ויצא ממעלה למטה בחינת המלך הו' שהיא מלכות.

(ט) ועם המתבאר, תבין גם סדר נפילתם של הכלים הנשברים לבי"ע, כי הוא בסדר הפוך מבעת מלוכתם. כי בעת התלבשות האורות בהכלים, נמצא תמיד שכל העב מחברו, הוא יותר חשוב ויותר עליון מחברו. כי הכלי שיש בו עביות הגדולה, שהיא בחי"ד, הוא מלביש קומת כתר, וכשעביותו פחות דהיינו בבחי"ג, מלביש רק לקומת חכמה, וכו'. ונמצא העביות מעלה גדולה בכלי. משא"כ בכלים ריקים אחר שנסתלקו מהם אורותיהם, אשר אז להיפך, כי לא לבד שאין העביות גורמת שום מעלה עתה, אלא עוד גורמת בו חסרון, כי כל כלי העב ביותר, האור מתרחק ממנו ביותר.

ולפיכך נמצא, שכלי הדעת שיש בו מבחי"ד דהתלבשות, שבשעת מלוכתו היה גבוה מכולם, הנה עתה בשעת שבירתו, יותר שפל מכולם, וכלי דחסד שהוא רק מבחי"ג שבשעת מלוכתו היה

כבר נתפשטו ונתקנו האחרים דא"א שנפלו למקום תג"ת בתיקון קוים, שהוא מכח הארת אחרים דאמא עליהם, כנ"ל, שאז נבחנו לכלים דחג"ת חדשים. הנה אז תכף נתעלו גם הרשימות שירדו בנה"י דאצילות, ועלו ונתלבשו בכלים החדשים ההם, כל אחד בקו שלו, שבזה נתגדל כחם בשנים: א' שחזרו למדרגתם כבתחילה לבחינת ג"ר דחסדים, שהם תג"ת. וב' כי אחר שקבלו התיקון קוים שבכלים החדשים, נתגדל ונתחזק כחם ביותר, ויכולו לקיים את הכלים הנפולים שלהם ביותר. בסויה סומך ה' לכל הנפולים. כי האחרים האלו הם בחינת אמא עלאה, שהיא בבחינת "סמך", שפירשו ששה ספירות דג"ר, שהם כח"ב, וג"ר דחסדים שהם תג"ת עד החוזה. שעד שם מגיע שבתה של אמא עלאה כנ"ל.

והנה נתבאר, שמשך זמן היות הרשימות דתג"ת במקום נהי"מ דאצילות. הוא כל זמן שלא נגמרו נפילת אחרים דאצילות להתתקן בתיקון קוים, שהוא עד זמן עליות המסך והרשימות שבו להמאציל, דהיינו לאו"א, להכליל שם בזווג דאב"א. כי עוד בטרם שהיו למ"ן נכללו בזווג דאב"א דאו"א, ונתרבה האור הזה ע"י המסך והרשימות שנתכללו בהווג, והגיע האור דאחרים הזה גם לאחרים דאו"א שנפלו ואז נתקנו בתיקון קוים ונעשו לכלים חדשים דתג"ת. והרשימות שהיו בנהי"מ דאצילות עלו ונתלבשו בתוכם. כגו וצריך שתבין כאן כי הכל הולך על סדר המדרגה. ואע"פ שנאמר, שמסך דחזה דנקודים עלה למ"ן לאו"א, והחזיר אותם פב"פ, שהם בחינת הסתכלות עיינין דישו"ת הנכללים בזווג דאו"א. כנ"ל. אין הפירוש, שתכף בבת אחת נעשה זה, כי כבר ידעת דברי הרב לעיל (דף תק"ב אות כ"ה) שג' מדרגות ישנן בהדבר, שהן אב"א ופב"א ואח"כ פב"פ.

וכן היה בהמסך והרשימות, שעליהם יצאו ע"ס דראש דישו"ת בהתכללות הזווג דאו"א. כי מתחלה באו ונכללו בזווג אב"א, כי גם תיקון זה היה חסר להם, שהוא התיקון

במקומה עצמה למעלה מכולן, ואחריה גבורה בנ"ה, ואחריה חסד ביסוד, ואחריה דעת במלכות, למטה מכולם.

כא ויש עוד טעם מובהק בדבר ירידת אורות דרשימות ממקומם, למקום נהי"מ דאצילות. והוא כי נודע שערך תג"ת על נהי"מ הוא כערך ג"ר לזו"ן. כי ה' חסדים תג"ת נ"ה הם כמו ה' בחינות כח"ב זו"ן, שתג"ת הם כנגד כח"ב, ונצח הוד כנגד זו"ן. גם נודע, שהפרש בע"ס דבינה דאו"י שג"ר דבינה כולן חסדים, בסוד כי חפץ חסד הוא, אלא רק בזו"ן דבינה יש בהם הארת חכמה בחסדים (כנ"ל דף תקכ"ד ד"ה עתה) ובאמת גם ע"ס של זו"ן דאצילות מתוקנות כן, שבתג"ת שלהם עד החוזה, שולטים שם אחרים דבינה, כי המסך דיסוד אמא מכסה שם ומעלים להארת חכמה, אלא מחזה ולמטה שכבר יצא מבחינת ג"ר דחסדים, נפסק המסך דיסוד אמא מלהעלים על יסוד דאבא. והארת חכמה שבחסדים מתגלית כנ"ל (דף תק"ל ד"ה האורות) הרי כי מקום גילוי דהארת חכמה, הוא בעיקר בנה"י, ולא בתג"ת. אלא כאן ביחוד בעולם הנקודים, היה שינוי זה, שגם בכלים דתג"ת באו האורות מגולים בהארת חכמה, בלי שום מסך וכיסוי מאחרים דאמא. כנודע. ולפיכך, כשנשברו הכלים ההם דתג"ת, ונפלו לבי"ע, והרשימות שלהם שנשארו באצילות רצו להאיר להם ולקיים את צורתם כמה שאפשר, ירדו ממקומם למקום נהי"מ דאצילות, כי ממקום הזה יכולים ביותר לקיים את הכלים שלהם בהארת חכמה, כי כאן היא השליטה לגילוי זה ביותר.

כב אמנם כ"ז נמשך מטרם שנודרך המסך דחזה מהעביות דגוף לגמרי, אבל אחר שנודרך המסך דחזה ובא בהשואת הצורה עם המסך דראש של או"א שאז נבחן שהמסך עם כל הרשימות דתג"ת הכלולות בו, עלה לאו"א שהם עתה בזווג אב"א, ונכלל בזווג שלהם בבחינות מ"ן וכו', כנ"ל (דף תצ"ד אות י"ז עש"ה) ויצא שם הראש דישו"ת. גם

למקום תג"ת החדשים, גרמו ירידה כפולה אל הכלים: דעת ותג"ת, שנפלו לבריאה. כי נפלו עוד ממקום ג"ר דבריה, למקום ז"ת דבריה. כי הגם שהרשימות לעצמן נתגדלו ונתחזקו ע"י עליתן והתלבשותן בכלים ההם דתג"ת, כי כח התיקון שבהן בשביל הכלים שלהן, הרויח עתה את אור אחורים דאמא, כנ"ל. הנה זה אמור, לעת עליתם של הכלים הללו באצילות, כי אז אחורים דאמא סומכים אותם בסוד סומך ה' לכל הנופלים. כנ"ל. אבל עתה, בעודם נמצאים בבריאה, גרם להם עליה הרשימות שלהם לתג"ת החדשים, ירידה ושבירה יותר גדולה. כי בעת היותם בבריאה, לא יוכלו להנות כלום מאחורים דאמא, וגם הארתם עצמם שהיו להם מהרשימות שלהם אבדו ג"כ, כי הם צריכים להארת חכמה, ועתה כשהרשימות נתלבשו באחורים דאמא, שהם דוחים חכמה, כנודע, הנה נמצאים עתה הכלים קרח מכאן ומכאן, כי הארתם עצמם שהיא הארת חכמה, נאבדה מהם לגמרי, כי אפילו הרשימות שלהם נתלבשו באחורים דאמא, ודוחות חכמה. וגם מאחורים דאמא, אינם ראויים לקבל, כי אור הזה אינו מגיע למקומם אל הבריאה, ונמצאים נאבדים מכל הארה, וע"כ הוכפלה שבירתם, ונפלו לסוף המדרגות דבי"ע, דהיינו בתכלית השפלות שאין עוד למטה ממנה.

וצריך שתדע, כי זה הנאמר שנפלו לבריאה, הכוונה היא על בחינת ג"ר שבהם, אבל ו"ק שלהם נפלו ליצירה. ומלכיות שבהם נפלו לעשיה. ונמצא עתה, אחר שעלו הרשימות שלהם לכלים החדשים דתג"ת, והכלים שבבי"ע נתרקנו מכל וכל, כנ"ל, הנה אז נפל הכלי דדעת ברת"ס שלו למלכיות דבי"ע, כי מלכות דדעת, נפלה עד מקום סיום הכל, דהיינו למלכות דעשיה. וו"ק דדעת נפל למלכות של היצירה. וג"ר דדעת נפל למלכות דבריה, ועל הדעת נפלו רת"ס דכלי דחסד דהיינו ג"כ על דרך הנ"ל, אשר ג"ר דחסד נפל על ג"ר דדעת שבבריאה.

דאחורים דאמא עלאה. ואח"ז באו בהווג של פנים באחור, שהוא הארה דשיעור קומה היוצא על התחדשות העביות של הרשימות, כנ"ל ואח"ז נעשו לבחי' מ"ן והחזירו לאו"א פב"פ, שהוא ההארה הב' להמשכת המוחין. (הסתכלות פנימית אות ט' ואות י"ז. וע"י היטב בב' המקומות) וזהו שאמרנו לעיל שבהתכללות המסך בהווג דאב"א, נתחדשה הארת האחורים דאמא עלאה עד שהגיעה גם לאחורים דאו"א, שנפלו לתג"ת. והבן היטב.

כד' ולא יקשה לך, מהמובא בין דברי הרב לעיל (באותיות ס"ד ס"ה ס"ו ס"ז) אשר הכלים החדשים דתג"ת בתיקון קיום, נתפשטו בעת מלוכתם דמלכי תנה"מ, כדי לפנות מקום להם ולהעלות הרשימות ממקומות אלו. כי הדברים האלו הם בסתירה גלויה לרוב המקומות שבדברי הרב, שאומר במפורש שהכלים נעשו מאחורים דאו"א עצמם שנפלו למקום דתג"ת. גם הם מופרכים מעומק החכמה. כמ"ש לעיל בא"פ (דף תקל"ז ד"ה אור הת"ת עש"ה). כי מטעם הזה של פניית מקום יוצא שם בלבול בשנים: א' שהכלי החדש דגבורה נתקן קודם הכלי החדש דחסד. וב' אשר הכלי דנצח והוד שהוא מבחינת ו"ק דחסדים, נפל בבריאה באמצע הכלים דג"ר דחסדים, והוא עוד למטה מהכלי דחסד. שדברים אלו לא נתנו להאמר בשום פנים. וחוששני שהם הרחבת דברים של תלמיד בתחילת למודו, בטרם שהבין בחכמה. וכבר עמדו בסתירה הזו המפרשים הגדולים, היפה שעה והשמ"ש ז"ל, בע"ח שער ט' פרק ג' ד"י. וגם הם הכריעו כדברינו לעיל. עש"ה.

כה) והנה נתבאר, שהרשימות עלו מן הנהי"מ אל התג"ת החדשים דאצילות בבית אות, עוד בטרם שמלכו נהי"מ דאצילות. באופן, כשבאו מלכי תנהי"מ למלוך, כבר היו מקומותיהם פנויים מן הרשימות דתג"ת שהיו שם. כי כן מוסכם מרוב המקומות שבדברי הרב. ותדע, שעליות הרשימות ממקום נהי"מ

של הכלי היה מלוכתו מהתפשטות הכללות דה"ח וה"ג דאו"א עלאין. ובב' שלישים התחנונים של הכלי, היה מלוכתו מהתפשטות ה"ח וה"ג דהסתכלות עינין דישוט"ת. וא"כ היה צריך להיות בו ב' נפילות לבי"ע בב' מקומות, וכן קשה מאד, איך אפשר שחציו העליון של הכלי ימות ויפול לבי"ע, וחציו התחתון ישאר קיים וימלוך באצילות, ויקבל ההתפשטות דישוט"ת.

והנה לפי שטחיות הלשון שבדברי הרב (דף מקכ"ב אות מ"ה) עוד אפשר לגמוע הדברים בגמיעה אחת, ולפרשם, אשר בהסתלקות האור דשליש עליון דת"ת, עדיין לא נשבר ולא מת, אלא רק אחר התפשטות האור דישוט"ת גם בב' שלישים תחתונים, ואחר שגם האור הזה נסתלק, אז נשבר ומת ונפל לכתר דבריאה. אמנם בספר מבוא שערים הדברים מפורשים ביותר, וז"ל שם "וכאשר מת הת"ת והתחיל למות ולהסתלק האור משליש הראשון עד החזה, ירדו כללות הה"ח וה"ג דב' היסודות וב' מלכיות דאו"א עלאין ונגמרו אחוריהם ליפול לגמרי וכו'" הרי במפורש, שעם הסתלקות האור מן שלישי עליון דת"ת, התחיל למות החלק הזה. ומלבד זה, איך אפשר שאחר הסתלקות האור משליש עליון דת"ת, ישאר החלק קיים במקומו, כי אז אין מקום כלל להסתלקות, כי אפילו אחר נפילת הכלי גם האור נשאר במקומו, שלא היה לו מקום לירד, כנ"ל בדברי הרב. והגם שהפירוש הוא שהרשימו נשארה במקומו, ולא האור. אכן גם זה היה חידוש גדול שהרשימו דת"ת נשארה בכלי דת"ת, במשונה מכולם, והיה צריך לדבר מזה באיזה מקום. וכן כאן כתב הרב להדיא, (בדף תקכ"ח אות מ"ט) "שאחר שמת שלישי עליון דת"ת נפלו שם האחורים דאו"א" ע"ש. הרי שמוכת מכאן שנפל לבריאה ג"כ, ופינה מקומו לאחורים דאו"א.

ווי"ק דחסד, על וי"ק דדעת שביצירה. ומלכות דחסד, על מלכות דדעת שבעשיה. ועד"ו הכלי דגבורה על כלי דחסד. והכלי דת"ת אמנם נשאר על מקומו בכתר דבי"ע, ולא הוכפל שבירתו בסבת עלית הרשימו שלו, כי הרשימו שלו לא ירדה ולא עלה. כנ"ל, כי גם בנפילה א' לא היתה לה שום ירידה, אלא נשארה במקום הכלי שלו אשר שם נתקן אח"כ הכלי דת"ת החדש. וגם הכלי דת"ת עצמו, אין בו אלא בחינת פנים, כמ"ש באו"פ (דף תקל"ט ד"ה ואין להקשות) וע"כ נשאר בכתר דבי"ע, למעלה מכל הכלים. הרי, שד' כלים דתג"ת, נפלו ג"כ בירידה השניה על הסדר דירידה הא', שכל הגדול מחברו שבירתו ונפילתו יותר קשה, מטעם, שיש בו עביות יותר, כנ"ל. וע"כ נפל דעת במלכות דבי"ע, ועליו חסד ביסוד דבי"ע, ועליו גבורה בנו"ה דבי"ע לבד הכלי דת"ת, שהוא יוצא מהכלל, מטעם הנ"ל, כמבואר.

(כו) ועל הדרך הזה, היה ג"כ הסדר של נפילת המלכים התחתונים: נצח, הוד, יסוד, מלכות. שכל החשוב מחברו שבירתו ונפילתו יותר קשה, וע"כ, כלי דנצח הוד, נפל למעלה מכלי דגבורה, דהיינו במקום ת"ת דבי"ע. ועליו כלי דיסוד, דהיינו במקום גבורה דבי"ע. ועל כולם כלי דמלכות, דהיינו במקום חסד דבי"ע. ונמצאים עתה הכלים מונחים זה על זה, כולם בות" דבי"ע, לבד מכלי דת"ת שהוא בכתר דבי"ע. וסדר עמידתם הוא במצב הפוך מסדר מלכותם, כי בסדר מלכותם היה, כל העב מחברו יותר עליון ממנו, ועתה כל הו"ק מחברו הוא יותר עליון, באופן אשר מלכות היא למעלה מכולם בחסד דבי"ע, ואחריה יסוד בגבורה דבי"ע, ואחריה נו"ה בת"ת דבי"ע, ואחריה גבורה בנו"ה דבי"ע, ואחריה חסד ביסוד דבי"ע, ואחריה דעת במלכות דבי"ע.

(כח) אמנם האמת הוא שהכלי לא נתחלק באופן זה שחציו יפול למטה בבריאה, וחציו ישאר למעלה. וענין מיתתו ונפילתו, לא היה

(כו) אמנם דבר נפילת מלך הת"ת עדיין צריך לימוד. שהרי ב' מלוכות היו בו, הרחוקות הרבה זו מזו: כי בשליש העליון

הכלי עלה הרשימו ונתלבשה בהכלים החדשים בתיקון הקיום, דהיינו בהארת אחורים דאמא הדוחית חכמה. א"כ לא היה זמן אל הכלי שיוכל להנות משהו מהרשימו שלו, בהיות שעיקר הכלי אינו מתקיים אלא בהארת חכמה שברשימו כנ"ל, וע"כ אין ירידה ראשונה לג"ר דבריאנה נונה בהם. אלא שנדחו תכף בדיוטה התחתונה, דהיינו לז"ת דבי"ע, משא"כ המלכים הראשונים, שבשעת שנשברו עדיין לא היו הכלים החדשים בתיקון קיום מוכנים שם. כנ"ל (דף אות כ"ב ד"ה והנה) לכן במשך הזמן שהוא האירו הרשימות את הארת חכמה שנשארה בהם אל הכלים שלהם, והיה בהכלים עוד כח להתחזק את עצמם בג"ר דבי"ע. אלא אח"כ שנתקנו הכלים החדשים, והרשימות עלו ונתלבשו בהם, שנפסק הארת חכמה מהרשימות. אז נדחו לז"ת. כנ"ל.

אלא מבחינת ג"ר לבחינת ו"ק. כי משונה הכלי הזה דת"ת משאר הכלים, שהוא מחולק לב' בחינות ג"ר דחסדים, וו"ק דחסדים שעד החזה הוא בחינת ג"ר, ומחזה ולמטה הוא בחינת ו"ק. וטעם הדבר, כבר נתבאר באו"פ (דף תקכ"ג ד"ה ועדיין) ע"ש. ולפיכך היה שבירתו בסדר המדרגה, שמתחלה נפל מג"ר לו"ק ואח"כ נפל לבי"ע, כמ"ש באו"פ תקל"ו בטעמו ונימוקו ע"ש. ובוה יבא הכל על נכון. כי כיון שירד מבחינות הג"ר שבו לבחינות ו"ק, הרי זה נבחן ששליש עליון דת"ת נפל למטה מחזה דהיינו שנכלל בב' שלישים תתאין, שזה נחשב בערך השליש עליון למיתה, ונעשה מקומו פנוי, וע"כ נפלו שם האחורים דאו"א, דהיינו הכלי החדש דת"ת, כנ"ל. ומ"ש שכלי דת"ת נפל לכתור דבריאנה, היה זה אחר הסתלקות האור גם מב' שלישים תתאין, והבן.

ל) ולפי"ז נמצא, שכלי הת"ת שלא היתה שבירתו קשה, הרי הוא באמת לא נפל לז"ת דבריאנה, אלא אל בחינה שכנגדו, שהיא בכתור דבריאנה. באופן שאחר הסתלקות האור דב"ש ת"ת תתאין עלה הרשימו אל הכלי החדש דת"ת שהוא הקו האמצעי, וכיון שהיא עומדת בשליש עליון דאותו כלי עצמו, ע"כ נבחן כמעט שהרשימו נשארה בכלי שלה כי סוף סוף הם ב' חצאים של כלי אחד. וע"כ אין שבירתו של כלי דת"ת קשה כל כך. והוה הסבה האמיתית אשר ת"ת לא נפל לז"ת דבריאנה, נשאר בכתור דבריאנה.

אבל שאר הכלים אינם כן. כי בהסתלק האור מכלי דנו"ה, עלה הרשימו בהכלים החדשים בקו השמאל דהיינו בהכלי החדש דגבורה. ומתוך שהרשימו נתלבשה שם באחורים דאמא הדוחים חכמה, ע"כ נדחה תכף הכלי לז"ת דבריאנה, ממעל לכלי דגבורה התופש מקום גו"ה דבריאנה. וע"כ נפל הכלי דנו"ה דאצילות, בת"ת של הבריאנה. ובהסתלק האור מכלי היסוד דאצילות, עלה הרשימו שלו, אל הכלים החדשים בקו האמצעי, דהיינו בהכלי החדש דת"ת, ולקח

כט) ויש עוד מקום שאלה, כי הכלים של המלכים הראשונים שהיה שבירתם קשה, נפלו מתחלה לג"ר של הבריאנה. כנ"ל. והכלים של מלכים התחתונים ששבירתם יותר קלה, נפלו תכף אל ז"ת של הבריאנה. למה לא נפלו אל ג"ר דבריאנה. אמנם כבר ביארנו טעם ירידה השניה של המלכים הראשונים לז"ת דבי"ע, שהוא משום שהרשימות נתלבשו בהכלים החדשים בתיקון קיום בהארת אחורים דאמא, הדוחים חכמה, וכיון שכל עיקרם של המלכים ההם היו בהארת חכמה, נמצאים ע"כ אבודים אפילו מהארת הרשימות ג"כ, וע"כ נדחו לז"ת דבריאנה. כנ"ל (אות כ"ה) גם נתבאר שם טעם עליתן של הרשימות, שהוא משום שהתלבשותן בכלים ההם, מקנה אותם כל כח התיקון, שיוכלו לתקן את הכלים שלהם בעת עלייתם לאצילות, בסוד סומך ה' לכל הנופלים. ע"ש. ולפיכך נמצא כאן, שבבירת המלכים התחתונים, שהכלים ההם כבר היו מוכנים מטרם שנשברו, (כנ"ל באות כ"ה). הרי לא היו צריכים להתעכב כלל במקום נהי"מ דאצילות, אלא תכף בעת שנשבר

דא"א כנ"ל (דף תקנ"ה אות כ"ג) וכל אלו הזווגים דגדלות שיצאו בישסו"ת עד לכללות ה"ח וה"ג שנתפשט למלכות, כל אלו נבחנו לאחורים דישסו"ת, שנפלו מבחינת ראש דישסו"ת שמחזה ולמעלה, וירדו לבחינת גוף, דהיינו במקום שמחזה ולמטה.

ומקום נפילת אלו אחורים הוא ג"כ כמו בא"א, דהיינו כל אחד למקום הגוף שלו, כנ"ל (דף תקנ"ב אות ט"ו ד"ה גם) ועד"ו גם כאן: הקומה דהסתכלות עיינין נפלה למקום ב"ש ת"ת תתאין, והקומה דגופות דישסו"ת, נפלה למקום המלכים דנו"ה, וכללות ה"ח וה"ג דיסודות דישסו"ת, נפלה למקום מלך היסוד, וקומה דה"ח וה"ג דמלכות דישסו"ת, נפלה למקום מלכות. דהיינו כל בחינת הראש של הקומה, לבחינת הגוף של אותה הקומה.

לב) ועדיין לא נתקנו בתיקון קוים, עד שעלה המסך והרשימות הנכללות בו, אל המאציל, דהיינו למלכות דישסו"ת, שהיא בחינת המאציל של ד' המלכים תנהי"מ. ע"ד שנתבאר לעיל בתיקון קוים דאחורים דא"א (דף תקנ"ה אות כ"ב ד"ה והנה) עשה. וכן הדבר כאן, כי אחר שנשבר גם הכלי דמלכות, והמסך כבר נזדכך מכל בחינות עביות דגוף שבו, הנה אז נבחן שעלה לשורשו למלכות דראש ונכלל בזווג אב"א שנשאר שם. ויצא שם זווג חדש על המסך והרשימות הנכללות בו. ומתוך שבחינה אחרונה נעלמת תמיד ולא נשאר ממנה רק בחינת התלבשות, נמצא כאן שלא נשאר כי אם בחי"ב דהתלבשות ובחי"א דעביות. ולא היה סיפק בידו להעלות מ"ן עד להחזיר היססו"ת פב"פ, כמ"ש במקומו וע"כ לא יצא עליו רק זווג דאב"א, וכשהוכרה העביות דגוף שבו, ירד למקומו במקום החזה שבגוף, שהוא בפרק עליון דיסוד, והוציא ע"ס דראש מיסוד ולמעלה, בקומת ז"א ואב"א. אמנם לא היה יכול להתפשט לבחינת ע"ס ממעלה למטה, משום שהוא במצב דאב"א. אמנם הראש הזה תיקן, את אחורים דישסו"ת

מקום למעלה מן הרשימו דת"ת שכבר היה שם. והוא מטעם ערך ההפוך הנבחן בעת הסתלקות האורות, מבעת מלכותם, שבעת ההסתלקות נבחן שכל הקטן מחברו דהיינו ה"ח מחברו נמצא למעלה הימנו. כנ"ל (דף תקנ"ד אות י"ט) וע"כ אור הרשימו של היסוד הבא מכלי היותר זך מכלי הת"ת, הרי מקומו למעלה מהרשימו של כלי ת"ת. והכלי של יסוד, נדחה תכף לז"ת דבריאה מטעם הנ"ל. והוא לוקח מקום שם למעלה מכלי דנו"ה, דהיינו במקום גבורה דבריאה. ועל דרך זה בהסתלק האור מכלי המלכות שהכלי ההוא עוד יותר זך מכלי היסוד, נמצאת הרשימו שלו עולה עוד למעלה מרשימו של יסוד שבכלי החדש דת"ת, דהיינו קו האמצעי. כי כל היותר זך הוא יותר עליון, כנ"ל. והכלי של מלכות, נדחה משום זה לז"ת דבריאה ממעל לכלי דיסוד, דהיינו במקום החסד דבריאה.

ומסודרות עתה הרשימות של המלכים התחתונים בתוך הכלים החדשים: אשר בקו האמצעי עומדות ג' רשימות זו למעלה מזו: בראשונה הרשימו דמלכות הזכה מכולן. ואחריה רשימו דיסוד ואחריה רשימו דת"ת. ורשימו דנו"ה עומדת בקו השמאל, דהיינו בהכלי החדש דגבורה. ומתוך שקו האמצעי נחלק לת"ת ודעת. נבחן מקום הרשימו דת"ת, בכלי דת"ת החדש, והרשימו של יסוד במקום דעת, ועליו, הרשימו דמלכות.

לא) ואחר הסתלקות האור גם מכלי המלכות, נגמר נפילת אחורים דישסו"ת. כדברי הרב לעיל (דף תקל"א אות נ"א) ומהותם של אחורים אלו דישסו"ת, הוא בדומה למהות אחורים דא"א, שנתבאר לעיל (דף תקנ"ב אות ט"ו ע"ש), כן כאן הם ענין מ"ן רשימות דע"ב דגדלות דישסו"ת, שלאחר שביה"כ והודככות המסך שבהם, נתבטל הזווג שבפה דישסו"ת, שהיה לצורך זו"ן שלו שהם הכלים דב"ש ת"ת תתאין ונהי"מ, וחזרו יססו"ת אב"א, דהיינו אותו השיעור שקבלו, בעת שהיו נכללים בזווג אב"א

דישסו"ת הכולל ד' מלכי תנהי"מ, נבחן החוזה שלו מפרק א' דיסוד ולמעלה. הוא מטעם, כי כשמחלקים את הפרצוף שלמטה מסבור לע"ס, בתיקון ג' קוים, מתחלק נצח לג' שלישים: חכמה, חסד, נצח. והוד מתחלק לג' שלישים בינה, גבורה, הוד, ויסוד מתחלק לב' פרקים: ת"ת, ויסוד. אשר לפי זה נמצא שמקום החוזה הוא בפרק העליון דיסוד, שהוא בחינת ת"ת של הפרצוף נהי"מ. וזה שאמרנו שסיום הראש החדש דהיינו הפה שלו הוא שוה עם סיום הת"ת, כי פרק עליון דיסוד טמון בת"ת. ולפיכך לא נהווו כלים חדשים ליסוד ומלכות דנקודים.

לד) והנך רואה איך דבר התיקון הולך ונעשה לאט לאט. שמתחלה בג' הפרצופים הראשונים דא"ק: גלגלתא ע"ב ס"ג, לא היה אלא כלי אחד וקו אחד. ואח"כ בנקודים התחיל לעשות מציאות עשרה כלים, גם תיקון קוים בג"ד, שהם או"א. ואח"כ אחר שביה"כ דמלכי דתג"ת, ואחר יציאת הראש של ישסו"ת נעשה תיקון קוים באורות דדחג"ת, דהיינו ברשימות שלהם, כנ"ל, שנתלבשו בכלים החדשים שנעשו מאחורים דאו"א, המתוקנים בתיקון קוים ע"י הראש דישסו"ת, והגיע התיקון קוים לרשימות דדחג"ת של הכלים השבורים. ואח"כ אחר שביה"כ דמלכי תנהי"מ, נעשה תיקון קוים גם ברשימות שלהם, כי נתלבשו בכלים החדשים, שנעשו מאחורים דישסו"ת המתוקנים בתיקון קוים ע"י הראש החדש דדעת שיצא אב"א, והגיע התיקון קוים גם לאורות דתנהי"מ. ועתה חסר עדיין התיקון קוים אל הכלים דו"ת דנקודים שנפלו לבי"ע, כנ"ל, וזה נתתקן בעולם התיקון ע"י מ"ה החדש. כמ"ש במקומו בע"ה.

בתיקון קוים ומאחורים דישסו"ת שנפלו במקום ב"ש ת"ת, נעשה כלי חדש לחצי ת"ת התחתון ומאחורים דישסו"ת שנפלו למקום נו"ה, נעשו ב' קוים, כי נתחלקו לשנים: שאחורים דישאל סבא נעשה לכלי חדש דנצח בימין. ואחורים דתבונה נעשה לכלי חדש דהוד בשמאל. ואחורים דיסוד ומלכות נכללו בקו האמצע, דהיינו בחצי תחתון דכלי החדש דת"ת. ועתה שנתקנו הכלים החדשים מאחורים דישסו"ת, גם מחוזה דנקודים ולמטה כנ"ל. אז האורות תנהי"מ המלוכשים בהכלים החדשים דאחורים דאו"א עילאין, שהם מחוזה דנקודים ולמעלה, ירדו עתה אל הכלים החדשים אשר במקומם, שהם מאחורים דישסו"ת, כל אחד אל הכלי שלו, באופן, שאורות דמלך דב"ש ת"ת התחתון ודמלך יסוד ומלכות, ירדו אל הכלי החדש דחצי ת"ת התחתון, הנעשה בקו האמצעי. ואור דנצח ירד לכלי החדש דנצח. ואור דהוד ירד לכלי החדש דהוד. וכבר ידעת, שהאורות הללו, הם רק רשימות שנשארו מהאורות כי האורות עצמם נסתלקו לשורשם.

לג) והנך מוצא שהכלים החדשים דאחורים דישסו"ת לא נתקנו רק בת"ת ונצח והוד, ולא ביסוד ומלכות והוא מטעם שכל דבר התיקון דכלים החדשים בג' הקוין, הוא ע"י הראש החדש שיצא במקום הזה באב"א, כנ"ל. וכיון שהראש הזה נסתיים במקום פרק א' של היסוד, נמצא שאינו מלביש אלא לפרק העליון דיסוד לבד, ונודע אשר פרק עליון דיסוד כלול בת"ת, הרי שהראש החדש הזה, אינו מלביש כלום מן הת"ת ולמטה, ואינו כולל בתוכו לא את יסוד ולא את מלכות. ומה שאמרנו למעלה שגוף הכללי

סדר סבה ומסובב

עתה נבאר הפעולות שנעשו בעולם הנקודים, בדרך יציאת ה' מלכים, ושכירתם, עד עליית מ"ן למ"ה החדש, בביאור סבה ומסובב, דהיינו איך כל פעולה נמשכת מפעולה הקודמת לה, בכל תנאיה, בחיוב גמור.

וכבר נתבאר הסדר סבה ומסובב על הפעולות שנתהוו בעולמות מצמצום ראשון, עד יציאת או"א דנקודים במצב הקטנות, דהיינו במצב אב"א. לעיל (בהסתכלות פנימית חלק ו' דף תנ"ב עד דף תס"א) גם התחלנו לדבר שם מזווג דגדלות דאו"א (אות ל"א בפעולה י"ב וי"ג) אכן לפי הידיעות שהרוחנו בחלק זה שלפנינו, ראוי להכפיל הדברים ולהתחיל כאן בזווג דגדלות דאו"א, שמזווג זה יצאו ז' מלכים של הנקודים.

א) וכבר נתבאר היטב בחלק ו' שהיו ב' זווגים עליונים לצורך הנקודים: א' לצורך הקטנות וא' לצורך הגדלות. (כנ"ל בדברי הרב דף ת"ד אות י"ד ודף ת"ז אות ט"ז). ועי' שם באות ט"ז, ותראה שהרב מחלק שם ואומר "שהאור שהיה מתחלה למטה ועלה למעלה וכו' הוציאו מהם ענפים לחוץ דרך העינים, והם הם הנקודים שנתפשטו מחוץ א"ק מטבור עד סיום הרגלים, והיו עיקרם" כלומר, הנקודות דס"ג שהיו מתחלה למטה מטבור דא"ק ועלו למעלה, הנה נעשה עליהם זווג בראש הס"ג, וענפי הזווג הזה ירדו ע"ס דנקודים דרך נקבי העינים, שמהם יצאו ג"ר דנקודים, ואו"א נתקנו רק אב"א, כמו שנתבאר ענינם לעיל באו"פ (דף תצ"ט ד"ה וזה שאומר. עש"ה) וממצב הזה עדיין או"א אינם יכולים להוציא תולדות, כי הוא מספיק רק לקיום עצמם לבד, וכדי להוציא תולדות, הם צריכים לתוספות מוחין, ע"י זווג עליון דע"ב ס"ג. כמו שממשיך שם באות ט"ז הנ"ל ואומר "אמנם גם אותו אור החדש שירד בפנימיותו ובקע לפרסא וכו' ומאיר בנקודים אלו וכו' דרך הטבור והיסוד". ע"ש כל ההמשך, ואור חדש זה נולד ע"י עליית מ"ן מהאורות דלמטה מטבור דא"ק עצמו, כמ"ש שם אות ט"ז. שהאורות דלמטה מטבור דא"ק שנקרא נה"י דא"ק, עלו למ"ן לע"ב ס"ג העליונים, וע"י זווג הזה הולידו אור חדש וירד אור חדש הזה

ובקע לפרסא וכו' דהיינו שחזר וביטל הגבול של הפרסא, שהוציא את אח"פ מכל המדרגות ולחוץ, ועתה על ידי הארת הזווג דע"ב ס"ג, חזרו אח"פ של כל המדרגות למדרגתם כבתחלה. ואומר שאור החדש הזה, האיר לנקודים דרך ב' מקומות: דרך הטבור ודרך היסוד. ותדע שב' האורות אלו עשו ב' פעולות מיוחדות, כי ההארה שיצאה דרך הטבור, הגיעה רק אל כתר של הנקודים, המלביש למקום הטבור דא"ק שמחמת הארתו נתבטל גם גבול הפרסא המפסקת בין כתר לאו"א, המוציאה אותם מבחינת ראש הכתר, ועתה נבקעה הפרסא, ואו"א שבו לראש אחד עם הכתר, ובזה הרויחו או"א הג"ר ובחינות הפנים שלהם. אמנם ההארה שיצאה דרך היסוד דא"ק, הגיעה אל או"א דנקודים, שהוא מבחינת מה שאור החדש הזה, כבר נתלבש בנה"י דא"ק גופיה, וע"כ יצאה הארתו לאו"א בבחינת מ"ן. בסוד שורק, שהוא ו' ונקודה, שאו"א נזדווגו על המ"ן האלו פב"פ, והולידו הו"ת דנקודים. כדברי הרב בדף תק"ט אות ל"א.

ב) והנך מוצא ד' פעולות נתחייבו לצאת, עד להביא את או"א אל הזווג של פב"פ, הראוי להאציל לו' המלכים של הנקודים. שהן: א', היא עליית מ"ן דנה"י דא"ק אל ע"ב וס"ג העליונים, הגורם לזווגם

יחד. (כנ"ל דף תקמ"ז אות ד'). ב', הוויג דע"ב וס"ג, שהוציא אור חדש דבקע את פרסא, המשיב את האח"פ החיצונים דכלהו מדרגות למדרגתם כבתחלה. ג' ירידת האור החדש הוויג למטה מסבור דא"ק, ויצאתו דרך הטבור, אל כתר דנקודים, המשיב את או"א לראש, וקונים ג"ר. ועדיין אין זה מועיל לווויג פב"פ כי אמא אינה משיבה פניה לאבא בלי סבה המחייבת אותה אל הדבר, משום שאמא חושקת בחסדים משורשה ודוחית חכמה. אלא שבאו או"א במצב פב"א. ד' היא יציאת ההארה דרך יסוד דא"ק, בבחינות מ"ן אל או"א, שמ"ן אלו גרמו לאמא להפסיק אחוריה שעל החכמה, ולהוויג עמו פב"פ, כדי שתוכל לקבל הארת חכמה בשביל המ"ן שקבלה מיסוד א"ק, שהיא בחינת טפה הורעית דו' מלכים דנקודים.

ג) והנה אז נדוויג או"א על המ"ן שקבלו מיסוד דא"ק, והוציאו בחינות ה"ח וה"ג בקומת כתר, שפירשו, בחינות זו"ן שיש להם הארת חכמה דכתר. ושיעור מוחין אלו כבר נתבאר היטב באו"פ לעיל (דף תקי"ח ד"ה ובה תבין. ע"ש כל ההמשך) וקומה זו נבחנת לראש דאו"א, לבחינות הסתכלות עיינין דאו"א זב"ז, ואע"פ שכל או"א בחינת ראש הם, ואפילו בחינת היסודות שבהם, אלא לפי שהיא קומת כתר דאו"א, לכן מכונה ראש דאו"א, אבל קומת חכמה ובינה נקראת גוף דאו"א, וקומת ז"א נקראת יסודות דאו"א. אבל כולם בחינת ראש, כלומר, בחינת הלבשה שממטה למעלה הנקראת ראש. אבל ההתלבשות שנתפשטה ממעלה למטה שירדה מהקומה הנ"ל שהיא בחינת גוף אמיתי, נקראת בשם ז' המלכים, ולא על שם או"א. וההתפשטות ממעלה למטה מהקומה הא' הנ"ל, שנקרא ראש דאו"א, נתפשטה במלך הדעת דנקודים, שהוא הגוף אל קומה זו.

בסתרם שנגמר להתפשט בו האור נשבר הכלי, ונפל לבי"ע, בחינות ג"ר שבו לבריאה, וז"ק שבו ליצירה, ומלכות שבו לעשיה.

אלא שעדיין לא נפל לתחתית בי"ע לגמרי, רק לתחתית ג"ר דבי"ע, דהיינו לדעת דבי"ע. ואז נפסק הוויג גם מראש דאו"א, כי כל הוויג הוויג לא היה אלא בשביל המ"ן שהם זו"ן, ולא בשביל עצמם, ולכן כיון שמת הכלי הא' דזו"ן פסק הוויג השייך לכלי ההוא. והרשימות דאותה קומת כתר דאו"א, נפלו מבחינות או"א, לבחינת גוף, דהיינו לבחינת ז"ת דנקודים, והן מכונות אחורים דאו"א, שנפלו במקום מלך הדעת. ורשימו דמלך הדעת עצמו נפלה למלכות דאצילות, ומאירה אל הכלי שלה מרחוק בסוד תגין על האותיות, כי אינה יכולה להתלבש בתוך הכלי כדרכה, משום שאינה יכולה לרדת אחריו לבריאה ולהפרד משורשה, כי היתה אובדת מעלתה.

ואחר שנתבטל הוויג והסתכלות עיינין דאו"א, עלתה ה"ת לחוטם, וירדה מדרגת הוויג לבחינת גוף דאבא, דהיינו קומה היוצאת על מסך דבי"ג, שהיא קומת חכמה, והגוף שלו שממעלה למטה, נתפשט במלך החסד, וכשהאור פגע בהסיגים שבכלי, נסתלק האור ממנו והכלי נשבר ונפל לבינה דבי"ע. והקומה דאבא ירדה לבחינת גוף במקום חסד, דהיינו לבחינת הגוף שלו. והרשימו דחסד ירדה למקום יסוד דאצילות כי מלכות היתה תפוסה מרשימו דדעת. ועד"ז, אחר ביטול הוויג דקומת אבא עלתה ה"ת לאזן, וירד הוויג למדרגת בינה בראש, ובגוף נתפשט למלך גבורה. וגם הוא נשבר, ונפל לבי"ע במקום חכמה דבי"ע. וקומת בינה של ראש דאו"א, ירדה למקום הגוף שלה, דהיינו במקום מלך הגבורה. ורשימו דמלך הגבורה, ירדה למקום נו"ה דאצילות. כי מקום היסוד היה תפוש מרשימו דמלך החסד. ועד"ז אחר ביטול הוויג דקומת אמא, עלתה ה"ת בחזרה לעינים, ויצאה קומת ז"א באו"א, הנקראת בחינות יסודות דאו"א, וממעלה למטה נתפשטה במלך ת"ת בשליש עליון שלו, וכשנשבר ירד הכלי לבחינת למטה מחוזה, דהיינו לבחינת ב"ש תתאין דת"ת. והקומה של ראש ירדה למקום הגוף

בו הכלי. יוד, היא תיקון קיום הנעשה באחורים דאמא, מכח הארת אב"א דא"א, שבו מתתקן לכלי חדש, במקום הכלי דגוף שלו שנשבר. י"א, היא עלית הרשימו מתחתית האצילות והתלבשותה בכלי החדש שנתקן במקום הכלי שלה, מן אחורים דא"א. י"ב, היא ירידה השניה של הכלי לתחתית ביע"ץ לגמרי מחמת התרחקות של הרשימו ממנו. והנה י"ב פעולות הללו נוהגות בכל מלך ומלך מד' המלכים: דעת חסד גבורה ושליש עליון דת"ת.

ה) והנה נתבאר הוויגים דא"א, וד' הקומות ראש וגוף, שיצאו בהם. ובהם נעשה חמשים ושתים פעולות: ד' פעולות נעשו עד להביא או"א במצב פב"פ הראוי להוציא ז' המלכים. (כנ"ל באות ב.) וי"ב פעולות נעשו בכל מלך ומלך מד' המלכים, הרי ד' פעמים י"ב הן מ"ח, ועם הד' דא"א, הן חמשים ושתים.

ועתה נבאר ראש הב' דנקודים הנקרא ישסו"ת, בד' הוויגים שלו, שהוציאו ד' קומות ראש וגוף. הנה גם בישסו"ת קדמו ד' פעולות, עד שבאו לזווג פב"פ, הראוי להוציא את המלכים התחתונים דאצילות. א', היא עלית המסך למאציל, להכלל באו"א, שהיא בחינת הודככותו מכל בחינת עביות דגוף שהיה בו, עד שנשתוו למסך של או"א, ובו כלול ג"כ הרשימות דד' מלכים דתג"ת. (נ"ב כ"ק של המחבר הרשימות דתג"ת ממצב דאחורים באו"א הם מאור הך: או"י, אבל הרשימות הכלולות בהמסך שעלה לפה דא"א הם מאור העב של הרשימות הראויות להתחדש ע"י זווג בהכאה בחי' או"ת) ואין זה גורע כלום מן הרשימות דתג"ת שירדו לנהי"מ דאצילות, כנודע שאין העדר ברוחני. ב', היא התכללותו של המסך והרשימות שבו בזווג אב"א דא"א, שעייזו נתחדש העביות שבהם. ג', היא התכללותו דמסך והרשימות בפב"א של או"א, שהוא המדה דשיעור קומה, היוצא על העביות שנתחדש בהרשימות. ד', שנעשו למ"ן (נ"ב כ"ק של המחבר התעוררות העביות דנהי"מ דא"ק הכלולים במסך ההוא

שלו, דהיינו בשליש עליון דמלך הת"ת. ונתבטל כל הזווג דא"א, ונגמרו נפילות כל האחורים שלהם. דהיינו כל ד' הקומות שיצאו באו"א כנ"ל, ונתבטלו בסבת שביה"כ דד' הגופות שלהם. שכל קומה נפלה למקום שהיה בו הגוף שלה. ובחינת רשימו דמלך הת"ת הוה, נשארה במקומה כי לא היה לה מקום לירד, שנצח והוד היה תפוש מרשימו דמלך הגבורה כנ"ל.

וכיון שנודרך המסך כולו ועלה לשורשו לפה דא"א ונכלל שם בהוויג אב"א שנשאר באו"א, (כנ"ל אות כ"ב ע"ש), שהוא המצב הא' דראש החדש הב', שנקרא ישסו"ת דנקודים. הנה אז ירדה הארה זו דאב"א דא"א, ותיקנה את האחורים שירדו במקום דתג"ת, בתיקון קיום, עד שנעשו כלים חדשים מתוקנים, דעת ות"ת בקו אמצעי, וחסד לימין, וגבורה לשמאל. ואז עלו הרשימות דד' המלכים דתג"ת, ונתלבשו בכלים ההם, שנעשו מאחורים דא"א. שמכח זה נפלו הכלים שלהם שבבי"ע, לדיוטא התחתונה אשר שם, דהיינו למקום נהי"מ דבי"ע. (כנ"ל אות כ"ה).

ד) והנה אתה מוצא כאן י"ב פעולות, בכל מלך ומלך מד' המלכים הנ"ל, דתג"ת: א', היא הזווג שעל המסך, המודד שיעור הקומה, דהיינו לפי המקום של ה"ת, אם בפה, אם בחוטם, אם באזן, אם בעינים. ב', היא הזווג דא"א פב"פ, שאמא מקבלת הארת חכמה בשביל זו"ן, דהיינו ה"ח וה"ג. ג', היא הקומה שממטה למעלה היוצאת מזווג דא"א, שהיא בחינת או"א. ד' היא הקומה המתפשטת ממעלה למטה שהיא בחינת גוף הנקרא מלך. ה' הוא הסתלקות האור לשורשו, מסבת עירוב הסיגים הנמצא בכלי. ו', הוא נפילת הכלי לתחתית ג"ר דבי"ע. ז' היא השארת הרשימו מן האור שנסתלק, ח', היא ירידת הרשימו לתחתית האצילות להתקרב אל הכלי ולהאירו בבחינות תגין על האותיות. ט', היא נפילת אחורים דא"א, דהיינו ביטול הזווג דראש השייך אל הכלי שנשבר, שרשימות שלו נקראות אחורים דא"א, שהמה נופלים להמקום שהיה

של גבורה הנעשה מאחורים דאו"א. ואחורים דקומה דראש שנתבטלה, נפלו למקום הגוף שלו, דהיינו למקום מלך דנו"ה.

וכשנתבטל הוויג דקומת בינה ירד הוויג לבחינת יסודות דישסו"ת, דהיינו על קומת בחי"א שנשארה שם וגוף שלו נתפשט למלך ה' שהוא כלי דיסוד. וכשנשבר, ירד למקום גבורה דבי"ע, כי ת"ת היה תפוש מכלי דנצח הוד, ורשימו שלו, עלה לקו האמצעי, למעלה מת"ת החדש, שהוא כלי דדעת הנעשה מאחורים דאמא. ואחורים ירדו למקום כלי דיסוד שהוא הגוף שלו. ואח"כ עלה הוויג לבחינות המלכיות דישסו"ת, וגוף שלהן נתפשט למלך ה', שהוא כלי דמלכות. וכשנשבר ירד למקום חסד דבי"ע, ורשימו שלו עלה לכלי דדעת למעלה מרשימו דיסוד העומדת שם, ואחורים ירדו למקום גוף שלו, שהוא מקום כלי דמלכות.

ז) והנה אתה מוצא כאן ד' פעולות בישסו"ת, עד ביאתם למצב פב"פ כמו באו"א, אלא בשינוי. כי אותן ב' הפעולות שהן: עלית מ"ן דנה"י דא"ק לע"ב ס"ג העליונים, והוויג דע"ב ס"ג שהוציאו האור החדש דבקע לפרסא. אלו אינן נהגות בישסו"ת, ותחתיהן אמנם יש כאן ב' פעולות אחרות, שהן: דבר עלית המסך, ודבר ההתכללות בווזג אב"א. באופן שגם כאן נמצאות ד' פעולות כמו באו"א, שהן: עלית המסך לאו"א, והתכללות בווזג אב"א, ובפב"א, ובפב"פ. (כנ"ל באות ה'), וכן חסרות כאן ב' פעולות הנהגות במלכים העליונים דאו"א, שהן: ירידה הראשונה דכלים הנשברים לג"ר דבי"ע, וירידת הרשימות לנהי"מ דאצילות, שאינן נהגות בהמלכים התחתונים דישסו"ת. כי ירידת הרשימות לנהי"מ אין נהג כאן, משום שהכלים החדשים דאחורים דאו"א, כבר היו מוכנים בטרם שביה"כ שלהם, וע"כ תכף כשנשבר הכלי, היה להרשימו מקום להתלבש בכלי. וענין ירידה הא' לג"ר דבי"ע, אינו נהג כאן, מחמת התרחקותן של הרשימות מן הכלים תיכף בשעת שבירתם, כנ"ל, ודף תקנ"ח אות כ"ט)

לבחינת וויג דפב"פ. כמ"ש לעיל (דף תקנ"ה בהסתכלות פנימית אות כ"ג. ע"ש) ו) ומתוך שבחינה אחרונה נאבדה, לא נשאר כי אם בחי"ג דהתלבשות, ובחי"ב דעביות, שהוויג הנעשה על הרשימות האלו, הוציא הוויג דהסתכלות עיינין דישסו"ת זה בזה. שקומתו קרובה לקומת חכמה, והיינו ה"ח וה"ג שיש להם הארת חכמה דקומת חכמה. כנ"ל (דף תקי"ח ד"ה ובזה תבין). וקומה זו נבחנת לראש דישסו"ת דהיינו לבחינת כתר שלהם, שכתר מכונה בשם ראש. ומתחלה יצא קומה זו במקום או"א, ואחר שהוכרה העביות דגוף שבה, ירדה למקומה, בגוף, דהיינו בחזה דנקודים. ומחזה דנקודים ולמעלה יצא ראש דישסו"ת, באותו הכמות ושיעור קומה שיצא בהתכללות דאו"א, כנ"ל. ומחזה ולמטה, דהיינו בב"ש ת"ת תתאין, נתפשט הגוף שלהם. וכשהאור פגע בהסיגים שבכלי, נסתלק תכף לשורשו, והכלי נשבר ונפל לכתר דבריאה, דהיינו אל הבחינה שכנגדו, כי בשעת מלוכתו נתפשט בו בחינת הכתר דישסו"ת, כנ"ל. ולא נפל לז"ת דבי"ע, משום ששבירתו לא היתה קשה. כנ"ל (דף תקל"ט ד"ה ואין. ודף תקנ"ח אות ל') והרשימו של הכלי, עלה לכלי החדש דת"ת מחזה ולמעלה, שנעשה מאחורים דאו"א. ואחורים דבחינת הסתכלות עיינין דישסו"ת שנתבטלו, נפלו למקום הגוף שלהם, שהוא למקום שהיה בו ב"ש הכלי דת"ת.

ואחר שנתבטל הוויג דהסתכלות עיינין, נעשה הוויג בעביות דבחי"ב שנשאר עוד בהמסך, וירד הוויג לבחינת הגוף דישסו"ת, כלומר לקומת בינה, שנקראת גוף, כלפי קומת הסתכלות עיינין שהיה בו מקודם, אבל לפי עצמו הוא ראש גמור, דהיינו בחינת הלבשה שממטה למעלה, והגוף שלו שהוא התלבשות ממעלה למטה, נתפשט לכלי דנצח והוד. וכשנסתלק האור ונשבר הכלי, הוא נפל לת"ת דבי"ע, דהיינו בתחתית המדרגה, כי לא היה יכול ליפול יותר משום שמקום דנו"ה דבי"ע היה תפוש ע"י כלי דגבורה, כנ"ל. ורשימו שנשארה מאור שנסתלק, עלה לכלי חדש

כ"י ע"י עליתה שם היא קושרת מלמטה למעלה כל הו"ק" וכו'. כי קומת הדעת זו שנתחדשה ע"י עלית הרשימות, יצאה בבחינת ראש בלי גוף. שפירושו בע"ס שמלמטה למעלה לבד, ובהארתו נתקנו אחורים דישסו"ת שנפלו לשם בבחינת תיקון קוים. בהיותו מלביש וממלא אותם באורותיו. ואז נגדל הכלי דת"ת שלמטה מחזה, עד סיומו דת"ת מן האחורים והסתכלות עיינין דישסו"ת שנפלו לשם. וכן נגדל כלי דנצח, מכח אחורים דישאל סבא שנפל לשם. וכן נגדל כלי דהוד, מכח אחורים דתבונה שנפל לשם. אלא בשעה שנפלו לא היו בהם תיקון קוין לימין שמאל אמצע, רק שנפלו זה תחת זה, ועתה ע"י הראש דקומת דעת, שהאיר אותם ע"י הלבשתו אותם כנ"ל, הנה נתקנו בתיקון קוים והגדילו להכלים כנ"ל.

ואחר שיצאו הכלים החדשים: ת"ת, נצח, הוד, בג' הקוים, הנה אז ירדו הרשימות דתנה"י מן הכלים העליונים, שנעשו מאחורים דא"א, ובאו ונתלבשו בהכלים החדשים שבמקומם, שרשימו דב"ש ת"ת תתאין ירדה ונתלבשה בכלי החדש דת"ת, שנעשה מאחורים דישסו"ת. וכן רשימו דנצח, בכלי דנצח שבקו ימין, ורשימו דהוד בכלי דהוד שבקו שמאל. אמנם אל הכלים של יסוד ומלכות לא הגיע הראש דדעת, וע"כ לא נתקנו ע"י (כנ"ל דף תק"ס אות ל"ג ע"ש). ט וראוי להשכיל בכל המתבאר, איך שכל הכחות הנמצאים בעליון מוכרחים להמצא בתחתון. ואע"פ שכל פרצוף הנקודים בכללו אינו אלא פרצוף מ"ה וב"ן דא"ק כנ"ל בהסתכלות פנימית בחלק ו', עכ"ל, בא בעצמו בג' פרצופים שלימים המלבישים זה את זה דוגמת ג' הפרצופים הקודמים: גלגלתא ע"ב ס"ג דא"ק, שכל אחד נחשב לבן ותולדה להעליון שלו, ומלבישו מפה ולמטה, וממלא לכלים הריקים דעליון אחר הסתלקות אורותיהם מהם. כי התחתון הוא בחינת התפשטות ב', להעליון שלו, אחר שנסתלקו האורות דגוף דעליון. ונבחן תמיד

ונמצא שיש כאן במלכים התחתונים דישסו"ת, רק עשר פעולות בכל מלך ומלך, שהן ע"ד שנתבאר לעיל באות ד' אצל א"א, רק שחסרים ב' פעולות הנ"ל. באופן שיש כאן בהווגים דישסו"ת וד' הגופות שלהם, מ"ד פעולות: ד', עד הווג דפב"פ. ומ' בד' המלכים: דהיינו עשר פעולות בכל מלך כנ"ל. אמנם להלן נביא עוד דבר ירידות הרשימות דתנה"מ מהכלים החדשים דאחורים דא"א, אל הכלים החדשים שנעשו מאחורים דישסו"ת, וא"כ יש עוד ארבעה פעולות נוספות על המ"ד הנ"ל, שביחד הן מ"ח פעולות.

ח) ועתה נבאר הווג הג' שיצא בנקודים בקומת ז"א שנקרא דעת. אשר השלים את הו"ק בתיקון קוים, כמ"ש הרב לעיל (דף תקמ"ג אות ע'). שהמשיך כלי בשביל נצח בקו ימין וכלי בשביל הוד בקו שמאל, גם האריך את כלי הת"ת מחזה ולמטה בב"ש תתאין עש"ה. (וע"י גם בדף תקמ"א אות ס"ד.) וז"ל "וסבת הגדלת כלי הכתר היה לסבת אור הדעת שנתלבש בו והגדילו". והכונה הוא להווג דב' עטרין שבדעת שמביא אח"ו באות ע' והבן.

והענין הוא, כי אחר שירד הווג דישסו"ת עד המלכיות שלהם, שפירושו שנודרך המסך לבחינת שורש, הנה בא עוד להודככות מכל עביות דגוף, דהיינו בהשוואת הצורה למסך דישסו"ת, ונבחן אז שהמסך עלה ונכלל במסך דראש דישסו"ת, ונתחדשה העביות על הרשימות הכלולות בהמסך, מבחי"ב דהתלבשות, ובחי"א דעביות, ולא היה סיפק בידו להחזיר לישסו"ת פב"פ, וע"כ נכלל רק בזווג דאב"א דישסו"ת ושהוכרה בחינת העביות דגוף הכלולה בהמסך והרשימות. יצא משם וירד למקום החזה דגוף דישסו"ת, שהוא במקום פרק העליון של היסוד. (כנ"ל דף תקנ"ט אות ל"ב). והוציא ע"ס דראש מיסוד ומעלה. ולגוף לא היה לו התפשטות, להיותו במצב דאב"א. כמ"ש שם באות ל"ב. וי"ש הרב לעיל (דף תקמ"ג אות ע').

ו' (דף ת"ס אות ל"א) דהיינו מזווג גדלות דא"א דנקודים. ובוה תתחבר השלשלת דסבה ומסובב להיות אחד.

והנה לעיל (דף תקס"א אות ב') תמצא ד' פעולות להכנת הזווג דפב"פ דא"א. אשר הגורם הא' הוא, עלית מ"ן דנה"י דא"ק לע"ב ס"ג העליונים. וזה נמשך, מכח הזדככות המסך דס"ג מכל עביות דגוף שבו, שאז עלה ונכלל במסך דראש הס"ג, ומתוך שהמסך הזה היה כלול מב' מיני רשימות: מרשימות דספירות דס"ג עצמו, ומרשימות דנה"י דא"ק. לכן יצא על המסך הזה ב' מיני וווגים: א' על הרשימות דס"ג הכלולות מה"ת שנעשה הזווג בנקבי העינים, שדרך שם יצאה קטנות דנקודים, עד המצב אב"א דא"א. ועל הרשימות דנה"י דא"ק הכלולות במסך, יצא שורש גדלות דנקודים, דהיינו שרשימות אלו נעשו למ"ן לע"ב ס"ג שנזדווגו והולידו אור חדש הבוקע לפרסא, שפירשו, שמבטל הגבול החדש דצמצום ב' המוציא את הבינה וזו"ן לחוץ מהמדרגה, והוא חוזר ומשיב אותם למדרגתם כבתחלה. כמ"ש היטב (בהסת"פ אות ג' ד"ה ונתבאר. ובאות ד') והנה נתבארו בזה הסבות לב' הפעולות הראשונות. שהעלאת מ"ן דנה"י דא"ק לע"ב ס"ג, נמשכת מהזדככות המסך דס"ג וזווג דע"ב ס"ג ולידת אור החדש, נמשך ממ"ן דנה"י דא"ק.

והפעולה ג', שהיא יציאת אור החדש דרך פי הטבור, והפעולה ד' שהיא יציאת אור החדש דרך יסוד. הן נמשכות מקומה דאור החדש שיצאה ע"י מ"ן דנה"י דא"ק, בהתכללות הזווג דע"ב ס"ג, כי בחינת ההתפשטות ממעלה למטה מהזווג הזה, ירדה ובקעה לפרסא שממעלה לנה"י דא"ק, ונתלבשה בהם, ונמצאים הג"ר דנקודים המלבישים לנה"י אלו, שהם מקבלים ממנו אור החדש הזה, המחזיר אח"פ למדרגתם, שיצא דרך פי הטבור, ששם מלביש כתר דנקודים, והוריד הה"ת מנקבי עינים דכתר למקום המלכות הכוללת דראש הנקודים, והשיב א"א לראש, וקנו ג"ר שלהם. שמצב

התחתון לבחינת המילוי להעליון. ועד"ז ממש נאצלו ג' פרצופים שבכאן אלא בתוספות שינוים; א', כי כאן אינם נבחנו לגלגלתא ע"ב ס"ג, אלא רק לע"ב, ס"ג, ומ"ה, שהם רק ג' קומות חכמה, בינה דעת. אמנם קומת כתר אין בהם, כי הבחי"ד דעביות לא היתה אלא בפרצוף הא' דא"ק, כנודע, ב', שאין התחתון כאן מלביש לגוף דעליון ממש, כמו הפרצופים הקודמים, אלא רק מחינת התפשטות ג"ר וראש של העליון, שנעשו כאן בחינת גוף להעליון, דהיינו האחרים דראש שנפלו ונעשו לבחינת גוף: כי הראש דישסו"ת מלביש לאחורים דא"א שנפלו במקום תג"ת, וכן הראש דדעת מלביש לאחורים דישסו"ת שנפלו במקום ת"ת ונצח והוד, כנ"ל. וטעם השינוי הזה הוא פשוט, מפני שהגופות דעליונים נשברו ונפלו לבי"ע, והאחרים שנפלו מהראש, לקחו מקומם. ועוד שינוים הבאים מחמת צמצומים חדשים, אבל בכללם הם הולכים ע"פ אותם הדרכים שבהפרצופים הקודמים, וכן גם בפרצופין התחתונים שיבואו לאח"כ. כי זה הכלל כל הכחות הנמצאים בעליון מוכרחים להמצא בכל התחתונים ממנו.

ובזה תבין ביותר ענין התיקון קוים והכלים החדשים שנעשו בהאחורים דעליון שנפלו לבחינת גוף, כי נעשו לבחינת גוף דעליון ממש, במקום גוף הקודם שנשבר ונפל לבי"ע, ואשר תיקון זה דקוים מגיע לו מהתפ"ב שלאותו העליון, דהיינו, הראש דהתחתון שלו, שתפקידו להחזיר האורות שנסתלקו מהגוף דעליון. וע"כ הראש דישסו"ת, החזיר האורות באיזה שיעור להאחורים דא"א, שהוא מלבישם. וכן הראש דדעת, החזיר האורות באיזה שיעור לאחוריים דישסו"ת שהוא מלבישם. שמכח זה הגיע להם התיקון קוים. והבן היטב.

י' ועתה נסדר הפעולות הנ"ל, על פי סדר של סבה ומסובב. ונתחיל מפעולה י"ב וי"ג המובאות בסדר סבה ומסובב בחלק

מצד יחסו באור ישר, הראוי לו מאותו הקומה. כנ"ל (דף תקס"ה אות ט')

(יב) הפעולה הג' והפעולה הד' שהן: הקומה שממטה למעלה היוצאה בזווג דאו"א, שנקרא או"א וראש. והקומה שממעלה למטה הנקרא מלך או גוף. הן נמשכות ע"י ב' הגורמים הנ"ל באות י"א. שגורם א' מודד הקומה, וגורם ב' נותן שיעור הארת חכמה. ומכח השתתפות ב' הגורמים בהארת הזווג, ע"כ נבחנת כל הקומה הזו הן בראש והן בגוף, שאין בה אלא ה"ח וה"ג לבד, אלא בהארת חכמה. כמבאר באות י"א.

(יג) הפעולה הה' והפעולה הו', שהן: הסתלקות האור מהכלים, ושבירתם ונפילתם לג"ר דבי"ע. הן נמשכות מגדלות האור שקבלו, ומעירוב הסיגים שבהכלים. כי אם הכלים היו מקבלים האור בשלימות, אז היו משיבים את ב"ע לאצילות, מחמת אור החדש שבקע לפרסא, שנתלבש בכלים הללו, ע"י הארת חכמה שקבלו כנ"ל. ועתה שלא נתקיים בהם האור הזה, הנה כמדת גדלותם כן נפילתם, כי הכלים עצמם נפרדו משרשם, ויצאו מחוץ לאצילות, שזהו נפילתם לבי"ע, הרי שנפילתם לבי"ע נמשך מגדלות האור שקבלו מאו"א.

פעולה ז' שהיא הרשימו, נמשכת גם כן מעצם האור שקבלו מאו"א, כי כן טבע האורות שמניחים רשימו בהמקום, אחר שנסתלקו משם.

פעולה ח' שהיא ירידת הרשימות לתחתית האצילות, נמשכת משביה"כ וירידתם לבי"ע, כי לא היו יכולים להתלבש בהכלים כדרכם, ע"כ היו מתקרבים אל הכלים שלהם כמה שאפשר.

פעולה ט' נמשכת ג"כ משביה"כ, כי כשנשבר הכלי, נמצא המסך מתבטל מבחינת העביות שבאותו כלי, וע"כ נתבטל הזווג העליון שעל המסך. ועוד כי כל הזווג הזה עומד רק בשביל המ"ן, שהם זו"ן, שאמא מקושרת אליהם להמשיך להם הארת חכמה,

זה נקרא פב"א, מפני שאמא אינה מחזרת פניה לאבא בלי סבה המחייבת אותה לזה. ובוה מתבאר ג"כ הפעולה הד', כי או"א דנקודים מלבישים על יסוד דא"ק, וע"כ הם מקבלים ממנו הארתו שהוא השורק, שפירושו ו' ונקודה, שהן בחינת הטפה הזרעית של זו"ן. וע"כ נעשו למ"ן לאמא, הגורם לה להחזיר פניה לאבא, כדי לקבל ממנו הארת חכמה ולהשפיע לזו"ן שקבלה מיסוד. ובוה חוזרים או"א פב"פ.

הרי שפב"פ דאו"א נמשך מהמ"ן, והמ"ן מיסוד דא"ק מאור החדש שבו, והאור החדש נמשך מזווג דע"ב ס"ג, וזווג דע"ב ס"ג נמשך ממ"ן דנה"י דא"ק, הנמשכים ועלו להם, עם התכללותם במסך דס"ג. והנה נתבאר ד' הפעולות איך יצאו זו מזו בהתחייבות סבה ומסובב. ועתה נבאר י"ב הפעולות הנהוגות בכל מלך ומלך מד' המלכים העליונים, שיצאו מאו"א דנקודים. והנה י"ב פעולות הללו, מתחלקות לט' וג'. כי ט' פעולות ראשונות המובאות לעיל (דף תקס"ג אות ד') יוצאות ביחד עם יציאת כל מלך ומלך עד התעלמו. אבל ג' הפעולות האחרונות שבכל מלך, באות אחר גמר הסתלקות כל ד' המלכים. והנה הגורם הא' של י"ב הפעולות, הוא הזווג שעל עביות המסך, דהיינו לפי המקום של ה"ת, שהוא המודד לשיעור הקומה. הוא נמשך, מפעולה ג' הנ"ל שבכתר דנקודים המוריד ה"ת מעינים שלו אל מקום מלכות דראש, שבשעה שמורידה לפה דהיינו מלכות, יש לו עביות דבחי"ד דהתלבשות, ומוציא קומת כתר, וכשמורידה לחוטם, מוציא קומת חכמה, ולאזן, מוציא קומת בינה, ולעינים מוציא קומת ז"א.

הגורם הב', שהוא קבלת הארת חכמה בשביל זו"ן, נמשך ממ"ן שקבלה אמא מיסוד דא"ק, שהיא פעולה ד' הנ"ל באות ז'. כי כיון שאמא לא חזרה פב"פ עם אבא לצרכה עצמה. אלא רק כדי להאיר את המ"ן, שהם זו"ן, ע"כ אינה מקבלת מתחלתה מחכמה דאבא, אלא לפי הארת חכמה הראויה לזו"ן

כנ"ל, ולא לצורך עצמה, וע"כ כשנשבר המקבל, נפסק הוויג פב"פ דאו"א, כמו שהיה בטרם שקבלו המ"ן. ונפלו האחרים כל אחד בכלי שלו. כנ"ל דף תקנ"ב את ט"ו.

יד) והנה ט' פעולות הנ"ל, נוהגות בתכונתן בכל מלך ומלך מד' המלכים: דתג"ת, ואין צורך לפרטם בכל אחד ואחד, אלא שיש איזה שינויים ביניהן, שצריכים להזכירם. ואלו הם: שינוי א' יש במקום נפילתם לבי"ע, שמלך הא' נפל לתחתית הג"ר, שהוא במקום דעת שבבי"ע. ומלך הב' נפל ממעל הימנו בבינה דבי"ע. ומלך הג' ממעל לו למקום חכמה דבי"ע. ומלך הד' ממעל לכולם במקום כתר דבי"ע. שינוי הב' בירידת הרשימות, שכל הו"ך מתברו, יותר עליון מתברו כמו הכלים שבבי"ע. ורשימו דמלך הא' נפלה למלכות דאצילות. ועליה רשימו דמלך הב' ביסוד דאצילות. וממעל לה רשימו דמלך הג' בנו"ה דאצילות. וממעל לכולן רשימו דמלך הד' במקום הכלי שלו עצמו בת"ת דאצילות.

גם יציאת ד' המלכים המה גורמים זה לזה: כי שביה"כ דמלך הדעת, גרמה לביטול המסך דבחי"ד וכיון שנתבטלה הבחי"ד, נמצא מזדווג האור העליון בהעביות הנשארת בהמסך שהיא בחי"ג, המתלבשת במלך החסד. ושביה"כ דמלך החסד גרמה לביטול המסך דבחי"ג, ולהזדווגות אור העליון בהעביות הנשארת בהמסך, שהיא בחי"ב, המתלבשת במלך הגבורה. ושביה"כ דמלך הגבורה גרמה לביטול מסך דבחי"ב, ולהזדווגות אור העליון בעביות דבחי"א הנשארת בהמסך, המתלבש במלך הת"ת בש"ע שלו, הרי שד' המלכים הם מסובבים זה מזה בהתחייבות גמורה, וכן כל אחד בט' הפעולות הנ"ל. כמבואר.

טז) ועתה נבאר המלכים אחרונים שהם תנהי"מ: וכבר ידעת שד' פעולות הן ביסוסות עד שבאו לוויג פב"פ. וי"א פעולות בסדר יציאת ד' המלכים עצמם, עד סופם. כי מהזדווגות המסך מכל עביותו אחר שביה"כ דמלכים הראשונים, נמשכת עלית המסך והרשימות שבו, להתכלל בוויג או"א אב"א. וזו פעולה א'. וכיון שחזר עליו העביות דבחי"ג דהתלבשות, ובחי"ב דעביות. מתוך התכללותו בוויג דאב"א, הנה חזר והוריד ה"ת לבחינת העביות הו". דהיינו לבחי"ג ובחי"ב בשיתוף, שזו פעולה ב', שהוא המצב דאו"א פב"א, בקומה דבחי"ג, ומתוך שהרשימות ההן הן בחינות זו"ן, הנה נעשו למ"ן לאמא, שהחזירה פניה לאבא, בשבילם, ובאים במצב פב"פ. הרי שהזדווגות המסך גורמת להתכללות הרשימות דבחי"ג ובחי"ב בג' המצבים זה אחר זה. באב"א ופב"א

יד) והנה ט' פעולות הנ"ל, נוהגות בתכונתן בכל מלך ומלך מד' המלכים: דתג"ת, ואין צורך לפרטם בכל אחד ואחד, אלא שיש איזה שינויים ביניהן, שצריכים להזכירם. ואלו הם: שינוי א' יש במקום נפילתם לבי"ע, שמלך הא' נפל לתחתית הג"ר, שהוא במקום דעת שבבי"ע. ומלך הב' נפל ממעל הימנו בבינה דבי"ע. ומלך הג' ממעל לו למקום חכמה דבי"ע. ומלך הד' ממעל לכולם במקום כתר דבי"ע. שינוי הב' בירידת הרשימות, שכל הו"ך מתברו, יותר עליון מתברו כמו הכלים שבבי"ע. ורשימו דמלך הא' נפלה למלכות דאצילות. ועליה רשימו דמלך הב' ביסוד דאצילות. וממעל לה רשימו דמלך הג' בנו"ה דאצילות. וממעל לכולן רשימו דמלך הד' במקום הכלי שלו עצמו בת"ת דאצילות.

גם יציאת ד' המלכים המה גורמים זה לזה: כי שביה"כ דמלך הדעת, גרמה לביטול המסך דבחי"ד וכיון שנתבטלה הבחי"ד, נמצא מזדווג האור העליון בהעביות הנשארת בהמסך שהיא בחי"ג, המתלבשת במלך החסד. ושביה"כ דמלך החסד גרמה לביטול המסך דבחי"ג, ולהזדווגות אור העליון בהעביות הנשארת בהמסך, שהיא בחי"ב, המתלבשת במלך הגבורה. ושביה"כ דמלך הגבורה גרמה לביטול מסך דבחי"ב, ולהזדווגות אור העליון בעביות דבחי"א הנשארת בהמסך, המתלבש במלך הת"ת בש"ע שלו, הרי שד' המלכים הם מסובבים זה מזה בהתחייבות גמורה, וכן כל אחד בט' הפעולות הנ"ל. כמבואר.

טז) ועתה נבאר ג' הפעולות האחרונות הנוהגות בהמלכים העליונים שהן באות אחר שבירת כל המלכים האלו. כי אחר הזדווגות המסך מכל העביות דגוף שבו, ועולה ונכלל

והפעולה הח', שהיא עלית הרשימות להכלים שלהן, נמשכת משבירת הכלים של עצמם, וכיון שכבר היו כלים מתוקנים מאחורים דאו"א בבחינת קיום, ע"כ עלו ונתלבשו בהם. וגם ירדת האחורים דישסו"ת לבחינת גוף, נמשך משביה"כ, כי נתבטל הווג העליון משום חסרון המקבלים, והרשימות דראש נפלו לגוף. וב' פעולות האחרונות, שהן תיקון קיום באחורים דישסו"ת, שבוו נתקנו ג' הכלים שלמטה מטבור, שהם ב"ש ת"ת התחתון, והנצח וההוד. והפעולה הי"א, שהיא ירדת הרשימות מהכלים דאחורים דאו"א אל הכלים חדשים של עצמם, הן שניהן נמשכין מראש הדעת. שיצא אחר הודככות המסך דמלכים האחרונים.

כי מהודככות המסך דגוף דישסו"ת שחזר לשורשו להמסך דישסו"ת, יצא זוג חדש, על מסך דבחי"א דעביות בקומת ז"א, אב"א, בהתכללות בישסו"ת וכשהוכרה עביות דגוף שבו, ירד משם למקומו בחזה דכללות הגוף דישסו"ת, ויצאו הע"ס דראש מהחזה ולמעלה, שהוא מפרק עליון דיסוד ולמעלה עד מקום החזה דגוף דאו"א, ששם הפה דישסו"ת, והוא קשר את האחורים דישסו"ת שנפלו שם, בקשר דתיקון קוין. ונעשו בזה לבחינת כלים חדשים במקום הגוף דישסו"ת, דהיינו ב"ש התחתונים דת"ת, בקו האמצעי, וכלי דנצח בימין, וכלי דהוד בשמאל. ואז נעשה הפעולה הי"א הנ"ל, שהרשימות של המלכים האחרונים שהיו מלוכשות בהכלים החדשים דאו"א חזרו להכלים חדשים דישסו"ת שנעשו במקומן: רשימו דת"ת ויסוד ומלכות לקו האמצע שהוא ת"ת שנתגדל, ורשימו דנצח, לקו ימין, לכלי דנצח, ורשימו דהוד, לקו שמאל, לכלי דהוד.

ופב"פ, עם התכללותם באו"א כנ"ל. ואב"א מסבב לפב"א, כי הווג דאב"א מחדש את הרשימות בעביותן, וכשנגמר התחדשות העביות כבר נחשבו לפב"א, כי קונים מדת הקומה, שאבא קונה בזה ג"ר שלו, ומשיב פנים להאיר לאמא, ואז מתעוררת אמא בשביל המ"ן שבה, להשיב פניה גם היא לאבא. הרי שהמצב דפב"א מסבב אל המצב דפב"פ.

יז) וי"א פעולות שבמלכים, הן על אותו הסדר שיצאו זו מזו כמו י"ב הפעולות שבמלכים הראשונים. אלא שיש ביניהן איזה שינויים, ואלו הם. הגורם הא' שלהם, שהוא שיעור הקומה, נמשך מפעולה ג' הנ"ל, שהיא הווג דפב"א, דהיינו לפי העביות שבהמסך. הגורם הב' שהוא קבלת הארת חכמה לזו"ן, נמשך מזווג פב"פ, (כנ"ל באות י"א. ע"ש.) הפעולה הג' שהיא הקומה שממטה למעלה, ופעולה הד' שהיא הקומה שממעלה למטה, הנקרא מלך. נמשכות מב' הגורמים הנ"ל, שא' מודד הקומה, וב' משפיע שיעור הארת חכמה. ומכאן, דהיינו מהתלבשות האור בהכלים, נמשכות ג' פעולות, שהן ה', וי' וז'. שפעולה ה' שהיא הסתלקות האור, נמשכת שהאור לא יכול להתלבש בהכלי, בעת שפגע בהסיגים המעורבים בו, וע"כ בפגעו בהסיגים נסתלק תכף לשורשו, וכן פעולה ו' שהיא נפילתם לבי"ע, נמשכת ג"כ, מהאור שהתחיל להתלבש בו, שמתחלה האיר הכלי בבי"ע, ותיכרם בכח האור שבו לאצילות, (כנ"ל באות י"ג.) וע"כ אחר שנסתלק האור מהכלי, נמצא שחזר עליו הצמצום ב', והכלי נשאר נפרד בבי"ע. ופעולה ז' שהיא הרשימות, הן בעצם חלק הנשאר מהאור שנתלבש בהכלי. הרי שג' פעולות הללו נמשכות מהתלבשות האור גופיה.

לוח השאלות לפירוש המלות

(א) מהו אב"א	(ל) מהי הגדלות חצי אחורים
(ב) מהו אב"פ.	(לא) מהן ה"ח וה"ג
(ג) מהו אור יוצא לחוץ	(לב) מהי המעטת אור
(ד) מהו אור מתעבה.	(לג) מהי הסתכלות עיני או"א
(ה) מהן אותיות	(לד) מהי הסתכלות עיני ישס"ת
(ו) מהו אחורי ז"א.	(לה) מהי העלאת מ"ן
(ז) מהו אחורי נוקבא	(לו) מהי התדבקות פב"פ
(ח) מהו אחורים דאבא	(לז) מהי התדבקות הקליפות
(ט) מהו אחורים דאו"א	(לח) מהי התפשטות ה"ג
(י) מהו אחורים דאמא שנפלו	(לט) מהו זך
(יא) מהו אחורים שלמים דז"א	(מ) מהו חד סמכא
(יב) מהו אחורים שלמים דנוקבא	(מא) מהי חיות הקליפות
(יג) מהי אחיזה	(מב) מהן חילות המלכות
(יד) מהן בד"ק חי"ה	(מג) מהן חלקי הנוקבא
(טו) מהו ביטול	(מד) מהו חצי האחורים
(טז) מהן בירורים	(מה) מהו חצי כותל
(יז) מהן ב"ש תתאין דת"ת	(מו) מהו חצי ת"ת תחתון
(יח) מהן גבורות	(מז) מהו חצי ת"ת עליון
(יט) מהו גדול	(מח) מהי טפה המגדלת הולד
(כ) מהי גדלות	(מט) מהי יניקת הקליפות
(כא) מהו גופא דאבא	(נ) מהם ישסו"ת
(כב) מהו גופא דאמא	(נא) מהו כח הקליפות
(כג) מהו גופא יש"ס	(נב) מהי כללות בינה ותבונה
(כד) מהו גופא דתבונה	(נג) מהי כללות ה"ח וה"ג
(כה) מהו גמר בנין האחורים	(נד) מהו מגולים
(כו) מהי דבקות גמור	(נה) מהן מוחין
(כז) מהן דינים	(נו) מהי מיתה
(כח) מהן דיגין תקיפין	(נז) מהי מיתת המלכים
(כט) מהי הבסת פנים	(נח) מהו מכוסים

נ(ט) מהן מ"ן	ע(ה) מהו פני הזכר
ס() מהו מסך בינה	ע(ו) מהו פני הנקבה
סא() מהם מעורבים בקליפות	ע(ז) מהו פנים באחור
סב() מהו מקום אחיות הקליפות	ע(ח) מהו פסולת
סג() מהו מקום ב"ע	ע(ט) מהו קטן
סד() מהו מקום ראש	פ() מהי קטנות
סה() מהו נהירו דקיק	פא() מהן קליפות גמורות
סו() מהם ניצוצות שנדעכו	פב() מהי קליפות נוגה
סז() מהם ניצוצות שלא נתבררו	פג() מהי קצת דבקות
סח() מהם ניצוצין תקיפין	פד() מהי קצת שבירה
סט() מהי נפילה	פה() מהי קצת תיקון
ע() מהם סינים	פו() מהו קשר
עא() מהו עיבוי בהאחורים	פז() מהו רישא דאו"א
עב() מהו עץ הדעת טו"ר	פח() מהם רישייהו דישסו"ת
עג() מהו פב"פ	פט() מהי שבירת הכלים
עד() מהם פלגי דגופא	צ() מהו שליש עליון דת"ת

לוח התשובות לפירוש המלות

אב"א:

(א) תיקון אב"א נמשך מהארת אור האזן, שהוא אור הבינה דראש, שאחוריה לחכמה, בסוד כי חפץ חסד הוא, ובשעה שהפרצופין מחוסרי ג"ר דחכמה, המה מתתקנים באור אחורים הוה דבינה, שמספיק להם במקום ג"ר. וה"ס ואחוריהם ביתה. (דף תצ"ח אות כ"ג ובאור"פ ד"ה ד' בחינות)

אב"פ:

(ב) תיקון אחור בפנים, נוהג בו"ן שהוא המכשיר הכלים דפנים דנוק' לקבלת אור הפנים. כי הכלים דפנים דנוק' הם בהארת חכמה בלי חסדים, כי הנוק' כולה בחינת גבורות. וכיון שכן, לא תוכל לסבול גם ההארת חכמה, כי אין החכמה מקובלת בלי חסדים, וע"כ, אין להכלים דפנים תיקון. וזלת בהקדמת הווג דאחור בפנים, שאז הוזכר משפיע הארת החסדים בהכלים דפנים ההם, ונעשים ראויים לקבלת ההארת חכמה שלהם. והנך רואה שאע"פ שאחור דזכר הוא הארה אשר כולה חסדים, מ"מ הוא המכשיר את הכלים דפנים דנוקבא לקבלת הארת חכמה. (דף ת"ק ד"ה ובוה תבין) אור יוצא לחוץ:

(ג) כל עוד שהמוחין דז"א מלובשים בהכלים דאמא, נמצאים האחורים דאמא שבהכלים שלה מכסים ומעלימים על האורות דחכמה ואינם מתגלים מתוכם ולחוץ בתוך הז"א. אלא בקו האמצעי דז"א מחזה ולמטה שם נפסק יסוד דאמא, ופסק כח האחורים שלה להעלים על החכמה, ואז האורות שיש בהם הארת חכמה מתגלים לחוץ מהיסוד דאמא בתוך הז"א. (דף תקל"א באור"פ ד"ה החסדים)

אור מתעבה:

(ד) אפילו בשעה שאו"א ראויים שניהם להארת ג"ר ואור הפנים, מ"מ רק הוזכר משתלם בבחינת פנים, אבל הנקבה שחושקת

משורשה לחסדים, בסוד כי חפץ חסד הוא, עדיין אינה מתעוררת להחזיר הפנים שלה אל הזכר וקבל חכמה, וזלת ע"י דבר המחייב אותה, שהוא ע"י מ"ן. וע"כ כל עוד שאין לה מ"ן, נמצאים בבחינת פנים באחור דהיינו פני הזכר באחור דנקבה. ואז עוברים אליה האורות דפנים של הזכר דרך אחורים שלה, והמה מתעבים שם, שמתלבשים בהכיסוי דאור אחורים שלה שבאופן זה המה מגיעים להכלים דפנים שלה. וע"כ מכוונים האורות דפנים הללו בשם "אור שנתעבה" כי הכיסוי דאחורי הנקבה גורעים האור וממעטים אותו הרבה מערכו. (דף ת"ק אות כ"ג ובאור"פ ד"ה למעלה)

אותיות:

(ה) אותיות הן לעולם בחינת הכלים. הן האותיות דאלפא ביתא, והן האותיות של השמות הקדושים. וצריכים לזכור זה תמיד. (דף תק"י אות ל"ב)

אחורי ז"א:

(ו) הנה"י דז"א אינם נשלמים אלא רק בהארת חכמה, והמה נבחנים לאחורים שלו, אשר הקליפות נאחזין שם, כל עוד שאין בהם הארת חכמה. (דף תק"ג אות כ"ו)

אחורי נוקבא:

(ז) אחורי נוקבא הם נה"י דנוקבא. שבהם עיקר אחיזתם של הקלי' כל עוד שחסרים מהארת חכמה. משום שהיא הסמוכה להקליפות, להיותה המסיימת על אור האצילות, וממנה ולמטה מתחילים הקליפות. בסוד ורגליה יורדות מות. ע"י במלת אחיזה לקליפות. (דף תק"ג אות כ"ו)

אחורים דאבא:

(ח) הרשימות של הע"ס דגדלות מכל הד' קומות שהיו בבחינות ראשים לד' המלכים דתג"ת. גם בחינת המ"ן שקבלו מיסוד דא"ק, דהיינו הנקודה דנטיל אבא, והו' דנטיל אמא, כל אלו הם נחשבים לאחורים

נפסק שם יסוד דאמא, וע"כ כל בחינת האחורים שלה נבנה בעיקר מן בחינת יסוד אבא, שכולו גבורות כנ"ל באות י"א עש"ה. וז"ס אבא יסד ברתא. אלא בהיותה בבחינת אב"א, אז היתה משמשת עם האחורים דו"א, והיה כותל אחד משמש לשניהם, דהיינו האחורים דחג"ת דו"א. כנ"ל באות י"ב. אבל אחר שהז"א משיג החו"ג החדשים מאו"א, שהם ה"ח וה"ג, אז משתלים כותל דו"א עם הה"ח כנ"ל. והאחורים דנוקבא משתלים עם הה"ג. אחר שנתמתקו עם החסדים, בנה"י דו"א, שאז מתגלה שם יסוד דאבא, והגבורות מתמתקים וניתנים להנוקבא ע"י זווג. (תק"ז אות כ"ט ובאו"פ ד"ה החסדים)

אחיזה:

יג) אחיזה, פירושו כמו הענף מתאחו בהאילן ויונק שפעו דרך מקום אחיזתו. כן הקליפה מתאחות במקום חסרון שמוצאת בהקדושה, ומקום זה הוא הצנור שלה שדרך שם יונקת כל כחה וחיותה, דהיינו לפי מדת החסרון שהיא מוצאת שם. ע"י אות נ'. (דף תק"ג אות כ"ו)

בד"ק חייה:

יד) הם בחינת האחורים דאו"א שנפלו במקום זו"ן. ויש רמז בצירוף הזה של בד"ק חי"ה, אשר כל בחינת המין דו"א שהוא מעלה לאו"א שבכחם לגרום זווג פב"פ או"א, עד להמשיך משם מוחין דחיה, שהוא אור החכמה, הם באים מהבירורים שהז"א מברר מן האחורים דאו"א האלו. ובד"ק הוא לשון תיקון ובירור, וחי"ה הוא אור החכמה. (דף תק"י אות ל"ג)

ביטול:

טו) כשהכלי אינו ראוי עוד לקבל כלום מאור האצילות, אז נתבטל לגמרי מהיכנו, ונבחן שהכלי נשבר. אבל כשעדיין ראוי לקבל ממדרגת אצילות, אלא ממקום נמוך הימנו, ולא יוכל לקבל מהאור העליון השייך למדרגתו עצמו, אז נבחן, שהכלי נתבטל, כלומר, שאינו משמש כתפקידו במקומו הראוי לו, ונתבטל הכלי ההוא מתוך המדרגה, אבל הכלי לא נשבר לגמרי, שהרי עדיין הוא

דאו"א שנפלו מבחינת הראש דאו"א, והיו לבחינת גוף, שכל אחד נפל למקדם הגוף שלו. והראשים שיצאו מבחינת אבא, והנקודה דנטיל אבא, הם אחורים דאבא. והראשים שיצאו מבחינת אמא, וה' שנטלה אמא מיסוד דא"ק, הם אחורים דאמא. (דף תקכ"א אות מ"ג)

אחוריים דאו"א:

טז) הם הכללות דו' המלכים שהם המין והרשימות של הראשים של המלכים כנ"ל אות ח' ע"ש. (דף תקכ"ב אות כ"ה)

אחוריים דאמא שנפלו:

יז) ע"י לעיל אות ח'.

אחוריים שלמים דו"א:

יח) כשהז"א בבחינת אב"א, אין לו אלא בחי' אחורים דאמא המאירים בתג"ת שלו. דהיינו עד החזה, שמשם ולמטה נפסק יסוד אמא, וע"כ אין הנה"י יכולים להתגלות בו, מחשש שלא יתאחו שם החיצונים. כנ"ל אות ו'. וכשמשיג החו"ג החדשים בהארת חכמה, מזווג פב"פ דאו"א, הנה אז מאירים בו האחורים דיסוד דאבא גם מחזה ולמטה עד סוף הנה"י שלו, ואז ים לו אחורים שלמים: כי בתג"ת הוא מקבל אחורים דאמא. ובנה"י הוא מקבל אחורים דיסוד דאבא. אבל מטרם שמשיג הה"ח מזווג דאו"א פב"פ, אין אחורים דאבא יכולים להתגלות בו, להיותו בחינת הארת חכמה בלי חסדים ואין שום קיום לחכמה בלי חסדים, כי יסוד אבא אריך וצר, שפירושו שמתארך בהארת חכמה למטה מיסוד דאמא, אבל הוא צר, כי אין בו שום חסדים. כמ"ש באו"פ (דף תקכ"ב ד"ה ת"ת. עש"ה כל ההמשך) וע"כ אין אור האחורים דיסוד אבא מאירים בנה"י דו"א בטרם שמשיג הה"ח. וז"ע איהו נטיל חסדים ומשתלים אחר ידיה, דהיינו אחר דנה"י, בכח אור אחורים דיסוד אבא, כי כשיש לו חסדים יכול היסוד אבא להאיר בו הארת חכמה שבו. והבן. (תק"ז אות כ"ט)

אחורים שלמים דנוקבא:

יט) כל בנין הנוק' הוא רק מגבורות להיותה מתחלת מחזה ולמטה דו"א, שכבר

מקבל אור, והגם שהוא למטה מערכו מ"מ קבלה היא. (דף תפ"ז אות ד')

בירורים:

טז) כל עוד שחלקי הבחי"ד מעורבים תוך הכלי, אין הכלי ראוי לקבלת אור העליון, וע"כ לבירורים הוא צריך, כלומר, לברר החלקים דבחי"ד שבתוך הכלי ולהפרישם משם, ואז מתכשר הכלי לקבלת אור העליון, (דף תפ"ז אות ד')

ב"ש תחתונים דת"ת:

יז) כבר ידעת שכל ספירה מהע"ס יש בה לפי עצמה ג"כ ע"ס. וכשמבחינים בהכלי דת"ת ע"ס לפי עצמה, נחלק אז, לראש תוך סוף, שהם חב"ד חג"ת נהי"מ, ומכונים ג' שלישים: שבשליש העליון מקום ג"ר, ובב' שלישים התחתונים מקום ז"ת. (תקכ"ב אות מ"ה. ועי' באו"פ שם ד"ה עתה תבין) גבורות:

יח) גבורות, פירושן, חוסר חסדים, ואע"פ שראוי לקבל אור חכמה מ"מ גבורות מקרי, מטעם שאין אור חכמה מתקיים בהכלי כל עוד שאין בו חסדים בשפע. (דף תק"ח אות ל')

גדול:

יט) גילוי אור חכמה בהפרצוף עושה אותו לגדול, שלפני זה נבחן בשם קטן, כלומר, ההולך ומשתלם לאט לאט עד שמשגי גדלותו, שהוא הארת חכמה. וע"כ מכונה הארת חכמה בשם אור גדול. (דף תקכ"ח אות מ"ט)

גדלות:

כ) מוחין דאבא, דהיינו הארת חכמה מכונה בשם גדלות. עי' אות י"ט.

גופא דאבא:

כא) הע"ס דראש היוצאים מנקבי העינים, נבחים תמיד לג' ראשים: הגו"ע, לראש הא' והאון לראש הב', וחו"פ לראש הג'. וכלפי ראש הא', נבחים ב' הראשים התחתונים אח"פ, בבחינת ז"ת וגוף: שראש הב' הוא בחינת חג"ת שלו, וראש הג' הוא בחינת נהי"מ שלו. ולפיכך גם הע"ס דגדלות שיצאו באו"א דנקודים, שולט עליהם הסדר

הזה, משום שתחילת אצילותם הוא מאור העינים. שמתחלה יצא בחינת הראש הא', הנק' הסתכלות עיינין דאו"א זה בזה. ואח"ז יצא בחינת הראש הב' שהם הנק' גופא דאבא וגופא דאמא, מטעם, שראש הב' נבחן לגוף כלפי הראש הא' כנ"ל. ואח"ז יצא בחינת הראש הג' הנק' יסודות דאו"א, שהם נבחים כן כלפי הראש הא', כנ"ל, שראש הג' הוא בחינת נהי"מ דראש הא'. וע"פ שמותם אלו תבין ג"כ שיעור קומתם: כי הקומה הראשונה שנק' הסתכלות עיינין דאו"א זה בזה, שיש בה בחי"ד דהתלבשות, ובחי"ג דעביות, שהם התכללות של ב' הקומות כתר וחכמה, ע"כ נק' גלגלתא ועינים, דהיינו ע"ש בחינות העליונות, שהם כתר וחכמה. וקומה הב' המכונה גופא דאבא שיש בו בחי"ג דהתלבשות ובחי"ב דעביות, מכונה און, ע"ש בחינה עליונה מצד העביות שבו, וכן גופא דאמא מכונה און משום שיש בה בחינה ב' של עביות, שהוא און, וראש הג' שהוא חו"פ הנק' יסודות דאו"א, הרי קומתו בבחי"א, שהוא זו"ן דראש המכונה חו"פ. הרי שהשמות עולים בד בבד עם הקומות. אמנם אין גופא דאבא ואמא אלו בחינת גוף ממש, מבחינת ממעלה למטה, אלא הוא בחינת ראש הג' כנ"ל וכינוי הגוף הוא רק בערך ראש הא' בלבד. (דף תקכ"א אות מ"ג)

גופא דאמא:

כב) עי' לעיל תשובה כ"א.

גופא דיש"ס:

כג) גם היסודות נחלק לג' רישין כנ"ל באו"א בת' כ"א ע"ש. וראש הב' דישסו"ת מכונה גוף כלפי ראש הא' אע"פ שכלפי עצמו הוא ראש גמור כנ"ל. וראש הב' מבחינת יש"ס הוא הה"ח שבו, וראש הב' מבחינת התבונה הוא הה"ג שבו. עי' את נ'. (דף תפ"ח אות ו')

גופא דתבונה:

כד) לעיל תשובה כ"ג.

גמר בנין האחוריים:

כה) עי' תשובה י"א.

לוח התשובות לפירוש המלות תקעה

דבקות גמור:

(כו) דבקות גמור דא"א פב"פ, הוא כשהחכמה דאבא מאיר לחכמה דאמא. כי אז אמא דבוק באבא לגמרי. (דף תק"כ אות מ"ב)

דינין:

(כו) בצמצום ב' שנתכללה ה"ת בה"ר, נעשה ב' בחינות דינין: א' הוא ה"ר שנכללה מהדינין דה"ת, והוא בחינת דינא רפיא. הב' ה"ת הנכללת מה"ר במקום ה"ת, והוא דינא קשיא, דהיינו דינין תקיפין הבחירי' גופה. (ת"צ את ז')

דינין תקיפין:

(כח) עי' תשובה כ"ז. (דף ת"צ אות ח')

הבטת פנים:

(כט) הבטה, פירושו השפעה, והבטת פנים פירוש, השפעת הארת חכמה (דף תצ"ח אות כ"ג)

הגדלת חצי אחוריים:

(ל) היינו הגדלת האחורים דנה"י החסר לו בזמן שהוא אב"א בסוד והאחוריהם ביתה. עי' תשובה י"א. (דף תק"ח אות ל')

ה"ח וה"ג:

(לא) הע"ס נבחנות בה' בחינות כח"ב זו"ן. והיינו כשהג"ר הם בחינת עצמות. אבל כשכל עצמותם אינם אלא אור דחסדים, מכונים הם בחינות חג"ת נ"ה. דהיינו ה' חסדים. ואם הם בבחינות גבורות, שפירוש הארת חכמה בלי חסדים, מכונים הם בחינות חג"ת נ"ה בשם ה' גבורות. באופן שיש ג' הבחנות בה' הבחינות: אם עצמותם חכמה, נקראים כח"ב זו"ן. ואם עצמותם חסדים ויש בהם גם הארת חכמה, נקראים ה"ח חג"ת נ"ה. ואם חסרים חסדים, אלא שנשאר בהם הארת חכמה לבד, נקראים ה"ג חג"ת נ"ה. (דף תק"כ אות מ"ב)

המעטת אור:

(לב) אם הכלי יורד למטה ממדרגתו, גורם זה, המעטת האור להכלי. כי העליון היורד למקום התחתון נעשה כמוהו. (דף תפ"ז אות ד')

הסתכלות עיני אר"א:

(לג) עינים הוא כינוי לספירת חכמה של ראש. וכשהחכמה דאבא משפיע לחכמה דאמא, מכונה, הסתכלות עיני אר"א זה בזה. והוא קומת כתר דאר"א. וביסוסות. כשהחכמה דיש"ס משפיע לחכמה דתבונה, הוא מכונה, הסתכלות עיני ישוס"ת זה בזה. והוא קומת כתר דישוס"ת. (דף תק"כ אות מ"ב)

הסתכלות עיני ישוס"ת:

(לד) עי' תשובה ל"ג.

העלאת מ"ן:

(לה) מ"ן, פירוש, גורם לווג. והוא תמיד בחינת נה"י או זו"ן. כי הנקבה מתוקנת באור אחורים דאמא הדבוק רק באור דחסדים ודוחית חכמה. וע"כ אינה מחזרת פניה להזכר לקבל הארת חכמה, וזלת אם יש לה איזה גורם המחייב אותה להדבר. וגורם הזה, היא בחינת הזו"ן, שהבינה יש לה קשר אליו להאירו בהארת חכמה, מכח היחס דבינה וזו"ן דאור ישר. וע"כ כשהזו"ן עולה אליה למ"ן, הנה אז תכף מפסקת האחורים שלה ומחזרת פניה אל החכמה, לקבל ממנו הארת חכמה. ונמצאת מזדווגת פב"פ עמו. (דף תקי"ג אות ל"ט. ובאור"פ דף תק"א ד"ה המדרגה הד')

התדבקות פב"פ:

(לו) כשיש לאר"א קומת כתר, שאז חכמה דאבא משפיע לחכמה דבינה, נמצאים אר"א דבוקים פב"פ מראשם עד סופם, כי אז נבחנת אמא לבחינת אור החכמה כמו אבא. ונמצאים אר"א בהשתוות הצורה, המכונה דבקות, כגודע. אבל כשנופל הקומה לבחינת גוף, שאז רק בינה דאבא משפיע לבינה דאמא, אז אין אמא כולה בחינת חכמה כמו אבא, משום שאינה מקבלת רק מן בינה שלו וניכר הפרש ושינוי צורה מאמא לאבא, וע"כ זווג דחכמות דאר"א נקרא התדבקות גמור פב"פ. אבל זווג דבינות דאר"א, נקרא קצת דבקות דפב"פ, משום שמקבלת עכ"פ מבינה דאבא, שיש בה

הארת חכמה קצת, אבל אינה התדבקות גמור. כמבואר. (דף תק"כ אות מ"ב) התדבקות הקליפות:

לזו הקליפות מתדבקים באחורים דנוק' משום שהנוקבא היא בחינת הסיום על האור העליון, שממנה ולמטה הוא מקום חושך ולא אור. וע"כ יש בחינת השתוות הצורה בנקודת הסיום של נה"י דנוקבא, אל הקלי'. וע"כ נבחן זה, שהקליפות מתדבקים שם. ע"י אות מ"ט. (דף תק"ג אות כ"ו) התפשטות ה"ג:

לח' הנה שורש הה"ח הם ביסוד, שהם למטה מכל הה"ח, אמנם כשהם באין בווג, אז קומתם שוה, כי יש בהם התפשטות ה"ג מבחינת ממשותף למעלה לבחינת ממעלה למטה, בכל ה' הבחינות חג"ת נ"ה. (תקכ"א אות מ"ד)

דף:

לט) הארת חכמה המקובלת בכלים דפנים של הנקבה, שאינה מתעבה מקודם באור דאחורים, מכונה אור דף. ע"י תשובה ד'. (דף תק"א אות כ"ד) חד סמכא:

מ) בטרם תיקון הקוין, כשהיו הו"ת בקו אחד, זה תחת זה, מכונים אז חד סמכא, כלומר קו אחד. (תקל"ג ג"ו)

חיות הקליפות:

מא) ע"י להלן אות מ"ט. (תצ"ו אות כ"א)

חילות המלכות:

מב) כי מהתמעטות הקומה של המלכות דאצילות, יוצאים כל הפרצופים שבבי"ע, וכל הישות אשר שם. וע"כ נבחנים לחיילות המלכות וצבאיה. (דף תצ"ג אות י"ד)

חלקי הנוקבא:

מג) כי כל מה שנברר מהו' מלכין הללו שנפלו לבי"ע, לא נעשה מהם, אלא בחינת הנקבות של ה' פרצופי האצילות. אבל הזכרים נעשו ממה' החדש, כמו שיתבאר במקומו, וע"כ נקראים חלקי הנוקבא. (תצ"ב אות י"א)

חצי האחורים:

מד) ע"י להלן אות מ"ה. (תק"ח אות ל')

חצי כותל:

מה) יש ב' מרחקים וכיסוים על אור החכמה: א' מכח האחורים דאמא, וכיסוי זה מכונה כותל דחג"ת, משום שאינו נמצא רק בחג"ת עד החזה. ויש בחינת כיסוי מכח אחורים דיסוד אבא, המעלים ג"כ על אור חכמה כל זמן שאין אור דחסדים בהפרצוף, וכיסוי זה מכונה אחורים דנה"י, משום שהוא משמש בעיקר בנה"י כי שם מקומו.

ובשעה שהו"ן בקטנות, וכל תיקונם הוא מכח האחורים דאמא, שהוא כותל דחג"ת, נמצאים שניהם משמשים בכותל הזה דחג"ת: חציו לז"א, וחציו לנוקבא כי כותל דנה"י השייך לנוקבא, אין לו אז מקום להתגלות מפני הפחד של החיצונים, שלא יינקו ממנו. שאין כותל דנה"י מתגלה אלא בשעה שהפרצוף ראוי להארת חכמה, כמ"ש במקומו. וע"י לעיל תשובה י"א. (דף תקכ"ו אות מ"ו) חצי ת"ת תחתון:

מו) ב"ש תתאין דת"ת, נקרא חצי ת"ת תחתון. שפירושו נתבאר לעיל אות י"ו. (דף תקל"ח אות ס"א)

חצי ת"ת עליון:

מז) היינו שליש עליון עד החזה, שהוא בחינת הג"ר דספירת ת"ת. כנ"ל תשובה י"ו. (דף תקל"ח אות ס"א)

טפה המגדלת הולד:

מח) בחינת החסדים וגבורות המושפעים מזווג פב"פ, דאז"א, שיש בהם הארת חכמה, הם בחינת הטפה המגדלת הולד, שהם זו"ן. שפירושו, שמשיגים על ידה הארת חכמה, ונעשים גדולים. כי אין גדלות אלא בהארת חכמה. כנ"ל אות כ' (דף תק"י אות ל"ב) יניקת הקליפות:

מט) עצם חומר הקליפות, הוא רע גמור שפירושו, שאינו ראוי לקבל כלל כי הם מבחינת חלל פנוי, שהוא בחי"ד המצומצמת שלא לקבל כלום מאור העליון. ונמצא ע"כ,

ישסר"ת:

(ג) בחינת הו"ת דאו"א, דהיינו אח"פ שלהם, נקרא בשם ישסו"ת. ומתחלה בעת הזווג דהסתכלות עיינין דאו"א זה בזה, נבחן, שהישסו"ת ואו"א הם מאוחדים בפרצוף אחד. אלא אח"כ, כשחזרו או"א לבחינת זווג אב"א, נפרשים מהם ישסו"ת ויצאים בבחינת ראש מיוחד, בקומת אח"פ, ונעשו לפרצוף נבדל בפני עצמם. ע"י לעיל אות כ"א. (דף תקי"ד אות מ')

כח הקליפות:

(גא) הלבושים של האורות דקדושה המסתלקים מהכלים מחמת עירוב הרע שבהם, הגה לבושים אלו נופלים לחלקם של הקליפות, והשירים שנשתיירו מהאורות שהיו בהם, הם מוסיפים חיות וכח בהקליפות. ע"י לעיל אות מ"ט. (דף תק"ג אות כ"ו) כללות בינה ותבונה:

(גב) בשעה שה"ת יורדת מעינים דאו"א למלכות הכללית שלהם, נמצאים היסודות, שהם אח"פ דאו"א חוזרים ומתחברים להראש, שהם או"א. ונמצאים בינה ותבונה מתחברים לפרצוף אחד, וזה נקרא, כללות בינה ותבונה יחד בפרצוף אחד. (דף תקכ"ז אות מ"ח)

כללות ה"ח וה"ג:

(גג) כללות ה"ח וה"ג, פירושם, כמו שהושרשו ביסוד דע"ב, כי שם נתגלו שורש ה"ג באור המלכות שנתלבש בכלי דיסוד כמ"ש באו"פ דף של"ו ד"ה חזר. עש"ה. וכן במלכות. וכן כללות ה"ח הושרשו שם, בבחינת ו' קטועה. כמ"ש באו"פ הנ"ל. וה"ח וה"ג סתם, פירושם כשבאים בזווג, ואז יש בכל אחד חג"ת נ"ה, הן בחסדים והן בגבורות, שהם ה"ס ממש. אבל כללות ה"ח וה"ג, אינם רק ספירה אחת, של היסוד או של המלכות. (דף תקכ"ב אות מ"ה)

מגולים:

(גד) האורות דחכמה דרכם להגלות כשהם מכוסים באחורים דאמא, רק בבחינת לבוש דק, וכשאין להם גם לבוש דק הזה, המה מגולים יותר מדאי וד' מלכים הראשונים

שהוא בחינת חומר בלי חיות כלל. אלא אחר שביה"כ מסבת טוב ורע המעורב בהם, נפלו אלו הכלים לקליפות ההם, ונעשו להם נשמה וחיות. כי אע"פ שנסתלקו האורות מתוך הכלים, מ"מ נשאר בהם שיריין מהאורות, ואלו השיריין נעשו לבחינת נהירו דקיק, המאיר ומחיה להקליפות, ומתוך כך נעשה להם בנין של פרצופין ועולמות דוגמת הבי"ע דקדושה. אמנם זה הספיק להם לעצם בנינם. אבל אחר חטא של עצה"ד, וכן כשבני אדם חוטאים, המה גורמים בזה התרבות חיות ושפע להס"א, לפי מדת הפגם שהם פוגמים בהקדושה.

כי גופו של אדם הם מסיגי המלכים שלא נתבררו, והוא מעורב טו"ר, בסוד עייר פרא אדם יולד. וכשמטהר את גופו ומפריש הרע ממנו, אז מקבל האורות עליונות לנשמתו ונפשו, כפי מדת זיכוכו. ואח"כ כשחוטא נמצא האורות מסתלקים, והלבושים מאלו ההאורות, נופלים לקליפות, ממש כמו שקרה בשביה"כ, שמשום, שהיה הבחי"ד מעורבת בכלים, הוכרח האור להסתלק, והכלים נפלו לקליפה, ונעשו להם לחיות כנ"ל. כן הדבר ממש בשעה שהאדם חוטא, שפירשו כשחוזר ומערב את הרע ההוא שכבר טיהר את עצמו ממנו והפריש אותו מגופו, הגה תיכף מסתלקות ההאורות העליונות מנפשו, והלבושים של ההאורות הללו נופלים לקליפות, ונעשו להם לחיות ולמוזנות, וז"ס רדיפת היצה"ר וס"א להחטיא את הצדיקים ולהדבק בקדושה, יען אין להם חיות וזולתו, ובהתרבות הטובה והקדושה יתרבו חייהם, כלומר, כל מי שהוא גדול ביותר, הרי יש לו טובה וקדושה ביותר, ונמצא כשהס"א מכשיל אתו בחטא, והטובה והקדושה מסתלקת בסבתו, והלבושים שלהם נופלים לחלקם של הקליפות, הרי יש להם ממנו ריבוי שפע החיות ביותר, וע"כ כל הגדול מחבירו יצרו גדול ממנו, כי הס"א רודפת אותו יותר. (דף תצ"ה אות י"ת. ובאו"פ שם ד"ה דמנהון. עש"ה)

דנקודים באה להם הארת החכמה בלי שום לבוש מן אחורים דאמא. וע"כ היה שבירתן קשה. ויש ג"כ חסדים וגבורות מגולים. וזה ענין אחר. כי כל עוד שאין הארת חכמה בחו"ג, נבחנו למכוסים באחורים דאמא, שבכיוונו הזה המה מתקנים בהארת ג"ר. וכשיש להם הארת חכמה נבחנו שהמה מתגלים לחוץ מהכיוונו דאמא, כי יש להם אז עמידה בפני עצמם. (דף תקכ"ח אות מ"ט)

מרחין:

נה) הג"ר מכונים בשם מוחין. וזה הכינוי נהג בעיקר בשעה שהעצמות הם חו"ג, שלא שיש בהם הארת ג"ר. (דף תקי"ב אות ל"ח)

מיתה:

נו) הסתלקות אור האצילות מהכלי שפירושו הארת חכמה, נבחן שהכלי מת, כי אין חיות להכלי זולת בהארת חכמה. כי ע"כ מכונה אור החכמה בשם אור חיה. והיינו דוקא, שיש בה קלקול כזה, שאינה מוכשרה עוד לקבל אור האצילות. דהיינו שיש בה עירוב דבחינה ד'. (תפ"ז אות ד')

מיתת המלכים:

נז) אחר שנפסלו לקבל עוד אור החכמה נמצאים נפסקים מקו א"ס ב"ה, ונבחן שנפלו לבי"ע ומתו. כי קו א"ס מסתיים באצילות. ע"י תשובה נ"ו (דף תקל"ג אות נ"ה)

מכוסים:

נח) ע"י תשובה נ"ד. (דף תפ"ז אות ג')

מין:

נט) ע' תשובה ל"ה (דף תקי"ג אות ל"ט)

מסך בינה:

ס) האחורים דבינה המכוסים ומעלימים לאור החכמה מכונה בשם מסך בינה. (דף תק"ל אות נ')

מעורבים בקליפות:

סא) הכלים דס"ג המעורבים בבחי"ד, דהיינו הכלים ד' מלכין שנפלו לבי"ע, המה מכונים בשם סיגים. אשר הניצוצין שירדו

להחיות את הכלים, נתערבו באלו הסיגים. (דף תפ"ז אות ד')

מקום אחיזת הקליפות:

סב) מקום החסרון שבהקדושה, הוא מקום האחיזה להקליפה, מטעם שהכלים והלבושים השייכין למקום החסרון ההוא, נמצאים בחלקם של הקליפות, ע"כ יונקים ג"כ מהשפע השייך לאותם הכלים והלבושים שברשותם. (דף תק"ג אות כ"ו)

מקום בי"ע:

סג) המקום לבי"ע, הוכן בעת צמצום ב'. כי עלה שם הה"ת לעינים, והאח"פ יצאו לחוץ מהמדרגה: ברת"ס, ונתעלה נקודת הסיים שהיה בהמלכות דנה"י, לבחינת המלכות דחכמה דנה"י, ויצאו הבינה והזו"ן דנה"י למטה מסיום הקו דא"ס ב"ה, ובוה נפרדו מהאצילות, ונעשו מקום לבי"ע דפרודא, שאח"כ נתקנו מכחם ג' העולמות ההם. (דף תס"ג אות נ"ז)

מקום ראש:

סד) ממקום החוזה עד הפה של ראש, נבחן תמיד, שהוא מקום הראש של פרצוף התחתון. והוא מטעם שכל תחתון יוצא ממסך דטבור דפרצוף העליון הכלול מהע"ס דגוף העליון, העומדים במקום הזה שמחוזה עד הפה שלו, שאחר הודככות המסך עד להשתוות למסך דמלכות דראש, נמצא עולה יחד עם הרשימות דספירות דגוף, ומתחדש בהתכללות הזווג העליון דראש, אשר הקומה היוצאת בהתחדשות הזווג הזה שייך להתחתון. כנודע. הרי שהשורשים של הע"ס התחתון, המכונים ראש, נמשכים מהע"ס דגוף דעליון העומדים מחוזה דעליון עד הפה שלו. וע"כ הראש דתחתון מלביש עליהם. כי שם מקומו ושורשו. (דף תקכ"ב אות מ"ה)

נהירו דיקק:

סה) הכלים דמלכים שנשארו בבי"ע לאחר שנתבררו מהם הפרצופין דאצילות. המה מכונים סיגים, והמה בחלקם של הקליפות, שנעשו להם בחי' נשמה וחיות,

לוח התשובות לפירוש המלות תקעט

פכ"פ:

עג) כשהנקבה מקבלת האור העליון מן הפנים של הזכר לתוך הכלים דפנים שלה, נקרא זה זווג פכ"פ. (דף תק"א אות כ"ד)

פלגי דגופא:

עד) נצח והוד מבחינת אב"א, מטרם שהשיגו בחינת תיקון קוין, המה רק כלי אחד, בלי שום הפרש ניכר מזה לזה. (דף תקכ"ו אות מ"ו)

פני הזכר:

עה) השפעת הארת החכמה הוא פני הזכר, וכלי דפנים המיוחס לקבלת הארת החכמה, הוא פני הנקבה. (דף תצ"ח אות כ"ג)

פני הנקבה:

עו) ע"י לעיל תשובה ע"ה.

פנים באחור:

עז) היינו פני הזכר באחורי הנקבה. כי אפילו בשעה שהנקבה כבר ראייה לקבלת אור הפנים מן הפנים של הזכר, מ"מ כיון שהיא מתוקנת עם האחורים דאמא, היא חושקת בחסדים יותר מבחכמה, וע"כ אינה מפסקת את האחורים שלה, להחזיר את פניה אל הזכר בלי גורם המחייב אותה לזה. ולפיכך היא מקבלת את אור הפנים של הזכר דרך הכלים דאחורים שלה, שמשם מושפעים להכלים דפנים. וזווג הזה מכונה פנים באחור. (תצ"ח אות כ"ג)

פסולת:

עח) פסולת פירוש, הסיגים הנשארים אחר הברורים. ע"י סיגים. (דף תצ"א אות ט')

קטן:

עט) ע"י תשובה י"ט.

קטנות:

פ) ע"י תשובה י"ט.

קליפות גמורות:

פא) היינו עצם החומר של הקליפות. שהם הרע הגמור, שאינו ראוי כלל לקבלת האור העליון, שהוא בחי"ד המצומצמת ונשארה בבחנת חלל פנוי. (דף תצ"ה אות י"ח)

הנקרא נהירו דיקק של הקדושה, שפירושו הארה דקה וקטנה, המחיה את הקליפות. ע' תשובה מ"ט. (דף תצ"ה אות י"ח)

נצוצות שנדעכו:

סו) ניצוצין פירושם, חלקי או"ת. כי האורות שירדו מאו"א מלמעלה למטה להתלבש בהמלכים, היו כל אחד ואחד מלובשים באו"ת, וכשנשברו הכלים, ירדו ג"כ בחינות האו"ת האלו עמהם. וכיון שפסק הזווג מהם נבחנים שנדעכו, כלומר שנתכבו ואין בהם עוד מהארת הזווג. (דף תצ"א אות ט')

ניצוצות שלא נתבררו:

סז) ע"י לעיל תשובה ס"ו. (דף תצ"ז אות כ"ב)

ניצוצין תקיפין:

סח) הם המעורבים עם עצמות הבחי"ד. וע"י תשובה ס"ו. (דף תצ"ז אות ח')

נפילה:

סט) כשהמדרגה יורדת לדרגא נמוכה ממנה, מכונה, בשם נפילה. כי העליון היורד למקום התחתון נעשה כמוהו. (דף תק"ג אות כ"ו)

סיגים:

ע) ע"י תשובה ס"א. (דף תפ"ו אות ב')

עיבוי בהאחורים:

עא) כשהאור הפנים מקובל בתחלה בכלים דאחורים מטרם ביאתו להכלים דפנים שלו, נמצא האור מקבל בחינת כיסוי של האחורים בדרך עברו בהם, שע"י כן האור מתעבה ומתמעט, ואינו מאיר בכל שיעורו גם אחר ביאתו בהכלים דפנים. (דף תק"א אות כ"ד)

עץ הדעת טו"ר:

עב) עץ הדעת היה מעורב בו טוב ורע, שפירוש, שהבחי"ד היתה מעורבת שם, שנקראת רע. ואחר אכילתו של אדה"ר מעצה"ר, אבד לו גופו הראשון, שהיה כולו טוב, והגיע לו גוף מבחינת משכא דחויא, המעורב ג"כ מטו"ר, וע"כ אינו ראוי להלבש הקדושה, בלתי ע"י טהרה והפרשת הרע מהגוף. (דף תצ"ד אות ט"ו)

קליפות נוגה:

פב) בחינת הניצוצין שיש בהם עירוב טוב ורע, הם הקליפת נוגה. וכשמקבלת האור בחלקה הטוב, נמצא מושפע גם לחלקה הרע. (דף תצ"ז אות כ"ב)

קצת דבקות:

פג) עי' תשובה ל"ו. (דף תק"מ אות ס"ב)

קצת שבירה:

פד) קצת שבירה יורה, שעדיין לא נפסל הכלי מלקבל מבחי' אצילות לגמרי, אלא שנפסלה ממדרגתה עצמה, ועדיין הוא ראי לקבל בבחי' נמוכה משהיתה. וזה מכונה ג"כ ביטול. (דף תפ"ז אות ד')

קצת תיקון:

פה) תיקון קוין מבחינת אב"א, נבחן לקצת תיקון. כי התיקון השלם הוא רק פב"פ. (דף תקל"ג אות נ"ו)

קשר:

פו) תיקון הקוין מכונה בשם קשר. להיות אור האחורים דאמא מקשר כל

הספירות עד שאין שום הפכיות ביניהם, ומשוה צורתם זו לזו. (דף תקמ"ג אות ס"ט) רישא דאו"א:

פז) קומה הראשונה דאו"א, הנקרא הסתכלות עיינין דאו"א, הוא נק' רישייהו דאו"א. עי' תשובה כ"א. (דף תקכ"ב אות מ"ה)

רישייהו דישסו"ת:

פח) ראש הא' דישסו"ת שיצא מחוזה ולמעלה נק' רישייהו דישסו"ת. עי' תשובה פ"ג. (דף תקכ"ב אות מ"ה)

שבירת הכלים:

פט) כשהכלי נפסל מלקבל האור, נבחן זה שהכלי נשבר. (דף תק"ג כ"ו)

שליש עליון דת"ת:

צ) כשהכלי דת"ת נחלקת לפי עצמה לע"ס, נבחן בו ג' שלישים: שלישי העליון עד החוזה, הוא ג"ר שבו. מחוזה עד הטבור הוא תג"ת שבו. ומטבור ולמטה הוא נהי"מ שבו. (דף תקכ"ב אות מ"ה)

לוח השאלות לענינים

- צא) למה נקראים הנקודים בשם הויה דס"ג.
 צב) מהיכן היא המלכות שבכל ספירה.
 צג) למה יש קליפות כנגד הב"ן מראשו עד רגליו.
 צד) למה אין יניקה לס"א מג"ר דו"א.
 צה) למה נקרא המלכות בשם נקודה.
 צו) מה המה הד' מצבים עד פב"פ.
 צז) מהו הגורם למצב פב"א.
 צח) מהו הגורם למצב פב"פ.
 צט) היכן יש ד' מצבים עד פב"פ והיכן יש ג' מצבים עד פב"פ.
 ק) איך משלימים החו"ג אחור שלם לז"א ואחור שלם לנוקבא.
 קא) איך המ"ן שמעלים לזו"ן ממשיך אורות חדשות, הלא כל חידוש של אור צריך להיות מא"ס ב"ה.
 קב) מה המה הג"ר דו"א שלוקחים מאו"א.
 קג) מה המה ב' הסבות שישנם בהחו"ג.
 קד) כמה פרצופין יצאו בהנקודים.
 קה) מהי סבת שביה"כ.
 קו) איזה אורות נתבטלו מאו"א.
 קז) מהי קומתו של מלך הדעת.
 קח) מהי קומתו של מלך החסד.
 קט) מהי קומתו של מלך הגבורה.
 קי) מהי קומת הת"ת עד החזה.
 קיא) מהי קומת ב"ש ת"ת תתאין.
 קיב) מהי קומת הנו"ה.
 קיג) מהי קומת היסוד.
 קיד) מהי קומת המלכות.
 קטו) איך יצא הגדלות דאו"א דנקודים
 קטז) איך יצא קומת ישו"ת דנקודים
 קיז) איך יצא הווג דב' עטרין שבדעת דנקודים.
 קיח) למה אין בדעת דאו"א רק חו"ג.
 קיט) מה הן הנרנח"י דו"א.
 קכ) למה היסוד כולו פנים, ואין בו אחורים כלל.
 קכא) למה נחלק הת"ת לב' חצאים יותר משאר הספירות.
 קכב) למה הגופות דאו"א נמשכים למקום דחג"ת.
 קכג) למה לא נחשב או"א עלאין לראש הו"ן אלא הישסו"ת.
 קכד) למה לא נפלו האחורים דאו"א לבי"ע כמו הו"ן.
 קכה) למה נפלו האחורים דאו"א אל בחינת הגוף.
 קכו) מאין באו התפשטות כח"ב להכלים דחג"ת החדשים.
 קכז) למה נעשו האחורים דאו"א לבחי' מ"ן, שהו"ן מעלים להם.
 קכח) איזו בחינות כלים דז"מ נפלו ליצירה ועשיה.
 קכט) איפה הניחו האורות דז"מ את רשימותיהם אחר הסתלקותם.
 קל) למה נסתדרו הרשימות בנהי"מ דאצילות בסדר הפוך: דעת למטה ות"ת למעלה מכולם.
 קלא) למה נפלו הרשימות דד' המלכים דחג"ת, לנהי"מ דאצילות.
 קלב) למה נשאר הרשימו דשליש עליון דת"ת במקומו, בלי שינוי.
 קלג) איזה שינוי היה בהרשימו דב"ש תתאין דת"ת.
 קלד) מי החזיר הרשימות להכלים החדשים דחג"ת דאצילות.
 קלה) למה ירדו ד' המלכים דחג"ת אל הג"ר דבריאה יצירה ועשיה.
 קלו) למה היו במלכי דחג"ת ב' נפילות: א' לג"ר דבי"ע, ב' לנהי"מ דבי"ע.
 קלז) מי הגדיל הכלי דכתר עד למקום החזה דת"ת.
 קלח) מי השלים הכלי החדש דת"ת מן מקום החזה עד סיומו.
 קלט) איך באים הכלים החדשים דחג"ת מהתפשטות כח"ב דנקודים.

קמח) היכן מקום הנפילה של כל אחד מהד' קומות דאחורים דאו"א.

קנ) מה הם הד' סבות שקדמו לזווג או"א פב"פ.

קנא) מה המה הי"ב פעולות הנוהגות בכל מלך מד' המלכים: דחג"ת.

קנב) מה המה הד' סבות שקדמו לזווג פב"פ. דישסו"ת.

קנג) מה הם הי"א פעולות שהיו בכל אחד מד' המלכים תנהי"מ.

קנד) למה עלית המלכות בזווג ב' עטרין דדעת, קשרה כל הו"ק.

קנה) מה הם הק"ג פעולות שיצאו זמ"ז בסדר סבה ומסובב, מאחר המצב דאב"א דאו"א, עד תיקון קוין דכלים החדשים תנו"ה שנעשה אחר שבירת הכלים.

קמ) כיצד נעשה הזווג דב' עטרין דדעת, אחר שבירת ד' המלכים נהי"מ.

קמא) מי הגדיל הכלים דתנו"ה החדשים קמב) מה הם הגורמים ליציאת הקטנות והגדלות דאו"א דנקודים.

קמג) מי העלה מ"ן לזווג ע"ב ס"ג העליונים לצורך הגדלות דאו"א.

קמד) מה פעלו האורות הפנימים שיצאו דרך הטבור, והיסוד דא"ק.

קמה) למה לא יצאו הג"ר והז"ת דע"ס דנקודים בבת אחת.

קמו) כיון שהז"מ אין להם שייכות לאו"א, שהם רק מבחי"ב, היה להם לצאת מנהי"א דא"ק.

קמז) מה היא המהות דאחורים דאו"א שנפלו.

לוח התשובות לענינים

הוא אב"א, שפירשו, שמשגיגים אור האחרים דאמא עילאה, שמשום שהיא חושקת באור דחסדים בסוד כי חפץ חסד הוא, נמצאת דוחה את אור החכמה. ולפיכך כשנכללים באור הזה ובאחרים אלו, אינם נפגמים כלל מפאת חסרון חכמה שבהם, מחמת הה"ת שבעינים, כי אפילו אם היו יכולים לקבל חכמה, היו ג"כ דוחים קבלתה, מחמת החשק לחסדים המוטבע באחרים דאמא עילאה. וע"כ משמש להם האחרים דאמא כמו הארת ג"ר. והוא תיקון הא' הנק' אב"א.

מצב הב' הוא אב"פ. כי מלבד המיעוט דצמצום הארת חכמה מכח ה"ת שבעינים, יש מיעוט וצמצום הארת החכמה גם בהכלים דפנים של הנקבה: שמחמת הסיתום על אור דחסדים שיש בכלים דפנים שלה, אינה ראויה לקבל הארת חכמה, כי אין הארת חכמה מקובל בהפרצוף בלי חסדים. וע"כ אחר שנתקן המיעוט מחמת הה"ת שבעינים, ע"י הזווג דאב"א כנ"ל, נעשה הזווג של אחר בפנים, שהזכר משפיע לה אור דחסדים בשפע, ומתקן את הכלים דפנים של הנקבה, ומכשירה בזה שתהיה ראויה לקבל בהם הארת חכמה.

מצב הג' הוא פב"א. וזה מגיע להם ע"י זווג עליון דע"ב ס"ג, המוריד ה"ת מהעינים, ומחזיר החו"ב להראש, שאז משיג הזכר את אור הפנים שלו כבראשונה מטרם המיעוט. אבל הנקבה אינה מחזרת עוד פניה אל הפנים דזכר לקבל הארת חכמה, בלי סבה המחייבת אותה להדבר. שהוא משום האחרים שלה מצד הבינה דאוי" בסוד כי חפץ חסד הוא, וע"כ הנקבה מקבלת אז את אור הפנים מן הזכר דרך אחרים שלה, שנמצא עי"ז הארת החכמה מתמעט בהרבה, וזווג הזה נק' פנים באחור. שהפנים של הזכר משפיע אל הנקבה דרך האחרים שלה והכלים דפנים מקבלים מכלים דאחרים. מצב הד' הוא פב"פ. וזה מגיע אליהם רק ע"י העלאת מ"ן מבחינת זו"ן, כי יש להבינה קשר עם הזו"ן מצד הע"ס דאוי",

צא) משום שיש שם קומה דבחי"ב מבחי' התלבשות, שהוא בחינת ישראל סבא, וייסודות הוא בחינת הויה דס"ג. (דף תפ"ה ד"ה והנה)

צב) ע"י עלית ה"ת בעינים שהיה בצמצום ב', שפירשו, שהמלכות עלתה בחכמה, נתערבה ונתחברה המלכות בכל ספירה וספירה עד החכמה. (דף תפ"ה ד"ה המלכות)

צג) כי הו' מלכים הנק' שם ב"ן, יצאו בפרצוף שלם ראש וגוף. והמה נשברו פנים ואחור. ע"כ יש בהם קליפות מראשו עד רגליו, כלומר בכל הרת"ס שלו, וכל בחינות ראש של הז"מ, נפלו לבריאה. וכל בחינות התוך דז"מ, נפלו ליצירה. וכל בחי' הסוף דז"מ, נפלו לעשיה. (תפ"ו אות ב'. ובאו"פ ד"ה ויש)

צד) משום שבשעת קטנות הוא חסר ג"ר, כי כן הוא מעצם אצילותו, אלא בשעת גדלות משיג הג"ר מבחי' תוספת ואין להם יניקה להקליפות משם, כי בעת שהתחתונים פוגמים, הנה מטרם שמתגלה הפגם, תכף מסתלקים הג"ר מהז"א. כי כל שאין בא עם הפרצוף מתחלת אצילותו, יכול להסתלק מהפרצוף לעת הצורך. (דף תפ"ח אות ה' ובאו"פ ד"ה ז"א.)

צה) המלכות נקראת תמיד בשם נקודה, על שם המלכות השרשיית, שעליה היה הצמצום ראשון. ולכן בחינת עצם הנושא של הצמצום ומסך, שעליהם נעשה הזווג, מכונים בכל המקומות בשם נקודה. (דף ת"צ אות ח'. ובאו"פ ד"ה נקודות.)

צו) ד' מצבים הם: אב"א אב"פ פב"א ופב"פ. והיינו בעת שהזכר ונוק' הם חסרי ג"ר, מחמת עלית ה"ת בעינים. הנה תיקון הראשון המספיק בעדם לסמכם באצילות,

שהבינה משפעת להם הארת חכמה. וע"כ בשעה שהו"ן עולים אליה למ"ן, היא מפסקת את האחורים שלה, ומחזרת פניה אל החכמה כדי לקבל ממנו הארת חכמה בשביל הו"ן, ונמצאת אז מזדווגת עם החכמה פב"פ. (דף תצ"ח אות כ"ג עד אות כ"ה. ובאו"פ שם.)

צו) על ידי זווג עליון דע"ב ס"ג המוריד ה"ת מעינים, ומחזיר החו"ב להראש, משיג הזכר בחינת הפנים שלו, אבל הנקבה עדיין צריכה להעלות מ"ן. וע"כ נעשה זווגם בבחי' פב"א. כנ"ל בדיבור הסמוך. (דף ת"ק ד"ה למעלה)

צח) העלאת מ"ן אל הבינה מבחינת הו"ן, מעורר את הבינה להשיב פנים להחכמה. כנ"ל, תשובה צ"ו. (דף תק"א ד"ה המדרגה)

צט) בוו"ן נוהגים כל הד' מצבים: אב"א אב"פ פב"א פב"פ. אבל באו"א אינו נוהג בחינת אב"פ, אלא רק: אב"א פב"א פב"פ. בלבד. (דף תק"ב אות כ"ה. ובאו"פ ד"ה באו"א.)

ק) כשהו"ן בבחינת אב"א, אז אין בהם אלא כותל דחג"ת, שהוא בחי' האחורים דאמא, כנ"ל תשובה צ"ו. ונמצאים שניהם משמשים באחורים הזה: חציו לז"א, וחציו לנוקבא. ואחורים של הנה"י חסרים לשניהם, להיותם בסוד ואחוריהם ביתה. כי האחורים דנה"י הם מבחינת יסוד דאבא, שאינו מתגלה וולת ע"י חסדים וגבורות חדשים שהם בהארת חכמה. ולפיכך בביאת החו"ג מזווג פב"פ דאו"א, אז נשלמים גם האחורים דנה"י לשניהם, והחסדים נוטל הז"א לעצמו, והגבורות נותן להנוקבא. ע"י לעיל תשובה מ"ה. (דף תק"ז אות כ"ט. ובאו"פ ד"ה החסדים)

קא) כמו שהאדם התחתון ע"י מע"ט הוא מעלה מ"ן לזו"ן, כן הזו"ן מבררים

מהאחורים דאו"א שנפלו אל מקומם ומעלים מ"ן לאו"א. וכן או"א למעלה מהם עד סוף כל המדרגות עד שהפרצוף העליון הראשון מא"ס ב"ה ממשיך מוחין מאור א"ס ב"ה, והוא מוריד אותם להתחתון ממנו, וכן עוברים להו"ן. באופן שכל העלאת מ"ן מהצדיקים גורם ירידת האור מחדש מא"ס ב"ה עצמו. כי אין שום חידוש של אור בהעולמות כולם שלא יהיה נמשך מא"ס ב"ה. וזכור זה. (דף תק"ה ד"ה גרם)

קב) הם בעיקר חסדים וגבורות אלא שיש בהם הארת חכמה, דהיינו לפי שיעור הקומה שיש אז באו"א: אם הם בקומת כתר הרי המוחין אלו מבחי' הארת חכמה דפרצוף הכתר. ואם הם בקומת חכמה, נמצאים המוחין מבחינת הארת חכמה דפרצוף חכמה וכו'. (דף תקי"ח ד"ה ובוה תבין)

קג) הא' הוא שהחוג החדשים האלו שבהם הארת חכמה, נמצאים מגדילים ומשלימים האחורים דזו"ן. כנ"ל בתשובה ק'. והב' הוא שהם משיגים המוחין דפנים שהם הג"ר שלהם, שאז מזדווגים פב"פ. (דף תק"ז אות כ"ט.)

קד) ג' פרצופין יצאו בנקודים, שהם: או"א בד' קומות, שגופות שלהם, הם: דעת, חסד, גבורה, וש"ע דת"ת עד החזה. פרצוף הב' הוא ישו"ת בד' קומות, שגופות שלהם הם: ב"ש תתאין דת"ת, נו"ה, יסוד, ומלכות. הג' הוא הזווג דב' עטרין שבדעת, שיצא ראש בלי גוף. (דף תקי"ג, אות ל"ט. ובאו"פ ד"ה הו' מלכים. ובדף תקמ"ה אות ע"ג. ובאו"פ שם.)

קה) הרבה גורמים היו שם, אלא הגורם למיתתם וירידתם לבי"ע, היה משום העירוב דבחי"ד שנתערבה בכלים ההם דו' מלכים, שאינה ראויה לקבל מאור העליון, ולפיכך כשהגיע האור להפגש בבחי"ד תכף הסתלק

לוח התשובות לענינים תקפה

דישסו"ת, והסתכלות עיינין דישסו"ת זב"ז, שיצא על מסך מן בחי"ג דהתלבשות ומעביות דבחי"ב, שקומתו עד החכמה. והגוף שלו נתפשט במלך הת"ת, בב"ש תתאין שלו מחזה ולמטה עד סיומו. והוא בחינת חיה דנשמה דז"א. (דף תקכ"ב אות מ"ה)

קיב) הממטה למעלה שלו, נקרא גופא דישסו"ת, שיצא על מסך דבחי"ב והגוף שלו נתפשט בהמלך דנצח והוד. והוא בחינת נשמה מהנשמה דז"א. (דף תקכ"ו אות מ"ו)

קיג) הממטה למעלה שלו, נק' יסודות דישסו"ת, שיצא על עביות של בחי"א, שקומתו עד הז"א, והגוף שלו נתפשט במלך היסוד. והוא בחינת רוח דז"א של הנשמה (דף תקכ"ו אות מ"ו)

קיד) הממטה למעלה שלו, נק' מלכיות דישסו"ת, שיצא על מסך דבחינת שורש, שקומתו עד מלכות. והממטה למטה שלו נתפשט במלך ה' שהוא מלכות. והוא בחינת נפש דנשמה דז"א (דף תקכ"ו אות מ"ו)

קטו) ע"י להלן תשובה ק"ג.

קטז) ע"י להלן תשובה קנ"ב.

קיז) ע"י להלן תשובה קנ"ד.

קיח) משום שכל עיקר החזרת פנים דאמא לפנים דאבא לא היה אלא כדי להשפיע הארת חכמה להזו"ן, מכח הקשר שיש לה להשפיע הארת חכמה אל הזו"ן מהיחס דאו"י, לפיכך גם אחר זיווגה פכ"פ עם אבא, אינה מקבלת ממנו אלא כפי השיעור, שהבינה דאו"י משפעת הארת חכמה להזו"ן דאו"י. ונודע. שהזו"ן דאו"י, עיקרו הוא אור דחסדים, אלא בהארת חכמה שהבינה משפעת לו. לכן גם כאן היא משפעת לו בעיקר רק חסדים וגבורות, רק עם הארת חכמה בלבד. וע"כ אפילו באו"א שהם בקומת

ופירש את עצמו מכל הכלי, והכלי מת ונפל לבי"ע, דהיינו מתחת לקו הא"ס המסתיים עם קרקע האצילות. ונפלו שם לתוך הקליפות, ואחר שמבררים ומפרישים מהם התערובות דבחי"ד, הם מוחזרים לאצילות, בסוד תחיית המתים וזה נעשה ע"י מ"ה החדש כמ"ש במקומו בע"ה. (דף תל"א, אות מ"ב ובאו"פ שם בדף ת"ל ד"ה כלולה ובאו"פ דף תפ"ו ד"ה הסיגים.)

קו) רק האורות שיצאו מזווג דגדלות דאו"א נתבטלו, אבל מה שהיה באו"א מתחת אצילותם, לא נתבטל כלום. (דף תק"ט אות ל"א.)

קז) הראש שלו, דהיינו הבחי' ממטה למעלה, הוא רישייתו דאו"א הנק' הסתכלות עיינין דאו"א זב"ז, שיצא על בחי"ד דהתלבשות ובחי"ג מעביות שנכללו זמ"ז, המוציאים קומת כתר. והגוף של קומת כתר הוא הממטה למטה שלו, נתפשט במלך הדעת. והוא בחינת יחידה דזו"ן. (דף תקי"ח אות מ"א. ובאו"פ שם ד"ה הדעת)

קח) הממטה למעלה שלו נק' גופא דאבא, שיצא על בחי"ג דהתלבשות ובחי"ב מעביות, שקומתו עד החכמה. והגוף של קומה זו, נתפשט במלך החסד. והוא בחינת חיה דז"א. (דף תק"כ אות מ"ב. מ"ג.)

קט) הממטה למעלה שלו נק' גופא דאמא שיצא על עביות דבחי"ב בלבד, שקומתו עד הבינה, והגוף נתפשט במלך הגבורה. והוא מחינת נשמה דז"א. (תקכ"א את מ"ג)

קי) הממטה למעלה שלו, נק' יסודות דאו"א, שיצא על עביות דבחי"א שקומתו עד הז"א, וממטה למטה של קומה זו נתפשט במלך הת"ת עד החזה שלו. והוא בחינת רוח דז"א. (דף תקכ"ב אות מ"ה)

קיא) הממטה למעלה שלו, נק' רישייתו

כתר, אין אמא מקבלת מאבא אור החכמה שבכתר, אלא רק הארת חכמה שבזו"ן דכתר. והוא שיעור קומה שממטה למעלה באו"א, הנקרא דעת דאו"א, הנבחן לבחינת הראש של מלך הדעת, (דף תקי"ח אות מ"א. ודף תצ"א אות ט' בהסת"פ)

הוא אור חסדים בלי חכמה, והוא בחינת הג"ר, דהיינו מטרם שהאצילה הזו"ן דאו"א. והתבונה הוא בהארת חכמה, והיא בחינת הז"ת דבינה. דהיינו, מעת שהאצילה הזו"ן דאו"א בהארת חכמה, יצאה אז מבחינת עצמותה של הבינה, שהיא אור חסדים לבד, וקבלה שם חדש תבונה, והיא בחינת ההארת חכמה הנשאר בהשורש בינה גם אחר שהאצילה לזו"ן, וע"כ התבונה נבחן לז"ת דבינה.

ומתוך שהת"ת, בחינת הבינה של הה"ח, כנ"ל, ע"כ נחלק גם הוא כמו הבינה: לג"ר עד החזה, ולז"ת מחזה ולמטה עד סיומו. וגם הוא כמו הבינה בג"ר שלו עד החזה, מאירים רק אור דחסדים, וההארת חכמה נעלמת שם ביסוד דבינה. ובהז"ת שלו מהחזה ולמטה, הוא נמצא בהארת חכמה בגלוי, כי כבר נפסק היסוד דאמא במקום החזה. (דף תקכ"ג ד"ה ועדיין)

קכב) כי הדחג"ת בה"ח הם בערך כחב"ד דה' הבחינות כח"ב זו"ן. וע"כ נמשכו להם אורותיהם, מהיחס שכנגדם בה' הבחינות. שאור יחידה נמשך אל הדעת. ואור החיה נמשך אל החסד שהוא בחינת חכמה דחסדים. ואור הנשמה נמשך להגבורה, שהוא בחינת בינה דה"ח. ואור הרוח נמשך להת"ת, שהוא בחינת הדעת דה"ח. (דף תקכ"ד ד"ה הגיע.)

קכג) כבר ידעת התחלקות הבינה ותבונה לבי' חצאים ג"ר וז"ת, שהג"ר הם בחינת הבינה מטרם שהאצילה את הזו"ן, שאז היא רק אור דחסדים. וזהו בחינת או"א עילאין. והז"ת שהיא בחינת הבינה לאחר שהאצילה את הזו"ן, שאז יש בה גם הארת חכמה, נקראת תבונה, וזהו בחינת יסודות. ועם זה תבין שאו"א עילאין אינם מיוחדים כלל להיות ראש דזו"ן, כי אדרבה, כל עצמותם דאו"א עלאין הוא, משום שהם בחינת הבינה מטרם שהאצילו את הזו"ן, ואין בהם רק אור דחסדים, שאין זה כלל מבחינת

קיס) ב' גורמים משמשים יחד בערכי ה' הקומות דנרנח"י דז"א. הא' הוא, שיעור הקומה דאו"א גופייהו, שזה נמשך עוד מהמצב דפב"א דאו"א, דהיינו כפי מקום הירידה דה"ח. אם עד הפה, יש להם קומת כתר. ואם עד החוטם יש להם קומת חכמה. ואם עד האזן יש להם קומת בינה. ואם באה בחזרה לעינים יש להם קומת ז"א. והגורם הב' הוא בחינת המ"ן שעלו לאמא, המעוררים אותה להזווג דפב"פ שהם אין ממשיכים מכל הקומה דאו"א, אלא רק מהארת חכמה דזו"ן, שבאותה הקומה שאו"א נמצאים בה. באופן, שאם או"א בקומת כתר, נמשך אז רק הארת חכמה שבזו"ן דכתר, והיא יחידה דז"א. ואם או"א נמצאים בקומת חכמה, נמשך אז רק הארת חכמה, שבזו"ן דחכמה. והיא חיה דז"א. ואם או"א בקומת בינה, נמשך אז הארת חכמה שבזו"ן דבינה. והיא נשמה דז"א. וכי'. (דף תקי"ח ד"ה ובוה תבין)

קכ) כי האחורים דאו"א שנפלו ונתבטלו, היינו רק מה שבא להם בבחינת תוספת על עצם אצילותם, שהוא בחינת אב"א. וע"כ לא נפלו אחורים מבחינת היסודות דאו"א, כי כבר חזרו או"א אב"א, עוד בטרם שיצאו זווג היסודות דאו"א, דהיינו תכף אחר שנתבטל גופא דאמא. וע"כ האורות של היסוד כולו פנים, מבחינת תחלת אצילותם, ואין בו בחינת אחורים כלל שירדו ממנו. (דף תקכ"א אות מ"ד)

קכא) כי יחס הת"ת בה"ח הוא כמו הבינה בה' בחינות. וע"כ כיון שהבינה נחלקת לבי' חצאים: בינה ותבונה, שהבינה

קכו) כי אותם האחורים שנפלו מאו"א הם בחינת המ"ן שאו"א קבלו מן היסוד דא"ק, וע"כ אחר שנפלו למקום הו"ן, הנה הו"ן מעלה אותם חזרה לבחי' מ"ן לאו"א, מכל הקומות שבהם, שהם נרנח"י. (דף תקכ"ט ד"ה העלאת מ"ן)

קכח) בחי' התוך שבכל הכלים נפלו ליצירה. ובחינות הסוף שבכל הכלים נפלו לעשיה. (דף תקל"ד ד"ה ונפל)

קכט) הרשימות ד' המלכים דתג"ת ירדו מתחלה לבחינת נהי"מ דאצילות, ואח"כ נתלבשו בכלים החדשים דתג"ת שנעשו מאחורים דאו"א דנקודים. והרשימו ד' המלכים תנהי"מ עלו מתחלה להכלים החדשים דתג"ת, ואח"כ ירדו משם, ונתלבשו בהכלים החדשים דתג"ת שנעשו מן האחורים דישסו"ת. (דף תקל"ט ד"ה אור הדעת. ובהסת"פ דף תקנ"ט אות ל"ב)

קל) כי בשעת התלבשות האורות בהכלים נבחן כל היותר עב ליותר חשוב, וליותר עליון. והיפוכו הוא אחר הסתלקות האורות מהכלים, כי אז כל היותר עב הוא יותר שפל. וע"כ כיון שהדעת היה בשעת התלבשות הגבוה מכולם, נמצא בשעת הסתלקות השפל מכולם, והחסד שעביותו פחות ממנו הוא עליון עליו, והגבורה שעביותו פחות מהחסד הוא עליון על החסד, והת"ת שעביותו פחות מכולם, הוא עליון על כולם. (דף תקנ"ד אות י"ט)

קלא) כי הכלים שלהם נשברו ונפלו לבי"ע, ע"כ התקרבו להם כמה שיכלו כדי להאיר אותם בבחינת תגין על האתיות. (דף תקנ"ד אות כ')

קלב) משום שהכלי שלו, שהוא ש"ע דת"ת נפל רק לבחינת מחזה ולמטה, וע"כ, לא היה צריך לירד כלל כי היה דבוק עמו ממקומו בבחינת תגין עליו. (דף תקנ"ז אות כ"ח)

הו"ן, שהם רק בחינת חסדים בהארת חכמה. ולפיכך רק הישסו"ת, שהם בחינת הו"ת דאו"א, שהאצילו את הו"ן דאו"י, ויש בהם הארת חכמה, שהוא כל דרגתו של הו"א, הם נחשבים תמיד בכל הפרצופין לבחי' הראש דו"ן. (דף תקכ"ה ד"ה ותזכור)

קכד) כי הביטול דאחורים דאו"א לא היה משום עירוב הדינים, שהם הבחי"ד, אלא מטעם הודככות המסך בלבד. וע"כ לא נפסלו לגמרי מבחינת אצילות, אלא רק נתבטלו לזמן, כלומר, כל זמן שאין להם למי להשפיע, המה בטלים, אבל בעת שיחזרו הכלים מבי"ע לאצילות, הנה אז גם הם חוזרים להשפיע להם כבתחילה. וע"כ הם רק בבחינת ביטול לזמן, ולא בבחינת שבירה ומיתת כהו"מ. גם בחינת הארת אב"א דאו"א הגיע לאחורים הנ"ל המכונה התפשטות ג' קוין כח"ב, אל האחורים העומדים בתג"ת. (דף תצ"ג אות י"ד)

קכה) משום שכל אלו ד' הקומות שיצאו בהגדלות דאו"א, היו יוצאים על המ"ן דו' ונקודה דיסוד א"ק שהם כללות בחינת הו"ן, ובחינת גוף, ואינם כלל מבחינת או"א. אלא בשעה שנכללו בהווג דאו"א גופייהו ושמשו שם בבחינת מ"ן, והמשיכו הארת חכמה בשביל הו"מ, הנה אז היה להם מקום בראש דאו"א. אבל אחר שכבר נתבטל הווג שעליהם, כבר אין להם שם מקום, ומוכרחים לחזור למקומם בגוף. (דף תצ"ג אות י"ד)

קכו) כי ד' הקומות שיצאו באו"א דגדלות ובנה"י דכתר שמשו להם למוחין, שהם היו בבחינת כח"ב דנקודים, המתוקנים בתיקון קוין. הנה עתה אחר שנתבטלו ונפלו לבחינת הגופות שלהם, נמשכו עמהם בחינת תיקון הקוין דכח"ב לתוך המקומות שנפלו שמה, ונתקנו האחורים אלו גם כן בתיקון קוין כמו הכח"ב. (דף תקל"ז ד"ה אור הת"ת ותקכ"ח ד"ה ועם)

קלג) הוא לא נשאר במקומו, אלא עלה ונתלבש בכלי החדש דש"ע דת"ת הנעשה מאחורים דאו"א. ומ"מ אין זה שינוי גדול, כי סוף סוף הם ב' חצאים של כלי אחד. (דף תקנ"ח אות ל')

קלד) הראש דישסו"ת הלביש ממטה למעלה כל המקום הזה דד' המלכים דחג"ת, והוא בחינת התפ"ב שדרכו למלאות הכלים הריקים והרשימות של גוף דעליון, ע"כ האיר אל רשימות אלו דד' מלכי דחג"ת, שהם בחינת גוף של העליון שלו, דהיינו דאו"א, והמשיך אותם למקומם בהכלים החדשים. כדי להלביש אותם. (דף תקנ"ה ד"ה והנה)

קלה) משום שמלכי דחג"ת הם בחינות ג"ר דו"ת, וע"כ הם מיוחסים לג"ר דבי"ע. (דף תקל"ט ד"ה ובוה)

קלו) כי בשעה שהיו הרשימות קרובים להם בבחינת תגין על האותיות במקום נהי"מ דאצילות, היו יכולים להחזיק את עצמם בג"ר דבי"ע, להיותם גם הם בחינת ג"ר דו"ת. אבל אחר שהרשימות נתרסקו ונתלבשו בהכלים החדשים ובהראש דישסו"ת, נפסקה הארתם מהכלים, וע"כ נפלו לדיוטא התחתונה דבי"ע, שהוא מקום נהי"מ דבי"ע. (דף תקנ"ו אות כ"ה)

קלז) האחורים דדעת דאו"א שהיה מלוכש בנה"י דכתר דנקודים, הם נתפשטו בקו האמצעי והיו לכלים חדשים דדעת ות"ת.

קלח) בחינת האחורים שנפלו מראשיהו דישסו"ת שנפלו ממקום שמחזה ולמעלה אל המקום שמחזה ולמטה, הם נתתקנו בבחינת קו האמצעי ע"י הארת הראש מהווג דב' עטרין שבדעת, והגדיל את הכלי דת"ת עד סיומו. (דף תקנ"ט אות ל"ב)

קלט) להיות האחורים הללו דאו"א

באים מבחינת או"א ונה"י דכתר שהם כח"ב דנקודים, שהם מתוקנים בתיקון קוין מעצם אצילותם בבחינת אב"א, שהוא ע"י הארת אמא עילאה, לכן גם אחר שנפלו מהראש למקום דחג"ת, הם נשפעים ג"כ מבחי' אב"א דאו"א שלא נתבטלו, ונמשך תקון הקוין שלהם גם על האחורים. (דף תקנ"ה אות כ"ב)

קמ) אחר שנשבר גם כלי המלכות, והמסך דישסו"ת נודרך מכל בחי' עביות דגוף שהיה בו, נמצא שעלה ונכלל בהווג של ראש דישסו"ת, ומתוך שבחי"ב שהיא בחינת אחרונה נעלמה, ולא נשאר כי אם העביות דבחי"א, ע"כ לא יצא עליו כי אם קומת ז"א, שהוא בחינת חסד וגבורה, המכונה ב' עטרין דדעת. (דף תקנ"ט אות ל"ב)

קמא) ע"י האחורים דישסו"ת שנפלו למקום תנה"י, וע"י התלבשותם בראש החדש דב' עטרין, נעשו הכלים תנו"ה החדשים. (דף תקנ"ט אות ל"ב)

קמב) מהרשימות דס"ג הכלולים בהמסך יצאו הקטנות דנקודים עד בחי' אב"א דאו"א. ומהרשימות דנה"י דא"ק הכלולים בהמסך יצאו הגדלות דנקודים והו"מ. (דף תקמ"ז ד"ה ונתבאר)

קמג) מ"ה וב"ן דא"ק, שהם נה"י דא"ק עלו למ"ן לע"ב ס"ג העליונים ונודווגו פב"פ. והורידו תה"ת מעינים, והחזירו כללה אח"פ למדרגתם כבתחלה. (דף תקמ"ז אות ד')

קמד) מאור חדש דבקע לפרסא ויצא דרך הטבור, הורד ה"ת מהעינים דכתר ואויא חזרו לראש, ובאו במצב פב"א. ומהאור שיצא דרך יסוד דא"ק לאויא. נעשה מ"ן לאויא, שהביא אותם למצב פב"פ, והוציאו הו"מ דנקודים. (דף תקמ"ח אות ה')

קמה) בעת שיצאו הג"ר דנקודים, היו

הי"א הוא. עליות הרשימות מנהי"מ דאצילות אל הכלים החדשים דחג"ת שנעשו מהאחורים דאוי"א. הי"ב הוא, ירידת הכלים גם מג"ר דבי"ע לנהי"מ דבי"ע. (דף תקס"ג את ד')

קנב) הא' הוא עלית המסך שנודרך לאוי"א. הב' הוא התכללותו בזווג אב"א דאוי"א. הג' הוא התכללות בזווג פב"א דאוי"א. הד' הוא התכללות בזווג פב"פ דאוי"א. (דף תקס"ד אות ו')

קנב) הא' הוא הזווג שעל המסך המורד שיעור הקומה לפי מקום הה"ת. הב' הוא הזווג דפב"פ המורד הארת החכמה בשביל הזו"ן. הג' הוא הקומה שממטה למעלה. הד' הוא הקומה שממעלה למטה בהגוף שנקרא מלך, הה' הוא הסתלקות האור. הו' הוא נפילת הכלי לבי"ע. הו' הוא הרשימות שנשארו מהאורות. הח' הוא עלית הרשימות אל הכלים החדשים דאחורים דאוי"א. הט' הוא, נפילת האחורים דישסו"ת לבחי' גוף. הי"ד הוא, תיקון הקוין באחוריים דישסו"ת, שנעשו עי"ז לכלים דתנו"ה הי"א הוא ירידת הרשימות דמלכי תנו"ה אל הכלים חדשים מאחורים דישסו"ת. (דף תקס"ט אות י"ז)

קנב) עלית המלכות, פירוש עלית המסך, אחר הודככותו מכל העביות דגוף שבו, אל המסך דראש דישסו"ת. שנעשה עליו זוג חדש בקומה דבחי"א, ולא יצא בו רק הבחינת ממטה למעלה והוא שתיקן את האחורים דישסו"ת בקוין והשלים תיקון קוין בכל הו"ק. (דף תקס"ט ד"ה כ')

קנב) תשובה הזו דסבה ומסובב, הוא המשך של התשובה דסבה ומסובב המובא בשיעור ו', תשובה קס"ד. כי שם נתבאר, ההתחייבות דסבה ומסובב מן הצמצום א' ולמטה עד הקטנות של או"א דנקודים, במצב אב"א. וכאן נמשך לבאר מהגדלות דאוי"א דנקודים עד התיקון קוין דכלים החדשים:

אוי"א בבחי' אב"א, שאין מהם התפשטות לגוף, וע"כ היו צריכים לזווג דע"ב ס"ג ולמ"ן דיסוד דא"ק, ואז באו בזווג פב"פ, ונתפשטו אל הגופין שלהם שהם הו' מלכים. (דף תקמ"ח אות ו')

קמו) משום שעל פי סדר המדרגה אין קומת הו"א יוצא אלא מאוי"א, שהם בחינת ס"ג, ולא מנהי"מ דא"ק, שהוא בחינת גלגלתא. (תקמ"ח ד"ה ואין)

קמו) הם בחינת הו' ונקודה דיסוד דא"ק, דהיינו כללות הזו"ן, גם כל הרשימות דד' הקומות דגדלות עם לבושיהם. (דף תקנ"ב אות ט"ו)

קמח) כל ראש מד' הקומות נפל לבחינת הגוף שלו עצמו. (תקנ"ב אות ט"ו)

קנ) הא' הוא עלית מ"ן מנהי"מ דא"ק לע"ב ס"ג עליונים, המזווגם יחד. הב' אור חדש שיצא מזווג דע"ב ס"ג, דבקע לפרסא. הג' ירידת אור חדש שהוא למטה מטבור ויצאתו לכתר דנקודים, שהוריד ה"ת מעינים דכתר להפה דנקודים. הד' ההארה שיצא דרך היסוד לאוי"א והיה למ"ן לז"מ, שהשיב או"א פב"פ. (דף תקס"א אות ב')

קנב) הא' הוא הזווג שעל המסך, המורד שיעור הקומה, לפי המקום של ה"ת. הב' הוא הזווג דאוי"א פב"פ. המורד ההארת חכמה בשביל הזו"ן. הג' הקומה היוצאת ממטה למעלה באוי"א גופייהו. הד' הקומה המתפשטת ממעלה למטה לבחינת גוף הנק' מלך. הה' הסתלקות האור לשורשו מפאת עירוב הבחי"ד הנמצא בהכלי. הו' הוא נפילת הכלי להג"ר דבי"ע. הו' הוא השארת הרשימו מהאורות שנסתלקו. הח' הוא ירידת הרשימו לנהי"מ דאצילות בבחינת תגין על האותיות. הט' הוא נפילת האחורים דאוי"א למקומות הגופין שלהם. הי"ד הוא, תיקון קוין הנעשים באחורים ההם דאוי"א שנפלו.

ב"ש תתאין דת"ת ונו"ה, שיצאו אחר ככלות שביה"כ. ונבאר איך שיש כאן מאה ושלשה פעולות. ואיך הם יוצאים זה מזה בחיוב גמור דסבה ומסובב.

וכבר ידעת, שהאורות בכללם הם מתחלקים על ב' הבחנות: לאור החכמה. ולאור החסדים. ובשניהם ה' בחינות, וה' הבחינות דאור החכמה, נקראים כח"ב וז"ל. וה' הבחינות דאור חסדים נק' תג"ת ג"ה. והנה ב' הבחנות הנ"ל, יצאו ונשתלשלו מא"ק הפנימי, עד ביאתם לקומת מ"ה וב"ן. ומתחלה יצאו מא"ק ג' פרצופין: ע"ב, ס"ג, מ"ה וב"ן, עד או"א דנקודים שהיו אב"א. וכל אלו הם מהבחן הא' דאור החכמה. ואח"ז יצאו דוגמתם ג' פרצופים מהבחן הב' מאור דחסדים, שהם: ע"ב, ס"ג, מ"ה וב"ן. הנק' או"א, ישו"ת, ודעת. שהם יצאו כולם בעולם הנקודים. כמ"ש בחלק זה. ומהם נתחיל הביאור כאן.

(א) והנה הגורם הראשון ליציאת הג' פרצופין מבחינת אור דחסדים הם הרשימות דמ"ה וב"ן דא"ק שעלו למ"ן לע"ב ס"ג העליונים ונזווגו פב"פ. כמ"ש (בדף תקס"א אות א').

ב', מכת הזווג הזה יצא אור חדש ובקע לפרסא. ג', האור חדש שהוא בקע לפרסא ויצא דרך הטבור להכתר דנקודים והוריד הה"ת מעינים דכתר להפה הכולל דנקודים והחזיר את או"א לראש, והשיגו הג"ר שלהם ובו עי"ז למצב פב"א.

ד', האור חדש הזה ירד והאיר לנה"י דא"ק, ואז האיר היסוד את ה' ונקודה לאו"א בבחינת מ"ן, שגרם להם המצב דפנים בפנים. באופן שב' הפעולות: הג' והד'. מתחברים בפב"פ. כי פנים דאבא מסובב מפעולה הג', דהיינו מאור חדש שהאיר דרך הטבור. ופנים דאמא נמשך מאור חדש שהאיר דרך היסוד את המ"ן, הגורם לפנים דאמא. הרי שה' פעולות האלו יוצאים זה מזה ומסובבים זה מזה. כי הד' והג' שהם ב' המצבים: פב"פ ופב"א, נמשכים מאור חדש

דבקע לפרסא, שהיא פעולה ב', והיא נמשכת מהזווג דע"ב ס"ג, שהיא פעולה הא', והגורם לזווג הזה, הוא העלאת מ"ן מנה"י דא"ק. וצריך שתזכור, כי הגורם להעלאת מ"ן דנה"י דא"ק, הוא הזדככות המסך דגוף דס"ג שהיה כלול מב' מיני רשימות: מהרשימות דנה"י דא"ק ומן הרשימו של עצמו, דהיינו דס"ג. ואחר שנודרך מכל עביותו, נבחן שעלה ונכלל בראש הס"ג, כנודע. וע"כ תחלה נעשה הזווג על הרשימות דס"ג הכלולות בהמסך, שמוזוג הזה עלתה ה"ת בעינים והאח"פ דכלהו מדרגות נדחו לחוץ מהמדרגה, עד שהאח"פ דע"ס דסיום, דהיינו הבינה וז"א ומלכות, דע"ס דנה"י דא"ק, נדחו למטה מקו א"ס למקום ב"ע. וזהו המסובב האחרון שסיימנו בו התשובה דסבה ומסובב שבחלק ו'. גם היא הפעולה האחרונה שנשתלשלה מה"פ געסמ"ב מהבחן אור החכמה. כנ"ל. ואח"ז נעשה זווג ע"ב וס"ג העליונים על הרשימות הכלולים בהמסך מהנה"י דא"ק החוזר ומשיב את האח"פ של כל המדרגות שנדחו, כי אור חדש היוצא מזווג דע"ב ס"ג מוריד הה"ת מעינים למקומה לפה כבתחלה, ונמצא בוקע ומבטל הגבול דפרסא. ומשיב הבי"ע לאצילות.

ותשכיל כאן ב' דברים: א' שב' הזווגים הנ"ל: הקטנות והגדלות, הם סותרים זה את זה, אע"פ ששניהם מסובבים מסבה אחת, שהיא הזדככות המסך דס"ג, שהעלה ביחד ב' מיני הרשימות לזווג. כנ"ל. כי הזווג הא' דקטנות, שיצא על הרשימות דס"ג, העלה ה"ת בעינים, ודחה האח"פ מכל המדרגות. והזווג הב' דגדלות שנעשה על הרשימות דנה"י דא"ק, חזר והוריד הה"ת מהעינים, והחזיר האח"פ אל מדרגתם. הרי שסותרים זה לזה.

ודבר הב' שצריכים להשכיל כאן הוא, שבין ב' הזווגים הנ"ל. הוא הפרשת דרכים של ב' מיני ה"פ הנ"ל: מהבחן אור החכמה, ומהבחן אור חסדים, כי הזווג שיצא מה"ת שבנקבי העינים על הרשימות דס"ג, הוא הפרצוף אחרון דה"פ געסמ"ב מהבחן אור

לוח התשובות לענינים תקצא

ופעולה ו' שהיא שיעור הארת חכמה, שהם מסובבים מפעולה ג' וד'.

ומפעולה ה' וו' הנ"ל נמשכים ע"ס דראש באו"א ממטה למעלה, הנק' דעת דאו"א, שעצמותו הוא ה"ח וה"ג, אלא בהארת חכמה. שקומתו נבחן כמו זו"ן דקומת כתר, כי פעולה ה' מודדת קומת כתר, ופעולה ו' מגבלת אותו להארת חכמה דזו"ן דכתר. והיא פעולה הו', דהיינו הע"ס דראש, בקומת זו"ן דכתר. והמלכות של ראש הוזה מתפשט בכל השיעור קומה שבראש ויורדת ומתלבשת במלך הדעת, וזוהו פעולה הח' המסובבת בפעולה הו'. כמבואר.

ומפעולה הח' שהיא קומת כתר שנתלבש במלך הדעת, נמשך ב' פעולות: הט' שהוא הסתלקות האור, והי' שהוא מיתת הכלי ונפילתו לבי"ע. כי קומה הוזה אם היתה מתקבלת בכלי דעת, אז היתה מחזרת את הבי"ע לאצילות, כי הוזה יצא על ה"ת שירדה למקומה כבתחלה מטרם צמצום ב' כי כבר נבקעה הפרסא. אמנם מטעם עירוב הסיגים שבהכלי, לא היה האור יכול להתלבש בו עד סופו, כי כשהאור פגש בבחי"ד המעורב בו, נסתלק משם תכף לשורשו. ולפיכך נפל הכלי לבי"ע דפרודא, כי מתוך שהיה בו השלמת הבי"ע, ע"כ נבחן מצבו מתחלה במקום בי"ע, כי היה צריך לחברם לאצילות. וכיון שלא חיבר אותם, כי האור נסתלק ממנו, הרי הוא עצמו נשאר בבי"ע בפרודא. והנך רואה, שמדת האור, עצמו, שהיא פעולה הח', היא גרמה להסתלקותו, כי הכלי לא יכלה לקבלו. והוא גרם אל נפילתו לבי"ע, משום שמדתו היה מעמיד אותו במקום בי"ע כדי לחברם לאצילות, גרם בזה שהכלי עצמה נפרד מאצילות ונפל לבי"ע, שהיא המיתה להכלי.

ומפעולה הט' והי': שהן הסתלקות האור, והנפילה לבי"ע. נמשכות ב' הפעולות שהם: הי"א, שהיא השארת הרשימות מהאור שנסתלק, כי כן דרך האורות שמניחים אחריהם רשימות בהמקום שהיו שם, אחר הסתלקותם משם. הרי שפעולה הי"א מסובבת

החכמה. והוזה הב' דגדלות שיצא על הרשימות דנה"י דא"ק ע"י הוזה דע"ב ס"ג, הוא ההתחלה לה"פ געסמ"ב מהבחן אור דחסדים, שמכאן ואילך נבחן עיקר הפרצופין לבחינת אור חסדים, אלא שיש בהם הארת הג"ר בלבד. ע"ד שנתבאר העסמ"ב דנקודים, הנק': או"א, ישסו"ת ודעת. שהם בחינת גרנח"י דז"א. הרי שהפרשת דרכים דב' מיני ה' פרצופין נמצא בין ב' הוזהגים הנ"ל.

ב) אחר שנתבאר היטב, הד' פעולות שנתחייבו עד להביא לאו"א במצב פב"פ שהם: העלאת מ"ן מנה"י דא"ק לזווג ע"ב ס"ג, והאור חדש דבקע לפרסא שיצא מהוזהג, ויצאית האור חדש דרך הטבור שהוריד הה"ת והביא או"א למצב דפב"א. ויצאית הארתו דרך היסוד בבחינת מ"ן שהביא או"א במצב פב"פ. נבאר עתה ט' פעולות הנמשכות מזווג פב"פ ההוא, איך מסובבות זו מזו, בדרך החיוב של סבה ומסובב. וכל הט' פעולות ההם נעשו במלך הדעת, מתחלת התהוותו בראשיהו דאו"א, עד הביטול של הוזהג שלו.

וב' גורמים ראשיים יש כאן, שהם מתחברים בפעולה אחת, שהם, הא' המודד שיעור הקומה. הב' המודד ומקבל רק ההארת חכמה. גורם הא', הוא שיעור העציות שבמסך, שזה משוער לפי מקום הה"ת. שכאן, הוא בחי"ד דהתלבשות ובחי"ג דעביות. המוציא ע"ס ממטה למעלה בקומת כתר, והוא מטעם, שמקומה של ה"ת, הוא בפה דראש הכללי דנקודים. וגורם הוזה מסובב מפעולה ג' שהיא הורדת ה"ת מעינים. ופעולה הו' היא הגורם הב' שהוא חזרת פנים דאמא התלוי בהמ"ן, שהיא בחינת כללות הוזהג המושרשים בו' ונקודה, שקבלה מיסוד דא"ק. וע"כ אינו מקבלת מהפנים דאבא יותר מכפי השיעור הארת חכמה דזו"ן דאו"י המקבל מבינה דאו"י, ששיעור זה נק' בשם חלון. וגורם הב' הוזה מסובב מפעולה ד' שהיא המ"ן דיסוד דא"ק. ונתבארו הפעולה ה' שהיא מדידת הקומה,

הרי נתבאר איך ג' הפעולות: הי"ד
שהיא מדידת הקומה דבחי"ג. והט"ו
המשכת הארת חכמה מקומה דבחי"ג שניהם
מסובבות מפעולה הי"ג, שהיא ביטול הזווג
דקומת כתר, כי המה השירים שנשאר:
בהעביות, ובהמ"ן. אחר ביטול הקומת כתר.

ומב' הפעולות הי"ד והט"ו. נמשכות
הע"ס שממטה למעלה, הנקראים גופא דאבא.
שהי"ד מודד הקומת חכמה שבו, והט"ו
ממשיך ההארת חכמה מקומה זו. וזהו פעולה
הט"ו. ומהמלכות דע"ס אלו, נמשכים הע"ס
ממעלה למטה לגוף הנק' מלך החדש. וזהו
פעולה הי"ו. המסובבת מהט"ו.

ומפעולה הי"ז נמשכות ב' פעולות
הסתלקות האור מהכלי דחסד, שהיא הפעולה
הי"ח. ונפילתו לבי"ע, שהיא הפעולה הי"ט
ע"ד שנתבאר לעיל בפעולות: הט", והיוד.
ע"ש.

ומפעולה הי"ח, שהיא הסתלקות האור,
מסובבת פעולה הכ', שהיא השארת הרשימו.
כי כן טבע כל אור המסתלק. כנ"ל. ומפעולה
הי"ט מסובבות ב' פעולות. שהם: פעולה כ"א,
שהיא ירידת הרשימות לתחתית האצילות.
ופעולה הכ"ב, שהיא ביטול הזווג דראש
דקומת חכמה. ע"ד הנ"ל בהפעולות: הי"ב
והי"ג המסובבות מפעולה הי', ע"ש.

ד) מפעולה הכ"ב, שהיא ביטול הזווג
דקומת חכמה, מסובבות ב' פעולות: הכ"ג
שהוא גורם חדש לקומת בינה, כי מתוך
שנתבטל הזווג מחוסם עלתה ה"ת לאזן
שהוא בחי"ב. והכ"ד שהיא המשכת הארת
חכמה מקומת הבינה שהוא גורם ב' כנ"ל
בהי"ד והט"ו, הנמשכות מהי"ג. ע"ש.

מב' הפעולות: הכ"ג והכ"ד, מסובבות
הע"ס שממטה למעלה, באו"א, הנק' גופא
דאמא שהיא הפעולה הכ"ה שהכ"ג מודד
הקומה דבינה, והכ"ד ממשיך ההארת חכמה
מקומה זו.

מפעולה הכ"ה, מהמלכות שבה, נמשך

מהפעולה הט". ופעולה הי"ב, שהיא ירידת
הרשימות לתחתית האצילות כמה שיכלו,
מסובבת מפעולה הי' שהיא נפילתן לבי"ע.
כי ע"כ לא יכלו להמצא תוך הכלים כדרכם
והוצרכו להאיר עליהם ממעל להם, בבחינת
תגין, וע"כ ירדו לתחתית האצילות להתקרב
לבחינתם, עד כמה שיכלו, כדי להתחיותם.

וגם פעולה י"ג שהיא ביטול הזווג
שבראשייה דאו"א, ונפילת הרשימות והמ"ן
למקום הגוף שלו, שנקרא ביטול אחורים
דאו"א. מסובבת ג"כ מפעולה הי'. כי כיון
שנשבר הכלי ונפלה לבי"ע, הרי נתבטל
המסך שלה, ואין עוד מקבל לאורות דראש,
ונודע, שכל החזרת פנים דאמא לא היה כלל
בשביל עצמה. אלא בשביל הקשר דאו"א שיש
לה להשפיע הארת חכמה אל הזו"ן, וע"כ
אחר שנשבר המקבל נמצא מתבטל כל הזווג
הזה, כי לעצמה אינה חפצה רק בחסדים,
בסוד כי חפץ חסד הוא. הרי נתבאר, איך
פעולה הי"א, שהיא השארת הרשימות,
מסובבת מהט"ו שהיא הסתלקות האור. וב'
הפעולות הי"ב והי"ג. מסובבות מפעולה
הי', שהיא הנפילה לבי"ע.

ג) מפעולה הי"ג, שהיא ביטול הזווג
מהמסך שבראש דקומת כתר, נמצא הה"ת
מסתלק ממקום הפה ועולה לחוטם, כי
ההסתלקות הולך על דרך המדרגה, מבחי"ד
לכחי"ג ומבחי"ג לבחי"ב, וכו' עד שמסתלק
לגמרי, כנודע, ונמצא כשנסתלק הזווג
דבחי"ד שהוא בחינת ה"ת שבמקום הפה,
הרי עלתה לבחי"ג שהיא החוטם. וע"כ
יוצא כאן ב' פעולות חדשות, דהיינו ב'
הגורמים הנוהגים בה"פ דחסדים: הא'
למדידת הקומה, המסובב מפעולה הי"ג הנ"ל.
והיא פעולה י"ד. והב' הוא להמשכת הארת
חכמה, והוא נמשך מהשירים של המ"ן
דיסוד א"ק, כי בביטול הזווג דקומת כתר
נתבטל רק חלק אחד מהמ"ן המיוחס לקומת
כתר, והשירים נשארו עוד באמא, והם
החזירו אותה פב"פ בזווג החדש שעל המסך
דבחי"ג. וזהו פעולה ט"ו.

ויכול הרשימו להאיר אליו ממקומו, שמחזה ולמעלה, בלי שום ירידה.

ישסו"ת ומלכי תנהי"מ

ו) מפעולה הל"ט, שהיא ביטול הזווג דבחי"א, מחמת הודככות המסך. מסובבת עלית המסך דגוף עם הרשימות שבו לאו"א, כי אחר שנזדכך המסך מן העביות דבחי"א להשורש, ואחר שפסק ממנו כל העביות דגוף לגמרי, נבחן בזה שעלה ונכלל בהמסך של של ראש דאו"א. (כנ"ל דף תקס"ג אות ה') וזהו הפעולה המ'.

מפעולה המ' שהיא עלית המסך אל או"א, מסובבת פעולה מ"א, שהיא התכללותו והתחדשותו שם בזווג אבי"א הנשאר באו"א. מפעולה המ"א, מסובב הפעולה המ"ב שהיא יציאת זווג דפב"א באו"א על המסך והרשימות דישסו"ת הכלולים בו, כי מתוך התחדשות העביות בהמסך על ידי התכללותו בזווג אבי"א דאו"א, חזר העביות על כל הרשימות הכלולים בהמסך, חוץ מבחינה אחרונה שהיא בחי"ג, כי לא נשאר ממנה רק בחינת התלבשות לבד, כנודע. וע"כ נעשה שם בהתכללות באו"א, זווג חדש על העביות דבחי"ג דהתלבשות ובחי"ב דעביות, שזה נבחן, שהי"ת שבאו"א חזרה וירדה מעינים לבחינת און וחוסם הנכללים זה בזה. ויצא שם קומת חכמה, שהוא בחינת הפנים דאבא, אבל עדיין אמא אין מחזרת פניה אל אבא, בלי מ"ן כנודע, וע"כ באו בזה למצב פב"א.

ומפעולה המ"ב, שהיא פב"א, מסובבת פעולה מ"ג, שהיא המצב דפב"פ כי אחר שנתעבו הרשימות הכלולים במסך, נעשו גם למ"ן לאמא, משום שהרשימות האלו הם מזו"ן, שהמה מעוררים תמיד מ"ן באמא. וע"כ חזרה פב"פ עם אבא.

מפעולה המ"ג, שהיא המצב פב"פ, מסובבת פעולה מ"ד, שהיא ירידת הקומת פב"פ הנ"ל שיצאה באו"א, אל הגוף דנקודים למקום החזה בת"ת. כי אחר שהוכר העביות

ההתפשטות לגוף, למלך הגבורה וזהו פעולה כ"ו.

מפעולה הכ"ו, נמשך הסתלקות האור שהיא פעולה כ"ז, ונפילת הכלי לבי"ע שהיא פעולה כ"ח. ע"ד הי"ח והי"ט הנ"ל, המסובבות מהי"ז.

מפעולה הכ"ז, שהיא הסתלקות האור נמשך פעולה כ"ט, שהיא השארת רשימו. ומפעולה הכ"ח, שהיא הנפילה לבי"ע, מסובבות ב' פעולות: שהם ירידת הרשימו לתחתית האצילות, שהיא פעולה ל'. וביטול הזווג דקומת בינה, שהיא פעולה ל"א. ע"ד הנ"ל בפעולות הי"ב והי"ג המסובבות מהי"ד.

ה) מפעולה הל"א, שהיא ביטול הזווג דקומת בינה, מסובבות ב' פעולות הל"ב והל"ג. שהם: המורד לקומת הז"א, כי אחר שנתבטל הזווג מהאון עלתה הי"ת בחזרה לעינים, שהיא בחי"א. וזהו פעולה הל"ב. והממשיכה את ההארה הזו להזו"ן, שהיא הפעולה הל"ג.

מב' הפעולות: הל"ב והל"ג, מסובבות הע"ס דקומת ז"א שממטה למעלה, באו"א, הנק' יסודות דאו"א. וזהו הפעולה הל"ד.

מפעולה הל"ד מסובב ההתפשטות אל המלך דש"ע דת"ת, והוא פעולה הל"ה. וממנה מסובב פועלה הל"ו, שהיא הסתלקות האור. והל"ז שהיא נפילתו לבחינת ב"ש ת"ת התחתון, כנ"ל בב' הפעולות הס' והי' המסובבות מהח', ע"ש.

ומפעולה הל"ו, שהיא הסתלקות האור, מסובב השארת הרשימו, שהיא פעולה ל"ח. ומפעולה הל"ז, שהיא הנפילה לבי"ע, נמשך ביטול הזווג דבחי"א, כי ע"י שבירת הכלי נתבטל המקבל, ונזדכך המסך ממנו, ונפסק הזווג דראש, כי אין לו למי להשפיע. וזהו פעולה הל"ט. וכאן חסר פעולה אחת, דהיינו ירידת הרשימו, כי הרשימו נשאר במקומו, משום שהכלי שלו לא נפלה עתה לבי"ע, אלא לב"ש תתאין שלו מחזה ולמטה,

נמשך התלבשות הרשימו דת"ת בהכלי דת"ת והיא הפעולה הנ"ב.

ומהם מסובבות עוד ג' פעולות: נ"ג נ"ד נ"ה. כי מפעולה המ"ט שהיא התלבשות הרשימו דדעת בהכלי החדש דדעת, מסובבת, ירידת הכלי דדעת שהיה בדעת דבי"ע, ועתה מחמת התרחקות הרשימו ממנה, ירדה לתחתית הבי"ע, דהיינו למלכות שלהם, והוה פעולה הנ"ג. ומפעולה הנ"ב מסובבת ירידת הרשימו דחסד מבינה דבי"ע ליסוד דבי"ע, מחמת התרחקות הרשימו. והוה פעולה הנ"ד. ומפעולה הנ"א, מסובבת ירידת הרשימו דגבורה מחכמה דבי"ע, לנו"ה דבי"ע. והוה פעולה הנ"ה.

ח) ומפעולה המ"ד שהוא הראש של היסודות, מסובבות ויוצאות זו מזו ט' פעולות עד גמר הביטול של אותה הקומה. דהיינו מפעולה הנ"ו עד הפעולה הס"ד. שמתחלה נמשכו שם ב' הגורמים: הא' הוא המודד שיעור הקומה, הנמשך מה"ת שירדה לבחי"ג. והיא פעולה הנ"ו. והב' הוא שיעור הארת חכמה מהקומה הזו, שהיא פעולה הנ"ז.

מב' הפעולות: הנ"ו והנ"ז נמשך שיעור הקומה הנק' הסתכלות עיינין דישסו"ת, שהוא בחינת חו"ג בהארת חכמה, והוה פעולה הנ"ח.

מפעולה הנ"ח מהמלכות שבה, נמשך התפשטות לגוף, למלך ב"ש תתאין דת"ת, והוה פעולה הנ"ט.

מפעולה הנ"ט, נמשכו ב' פעולות: האחת היא, הסתלקות האור מהכלי, והיא פעולה הס'. והב' הוא נפילתם לבי"ע. ע"ד שנתבאר לעיל בב' הפעולות הס' והי' הנמשכים מפעולה הח'. ע"ש.

ומפעולה הס', שהיא הסתלקות האור נמשך השארת הרשימו, שהיא פעולה הס"ב. כי טבע האור להניח רשימו אחר הסתלקותו. ומפעולה הס"א, שהיא נפילתם לבי"ע מסובבות ב' פעולות: עלית הרשימות והתלבשותם בהכלים החדשים, משום שאינם

בהמסך עם הרשימות הכלולים בו, הרי נגלה בו שהוא בחינת מסך דגוף, המשונה מן בחינת הראש, וע"כ ירד לשורשו שמשם נתעלה, שהוא מקום החוזה. והוציא שם קומת ע"ס מהחוזה ולמעלה עד הפה דאו"א, כמדת קומתו שהיה לו בהתכללות באו"א.

ז) מפעולה המ"ד, שהיא ירידת הקומה למקום שמחוזה ולמעלה עד הפה, הנק' ישסו"ת, נמשכו בבת אחת ד' פעולות, דהיינו עד הפעולה המ"ח.

כי פעולה זו, דהיינו הלבשת ישסו"ת למקום הגוף דנקודים מחוזה עד הפה דראש דאו"א, ששם נפלו ד' הקומות דאו"א אחר שנתבטל זיווגם כנ"ל (דף תקס"ב אות ג' ע"ש כל ההמשך) המכונה נפילת האחרים דאו"א. גרם זה להתפשטות ג' קוין דכח"ב בהאחרים האלו, ונתקנו מהם ד' כלים חדשים דדחג"ת במקום הראש דישסו"ת, שהראש דישסו"ת הלביש אותם, כדרך כל ראש דפרצוף תחתון המלביש לגוף דעליון: ונעשה כלי דחסד בקו ימין, וכלי דגבורה בקו שמאל, וכלי דת"ת בקו אמצעי עד החוזה, דהיינו עד המקום ששם מתחיל להלביש הראש דישסו"ת.

וד' פעולות נעשו בזה מ"ה מ"ו מ"ז ומ"ח. פעולה מ"ה הוא הכלי חדש דדעת. פעולה מ"ו הוא הכלי החדש דחסד בימין, פעולה מ"ז הוא הכלי החדש דגבורה בשמאל. פעולה מ"ח הוא הכלי חדש דת"ת באמצע עד החוזה, דהיינו רק הש"ע.

מד' הפעולות הללו מסובבות ד' פעולות אחרות: מ"ט ג' נ"א נ"ב. כי מפעולה המ"ה, שהיא הכלי חדש דדעת, מסובב עלית הרשימו דדעת שהיתה במקום המלכות דאצילות, ועתה עלתה אל הכלי החדש שנעשה במקומה. והיא פעולה מ"ט. ומפעולה המ"ו נמשך עלית הרשימו דחסד אל הכלי חדש דחסד, והיא פעולה הנ". ומפעולה המ"ז נמשך עלית הרשימו דגבורה לכלי חדש דגבורה, והיא פעולה הנ"א. ומפעולה המ"ח

לוח התשובות לענינים תקצה

הע"ס שממטה למעלה בקומת ז"א, הנק' יסודות דישסו"ת. שהיא פעולה ע"ו.

מפעולה הע"ו מהמלכות שבה מסובב ההתפשטות לגוף, למלך היסוד, והוא פעולה הע"ז.

מפעולה הע"ו, מסובבות ב' פעולות: הא' הוא הסתלקות האור מהכלי דיסוד. שהיא פעולה הע"ח. והב' הוא הנפילה לבי"ע, שהיא פעולה הע"ט.

מפעולה הע"ח, שהיא הסתלקות האור מסובב השארת הרשימו, שהוא פעולה פ'. ומפעולה הע"ו שהיא הנפילה לבי"ע. מסובבות ב' פעולות: הא' הוא עלית הרשימו והתלבשותה בכלי דדעת, שהיא הפעולה הפ"א. והב' הוא ביטול הווג ונפילת הקומה לגוף.

יא) מפעולה הפ"ב שהיא ביטול הווג דקומת ז"א, מסובבות פעולות שהם: המודד לקומת המלכות. שהיא פעולה הפ"ג. והמשכת ההארה היא פפ"ד.

מב' הפעולות הפ"ג והפ"ד, מסובבות הע"ס דראש בקומת המלכות, הנקרא מלכיות דישסו"ת, שהיא פעולה הפ"ה. ומפעולה ההיא, נמשכת הארת למלך ה' שהוא המלכות והיא פפ"ו.

מפעולה הפ"ו מסובבות ב' פעולות שהם: הסתלקות האור, שהיא פעולה פ"ז ונפילה לבי"ע, שהיא פעולה פ"ח. ע"ד הט' והי' המסובבות מהח'. ע"ש.

מפעולה פ"ז, שהיא הסתלקות האור, נמשך השארת הרשימו, והיא הפעולה הפ"ט. ומפעולה הפ"ח מסובבות ב' פעולות: הא' עלית הרשימו והתלבשה במלך החדש דדעת, שהיא הפעולה הצ'. והב' היא ביטול הווג של ראש, ונפילת הקומה לגוף. וז"פ הצ"א.

יב) מפעולה הצ"א, שהיא ביטול הווג דראש, מחמת הודככות המסך שבכלי דמלכות, מסובב עלית המסך דגוף הכולל דישסו"ת, עם הרשימות הכלולים בו, להראש דישסו"ת, להתחדשות הווג. כי אחר שנודרך

יכולים להתלבש בהכלים שלהם כי נפלו לבי"ע, והוא פעולה הס"ג. והב' הוא ביטול הווג ונפילת הקומה למקום הגוף שלה, הנקרא נפילת האחורים דישסו"ת. כי אחר שנשברו הכלים, נודרך המסך שלו ונתבטל הווג של ראש, והקומה דראש נפלה לבי"ע. והוא הפעולה הס"ד.

ט) מפעולה הס"ד שהיא ביטול הווג דראש דישסו"ת, שהיה בקומת חכמה מסובבות ב' פעולות: ס"ה וס"ו. כי מתוך שנתבטל הווג דבחי"ג, ונשאר בהמסך רק העביות דבחי"ב, יצא עליו הווג בקומת בינה, והוא פעולה הס"ה. והב' הוא המשכת הארת חכמה מהקומה הו', והיא פעולה הס"ו. ע"ד הפעולות הי"ב והי"ג המסובבות מהי'. ומב' הפעולות הס"ה והס"ו, מסובבות

הע"ס ממטה למעלה בקומת בינה הנק' גופא דישסו"ת. שהיא הפעולה הס"ז. שהס"ה מודד קומת הבינה. והס"ו ממשיך ההארת חכמה.

מפעולה הס"ז, מהמלכות, שבה מסובבת ההתפשטות לגוף, למלך הנו"ה והוא פעולה הס"ח.

מפעולה הס"ח נמשך הסתלקות האור שהיא פעולה הס"ט. ונפילה לבי"ע. שהיא פעולה הע'. ע"ד הט' והי' המסובבות מהח'. ומפעולה הס"ט, שהיא הסתלקות האור מסובבת השארת הרשימו, שהיא פעולה הע"א. ומפעולה הע', שהיא הנפילה לבי"ע מסובבות ב' פעולות: עלית הרשימו לכלי החדש דגבורה, והיא הפעולה ע"ב. וביטול הווג דקומת בינה של ראש, ונפילתו לגוף, שהיא הפעולה הע"ג.

י) מפעולה הע"ג שהיא ביטול הווג דקומת בינה, מסובבות ב' פעולות: גורם לקומת הו"א, שהיא פעולה הע"ד. כי אחר ביטול עביות דבחי"ב, נשאר עוד עביות דבחי"א. והב' הוא המשכת הארת חכמה מקומה זו, שהיא פעולה הע"ה.

מב' הפעולות הע"ד והע"ה מסובבות

דמלכות להכלי דת"ת הוה, שהיא הפעולה הק"ג.

קיצור לסבה ומסובב, בלי ביאורים

א) המסך דגוף דס"ג העלה להרשימות דנה"י דא"ק למ"ן לע"ב ס"ג והם נדווגו פב"פ. וזה פעולה א'.

מכח הווג דע"ב ס"ג יצא אור חדש דבקע לפרסא, והחזיר האח"פ. וזפ"ב.

מאור חדש מסובבות ב"פ: שהאיר דרך הסבור להכתר והוריד ה"ת מעינים, והשיב או"א להראש, והביאם בווג פב"א, וזפ"ג. הב' שהאיר דרך יסוד א"ק מ"ן לאו"א, ובאו פב"פ, וזפ"ד.

ב) מב"פ: ג' ד', מסובבות ב"פ: הא' המודד שיעור הקומה, וזפ"ה. הב' הממשיכה הארת החכמה. וזפ"ו.

מב"פ ה' ו', מסובבות הע"ס דראש שפ"ה מודד הקומת כתר שלו, ופ"ו ממשיכה הארת חכמה מקומה זו, וזפ"ז.

מהמלכות דפ"ו, מסובבות הע"ס דגוף המתפשטות למלך הדעת. וזפ"ח.

מפעולה ח' מסובבות ב"פ: הא' הוא הסתלקות האור מהכלי דדעת, וזפ"ט, והב' הוא הנפילה לבי"ע, וזפ"י.

מפ"ט, מסובבות השארת הרשימו, וזפ"א. ומפעולה י' מסובבות ב"פ: הא' הוא ירידת הכלי לדעת דבי"ע וזפ"ב. והב' הוא ביטול הווג ראש, ונפילת האחורים וזפ"ג.

ג) מפ"ג, שהיא ביטול הווג דקומת כתר, מסובבות ב"פ: המודד שיעור קומת חכמה, וזפ"ד. הב' הממשיכה הארת חכמה מהקומה הו, וזפ"ו.

מב"פ י"ד וט"ו, מסובבות הע"ס דקומת חכמה הנק' גופא דאבא. וזפ"ז מהמלכות דפ"ט, מסובבות הע"ס דגוף המתפשטות למלך החסד. וזפ"י.

מפעולה י"ז מסובבות ב"פ: הא' הוא

המסך גם מהכלי דמלכות, כבר פסק לגמרי כל העביות דגוף שהיה בו, והוא משתנה למסך דראש, והוא הפעולה הצ"ב.

מפעולה הצ"ב, שהיא עלית המסך דגוף דישסו"ת לשורשו להמסך דראש, מסובב, התחדשות העביות על הרשימו דבחי"א שבו, ויצאת הווג דקומת ו"א בהתכללות בישסו"ת וז"פ הצ"ג.

מפעולה הצ"ג שהיא הקומה החדשה שיצאה על בחי"א בהתכללות בהראש דישסו"ת, מסובב ירידת הראש למקום החוה דגוף דישסו"ת, שהיא מפרק עליון דיסוד ולמעלה עד פה דישסו"ת שהיא בש"ע דת"ת, במקום ג' הכלים: ב"ש ת"ת, ונצח והוד דהיינו שמלביש לגוף דעליון שלו. כדרך כל פרצוף תחתון והיא פעולה הצ"ד.

מפעולה הצ"ד, שהיא הלבשת הראש דקומת ו"א להמקום שמיסוד ולמעלה מסובבת פעולה צ"ה, שהיא תיקון קוין באחורים דישסו"ת שנפלו לגוף במקום זה, שהראש החדש מלביש שם, ע"ד הנ"ל באות ו' בראש דישסו"ת.

מפעולה צ"ה מסובבות ג' פעולות בבת אחת, שהם כלי חדש בב"ש ת"ת עד סיומו, דהיינו עד מקום הפה דראש החדש. שהיא הפעולה הצ"ו. וכלי חדש דנצח בימין. שהיא פעולה צ"ז. וכלי דהוד בשמאל, וז"פ הצ"ח.

ומג' פעולות הללו, מסובבות ה' פעולות: כי מפעולה הצ"ו, שהיא כלי חדש דת"ת, מסובבת ירידת הרשימו לכלי דת"ת החדש וז"פ הצ"ט. ומפעולה הצ"ז, שהיא כלי חדש דנצח, מסובבת ירידת הרשימו דנצח ממקום הגבורה לכלי החדש דנצח שבמקומו עצמו, והיא הפעולה הק'. ומפעולה הצ"ח, שהוא כלי חדש דהוד, מסובבת ירידת הרשימו דהוד מהגבורה, להכלי חדש דהוד אשר במקומו עצמו. והיא הפעולה הק"א.

ומפעולה הצ"י הנ"ל, שהיא הכלי חדש דת"ת שנעשה, מסובבות עוד ב' פעולות: הא' הוא ירידת הרשימו דיסוד לכלי דת"ת, שהיא פעולה ק"ב. והב' ירידת הרשימו

מפמ"ג מסובב ירדת הקומה מהראש.
מאו"א למקום החזה דגוף הנקודים הנק'
ישסו"ת, ופמ"ד.

ז) מפמ"ד מסובבות ד' פעולות בב"א.
כי הארתו מקשר כל הד' קומות דאחורים
דאו"א, שנפלו לגוף, ונעשה ד' כלים
חדשים: הא' הוא דעת ופמ"ה. הב' הוא
חסד בימין, ופמ"ו. הג' הוא גבורה בשמאל,
וופמ"ז. הד' הוא ש"ע דת"ת, באמצע,
וופמ"ח.

מד"פ הנ"ל מסובבות ד' פעולות
אחרות: בפמ"ה מסובב עלית הרשימו דדעת
ממלכות דאצילות ומתלבש בדעת החדש
וופמ"ט. ומפמ"ו מסובב עלית הרשימו דחסד
לשם. וופנ"ג. ומפמ"ו. מסובבת עלית הרשימו
דגבורה לשם, וופנ"א. ומפמ"ח מסובב עלית
הת"ת לשם. וופנ"ב. ומהם מסובבות עוד
ג"פ מפמ"ט מסובבת ירדת הכלי דדעת
למלכות דבי"ע. וופנ"ג. ומפנ"ג מסובב ירדת
הכלי דחסד ליסוד דבי"ע, וופנ"ד ומפנ"א
מסובב ירדת הכלי דגבורה לגויה דבי"ע.
וופנ"ה.

ח) מפעולה המ"ד, שהוא הראש
דיסו"ת מסובבות זמ"ז ט"פ עד ביטול
קומתו. שמתחלה מסובבות ב"פ: הא' הוא
המודד לקומת חכמה, וופנ"ו. וב' הוא
הממשכת הארת חכמה מהקומה. וופנ"ז.
ומב"פ אלו, מסובבות הע"ס דראש הנק'
הסתכלות עיינין דיסו"ת. וופנ"ה, ומפנ"ח
מסובבת ההתשפטות למלך ב"ש ת"ת,
וופנ"ט. ומפנ"ט מסובבות ב"פ: הא'
הסתלקות האור. וופ"ס. הב' הנפילה לבי"ע.
וופס"א.

ומפ"ס מסובבת השארת רשימו, וופס"ב.
ומפס"א מסובבות ב"פ: הא' הוא עלית
הרשימו להכלי החדש דש"ע דת"ת. וופס"ג.
הב' הוא ביטול הזווג ונפילת האחורים
להגוף, וופס"ד.

ט) מפס"ד מסובבות ב"פ: הא' המודד
לקומת בינה, והממשכת הארה. שהם פס"ה

הסתלקות האור, וופי"ח. הב' הוא הנפילה
לבי"ע, וופי"ט.

מפי"ח מסובבות השארת הרשימו, וופ"כ.
ומפי"ט, מסובבות ב"פ: הא' הוא ירדת
הרשימו דכלי דחסד לבינה דבי"ע, וופכ"א.
הב' הוא ביטול הזווג, ונפילת האחורים,
וופכ"ב.

ד) מפכ"ב, שהיא ביטול הזווג, מסובבות
ב"פ: הא' המודד לקומת בינה, וופכ"ג. והב'
הוא הממשיכה הארת חכמה מקומה זו,
וופכ"ד.

מב"פ: כ"ג וכ"ד, מסובבות הע"ס
דקומת בינה, הנק' גופא דאמא. שהכ"ג מודד
הקומה, והכ"ד ממשיך ההארה. וופכ"ה.
ממלכות דפכ"ה, מסובבות התפשטות לגוף
למלך הגבורה. וופכ"ו.

מפכ"ו, מסובבות ב"פ: הא' היא
הסתלקות האור, מהכלי דגבורה, וופכ"ז. והב'
הנפילה לחכמה דבי"ע. וופכ"ח. מפכ"ז נמשך
השארת הרשימו, וופכ"ט. ומפכ"ח מסובבות
ב"פ: הא' הוא ירדת הרשימו לגויה
דאצילות, וופ"ל. הב' הוא ביטול הזווג
וופל"א.

ה) מפל"א מסובבות ב"פ: המודד קומת
הז"א, וופל"ב. הב' הממשכת הארה וופל"ג.
מב"פ אלו, מסובבות הע"ס הנק' יסודות
דאו"א, וופל"ד. וממלכות דפל"ד מסובבות
הע"ס למלך ש"ע דת"ת וופל"ה. מפל"ה
מסובבות ב"פ: הסתלקות האור, וופ"ו. ל"ו.
הב' ירדת הכלי לב"ש תתאין דת"ת. וופל"ז.
מפל"ז מסובבת השארת הרשימו,
וופל"ח. ומפל"ח מסובבות ביטול זווג דראש,
ונפילת אחורים. וופל"ט.

ו) מפל"ט מסובבות עלית המסך
והרשימות שבו, להמסך דראש לאו"א, וופ"מ.
מפ"מ מסובב התכללותו דהמסך בהזווג
אב"א, וופמ"א. ומפמ"א מסובבת התכללותו
בפב"א באו"א. וופמ"ב. ומפמ"ב מסובבת
התכללותו בפב"פ דאו"א, וופמ"ג.

הסתלקות האור ונפילה לבי"ע, שהם פפ"ו ופ"ח. ומפ"ו מסובבת השארת רשימו, וזפפ"ט ומפפ"ח מסובבות ב"פ: עלית הרשימו להדעת, וזפ"צ. וביטול הזווג וזפצ"א.

(יב) מפצ"א מסובב עלית המסך והרשימות לישסו"ת. וזפצ"ב. מפצ"ב מסובב יציאת קומת ז"א בהתכללות בישסו"ת, וזפצ"ג. מפצ"ג מסובב ירידת הראש החדש הזה למקום חזה דגוף ישסו"ת, וזפצ"ד. ומפצ"ד מסובב תיקון קוין באחורים דישסו"ת, וזפצ"ה. ומפצ"ה מסובבות ג' פעולות בב"א: כלי חדש בב"ש תתאין דת"ת, וזפצ"ו. וכלי בנצח בימין, וזפצ"ז. וכלי דהוד בשמאל, וזפצ"ח.

ומג' פעולות הללו, מסובבות ה' פעולות: מפצ"ו מסובב ההתלבשות שמה הרשימו דב"ש ת"ת, וזפצ"ט. ומפצ"ז מסובב ההתלבשות שמה הרשימו דנצח, וזפ"ק. ומפעולה הצ"ח מסובב התלבשות שמה הרשימו דהוד, וזפק"א. ומפצ"ו הנ"ל, מסובבות עוד ב"פ: הא' התלבשות שמה הרשימו דיסוד, וזפק"ב. הב' הוא התלבשות שמה רשימו דמלכות וזפק"ג.

ופס"ו. מב"פ אלו מסובבות ע"ס דקומת בינה הנק' גופא דיש"ס וזפס"ז. מפס"ז מסובבת ע"ס דגוף למלך נו"ה וזפס"ח. ומפס"ח מסובבות ב"פ: הסתלקות האור. ונפילת הכלי לבי"ע. שהם פס"ט ופ"ע. מפס"ט מסובבת השארת רשימו, וזפע"א. ומפ"ע מסובבות ב"פ: עלית הרשימו לכלי חדש דגבורה. וזפע"ב. וביטול הזווג, ונפילת אחורים. וזפע"ג.

(י) מפע"ג מסובבות ב"פ: המודד קומת ז"א. וממשכת הארה. שהם פע"ד ופע"ה. ומהם מסובבות ע"ס דראש אשר נק' יסודות דישסו"ת, וזפע"ו. מן פע"ו מסובבת התפשטות למלך היסוד. וזפע"ז. ומפע"ז. מסובבות ב"פ: הא' הסתלקות האור, וזפע"ח. הב' הנפילה לבי"ע, וזפע"ט. ומפע"ח מסובבת השארת הרשימו, וזפ"פ. ומפע"ט נמשך ב"פ: עלית הרשימו לכלי חדש דדעת, וזפפ"א. וביטול הזווג, וזפפ"ב.

(יא) מפפ"ב מסובבות ב"פ: המודד קומת המלכות, וזפפ"ג. והממשכת הארה וזפפ"ד. ומהם מסובבות הע"ס דראש, הנק' מלכיות דישסו"ת. וזפפ"ה. וממנו נמשך התפשטות למלך הו'. וזפפ"ו. ומפפ"ו מסובבות ב"פ: